Goldwin Smith.

PLATONIS
OPERA OMNIA.

RECENSUIT

PROLEGOMENIS ET COMMENTARIIS

INSTRUXIT

GODOFREDUS STALLBAUM.

VOL. VIII. SECT. I.

CONTINENS

THEAETETUM.

EDITIO ALTERA.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLXIX.

PLATONIS
THEAETETUS.

RECOGNOVIT

PROLEGOMENIS ET COMMENTARIIS

INSTRUXIT

MARTINUS WOHLRAB,
IN SCHOLA DRESDENSI QUAE EST AD AEDEM ST. CRUCIS PRAECEPTOR.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLXIX.

PRAEFATIO.

Non licere mihi putavi hanc Theaeteti editionem dicere Stallbaumii. Multum enim eius liber differt a meo.

Prolegomena ab integro conscripsi. Stallbaumiana enim iam non satis sunt Platonis studiosis, postquam de iis rebus, quae eo loco tractari solent, non pauci libri scripti sunt. Quorum copiae etsi fortasse non respondent nova et vera, quae iis allata sunt, tamen sunt permulta, quae sine dubio neglegi non possunt.

In lectionibus variantibus delectum institui. Qui quamvis haud ignorem quam inutilis sit iis, qui artem criticam exercent, eum tamen spero iis non ingratum fore, qui in legendo et explicando hoc sermone versantur. Quamobrem hanc mihi scripsi legem, ut nullam fere scripturae discrepantiam neglegerem, quae pertineret ad scriptoris sententiam, de omnibus autem, quae in singularum vocum formis novanda mihi viderentur, in prolegomenis dicerem.

In commentariis scribendis plura me debere Heindorfio quam Stallbaumio mirum nemini videbitur. Heindorfius enim, ut taceam de iis, quae in Platone emendando magna fecit memorandaque, et fundamentum iecit Platonis explicandi una cum Schleiermachero et

hac in re tantum consecutus est quantum nemo reliquorum interpretum omnium. Quamquam Stallbaumii operam ut in aliis dialogis, ita in Theaeteto interpretando minime spernendam esse et satis constat et ex iis puto apparere, quae in commentariis ipsis ex eius libro in meum transtuli.

Scribebam Dresdae m. Dec. a. MDCCCLXVIII.

M. Wohlrab.

PROLEGOMENA.

Platons Werke von F. Schleiermacher. II. Thl. 1. Bd. 2. Aufl. Berlin. 1818. p. 171—186.
Friedrich Ast, Platon's Leben und Schriften. Leipzig. 1816. p. 167—193.
Joseph Socher, Ueber Platons Schriften. München. 1820. p. 248—258.
Frid. Ant. Rigler, De Platonis Theaeteto. Bonn. 1822.
Godofredus Stallbaumius, De argumento et artificio Theaeteti Platonici ex temporum rationibus iudicando. Lipsiae. MDCCCXXXVIII.
Platonis Theaetetus. Recensuit et prolegomenis atque commentariis illustravit Godofredus Stallbaum. Gothae et Erfordiae. MDCCCXXXIX. p. 3—31.
Karl Fr. Hermann, Geschichte und System der Platonischen Philosophie. I. Thl. Heidelberg. 1839. p. 496—499.
D. Burger iunior, Prolegomena et annotatio in Theaetetum, Platonis dialogum. Lugduni Batavorum. MDCCCXLIII.
Platon's sämmtliche Werke. Uebersetzt von Hieronymus Müller, mit Einleitungen begleitet von Karl Steinhart. 3. Bd. Leipzig. 1852. p. 3—100.
Franz Susemihl, Die genetische Entwickelung der platonischen Philosophie. I. Thl. Leipzig. 1855. p. 175—211.
Eduard Munk, Die natürliche Ordnung der platonischen Schriften. Berlin. 1857. p. 390—421.
Fr. Michelis, Die Philosophie Platons in ihrer inneren Beziehung zur geoffenbarten Wahrheit. 1. Abth. Münster. 1859. p. 156—182.
Friedrich Ueberweg, Untersuchungen über die Echtheit und Zeitfolge Platonischer Schriften. Wien. 1861. p. 227—237.
The Theaetetus of Plato, with a revised text and English notes, by the Rev. Lewis Campbell. Oxford. MDCCCLXI. p. IX—LXXXVII.
Heinrich von Stein, Sieben Bücher zur Geschichte des Platonismus. I. Thl. Göttingen. 1862. p. 137—160.
Sigurd Ribbing, Genetische Darstellung der Platonischen Ideenlehre. I. Thl. Leipzig. 1863. p. 114—179. II. Thl. Leipzig. 1864. p. 220—255.

I. De prooemio.

Theaetetus Platonis dialogus orditur a brevi Euclidis et Terpsionis colloquio, cuius argumentum est triplex. Primum enim Theaeteti laus celebratur, deinde narratur, unde liber originem trahat, denique de forma eius exponitur.

Prima igitur prooemii parte Theaetetum se praestitisse virum fortissimum et in aliis quoque rebus praestantissimum commemoratur. Haec laus ei ab Euclide et Terpsione ita impertitur, ut quae Socrates de eo praedixisset, ea revera facta esse significetur. Socrates enim Theaetetum post colloquium cum eo habitum, quod ab Euclide conscriptum inde a secundo capite legi fingitur, dixerat virum fore eximium, si in aetatem venisset.

Deinde librum Plato fingit ita esse ortum, ut Euclides sermonem inter Socratem, Theodorum et Theaetetum habitum et sibi a Socrate narratum primum summatim perscripserit, deinde per otium retractaverit et longiore oratione prosecutus sit. Colloquium igitur hoc loco dicitur Socraticum. Quae enim hoc dialogo Socrates disserit non ita multum ab eius doctrina recedunt neque eius imago a Platone depicta ei ipsi non est similis [1]). Neque vero hic dialogus ipse, quem legimus, totus est Socratis. Plato enim Socratem fecit quae cum Theodoro et Theaeteto collocutus esset narrantem Euclidi, qui litteris ea consignaverit. Quam rem Plato ita videtur instituisse, quod Socratem delectabat aliis narrare disputationes [2]). Fortasse autem hac re simul significavit post Socratis se etiam Megaricorum cognovisse doctrinam, cum Theaetetum scriberet [3]). Sed cum in aliis Plato dialogis Socratem ipsum inducat narrantem, in hoc servum fingit sermonem Socratis ab Euclide conscriptum recitare. Disputatio enim cum tota fere esset de notionibus rimandis rebusque infinitis quaerendis, eam Socrates quidem, qui harum rerum magnam haberet exercitationem, facile potuit referre Euclidi, Euclides vero Socrati hac in re impar idem facere non potuit; quare sermonem Socraticum dicitur diligentissime litteris mandasse [4]).

Postremo de forma dialogi Plato loquitur. Disputationes enim, quo commodius explicarentur, sic se exposuisse dicit, quasi res agatur, non quasi narretur. Quod scribendi genus convenientissimum sane est et rebus, quae hoc libro tractantur, et viro illi, qui disputationem memoriae mandavisse dicitur [5]).

---

1) Steinhartus p. 30 sq. 2) Sauppe, Einleitung zu Platons Protag. p. 18. 3) Susemihlius p. 177. 4) Steinhartus p. 28 et Susemihlius p. 177 sermonem propter res, quae tractantur, melius legi quam narrari dixerunt. Qua in re viri doctissimi non tenuerunt hunc ipsum sermonem a Socrate Euclidi iam narratum esse. 5) Platonem propter interpositum illud 'inquam' et 'inquit' vituperatum a quibusdam fuisse suspicantur Socherus p. 251, Steinhartus p. 28, Susemihlius p. 178.

Euclides et Terpsio, qui hoc prooemio colloquentes producuntur, Megarenses erant, fidissimi quondam Socratis discipuli, cui etiam moribundo aderant[1]), ambo Theaetetum Atheniensem magni fecerunt. Sed de Terpsione cum praeter haec nihil memoriae traditum sit, Euclidem narrant, ut Socratem audiret, Athenas ventitasse idque vel cum vitae discrimine fecisse[2]). Cuius cum tantum esset Socratis studium, mirum profecto non est, quod Plato ab eo finxit disputationes Socraticas summa diligentia expositas esse, praecipue eas, quae fuerint de scientiae notione. In notionibus enim inquirendis magnam et eum ipsum et scholam, cuius auctor erat, consumpsisse operam satis constat.

Restat, ut dicamus cur Plato ea omnia, quae praefanda sibi visa sint, hoc sermone inter Euclidem et Terpsionem habito exposuerit. Atque ante omnia hic tenendum erit Platonem Socrate mortuo Megara confugisse atque diu Euclidis eiusque amicorum hospitio usum esse et consuetudine[3]). Videtur igitur hoc Theaeteti exordium quasi monumentum quoddam esse illius temporis, quod Plato Megaris exegit, atque quaestionum, quas in illo otio instituit[4]). Quae cum ita se habeant, verisimilis est opinio eorum, qui hoc prooemium dedicationis loco habendum esse suspicati sunt[5]).

II. Argumentum dialogi.

Diet. Tiedemann, Dialogorum Platonis argumenta exposita et illustrata. Biponti. MDCCLXXXVI. p. 40—53.
G. Fehmer, Theaeteti Platonici enarratio. Zeitz. 1855.
J. F. Serno, Platons Dialog Theaetetos. I. Thl. Entwickelung des Inhalts. Landsberg a. d. W. 1855.

Socrates Theodoro Cyrenaico, cum Athenis mathematicam doceret, in gymnasio quodam obviam factus eum interrogat de indole adolescentium scholas eius frequentantium. Laudat Theodorus prae ceteris omnibus Theaetetum Atheniensem; eum enim esse optime moratum similemque Socrati oris forma. Interim ipse intrat Theaetetus et a Theodoro et Socrate invitatus iis assidet. Eum protenus Socrates appellat atque Theodoro de utriusque forma iudicanti, cum eius rei non sit peritus, nihil esse tribuendum dicit. Sed Theaeteti virtutes animi quoniam magnifice laudasset Theodorus, sibi quidem convenire laudatum considerare, laudato autem se praebere ad considerandum[6]). Quod

---

1) Theaet. p. 142C Phaed. 59C. 2) Gell. noct. Att. VII 10.
3) Diog. Laert. II 106. 4) Socherus p. 250, Stallbaumius, de arg. p. 15, prol. p. 9, Susemihlius p. 177. 5) Hermannus p. 492, Steinhartus p. 27, Susemihlius p. 177, Zellerus, Die Philosophie der Griechen II p. 298 not. 1. 6) c. II.

Theaetetus cum concessisset, Socrates eum rogat, quasnam res a Theodoro discat, deinde omnino in hoc uno se haerere dicit, quid id sit, quod discendo assequamur sive quid sit scientia. Quod Theodorus recusat respondere, Theaetetum autem, ut id faciat, hortatur[1]).

Itaque Theaetetus rei periculum facit atque recenset singulas quasdam scientiae species. Cui Socrates ita adversatur, ut demonstret definitionem scientiae non contineri enumeratione singularum eius partium. Velut si quis interroget quid sit lutum, non recte responderi esse lutum figulorum, tegulariorum, aliorum opificum, sed esse terram aqua mixtam[2]). Theaetetus autem cum hac in re lapsum se esse perspexisset, statim suspicatur, quale sit quod Socrates desideraverit, quod quidem exemplo quodam geometrico declarare studet. Cognovisse enim se ait, cum Theodorus exposuisset de singulorum numerorum quadratorum natura, eos in duo digeri posse genera, quorum utrumque communi quadam notione comprehendatur; esse enim numeros rationales et irrationales. Quo ingenii specimine Socrates valde gaudet hortaturque Theaetetum, ut eadem ratione quid sit scientia definiat[3]).

Theaeteto autem querenti de huius rei difficultate Socrates respondet hos esse parturientis ingenii dolores; peropportune igitur fieri, ut ipse obstetricis filius artem factitet obstetriciam. Hanc enim inter se et obstetrices esse similitudinem, primum nihil se, cum annis provectior sit, iam amplius parere ipsum, deinde facile se discernere, quinam sint gravidi, qui non, tum lenire se posse parturientium dolores, denique nuptiarum se esse conciliatorem. Hac autem in re obstetrices se esse inferiores, quod iis nunquam sit diiudicandum, utrum partus sit verus annon[4]). Ceterum hoc se differre ab obstetricibus, quod non feminis adsit in pariendo, sed viris, non corporibus, sed animis. Summum autem esse in sua arte, quod diiudicare possit, utrum quid veri proferat animus, an falsi. Hinc fieri, quod omnes sibi crimini dent, ut alios interroget, ipse nihil respondeat. Omnes enim, qui se utantur, magnos facere progressus, omnia autem oblivisci, si praemature se deserant. Qui autem sibi non praegnantes esse videantur, eos se despondere aliis, ut Prodico. Quae cum ita sint, Theaetetum Socrates adhortatur, ut se sibi tradat neve irascatur, si falsum non admittat[5]).

Hac Socratis oratione erectus Theaetetus de scientia denuo interrogatus respondet eam esse perceptionem sensuum. Qua in re cum Protagora consentit hominem docente omnium rerum

---

1) c. III p. 143 C — 146 C. 2) c. IV. 3) c. V p. 146 C — 148 D. cf. Phil. Guil. van Heusde, init. phil. Plat. II 1 p. 20—28.
4) c. VI. 5) c. VII p. 148 E — 151 D. cf. van Heusdius II 1 p. 52 sq.

esse mensuram. Homo enim si revera est mensura rerum, res sunt tales, quales homini apparent. Perceptio autem si est scientia, refertur ad id, quod est atque idcirco res tales esse liquet, quales percipiuntur. Iam vero apparere et percipi sibi respondent. Utraque igitur sententia res non sunt per se, sed ex hominis sensu pendent[1]),

Quod confirmatur causis ex interiore Protagorae doctrina repetitis, qua negatur per se quidquam esse unum et ulli rei aliquid recte posse attribui, sed omnia docetur quae esse dicimus ex mutua rerum mixtione et motione nasci, ita ut omnia non esse, sed fieri dicendum sit. Eadem docuisse praeter Parmenidem omnes fere philosophos, Protagoram, Heraclitum Empedoclemque neque minus poetarum summos, Homerum et Epicharmum[2]).

Motu omnia fieri et conservari, quiete autem interire multis firmatur argumentis. Primum enim motus sunt agitatio et fricatio, quibus fiunt calor et ignis; his autem cum omnia alia gignuntur et conservantur, tum animalia. Deinde et corpori et animo salutaris est motio et exercitatio, otium autem et inertia perniciosa. Atque etiam in rerum natura omnia malacia et tranquillitate putrescunt. Denique solis et universi circuitu omnia humana atque divina sunt et servantur, quae si fieri posset ut unquam quasi vincta starent, omnia corruerent[3]).

Itaque etiam sensuum perceptiones motu quodam fiunt. Color enim per se est nullus neque extra oculos neque in oculis, ita ut locus ei non sit tribuendus, sed oritur potius e concursione oculorum agitationisque iis convenientis extrinsecus oblatae. Quare nemo asseveraverit, qualis sibi appareat color, talem etiam cani et cuilibet bestiae apparere vel alii homini vel sibimet ipsi omnibus temporibus. Itaque omnino nec res subiectae sensibus nec sensus ipsi suam constantemque naturam habent, alioquin expertes essent mutationis et vicissitudinis. Veluti sex tali, si conferuntur cum quatuor, sesquialtero plures sunt, sin vero cum duodecim, dimidio pauciores; unde efficitur ne numeros quidem, cum sint modo maiores modo minores, certam magnitudinem habere. Haec permira sane videntur esse et plena dubitatione atque Socrates, cum non sophistarum more contentionis cupidior sit, quam veritatis, quae contra dici possint exponit[4]). Sunt autem haec tria, primum nihil vel maius vel minus fieri posse, quamdiu idem maneat, deinde cui nec addatur aliquid nec dematur, id neque augeri neque minui, sed aequale semper esse, denique quod ante non fuerit, id postea esse non posse nisi fiat et factum sit. Sed haec tria ipsa inter se repu-

---

1) p. 151D—152C. 2) c. VIII p. 152C—E. van Heusdius II 3 p. 142 sq. 3) c. IX p. 153A—D. cf. van Heusdius II 3 p. 144 sq. 4) c. X.

gnant, si vel cum iis contuleris quae modo de talis dicta sunt, vel dixeris Socratem senem maiorem Theaeteto adolescente eodem anno futurum esse illo minorem ipsius mole non imminuta. Hac enim ratione Socrates postea est quod antea non fuit, etsi non factus est[1]).

Quod Theaetetus se mirari cum diceret, Socrates valde gavisus est; admirationem enim philosophiae esse initium. Ut autem haec dubitatio tollatur, penetrandum esse ait in Protagorae doctrinam intimam[2]) neglectis eorum opinionibus, qui nihil nisi quod manibus contrectari possit revera esse putent. Haec igitur Protagoras docet eiusque assectatores. Universum erat motio, motionis autem duo genera, alterum agens, patiens alterum. Coëuntia autem inter se et sensum generant et sensile. Sensus sunt et corporis et animi innumerabiles. Respondent iis sensilia, visui colores, aliis alia. Iam vero motio aut celeris aut tarda est. Quidquid igitur tardum est, eodem loco et ad appropinquantia movetur et ita gignit; quae autem hoc modo gignuntur, celeriora sunt; agitantur enim et in agitatione eorum fit motio. Ita oculus cum aliqua re, quae sub oculos cadit, congressus gignit albitudinem et alba cernendi sensum. Agitantur enim et visus, qui est in oculis, et albitudo, quae est in re una cum oculis colorem edente, et ita oculus impletur visu atque exsistit oculus videns, quod autem cum oculo gignit colorem, albitudine circumfunditur ac fit album quiddam. Eadem ratione ceterorum quoque sensuum perceptiones accipiendae sunt. Omnino igitur nec quod agit nec quod patitur per se constat; alterum enim sine altero nullo modo esse potest atque si quid cum re quadam congreditur et agens est, id, simulatque in aliud incidit, protenus ipsum pati apparet. Ex quibus omnibus efficitur, ut omnia fieri alicui, nihil unquam esse existimandum sit, etsi ex consuetudine et inscientia eo verbo multum utamur. Neque ullum nomen cuiquam rei vindicandum est, quae ei perpetuam constantemque naturam tribuat, sed naturae convenienter dicendum res fieri et effici et corrumpi et mutari. Iam vero non tantum de rebus singulis ita statuendum est, sed etiam de earum generibus[3]).

Haec philosophorum praecepta postquam Theaetetus mirum quantum approbavit, restare Socrates animadvertit, ut de sensuum mendaciis dicatur, quibus homines in somniis aut morbis aut insaniis in errorem inducantur, cum tantum absit, ut quae perperam percipiantur revera sint quae esse videantur, ut eorum nihil fere sit. At somniantes et vigiles certis notis distingui non possunt; somnia enim respondent ex altera parte vigiliis. Cum autem par fere sit utriusque condicionis tempus,

---

1) p. 153 D — 155 C. cf. van Heusdius II 3 p. 147 sq. 2) c. XI.
3) c. XII p. 155 D — 157 C. cf. van Heusdius II 3 p. 146 sq. 148 sq.

animus semper praesentes sibi opiniones pro veris habet. Eadem est ratio morborum et insaniarum, nisi quod eorum tempus non aequale est; atqui e temporis diuturnitate aut brevitate veritas iudicari non potest[1]).

Sed etiam aliter demonstrari potest quod cuique videatur ipsi verum esse. Quodcunque enim omnino diversum est ab altero, id nulla ex parte potest idem esse atque alterum et dissimile esse necesse est. Iam vero innumerabilia sunt agentia itemque patientia atque aliud cum alio commixtum non eadem, sed diversa gignit. Sequitur igitur, quoniam Socrates valens aegrotanti sit dissimilis, ut quodcunque cum Socrate valente concurrat aliud gignat, quam quod cum Socrate aegrotante. Itaque si sanus bibit vinum, dulce ei videtur esse, amarum, si aegrotus. Nulla igitur alia res eodem modo percipitur sensibus; alius enim alius rei est sensus et diversum alia res reddit sentientem; neque illud quod aliquem afficit cum alio congressum idem gignens tale fiet; ex alio autem aliud gignens fiet diversum. Neque vero agens potest esse nullo patiente aut patiens nullo agente, ita ut utrumque necessitudine quadam coniunctum sit. Quamobrem quando quod sensu aliquo me afficit mihi exstat, non alii cuiquam, vera mihi est mea perceptio, quippe quae meae naturae propria sit. Ergo si ego sum iudex rerum, utrum mihi sint necne[2]), nunquam errans quae sentio etiam scio. Praeclare igitur dictum est a Theaeteto scientiam esse sensuum perceptionem atque eodem redit quod Homerus et Heraclitus docent omnia quasi flumina moveri itemque Protagorae ratio hominem dicentis omnium rerum esse mensuram[3]).

Iam vero postquam quid sit scientia declaratum est, Socrates id agendum esse dicit, ut examinetur utrum recte sit declaratum necne[4]). Atque in Protagorae quidem praeceptis hoc mirum esse dicit, quod non perinde suem vel simiam vel quamvis bestiam, cum sensus habeant, dixerit rerum mensuram ostendens se ipsum quamvis sapientissimum, tamen non magis sapere, quam ranam, nedum quempiam hominem. Si autem quaecunque opinetur quisque, recta et vera ei essent, non esse cur Protagoras docere se profiteatur. Quae cum ita sint, eum iocari sumendum esse, alioquin omne disserendi et refellendi studium fore vanum[5]).

Quibus rebus expositis Theodorus disputandi munus detrectat amicitiam quae sibi sit cum Protagora excusans et aetatem ad certandum minus idoneam. Quare Socratem, ut cum Theaeteto in haec inquirat, valde rogat[6]). Hunc igitur Socrates interrogat, num miretur sapientia se nullo homine, imo ne deo quidem evasisse inferiorem. Quod Theaetetus dubitationem sibi

---

1) c. XIII p. 157 C—158 E. 2) c. XIV. 3) p. 158 E—160 E. 4) c. XV. 5) p. 160 E—162 A. 6) c. XVI.

afferre cum concessisset, Socrates facile esse dicit eam tollere e Protagorae doctrina. Nam primum iniuria disputari de diis, cum de iis neque ut sint neque ut non sint Protagoras habeat dicere. Deinde quod dictum sit, sapientia hominem bestiolae cuique parem esse existimandum, id non tam ex re et veritate, quam mero arbitrio et probabili coniectura ita statui[1]).

Occurrere autem aliud Socrates dicit rationi Protagorae. Si enim idem est scientia et sensuum perceptio, concedendum sane est quaecunque auribus vel oculis percipiantur simul etiam sciri. Nihilominus si externum audimus sermonem, audimus quidem eum neque tamen intellegimus. Item si litterarum ignari eas videmus, non simul cognoscimus. Facile autem ea refutat Theaetetus. Litterarum enim formas quidem et colores si videmus itemque voces graves vel acutas si audimus, etiam scimus; reliqua vero quae de iis docentur omnino nec sensibus percipimus nec scimus[2]).

Sed quiddam aliud Socrates contra Protagorae rationem profert. Memoria enim tenemus quae aliquando didicimus vel sensibus percepimus. Iam vero quae memoria tenemus, ea non sentimus. Sequitur igitur, cum scire sit sentire, ut quae meminerimus nesciamus. Ita cum quis clausis oculis alicuius quod vidit meminit, contingit, ut quod scit, id ipsum simul nesciat, cum non videat. Ex iis igitur, quae Protagoras posuit, absurda consequi videntur. Sed cavendum esse Socrates monet, ne quasi profligato Protagora triumphent, cum speciosius quam verius videantur disputavisse. Praeceptorum autem Protagorae Socrates Theodorum rogat ut suscipiat patrocinium. Quod Theodorus cum detrectet, ut qui philosophiae studio deserto ad geometriam confugerit, Socrates ipse Protagorae causam agere conatur. Sed antequam hoc facit, iis, quae iam prolata essent, absurdiora concedenda esse ostendit[3]). Nam ea quidem condicione, ut videre idem sit quod scire, fieri potest, ut quis sciens id ipsum quod scit nesciat. Si quis enim clauso altero oculo aliquid videt altero, simul videt et non videt, unde efficitur eundem idem simul scire et nescire. Deinde si scientia sensibus continetur, videmur etiam acute et obtuse, comminus et eminus, vehementer et leniter scire posse, quoniam eadem sensibus tribuuntur[4]).

Haec omnia vero Socrates inducit Protagoram sic refellentem. 'Risisti me, o Socrates, cum puerulo collocutus qui prae metu quae concedenda erant non concessit. Ego vero ita tantum revincor, ut qui meas partes agit respondeat quae ego respondeam, sin alia, revincitur ipse. Nemo autem concedet meminisse idem esse atque percipere vel cunctabitur concedere fieri posse, ut idem eandem rem sciat et nesciat. Qui enim dis-

1) p. 162A—E. 2) c. XVII p. 163A—C. 3) c. XVIII.
4) c. XIX p. 163C—165A.

similis fit, non est idem, quam priusquam mutatus est. Omnino autem homo non est unus, sed cum alius sit aliis temporibus, innumeri exsistunt. Neque hoc refutari poterit proprios cuique esse sensus et propterea quod cuique appareat, id illi soli esse vel fieri, cui appareat, ita ut mensura sit quisque rerum. Nimium quantum enim alius ab alio differt hoc ipso, quod alii alia sunt et videntur. Sapiens autem is est, qui efficit, ut cui videantur mala et sint, ei sint et videantur bona. Aegrotanti enim supra diximus amara videri et esse quae edat, bene valenti autem contraria. Quorum neuter sapientior fieri potest vel rudis aut sapiens vocari, sed nitendum est, ut qui est peiore condicione, sit meliore. Medicus autem ut medicaminibus, ita sophista in educatione utitur sermonibus. Quamquam nemo falsa opinantem reddere potest vera opinantem; neque quae non sunt opinari licet neque alia praeter ea, quibus quis afficitur; haec autem semper vera sunt. Sed iudicium est qualis mens, quae fert iudicium, perversum, si mens est perversa, rectum, si mens est recta. Opiniones autem ab imperitis tantum dicuntur verae, ego vero aliis alias meliores dico, veriores neutiquam. Quemadmodum igitur agricolae sapientes, si plantae languent, faciunt ut vigeant, ita sapientes oratores efficiunt, ut civitatibus pro pravis utilia iusta esse videantur. Nam quae civitati cuique videntur iusta et honesta, illi etiam sunt, quamdiu ita statuit. Itidem sophista, qui educandos moderari potest, sapiens est et magna dignus mercede. Quae cum ita sint, alii aliis sunt sapientiores neque tamen quisquam falsa opinatur atque quisque mensura est. Attamen si tu, o Socrates, aliquid contra hanc rationem disputare cogitas, aut continua oratione exponas aut interrogando excutias; noli tamen captioso disputandi genere uti, sed omissa omni certatione, qua iocando alter in errores inducitur, serio disputa et eos tantum ostende errores, in quos ipse ille, quocum colloqueris, per se et ex prioribus sermonibus raptus est. Quod si facies, qui tecum colloquentur, te sequentur et diligent, se vero ad philosophiae studium conferent, quo alii fiant quam ante fuerint, sin autem aliter facies, philosophiae odium habebunt. Benigne igitur attenteque considera, quid velim omnia moveri dicens et quod cuique videatur tam singulis tam civitatibus, verum esse atque his accurate perpensis inquire, utrum idem sit scientia et sensuum perceptio necne, deserto quotidiano dicendi usu, qui hominibus affert difficultates maximas.' Haec est defensio, quam Socrates Protagorae suppeditat [1]).

Protagoras in oratione quam modo habuit Socratem reprehenderat, quod pueruli metu utens per iocum potius quam serio rationem suam impugnasset. Quod ne iure sibi iterum obiiciatur,

1) c. XX p. 165E—168C.

Socrates Theodorum ut secum hanc rem excutiat adhortatur atque eo tantum pollicetur disputationem se perducturum esse, ut cognoscatur sitne Theodorus ipse rerum geometricarum mensura an quisque aeque idoneus ad artes, quibus ipse excellat. Quod Theodorus facturum se esse promittit Socratem, qui omnes ut secum disputarent cogebat, cum Scirrhone et Antaeo comparans. His autem viris se Socrates dicit validiorem, confectos enim esse ab Hercule Theseoque, se autem quamvis ab innumeris Herculibus et Theseis graviter contusum tamen non desistere ab illo certaminis genere [1]).

Socrates igitur repetit quae antea Protagoram fecerat disputantem, homines quamvis sufficiant ad sapientiam, differre tamen condicione et qui ea utantur meliore sapientes esse. Quod ne videatur ipse statuisse, satius fore censet ex ipsius Protagorae sermone elicere eius consensum. Protagoras igitur dixit quod cuique videatur, id ei etiam esse. Vulgo autem existimant unumquemque aliis in rebus se ipsum ceteris sapientiorem, in aliis vero alios se sapientiores habere; praesertim qui in magnis versantur periculis, ab iis tamquam a diis salutem sperant, qui eam sibi afferre possint. Atque omnino in omnibus negotiis praeceptores ducesque quaeruntur. Inde efficitur, ut homines ipsi et scientiam et inscientiam penes se esse putent. Cum autem scientiam verum existiment iudicium, inscientiam falsum, homines dicendum erit modo vera opinari, modo falsa. Quod concedendum sane erit ei, qui omnium rerum mensuram dicit hominem. Si quis igitur iudicium quoddam facit, id ipsi certe verum est, aliis vero procul dubio de eius iudicio licet ferre iudicium eumque lapsum esse putare. Quare si neque Protagoras ipse hominem mensuram esse putaret neque multitudo, sicut non putant, nemini necesse est id verum esse. Si vero ipse quidem haberet verum, multitudo non item, primum quanto plures sunt, quibus id videtur, quam quibus non videtur, tanto magis non est, quam est. Deinde Protagoras quemvis ea quae sunt opinari statuens ipse eorum opinionem, qui sibi contraria iudicent quique mentiri se existiment, veram esse concedit; illi vero suo se iure errare negant. Utique igitur, imprimis a Protagora conceditur, cum contraria dicentem vera dicere concedat, neque canem neque hominem quemlibet ullius rei esse mensuram, quam non didicerat. Itaque veritas eius, quoniam ab omnibus impugnatur, neque alii cuiquam neque ipsi vera est [2]).

Attamen Socrates nescire se dicit, an non penitus perspexerint quid Protagoras senserit, at ipsis quae sibi videantur esse dicenda. E communi autem consensu hoc est statuendum alios aliis esse sapientiores [3]). Quamquam enim in meris sensuum perceptionibus Protagorae ratio non est improbanda, in rebus tamen

1) c. XXI p. 168 C—169 D. 2) p. 169 D—171 C. 3) c. XXII.

salutaribus et perniciosis alius ab alio differt. Itidem in rebus civilibus quae civitas de honestate, de iustitia, de pietate sancit, ea etiam sunt revera unicuique neque in his vel privatus privato vel civitas civitate est sapientior; ubi vero constituendum est quid civitati conducat, quid non, inter eos, qui publice aliquid vel suadent vel dissuadent, multum interest neque quisquam dixerit, quaecunque civitas utilia sibi existimans statuerit, ea omnino ei profutura. De rebus enim iustis et iniustis, sanctis et impiis, cum nihil sint per se, quaecunque vel singulis vel civitatibus placent, ea ipsis vera sunt, quando et quamdiu placent. Atque hunc fere in modum ii quoque philosophantur, qui non omnino amplectuntur Protagorae rationem[1]).

Hic Socrates repente sermonem abrumpens sese sentit ab alio dicendi argumento ad aliud delapsum esse. Quod Theodorus postquam dixit ita factum esse, quod otiosi essent, Socrates: 'animadverti', inquit, 'eos qui in philosophia multum tempus consumpserint, in iudicia adductos ridiculos reperiri oratores. Videntur enim qui a pueris in foro sunt, serviliter, qui philosophiae se dederunt, liberaliter educati esse. Ut enim philosophi, cum semper fruantur otio, sive prolixius sive brevius de rebus quibuslibet disputant, sic contra oratores temporis angustiis inclusi tantum quae ad causam pertineant contionantur; contiones autem semper habentur pro conservo et coram domino iudice et saepe vita ipsa periclitatur. Qua servitutis consuetudine omnis ex animo eorum eximitur liberalitas et ingenuitas et ad fraudes et mendacia confugere coacti corrumpuntur ac depravantur, ita ut de animi sanitate sint deturbati, cum evaserunt viri, ipsi quidem perquam ingeniosos et versutos se existimantes'[2]).

'Longe alia ratio verorum philosophorum est. Loquuntur, ut iis placet, neque quisquam iis praefectus est[3]). Res civiles enim non curant, honores non petunt, generis nobilitatem parvi faciunt, aliorum res domesticas prorsus ignorant. Corpore enim tantum in civitate adsunt, mente vero illa omnia contemnentes universam rerum naturam perlustrant. Propter hanc rerum quotidianarum inscitiam vulgo sunt ludibrio, ut Thaletem, cum stellas observans in puteum incidisset, Thracia quaedam ancilla scita risisse dicitur, quod coelestia quidem cuperet cognoscere, quae vero ante pedes posita essent ignoraret. Revera enim philosophus singulorum hominum non attingit negotia, sed quae sit hominis natura perscrutatur quidque ei conveniat. Talis igitur ubi in publicum prodit atque de rebus tritis disserit, risum movet vulgo atque turbae, cui videtur stupidus esse. Neque enim cuiquam potest maledicere, quippe cui talia curae non sint; aliorum vero iactationes cum risu excipiat, nugator habetur; tyrannorum enim et regum potentiam aeque despicit atque

---

1) p. 171 C—172 B. 2) p. 172 C—173 B. 3) c. XXIII.

latifundiorum possessores. In generis autem nobilitate et vetustate gloriari pusilli animi esse ei videtur; genus enim quodque repetitur ab homine, qui unus erat de multis[1]). Si quis vero relictis illis controversiis vulgaribus eo philosophum sequatur, ut quae iustitiae et iniustitiae sit natura quaerere instituat, vel missis illis de singulorum hominum felicitate opinionibus considerationem intendat in ipsam humanam felicitatem et miseriam, risui est omnibus harum rerum peritis, ut philosophi a vulgo ridentur. Stolidi enim sane videntur, cum servorum ministeriis funguntur, quae vero hominem decent liberum, illis nemo melius obit. Et certe si philosophi omnibus se probarent, plus pacis haberemus ac minus malorum'[2]).

'Sed mala e rebus humanis nunquam tolli possunt, quoniam aliquid bono contrarium sit necesse est, ad deos tamen non pertinent. Quamobrem nitendum est, ut quam citissime ex hac terra effugiamus ad deum ipsum, hoc est ut deo quam simillimi fieri conemur. Ad dei autem similitudinem ita accedimus, ut iustitiam et pietatem colamus cum sapientia, non ita, ut bonorum virorum prae nobis feramus speciem. Est enim deus iustissimus, ut nemo nisi iustissimus ei similis sit. Hac igitur in re posita est vera virtus, rerum vero civilium aliarumque cognitio quiddam humile et vulgare videtur. Itaque quamquam qui his artibus instructi sunt, sibi mirum quantum sapere videntur, tamen revera desipiunt; ignorant enim iniustos manere poenas, quas effugere non possint. A divino enim, quod unum summam affert beatitudinem, desciscentes ad id, quod divini est contrarium ideoque miserrimum poenas ita pendunt, ut mali malis laborent. Haec autem illi, qui callidos et versutos se habent, quasi ab insipientibus quibusdam dicta sint, audient. Unum tamen illis usu venit, ut, cum ipsis ratio reddenda sit opinionis suae, omnis eorum sapientia evanescat, ita ut a pueris nihil videantur differre.' Haec igitur Socrates quasi praeteriens de philosophorum et rhetorum discrimine[3]).

Socrates ad propositum revertitur, a quo declinaverat eo, quod dixerat Protagoram eosque, qui ab eo profecti sint, illud certe non ausuros esse affirmare, quaecunque civitas, cum utilia sibi ea fore existimaverit, legibus sanxerit, ea etiam futura semper utilia. Saepe enim fit, ut quae profutura esse putentur, cum leges dentur, revera postea non sint. Atque rem ita se habere, clarius ex ipsa notione eius, quod utile appellatur, intellegi potest. Nam quidquid utile est, id etiam ad temporis futuri rationes refertur. Ad quas ipsas etiam civitas in legibus faciendis spectat. Iam vero si homo rerum est mensura, etiam de rebus futuris ei iudicandum est. At enim facile est ad animadvertendum eos, qui rerum habeant scientiam atque usum.

---

1) c. XXIV. 2) p. 173 C — 176 A. 3) c. XXV p. 176 B — 177 C.

imperitis multo rectius iudicare. Quod etiam ipsius Protagorae exemplo affirmatur. Is enim sese de orationum effectu melius ceteris omnibus iudicare posse profitebatur. Quod nisi persuasisset discipulis, ei non magnam pecuniam solvissent. Quae cum ita sint, Protagorae ipsi concedendum erit non solum alium alio esse sapientiorem, sed etiam sapientem unum rerum esse mensuram[1]).

Sed videndum esse Socrates dicit, num praesentes cuique affectiones, sensus, opiniones verae sint[2]). Haec vero sententia cum ex Heracliteorum praeceptis fluxerit, ab iis ordiendam esse disputationem. Quod Theodorus quamquam concessit, tamen cum Heracliteis ipsis quemquam colloqui posse negat. Deesse enim iis omnem tranquillitatem et constantiam in disputando, deinde uti eos sermone admodum obscuro et inaudito, quo magis audientium animos percutiant, quam verum aperiant, deinde nihil unquam ab iis absolvi, cum nihil omnino pro certo dicant. Suspicante autem Socrate eos fortasse discipulis se patefacere, Theodorus nullos apud eos esse discipulos dicit, sed illos sponte crescere, quare fieri, ut alter alterum nihil scire existimet. Itaque quae illi dicant quasi problema quoddam esse consideranda. Iam Socrates Heracliteorum illam doctrinam ab antiquis repetit, qui quidem poetica oratione eam occultaverint, a recentioribus vero eam esse divulgatam, ita ut vel sutores eam capere possint. Horum vero contraria praecipere Melissum et Parmenidem eorumque discipulos. Quae cum ita sint, praestare Socrati videtur primum eorum examinare rationem, qui omnia moveri statuant; quae si minus placeat, ad eos confugiendum esse, qui universum unum et immobile esse dicant; si vero utrique errare videantur, ridiculos se ipsos fore, cum sapientissimis illis viris se haberent sapientiores[3]).

Iam Socrates quaestionis ipsius initium ducit a motione, cuius duo discernit genera, alterum, quod positum est in loci mutatione et in eodem versatione (περιφορά), alterum, quod in mutatione rerum (ἀλλοίωσις). Iam vero omnia utroque modo moveri necesse est, alioquin simul movebuntur atque consistent. Demonstratum autem erat supra primum sensuum perceptiones ita fieri, ut motio inter id, quod patitur, et id, quod efficit, intercedat, qua motione patiens evadere sentiens, non sensum, efficiens autem quale aliquid, non qualitatem. Deinde demonstratum erat neque patiens neque efficiens esse per se, sed ex utroque coeunte fieri et sensus et sensa. Quae cum ita sint, omnia, quoniam et moventur et mutantur, perpetuae mutationi obnoxia sunt. Velut album dum movetur, etiam mutatur, et visus item. Quocirca nihil neque album dici potest nec non album nihilque est, quod et videre te et non videre recte dicere

1) p. 177 C — 179 B. 2) c. XXVI. 3) c. XXVII p. 179 C—181 B.

nequeas. Scientia igitur si in sensuum perceptione posita est, non magis scientia est, quam non scientia dicenda neque quidquam est, quod non recte responderi possit. Quid quod neque ita nec non ita dici oportet, quandoquidem his vocabulis motio tollitur. Nova igitur illis philosophis utendum erit oratione, nisi forte hoc dicant: ne ulla quidem ratione, quod ut infinite dictum maxime iis congruat. Rebus sic se habentibus Socrates Protagorae non concedit quemquam rerum esse mensuram, nisi sit prudens neque magis scientiam esse in sensibus [1]).

His expositis Theodorus a disputando desistit eiusque partes Theaetetus rursus suscipit. Qui quamquam Socratem et Theodorum rogat, ut etiam rationem eorum, qui omnia stare dicant, eodem modo explicent quo Heracliteorum, Socrates tamen se ei non obtemperaturum esse dicit. Vereri enim se non Melissum quidem aliosque eiusdem sectae, sed unum Parmenidem, qui tanta sit ingenii altitudine, ut vix quae ille senserit assequi possint. Maxime autem verendum esse, ne quaestio de scientia instituta talibus sermonibus penitus obruatur [2]).

Socrates igitur Theaeteti illud, perceptionem sensuum esse scientiam, retractat. 'Percipimus', inquit, 'res, si accurate, ut par est, dicimus, non sensibus, sed per sensus [3]). Sensus enim sunt instrumenta quaedam, quibus omnia ad unam quandam animi vim referuntur. Deinde sunt corporis et unicuique eorum certa quaedam subiecta sunt rerum genera, ita ut aliud per alium cognoscamus. Si quid igitur de duabus rebus sentimus, fieri non potest per unum sensum. Huius generis sunt quae dicimus vel eadem aut diversa esse vel unum aut plura vel similia aut dissimilia. Quae rebus igitur sunt communia, eorum nihil assequimur per sensus, ut facile appareat unam mentem esse, qua ea concipiantur [4]). Quare alia sunt, quae per sensus percipiuntur, alia, quae mens res inter se comparando cognoscit. Huc accedit, quod sentimus simul ut nati sumus, comparandi vero et ratiocinandi facultatem multa demum exercitatione assequimur. Iam vero si nescimus, sitne aliquid an non, id verum esse dicere non possumus, quod autem dicere non possumus verumne sit annon, id scire non possumus. Sequitur igitur sensuum perceptionem, quippe qua non possumus cognoscere, num quid sit vel verum sit, prorsus diversam esse a scientia' [5]).

Repertum igitur cum sit scientiam non esse in sensuum perceptionibus, Socrati videtur restare, ut quaeratur in iis, quae mens agit i. e. in opinando [6]). Quare Theaetetus denuo de scientia interrogatus omnem opinionem dicere non audens scientiam, quod etiam falsae sint opiniones, veram esse respondet. Quod

---

1) c. XXVIII p. 181B—183D. 2) p. 183D—184A. 3) Cf. van Heusdius II 1 p. 44 sq. 4) c. XXIX. 5) p. 184B—186E. Cf. van Heusdius II 3 p. 156 sq. 6) c. XXX.

fortiter responsum Socrates laudat, sed dubium semper se haesisse dicit, quid de falsa opinione statueret. Quidquid enim opinor, inquit, aut inter ea referendum est quae scimus aut inter ea, quae nescimus. Cum autem fieri non possit, ut quis sciens aliquid idem nesciat vel nesciens sciat, falsa opinio neque ita exsistere potest, ut quis ea quae sciat arbitretur alia quaedam esse ex iis, quae sciat, neque ita, ut ea quae nesciat alia quaedam esse arbitretur ex iis, quae nesciat, neque ita, ut quae sciat esse putet quae nesciat aut quae nesciat esse quae sciat. Quare non est concedendum quemquam falsa opinari[1]).

At fortasse falsa opinio ad id referenda est, quod non est. Sed nusquam tale quid fieri potest. Quemadmodum enim qui sensibus aliquid percipit, non potest percipere nihil, ita etiam qui opinatur, aliquid certe opinetur necesse est, quique nihil opinatur, is plane nullam habeat opinionem[2]).

Forsitan autem quispiam dixerit falsa opinari, qui res opinando inter se confundat. Quod qui facit, aut ambas res opinatur aut alterutram. Opinatio autem sermo est, quem mens secum ipsa tacite habet. Cum autem certam alicuius rei notionem habet, tum eam opinari dicimus. Iam vero nunquam accidere potest, ut quis alterum, quod opinetur, dicat esse alterum, quod opinetur idem. Quare ambae res inter se confundi non possunt neque alterutra. Neque ei, qui alteram solam opinatur, tribui potest falsa opinio; alioquin quod non opinatur eum opinari dicendum esset[3]).

Quae cum ita se habeant, falsae opinioni locus non videtur relictus esse. Sed ea prorsus sublata valde verendum est, ne multa absurda concedenda sint. Unum vero restat, quo error deprehendi possit. Iniuria enim antea dictum esse videtur fieri non posse, ut quis quae sciat ea esse opinetur quae nesciat. Nimirum disci possunt quae quis ante ignoravit. Iam mentibus fingamus massam cerae inhaerere aliis aliam, Musarum matris Mnemosynes donum, in qua signa rerum quae percipiuntur sensibus imprimantur. Quod autem ita expressum est, memoria tenemus et scimus, quamdiu menti eius inest imago; quod vero deletum est aut exprimi non potuit, obliviscimur et nescimus[4]). Quod si ita ponimus, falsa opinio et error ita potest nasci, ut quis quae sciat modo esse ea opinetur, quae sciat, modo ea, quae nesciat. Quatuor autem sunt genera modorum, quibus quae sciuntur vel percipiuntur confundi non possunt. Atque primo quidem generi hoc est commune, ut agatur de sola mentis notitia quae memoria tenetur perceptione exclusa, in altero agitur de sola perceptione sensuum exclusa memoria, in tertio notitia et perceptio ita ponuntur coniunctae, ut ea, quae nunc

---

1) p. 187 A—188 C. 2) c. XXXI p. 188 D—189 B. 3) c. XXXII p. 189 B—190 E. 4) Cf. van Heusdius II 3 p. 162 sq.

ipsum fit per sensum perceptio ad suam ac propriam imaginem memoria servatam referatur, in quarto denique utraque et perceptio et mentis notitia abesse ponitur. Error autem ita locum habet, ut sensuum perceptio non satis accurata sit aut scientia obscurior quaedam[1]). Veluti Theodorum et Theaetetum si novi eorumque teneo memoriam, fieri potest, ut nonnumquam videam utrumque vel audiam vel alio sensu percipiam, nonnumquam non, nihilominus autem utrumque noverim. Iam errare ita possum, ut Theodorum et Theaetetum cognoscam quidem, sed cum e longinquo ac vix conspiciam, utrique suam adhibere conans imaginem Theaetetum putem esse Theodorum, aut ut alterutrum tantum conspiciam, sed licet utriusque imagines menti impressae sint, alterius simulacrum ad alterum transferam et ita Theaetetum, quem conspicor, Theodorum esse putem. Omnino igitur falsa opinio non versatur in rebus, quas plane ignoramus vel non sentimus, sed in iis solis, quas scimus et sentimus. Vera autem opinari honestum, falsa vero turpe est[2]).

Cuius rei causam hanc esse perhibent. Si cera illa, quam animis inesse finximus, multa et bene praeparata est, veras diuturnasque imagines suscipit, sin sordidior est aut mollior aut durior, imagines obscuriores et facile evanescentes suscipit; unde fit, ut alii sint dociles, memores, erroris expertes, alii hebetes, obliviosi, erroris pleni. Quae cum ita sint, et veras et falsas opiniones esse concedendum erit[3]).

His vero ita expositis falsam opinionem docetur non solum oriri e sensuum perceptionis et mentis notitiarum confusione, sed etiam ita exsistere posse, ut mentis notitiae inter se confundantur. Accidit enim, ut quis septem et quinque quid efficiant computans undecim esse existimet, unde facile apparet ipsas numerorum notitias animo comprehensas ab eo inter se confundi. Cum vero utrumque noverit, et duodecim et undecim, relinquitur, ut aut nullam omnino falsam esse opinionem statuamus, aut fieri utique posse censeamus, ut quis quod sciat idem nesciat. Neutrum autem quoniam ratio admittit, ad id redeundum erit, quod ab initio ad quaerendum propositum erat, ad ipsius scientiae vim ac naturam declarandam. Quae nisi explorata sit, falsa opinio quid sit, inveniri non potest[4]).

Volunt igitur nunc quidam scire esse scientiam habere. Praestat tamen dicere: scientiam possidere. Habere enim et possidere hoc inter se differunt, quod quae habemus, iis iam utimur, sed quae possidemus, iis ad libidinem vel utimur vel non utimur. Quod columbarii exemplo illustratur. Columbae enim, quae in eo habitant, possidentur, quae vero de iis captae

---

1) c. XXXIII. 2) p. 190 E—194 C. 3) c. XXXIV p. 194 C—195 B. Cf. van Heusdius II 3 p. 164 sq. 4) c. XXXV p. 195 C—197 A.

sunt, habentur. Avibus igitur mentis notitiae similes sunt. Cuius enim rei sive discendo sive inveniendo scientiam habemus, eam quasi saepto quodam continemus et ita scimus. Alia vero est ratio notitiarum mentis, quas venamur, quamquam menti insunt. Veluti qui arithmeticae peritus est, quamquam omnium numerorum rationes cognovit, fieri tamen potest, ut quantus sit numerus quidam quaerat. Itaque tamquam insciens quaerit quod iam novit[1]). Inde apparet duplicem esse quasi venationem notitiarum, alteram, antequam possidemus, possidendi causa, alteram, quamquam possidemus, ut iis in praesenti utamur. Hoc qui facit, aut sciens quae dudum scit discere cupit aut rerum, quas eum scire concessimus, insciens est. Sed hoc utut est, quoniam habere et possidere inter se differunt, certe quae quis possidet non potest non possidere neque quae scit nescire. Falsa autem opinio ita oritur, ut quis e mentis notitiis, quas possidet, aliquam aucupans aliam pro ea, quam voluit, capiat eoque modo fallatur. Qui vero quam voluit, eam prehendit, erroris expers est et quae revera sunt opinatur[2]).

Sed si falsa opinio e notitiarum, quas animus hausit, confusione repetitur, permirum videtur, quod cuius rei habemus scientiam, eam nihilominus ignoramus et aliam pro alia habemus. Neque aliter res se habet, si quis rerum notitias non solum veras, sed etiam falsas menti inesse sumpserit. Nam qui falsa opinatur, certe minime sibi videtur falsas rerum notitias cum veris confudisse. Ita ad primam difficultatem redimus; quae quis enim scit cum iis quae nescit confundi non possunt. Quamobrem rursus id agendum est, ut, antequam falsae opinionis ratio exquiratur, quae sit scientia accuratius declaretur[3]).

Fortasse autem non decedendum est de sententia ante proposita, qua scientia in recta opinione continetur; nam erroris expers est. Sed facile iudicis et oratoris exemplo doceri potest inter scientiam et rectam opinionem multum interesse. Oratores enim iudices non docent, sed iis persuadent, ut quae ipsi velint opinentur. Persuadere autem est opinionem inculcare. Quodsi iudicibus recte persuasum est de iis, quae nemo nisi qui ipse viderit scire possit, veram opinionem sequentes recte iudicant, non scientiam nacti. Si vero idem esset recta opinio et scientia, perfectus iudex sine scientia nunquam recte opinaretur. Itaque inter utrumque apparet aliquod esse discrimen[4]).

Dicit autem quidam scientiam esse veram opinionem *μετὰ λόγου*; *λόγου* enim quae sint expertia, ea sciri non posse, quae vero *λόγον* habeant, ea posse sciri[5]). Iam vero definitionem quae h. l. voce *λόγου* significatur, ille ait non admittere simplicissima quaeque rerum elementa, e quibus omnia composita

1) c. XXXVI. 2) p. 197 B—199 C. 3) c. XXXVII p. 199 C—200 D. 4) p. 200 D—201 C. 5) c. XXXVIII.

sint; alioquin iis tribui aliquid, quod ab iis alienum sit. Ea igitur non posse nisi nominari; explicationem autem in compositis demum rebus suum habere locum. Itaque elementa rerum solis sensibus percipi; ex iis vero quae conflata sint, ea admittere et veram opinionem et cognitionem et definitionem i. e. scientiam [1].

Unum vero in hac philosophandi ratione displicet, quod rerum principia cognosci non posse, quae vero ex iis composita sint cognosci posse dicuntur. Quod quo magis perspiciatur, iuvabit vocabula eorumque elementa i. e. litteras considerare [2]. Etenim syllaba quaeque litteris, ex quibus constat, cognoscitur et definitur, litterae vero ipsae percipiuntur quidem, sed explicationem non admittunt neque, cum vocem tantum habeant et sonum, mente cognoscuntur. Quare syllaba si nihil est aliud nisi summa elementorum, consequens est, ut sciatur earum partium summa, quae singulae partes nesciuntur [3].

Sin autem syllabam putaveris esse simplicem quandam et unam formam, quae e coniunctione elementorum nascatur, sed ab iis sit diversa, apparebit partes eius esse non posse. Cuius enim sunt partes, totum (ὅλον) esse necesse est omnes partes. Sed fortasse totum, quamquam e partibus constat, unum quoddam est diversum a partibus. Quod si statuitur, quaerendum est num totum et omne (πᾶν) inter se differant [4]. Iam vero omnia et omne idem sunt. Ubique enim omnis alicuius rei numerus et res ipsa idem significant, veluti exercitum exercitus numerus efficit. Numerus autem rei cuiusque nihil aliud est nisi omnes eius partes; omnes partes vero sunt omne. Totum igitur esset omne, si partibus constaret. Attamen si omne est cui nihil deest, totum esse idem apparet; cui enim aliquid deest, neque totum neque omne est. Totum igitur, ut omne, omnes sunt partes. Quamobrem syllaba si idem est atque vocum singularum summa, aeque cognosci potest [5].

Quod ne fiat, sumendum erit syllabae non esse partes, sed omnino unam esse eam ac simplicem formam. Iam vero si res ita se habet, in syllabam idem cadit, quod in elementa. Potest enim, quia est simplex atque individuum quoddam, nec definiri nec sciri [6].

Aliter sentiet qui meminerit, quomodo prima litterarum elementa didicerit. In omni enim arte primum elementa rerum traduntur, deinde ea quae ex iis composita sunt, atque quo quis clariorem habet elementorum cognitionem, eo perfectius disciplinam quamque percipit [7].

Sed redeamus ad id, quod propositum est, scientiam esse veram opinionem μετὰ λόγου. Iam haec vox triplici modo ac-

---

1) p. 201 C—202 D. 2) c. XXXIX. 3) p. 202 D—203 D. 4) c. XL. 5) p. 203 E—205 B. 6) p. 205 C—E. 7) c. XLI p. 206 A—B.

cipi potest. Primum enim oratio est, qua cogitata aperiuntur. Sed quoniam homo quisque fere quid de quaque re sentiat eloqui potest, hac vocis interpretatione tollitur omne discrimen, quod inter scientiam et veram opinionem intercedit[1]).

Deinde *μετὰ λόγου* significare potest: ita ut totum elementis, quibus constat, percensendis explicetur, velut cum quis de curru interrogatus singulas eius partes enumerat vel cum de Socratis nomine rogatus singulas eius litteras et syllabas recenset. Sed quamvis quis litterarum notitiam habeat, tamen in syllabis digerendis vel in vocabulis scribendis errare potest. Quod qui facit non est sciens, quamquam elementorum gnarus scribit et recte opinatur. Quare rectam opinionem cum elementorum enumeratione coniunctam nondum licebit appellare scientiam[2]).

Restat tertia ratio, qua illud *λόγος* accipiunt. Potest enim explicatio esse notarum, quibus res quaeque a ceteris omnibus differat. Sed ita si dicimus, sequitur, ut qui hominem quempiam probe noverit, nisi notas omnes perspectas habeat, quibus a reliquis discernatur, eum plane non noverit, id quod certe nemo erit qui concedat. Nam cum recta opinione ubique necesse est coniunctam esse notarum, quibus res distinguantur, notitiam. Deinde si sciendum nobis est quomodo res inter se differant, scientia est recta opinio cum scientia coniuncta, qua explicandi ratione nihil sane explicatur[3]).

His scientiae definitionibus confutatis Socrates disputandi finem facit magni esse ducens quae nesciantur sciri non arbitrari. Sibi vero ait nunc in porticum regiam abeundum esse; cras mane autem pergendum esse[4]).

III. De scaena dialogi et de tempore, quo habitus esse fingitur.

Socrates et Theodorus Cyrenaicus in aliquo gymnasio Atheniensi[5]) fortuito convenisse finguntur. Videtur enim Theodorus, quo tempore hic sermo habitus est, Athenis artes mathematicas pueris tradidisse. Hunc igitur Socrates de adolescentium eius scholas frequentantium indole interrogavit. Theodorus autem prae ceteris omnibus laudat Theaetetum adolescentem. Qui cum ipse protenus cum amicis nonnullis intraret, Socrates cum eo colloqui coepit. Finito autem colloquio gymnasium relinquit, ut in porticum regiam iret[6]).

De tempore, quo Plato dialogum habitum esse fingat, ambigi non potest. In prooemio[7]) enim Euclides Socratem, paullo ante-

1) p. 206C—E. 2) c. XLII p. 206E—208B. 3) c. XLIII p. 208C—210B. 4) p. 210CD. 5) p. 144C. 6) p. 210D. 7) p. 142C.

quam mortuus sit, cum Theaeteto narrat congressum esse et hunc sermonem habuisse. Atque finito colloquio Socrates ipse a Meleto se iam accusatum esse significat[1]). Id tempus minus idoneum cuipiam videatur esse ad sermonem de scientiae vi habendum. Sed minime haec res a Socratis moribus abhorret. Xenophon[2]) enim Hermogene auctore Socratem narrat, etiam postquam accusatus sit, de omnibus aliis rebus disseruisse, de accusatione minime locutum esse.

IV. De personis dialogi.

Socrates inducitur senex a Meleto iam accusatus. In omnibus igitur artibus, quibus excellit, quam maxime est perfectus, ita ut eum intuentes sapientiam ipsam cernere nobis videamur. Atque ut ipse sapientissimus est, ita etiam viam, qua quis sapiens fieri possit, monstrare potest. Quare et digna et idonea est eius persona, quae sit in hac disputatione princeps. Insignis enim eius est sollertia, qua notitias rerum menti humanae innatas elicere potest. Quis est enim, qui artem eius obstetriciam[3]) ignoret in hoc libro celebratam, qua quidem ita fieri dicit Socrates, ut ipse ex se nihil procreet, animis autem parturientium adsit in parturiendo atque si quid falsi protulerint, id tollat? Duplex igitur eius est ars; explicat aliorum sententias et utrum verae sint necne iudicium facit, ipse vero rationes certas et praecepta dat nulla[4]). Deinde insatiabili est disputandi cupiditate, propter quam cum Scirrhone et Antaeo comparatur[5]); ut enim ille viatores singulari crudelitate de rupibus praecipitavit, hic quoscunque potuit ut secum luctarentur coegit, ita Socrates pepercit nemini, neminem a se dimisit, nisi si ante quid valeret in disputando comperisset. Disputationibus autem cum omnes homines petiit, tum maxime sectatus est adolescentes bene moratos, quos in sermones vocaret[6]). Notissimum est quoque Socratem in ironia dissimulantiaque longe lepore et humanitate omnibus praestitisse. Utitur autem omnino ea dialectica, quae mirifice respondeat moribus et opinionibus eorum, quos refellit. Saepe ex aliorum mente disputat, ut eos suis ipsorum laqueis irretiat, saepe iisdem argutiis indulget, quibus adversarii uti consueverunt. Neque aliis in rebus petulante dicendi genere abstinet et hilarem se ostendit et promptum ad iocandum.

Neque tamen omnia, quae Socrates de se profitetur, ad eum ipsum pertinent. Quamquam enim reipublicae admini-

---

1) p. 210D. 2) mem. IV 8, 4. Cf. Munkius p. 390. 3) De Socratis arte obstetricia qui scripserunt, eos cognoscas ex Hermanno p. 327 n. 310. 4) p. 150C. 5) p. 169AB. cf. p. 183D. 6) p. 143D.

strandae potestatem, quantum per leges fieri licuit, aliis concessit, tamen tantum abfuit, ut ab hominum se societate segregaret, ut ea omnino carere non posset. Quare imago veri philosophi magis ad similitudinem Platonis quam Socratis videtur depicta [1]).

Cum Socrate, qui omni sapientia instructissimum se praebet, colloquens inducitur Theodorus vir gravissimus quidem, sed unis fere disciplinis mathematicis deditus [2]). Cyrenaicus erat et Platonem fertur, cum Cyrenis commoraretur, mathematicam docuisse [3]). Quam artem quamquam prae ceteris coluit, tamen a philosophiae studiis non erat alienus; probavit enim Protagorae opiniones [4]). Sed mox philosophiae studio misso ad geometriam maxime sese applicuisse videtur [5]). Quare non mirum est Heracliteos ab eo improbari et carpi propter inconstantiam [6]). In omnibus autem studiis ita versatus esse videtur, ut de rebus certis tantum et definitis dissereret [7]). Animi videtur fuisse severi et prope morosi [8]). Plato autem quamquam eum in tribus dialogis Theaeteto sophista politico inducit, tamen audientis magis partes ei quam disserentis tribuit. Erat enim in Socratica disserendi ratione minus exercitatus et aetate provectior, quam ut ea assuesceret [9]). Itaque invitus et multa reluctans in disputationis societatem venit et patrocinium Protagorae ita gessit, ut confutatum eum esse omnibus appareat [10]).

Praeter Socratem et Theodorum in hoc sermone colloquentem cognoscimus Theaetetum adolescentem ardentissimo sciendi studio incensum et optime moratum. Filius erat Euphronii Suniensis viri spectatissimi, qui magnas divitias ei reliquerat; quarum quamquam maximam partem tutorum perversitate deperdiderat, tamen erat liberalitate maxima [11]). Discipulus erat Theodori, qui eum dicit Socrati esse non dissimilem et oris deformitate et ingenii acie et animi candore; naso enim eum esse simo oculisque prominentibus, excellere autem non minus docilitate alacritate fortitudine constantia quam lenitate modestia memoria [12]). Tantis Theodori laudibus Theaetetus non indignus erat. Fortissimum enim et constantissimum se praestitit in pugna aliqua facta apud Corinthum, ex qua vulneratus et torminibus affectus rediit [13]). Acerrimum autem se praebet, ubi respondet Socrati, modestissimum [14]), ubi ab eo refutatur, affluentem ingenio, ubi aliquid cogitando inveniendum est [15]). Imprimis

---

1) Steinhartus p. 25. 2) p. 145 A, 162 E. 3) Diog. La. II 103, III 6. Apul. de hab. doctr. Pl. I init. 4) p. 161 B, 162 A, 164 E sq. 5) p. 165 A. 6) p. 179 E sq. 7) C. F. Hermannus p. 658 n. 488. 8) p. 145 C. 9) p. 146 B, 162 B. 10) Groen van Prinsterer, pros. Pl. p. 190. 11) p. 144 CD. 12) p. 143 E—144 B. 13) p. 142 A—C. 14) p. 161 A *οὐδαμῶς γὰρ δύσκολος*, p. 144 B *μετὰ πολλῆς πρᾳότητος*. 15) Steinhartus p. 205 n. 26. Quiddam quod contra Protagoram dici possit bene refellit p. 163 BC.

mathematicae operam dedit; quare quae de numeris rationalibus et irrationalibus in hoc libro exposita sunt, ab eo excogitata esse Plato fingit[1]). Atque dicitur Theaetetus etiam τὰ πέντε καλούμενα στερεὰ γράψαι[2]). Neque a philosophia alienus erat[3]), sed ingenium habebat ad eius subtilitatem satis idoneum.

Praeter has tres personas pueri quidam colloquio affuerunt[4]). Eorum unus Socrates natu minor dicitur[5]) Theaeteti familiaris, qui in politico interloquentis partes habet.

V. Nonnulla de philosophorum, qui in Theaeteto commemorantur, vitis et praeceptis.

Plato in libro, qui est de scientiae vi, duo philosophorum genera tractanda et examinanda duxit, alterum eorum, qui omnia esse unum, alterum eorum, qui omnia fieri statuerent[6]). Illos constat appellatos esse Eleatas, hos maxime ad Heraclitum referendos esse. Sed philosophorum Eleaticorum decreta, quia difficillima essent intellectu, Plato in hoc sermone noluit examinare, ne longius a proposito aberraret[7]). Ita factum est, ut in multo maiore dialogi parte versatus sit in Heracliteorum opinionibus exponendis et iudicandis.

Philosophorum Eleaticorum primus fuit Xenophanes Colophonius, longe maximus autem Parmenides Veliensis. Athenas hic venisse fertur ad Panathenaeorum magnorum celebrationem atque annos natus circiter quinque et sexaginta collocutus esse cum Socrate admodum adolescentulo[8]). Summo eum afficit Plato honore[9]), ita ut magnum eum appellet[10]) dicitque mente tam alta eum fuisse, ut quae senserit intellegere difficillimum sit[11]). Praecepta autem Parmenides carmine tradidit, quod περὶ φύσεως inscribitur. Cuius versum Plato laudat in hoc dialogo[12]).

Parmenides quae docuit leviter in Theaeteto tanguntur. Dissidere enim dicitur ab Heraclito Protagora Empedocle[13]), qui omnia moveri voluerunt. Parmenides vero omnia dixit esse unum atque, cum non habeat quo moveatur, in se ipso consistere[14]).

Parmenide inferior erat Melissus Samius. Qui cum eadem

---

1) Schleiermacherus p. 186 '*Was Theaitetos hier von den Quadratwurzeln vorträgt, hat ganz das Ansehn damals etwas Neues gewesen zu sein, ob aber eine Erfindung des Theaitetos selbst oder eine des Platon, womit er seinen Schüler ausschmükt, möchte ich nicht leicht bestimmen.*' 2) Boeckh, Philolaus p. 163. 3) p. 152 A. 4) p. 144 C, 146 B, 168 D. 5) p. 147 D. 6) p. 183 C sq. 7) p. 183 D sq. Fecisse id postea videtur in sophista. Schleiermacherus p. 181, Steinhartus p. 205 n. 25. 8) p. 183 E, Parm. 127 BC, soph. 217 C. 9) p. 183 E. 10) soph. p. 237 A. 11) p. 184 A. 12) p. 180 E. 13) p. 152 E. 14) p. 180 E.

fere sentiret atque Parmenides[1]), minore tamen praeditus fuisse videtur mentis acumine, ita ut Plato adversus eum minorem reverentiam adhiberet, quam adversus Parmenidem[2]).

Eorum philosophorum, qui omnia semper fieri docuerunt, principes dicuntur Heraclitus eiusque discipulus Protagoras et Empedocles. Videntur autem hi tres viri in his consensisse: nihil esse unum per se; quare certam et definitam naturam nulli rei attribui posse. Continuo enim motu et virium contrariarum congressu omnia gigni, quae minus recte dicere soleamus esse; nihil enim esse, omnia fieri[3]).

Heraclitus Ephesius princeps videtur fuisse eorum philosophorum, qui nihil unquam esse docuerunt. Omnia igitur cum semper fieri putaret, rerum naturam flumini comparavit[4]), quamquam Plato hoc decretum ad Orpheum[5]) et Homerum[6]) retulit. Heracliteum quoque est quod ignis dicitur rerum initium[7]) neque dubium erat Schleiermachero[8]), quin illud *ἡ ἀνάγκη τὴν οὐσίαν συνδεῖ*[9]) ab eodem repetendum sit. Etiam hoc prorsus ex Heracliti mente dictum est quietem esse perniciei causam[10]); comparavit enim totam rerum naturam cinno, quippe qui statim in singulas suas partes discedat atque corrumpatur, nisi agitetur rutabulo.

Heracliti discipuli Socratis et Platonis temporibus multi erant in Ionia et maxime Ephesi. Qui cum illud tantum amplecterentur, omnia semper fieri, nihil omnino esse, omnem scientiam sustulerunt[11]). Quare non mirum, quod inconstantes et obscuri erant et suis se acuminibus ipsi compunxerunt[12]). Plato eos non sine irrisione *τοὺς ῥέοντας* appellat[13]).

Ex illo fonte et capite Heraclito philosophia fluxit Protagorae. Natus est sophista ille clarissimus Abderis in Thraciae oppido circiter anno a. Chr. n. CCCCLXXX, aetate igitur maior erat Socrate[14]), quem anno CCCCLXIX in lucem editum esse plerumque perhibent. Mortuus est anno CCCCXI paene septuagenarius[15]); e vita iam decesserat, cum Theaetetus dialogus habitus est[16]). Triginta fere annos natus Graecorum urbes obire coepit atque primus sapientiae virtutisque magistrum se professus mercedem a discipulis exegit[17]). Aliquoties Athenis erat, ubi litterarum studium illis temporibus maxime florebat, ibique scholas habuit celeberrimas. Athenis Protagoras tanta in admiratione erat[18]), ut Plato[19]) eum narret auditores tantum

---

1) p. 180E. 2) p. 183E. 3) p. 152DE. 4) p. 160D. 5) cf. annot. ad p. 179E. 6) p. 152E, 160D, 179E. 7) p. 153A. 8) Wolf u. Buttmann, Mus. d. Alterthumsw. I p. 428. Cf. Brandis, Handb. I p. 177. 9) p. 160B. 10) p. 153C. Cf. Bernays, Heraclitea I p. 6. 11) p. 157A, 183A. 12) p. 179D—180C. 13) p. 181A. 14) p. 171C, Prot. 317C. 15) Meno p. 91E. 16) p. 164E, 168CE, 171D. 17) p. 161DE, 178E sq. 18) p. 161C. 19) de rep. X 600CD.

non capitibus tulisse. Inde non mirum est, quod magna sui fiducia et ingenti spiritu erat[1]. Cum autem librum de diis composuisset, in quo utrum dii sint necne nescire se dixerat[2], impietatis reus factus, parvae cymbae se commisit, sed ipsa in fuga undis periit.

Protagorae liber, qui est de rerum natura, quamquam non mansit ad nostram memoriam, argumentum tamen eius e Theaeteto Platonis coniicere licet[3]. Inscriptum eum fuisse *ἀλήθεια* scholiasta[4] tradidit. Cui si fortasse non multum tribuendum est, at omnes fere Platonis interpretes putant complures Theaeteti locos[5], nisi hoc sumatur, non penitus posse intellegi. Eidem libro etiam inscriptionem fuisse *καταβάλλοντες* (sc. *λόγοι*) Iacobus Bernays[6] ex Sexto Empirico[7] collegit atque eam quidem unam qui veram habent[8], Protagoram statuunt saepissime usum esse voce *ἀληθείας* ad suam philosophiam significandam[9].

Protagoras autem, si Platonem sequimur, quocum alii consentiunt[10], haec fere docuit. Omnes res semper moventur. Rerum autem sese moventium duo sunt genera, alterum agens, patiens alterum, utrumque autem numero infinitum[11]. Neque vero agens neque patiens est per se, alterum enim sine altero esse non potest. Quod autem cum aliqua re congressum agens est, idem, si cum alia coit, fit patiens[12]. Alterum igitur ubi cum altero congreditur et commiscetur, res oriuntur, quae variae sint necesse est pro agentium et patientium varietate[13]. Quae cum ita sint, nihil unquam est, omnia semper fiunt neque dici potest, quales sint res[14].

Ut res omnes, quae sentiuntur, ita sensus ipsi ex utroque rerum sese moventium genere gignuntur. Si qua res enim

---

1) p. 166AD, 168C. 2) p. 162DE. 3) Ioannes Frei, quaestiones Protagoreae. Bonnae. 1845. Otto Weber, quaestiones Protagoreae. Marburgi. 1850. Anne Iohan Vitringa, disquisitio de Protagorae vita et philosophia. Groningae. 1852. R. Wecklein, Die Sophisten und die Sophistik nach den Angaben Platos. Würzburg. 1866. p. 1—38. Martin Schanz, Beiträge zur vorsokratischen Philosophie aus Plato. 1. Hft. Göttingen. 1867. G. Grote in libro Plato and the other Companions of Socrates e Platonis Theaeteto quae fuerit Protagorae philosophia cognosci posse negaverat. Cui adversatus est E. M. Cope, Plato's Theaetetus and Mr Grote's criticisms. Cambridge. 1866. 4) ad p. 161C *τὸ τοῦ Πρωταγόρου σύγγραμμα, ἐν ᾧ ταῦτα δοξάζει. ἀλήθεια ἐκαλεῖτο ὑπὸ Πρωταγόρου.* 5) p. 161C, 162A, 166D, 170E. Cf. Cratyl. 386C. 6) Rhein. Mus. 1850. VII p. 464 sq. 7) adv. mathem. VII 560 *ἐναρχόμενος γοῦν τῶν καταβαλλόντων ἀνεφώνησε· πάντων χρημάτων μέτρον ἐστὶν ἄνθρωπος.* 8) Zeller, Philos. d. Griech. I p. 760 not. Wecklein, Soph. p. 8. 9) p. 152C, 155E, 166D. 10) Sext. Empir. hypot. Pyrrh. I 216—19, adv. math. VII 59—64, 369—88, Diog. La. IX 8. 11) p. 156A. 12) p. 157A. 13) p. 156AD, 152D. 14) p. 151AB, 152D.

ita cum sensu congreditur, ut illa fiat agens, hic patiens, sensus fit percipiens et qualis sit res cognoscit. Sensus autem sunt non solum corporis, ut visus et auditus et olfactus, sed etiam animi, ut dolor et voluptas et metus[1]). Sentimus igitur, quamdiu quidem ambo illa congrediuntur. Neque enim oculus est videns, si non coit cum re, quae videri potest, neque res videtur, si non congreditur cum oculo[2]). Quare res non sunt aut fiunt per se, sed sentientibus tantum[3]) et sunt tales sentientibus, quales sunt ipsi. Si quis enim aegrotus est, aliter res percipit atque si est sanus[4]). Itaque rerum mensura est homo atque earum quidem quae sunt, ut sint, earum vero quae non sunt, ut non sint[5]).

Quae cum ita sint, nihil verum est per se; falsum vero aut perversum iudicium omnino esse non potest[6]). Quod enim non est, sentiri non potest, quod autem sentitur, tale est quale nobis videtur[7]). Sed corporis et animi condiciones sunt meliores et deteriores. Praeceptoris igitur est quod deterius est reddere melius[8]). Quemadmodum autem verum, ita etiam bonum et iustum et utile nihil est per se, sed cuique est, quod et quamdiu ei videtur esse[9]).

Atque haec quidem de Protagora. Sed eos quoque, qui hunc philosophum non omni ex parte secuti sunt, Plato videtur respexisse[10]).

Empedocles Agrigentinus ut in Theaeteto[11]), ita in sophista[12]) una cum Heraclito commemoratur, quamquam hunc philosophum non unum secutus est, sed etiam Parmenidem et Pythagoram. Docuit enim elementa quidem rerum ipsa non posse mutari, sed vario modo coniungi et disiungi, quae vero ex iis composita sint, oriri et interire et omnino omni modo mutari.

Plato pingues illos homines relinquendos esse censuit, qui nihil volunt esse nisi quod manibus contrectari possit[13]). Atomistas eos esse putant Stallbaumius[14]) et C. F. Hermannus[15]). Iis Schleiermacherus[16]) annumerat Aristippum. Steinhartus[17]) vero Democritum h. l. notari negat, sed putat Hipponem Critiam significari, quos Aristoteles[18]) φορτικοὺς dicit.

---

1) p. 156B. 2) p. 156DE. 3) p. 157A, 160B. 4) p. 157E. Quamquam Zellerus (Philos. d. Griech. I p. 759 not. 2) dubitat, utrum hoc sit Platonicum an Protagoreum. 5) p. 152A, 160C. Protagoras illud dixit in exordio eius libri, quem ἀλήθεια inscripsit. cf. p. 161C. 6) p. 160CD. 7) p. 152A, 170A. 8) p. 166E sq. 9) p. 172A. 10) p. 172B. 11) p. 152E. 12) p. 242D. 13) p. 155E. 14) cf. ad soph. 246A. 15) l. l. p. 153, 282 n. 53, 652 n. 459. 16) II 2 p. 141. 17) p. 49, 205 n. 23. 18) de an. I 2.

VI. De compositione dialogi.

Theodorus Lenz, commentatio argumentum Theaeteti ita exponens, ut inde appareat, quaenam Platonis de scientia sit sententia et quibus rationibus opposita philosophorum placita refellat. Lovan. 1844.

Eduard Alberti, Zur Dialektik des Platon. Vom Theaetet bis zum Parmenides. Leipzig. 1855. p. 4—18.

Platon's Werke. Dritte Gruppe: Dialektische Gespräche. Uebersetzt von Julius Deuschle. 2. Bd. Theaitetos. Stuttgart. 1856. p. 150—154.

H. Bonitz, Platonische Studien. I. Sitzungsberichte der Wiener Akadem. Philos. histor. Cl. XXVII. Bd. 1858. p. 279—316 [1]).

R. A. R. Kleinpaul, Der Begriff der Erkenntniss in Plato's Theaetet. Gotha 1867.

In principio dialogi personae producuntur et describuntur [2]).

Deinde proponitur de quo disceptetur: *τί ἐστιν ἐπιστήμη;* [3])

Antequam scientia definitur, explicatur quomodo definiri non possit. Eius enim notitia non ita aperitur, ut species quaedam eius afferantur [4]). Docetur quid sit definitio et exemplis [5]) illustratur [6]).

Deinde de via et ratione, qua in hac disputatione progrediendum sit, exponitur. Socrates enim arte sua obstetricia omnia se in lucem proditurum esse dicit quaeque in lucem sint edita examinaturum [7]).

A. Prima scientiae definitio: *ἡ αἴσθησις ἐπιστήμη* [8]).

I. Haec definitio convenit cum Protagorae et Heracliti praeceptis.

Prima haec scientiae definitio idem significat quod Protagoreum illud *πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπος* [9]) atque quod praeter Eleatas omnes fere philosophi, imprimis Heraclitus docent, omnia fieri, nihil esse [10]). Quod ita confirmatur, ut ubique omnia quae sint moveri doceatur, quae non moveantur, interire [11]). Itaque nec res sensibus subiectae nec sensus ipsi sunt per se neque dici omnino potest quales sint res; res enim ipsae pro varietate rerum, quibuscum congrediuntur, sunt variae [12]). Perceptio autem sensuum oritur motionibus quibusdam, quae

---

1) Bonitzium in hoc et in septimo prolegomenorum capite ducem unum secutus sum. 2) p. 143 D — 145 C. 3) p. 145 C — 146 C. 4) Cf. Meno 71 E sq., Lach. 191 D, Zeller, Phil. d. Griech. II p. 391 n. 4. 5) Hac ratione Plato saepe exemplis utitur. Cf. Gorg. 448 B sq. 449 D. Zeller l. l. p. 392 n. 3. 6) p. 146 C — 148 D. 7) p. 148 E — 151 D. 8) p. 151 E. Fortasse nemo ante Platonem his verbis usus erat. Steinhartus p. 10, 45. 9) p. 151 E — 152 C. 10) p. 152 D — E. 11) p. 153 A — D. 12) p. 153 D — 155 C.

inter sensum et rem, quae sentitur, fiunt[1]). Quod his opponi potest, insanos et somniantes non recte percipere ante occupatur[2]). Ut cuiusque natura est, ita sensibus percipit; cuique igitur quoniam verum est quod sentit, omnis error tollitur atque quae sentiuntur sciuntur[3]).

Postquam igitur Theaetetum Protagoram Heraclitum idem docere declaratum est, restat, ut eorum ratio examinetur[4]).

II. Nonnulla, quae contra hanc rationem dici possint, ante occupantur[5]).

Si perceptio sensuum esset scientia, omnes homines aeque saperent atque eadem ratione qua homines etiam bestiae et dii scientes essent. Sed hoc probabile tantum est, non potest certis demonstrari argumentis[6]).

Si quae percipiuntur etiam scirentur, intellegeremus etiam peregrinorum sermones, quos audimus, vel litteras ignotas, quas videmus. At revera tantum sciuntur vocum soni et litterarum formae, alia omnia ne percipiuntur quidem[7]).

Si quae sentiuntur tantum sciuntur, efficitur ea ignorari, quae perceptione facta momoria tenemus ideoque etiam sciri dicimus. Quid quod multo absurdiora concedenda sunt. Qui enim uno oculo clauso aliquid videt altero, simul videre et non videre ideoque scire et nescire dicendus est[8]).

Sed scire non idem est quod meminisse, qua in re perceptioni nullus est locus. Deinde idem sciri et nesciri potest. Qui enim sentit non semper idem est, sed alius aliis temporibus. Tum suos quisque habet sensus, alius autem ab alio mirum quantum differt. Sapiens is est, qui efficit, ut qui peiore est animi condicione, meliore fiat. Qualis enim est animus, tale iudicium. Vera autem et falsa nemo potest opinari, sed cuique verum est quod sentit[9]).

Quae hactenus prolata sunt contra Protagorae rationem refutata sunt. Cum Theaeteto Socrates colloqui desinit, incipit cum Theodoro, quo gravior sit disputatio. Expositurus est enim quae contra Protagoram hominem rerum mensuram esse docentem vere dici possint[10]).

III. Ratio Protagorae refutatur.

Protagoras quod quisque opinatur, id ei verum esse dicit. Iam vero homines contraria opinantur; ergo contraria iis vera

---

1) p. 155 E — 157 C. 2) p. 157 E — 158 E. 3) p. 158 E — 160 E. 4) p. 160 E — 161 B. 5) Ribbingius I p. 125 not. 252 et p. 152 not. 310 hanc dialogi partem dicit a Bonitzio minus recte sic inscriptam esse: '*Gegen den Satz des Protagoras werden die zunächst sich darbietenden, aber nicht stichhaltigen Einwendungen vorgebracht.*' Sed hoc tantum viro doctissimo concedendum erit iis quae hac operis parte disseruntur simul quid Protagoras de sensuum perceptionibus senserit magis illustrari. 6) p. 161 B — 162 E. 7) p. 163 A—C. 8) p. 163 C — 165 E. 9) p. 166 A — 168 C. 10) p. 168 C — 169 C.

sunt. Cum igitur non solum scientiam esse existiment, sed etiam inscientiam, etiam falsa opinantur. Ratio autem Protagorae quoniam multitudini non probatur, ei vera non est. Quare Protagoras cum neminem falsa opinari dicat, ne suam quidem rationem veram esse concedere putandus est [1]).

Non omnia vera esse quae quisque opinetur, inde maxime cognoscitur, quod non omnes aeque iudicare possunt, quid conducat, quid non [2]). Licet enim cuique verum sit quod sensibus percipit vel quod est iustum et pulchrum, tamen in rebus futuris, ad quas etiam res utiles pertinent, recte iudicandis inter peritos multum interest atque imperitos [3]).

Haec argumentatio interrumpitur [4]) comparatione philosophorum cum oratoribus. Oratores non liberaliter educati, temporis angustiis semper inclusi de rebus vilibus sermocinantur, corrupti ac depravati sunt. Contra philosophi nihil curant res vulgares et tritas et vanas, quibus alii homines gaudent, vera utuntur animi libertate, de rebus maximis disserunt, dignitate sunt egregii, quamquam multitudini videntur esse stolidi. Hominum autem salus et beatitudo summa in eo posita est, quod philosophi maxime sectantur, ut deo fiant quam simillimi [5]).

Iam Protagorae ratio postquam refutata est, in examen Socrates vocandum dicit Heracliti praeceptum omnia moveri docentis [6]).

IV. Heracliti ratio refutatur.

Heraclitei ut docent omnia moveri, ita in eorum sermonibus constantia omnino desideratur, nihil enim pro certo habere videntur. Iis contrarii sunt Eleatae [7]).

Si omnia omni ratione moventur neque quidquam est per se, sed omnes res motione quadam, quae inter patiens et efficiens intercedit, et sentiuntur et tales fiunt, quales esse nobis videntur, dici omnino non potest, qualis sit res, cum perceptio semper mutetur neque ullo temporis momento eadem permaneat. Quare nulli rei quidquam potest tribui neque quidquam potest sciri [8]).

Eleatarum rationes non examinantur, ne a proposito nimis aberretur [9]).

---

1) p. 169D—171C. 2) p. 171D—172B. 3) p. 177C—179B. 4) Embolium hoc esse e Platonis verbis ipsis cognoscitur. p. 173B τοὺς δὲ τοῦ ἡμετέρου χοροῦ πότερον βούλει διελθόντες ἢ ἐάσαντες πάλιν ἐπὶ τὸν λόγον τρεπώμεθα, ἵνα μὴ καί, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, λίαν πολὺ τῇ ἐλευθερίᾳ καὶ μεταλήψει τῶν λόγων καταχρώμεθα; p. 177B περὶ μὲν οὖν τούτων, ἐπειδὴ καὶ πάρεργα τυγχάνει λεγόμενα, ἀποστῶμεν· εἰ δὲ μή, πλείω ἀεὶ ἐπιρρέοντα καταχώσει ἡμῶν τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον· ἐπὶ δὲ τὰ ἔμπροσθεν ἴωμεν, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ. Quae cum ita sint, quae antea exposita erant p. 177C repetuntur. Cf. Bonitzius p. 297 sq.
5) p. 172C—177C. 6) p. 179B—C. 7) p. 179C—181B.
8) p. 181B—183D. 9) p. 183D—184A.

Protagoras et Heraclitus refutati sunt. Theodorus sermocinantis partes detrectat, suscipit Theaetetus. Examinandum est enim quod dixerat scientiam esse sensuum perceptionem[1]).

V. Theaeteti praeceptum refutatur[2]).

Unum quoddam per unum sensum percipitur. Quae per plures sensus percipiuntur, non sensibus, sed mente cognoscuntur, quae una num qua res sit annon iudicare potest. Scientia vero quoniam versatur in rebus quae sunt cognoscendis non posita est in sensuum perceptione[3]).

Scientia cum in sensuum perceptione non cernatur, in mentis opinionibus posita esse videtur[4]).

B. Secunda scientiae definitio: *ἡ ἀληθὴς δόξα ἐπιστήμη.*

I. Quaeritur quid sit falsa opinio, *τὸ ψευδῆ δοξάζειν*[5]).

1. Falsa opinio nulla videtur esse. Nam quidquid opinamur, aut referendum est ad ea, quae scimus, aut ad ea, quae nescimus. Quae vero aut sciuntur aut nesciuntur falsam opinionem excludunt[6]). Neque false opinari is dici potest, qui quod non est opinatur; nam qui opinatur, aliquid certe opinetur necesse est[7]). Neque falsa opinio cerni potest in opinionum confusione quadam. Quod enim quis opinatur, non esse aliud, quod opinetur idem, potest putare[8]).

2. Nihilominus falsa opinio omnino tolli non potest. Quaerendum igitur est, ubi deprehendatur. Iam vero quae scimus aut sentimus aut, postquam cognovimus, memoria tenemus. Itaque fieri potest, ut quod sensibus percipimus, arbitremur esse quiddam, quod meminimus, quamquam diversum est, atque ita nos errare apparet[9]). Quo quis igitur sensus habet hebetiores et quo minus memoria valet, eo proclivior est ad errorem[10]).

Sed non omnis error hac ratione explicari potest. Confundimus enim etiam solas mentis notitias. Inde manifestum esse videtur falsam opinionem non posse accurate definiri nisi explorata scientiae vi[11]).

3. Scire igitur ponamus esse scientiam possidere. Quae autem possidemus, iis vel utimur vel non utimur. Error igitur ita potest nasci, ut quis ex omnibus, quas possidet, mentis notitiis aliquam quaerens, ut ea utatur, aliam pro ea, quam voluit, apprehendat eoque modo in delectu, quem instituit, fallatur[12]).

Sed si mentis notitiae ita confundi possent, quae scimus etiam nesciremus. Si quis autem praeter opiniones veras menti

---

1) p. 183B—184B. 2) Aliter de hac dialogi parte sentit Ribbingius I p. 153 not. 310. 3) p. 184B—186E. 4) p. 187A.
5) p. 187B—E. Cf. Zeller II p. 369, Michelis I p. 175 sq., Alberti in Fleckeiseni annal. 1864 p. 703. 6) p. 188A—C.
7) p. 188D—189B. 8) p. 189B—190E. 9) p. 190E—194C.
10) p. 194C—195B. 11) p. 195C—197A. 12) p. 197B—199C.

tribuerit falsas, tamen nunquam qui falsas confundit cum veris, falsa se opinari arbitrabitur neque quae nescit nescire sibi videbitur 1).

Non prius igitur quid sit falsa opinio cognosci poterit, quam scientiae vim aperuerimus 2).

II. Rectam opinionem multum distare a scientia inde apparere docetur, quod plerumque iudices, quamquam quae facta sunt nesciunt, tamen vera opinantes recte decernunt 3).

C. Tertia scientiae definitio: ἡ μετὰ λόγου ἀληθὴς δόξα ἐπιστήμη.

I. Λόγον i. e. definitionem elementa rerum excludunt; possunt enim, cum solis sensibus percipiantur, tantum nominari. Sed quae ex iis composita sunt, ea afferendis illis ipsis elementis explicari et cognosci possunt 4).

Quae res si ita se habet, permirum est, quod elementis ignotis tamen sciuntur quae ex iis conflata sunt 5).

Sed fortasse quod ex elementis congruentibus compositum est, totum (ὅλον) quoddam est ab elementis ipsis diversum. Quod si ita esset, totum diversum esset ab omni (πᾶν). Sed quod et totum et omne est cui nihil deest, etiam totum idem est quod omnes partes 6). Sin vero conflatum illud una est et simplex forma, pariter atque elementa cognosci non potest 7).

Ubique quae primo discimus, non elementorum sunt complexiones, sed elementa ipsa, atque quo quis eorum habet cognitionem accuratiorem, eo melius quae ex iis composita sunt perspicit 8).

II. Sed ut iam examinemus definitionem ipsam, videndum nobis est, quid sit illud μετὰ λόγου. Λόγον enim triplici modo interpretantur 9).

1. Λόγος est oratio. Quae quoniam omnibus tribuitur, scientia semper esset coniuncta cum vera opinione 10).

2. Λόγος est elementorum enumeratio, quibus res quaeque constat. Sed quoniam nemo recte opinatur nisi qui rerum elementa ordine enumerare potest, recta opinio cum elementorum enumeratione coniuncta non idem est quod scientia 11).

3. Λόγος est explicatio notarum, quibus quomodo res quaeque ab aliis differat cognoscitur. Potest autem ne talis quidem explicatio a vera opinione unquam abesse. Si autem explicatio eo pertinet, ut quis habeat rei scientiam, scientia dicitur recta opinio cum scientia coniuncta 12).

Quae cum ita sint, neque sensuum perceptio neque vera opinio neque definitio cum vera opinione coniuncta scientia est dicenda. Itaque quae nescimus non arbitrabimur scire 13).

---

1) p. 199C—200C. 2) p. 200CD. 3) p. 200D—201C. 4) p. 201C—202D. 5) p. 202D—203D. 6) p. 203E—205B. 7) p. 205C—E. 8) p. 206A—B. 9) p. 206C. 10) p. 206DE. 11) p. 206E—208B. 12) p. 208C—210B. 13) p. 210CD.

Summa arte dialogus ita compositus est, ut partes et totum sibi respondeant[1]). Ut enim definitio quaeque in angustiorem semper locum concluditur, ita procedente sermone quid scientia sit magis circumscribitur et definitur. Ut in partis cuiusque fine, ita finito toto sermone negatur scientiam esse inventam. Orditur dialogus a vulgari hominum opinione, qua scientiam volunt in sensu positam esse, transit ad politius illud et verisimilius, scientiam esse veram opinionem, pervenit ad id, quod simillimum sane est scientiae ipsi, veram opinionem scientiam esse cum definitione coniunctam. Ut igitur a iudicio imperfectiore transitus fit ad perfectius, ita definitio scientiae quaeque tanta diligentia elaborata est, ut quae primo temere ac nulla ratione dicta videntur, progrediente disputatione veri speciem quandam habeant.

Sententia illa de homine rerum mensura fortasse a Platone accuratius exposita et illustrata est quam ab auctore ipso[2]). Neque minus quae de erroris ortu, de *λόγου* rationibus disputata sunt, disserendi subtilitate insignia sunt.

VII. Quo consilio Plato Theaetetum conscripserit.

Maximilianus Schneidewin, disquisitionum philosopharum de Platonis Theaeteti parte priori specimen. Gottingae. MDCCCLXV.

Non ambigi potest quid sit quod Platoni propositum fuerit in Theaeteto scribendo. In eius enim principio Socrates de quo disceptetur hoc ponit: *τί ἐστιν ἐπιστήμη;*[3]) Ad hanc quaestionem omnia videmus in hoc opere pertinere. Extremo tamen sermone non quid sit scientia inventum esse Plato ipse profitetur, sed quid non sit.

Ad hanc quidem quaestionem tractandam Plato non tantum eius gravitate et magnitudine, sed etiam eo videtur impulsus esse, quod iam inter aequales ea res multum disceptata et in varias partes versata erat[4]). Tractaverunt enim eam physici Eleatae sophistae neque ea lis inter ipsos Socraticos conticuit; magnus enim fuit eorum numerus, qui de scientia et veritate commentati sunt. Commemorantur enim libri Critonis *περὶ τοῦ γνῶναι ἢ περὶ ἐπιστήμης, τί τὸ ἐπίστασθαι;*[5]), Simonis *περὶ ἐπιστήμης*[6]), Simmiae Thebani *περὶ ἀληθείας* et *περὶ τοῦ εἰδέναι;*[7]) alia eius generis opera aliis Socraticis tribuuntur[8]).

Triplici modo quid sit scientia Plato conatur explicare.

---

1) Schleiermacherus p. 177 sq. 2) Socherus p. 255. 3) p. 145 E. 4) Plato ipse significavit aequalium esse opiniones, quas convincere studeat. Cf. annot. ad p. 194 C. 5) Diog. La. II 121, Suid. v. *Κρίτων*. 6) Diog. La. II 122. 7) Ibid. 124. 8) Cf. Stallbaumius de arg. 4, 11, proleg. 1, 8.

Atque primum quod omnem scientiam in sensibus constituit, manare id docet ex Heracliti et Protagorae praeceptis[1]). Quam alteram ponit definitionem, scientiam esse veram opinionem, ea unde repetenda sit nescimus. In hac vero dialogi parte quod maxime tractatur, quis sit erroris natura et ortus, multum illis temporibus a Megaricis et Eleatis[2]) videtur disceptatum esse neque alienum fuit ab eo, de quo multae disputationes instituebantur, quid sit discere[3]). Quod vero tertio loco dicitur, scientiam esse veram opinionem cum definitione coniunctam, eam nonnulli[4]) suspicantur esse Antisthenis discipuli Socratis.

Tres igitur illae opiniones de scientiae natura priusquam labefactantur et convelluntur, planissime explicantur et examinantur. Itaque in prima quaestionis parte primum Theaeteti illud scientiam esse sensuum perceptionem demonstratur quam apte cohaereat cum Protagorae et Heracliti de homine rerum mensura et de perpetua rerum mutatione praeceptis. Deinde eorum rationes, postquam nonnulla, quae contra eas dici possint, ante occupata sunt, diligenter examinantur. His vero radicitus excussis Plato ad id aggreditur, quod maxime quaeritur, num scientia sit in sensibus posita. In altera parte primum de erroris natura disputatur et quomodo is in animo nasci possit quaeritur. Definitio tertia ita tractatur, ut quod auctor eius ad eam explicandam protulisse videtur antea diligentissime exponatur et examinetur.

Has definitionum considerationes sequuntur refutationes. Atque prima quidem ita labefactatur, ut scientia doceatur abducta a sensibus cogitationis ipsius et mentis esse[5]). Deinde scientiam non esse rectam opinionem ita demonstratur, ut etiam qui non sit sciens recte opinari possit[6]). Denique ne definitione quidem accedente veram opinionem idem valere quod scientiam ita docetur, ut a vera opinione definitio unquam abesse negetur[7]). Hae igitur partes primariae existimandae sunt totius dialogi.

Quod extremo dialogo quid sit scientia sciri negatur, iam ante significatum atque excusatum erat. Primum enim quo loco de Socratis arte obstetricia sermo erat, fortasse verum non in-

---

1) Praeter Protagoram p. 172 B etiam respiciuntur, qui ab eius sententia paullulum recedebant. Brandis, Handb. II 1 p. 203. Quod Schleiermacherus p. 183 sq. et Stallbaumius de arg. p. 9 sq., prol. p. 7 Aristippum Protagorae persona significari suspicati erant, recte videtur negavisse Zellerus, Die Philos. d. Griech. II p. 253. Cf. Steinhartus p. 15 sq., 45. 2) Cf. Socherus p. 254, Steinhartus p. 68. 3) Bonitzius p. 313. 4) Schleiermacherus p. 185 sq., Brandisius, Handb. II 1 p. 202 sq., Zellerus, Philos. d. Griech. II p. 211, Susemihlius I p. 200, Bonitzius p. 313. Antisthenem significari negaverunt C. F. Hermannus p. 496, 657 not. 483 et Steinhartus p. 81. 5) p. 184 B — 187 C. 6) p. 200 E — 201 D. 7) p. 206 C — 210.

ventum iri dictum erat neque ei irascendum esse, cui falsae opiniones eripiantur[1]). Deinde multis locis legimus, quanti sit faciendum ut quis sciat quae nesciat ideoque quae nesciat se scire non arbitretur[2]). Neque hoc praetermittendum philosopho, qui prorsus nova praecipiat, refutationem rationum contrariarum momenti esse maximi[3]). Atque etiam verbis dialogi ultimis *ἕωθεν δέ, ὦ Θεόδωρε, δεῦρο πάλιν ἀπαντῶμεν* significatur rem, de qua disceptari coeptum sit, nondum esse absolutam[4]). Adiungitur enim huic sermoni is, qui sophista inscriptus est, his verbis: *Κατὰ τὴν χθὲς ὁμολογίαν, ὦ Σώκρατες, ἥκομεν αὐτοί τε κοσμίως καὶ τόνδε τινὰ ξένον ἄγομεν, τὸ μὲν γένος ἐξ Ἐλέας, ἑταῖρον δὲ τῶν ἀμφὶ Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα, μάλα δὲ ἄνδρα φιλόσοφον.*

Neque vero omnino locus desideratur, ex quo philosophi quae fuerit mens divinari possit. Toto enim sermone cum eorum error coarguatur, qui ad sensus et opiniones omne iudicium veritatis revocabant, quaerendum sane est, quinam sint illi, qui philosophorum nomine digni sint. Tales autem viri embolio illo clarissimo[5]) describuntur, quod est de philosophorum dignitate et de aliorum hominum imprimis oratorum vita vilissima. Veri enim philosophi cognoscere gestiunt, quid quaeque res sit per se et e corporum vinculis tanquam e carcere ad deorum sedem effugere.

Neque Plato in adversariorum opinionibus refutandis ita versatus est, ut omnino veri nihil protulerit. Quae enim de per-

---

1) p. 151C. 2) p. 187ACE, 210C. 3) Bonitzius p. 314. 4) Socherus p. 257 sq. Schleiermacherus II 1 p. 325 sq. II 2 p. 148. Brandisius, Handb. II p. 208 not. a. Steinhartus p. 39. Zellerus, Phil. d. Gr. II p. 336 not. 1. 5) Schleiermacherus p. 180 '*Wie fast bei jeder Behandlung einer einzelnen Frage in diesem Gespräch eine Abschweifung vorkommt, in welcher grade auf das Wahre und Rechte, welches in der Abhandlung selbst nirgends hervortritt, deutlich hingewiesen wird: so ist auch in das Ganze selbst eine grosse Abschweifung gesetzt, welche diese Andeutungen in Masse enthält, für die unmittelbare Fortschreitung des Gesprächs aber eine höchst willkührliche Unterbrechung zu sein scheint, nicht ungezwungener herbeigeführt und nicht besser in Maass und Zügel gehalten, als jene wol mit Recht so sehr getadelte im Phaidros, die ganze Stelle nemlich vor der letzten Widerlegung des Protagoreischen Sazes, wo der Unterschied zwischen den Zöglingen der Philosophie und denen der Rhetorik und ähnlicher Künste gezeichnet wird, und das Göttliche, Wahre und Gute in seiner eigenthümlichen, der Beschränktheit auf das Persönliche ganz entgegengesezten Natur hervortritt. Und zwar absichtlich scheint diese Abschweifung bald an den Anfang gestellt, damit wenigstens der aufmerksame Leser einen hellen Punkt habe, vermittelst dessen er sich in den verschlungenen Irrgängen des Gesprächs zurechtfinden könnte.*' Stallbaumius prol. p. 10 sq. hoc loco philosophum arbitratur eorum calumnias repulisse, qui crimini ei dabant, quod missis negotiis publicis uni philosophiae vacabat. Rectius fortasse C. F. Hermannus p. 38 ex hoc loco coniici posse dicit, quantum taedii Socrate mortuo Platoni respublica Atheniensium attulerit.

ceptionis ortu et natura exposuit non temere dicta esse facile perspicitur. Aristoteles certe quae de eadem re praecipit, non sunt dissimilia rationi a Platone explicatae[1]. Neque minus Aristoteles quod Plato discrimen constituit inter ea, quae habemus et ea quae possidemus[2] amplexus est; idem enim inter *κτῆσιν* et *ἕξιν* videtur interesse quod inter *δύναμιν* et *ἐνέργειαν*. Rectissime etiam de errore quaedam disputata sunt; error enim non deprehenditur in singulis notionibus, sed in earum coniunctione[3]. Quid? si ne locus quidem desideratur, quo philosophus ubi scientia reperiatur significet? Id enim dicit unum posse sciri, quod singulis rebus commune sit et inde cognosci earum naturam[4].

Exstiterunt tamen, qui Platonem quid de scientiae natura revera senserit in Theaeteto declaravisse putaverunt. Atque primus quidem C. F. Hermannus[5] tertia *λόγου* definitione quid sit scientia explicatum esse dixit. Sed rectissime Zellerus[6] rectam opinionem negavit accedente definitione esse scientiam. Neque audiendus erit Steinhartus[7], qui hoc dialogo qua ratione mentis vis et excitetur et adolescat declaratum esse existimat. Non enim quomodo scientia oriatur expositum est, sed hoc tantum demonstratum, scientiam diversum quoddam esse a sensuum perceptionibus atque ab opinionibus[8].

VIII. Quo tempore dialogus scriptus sit.

Duae sunt opiniones de tempore, quo liber scriptus sit. Alii[9] enim non ita multo post Socratis obitum in secessu illo

---

1) de anima III 2, 3. Steinhartus p. 48. 2) p. 197 B sq. 3) p. 192 D sq. 4) p. 185 B *Ταῦτα δὴ πάντα διὰ τίνος περὶ αὐτοῖν διανοεῖ; οὔτε γὰρ δι' ἀκοῆς οὔτε δι' ὄψεως οἷόν τε τὸ κοινὸν λαμβάνειν περὶ αὐτῶν*, ibid. C *ἡ δὲ δὴ διὰ τίνος δύναμις τό τ' ἐπὶ πᾶσι κοινὸν καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις δηλοῖ σοι;* p. 186 D *Ἐν μὲν ἄρα τοῖς παθήμασιν οὐκ ἔνι ἐπιστήμη, ἐν δὲ τῷ περὶ ἐκείνων συλλογισμῷ· οὐσίας γὰρ καὶ ἀληθείας ἐνταῦθα μέν, ὡς ἔοικε, δυνατὸν ἅψασθαι, ἐκεῖ δὲ ἀδύνατον.* Cf. Zellerus, Phil. d. Gr. II p 421. 5) p. 659 not. 492. Hermannum praeter alios nuper secutus est Brandisius, Gesch. d. Entw. d. griech. Philos. I p. 300; antea autem (Handb. d. Gesch. d. griech. röm. Philos. II 1 p. 192) Platonem in Theaeteto scientiae naturam aperuisse negaverat. 6) l. l. p. 370 not. 3. 7) p. 19 '*Die wesentliche Aufgabe und der alle Theile beherrschende Grundgedanke des Dialogs ist mithin die Nachweisung des Ganges, auf welchem die Seele durch immer zunehmende Läuterung und Vergeistigung ihrer Vorstellungen zur Erkenntniss der Wahrheit gelangt, oder, von der künstlerischen Seite aufgefasst, das Bild des werdenden Denkens.*' 8) Zellerus l. l. p. 370 not. 9) Astius p. 184 sq. C. F. Hermannus p. 384 sq. Steinhartus p. 24, 99. Susemihlius p. 211. Zellerus, Phil. d. Gr. II p. 298 not. 1. Schleiermacherus p. 185 non ante mediam Ol. XCVI Theaetetum scriptum esse putat.

Megarensi id factum esse volunt vel in itineribus, quae Plato deinceps fecit, alii[1]), postquam ex illis itineribus redux Athenis docere coepit.

Hanc opinionem qui habent, coniecturam facere posse sibi videntur e mentione pugnae, in qua Theaetetus virum fortissimum se praebuisse dicitur. In initio enim dialogi commemoratur Theaetetum vulneratum Corintho Athenas vectum esse. Vulneratum autem eum esse Heindorfius[2]) putavit in illa pugna, quae a Demosthene[3]) vocatur *ἡ μεγάλη μάχη πρὸς Λακεδαιμονίους ἡ ἐν Κορίνθῳ*, commissa illa Ol. XCVI 2 = a. 394. Quae res dubitationem attulit Schleiermachero[4]), qui Platonis animo obversatam esse dicit memoriam alius cuiusdam proelii, quod fortasse Iphicrate duce in agro Corinthio factum sit. Neque vero satisfecit Munkio[5]), qui Platonem significare suspicatus est proelium multo posterius, quo Ol. CII 4 = a. 368 Athenienses Chabria ducente Thebanos apud Corinthum repulerunt[6]). Ei assensus est Ueberwegius[7]) maxime propterea, quod Theaetetum, cum rediret ex illa pugna, praeter fortitudinem etiam aliis rebus iam clarum fuisse appareat ex iis, quae in principio sermonis Platonici leguntur, quare eum putat fuisse aetate iam provectiorem. Theaetetus autem cum paullo ante Socratis obitum esset *μειράκιον*, sequi illam pugnam multis annis post Socratis mortem factam esse.

Quae etsi acute disputata sunt, tamen nonnulla obstant, quominus ad Munkii et Ueberwegii sententiam accedamus. Terpsio enim cognovisse se narrat de illo libro ab Euclide paullo ante Socratis mortem confecto, sed diu cunctatum esse, antequam eum oravisset, ut eum sibi ostenderet. Iam si pugna in initio dialogi commemorata anno 368 facta esset, plus triginta annis Terpsio cunctatus esset, quod sane vix cuiquam persuaseris. Quae cum ita se habeant, restat, ut Platonem significasse putemus proelium quoddam, quod in bello Corinthio commissum est. Neque mirum sane esset, si Plato laudes, quibus Theaetetus ornatus erat posterioribus temporibus, anticipasset; nam in omni historia eum non fuisse curiosum satis constat. Sed ne hoc quidem sumendum est. Iniuria enim Munkius et Ueberwegius quo tempore prooemium scriptum sit Theaetetum putant iam virum fuisse clarissimum. Qua in re non viderunt Theaetetum laudari ab Euclide et Terpsione. Qui quod eum noverunt et dilexerunt, admirari sane eum potuerunt quo tempore aliis hominibus ignotus erat. Deinde si Euclidi dicenti: *εἶπέ τε*

---

1) Stallbaumius de arg. p. 14, prol. p. 10. Munkius p. 397. Ueberwegius p. 237. 2) ad p. 142 A. 3) Lept. 52. Cf. Xen. Hell. IV 2, 18 sq. Diod. XIV 83 ibique Wesselingius. 4) p. 185. 5) p. 394 sq. 6) Xen. Hell. VII 1, 8. Diod. XV 68 sq. 7) p. 229 sq.

(Σωκράτης) ὅτι πᾶσα ἀνάγκη εἴη τοῦτον ἐλλόγιμον γενέσθαι, εἴπερ εἰς ἡλικίαν ἔλθοι Terpsio respondet: *Καὶ ἀληθῆ γε, ὡς ἔοικεν, εἶπεν*, hic quae modo dicta sunt ita potest affirmare, ut revera se putare dicat fore, ut Theaetetus, si in aetatem veniat, vir sit excellens. Theaetetum autem vulneribus et morbo confectum esse temere ac nulla ratione a Sochero[1]) et Munkio[2]) dictum est[3]).

Quae cum ita se habeant, satis apparet ex hoc prooemii loco non posse concludi dialogum, postquam Plato Athenas redierit, scriptum esse; imo non ita multo post Socratis obitum id factum esse necessarium est. Nam primum Terpsionis illud *ἤκουσά σου καὶ πρότερον καὶ μέντοι ἀεὶ μέλλων κελεύσειν ἐπιδεῖξαι διατέτριφα δεῦρο* non accipi potest nisi de paucis annis, qui cunctandi spatium dabant maximum. Deinde ex toto prooemio cognoscitur, quanta necessitudine Plato Megarensibus adiunctus fuerit; summam autem eam fuisse verisimillimum est quibus temporibus Megaris degebat et paullo post id otium.

IX. De Theaeteti Platonis emendandi et explicandi praesidiis.

Codicum, quibus Theaetetus continetur, adhuc collati sunt viginti unus, quorum tamen quatuor singulis locis tantum sunt inspecti. Collati autem sunt

1. a Thoma Gaisfordio (lection. Platonicae. Oxonii. 1820. p. 37—50)

𝔄 codex Oxoniensis sive Clarkianus sive Bodleianus membranaceus scriptus anno DCCCXCVI. In eo Theaetetus legitur inde a p. 83 usque ad p. 112. Post Gaisfordium hunc dialogum comparavit Campbellius atque quae ab illo praetermissa videret in editione sua huius dialogi cum viris doctis communicavit. Quas notavit Campbellius lectiones significavimus 𝔄[c].

2. ab Immanuele Bekkero libri duodecim integri, unus nonnullis locis

Δ codex membranaceus bibliothecae Vaticanae n. 225

Γ codex bombycinus Coislinianus 115 bibliothecae imperialis Parisiensis

Veneti quatuor, quorum sunt membranacei duo *Λ* (n. 8) et *Ξ* (n. 184)
" " bombycini duo *Π* (n. 185) et *Σ* (n. 189),

Parisienses quinque, quorum est membranaceus unus C (n. 1809)

---

1) p. 249. 2) p. 392. 3) Steinhartus p. 206 not. 28.

quorum sunt bombycini duo B (n. 1808) et E (n. 1811)
„ „ chartacei duo F (n. 1812) et H (n. 1814)

Υ codex Vindobonensis membranaceus n. 31

ꝺ codex Palatinus Vaticanus 173 membranaceus, quo loci excerpti e Theaeteto continentur.

3. a Francisco de Furia libri Florentini quatuor
   a codex bibliothecae Laurentianae plut. 59, 1
   b „ „ „ „ 85, 6
   c „ „ „ „ 85, 9
   i codex abbatiae Florentinae olim n. 51, nunc 2795.
4. ab A. F. W. Rudolpho
   Z^r codex bibliothecae senatus Zittaviensis chartaceus.
5. a Friderico Creuzero (Melet. antiq. discipl. 1)
   D^c codex Darmstadinus
   P^c „ Palatinus.

Ex libris duodecim a Bekkero collatis comparati sunt quatuor etiam a Friderico Iacobo Bastio, cuius lectiones inde enotatas una cum copiis a Furia paratis Godofredus Stallbaumius in editione Weigeliana (Lipsiae 1821—25) foras dedit. Sunt autem hi libri Δ, Σ Stallbaumio Ven. a [1]), Π Stallbaumio Ven. b dictus, B, quem simpliciter Par. nominat. Nos lectiones a Bekkero solo enotatas significavimus addito ^{e}, ut $\Delta^e\,\Pi^e$, lectiones a Bastio solo commemoratas addito ^{a}, ut $\Delta^a\,\Pi^a$. Ubi nihil adiecimus, ambo consentiunt. Praeterea Bastius passim ad Theaetetum codicis cuiusdam Vindobonensis lectiones commemoravit, quas Stallbaumius suspicatur ex Υ esse excerptas.

Librorum a Furia collatorum tres priores Bekkerus quoque inspexit et nonnullis locis pauca quaedam ex iis excerpsit. Quos libros Stallbaumius a b c nominat, eos Bekkerus z 𝔞 𝔠 dicit.

^{1} ^{2} signis librorum additum primam vel alteram manum significat,
^{m} „ „ „ marginem.

1) Quamquam haec res videtur dubia esse. Stallbaumius enim in Phaedonis editione quarta p. 70 Bastium putat fasciculum variarum lectionum errore quodam numero 189 inscripsisse, cum vellet 184, qui numerus est libri Ξ. Sed lectiones ex Ven. a et Ξ enotatae in Theaeteto tantum discrepant, ut nulla ratione de eodem exemplari exscripta esse possint, cum lectiones variae e Ven. a et Σ commemoratae fortasse erroribus quibusdam virorum librum comparantium ortae sint. Scilicet idem fere interest inter Bekkeri et Bastii collationem cod. Π. Ven. a autem, ut nonnulla afferam, cum Ξ discrepat p. 146B (Ξ ὁ add., Ven. a om.), 152C (Ξ πάνσοφος, Ven. a Σ πᾶνσοφος), 155D (Ξ θαμάντος, Ven. a Σ θαύ^{ον}ματος), 156D (Ξ τούτων, Ven. a Σ τοιούτων), 157C (Ξ πότερα, Ven. a Σ πότερα^{m}), 158A (Ξ λέγειν, Ven. a Σ^2 λέγειν).

Gaisfordio Bekkero Bastio autem quamquam gratia debetur summa propter diligentiam et assiduitatem maximam, qua in libris conferendis utebantur, tamen nonnunquam, id quod in tanto opere haud mirum sane est, ut diligentiores fuerint optaveris. Quod quisque concedet, qui cum messe Gaisfordii spicilegium Campbellii contenderit vel Bastii eorundem librorum collationem cum Bekkeriana. Bekkerum enim non vitupero, quod accentus varios commemorare eum taeduit, cui rei Bastius operam videtur tribuisse inutilem, sed maxime in litteris finalibus notandis neglegentior fuit quam Bastius. Atque etiam in libro Bodleiano post Campbellii operam quaedam desiderantur non levissima. Hunc librum enim a nonnullis correctum et auctum esse e Gaisfordii lectionibus satis apparet neque tamen quisquam quot sint manus corrigentium distinxit. Quod sane magnopere dolendum est, cum ita quid singulis manibus tribuendum sit iudicari nequeat. Neque e Gaisfordii et Campbellii silentio audeam coniecturam facere, ne mihi accidat quod C. F. Hermanno. Qui cum p. 161 E *καὶ ταῦτα πῶς* scribendum esse duceret, illud *καὶ* suspicatus est esse in 𝔄, quod Campbellio teste in eo non est [1]).

Librorum Platonicorum unam exstare familiam C. G. Cobetus [2]) arbitratur eiusque principes esse 𝔄*ΔΠ*. Ceteri codices quae habent meliora quam illi tres, non deprompta ea esse ex antiquioribus exemplaribus, sed legentium vel scribentium ingeniis deberi. Hoc Cobeti iudicium falsum esse non difficile est ad demonstrandum. Notissima enim est in Theaeteto lacuna maior inde a p. 208 D *Πάνυ μὲν οὖν* usque ad p. 209 A *προσλάβω τὸν σὸν λόγον*, quae est in 𝔄*ΔΠ*[1] c. Expleta est illa iis quae ceteris libris suppeditantur. Iam nemo, quantum scio, fuit aut est, qui hoc loco scribas quosdam sua pro Platonicis reposuisse

---

1) Theaet. 174 C Bekkerus eumque secutus Stallbaumius in 𝔄 esse dixerunt *οὐδένα λοιδορεῖν οὐδὲν* atque Hermannus hunc verborum ordinem restituit. Sed Gaisfordius nihil de hac re commemorat, ut ignorem unde hoc sumpserint viri docti. 2) mnemos. (1860) IX p. 337 'supersunt Platonis Codices Mss. et plurimi et in ea copia nonnulli antiquissimi summa cura et studio in pulcherrimis membranis elegantissima et peritissima manu *κεκαλλιγραφημένοι*, quorum scripturae passim reliquorum testium omnium auctoritatem sua praestantia prorsus obruunt. In unoquoque dialogo passim soli Platonis manum servant in caeteris manifesto errore vel fraude aut vitiatam aut interpolatam, eaque res tam perspicua est et evidens, ut satius sit abiectis reliquorum omnium discrepantibus scripturis nullum omnino usum habentibus Platonis textum, quem vocant, illis solis libris veluti firmissimis fundamentis superstruere. Si quid enim ex reliquis testibus hic illic profertur boni in iis locis, ubi meliores titubant aut hallucinantur, debetur vera lectio non fidelioribus libris antiquis olim deperditis, unde illi manaverunt, sed sollerti coniecturae et felici emendationi, quales semper acutior aliquis inter legendum excogitare et reperire solet.'

censeat. Nec desunt similes loci. Theaet. p. 192E 𝔄[1] Δ[c] non habent verba ἔστι δὲ αἰσθάνεσθαι usque ad μηδὲ αἰσθάνεσθαι, quae in aliis libris leguntur. P. 192B ἔχων τὸ μνημεῖον ὀρθῶς usque ad καὶ αἰσθάνεται omittuntur in 𝔄Δ, 𝔄 autem haec habet in margine: ἐν ἄλλοις καὶ ταῦτα. τὸ μνημεῖον ὀρθῶς — καὶ αἰσθάνεται ἔχων, unde intellegitur ex aliis exemplaribus haec transcripta esse. Nemo autem, opinor, ab homine quodam, qui librum deteriorem scripsit, quae desunt suppleta esse putabit. Contrarium accidit p. 190C, ubi 𝔄ΔΠΓ verbis abundant; addita enim iis sunt haec: ῥῆμα ἐπὶ τῶν ἐν μέρει, ἐπειδὴ τὸ ῥῆμα ἕτερον τῷ ἑτέρῳ κατὰ ῥῆμα ταὐτόν ἐστιν, quae verba ΣBCa in margine habent, alii libri recte omittunt.

Cobetum igitur etsi hac in re sequi non possumus, tamen ex iis, quae a nobis modo exposita sunt, tres illos codices 𝔄ΔΠ, quibus plerumque accedit Γ, ex communi quodam fonte prodiisse satis apparebit. Itaque hi libri praestantior codicum familia habenda est et iam diu ab omnibus hominibus doctis habita. Deterior est familia reliquorum librorum, qui quomodo inter se cohaereant difficillimum est dictu. Plurimi enim sunt et variantes eorum scripturae non tanta diligentia sunt descriptae, ut satis de iis sciatur. Eo accedit, quod similitudo eorum est maxima. Inter utramque autem familiam vinculum quoddam est, quod non cognosceremus, nisi Bekkerus maiore diligentia quam Bastius librum Π excussisset. Prima enim huius codicis manus plurimis locis cum 𝔄Δ consentit, altera eius manus lectiones praebet sumptas e libris deterioris ordinis.

Quae cum ita se habeant, si quid trium illorum codicum testimonio gravissimo confirmatum est, satis esse duxi neglectis aliis libris eorum signa apposuisse; si autem in iis error manifestus deprehenditur, alii testes nonnunquam adhibendi sunt.

His rebus de codicum rationibus et auctoritate expositis nonnulla placet de minutiis quibusdam exponere, quae melius uno in conspectu ponuntur, quam in commentario ipso suo quidque loco disperguntur.

Atque primum quidem nonnulla de eo libro dicturus sum, qui si et aetatem spectas et praestantiam, omnium longe princeps est, de codice Clarkiano. Non pauca enim sunt, quae uni huic libro debentur.

Huius libri auctoritati parui, cum infinitivis in ᾶν et ῆν cum Astio Stallbaumio Hirschigio ι ἀνεκφώνητον detraherem, quamquam id retinent Bekkerus Turicenses Hermannus. Eam enim litteram nunquam adscriptam esse Gaisfordius[1]) testatur. Neque eam in Par. A notari meminit Schneiderus[2]).

Aliis tamen vocibus haec littera libro Clarkiano suadente

1) annot. ad Euthyphr. 3D. 2) praef. ad civ. I p. LVIII sq.

reddenda erat. Scripsi igitur ἀδολεσχίαν (p. 195 C), προμνήστριαι (p. 149 D), προμνηστικήν (p. 150 A), ἀναμιμνῄσκου (p. 190 B), ἀναμιμνῃσκόμενος (p. 143 A), ἀνεμνήσθην (p. 142 C), ἀναμνήσθητι (p. 166 E), σῴζει (p. 153 C), σῴζεται (p. 153 B, 167 D), ᾧδε (p. 166 E, 176 B al.). Quibus de vocibus egregia est Hermanni Useneri dissertatio [1]). Praeterea cum Hirschigio illud ι addidi voci ζῷον (p. 153 B, 154 A, 157 C), quamvis perperam id fieri censeat Schneiderus [2]).

P. 144 A non delevi cum Bekkero ι in πρᾷον et ibidem B in πρᾳότητος, quamquam in 𝔄 hoc substantivum sine ι legitur et Schneiderus [3]) alii id omittunt. Turicenses Hermannus Campbellius scribunt πραότητος, sed πρᾷον, ι etiam substantivo addunt Heindorfius Stallbaumius Hirschigius. πρᾳότητος praetuli, quod legitur in optimis reliquis libris Δ^a Π^a Σ^a B^a a b c i et rationibus etymologicis commendatur. Cf. G. Curtius, Etym. p. 255.

N finale nonnullis locis addendum erat. Addidi in fine enuntiati p. 142 D (ἤθελεν cum Hermanno), p. 144 C (κατέλιπεν), p. 150 C (ὀνειδίζουσιν), ante virgulam p. 144 C (ἐστίν, καί), mediis in commatis etiam ante consonantes [4]) p. 144 D (φησὶν γὰρ), p. 145 D (ἐστὶν τὸ), p. 147 B (συνίησίν τινος, οἶδέν τι), p. 155 E (ἐστὶν δὲ cum Δ^a Π^a), p. 156 A (εἰσὶν γὰρ), p. 159 D (ἐποίησεν καί). Haec in initio dialogi a Gaisfordio commemorata sunt, sed nemini dubium erit, quin etiam in reliqua parte multa eius generis novanda sint, quae silente illo teste novari non potuerunt.

Coronidis signum, ubi in 𝔄 deest, sustuli, in verbis compositis, ut in προὔπεμψα p. 143 B. Haec enim ad veram crasin non pertinent.

Quoniam de emendationibus dixi, quae libro Bodleiano debentur, nunc de vitiis, quae in eo sunt, pauca dicam. Nonnunquam eadem syllaba bis posita est: p. 168 D ποιούμενοι οἱ τῷ pro ποιούμενοι τῷ, p. 168 E αὐτοῦ τὸν τὸν pro αὐτοῦ τόν, p. 194 E τοῦτο τό pro του τό. Semper scriptum est Παρμενείδης [5]) et Πρωταγόριος [6]). Denique saepissime reperitur φᾶναι [7]).

Venio ad emendationes orthographiae, quas optimis libris suadentibus feci. Quos qui sequitur, saepissime sane inconstantiae [8]) accusari potest; sed in hoc crimen venire malui, quam

---

1) in Fleckeiseni annal. 1865 p. 236 sq. 2) annot. ad civ. I 344 A. 3) ad civ. VIII 558 A. 4) Etiam papyri Hyperidei eo modo ν finale usurpatum esse testantur. Cf. Schneidewini scholia p. 68 ad p. 24, 17. 5) p. 152 E, 183 A. Cf. Stallbaumius ad soph. 216 A. 6) p. 162 C, 164 D. Cf. Schneiderus ad civ. X 600 B. 7) p. 165 A, 166 D, 171 E, 197 E, 210. Cf. Buttmann, ausf. Gramm. I p. 543. 8) De orthographiae Graecae inconstantia scripsit Lobeckius, path. Gr. serm. elem. II p. 339—55.

eorum abripi fervore, qui nihil antiquius habent, quam ut Platonem ad aequalitatem stili revocent. Qua de re qui considerate iudicare studet, ei litterarum tempora discernenda sunt. Satis enim constat harum minutiarum eos fuisse scriptores curiosissimos, qui optimos secuti sunt. Quare Platonem videntur e Platone expellere, qui in rebus tam pusillis eum certis se legibus adstrinxisse rati omnia inconstantiae vestigia delere student. Floruit enim Plato iis litterarum Graecarum temporibus, quibus formarum antiquiorum et recentiorum confusiones non admodum rarae erant. Neque hoc praetermittendum, philosophum nonnunquam poetarum imitatum esse orationem, ita ut etiam ea de causa mirum sane esset, si plane abstinuisset eorum formis.

Quo in genere primum quidem dicam de vocalium elisione, quam Platoni a R. B. Hirschigio ubique obtrudi satis constat. Sed neminem video eum secutum esse neque secuturum esse puto. Crebram enim vocum hiulcarum et asperarum concursionem esse in Platone iam Cicero[1]) testatur neque destituitur testimonium eius librorum optimorum, qui nobis servati sunt, auctoritate. Eos enim si sequeris, manifestum est in iisdem vocibus admitti elisionem et non admitti, ita ut de ea legem vix scripseris. Ego quae in hac re novavi, non ita multa sunt. P. 143 C cum Stallbaumio retinui *καὶ ἐγὼ ἔφην*, quod est in 𝔄 Δ^a Π^a aliis libris. Bekkerus, quem recentiores omnes secuti sunt, edidit *κἀγὼ ἔφην*. Cum 𝔄 Δ^a Π^a scripsi p. 148 E *οὐδὲ ἀπαλλαγῆναι*, p. 159 B *τἄλλα ἤδη*, p. 185 E *καὶ ἀγαθός*. Neque dubium est, quin pluribus locis elisio tollenda sit. Saepe enim Bastius in Δ et Π vocalium concursionem inveniri commemoravit, ubi de 𝔄 et Gaisfordius et Campbellius idem dicere fortasse neglexerunt. In Δ^a et Π^a legitur p. 157 D *εἴτε ἀνεμιαῖον*, p. 160 A *οὔτε ἐκεῖνο*, p. 180 D *δὲ ὅτι*, p. 193 B *τινα εἶναι*, p. 195 C *οὔτε ἐν*, p. 197 A *τε ἂν*, p. 204 E *ἆρα οὐκ*.

Hirschigius Atticas optativi formas semper posuit, nisi quod p. 179 A *ὁμολογοῖ* non correxit. Qua in re quae forma in libris sit, non laboravit; tantum *ξυγχωροίη* p. 171 B habet Γ. Cuius rationem ne sequerer, Schneiderus[2]) prohibuit, qui optime de hac re disseruit.

Μόλις retinui cum Turicensibus et Hermanno p. 142 B et p. 160 E, ubi Bekkerus et Hirschigius *μόγις* scribunt, quamquam *γ* p. 192 B tantum in CEFci superscriptum est et p. 160 E in CH et cor. Bac invenitur. *μόγις* enim forma antiquior, quamvis Platoni familiarior sit[3]), tamen *μόλις*, quoniam apud scriptores, qui Platonis temporibus florebant, longe fuit frequentatissimum[4]), e Platone, ubi librorum auctoritate firmatur, non erat removendum.

---

1) Or. 44, 150 sq. 2) ad civ. IV 428 D. 3) Cf. Schneider, civ. II p. 208. Lobeckius ad Soph. Ai. 306. 4) Cf. L. Dindorfius in Stephani thes. s. v.

Neque tamen in omnibus rebus Hirschigius sibi constitit. Recte enim cum recentioribus editoribus omnibus ᾗ scripsit p. 142 A et 155 C, sed p. 197 A retinuit ἦν, ubi Bekkerus ᾗ posuit[1]).

P. 198 D legitur *πρὶν ἐκτῆσθαι — τοῦ κεκτῆσθαι — δὲ κεκτημένῳ*, p. 199 A *τὸ κεκτῆσθαι — τις ἔκτηται μὴ κεκτῆσθαι.* P. 198 D pro *ἐκτῆσθαι* scriptum est *κεκτῆσθαι* in E F $\Gamma^2 \Pi^{2c}$ b^2, p. 199 A *ἔκτηται* in 𝔄 $\Delta^1 \Pi^{1c}$. Cur Plato in his variaverit, recte videtur animadvertisse C. G. Cobetus[2]): 'Ubi enim, inquit, praecedit vocalis, semper *κέκτημαι* ponit, ubi consonans, promiscue *κεκτῆσθαι* et *ἐκτῆσθαι.*' P. 199 C legitur *γὰρ κεκτήμεθα*, p. 200 C *ἂν κέκτηται.*

C. G. Cobetus[3]) p. 147 D *προσεροῦμεν* pro *προσαγορεύσομεν*, p. 200 D *ἀπαγορεύῃς* pro *ἀπαγορεύσῃς* ponendum censet; verbi enim *προσαγορεύειν* futurum apud Atticos esse *προσερῶ*, verbi *ἀπαγορεύειν* aoristum *ἀπεῖπον*. Cf. p. 152 D. Ei obtemperavi Turicenses secutus p. 200 D, ubi quod Bekkerus retinuit *ἀπαγορεύσῃς* invenitur in uno Z^r. *ΓΔ* habent *ἀπαγορεύσῃς*, *ἀπαγορεύῃς* *ϛ[4]).

P. 151 B scripsi cum Bekkero *κύοντα* ex 𝔄*ΔΠ* (*κυοῦντα* ϛ), quamquam p. 184 A *κυεῖ* (𝔄ϛ, *κύει* $\Delta^a \Pi^a$) et p. 210 B *κυοῦμεν* recte legitur. *κύειν* enim et *κυεῖν* promiscue sine ulla significationis diversitate usurpantur[5]).

De formarum *ἀεὶ* et *αἰεὶ* confusione recte fortasse iudicavit Fridericus Astius[6]). 'Formam Ionicam *αἰεί*, inquit, apud Platonem quoque pluribus locis optimi praestant libri — atque haud scio an plenam formam illam, si librorum commendetur auctoritate ipsiusque particulae praesertim in orationis fine positae vis emineat, praeferri oporteat vulgari *ἀεί*, quam Bekkerus tacite usquequaquam orationi Platonicae intulit.' Stallbaumius p. 157 A *αἰεὶ* cum 𝔄^1 retinuit; eadem de causa p. 155 A (*αἰαὶ* Z^r) retinendum erat. P. 175 A *αἰεὶ* habent $\Delta^a \Pi^a$ B^a ϛ, p. 176 A *ἀεὶ* in *Γ*B^a a b c i esse commemoratur, *αἰεὶ* in *ϛ. *αἰεὶ* habent p. 177 A $\Delta^a \Pi^a \Sigma^a$ B^a a b c i, p. 177 B $\Delta^a \Pi^a$, p. 177 C $\Delta^a \Pi^a \Sigma^a$ Z^r B^a.

P. 145 D pro *σμικρὸν* scripsi *μικρὸν* secutus 𝔄Δ^a[7]).

P. 192 E editores omnes praeter Astium inde a Bekkero et Stallbaumio scripserunt *μαθέ*, p. 166 E autem *μάθε* retinuerunt. Cuius inconstantiae cum causam attulerint nullam, etiam priore loco *μάθε* posui.

In adverbio *οὕτως* litteram finalem aut addidi aut detraxi optimos libros secutus. *οὕτως* ante consonantem (*ταῦτα*) scripsi

---

1) Cf. Schneideri praef. ad civ. I p. XXXXIIII sq. 2) mnemos. XI p. 168. Cf. Astius ad Prot. 340 D. 3) mnemos. XI p. 136. 4) '*The Bodl. has ἀπαγορεύῃς with an erasure.*' Campbellius. 5) Cf. Lobeckius ad Ai. v. 239, paralip. p. 556. 6) in Stephani thes. I p. 730. 7) Cf. Schneider. Pl. civ. I p. 287.

p. 144 B cum 𝔄 $\Delta^a \Pi^a$ [1]), cum iisdem libris *οὕτω* ante vocalem p. 152 B *οὕτω ἑκατέρῳ*, p. 209 C *οὕτω ἐξ*. In fine enuntiati plerumque legitur *οὕτως*; sed non dubitavi cum Stallbaumio *οὕτω* retinere p. 147 B, 195 E, 198 C, cum nescirem, qua de causa Bekkerus alii *οὕτως* scripsissent. P. 152 A et p. 178 B *οὕτω* cum 𝔄 Δ^a reposui. Hoc in adverbio rectissime Lehrsius [2]) animadvertendum esse dixit, quid ei respondeat. Ubique enim legendum erit: *πῶς* — *οὕτως* (p. 182 C, 188 E, 199 C), *οὕτως* — *ἄλλως* (p. 169 E, 182 C, 202 C) atque eadem ratione p. 184 D *οὕτως* — *ἐκείνως* (cf. p. 203 E), p. 183 A *οὕτω* — *οὕτω*, p. 203 A *οὕτως* — *οὕτως* scribendum erit.

Atque haec hactenus; videamus nunc de singulis quibusdam vocibus.

Nominis *Σωκράτης* ubique in Theaeteto accusativus est *Σωκράτη*. Atque p. 144 D, 159 B C et 183 D ab omnibus editoribus haec forma posita est. P. 143 A Bekkerus plurimos, non optimos libros secutus scripserat *Σωκράτην*; recte igitur Turicenses accusativum in *η* Platoni reddiderunt, qui est in $\Delta^a \Pi^a$ a et, si e Gaisfordii et Campbellii silentio iudicare licet, in 𝔄. Stallbaumius etiam p. 143 D *Σωκράτην* scripserat, sed solus Par. F hanc formam habet.

P. 187 C Bekkerus et Hirschigius bis ediderunt *δυεῖν*; *δυεῖν* prius legitur tantum in ΔΣb c i, in ceteris omnibus *δυοῖν*. Servavimus igitur cum omnibus aliis editoribus illud *δυοῖν* [3]).

Ὀμφαλητομίᾳ p. 149 D Bekkerus recte Platoni reddidit pro *ὀμφαλοτομίᾳ* [4]).

Φιλόλογος p. 161 A cum Hermanno scripsi, ceteri editores omnes *φιλολόγος* retinuerunt.

P. 162 A *βύβλου* restitui cum Campbellio. Est enim *βύβλου* in $𝔄^1 \Pi^{1a} B^{1a} Z^r$, *κύκλου* in $\Delta \Pi^{1c}$, *βίβλου* in $𝔄^2$ et marg. $\Pi^a B^a$. Etiam polit. 288 E *βύβλων* legitur in 𝔄 ΓΔ Z^r b, *κύκλων* in $\Delta^c \Pi^{1c}$, Phaed. 98 B *βύβλους* in Z^r. Polybio hanc formam nuper reddidit Hultschius.

P. 173 D cum Hermanno scripsi *ἑταιριῶν*; in ς est *ἑταιρειῶν*. De hac voce Stallbaumius [5]) ad h. l. '*ἑταιριῶν*, inquit, ΔΠ $𝔄^m$ cum Clem. Al. strom. V p. 249, quam formam in Isocrate fere praebet Urbinas. Neque apud Demosthenem exempla desunt optimorum codicum de ea consensionis. v. Baiter. ad Isocr. paneg. § 79,

P. 183 E Hirschigius vulgatum *ἑστὼς* retinuit, quamquam iam Bekkerus ex $\Delta \Pi^1$ [6]) restituit *ἑστός*, de qua forma optime disseruit Schneiderus [7]).

---

1) Cf. Stallbaumius ad Prot. 351 B. 2) in Iahni annal. 1827 II p. 157. 3) Cf. Schneiderus ad civ. V 470 B. 4) Cf. Lobeckius ad Phrynich. p. 651, G. Curtius, Erläut. zur Gramm. p. 140.
5) qui v. etiam ad leg. IX 856 B. 6) quibus Campbellio teste accedit 𝔄, '*though rather doubtfully*'. 7) ad civ. VIII 564 D.

P. 176 A ἱδρῦσθαι pro ἱδρύσθαι recte scripsit F. W. Wagnerus.

P. 172 D τετράφθαι pro τεθράφθαι habent 𝔄$\Delta\Pi^{1e}\Gamma$[1]).

P. 168 B Turicenses ἐρρέθη scripserunt pro ἐρρήθη. Nemo eos secutus est praeter Campbellium, qui hanc formam Protagorae fuisse propriam suspicatur. ἐρρήθη autem est in ΓΔBC FH, ἐρρ^{ή}έθη in Ξ, ἐρρέθη in *ς. Sed ἐρρέθη retinendum esse Schneiderus docuit[2]).

Ἀπὸ p. 143 C habent ΣΥ atque Bekkeri et Stallbaumii plerique omnes, ἄπο $𝔄^{c}\Delta^{a}\Pi^{a}$, p. 179 C quid sit in libris nescio, p. 187 E Z^{r} habet ἀποκαιροῦ. Stallbaumius et Hermannus ubique scripserunt ἄπο, quod praeter alios Boeckhius[3]) et Buttmannus[4]) probaverunt. Secutus sum tamen Bekkeri Turicensium Hirschigii rationem ἀπὸ ponentium[5]). Campbellius sibi non constitit; p. 143 C enim scribit ἄπο, ἀπὸ autem p. 179 C et 187 E.

Νυνδή, modo, paullo ante, C. G. Cobetus[6]) quinque locis in Theaeteto vitiatum aut mutilatum esse putat. Restituendum esse igitur p. 158 C pro νυνί, p. 159 B et p. 162 C pro νῦν, p. 162 A bis pro νῦν δή.

Reliquum est, ut enumerem libros, qui praeter eos, quos iam laudavi, in Theaeteto et emendando et explicando usui mihi erant. Sunt autem hi:

Platonis dialogi duo Cratylus et Theaetetus Graece e rec. H. Stephani varietate lectionis animadversionibusque criticis brevibus illustrati ab Ioh. Frider. Fischero. Lipsiae. 1770.

Iani Cornarii eclogae in dialogos Platonis omnes nunc primum separatim editae cura Ioh. Frider. Fischeri. 1771. Lipsiae.

Phil. Guil. van Heusde, Specimen criticum in Platonem. Lugd. Bat. 1803.

Lud. Frid. Heindorfii ad Eichstaedtium epistola critica in Platonis Theaetetum. (Scripta 1803.) In: Nova acta societatis latinae Ienensis. Ed. Eichstaedt. 1806. Vol. I p. 17—36.

Platonis dialogi selecti cura Lud. Frid. Heindorfii. Vol. II: Gorgias et Theaetetus. Emendavit et annotatione instruxit L. F. Heindf. Accedit auctarium animadversionum Philippi Buttmanni. Berolini. 1805. Editio huius libri secunda prodiit Berolini 1829. In ea ad apparatum I. Bekkeri lectionem denuo emendavit Philippus Buttmannus.

De editione Heindorfiana praeter alios iudicium fecit Ludolphus Dissenius in Göttingische gelehrte Anzeigen. 1813. 62. St.

---

1) Cf. Stallbaumius ad Gorg. 525 A. 2) ad civ. V 450 A. Cf. Lobeckius ad Ai. 235 not. 3) Jen. Allg. Lit. Ztg. 1808 N. 176 p. 183. 4) ausf. Gramm. II p. 379. 5) Cf. Nitzschius ad Od. XI 343. Krueger § 68, 16, 1. 6) mnemos. IX p. 364.

Repetitum est illud in: Kleine lateinische und deutsche Schriften von L. Dissen. p. 203—209.

D. H. Hoenebeek Hissink, Animadversiones criticae in Platonis aliquot dialogos. Daventriae. 1845.

Hermannus Bonitz, E. Hoffmann, G. Linker, Spicilegium criticum philologis et paedagogis Germaniae a. 1858 Vindobonae conventum agentibus xenion obtulerunt. p. 22—27.

Carolus Badham, Epistola ad senatum Lugdunensem Batavorum praefixa Platonis Euthyd. et Lacheti. Londin. 1865.

Martinus Schanz, Specimen criticum ad Platonem et Censorinum pertinens. Gottingae. 1867.

Sequuntur notae editorum aliorumque virorum doctorum, quorum emendationes frequentius laudandae fuerunt:

Ast.: Platonis quae exstant opera. Rec. Fridericus Astius. Tom. II. Lipsiae. 1820.

Bkk.: Platonis dialogi Graece et Latine ex rec. Immanuelis Bekkeri. Part. II vol. 1. Berolini. 1817.

Btt.: Philippi Buttmanni animadversiones, quae in editione Heindorfii leguntur.

Cpl.: Lewis Campbell, cuius editionem p. 1 laudavimus.

Hdf.: Lud. Frid. Heindorfius. Cf. p. 44.

Hrm.: Platonis dialogi secundum Thrasylli tetralogias dispositi. Ex recognitione Caroli Friderici Hermanni. Vol. I. Lipsiae. 1856.

Hsch.: Platonis opera ex recensione R. B. Hirschigii. Graece et Latine. Vol. I. Parisiis. 1856.

Stb.: Godofredus Stallbaumius. Cf. p. 1.

Tur.: Platonis opera quae feruntur omnia. Recognoverunt Io. Georgius Baiterus Io. Caspar Orellius Aug. Guilielmus Winckelmannus. Turici. 1839.

Wg.: Platons Werke. Griechisch und Deutsch mit kritischen und erklärenden Anmerkungen. XX. Thl.: Theaetetos (von F. W. Wagner). Leipzig. 1855.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΕΡΨΙΩΝ
ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ.

Ed. Fisch. Ed. Steph. I

cap. I. Ἄρτι, ὦ Τερψίων, ἢ πάλαι ἐξ ἀγροῦ; p. 142

ΤΕΡ. Ἐπιεικῶς πάλαι. καὶ σέ γε ἐζήτουν κατ' ἀγορὰν καὶ ἐθαύμαζον ὅτι οὐχ οἷός τ' ἦ εὑρεῖν.

ΕΥ. Οὐ γὰρ ἦ κατὰ πόλιν.

ΤΕΡ. Ποῦ μήν;

ΕΥ. Εἰς λιμένα καταβαίνων Θεαιτήτῳ ἐνέτυχον φερομένῳ ἐκ Κορίνθου ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου Ἀθήναζε.

ΤΕΡ. Ζῶντι ἢ τετελευτηκότι;

ΕΥ. Ζῶντι καὶ μάλα μόλις· χαλεπῶς μὲν γὰρ ἔχει B καὶ ὑπὸ τραυμάτων τινῶν, μᾶλλον μὴν αὐτὸν αἱρεῖ τὸ γεγονὸς νόσημα ἐν τῷ στρατεύματι.

Θεαίτητος ἢ περὶ ἐπιστήμης: πειραστικός 𝔄 (Gaisford. cat. cod. Clark. p. 69) ς Diog. Laert. III 58, πειραστικός om. $Δ^a$ B^a.
10 αἱρεῖ. Serranus: εἷλε.

1 Ἄρτι — ἢ πάλαι. Crito. p. 43 A Ἄρτι δὲ ἥκεις ἢ πάλαι; — Ἐπιεικῶς πάλαι. Stb. Eadem ellipsis infra p. 144 D Θεαίτητε, δεῦρο παρὰ Σωκράτη.

2 Ἐπιεικῶς πάλαι. Phaed. 80 C ἐπιεικῶς συχνὸν ἐπιμένει χρόνον. ἐπιεικῶς h. l. est sanequam. — κατ' ἀγοράν. Graeci in foro et locis foro vicinis certis diei horis commorari consueverunt cum amicis colloquentes varia negotia administrantes. Hermann, Privatalt. § 17, 14.

4 κατὰ πόλιν. Cf. proleg. p. 3.

6 Εἰς λιμένα. Articulus ut est omissus in ἐξ ἀγροῦ, κατ' ἀγοράν, κατὰ πόλιν (Rauchenstein. ad Lys. XIII 80), ita etiam in εἰς λιμένα. Portus Megarorum erat Nisaea, quae longis muris cum iis coniuncta erat. Göttling, Ges. Abhandl. I p. 121.

7 ἐκ Κορίνθου ἀπὸ τοῦ στρ. Charm. 153 A Ἧκον μὲν τῇ προτεραίᾳ ἑσπέρας ἐκ Ποτιδαίας ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου. Cpl. Cf. proleg. p. 35.

10 μήν praecedente μέν est tamen, ut Phaedr. 286 E epist. VII 326 D.

αἱρεῖ. Quae schol. dicit: καταλαμβάνει, νῦν δὲ τὸ καταπονεῖ, ea ad explicandum hunc locum aeque inventa esse patet atque nostratium interpretationes: 'conficit eum, *greift ihn an.*' αἱρεῖν h. l. est tenere, ut Il. Γ 446 ὥς σεο νῦν ἔραμαι καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ. Soph. Ant. 606. — τὸ γεγονὸς νόσημα ἐν τῷ στρατεύματι. De collocatione verborum cf. Krueger. § 50, 10, 2.

142 *ΤΕΡ.* Μῶν ἡ δυσεντερία;

ΕΥ. Ναί.

ΤΕΡ. Οἷον ἄνδρα λέγεις ἐν κινδύνῳ εἶναι.

ΕΥ. Καλόν τε καὶ ἀγαθόν, ὦ Τερψίων· ἐπεί τοι καὶ νῦν ἤκουόν τινων μάλα ἐγκωμιαζόντων αὐτὸν περὶ τὴν μάχην.

ΤΕΡ. Καὶ οὐδέν γ' ἄτοπον, ἀλλὰ πολὺ θαυμαστότε-
C ρον, εἰ μὴ τοιοῦτος ἦν. ἀτὰρ πῶς οὐκ αὐτοῦ Μεγαροῖ κατέλυεν;

ΕΥ. Ἠπείγετο οἴκαδε· ἐπεὶ ἔγωγ' ἐδεόμην καὶ συνεβούλευον, ἀλλ' οὐκ ἤθελεν. καὶ δῆτα προπέμψας αὐτόν,

7 *Καὶ οὐδέν γ' — τοιοῦτος ἦν* Ficinus tribuit Euclidi. *γ'* 𝔄 *Δ*ª *Π*ª *Stb.* Schol. ad Phaed. 60 B, *γε* ς, *γὰρ* Thom. Mag. s. *ἄτοπον* p. 36, 8R. *θαυμαστότερον ἦν* Schol. l. l. Thom. Mag. l. l. Schäfer, appar. ad Dem. II p. 324.

7 *Καὶ οὐδέν γ' — τοιοῦτος ἦν* quominus Euclidi tribuantur, impedit *ἀτὰρ* particula sequens. cf. p. 142 D.

θαυμαστότερον. De omisso imperfecto *ἦν* v. Schneiderum ad civ. VI 503 B, Scheibium, vind. Lys. p. 17.

8 *πῶς οὐκ αὐτοῦ Μεγαροῖ κατέλυεν;* 'h. e. qui factum est, ut non hic Megaris deverterit? Eandem breviloquentiam habes Criton. p. 43 B *εἶτα πῶς οὐκ εὐθὺς ἐπήγειράς με;* Ibid. A *θαυμάζω, ὅπως ἠθέλησέ σοι ὁ τοῦ δεσμωτηρίου φύλαξ ὑπακοῦσαι;* ubi v. ann.' Stallbaumius.

αὐτοῦ Μεγαροῖ. 'Euthyd. p. 271 C *οὗτοι τὸ μὲν γένος — ἐντεῦθέν ποθέν εἰσιν ἐκ Χίου.* Phaedr. p. 229 B, ubi v. ann.' Stallb. cf. ad. p. 167 B.

10 *ἐπεὶ ἔγωγ' ἐδεόμην.* Theaetetus cum domum properaret, Terpsio suspicari poterat eum non esse invitatum ab Euclide, sed id factum esse Euclides asseverat. Quae cum ita sint, facile intellegitur Euclidem ut sibi aliquid concedatur optare et *ἐπεὶ* idem significare quod Latinum quamquam: domum properabat; quamquam ego eum obsecravi et hortatus sum ut huc deverteret; sed ille noluit. Loci huius consimiles hi sunt in Theaeteto: p. 150 A *φεύγουσι καὶ τὴν προμνηστικὴν ἅτε σεμναὶ οὖσαι αἱ μαῖαι, φοβούμεναι μὴ εἰς ἐκείνην τὴν αἰτίαν διὰ ταύτην ἐμπέσωσιν· ἐπεὶ ταῖς γε ὄντως μαίαις μόναις που προσήκει καὶ προμνήσασθαι ὀρθῶς.* ibid. B *Τῇ δέ γ' ἐμῇ τέχνῃ τῆς μαιεύσεως τὰ μὲν ἄλλα ὑπάρχει ὅσα ἐκείναις, διαφέρει δὲ τῷ τε ἄνδρας ἀλλὰ μὴ γυναῖκας μαιεύεσθαι καὶ τῷ τὰς ψυχὰς αὐτῶν τικτούσας ἐπισκοπεῖν ἀλλὰ μὴ τὰ σώματα . . . . ἐπεὶ τόδε γε καὶ ἐμοὶ ὑπάρχει, ὅπερ ταῖς μαίαις.* p. 158 A *Ἐγὼ μέν . . . ὀκνῶ εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔχω τί λέγω, διότι μοι νῦν δὴ ἐπέπληξας εἰπόντι αὐτό. ἐπεὶ ὡς ἀληθῶς γε οὐκ ἂν δυναίμην ἀμφισβητῆσαι κτλ.* p. 167 A *ἀλλ' ὁ μὲν ἰατρὸς φαρμάκοις μεταβάλλει, ὁ δὲ σοφιστὴς λόγοις. ἐπεὶ οὔ τί γε ψευδῆ δοξάζοντά τίς τινα ὕστερον ἀληθῆ ἐποίησε δοξάζειν.* Cf. apol. 19 E Euthyphr. 4 C 9 B Gorg. 471 E Prot. 333 C symp. 187 A Dem. Phil. III 29, 40. His locis omnibus *ἐπεὶ* concessive usurpatur; videtur autem hac significatione non poni nisi *γε* particula sequente. Quamquam etiam *ἐπεὶ — γε* causale est, ut p. 154 B 167 C 173 C. Cf. Wyttenbach. ad Plut. de recta aud. rat. p. 37 E.

ἀπιὼν πάλιν ἀνεμνήσθην καὶ ἐθαύμασα Σωκράτους ὡς
μαντικῶς ἄλλα τε δὴ εἶπε καὶ περὶ τούτου. δοκεῖ γάρ μοι
ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου ἐντυχεῖν αὐτῷ μειρακίῳ ὄντι, καὶ
συγγενόμενός τε καὶ διαλεχθεὶς πάνυ ἀγασθῆναι αὐτοῦ
τὴν φύσιν. καί μοι ἐλθόντι Ἀθήναζε τούς τε λόγους οὓς
διελέχθη αὐτῷ διηγήσατο καὶ μάλα ἀξίους ἀκοῆς, εἶπέ τε D
ὅτι πᾶσα ἀνάγκη εἴη τοῦτον ἐλλόγιμον γενέσθαι, εἴπερ εἰς
ἡλικίαν ἔλθοι.

ΤΕΡ. Καὶ ἀληθῆ γε, ὡς ἔοικεν, εἶπεν. ἀτὰρ τίνες ἦσαν οἱ λόγοι; ἔχοις ἂν διηγήσασθαι;

ΕΥ. Οὐ μὰ τὸν Δία, οὔκουν οὕτω γε ἀπὸ στόματος·
ἀλλ' ἐγραψάμην μὲν τότ' εὐθὺς οἴκαδ' ἐλθὼν ὑπομνή- 143
ματα, ὕστερον δὲ κατὰ σχολὴν ἀναμιμνῃσκόμενος ἔγραφον,

9 *Καὶ ἀληθῆ — εἶπεν* 𝔄ᶜ *ΔΠ*ᵃ *Hdf.* tribuunt Terpsioni, Euclidi ς. 12 *μὲν* om. 𝔄*ΔΠ*.

1 *ἐθαύμασα Σωκράτους ὡς.* Eadem antiptosis p. 195 C *εὕρηκας δὴ ψευδῆ δόξαν ὅτι οὔτε ἐν ταῖς αἰσθήσεσίν ἐστι.*

2 *δοκεῖ γάρ μοι*, 'nam si bene memini. Sic fere verterim hoc *δοκεῖν*, saepe ita de rebus factis, quarum quis meminit, adhibitum. p. 144 D *τὴν μέντοι οὐσίαν δοκοῦσί μοι ἐπίτροποί τινες διεφθαρκέναι.* Prot. 314 C symp. 173 B Euthyd. 273 A.' HEINDORFIUS.

5 *τε* — 6 *τε*, ut p. 160 A 174 CD 183 BC.

7 *εἴπερ εἰς ἡλικίαν ἔλθοι* 'h. e. ad aetatem maturam, si adolevisset. v. ad Charm. p. 154 A.' STALLB. Meno 89 B *ἐπειδὴ ἀφίκοιντο εἰς τὴν ἡλικίαν, χρήσιμοι γίγνοιντο ταῖς πόλεσιν.*

9 '*Καὶ ἀληθῆ — εἶπεν*, quae vulgo ad praegressam Euclidis orationem trahuntur, Terpsioni adscripsi, postulante et ratione et usu vocabulae *ἀτάρ*. Paullo ante p. 142 B *Καὶ οὐδέν γ' ἄτοπον —. ἀτὰρ πῶς οὐκ αὐτοῦ Μεγαροῖ κατέλυεν;* p. 154 D *Εὖ γε νὴ τὴν Ἥραν, ὦ φίλε, καὶ θείως. ἀτάρ, ὡς ἔοικεν, ἐὰν ἀποκρίνῃ ὅτι ἔστιν, Εὐριπίδειόν τι ξυμβήσεται.*' HEINDORFIUS. Cf. p. 144 E 147 C. Heusde, spec. crit. p. 27.

11 *οὕτω*, sic ut nunc sum, sic statim. P. 147 C *Ῥᾴδιον . . . νῦν γε οὕτω φαίνεται.* p. 158 B *εἴ τις ἔροιτο νῦν οὕτως ἐν τῷ παρόντι.* p. 202 D *Ἆρ — νῦν οὕτω τῇδε τῇ ἡμέρᾳ εἰλήφαμεν.* p. 162 C *εἰ ἐξαίφνης οὕτως ἀναφανήσει μηδὲν χείρων κτλ.* *ἀπὸ στόματος* 'est memoriter, libro non adhibito. Vid. Tim. lex. p. 43 ibique Ruhnk.' HEINDORFIUS, qui comparat Xen. mem. III 6, 9 *Οὐκ ἂν ἔχοιμί σοι οὕτω γε ἀπὸ στόματος εἰπεῖν.*

12 *ὑπομνήματα.* 'A principio *ὑπομνήματα* ista composita esse ad labantem memoriam sustentandam et Antisthenes apud Diog. L. VI 1, 5 et Plato in Phaedro p. 276 D docent *ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐν γράμμασι κήπους, ὡς ἔοικε, παιδιᾶς χάριν σπερεῖ τε καὶ γράψει, ὅταν γράφῃ ἑαυτῷ τε ὑπομνήματα θησαυριζόμενος εἰς τὸ λήθης γῆρας ἐὰν ἵκηται καὶ παντὶ τῷ ταὐτὸν ἴχνος μετιόντι κ. λ.* Eodem modo etiam Euclides Platonicus in Theaeteto.' KOEPKIUS, De hypomnemat. Graec. Berl. 1842 p. 2.

143 καὶ ὁσάκις Ἀθήναζε ἀφικοίμην, ἐπανηρώτων τὸν Σωκράτη ὃ μὴ ἐμεμνήμην, καὶ δεῦρο ἐλθὼν ἐπηνωρθούμην. ὥστε μοι σχεδόν τι πᾶς ὁ λόγος γέγραπται.

ΤΕΡ. Ἀληθῆ· ἤκουσά σου καὶ πρότερον, καὶ μέντοι ἀεὶ μέλλων κελεύσειν ἐπιδεῖξαι διατέτριφα δεῦρο. ἀλλὰ τί κωλύει νῦν ἡμᾶς διελθεῖν; πάντως ἔγωγε καὶ ἀναπαύσασθαι δέομαι ὡς ἐξ ἀγροῦ ἥκων.

B ΕΥ. Ἀλλὰ μὲν δὴ καὶ αὐτὸς μέχρι Ἐρινοῦ Θεαίτητον προὔπεμψα, ὥστε οὐκ ἂν ἀηδῶς ἀναπαυοίμην. ἀλλ' ἴωμεν, καὶ ἡμῖν ἅμα ἀναπαυομένοις ὁ παῖς ἀναγνώσεται.

ΤΕΡ. Ὀρθῶς λέγεις. —

ΕΥ. Τὸ μὲν δὴ βιβλίον, ὦ Τερψίων, τουτί· ἐγραψάμην δὲ δὴ οὑτωσὶ τὸν λόγον, οὐκ ἐμοὶ Σωκράτη διηγούμενον ὡς διηγεῖτο, ἀλλὰ διαλεγόμενον οἷς ἔφη διαλε-

4 Ἀληθῆ] Ἀλλ' ἤδη coni. *Hdf.* 8 ἐρείνου 𝔄ΔΞΣΤΖ[r] Γ[cor.], ἐρεῖν οὗ ΛΗ, αἱρεῖν οὗ i, ἐρεινεοῦ F, ἐρεινειοῦ H[m], Ἐρινοῦ *Bkk.*, ἐρινεοῦ ς.

2 ἐπηνωρθούμην. Verbum ἐπανορθοῦσθαι corrigendi notione usurpatum illustravit Astius annot. ad Gorg. p. 461 C. Plat. opp. T. XI p. 106. Stb. Cf. p. 146 C 167 E.

4 Ἀληθῆ· ἤκουσα. Frequens asyndeton, ubi superioribus vel illustrandis vel confirmandis aliquid adiicitur. Stb. Cf. p. 147 E 172 D 171 A 175 D 191 B.

καὶ μέντοι — διατέτριφα δεῦρο 'atque semper te hortaturus, ut librum mihi ostenderes, hucusque moratus s. cunctatus sum.' Buttmannus. Recte Campbellius διατρίβειν sine ulla adiectione saepe poni docet pro χρόνον διατρίβειν, tempus terere, morari, cunctari, ut de rep. V 472 B ἀλλὰ λέγε καὶ μὴ διάτριβε. Thuc. VII 43, 1 οὐκέτι ἐδόκει διατρίβειν. Deinde idem vir doctus ἀεὶ apud δεῦρο omissum, quod sane insolens est (Valckenar. ad Eur. Phoen. 1215), ita excusat, ut propter ἀεὶ initio enuntiati positum id factum esse dicat et de δεῦρο, quod temporis notionem hic habet, comparat Tim. 21 D διὰ δὲ χρόνον καὶ φθορὰν τῶν ἐργασαμένων οὐ διήρκεσε δεῦρο ὁ λόγος, ubi δεῦρο est ad hanc memoriam, hucusque.

6 πάντως. 'De hoc asyndeto, quod non raro in asseveratione locum habet, ubi sententia a πάντως orditur, v. Tim. p. 26 E symp. p. 173 B de rep. VI p. 504 E.' Stallb. Cf. infra p. 162 A 169 C.

8 Ἐρινοῦν prope Eleusinem situm erat, ubi viam sacram Cephissus Eleusinus scindit. Preller, Dem. u. Perseph. p. 132 sq.

10 ὁ παῖς non puer aliquis, ut interpretatur Ficinus, sed is puer, cui legendi munus erat iniunctum, id quod apparet ex articulo nomini addito. Ita Plut. Alex. 54 memoratur ὁ ἀναγνώστης τοῦ Καλλισθένους.

11 'Mox post ὀρθῶς λέγεις intellege utrumque aedes ingressum, ubi librum promit Euclides.' Heindorfius.

12 μὲν δή — δὲ δή leguntur etiam p. 170 D.

13 διηγούμενον — διαλεγόμενον participia addita sunt ad οὑτωσὶ illustrandum et pendent ex ἐγραψάμην. Apol. 19 C ταῦτα γὰρ ἑωρᾶτε καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀρι-

χθῆναι· ἔφη δὲ τῷ τε γεωμέτρῃ Θεοδώρῳ καὶ τῷ Θεαι- 143
τήτῳ. ἵνα οὖν ἐν τῇ γραφῇ μὴ παρέχοιεν πράγματα αἱ C
μεταξὺ τῶν λόγων διηγήσεις, περὶ αὑτοῦ τε ὁπότε λέγοι ὁ Σωκράτης, οἷον καὶ ἐγὼ ἔφην ἢ καὶ ἐγὼ εἶπον, ἢ αὖ περὶ τοῦ ἀποκρινομένου, ὅτι συνέφη ἢ οὐχ ὡμολόγει, τούτων ἕνεκα ὡς αὐτὸν αὐτοῖς διαλεγόμενον ἔγραψα ἐξελὼν τὰ τοιαῦτα.

ΤΕΡ. Καὶ οὐδέν γε ἀπὸ τρόπου, ὦ Εὐκλείδη.

ΕΥ. Ἀλλά, παῖ, λαβὲ τὸ βιβλίον καὶ λέγε. —

II. ΣΩ. Εἰ μὲν τῶν ἐν Κυρήνῃ μᾶλλον ἐκηδόμην,
ὦ Θεόδωρε, τὰ ἐκεῖ ἄν σε καὶ περὶ ἐκείνων ἂν ἠρώτων, D
εἴ τινες αὐτόθι περὶ γεωμετρίαν ἤ τινα ἄλλην φιλοσοφίαν εἰσὶ τῶν νέων ἐπιμέλειαν ποιούμενοι· νῦν δὲ ἧττον γὰρ ἐκείνους ἢ τούσδε φιλῶ, καὶ μᾶλλον ἐπιθυμῶ εἰδέναι τίνες ἡμῖν τῶν νέων ἐπίδοξοι γενέσθαι ἐπιεικεῖς· ταῦτα δὴ αὐτός τε σκοπῶ καθ᾽ ὅσον δύναμαι, καὶ τοὺς ἄλλους ἐρωτῶ οἷς ἂν ὁρῶ τοὺς νέους ἐθέλοντας ξυγγίγνεσθαι. σοὶ

3 αὑτοῦ *Hdf.* cum Buttmanno, αὐτοῦ libri. 11 ἂν ἠρώτων 𝔄ΔΠ *Hrm.*, ἠρώτων BF, ἀνηρώτων ς.

στοφάνους κωμῳδίᾳ, Σωκράτη τινὰ ἐκεῖ περιφερόμενον, φάσκοντα κτλ. Cpl. Cf. ad p. 151 B.

2 ἵνα οὖν ἐν τῇ γραφῇ. Cic. Lael. 1, 3 *Eius disputationis sententias memoriae mandavi, quas hoc libro exposui arbitratu meo; quasi enim ipsos induxi loquentes, ne inquam et inquit saepius interponeretur, atque ut tamquam a praesentibus coram haberi sermo videretur.* Hdf.

3 τε — ἢ αὖ. Eandem particularum confusionem habes p. 203 B τε — δ᾽ αὖ. cf. Stallbaumius ad Meno. p. 95 B.

8 ἀπὸ τρόπου. Cf. prol. 44.

9 λαβὲ τὸ βιβλίον καὶ λέγε. Fortasse facete dictum. Videtur enim λέγειν recitandi significatione in usu fuisse oratorum, qui in iudicio decretum aliquod recitari iusserunt. Dem. de cor. 28 λέγε τοίνυν μοι τὸ ψήφισμα τουτὶ λαβών, 305 λέγε μοι ταυτὶ καὶ ἀνάγνωθι λαβών. Aristocr. 22 λαβὲ δὴ τοὺς νόμους αὐτοὺς καὶ λέγε, al.

11 τὰ ἐκεῖ ἂν — ἂν ἠρώτων. De rep. VII 526 C οὐκ ἂν ῥᾳδίως οὐδὲ πολλὰ ἂν εὕροις. Cpl. Meno. p. 89 E εἰκότως δ᾽ ἂν μεταδοῖμεν ἄν.

12 φιλοσοφίαν. 'Auctore Cicerone de or. III 16, 60 ante Socratem *omnis rerum optimarum cognitio atque in iis exercitatio philosophia nominata est* et docet tractatio veterum scriptorum omnibus disciplinis hoc nomen commune fuisse.' Morus ad Is. paneg. c. 1 extr. Hinc in Menex. p. 234 A παιδεύσεως καὶ φιλοσοφίας ἐπὶ τέλει ἡγεῖ εἶναι; Stb. Cf. p. 172 C οἱ ἐν ταῖς φιλοσοφίαις πολὺν χρόνον διατρίψαντες.

13 νῦν δὲ — γάρ, *nun aber — ja*, eadem ratione iunguntur qua ἀλλὰ — γάρ. Lorum satis congessit Heusdius, spec. crit. p. 7 sq.

15 ἡμῖν. Her. I 89 τάδε τοι ἐξ αὐτέων ἐπίδοξα γενέσθαι.

ἐπίδοξοι. Moeris p. 471 ἐπίδοξος οὐχὶ ὁ ἔνδοξος, ἀλλ᾽ ὁ προσδόκιμος, ubi v. Pierson.

δὴ οὐκ ὀλίγιστοι πλησιάζουσι, καὶ δικαίως· ἄξιος γὰρ τά
E τε ἄλλα καὶ γεωμετρίας ἕνεκα. εἰ δὴ οὖν τινι ἐνέτυχες ἀξίῳ λόγου, ἡδέως ἂν πυθοίμην.

ΘΕΟ. Καὶ μήν, ὦ Σώκρατες, ἐμοί τε εἰπεῖν καὶ σοὶ ἀκοῦσαι πάνυ ἄξιον, οἵῳ ὑμῖν τῶν πολιτῶν μειρακίῳ ἐντετύχηκα. καὶ εἰ μὲν ἦν καλός, ἐφοβούμην ἂν σφόδρα λέγειν, μὴ καί τῳ δόξω ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ εἶναι· νῦν δέ, καὶ μή μοι ἄχθου, οὐκ ἔστι καλός, προσέοικε δὲ σοὶ τήν τε σιμότητα καὶ τὸ ἔξω τῶν ὀμμάτων· ἧττον δὲ ἢ σὺ ταῦτ᾽ ἔχει.
144 ἀδεῶς δὴ λέγω. εὖ γὰρ ἴσθι ὅτι ὧν δὴ πώποτε ἐνέτυχον, καὶ πάνυ πολλοῖς πεπλησίακα, οὐδένα πω ᾐσθόμην οὕτω θαυμαστῶς εὖ πεφυκότα. τὸ γὰρ εὐμαθῆ ὄντα, ὡς ἄλλῳ χαλεπόν, πρᾷον αὖ εἶναι διαφερόντως καὶ ἐπὶ τούτοις ἀνδρεῖον παρ᾽ ὁντινοῦν, ἐγὼ μὲν οὔτ᾽ ἂν ᾠόμην γενέσθαι

1 δὴ 𝔄 Δ Π *Bkk.*, δὲ ς. 5 ἡμῖν Stephanus. 12 ἄλλως coni. *Ast.* 13 αὖ om. Γ Λ Ξ Σ Υ F H Z[r] b i.

1 πλησιάζειν de iis dicitur, qui ad alicuius disciplinam se adiungunt. Lach. 197 D ὁ δὲ Δάμων τῷ Προδίκῳ πολλὰ πλησιάζει. Cf. Welcker, kl. Schr. II p. 419 n. 75.

ἄξιος. De εἰ omisso v. Sauppius ad Protag. p. 351 E.

2 ἕνεκα. Cf. p. 148 D Προθυμίας μὲν ἕνεκεν φανεῖται.

5 ὑμῖν. 'Dativi usus hodie pervulgatus, de quo v. Astius animadv. in Pl. leg. p. 9.' Stallb. cf. p. 163 A 186 B.

7 ἐν ἐπιθυμίᾳ τινὸς εἶναι, amore alicuius teneri. Prot. 318 A Ἱπποκράτης γὰρ ὅδε τυγχάνει ἐν ἐπιθυμίᾳ ὢν τῆς σῆς συνουσίας. Epist. VII 338 B ὡς Διονύσιος θαυμαστῶς φιλοσοφίας ἐν ἐπιθυμίᾳ πάλιν εἴη γεγονώς. Cf. ad p. 147 C.

καὶ μή μοι ἄχθου. Gorg. 486 A καίτοι, ὦ φίλε Σώκρατες, καί μοι μηδὲν ἀχθεσθῇς· εὐνοίᾳ γὰρ ἐρῶ τῇ σῇ, οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ σοι εἶναι οὕτως ἔχειν. Cpl.

8 De Socratis facie vide quos laudavit Stallbaumius ad symp. p. 215 A.

9 τὸ ἔξω τῶν ὀμμάτων. Infra p. 209 C Socrates dicitur ἐξόφθαλμος.

10 ὧν. De hac relativi assimilatione cf. Gorg. 509 A ὧν ἐγὼ ἐντετύχηκα, ὥσπερ νῦν, οὐδεὶς οἷός τ᾽ ἐστίν. Prot. 361 E ὧν ἐντυγχάνω πολὺ μάλιστα ἄγαμαί σε.

12 τὸ γὰρ εὐμαθῆ ὄντα. Quod enim quis, cum docilis sit — egregie mitis est ac praeterea fortis magis, quam quivis alius: ego talem hominem neque putarem exstitisse neque video tales exsistere. 'Potest hoc τὸ — εἶναι a reliqua structura seiunctum explicari quod attinet ad etc., ad γενέσθαι autem subaudiri τοιοῦτόν τινα.' Heindorfius. Cf. p. 199 D. ὡς ἄλλῳ χαλεπὸν recte Heindorfius explicat: ὡς ἄλλον εἶναι χαλεπόν i. e. tam docilis, quam alium esse difficile est.

14 παρ᾽ ὁντινοῦν 'est magis quam quivis alius. Lach. p. 183 C οὗτοι δ᾽, ὡς ἔοικε, παρὰ τοὺς ἄλλους — δεδυστυχήκασιν. Ion. p. 539 E ἃ τῷ ῥαψῳδῷ προσήκει καὶ σκοπεῖσθαι καὶ διακρίνειν παρὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Theag. p. 128 B τοῦτο μέντοι τὸ μάθημα παρ᾽ ὁντινοῦν ποιοῦμαι δεινὸς εἶναι.' Stallb.

οὔτε ὁρῶ γιγνομένους· ἀλλ' οἵ τε ὀξεῖς ὥσπερ οὗτος καὶ 144
ἀγχίνοι καὶ μνήμονες ὡς τὰ πολλὰ καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς
ὀξύρροποί εἰσι, καὶ ᾄττοντες φέρονται ὥσπερ τὰ ἀνερμά-
τιστα πλοῖα, καὶ μανικώτεροι ἢ ἀνδρειότεροι φύονται, οἵ B
τε αὖ ἐμβριθέστεροι νωθροί πως ἀπαντῶσι πρὸς τὰς μαθή-
σεις καὶ λήθης γέμοντες. ὁ δὲ οὕτω λείως τε καὶ ἀπταί-
στως καὶ ἀνυσίμως ἔρχεται ἐπὶ τὰς μαθήσεις τε καὶ ζητή-
σεις μετὰ πολλῆς πρᾳότητος, οἷον ἐλαίου ῥεῦμα ἀψοφητὶ
ῥέοντος, ὥστε θαυμάσαι τὸ τηλικοῦτον ὄντα οὕτως ταῦτα
διαπράττεσθαι.

ΣΩ. Εὖ ἀγγέλλεις. τίνος δὲ καὶ ἔστι τῶν πολιτῶν;

ΘΕΟ. Ἀκήκοα μὲν τοὔνομα, μνημονεύω δὲ οὔ. ἀλλὰ
γάρ ἐστι τῶνδε τῶν προσιόντων ὁ ἐν τῷ μέσῳ. ἄρτι γὰρ C
ἐν τῷ ἔξω δρόμῳ ἠλείφοντο ἑταῖροί τέ τινες οὗτοι αὐτοῦ
καὶ αὐτός, νῦν δέ μοι δοκοῦσιν ἀλειψάμενοι δεῦρο ἰέναι.
ἀλλὰ σκόπει εἰ γιγνώσκεις αὐτόν.

ΣΩ. Γιγνώσκω· ὁ τοῦ Σουνιέως Εὐφρονίου ἐστίν, καὶ
πάνυ γε, ὦ φίλε, ἀνδρὸς οἷον καὶ σὺ τοῦτον διηγεῖ, καὶ

8 ἐλαίου 𝔄 Δ³ Π^a *Hdf.* cum Ficino, ἐλέου ς. 11 ἀγγέλλεις Ξ^e Π^a, ἀγγελεῖς Λ B C E F H a b c i, λέγεις Γ^cor. Cf. Schneiderum ad civ. IV 432 D.

1 *τε — τε αὖ* in partitione ita usurpatum, ut fere particulis *μὲν — δὲ* respondeat. Soph. Ant. 725 *ἄναξ, σέ τ' εἰκός, εἴ τι καίριον λέγει, μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδ'.* Cf. ad p. 143 C.

'Quod *ὀξεῖς, ἀγχίνοι* et *μνήμονες* iunguntur, audias anonymum de vita Pythag. 18 ed. Kiessl. *Ὅτι τρία μέρη εὐμαθίας· ἀγχίνοια, μνήμη, ὀξύτης. μνήμη μὲν οὖν ἐστι τήρησις ὧν ἔμαθέ τις, ὀξύτης δὲ ἡ ταχύτης τῆς διανοίας, ἀγχίνοια δὲ τὸ ἐξ ὧν ἔμαθέ τις ἃ μὴ ἔμαθε θηρεύειν.* Charmid. p. 160 A *ἡ δὲ ἀγχίνοια οὐχὶ ὀξύτης τίς ἐστι τῆς ψυχῆς;* Tria illa philosophus coniunxit etiam de rep. VI p. 503 C, quo loco item monet homines cogitandi celeritate insignes ingenii impetum non facile posse compescere, adeoque ad superbiam esse procliviores.' Stallb.

3 *ᾄττοντες.* De rep. X 621 B *καὶ ἐντεῦθεν ἐξαπίνης ἄλλον ἄλλῃ φέρεσθαι ἄνω εἰς τὴν γένεσιν ᾄττοντας ὥσπερ ἀστέρες,* ubi v. Schneiderum.

5 *πως.* cf. p. 177 B.

9 *ὥστε. θαυμάσαι* 'sc. *τινά.* Aristoph. Plut. 810 *τὰ σκευάρια πλήρη 'στίν, ὥστε θαυμάσαι;*' Heindorfius. Cf. Stallbaumium ad Gorg. p. 456 D.

14 *ἐν τῷ ἔξω δρόμῳ.* Heindorfius, qui scholiastam hariolantem correxit, *τὸν ἔξω δρόμον* intellexit de *ξυστῷ*, Stallbaumius Ruhnkenium ad Tim. p. 89 secutus de ambulacris. Rectius fortasse F. Haasius, Palaestrik in Hall. Encycl. III 9 p. 361 *ὁ ἔξω δρόμος* idem esse suspicatur atque *ἡ ἔξω αὐλή*, qua putat palaestram circumdatam esse. Pl. Lys. 206 E. Becker, Charikl. II p. 183.

ἠλείφοντο. 'Adolescentes corpus unxerunt, quippe et ipsi cum aliis iuvenibus certaturi.' Stallb. C. F. Hermann, Privatalterth. § 37, 18.

ἄλλως εὐδοκίμου καὶ μέντοι καὶ οὐσίαν μάλα πολλὴν κατέλιπεν. τὸ δ' ὄνομα οὐκ οἶδα τοῦ μειρακίου.

D *ΘΕΟ. Θεαίτητος, ὦ Σώκρατες, τό γε ὄνομα· τὴν μέντοι οὐσίαν δοκοῦσί μοι ἐπίτροποί τινες διεφθαρκέναι. ἀλλ' ὅμως καὶ πρὸς τὴν τῶν χρημάτων ἐλευθεριότητα θαυμαστός, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. Γεννικὸν λέγεις τὸν ἄνδρα. καί μοι κέλευε αὐτὸν ἐνθάδε παρακαθίζεσθαι.

ΘΕΟ. Ἔσται ταῦτα. Θεαίτητε, δεῦρο παρὰ Σωκράτη.

ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Θεαίτητε, ἵνα κἀγὼ ἐμαυτὸν ἀνασκέψωμαι, ποῖόν τι ἔχω τὸ πρόσωπον. φησὶν γὰρ Θεό-
E *δωρος ἔχειν με σοὶ ὅμοιον. ἀτὰρ εἰ νῷν ἐχόντοιν ἑκατέρου λύραν ἔφη αὐτὰς ἡρμόσθαι ὁμοίως, πότερον εὐθὺς ἂν ἐπιστεύομεν ἢ ἐπεσκεψάμεθ' ἂν εἰ μουσικὸς ὢν λέγει;*

ΘΕΑΙ. Ἐπεσκεψάμεθ' ἄν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοιοῦτον μὲν εὑρόντες ἐπειθόμεθ' ἄν, ἄμουσον δέ, ἠπιστοῦμεν;

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Νῦν δέ γ', οἶμαι, εἴ τι μέλει ἡμῖν τῆς τῶν προσ-
145 *ώπων ὁμοιότητος, σκεπτέον εἰ γραφικὸς ὢν λέγει ἢ οὔ.*

1 *εὐδόκιμον* Δ, *εὐδοκίμον* (ου *supra*) 𝔄 Π^c. 9 *ἔστι* 𝔄 Δ Π.

1 *καὶ μέντοι καὶ — κατέλιπεν* apte coniungendum est cum genetivo *εὐδοκίμου*. Cf. p. 168 C *τοῦ Πρωταγόρου καὶ ὀνειδίζοντος ἡμῖν — καὶ χαριεντισμόν τινα ἀποκαλῶν — σπουδάσαι ἡμᾶς διεκελεύσατο.* Bernhardy, Synt. p. 473.

7 *τὸν ἄνδρα.* Theaetetus, quem Theodorus p. 143 E *μειράκιον*, Protagoras p. 166 A (cf. p. 168 D) contemtim dicit *παιδίον*, a Socrate eum admirante appellatur *ἀνήρ*.

8 *παρακαθίζεσθαι.* In gymnasiis sedes erant, in quibus philosophi rhetores reliquique, qui studiis delectabantur, sedentes disputabant. Cf. Charm. 155 C Euthyd. 274 B.

9 *ἔσται ταῦτα* locum habet, ubi alicui roganti aliquid promittitur, *ἔστι ταῦτα*, ubi aliquid simpliciter affirmatur, *ἔστω, ἔστω οὕτως* (p. 191 E 197 E), ubi aliquid sumitur vel conceditur.

Θεαίτητε. Vocativus sine *ὦ* est imperantis vel adhortantis (cf. 143 C), cum *ὦ* est blande alloquentis. Quare Socrates: *Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Θεαίτητε κτλ.* Krueger. § 45, 3, 1. 2.

13 *νῷν — ἑκατέρου.* P. 150 D *οἱ δ' ἐμοὶ ξυγγιγνόμενοι τὸ μὲν πρῶτον φαίνονται ἔνιοι μὲν — πάντες δέ κτλ.* P. 151 A *οἷς — ἐνίοις μὲν — ἐνίοις δέ.* P. 162 B *πρὸς τὰς παλαίστρας ἀξιοῖς ἂν ἄλλους θεώμενος γυμνούς, ἐνίους φαύλους.*

15 De aoristo *ἐπεσκεψάμεθ' ἄν* post imperfectum usurpato v. Stallbaumium ad Menon. p. 72 B et ad Gorg. 514 D.

18 *ἄμουσος* h. l. est musicae imperitus, p. 156 A artium liberalium, imprimis philosophiae expers.

ΘΕΑΙ. *Δοκεῖ μοι.* 145

ΣΩ. *Ἦ οὖν ζωγραφικὸς Θεόδωρος;*

ΘΕΑΙ. *Οὔχ, ὅσον γέ με εἰδέναι.*

ΣΩ. *Ἆρ᾽ οὐδὲ γεωμετρικός;*

ΘΕΑΙ. *Πάντως δήπου, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Ἦ καὶ ἀστρονομικὸς καὶ λογιστικός τε καὶ μουσικὸς καὶ ὅσα παιδείας ἔχεται;*

ΘΕΑΙ. *Ἔμοιγε δοκεῖ.*

ΣΩ. *Εἰ μὲν ἄρα ἡμᾶς τοῦ σώματός τι ὁμοίους φησὶν εἶναι ἐπαινῶν πῃ ἢ ψέγων, οὐ πάνυ αὐτῷ ἄξιον τὸν νοῦν προσέχειν.*

ΘΕΑΙ. *Ἴσως οὔ.*

ΣΩ. *Τί δ᾽, εἰ ποτέρου τὴν ψυχὴν ἐπαινοῖ πρὸς ἀρε-* B
τήν τε καὶ σοφίαν; ἆρ᾽ οὐκ ἄξιον τῷ μὲν ἀκούσαντι προθυμεῖσθαι ἀνασκέψασθαι τὸν ἐπαινεθέντα, τῷ δὲ προθύμως ἑαυτὸν ἐπιδεικνύναι;

ΘΕΑΙ. *Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες.*

III. *ΣΩ.* *Ὥρα τοίνυν, ὦ φίλε Θεαίτητε, σοὶ μὲν ἐπιδεικνύναι, ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι· ὡς εὖ ἴσθι ὅτι Θεόδωρος πολλοὺς δὴ πρός με ἐπαινέσας ξένους τε καὶ ἀστοὺς οὐδένα πω ἐπῄνεσεν ὡς σὲ νῦν δή·*

ΘΕΑΙ. *Εὖ ἂν ἔχοι, ὦ Σώκρατες· ἀλλ᾽ ὅρα μὴ παί-*
ζων ἔλεγεν. C

ΣΩ. *Οὐχ οὗτος ὁ τρόπος Θεοδώρου. ἀλλὰ μὴ ἀναδύου τὰ ὡμολογημένα σκηπτόμενος παίζοντα λέγειν τόνδε,*

3 *γέ με* 𝔄ᶜ ς, *γ᾽ ἐμέ* B C^cor a c *Bkk.* 9 *ὁμοίους φησὶν* 𝔄 Δ Π Bᵃ *Stb.*, *φησὶν ὁμοίους* ς. 12 *ὁποτέρου* C H B²ᵃ a b c. 16 *οὖν* om. c i ς, retinet cum ceteris libris Fischerus.

3 *Οὔχ, ὅσον γέ με εἰδέναι.* 'Sic Aristoph. nub. 1252 *οὔχ, ὅσον γέ μ᾽ εἰδέναι.*' Stb. Cum vi positum est pronomen Phaed. 89 B *Οὔκ, ἄν γε ἐμοὶ πείθῃ.*

7 *ὅσα παιδείας ἔχεται.* Similiter dictum p. 185 D *ὅσα τούτοις ἕπεται.*

12 *πότερος* h. l. est alteruter, ut p. 178 C *κατὰ τὴν ποτέρου δόξαν φῶμεν τὸ μέλλον ἀποβήσεσθαι ἢ κατὰ τὴν ἀμφοτέρων*; cf. ad p. 189 E.

13 *ἆρ᾽ οὐκ ἄξιον.* Errat Astius *ἆρ᾽ οὐκ ἂν ἄξιον*, quod coniecit, esse putans apodosin membri antecedentis *εἰ ποτέρου — σοφίαν*, quod potius apte coniungendum est cum *τί δέ*. *Τί δέ* autem elliptice positum.

17 *Ὥρα τοίνυν.* 'Eandem prorsus orationis formam habes apolog. 42 A *ἀλλὰ γὰρ ἤδη ὥρα ἀπιέναι, ἐμοὶ μὲν ἀποθανουμένῳ, ὑμῖν δὲ βιωσομένοις.*' Stallb., quem v. ad Phil. 62 E.

21 *ἀλλ᾽ ὅρα.* Lepide Theaetetus respicit initium orationis Socratis *ὥρα τοίνυν.* *μὴ* h. l. est oblique interrogantis, ut p. 196 B *ἐνθυμοῦ μή τι τότε γίγνεται ἄλλο.*

23 *ἀναδύου.* 'Sic Euthyd. 302 E *οὐκ ἔστι γάρ μοι ἀνάδυσις.*' Stallb.

145 ἵνα μὴ καὶ ἀναγκασθῇ μαρτυρεῖν· πάντως γὰρ οὐδεὶς ἐπισκήψει αὐτῷ. ἀλλὰ θαρρῶν ἔμμενε τῇ ὁμολογίᾳ.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ χρὴ ταῦτα ποιεῖν, εἰ σοὶ δοκεῖ.

ΣΩ. Λέγε δή μοι· μανθάνεις που παρὰ Θεοδώρου γεωμετρίας ἄττα;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

D ΣΩ. Καὶ τῶν περὶ ἀστρονομίαν τε καὶ ἁρμονίας καὶ λογισμούς;

ΘΕΑΙ. Προθυμοῦμαί γε δή.

ΣΩ. Καὶ γὰρ ἐγώ, ὦ παῖ, παρά γε τούτου καὶ παρ' ἄλλων, οὓς ἂν οἴωμαί τι τούτων ἐπαΐειν. ἀλλ' ὅμως τὰ μὲν ἄλλα ἔχω περὶ αὐτὰ μετρίως, μικρὸν δέ τι ἀπορῶ, ὃ μετὰ σοῦ τε καὶ τῶνδε σκεπτέον. καί μοι λέγε· ἆρ' οὐ τὸ μανθάνειν ἐστὶν τὸ σοφώτερον γίγνεσθαι περὶ ὃ μανθάνει τις;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Σοφίᾳ δέ γ' οἶμαι σοφοὶ οἱ σοφοί.

ΘΕΑΙ. Ναί.

E ΣΩ. Τοῦτο δὲ μῶν διαφέρει τι ἐπιστήμης;

10 γε libri *Stb.*, τε *Hdf.* cum Ficino. 14 τὸ om E *Hsch.*

1 ἵνα μὴ καὶ ἀναγκ. μαρτ., '*damit er nicht genöthiget werde* ordentlich *Zeugniss einzulegen*' Schleierm. Cf. p. 144 D 163 C 173 B. Engelhardt. ad Pl. Lach. 194 A.

2 ἐπισκήψει. Hunc locum Heindorfius, quem omnes recentiores secuti sunt, ita interpretatus est, ut ἐπισκήπτειν idem diceret esse quod ἐγκαλεῖν ψευδομαρτυρίων (cf. p. 148 B). Nec vero fugit virum doctissimum hoc significatu mediam vocem ἐπισκήπτεσθαι adhiberi, cuius loco activam hic usurpatam eodem modo arbitratur quo Aesch. Tim. 130 ᾗ οὐδὲ ψευδομαρτυριῶν θέμις ἐστὶν ἐπισκῆψαι. At Aeschini ex optimis libris omnibus redditum est ἐπισκήψασθαι. Quae cum ita sint, formae activae amplectenda erit interpretatio, quae legitur in Stephani thesauro III p. 1775 nemo refellet eius testimonium. ἐπισκήπτειν autem improbandi notione recte asciscit dativum. Krueger. § 48, 11, 5.

10 παρά γε τούτου καὶ παρ' ἄλλων. 'Commemorat Socrates primum Theodorum cum insignis laudis significatione. Tum addit etiam alios, qui easdem artes teneant, ita quidem, ut se ne ab his quidem significet discere dedignaturum esse.' Stallbaumius. Cf. p. 146 D 152 E 155 E 165 E 189 A.

11 ἀλλ' ὅμως. 'Voculam ὅμως ad sequentia illa potissimum pertinere opinor μικρὸν δέ τι ἀπορῶ etc., ut neglegentiore paullulum structura haec dici videantur pro ἀλλ' ὅμως, τὰ μὲν ἄλλα ἔχων περὶ αὐτὰ μετρίως, μικρόν τι ἀπορῶ, sed tamen, quamquam ceterarum mihi rerum satis prompta est cognitio, paullulum aliquod ambigo.' Heindorfius.

13 ἆρ' οὐ τὸ μανθάνειν ἐστὶν etc. 'apte comparavit Schneiderus simillimo Xenophontis loco mem. Socr. IV 6, 7.' Heind.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ἡ σοφία. ἢ οὐχ ἅπερ ἐπιστήμονες, ταῦτα καὶ σοφοί;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Ταὐτὸν ἄρα ἐπιστήμη καὶ σοφία;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τοῦτ' αὐτὸ τοίνυν ἐστὶν ὃ ἀπορῶ καὶ οὐ δύναμαι λαβεῖν ἱκανῶς παρ' ἐμαυτῷ, ἐπιστήμη ὅ τί ποτε
τυγχάνει ὄν. ἆρ' οὖν δὴ ἔχομεν λέγειν αὐτό; τί φατέ; τίς 146
ἂν ἡμῶν πρῶτος εἴποι; ὁ δὲ ἁμαρτών, καὶ ὃς ἂν ἀεὶ ἁμαρτάνῃ, καθεδεῖται, ὥσπερ φασὶν οἱ παῖδες οἱ σφαιρίζοντες, ὄνος· ὃς δ' ἂν περιγένηται ἀναμάρτητος, βασιλεύσει ἡμῶν καὶ ἐπιτάξει ὅ τι ἂν βούληται ἀποκρίνεσθαι. τί σιγᾶτε; οὔ τί που, ὦ Θεόδωρε, ἐγὼ ὑπὸ φιλολογίας ἀγροικίζομαι, προθυμούμενος ἡμᾶς ποιῆσαι διαλέγεσθαι καὶ φίλους τε καὶ προσηγόρους ἀλλήλοις γίγνεσθαι;

ΘΕΟ. Ἥκιστα μέν, ὦ Σώκρατες, τὸ τοιοῦτον ἂν εἴη B
ἄγροικον, ἀλλὰ τῶν μειρακίων τι κέλευέ σοι ἀποκρίνεσθαι. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀήθης τῆς τοιαύτης διαλέκτου, καὶ οὐδ'

4 *ἐπιστήμη καὶ σοφία* 𝔄 *Δ Π Stb.*, *σοφία καὶ ἐπιστήμη* ς. 7 *ἐμαυτοῦ* coni. *Ast.* et Badham, Pl. Euthyd. et Lach. p. XXIV. 14 *ἡμᾶς* 𝔄 *Δ Π*[c] *Bkk.*, *ὑμᾶς* ς. 16 *μέν* add. 𝔄 *Δ Π Bkk.* 17 *τι* 𝔄 *Δ Π*[1e] *Bkk.*, *τινὰ* ς *Hsch.* *ἀποκρίνεσθαι* *Δ*[a] *Π*[a] *Bkk.*, *ἀποκρίνασθαι* ς.

2 *καὶ σοφοί* 'Int. *ἐσμέν*. De qua ellipsi v. ad remp. VI 499 D.' Stallb.

7 '*λαβεῖν τι παρ' ἑαυτῷ* est animo aliquid comprehendere et intellegere, quod alibi etiam dicitur *λόγῳ* vel *νῷ τι λαβεῖν*. Phileb. p. 50 C *ἆρ' οὐ πίστεως χάριν, ὅτι τήν γε ἐν τοῖς φόβοις καὶ ἔρωσι καὶ τοῖς ἄλλοις ῥᾴδιον κρᾶσιν ἐπιδεῖξαι, λαβόντα δὲ τοῦτο παρὰ σαυτῷ ἀφεῖναί με κ. τ. λ.* h. e. hoc autem intellecto dimissurum esse me etc.' Stallbaumius.

11 Schol. R S *Ὄνος κάθου, ἐπὶ τῶν ἐν πράγματι ἡττωμένων. εἴρηται δὲ ἀπὸ τῶν παίδων τῶν σφαιριζόντων καὶ τὸν νικηθέντα εἰς ὄνον καθιζόντων.* Schol. O ... *τῶν οὖν παιζόντων ταῦτα* (*τὰ διὰ σφαίρας*) *τοὺς μὲν νικῶντας βασιλεῖς ἐκάλουν, καὶ ὅ τι ἂν προσέτασσον τοῖς ἄλλοις ὑπήκουον, τοὺς δ' ἡττωμένους ὄνους.* Leutsch. ad Apost. XII 83 b.

11 *βασιλεύσει.* Mant. prov. I 34 *βασιλεὺς ἢ ὄνος: ἤγουν νικῶν ἢ ἡττώμενος*, ubi v. Leutschius.

13 *φιλολογίας.* cf. ad p. 161 A.

14 *ἡμᾶς.* 'Nempe sua potissimum causa colloquium hoc instituere se significavit paullo ante Socrates verbis illis *ἀλλ' ὅμως τὰ μὲν ἄλλα* etc. p. 145 D, neque erat sane cur cuperet Theodorum et Theaetetum ceterosque, qui aderant, inter se *φίλους* et *προσηγόρους* facere, cum Theodorus magister esset Theaeteti ceterique iuvenes eiusdem familiares p. 144 C.' Heindorfius.

18 *τῆς τοιαύτης διαλέκτου*, eius disputandi rationis, qua philologi utuntur. De rep. V 454 A *ἔριδι, οὐ διαλέκτῳ πρὸς ἀλλήλους χρώμενοι.* Aliter *διάλεκτος* p. 183 B usurpatur, ubi est dicendi ratio, sermo.

146 αὖ συνεθίζεσθαι ἡλικίαν ἔχω· τοῖσδε δὲ πρέποι τε ἂν τοῦτο καὶ πολὺ πλεῖον ἐπιδιδοῖεν. τῷ γὰρ ὄντι ἡ νεότης εἰς πᾶν ἐπίδοσιν ἔχει. ἀλλ', ὥσπερ ἤρξω, μὴ ἀφίεσο τοῦ Θεαιτήτου, ἀλλ' ἐρώτα.

ΣΩ. Ἀκούεις δή, ὦ Θεαίτητε, ἃ λέγει Θεόδωρος, ᾧ
C ἀπιστεῖν, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὔτε σὺ ἐθελήσεις, οὔτε θέμις περὶ τὰ τοιαῦτα ἀνδρὶ σοφῷ ἐπιτάττοντι νεώτερον ἀπειθεῖν. ἀλλ' εὖ καὶ γενναίως εἰπέ· τί σοι δοκεῖ εἶναι ἐπιστήμη;

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ χρή, ὦ Σώκρατες, ἐπειδήπερ ὑμεῖς κελεύετε. πάντως γάρ, ἄν τι καὶ ἁμάρτω, ἐπανορθώσετε.

IV. ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν, ἄνπερ γε οἷοί τε ὦμεν.

ΘΕΑΙ. Δοκεῖ τοίνυν μοι καὶ ἃ παρὰ Θεοδώρου ἄν τις μάθοι ἐπιστῆμαι εἶναι, γεωμετρία τε καὶ ἃς νῦν δὴ
D σὺ διῆλθες, καὶ αὖ σκυτοτομική τε καὶ αἱ τῶν ἄλλων δημιουργῶν τέχναι, πᾶσαί τε καὶ ἑκάστη τούτων, οὐκ ἄλλο τι ἢ ἐπιστήμη εἶναι.

ΣΩ. Γενναίως γε καὶ φιλοδώρως, ὦ φίλε, ἓν αἰτηθεὶς πολλὰ δίδως καὶ ποικίλα ἀνθ' ἁπλοῦ.

ΘΕΑΙ. Πῶς τί τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἴσως μὲν οὐδέν· ὃ μέντοι οἶμαι, φράσω. ὅταν λέγῃς σκυτικήν, μή τι ἄλλο φράζεις ἢ ἐπιστήμην ὑποδημάτων ἐργασίας;

5 λέγει ὁ Θεόδωρος Ξς, ὁ om. 𝔄ΔΠ *Bkk.* 12 γε om. EFς. 14 ἐπιστήμη *Hrm.* δὴ om. ΔΠΞF, ante νῦν ponit Δ. 17 ἐπιστῆμαι Γ. 18 γε] μοι ς.

2 τῷ ὄντι saepe additur proverbiis. Cf. Wyttenbach. annot. in Phaed. p. 156 sq. Proverbium autem legitur apud Apost. XVII 46a, ubi v. Leutschius.

6 ἀπιστεῖν. τὸ ἀπειθεῖν. οὕτω Πλάτων. Phavor.

οὔτε θέμις — ἀπειθεῖν adiecta tantum sunt praecedentibus, non coniuncta. Similis est enuntiatorum coniunctio p. 179B ἁλισκόμενος καὶ ταύτῃ, ᾗ τὰς τῶν ἄλλων δόξας κυρίας ποιεῖ, αὗται δὲ (cum tamen) ἐφάνησαν τοὺς ἐκείνου λόγους οὐδαμῇ ἀληθεῖς ἡγούμεναι. P. 157E οἶσθα γάρ που ὅτι — ἐλέγχεσθαι δοκεῖ ὃν ἄρτι διῇμεν λόγον, ὡς παντὸς μᾶλλον ἡμῖν ψευδεῖς αἰσθήσεις ἐν αὐτοῖς γιγνομένας, καὶ πολλοῦ δεῖ τὰ φαινόμενα ἑκάστῳ ταῦτα καὶ εἶναι.

8 εὖ καὶ γενναίως. cf. ad p. 151E.

14 ἐπιστῆμαι. Theaetetus cum nesciat quid sit definitio, enumerationem putat a se exigi artium, quae voce ἐπιστήμη contineantur. Quare non mireris pluralem ἐπιστῆμαι, quem numerum Plato paullo infra non posuit, 'cum in talibus posterius potissimum vocabulum respicere soleant veteres.' (Hdf.)

20 Πῶς τί τοῦτο λέγεις; P. 208E Πῶς τί τοῦτο; Cf. Stallbaumium ad Hipp. mai. 297E et G. Hermannum praef. ad Soph. Ant. p. VI sq. ed 3.

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Τί δ', ὅταν τεκτονικήν; μή τι ἄλλο ἢ ἐπιστήμην E
τῆς τῶν ξυλίνων σκευῶν ἐργασίας;

ΘΕΑΙ. Οὐδὲ τοῦτο.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐν ἀμφοῖν, οὗ ἑκατέρα ἐπιστήμη, τοῦτο ὁρίζεις;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δ' ἐπερωτηθέν, ὦ Θεαίτητε, οὐ τοῦτο ἦν, τίνων ἡ ἐπιστήμη, οὐδὲ ὁπόσαι τινές. οὐ γὰρ ἀριθμῆσαι αὐτὰς βουλόμενοι ἠρόμεθα, ἀλλὰ γνῶναι ἐπιστήμην αὐτὸ ὅ τί ποτ' ἐστίν. ἢ οὐδὲν λέγω;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς.

ΣΩ. Σκέψαι δὴ καὶ τόδε. εἴ τις ἡμᾶς τῶν φαύλων 147
τι καὶ προχείρων ἔροιτο, οἷον περὶ πηλοῦ, ὅ τί ποτ' ἐστίν, εἰ ἀποκριναίμεθα αὐτῷ πηλὸς ὁ τῶν χυτρέων καὶ πηλὸς ὁ τῶν ἰπνοπλαθῶν καὶ πηλὸς ὁ τῶν πλινθουργῶν, οὐκ ἂν γελοῖοι εἶμεν;

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΣΩ. Πρῶτον μέν γέ που οἰόμενοι συνιέναι ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀποκρίσεως τὸν ἐρωτῶντα, ὅταν εἴπωμεν πηλός, εἴτε ὁ τῶν κοροπλαθῶν προσθέντες εἴτε ἄλλων ὡντινων- B
οῦν δημιουργῶν. ἤ, οἴει, τίς τι συνίησίν τινος ὄνομα, ὃ μὴ οἶδεν τί ἐστιν;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

8 δ' ς *Tur.*, δέ γε ΓC a b c i B[m] *Bkk.*, δέ γ' ἐρωτηθέν *Hsch.* 16 ἰπνοπλαθῶν] κοροπλάθων γρ. *Π*[e] (*Π*[2a]) B E F a c ς. 17 εἶμεν 𝔄 *Δ* et fortasse *Π*[1e] *Hdf.*, ὦμεν ς.

4 *Οὐδὲ τοῦτο* sc. ἄλλο τι φράζω.

10 αὐτὸ nomini generis femini iunctum, ut de rep. II 363 A οὐκ αὐτὸ δικαιοσύνην ἐπαινοῦντες. Hdf.

13 φαύλων καὶ προχείρων. P. 147 C coniunguntur φαύλως καὶ βραχέως ἀποκρίνασθαι et φαῦλόν που καὶ ἁπλοῦν εἰπεῖν, unde patet φαῦλον h. l. dici de rebus non arduis. Diog. La. III 63 ὁ γοῦν φαῦλος λέγεται παρ' αὐτῷ (Πλάτωνι) καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλοῦ. Cf. Pl. de rep. VII 527 D τὸ δ' ἔστιν οὐ πάνυ φαῦλον, ἀλλὰ χαλεπὸν πιστεῦσαι. Arist. nub. 778 φαυλότατα καὶ ῥᾶστα. Ruhnken. ad Tim. p. 268 sq.

16 ἰπνοπλαθῶν. 'Quod mox τῶν κοροπλαθῶν iniicitur mentio, cum tamen hic ἰπνοπλάθαι cum aliis memorentur, in eo profecto nemo offendet, nisi qui putaverit non licuisse Socrati exemplorum varietate pro arbitrio abuti.' Stallb. Cf. ad p. 157 D.

22 τίς, ecquis. Hermannus ad Viger. p. 730.

147 *ΣΩ.* Οὐδ᾽ ἄρα ἐπιστήμην ὑποδημάτων συνίησιν ὁ ἐπιστήμην μὴ εἰδώς.

ΘΕΑΙ. Οὐ γάρ.

ΣΩ. Σκυτικὴν ἄρα οὐ συνίησιν ὃς ἂν ἐπιστήμην ἀγνοῇ, οὐδέ τινα ἄλλην τέχνην.

ΘΕΑΙ. Ἔστιν οὕτω.

ΣΩ. Γελοία ἄρα ἡ ἀπόκρισις τῷ ἐρωτηθέντι ἐπιστήμη τί ἐστιν, ὅταν ἀποκρίνηται τέχνης τινὸς ὄνομα. τινὸς γὰρ
C ἐπιστήμην ἀποκρίνεται οὐ τοῦτ᾽ ἐρωτηθείς.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἔπειτά γέ που ἐξὸν φαύλως καὶ βραχέως ἀποκρίνασθαι περιέρχεται ἀπέραντον ὁδόν. οἷον καὶ ἐν τῇ τοῦ πηλοῦ ἐρωτήσει φαῦλόν που καὶ ἁπλοῦν εἰπεῖν ὅτι γῆ ὑγρῷ φυραθεῖσα πηλὸς ἂν εἴη, τὸ δ᾽ ὅτου ἐᾶν χαίρειν.

V. *ΘΕΑΙ.* Ῥᾴδιον, ὦ Σώκρατες, νῦν γε οὕτω φαίνεται· ἀτὰρ κινδυνεύεις ἐρωτᾶν οἷον καὶ αὐτοῖς ἡμῖν ἔναγχος εἰσῆλθε διαλεγομένοις, ἐμοί τε καὶ τῷ σῷ ὁμω-
D νύμῳ τούτῳ Σωκράτει.

ΣΩ. Τὸ ποῖον δή, ὦ Θεαίτητε;

ΘΕΑΙ. Περὶ δυνάμεών τι ἡμῖν Θεόδωρος ὅδε ἔγραφε, τῆς τε τρίποδος πέρι καὶ πεντέποδος, ἀποφαίνων ὅτι μήκει οὐ ξύμμετροι τῇ ποδιαίᾳ, καὶ οὕτω κατὰ μίαν ἑκάστην

8 *ἀποκρίνεσθαί τι* est 1. respondere aliquid, *etwas, mit etwas antworten*, ut h. l. et p. 182E *Οὐδὲν ἄρα ἐπιστήμην μᾶλλον ἢ μὴ ἐπιστήμην ἀπεκρινάμεθα*, p. 187B *καί μοι τοῦτο ἀποκεκρίσθω.* 2. respondere ad aliquid, *etwas beantworten*, ut p. 148B *ὅ γε ἐρωτᾷς περὶ ἐπιστήμης, οὐκ ἂν δυναίμην ἀποκρίνασθαι*, al.

12 *ἐν τῇ τοῦ πηλοῦ ἐρωτήσει.* P. 164D *καὶ οὕτω δὴ μῦθος ἀπώλετο ... ὁ τῆς ἐπιστήμης καὶ αἰσθήσεως.* Krueger. § 47, 7, 6.

13 *γῆ ὑγρῷ φυραθεῖσα.* Lobeckius ad Aiac. 239 p. 182 ed. 2 '*Εἰκῇ πάντα φύρειν, πάντα φύρων καὶ συγχέων* dici solet, non *φυρᾶν*. v. Plat. Phaed. 97B legg. XII 950A Phileb. 15E, sed massam aqua aliove liquore imbuere *φυρᾶν*, ut Aesch. sept. 48. Arist. nub. 979. Aristot. probl. XXI 11 et 16. Themist. orat. XXXII 359D totque aliis locis, ut contraria exempla aut antiquitate auctoris excusentur aut mendi suspicionem afferant.' Stb.

18 *τούτῳ*: cf. prol. p. 22.

20 *Δύναμις* est quadratum. Itaque *δύναμις τρίπους* est quadratum tripedale, *πεντέπους* quinquepedale. Iam has *δυνάμεις* Theodorus demonstravit esse *μήκει οὐ ξύμμετροι τῇ ποδιαίᾳ. ξύμμετρα* vero *μεγέθη λέγεται τὰ διὰ τῶν αὐτῶν μέτρων μετρούμενα.* Heron. def. 128. Quare *μήκει ξύμμετροι* sunt *δυνάμεις*, quarum latera sunt commensurabilia. Quae cum ita se habeant, apparet latera quadrati tripedalis vel quinquepedalis non commensurabilia esse lateri quadrati pedalis 'i. e. si rem ad numeros rettuleris, quadrata radix numeri ternarii aut quinarii est irrationalis.' (Hdf.)

προαιρούμενος μέχρι τῆς ἑπτακαιδεκάποδος· ἐν δὲ ταύτῃ πως ἐνέσχετο. ἡμῖν οὖν εἰσῆλθέ τι τοιοῦτον, ἐπειδὴ ἄπειροι τὸ πλῆθος αἱ δυνάμεις ἐφαίνοντο, πειραθῆναι ξυλλαβεῖν εἰς ἕν, ὅτῳ πάσας ταύτας προσαγορεύσομεν τὰς δυνάμεις. E

ΣΩ. Ἦ καὶ εὕρετέ τι τοιοῦτον;

ΘΕΑΙ. Ἔμοιγε δοκοῦμεν. σκόπει δὲ καὶ σύ.

ΣΩ. Λέγε.

ΘΕΑΙ. Τὸν ἀριθμὸν πάντα δίχα διελάβομεν. τὸν μὲν δυνάμενον ἴσον ἰσάκις γίγνεσθαι τῷ τετραγώνῳ τὸ σχῆμα ἀπεικάσαντες τετράγωνόν τε καὶ ἰσόπλευρον προσείπομεν.

ΣΩ. Καὶ εὖ γε.

ΘΕΑΙ. Τὸν τοίνυν μεταξὺ τούτου, ὧν καὶ τὰ τρία καὶ τὰ πέντε καὶ πᾶς ὃς ἀδύνατος ἴσος ἰσάκις γενέσθαι, ἀλλ' 148

4 *προσαγορεύσομεν* 𝔄ΠΛΥΞΣΒΕFΗZ[r] c i, *προσαγορεύομεν Δ*C, *προσαγορεύσαιμεν Γ*, *προσαγορεύσωμεν* ς. 8 *τὸν* 𝔄*ΔΠ* *Hdf.* de Steph. correctione, *τὸ* ς. 13 *ὧν* 𝔄*Δ*[a]*Π*[a] *Hdf.*, *ᾧ Δ*ς. 14 *ἴσος ἰσάκις ΔΠ*Γ *Bkk.*, *ἰσάκις ἴσος* ς.

2 *πως* significat non consilio, sed casu Theodorum in quadrato septem et decem pedum substitisse, ita ut hoc non sit premendum.

3 *ξυλλαβεῖν εἰς ἕν.* '*ἕν τι εἶδος* quaeritur, quod hoc *δυνάμεων* nomine appelletur, velut post Socrates ait p. 148 D *πειρῶ μιμούμενος τὴν περὶ τῶν δυνάμεων ἀπόκρισιν, ὥσπερ ταύτας πολλὰς οὔσας ἑνὶ εἴδει περιέλαβες, οὕτω καὶ τὰς πολλὰς ἐπιστήμας ἑνὶ λόγῳ προσειπεῖν.*' Heindorfius.

8 *Τὸν ἀριθμὸν πάντα*, 'totam numerorum seriem, ut Phaed. 104 A *ὁ ἥμισυς τοῦ ἀριθμοῦ ἅπας.*' Heindorfius.

τὸν μὲν δυνάμενον. Theon. Smyrn. arith. XXI p. 56 Bu. *τῶν ἀριθμῶν οἱ μὲν ἰσάκις ἴσοι τετράγωνοί εἰσιν, οἱ δὲ ἀνισάκις ἄνισοι ἑτερομήκεις καὶ προμήκεις· καὶ ἁπλῶς οἱ διχῶς πολλαπλασιαζόμενοι ἐπίπεδοι, οἱ δὲ τριχῶς στερεοί. λέγονται δὲ ἐπίπεδοι ἀριθμοὶ καὶ τρίγωνοι καὶ τετράγωνοι καὶ στερεοὶ καὶ τἆλλα οὐ κυρίως, ἀλλὰ καθ' ὁμοιότητα τῶν χωρίων ἃ καταμετροῦσιν.* Ibid. XIX p. 49 Bu. *τὸ ἓν πρῶτον τετράγωνον· ἔστι γὰρ ἅπαξ ἓν ἕν. εἶτα περισσὸς ὁ τρία· τοῦτον ἂν προσθῇς τὸν γνώμονα τῷ ἑνί, ποιήσεις τετράγωνον ἰσάκις ἴσον· ἔσται γὰρ κατὰ μῆκος β' καὶ κατὰ πλάτος β'.*

α   *α α*
α α

13 *Τὸν τοίνυν μεταξὺ τούτου.* Theon. Smyrn. arith. XIX p. 48 Bu. *πρώτη δυὰς ἔστω ἄλφα ἐκκείμενα δύο τάδε, τὸ σχῆμα αὐτῶν ἔσται ἑτερόμηκες· κατὰ γὰρ τὸ μῆκός ἐστιν ἐπὶ δύο, κατὰ δὲ τὸ πλάτος ἐφ' ἕν. μετὰ δὲ δύο ἐστὶν ἄρτιος ὁ δ', ἃ ἢν προσθῶμεν τοῖς πρώτοις δύο ἄλφα καὶ περιθῶμεν τὰ δ' τοῖς β', γίνεται ἑτερόμηκες τὸ τῶν ς' σχῆμα· κατὰ γὰρ τὸ μῆκος γίνεται ἐπὶ τρία, κατὰ δὲ τὸ πλάτος ἐπὶ δύο.*

α α   *α α α*
α α α

13 *ὧν* refertur ad *τὸν* sc. *ἀριθμόν.* Pluralis pronominis relativi post nomen singulare non nunquam infertur. P. 179 C *περὶ δὲ τὸ παρὸν ἑκάστῳ πάθος, ἐξ ὧν αἱ αἰσθήσεις καὶ αἱ κατὰ ταύτας δόξαι γίγνονται.* Cf. ad p. 209 A.

148 *ἢ πλείων ἐλαττονάκις ἢ ἐλάττων πλεονάκις γίγνεται, μείζων δὲ καὶ ἐλάττων ἀεὶ πλευρὰ αὐτὸν περιλαμβάνει, τῷ προμήκει αὖ σχήματι ἀπεικάσαντες προμήκη ἀριθμὸν ἐκαλέσαμεν.*

ΣΩ. Κάλλιστα. ἀλλὰ τί τὸ μετὰ τοῦτο;

ΘΕΑΙ. Ὅσαι μὲν γραμμαὶ τὸν ἰσόπλευρον καὶ ἐπίπεδον ἀριθμὸν τετραγωνίζουσι, μῆκος ὡρισάμεθα, ὅσαι
B *δὲ τὸν ἑτερομήκη, δυνάμεις, ὡς μήκει μὲν οὐ ξυμμέτρους ἐκείναις, τοῖς δ' ἐπιπέδοις ἃ δύνανται. καὶ περὶ τὰ στερεὰ ἄλλο τοιοῦτον.*

ΣΩ. Ἄριστά γ' ἀνθρώπων, ὦ παῖδες· ὥστε μοι δοκεῖ ὁ Θεόδωρος οὐκ ἔνοχος τοῖς ψευδομαρτυρίοις ἔσεσθαι.

ΘΕΑΙ. Καὶ μήν, ὦ Σώκρατες, ὅ γε ἐρωτᾷς περὶ ἐπιστήμης, οὐκ ἂν δυναίμην ἀποκρίνασθαι ὥσπερ περὶ τοῦ μήκους καὶ τῆς δυνάμεως. καίτοι σύ γέ μοι δοκεῖς τοιοῦτόν τι ζητεῖν· ὥστε πάλιν αὖ φαίνεται ψευδὴς ὁ Θεόδωρος.

C *ΣΩ. Τί δαί; εἴ σε πρὸς δρόμον ἐπαινῶν μηδενὶ οὕτω δρομικῷ ἔφη τῶν νέων ἐντετυχηκέναι, εἶτα διαθέων*

15 *μήκους καὶ* 𝔄ΔΠ[c] *Bkk.*, *μήκους τε καὶ* ς. 18 *δαί* Δ[a]B[a] 𝔄[2] ς, *δέ* 𝔄[1] ΠΛb. 19 *ἔφη* post *δρομικῷ* ponunt 𝔄ΔΠ *Bkk.*, post *μηδενὶ* ς.

1 *μείζων δέ*. Membro relativo additur absolutum particula *δέ*. Cf. Stallbaumius ad Gorg. 452 D.

6 '*γραμμαὶ* nunc esse videntur quae alias vocari solent *πλευραί*, pro quibus Plato *γραμμαὶ* dixit propterea, quod statim *τὸν ἰσόπλευρον ἀριθμὸν* memorat.' Stallbaumius. *πλευρὰς* autem sive *γραμμὰς* quadrati esse radices satis apparet.

ἐπίπεδον. Theon. Smyrn. arith. VII p. 34 Bu. *τῶν δὲ συνθέτων τοὺς μὲν ὑπὸ δύο ἀριθμῶν περιεχομένους καλοῦσιν ἐπιπέδους, ὡς κατὰ δύο διαστάσεις θεωρουμένους καὶ οἷον ὑπὸ μήκους καὶ πλάτους περιεχομένους· τοὺς δὲ ὑπὸ τριῶν στερεοὺς ὡς καὶ τὴν τρίτην διάστασιν προσειληφότας.*

7 *μῆκος* igitur significat numerum, quem nos dicimus rationalem.

ὅσαι δὲ τὸν ἑτερομήκη sc. *ἀριθμὸν τετραγωνίζουσι*, 'quaecunque autem lineae latera sunt eius quadrati, in quod redigi potest numerus oblongus.' Heindorfius. *ἑτερομήκης* h. l. non aliter accipi potest quam *προμήκης*.

8 *δυνάμεις*, potentiae, h. l. sunt numeri, quos nos irrationales appellamus.

9 *ἃ δύνανται* sc. *αἱ γραμμαί*, areis, quas efficiunt.

11 *ἀνθρώπων* superlativis apponitur, ut eorum vis augeatur. P. 195 B *Ὀρθότατα ἀνθρώπων*. Similiter p. 170 E *οἵ γέ μοι τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα* (mirum quanta negotia) *παρέχουσιν*. Astius, lex. Plat. I p. 178.

12 *οὐκ ἔνοχος τοῖς ψευδομ*. Cf. p. 145 C. Hdf.

19 *διαθέων* 'h. e. in cursus certamine. Est enim multis verbis cum *διὰ* compositis haec

τοῦ ἀκμάζοντος καὶ ταχίστου ἡττήθης, ἧττόν τι ἂν οἴει 148
ἀληθῆ τόνδ' ἐπαινέσαι;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Ἀλλὰ τὴν ἐπιστήμην, ὥσπερ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον, σμικρόν τι οἴει εἶναι ἐξευρεῖν καὶ οὐ τῶν πάντῃ ἄκρων;

ΘΕΑΙ. Νὴ τὸν Δί' ἔγωγε καὶ μάλα γε τῶν ἀκροτάτων.

ΣΩ. Θάρρει τοίνυν περὶ σαυτῷ καὶ τὶ οἴου Θεόδωρον λέγειν, προθυμήθητι δὲ παντὶ τρόπῳ τῶν τε ἄλλων D
πέρι καὶ ἐπιστήμης λαβεῖν λόγον, τί ποτε τυγχάνει ὄν.

ΘΕΑΙ. Προθυμίας μὲν ἕνεκεν, ὦ Σώκρατες, φανεῖται.

VI. ΣΩ. Ἴθι δή· καλῶς γὰρ ἄρτι ὑφηγήσω· πειρῶ μιμούμενος τὴν περὶ τῶν δυνάμεων ἀπόκρισιν, ὥσπερ ταύτας πολλὰς οὔσας ἑνὶ εἴδει περιέλαβες, οὕτω καὶ τὰς πολλὰς ἐπιστήμας ἑνὶ λόγῳ προσειπεῖν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' εὖ ἴσθι, ὦ Σώκρατες, πολλάκις δὴ E
αὐτὸ ἐπεχείρησα σκέψασθαι ἀκούων τὰς παρὰ σοῦ ἀποφερομένας ἐρωτήσεις· ἀλλὰ γὰρ οὔτ' αὐτὸς δύναμαι πεῖσαι ἐμαυτὸν ὡς ἱκανῶς τι λέγω, οὔτ' ἄλλου ἀκοῦσαι λέγοντος οὕτως, ὡς σὺ διακελεύει, οὐ μὲν δὴ αὖ οὐδὲ ἀπαλλαγῆναι τοῦ μέλειν.

2 ἀληθῆ 𝔄 Δ[a] Π[a] *Bkk.*, ἀληθῶς ς. 5 ἀκρῶν Π[ma] ς, ἀκριβῶν 𝔄, ἀκριβῶν Δ Π *Tur.* 22 μέλειν 𝔄 Δ Π F *Tur.*, μέλλειν ς, εὑρεῖν γρ. B C E a c.

vis et significatio, ut certaminis notionem contineant. v. G. Hermann. ad Viger. p. 854.' Stallbaumius. De repentina subiecti mutatione v. Stallb. ad Gorg. 510B.

4 'ὥσπερ νῦν δὴ ἔλεγον pertinent ad seq. ἐξευρεῖν, ea, qua modo dicebam, ratione invenire.' Heindorfius.

5 ἄκρων. 'Winckelmannus ad Euthyd. p. 166 ἄκρων putat ob sequens τῶν ἀκροτάτων invectum esse. Enimvero hoc ipsum profecto eiusmodi est, ut scripturam ἄκρων omnino postulet atque flagitet. Nam si ἀκριβῶν scribatur, perquam inepte deinde subsequatur καὶ μάλα γε τῶν ἀκροτάτων.' Stallbaumius, quem v. in Jahni annal. 1840 XXVIII p. 362.

8 Θάρρει—περὶ σαυτῷ. Phaed. 114D θαρρεῖν χρὴ περὶ τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ ἄνδρα. Krueger. ad Thuc. VI 9, 2.

13 ὑφηγήσω. Cf. ad p. 179D.

16 ἑνὶ λόγῳ προσειπεῖν. Soph. 220C Τὸ δὲ ἀγκίστροις καὶ τριόδουσι πληγῇ γιγνόμενον ἕτερον μὲν ἐκείνου, πληκτικὴν δέ τινα θήραν ἡμᾶς προσειπεῖν ἑνὶ λόγῳ νῦν χρεών.

21 οὐδὲ ἀπαλλαγῆναι τοῦ μέλειν sc. δύναμαι, ne desistere quidem possum ab hac re sedulo tractanda. Heindorfius μέλλειν retinuit et ita explicavit, ut mente repeteret λέγειν οὕτως,

ΣΩ. Ὠδίνεις γάρ, ὦ φίλε Θεαίτητε, διὰ τὸ μὴ κενὸς ἀλλ' ἐγκύμων εἶναι.

ΘΕΑΙ. Οὐκ οἶδα, ὦ Σώκρατες· ὃ μέντοι πέπονθα λέγω.

149 ΣΩ. Εἶτα, ὦ καταγέλαστε, οὐκ ἀκήκοας ὡς ἐγώ εἰμι υἱὸς μαίας μάλα γενναίας τε καὶ βλοσυρᾶς Φαιναρέτης;

ΘΕΑΙ. Ἤδη τοῦτό γε ἤκουσα.

ΣΩ. Ἆρα καὶ ὅτι ἐπιτηδεύω τὴν αὐτὴν τέχνην ἀκήκοας;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Ἀλλ' εὖ ἴσθ' ὅτι· μὴ μέντοι μου κατείπῃς πρὸς τοὺς ἄλλους. λέληθα γάρ, ὦ ἑταῖρε, ταύτην ἔχων τὴν τέχνην· οἱ δέ, ἅτε οὐκ εἰδότες, τοῦτο μὲν οὐ λέγουσι περὶ ἐμοῦ, ὅτι δὲ ἀτοπώτατός εἰμι καὶ ποιῶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπορεῖν. ἦ καὶ τοῦτο ἀκήκοας;

B ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Εἴπω οὖν σοι τὸ αἴτιον;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

6 βλοσυρᾶς 𝔄, βλοσσυρᾶς ΓΞ EFb, σοβαρᾶς coni. Stephanus. 15 ἀπορώτατος *Stb.* ad Meno. 80 A.

ὡς σὺ διακελεύει, qui frequens sane est scriptorum usus. cf. p. 185 C. Ei assensus est Stallbaumius in Jahni annal. 1840 XXVIII p. 362 sq.

6 γενναίας τε καὶ βλοσυρᾶς. Casaubonus ad Athen. V 219 a interpretatur g e n e r o s a e et f e r o c i s, Schweighaeuserus autem ad eundem locum h. l. βλοσυρὰ accipit pro σεμνή. Atque σεμνὰς Socrates dicit μαίας p. 150 A. Cf. de rep. VII 535 B ζητητέον μὴ μόνον γενναίους τε καὶ βλοσυροὺς τὰ ἤθη, ubi v. Stallbaumius. G. Curtius, Stud. zur griech. u. lat. Gram. I 2 p. 295 βλοσυρὸς interpretatur *stattlich, hochansehnlich.*

12 κατείπῃς. De rep. X 595 B οὐ γάρ μου κατερεῖτε πρὸς τοὺς τῆς τραγῳδίας ποιητάς.

15 ἄτοπα sunt in Socrate 'omnia, quae cum vel a communi hominum consuetudine vel a sensu more ratione Graecorum vel ab ipsius Socratis ingenio universo notabilem in modum discrepare viderentur, animos hominum quodammodo feriebant atque vel risum vel admirationem excitabant.' M. Fleischeri de Socrat. atopia syntagma. Emmerich 1855 p. 8. Inde facile cognoveris talem hominem ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους ἀπορεῖν. Apte Stallbaumius contulit Meno. p. 79 E Ὦ Σώκρατες, ἤκουον μὲν ἔγωγε πρὶν καὶ συγγενέσθαι σοι, ὅτι σὺ οὐδὲν ἄλλο ἢ αὐτός τε

ΣΩ. Ἐννόησον δὴ τὸ περὶ τὰς μαίας ἅπαν ὡς ἔχει, 149
καὶ ῥᾷον μαθήσει ὃ βούλομαι. οἶσθα γάρ που ὡς οὐδεμία αὐτῶν ἔτι αὐτὴ κυϊσκομένη τε καὶ τίκτουσα ἄλλας μαιεύεται, ἀλλ' αἱ ἤδη ἀδύνατοι τίκτειν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Αἰτίαν δέ γε τούτου φασὶν εἶναι τὴν Ἄρτεμιν, ὅτι ἄλοχος οὖσα τὴν λοχείαν εἴληχε. στερίφαις μὲν οὖν ἄρα οὐκ ἔδωκε μαιεύεσθαι, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἀσθε- C
νεστέρα ἢ λαβεῖν τέχνην ὧν ἂν ᾖ ἄπειρος· ταῖς δὲ δι' ἡλικίαν ἀτόκοις προσέταξε τιμῶσα τὴν αὑτῆς ὁμοιότητα.

ΘΕΑΙ. Εἰκός.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τόδε εἰκός τε καὶ ἀναγκαῖον, τὰς κυούσας καὶ μὴ γιγνώσκεσθαι μᾶλλον ὑπὸ τῶν μαιῶν ἢ τῶν ἄλλων;

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ μὴν καὶ διδοῦσαί γε αἱ μαῖαι φαρμάκια καὶ ἐπᾴδουσαι δύνανται ἐγείρειν τε τὰς ὠδῖνας καὶ μαλθακωτέρας, ἂν βούλωνται, ποιεῖν, καὶ τίκτειν τε D

2 ὡς 𝔄 $Δ^e$ Γ C abci *Tur.*, ὃ ὡς *H*, ὅτι (ὡς) Ξ, ὅτι ς. 18 ἂν] 𝔄 $Δ^a$ $Π^a$ *Bkk.*, ὧν ἂν E B^{ma} ς.

ἀπορεῖς καὶ τοὺς ἄλλους ποιεῖς ἀπορεῖν.

1 Ἐννόησον — καὶ ῥᾷον μαθήσει. Eadem protasis paratactica p. 154 C Σμικρὸν λαβὲ παράδειγμα, καὶ πάντα εἴσει ἃ βούλομαι. p. 183 D ἐρώτα οὖν, καὶ ἀκούσει. p. 198 A σκόπει τίνων δεῖται ὀνομάτων —· μαθήσει δ' ἐντεῦθεν σαφέστερον τί λέγω.

2 οἶσθα — ὡς. Phil. 48 A Τὴν δ' ἐν ταῖς κωμῳδίαις διάθεσιν ἡμῶν τῆς ψυχῆς, ἆρ' οἶσθ' ὡς ἔστιν κἀν τούτοις μῖξις λύπης τε καὶ ἡδονῆς;

6 Ἄρτεμιν. De hac Artemide Ilithyia cf. Welcker, kl. Schrift. III p. 203 sq.

7 ἄλοχος. Pollux III 15 Πλάτων δὲ τὴν παρθένον, ὡς οὔπω λοχευθεῖσαν, ἄλοχον καλεῖ. Fischerus. De voc. στερίφαι Timaeus p. 238 στεῖραι, παρὰ τὸ στερεὰν ἔχειν τὴν ὑστέραν, ubi v. Ruhnken.

8 ἔδωκε. Dii enim quibus ipsi insignes sunt artibus, eas hominibus impertire possunt.

10 τιμῶσα τὴν αὑτ. ὁμ., similitudini sui id tribuens. De leg. VII 796 C ἃ δὴ πάντως μιμεῖσθαι πρέπον ἂν εἴη κόρους τε ἅμα καὶ κόρας, τὴν τῆς θεοῦ χάριν τιμῶντας, πολέμου τ' ἐν χρείᾳ καὶ ἑορτῶν ἕνεκα. Heindorfius.

13 ἢ τῶν ἄλλων. Post ἢ omissum est ὑπό, ut Phaedr. 255 A ὑπὸ ξυμφοιτητῶν ἤ τινων ἄλλων.

16 φαρμάκια, *Mittelchen*, cui formae aliquid contemptus inesse videbatur Buttmanno ad Phaedr. 268 C. Obstetrices autem quod medicamenta puerperis praebebant, dictae sunt etiam ἀκέστριαι sive ἀκεστρίδες. Cf. Welcker, kl. Schr. III p. 194.

17 ἐπᾴδουσαι. De carminibus, quibus obstetrices parturientium dolores leniebant et partum accelerabant, v. Welcker l. l. p. 70.

149 *δὴ τὰς δυστοκούσας, καὶ ἐὰν νέον ὂν δόξῃ ἀμβλίσκειν, ἀμβλίσκουσιν;*

ΘΕΑΙ. *Ἔστι ταῦτα.*

ΣΩ. *Ἆρ' οὖν ἔτι καὶ τόδε αὐτῶν ᾔσθησαι, ὅτι καὶ προμνήστριαί εἰσι δεινόταται, ὡς πάσσοφοι οὖσαι περὶ τοῦ γνῶναι ποίαν χρὴ ποίῳ ἀνδρὶ συνοῦσαν ὡς ἀρίστους παῖδας τίκτειν;*

ΘΕΑΙ. *Οὐ πάνυ τοῦτο οἶδα.*

ΣΩ. *Ἀλλ' ἴσθ', ὅτι ἐπὶ τούτῳ μεῖζον φρονοῦσιν ἢ ἐπὶ*
E *τῇ ὀμφαλητομίᾳ. ἐννόει γάρ· τῆς αὐτῆς ἢ ἄλλης οἴει τέχνης εἶναι θεραπείαν τε καὶ ξυγκομιδὴν τῶν ἐκ γῆς καρπῶν καὶ αὖ τὸ γιγνώσκειν εἰς ποίαν γῆν ποῖον φυτόν τε καὶ σπέρμα καταβλητέον;*

1 *νέον ὂν*] *νεογνὸν* Abresch. auct. Thuc. p. 237, *δέον* Heindorfius, *ἀνεμιαῖον* Heusdius spec. crit. p. 28, *αὖ* Dissenius, kl. Schr. p. 206., *μόνον* Astius, *ἀναγκαῖον* Stallbaumius, *κυούμενον* Winckelmannus, *γε ὅσιον* C. F. Hermannus, *γε γόνον* sive *ἄγονον* sive *νεοττὸν* F. W. Wagnerus. Ph. Buttmannus in verbo *νέον* aliud aliquod delituisse pro certo habuit, quo abiiciendi partum causa significaretur, ut *νοσῶδες ὄν*. 2 *ἀμβλίσκουσιν* circumscripsit *Hrm.*

1 *νέον ὄν.* Stephanus in margine: 'Durius fuerit dictum hic *νέον ὂν* ideoque suspicione non caret apud me hic locus.' Dubitavit enim an *νέον* de fetu in matris utero usurpari possit, eumque secuti editores longe plurimi aliquid novi protulerunt; sed nulla adhuc medela omnium assensu comprobata est. Abreschium enim refutavit Fischerus, Heusdium Buttmannus (auctar. p. 496. cf. Heusdii init. phil. Pl. II 1 p. 55), Heindorfius non satisfecit Dissenio et Stallbaumio, Stallbaumius et Hermannus non Wagnero. Quod vero in libris omnibus traditur *νέον ὄν*, eius defensionem suscepit Steinhartus, qui l. l. p. 207 n. 88 *νέον* interpretatur '*allzu jung*', ita ut absolutum comparativi loco sit. Sed desideratur, si *νέον* ita accipitur, infinitivus, qui vix suppleri poterit. Matthiae § 448. Quae cum ita sint, locus videtur nondum satis expeditus esse.

2 *ἀμβλίσκουσιν.* 'Quod *ἀμβλίσκουσι* scripsit pro *ἀμβλίσκειν*, et lenis est structurae mutatio et necessaria prorsus propter proxime praecedens illud *ἀμβλίσκειν.*' Heindorfius. Propter structuram mutatam significatio verbi *ἀμβλίσκειν* fortasse mutata est. Nam si pro *ἀμβλίσκουσι* positus esset infinitivus *ἀμβλίσκειν*, suspensus is esset e verbis *δύναται ποιεῖν*, unde etiam *τίκτειν* pendet, et significaret simpliciter abortiri, non abortiri facere. Cf. Poll. IV 208 *ἀμβλίσκουσι δὲ τὸ ἀμβλίσκειν ποιοῦσιν, φησὶν ὁ Πλάτων.* Buttmann, ausf. gr. Spr. II p. 111 ed. 2.

4 *τόδε αὐτῶν.* P. 182 A *Σκόπει δή μοι τόδε αὐτῶν.* P. 163 B *Αὐτό γε — τοῦτο αὐτῶν, ὅπερ ὁρῶμέν τε καὶ ἀκούομεν, ἐπίστασθαι φήσομεν.* P. 161 B *ὃ θαυμάζω τοῦ ἑταίρου σου.*

5 *προμνήστριαι, αἳ συνάγουσαι τὸν γάμον.* Poll. III 31. Stb. Cf. C. F. Hermann, Privatalterth. § 30. 4.

6 *ποίαν χρὴ — τίκτειν*, qualem oporteat quali viro iungare, ut quam optimos liberos procreent. Krueger. § 56, 10, 5. Cf. Dem. in Neaer. 122 *τὰς*

ΘΕΑΙ. Οὔκ, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς.

ΣΩ. Εἰς γυναῖκα δέ, ὦ φίλε, ἄλλην μὲν οἴει τοῦ τοιούτου, ἄλλην δὲ ξυγκομιδῆς;

ΘΕΑΙ. Οὔκουν εἰκός γε.

ΣΩ. Οὐ γάρ. ἀλλὰ διὰ τὴν ἄδικόν τε καὶ ἄτεχνον 150 ξυναγωγὴν ἀνδρὸς καὶ γυναικός, ᾗ δὴ προαγωγεία ὄνομα, φεύγουσι καὶ τὴν προμνηστικὴν ἅτε σεμναὶ οὖσαι αἱ μαῖαι, φοβούμεναι μὴ εἰς ἐκείνην τὴν αἰτίαν διὰ ταύτην ἐμπέσωσιν· ἐπεὶ ταῖς γε ὄντως μαίαις μόναις που προσήκει καὶ προμνήσασθαι ὀρθῶς.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Τὸ μὲν τοίνυν τῶν μαιῶν τοσοῦτον, ἔλαττον δὲ τοῦ ἐμοῦ δράματος. οὐ γὰρ πρόσεστι γυναιξὶν ἐνίοτε μὲν εἴδωλα τίκτειν, ἔστι δ' ὅτε ἀληθινά, τοῦτο δὲ μὴ ῥᾴ- B διον εἶναι διαγνῶναι. εἰ γὰρ προσῆν, μέγιστόν τε καὶ κάλλιστον ἔργον ἦν ἂν ταῖς μαίαις τὸ κρίνειν τὸ ἀληθές τε καὶ μή. ἢ οὐκ οἴει;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

VII. ΣΩ. Τῇ δέ γ' ἐμῇ τέχνῃ τῆς μαιεύσεως τὰ μὲν ἄλλα ὑπάρχει ὅσα ἐκείναις, διαφέρει δὲ τῷ τε ἄνδρας

2 τοῦ τοιούτου] τούτου *Hsch.* 6 προαγωγεία Δ^{2a} *Hdf.*, προαγωγία 𝔄 Δ^a Π^a, προαγωγίᾳ Δ^e Π^e, προαγωγείᾳ ς.

δὲ γυναῖκας (ἔχομεν) τοῦ παιδοποιεῖσθαι γνησίως καὶ τῶν ἔνδον φύλακα πιστὴν ἔχειν.

2 τοῦ τοιούτου i. e. τοῦ γιγνώσκειν ποῖον σπέρμα καταβλητέον sc. τέχνην.

6 προαγωγεία est ἄδικος; extremum enim supplicium lenocinio constitutum erat. Aesch. Tim. 184 τοὺς προαγωγοὺς γράφεσθαι κελεύει, κἂν ἁλῶσι, θανάτῳ ζημιοῦν. Deinde dicitur esse ἄτεχνος. Lenones enim non id spectant, qualis mulier quali viro iuncta optimos pariat liberos, sed sunt turpilucricupidi. De nominativo προαγωγεία cf. Krueger. § 48, 3, 6. Similiter p. 157 B dictum est ᾧ δὴ ἀθροίσματι ἄνθρωπόν τε τίθενται καὶ λίθον καὶ ἕκαστον ζῷόν τε καὶ εἶδος. Aliis locis additum est ὄνομα. Cf. Stallbaumius ad Cratyl. 392 B.

13 τοῦ ἐμοῦ δράματος. 'Non vulgari significatu h. l. δρᾶμα adhibetur de negotio seu munere, quo quis fungitur. Simili, sed alio tamen modo p. 169 B σὺ δὲ κατ' Ἀνταῖόν τί μοι μᾶλλον δοκεῖς τὸ δρᾶμα δρᾶν, et de rep. V 451 C μετὰ ἀνδρεῖον δρᾶμα παντελῶς διαπερανθὲν τὸ γυναικεῖον αὖ περαίνειν.' Heind.

ἐνίοτε μὲν — ἔστι δ' ὅτε. Similiter p. 191 C τῷ μὲν — τῷ δὲ — ἐνίοις δὲ — ἔστι δ' οἷς. Cf. ad p. 207 D.

14 εἴδωλα ut h. l. ἀληθινοῖς opponuntur, ita contraria sunt inter se C εἴδωλον καὶ ψεῦδος et γόνιμόν τε καὶ ἀληθὲς et E ψευδῆ καὶ εἴδωλα et τὸ ἀληθές. Eodem modo dictum soph. 266 B εἴδωλα, ἀλλ' οὐκ αὐτά. symp. 212 A τίκτειν οὐκ εἴδωλα ἀρετῆς, ἅτε οὐκ εἰδώλου ἐφαπτομένῳ, ἀλλ' ἀληθῆ, ἅτε τοῦ ἀληθοῦς ἐφαπτομένῳ.

150 ἀλλὰ μὴ γυναῖκας μαιεύεσθαι καὶ τῷ τὰς ψυχὰς αὐτῶν
τικτούσας ἐπισκοπεῖν ἀλλὰ μὴ τὰ σώματα. μέγιστον δὲ
τοῦτ' ἔνι τῇ ἡμετέρᾳ τέχνῃ, βασανίζειν δυνατὸν εἶναι
C παντὶ τρόπῳ, πότερον εἴδωλον καὶ ψεῦδος ἀποτίκτει τοῦ
νέου ἡ διάνοια ἢ γόνιμόν τε καὶ ἀληθές. ἐπεὶ τόδε γε καὶ
ἐμοὶ ὑπάρχει ὅπερ ταῖς μαίαις· ἄγονός εἰμι σοφίας, καὶ
ὅπερ ἤδη πολλοί μοι ὠνείδισαν, ὡς τοὺς μὲν ἄλλους ἐρωτῶ,
αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀποκρίνομαι περὶ οὐδενὸς διὰ τὸ μηδὲν
ἔχειν σοφόν, ἀληθὲς ὀνειδίζουσιν. τὸ δὲ αἴτιον τούτου
τόδε· μαιεύεσθαί με ὁ θεὸς ἀναγκάζει, γεννᾶν δὲ ἀπεκώ-

5 τε 𝔄 *Hdf.*, τι ϛ Burger. p. 47. 8 *διὰ τὸ — σοφόν* seclusit *Hsch.*

4 *ψεῦδος*. Opponitur *ἀληθές*, ut p. 151 D *ἀλλά μοι ψεῦδός τε ξυγχωρῆσαι καὶ ἀληθὲς ἀφανίσαι οὐδαμῶς θέμις*. Cf. Heindorfius ad Crat. 385 C.

6 *ἄγονός εἰμι σοφίας*. P. 157 C *ΣΩ. Οὐ μνημονεύεις, ὅτι ἐγὼ μὲν οὔτ' οἶδα οὔτε ποιοῦμαι τῶν τοιούτων οὐδὲν ἐμόν, ἀλλ' εἰμὶ αὐτῶν ἄγονος, σὲ δὲ μαιεύομαι καὶ τούτου ἕνεκα ἐπᾴδω τε καὶ παρατίθημι ἑκάστων τῶν σοφῶν ἀπογεύσασθαι, ἕως ἂν εἰς φῶς τὸ σὸν δόγμα ξυνεξαγάγω· ἐξαχθέντος δέ, τότ' ἤδη σκέψομαι εἴτ' ἀνεμιαῖον εἴτε γόνιμον ἀναφανήσεται*. P. 161 B *ΣΩ. . . . τὸ δὲ γιγνόμενον οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι οὐδεὶς τῶν λόγων ἐξέρχεται παρ' ἐμοῦ ἀλλ' ἀεὶ παρὰ τοῦ ἐμοὶ προσδιαλεγομένου, ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἐπίσταμαι πλέον πλὴν βραχέος, ὅσον λόγον παρ' ἑτέρου σοφοῦ λαβεῖν καὶ ἀποδέξασθαι μετρίως*. Cf. de rep. I 337 A, III 394 D, symp. 212 D. Cf. proleg. p. 20.

10 *μαιεύεσθαι*. De hoc loco est Plutarchi quaestio Platonica prima *τί δήποτε τὸν Σωκράτην ὁ θεὸς μαιοῦσθαι μὲν ἐκέλευσεν ἑτέρους, αὐτὸν δὲ γεννᾶν ἀπεκώλυσεν; ὡς ἐν Θεαιτήτῳ λέγεται*. Huius rei Plutarchus causam esse dicit, quod qui gignant ipsi, non sint iusti iudices eorum, quae ab aliis gignantur; sua enim cuique maxime probari. Socratem igitur, ut integrum veritatis iudicem se praebeat, nihil de suis se dicere profiteri. Deinde Socratem, quam unam existimet sapientiam, eius in hominibus nullam esse generationem, nullam inventionem putare, sed unam reminiscentiam. *Ὅθεν οὐδὲν ἐδίδασκε Σωκράτης, ἀλλὰ ἐνδιδοὺς ἀρχὰς ἀποριῶν ὥσπερ ὠδίνων τοῖς νέοις ἐπήγειρε καὶ ἀνεκίνει καὶ ξυνεξῆγε τὰς ἐμφύτους νοήσεις· καὶ τοῦτο μαιωτικὴν τέχνην ὠνόμαζεν οὐκ ἐντιθεῖσαν ἔξωθεν, ὥσπερ ἕτεροι προσεποιοῦντο, νοῦν τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἀλλ' ἔχοντας οἰκεῖον ἐν ἑαυτοῖς, ἀτελῆ δὲ καὶ συγκεχυμένον καὶ δεόμενον τοῦ τρέφοντος καὶ βεβαιοῦντος ἐπιδεικνύουσαν*. p. 1000 E.

ὁ θεός. Plut. l. l. p. 999 E *Πότερον οὖν τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ὡς κριτικωτέραν ἢ γονιμωτέραν οὖσαν θεὸν προσεῖπε; καθάπερ Μένανδρος· 'ὁ νοῦς γὰρ ἡμῶν ὁ θεός' καὶ Ἡράκλειτος· 'ἦθος ἀνθρώπου δαίμων'. Ἢ θεῖόν τι καὶ δαιμόνιον ὡς ἀληθῶς αἴτιον ὑφηγήσατο Σωκράτει τοῦτο τῆς φιλοσοφίας τὸ γένος, ᾧ τοὺς ἄλλους ἐξετάζων ἀεὶ τύφου καὶ πλάνης καὶ ἀλαζονείας καὶ τοῦ βαρεῖς εἶναι πρῶτον μὲν αὐτοῖς, εἶτα καὶ τοῖς συνοῦσιν ἀπήλλαττεν;* Stallbaumius Socratem putaverat arti obstetriciae suae Apollinem praefecisse, prouti obstetrices praesidem Dianam habeant Apollinis sororem. Sed fortasse curiosiores sunt, qui dei

λυσεν. εἰμὶ δὴ οὖν αὐτὸς μὲν οὐ πάνυ τις σοφός, οὐδέ τί 150
μοι ἔστιν εὕρημα τοιοῦτο, γεγονὸς τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἔκγο- D
νον· οἱ δ' ἐμοὶ ξυγγιγνόμενοι τὸ μὲν πρῶτον φαίνονται
ἔνιοι μὲν καὶ πάνυ ἀμαθεῖς, πάντες δὲ προϊούσης τῆς
ξυνουσίας, οἷσπερ ἂν ὁ θεὸς παρείκῃ, θαυμαστὸν ὅσον
ἐπιδιδόντες, ὡς αὑτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις δοκοῦσι, καὶ τοῦτο
ἐναργὲς ὅτι παρ' ἐμοῦ οὐδὲν πώποτε μαθόντες, ἀλλ' αὐτοὶ
παρ' αὑτῶν πολλὰ καὶ καλὰ εὑρόντες τε καὶ κατέχοντες. τῆς
μέντοι μαιείας ὁ θεός τε καὶ ἐγὼ αἴτιος. ὧδε δὲ δῆλον· πολλοὶ
ἤδη τοῦτο ἀγνοήσαντες καὶ ἑαυτοὺς αἰτιασάμενοι, ἐμοῦ E
δὲ καταφρονήσαντες, ἢ αὐτοὶ ἢ ὑπ' ἄλλων πεισθέντες,
ἀπῆλθον πρωιαίτερον τοῦ δέοντος, ἀπελθόντες δὲ τά τε
λοιπὰ ἐξήμβλωσαν διὰ πονηρὰν ξυνουσίαν καὶ τὰ ὑπ'
ἐμοῦ μαιευθέντα κακῶς τρέφοντες ἀπώλεσαν, ψευδῆ καὶ
εἴδωλα περὶ πλείονος ποιησάμενοι τοῦ ἀληθοῦς, τελευ-
τῶντες δ' αὑτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἔδοξαν ἀμαθεῖς εἶναι.

1 *τις* 𝔄 *Δ Π Hrm.*, *τι* ς. 3 *δ' ἐμοὶ* 𝔄 *Δ Bkk.*, *δέ μοι** ς. 4 *ἐνίὁτε* 𝔄, *ἐνίοτε* $ΔΠ^{1e}$. 5 *παρείκοι* E ς. 8 *κατέχοντες*] *τεκόντες* $Π^{2a}$ 𝔟 Schanz. l. l. p. 29, *ἑκόντες* $Π^{2e}$. Fortasse *ἔχοντες* legendum est. 10 *ἤδη ἢ τοῦτο* Schleiermacherus. 11 *ἢ αὐτοὶ ἢ* Heusdius p. 30 et *Hdf.*, *αὐτοὶ ἢ* P 𝔟, *ἢ αὐτοὶ Bkk.* cum ceteris libris et ς, *ἢ αὐτὸ Ast.* coni.

nomen, quod Plato non tradidit, anquirere student, praesertim cum ὁ θεὸς etiam alias ita positum inveniatur, ut quem deum philosophus significaverit vix dici possit. Cf. apol. 19 A ὅμως τοῦτο μὲν ἴτω ὅπῃ τῷ θεῷ φίλον, ibid. 35 D καὶ ὑμῖν ἐπιτρέπω καὶ τῷ θεῷ κρῖναι περὶ ἐμοῦ, ibid. 42 ἄδηλον παντὶ πλὴν ἢ τῷ θεῷ. Huc referendum etiam illud ἐὰν θεὸς θέλῃ.

1 'πάνυ τις σοφὸς satis tuebuntur exempla ab Astio ad Protag. 340 D collata impr. Phaedr. 228 B εἰ μὴ πάνυ τις ἦν μακρός.' C. F. Hermannus.

5 ὁ θεός. Auctor Theagis, qui hunc locum imitatus est, hunc deum Socratis esse daemonium arbitratus est. Quod quam absurdum sit, Schleiermacherus II 3 p. 254 sq. ed. 2. ostendit.

6 καὶ τοῦτο, et id quidem, quamquam. Matthiae § 470. 6.

7 ἐναργὲς ὅτι eodem modo usurpatum esse liquet quo δῆλον ὅτι. Quare cum C. F. Hermanno comma delevi inter ἐναργὲς et ὅτι positum.

8 εὑρόντες τε καὶ κατέχοντες. P. 164 D μαθὼν καὶ μεμνημένος. symp. 175 D δῆλον γὰρ ὅτι εὗρες αὐτὸ καὶ ἔχεις.

10 ἑαυτοὺς αἰτιασάμενοι κτλ., se ipsos auctores illius sapientiae praedicantes, quam colloquentes cum Socrate adepti erant, Socratem autem ipsum contemnentes, nimirum quae ipsius sit ars ignorantes.

11 ἢ αὐτοὶ ἢ ὑπ' ἄλλων πεισθέντες. L. Dissenius (kl. Schrift. p. 206 sq.) probata Heindorfii ratione τοῦτο ἀγνοήσαντες non ad dichotomiam pertinere putans locum sic interpretatur: *Viele, indem sie dieses nicht wussten, und entweder aus eige-*

151 ὧν εἷς γέγονεν Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου καὶ ἄλλοι πάνυ πολλοί. οἷς, ὅταν πάλιν ἔλθωσι δεόμενοι τῆς ἐμῆς ξυνουσίας καὶ θαυμαστὰ δρῶντες, ἐνίοις μὲν τὸ γιγνόμενόν μοι δαιμόνιον ἀποκωλύει ξυνεῖναι, ἐνίοις δὲ ἐᾷ, καὶ πάλιν αὐτοὶ ἐπιδιδόασι. πάσχουσι δὲ δὴ οἱ ἐμοὶ ξυγγιγνόμενοι καὶ τοῦτο ταὐτὸν ταῖς τικτούσαις· ὠδίνουσι γὰρ καὶ ἀπορίας ἐμπίπλανται νύκτας τε καὶ ἡμέρας πολὺ μᾶλλον ἢ ἐκεῖναι. ταύτην δὲ τὴν ὠδῖνα ἐγείρειν τε καὶ ἀποπαύειν ἡ
B ἐμὴ τέχνη δύναται. καὶ οὗτοι μὲν δὴ οὕτως. ἐνίοτε δέ, ὦ Θεαίτητε, οἵ ἄν μοι μὴ δόξωσί πως ἐγκύμονες εἶναι, γνοὺς ὅτι οὐδὲν ἐμοῦ δέονται, πάνυ εὐμενῶς προμνῶμαι καί, ξὺν θεῷ εἰπεῖν, πάνυ ἱκανῶς τοπάζω οἷς ἂν ξυγγενόμενοι ὄναιντο. ὧν πολλοὺς μὲν δὴ ἐξέδωκα Προδίκῳ, πολλοὺς δὲ ἄλλοις σοφοῖς τε καὶ θεσπεσίοις ἀνδράσι.

2 οἷς Π^{2a}, οὓς $\Delta^{o}\,\Gamma\,\Pi^{1}$. 5 αὐτοὶ $\mathfrak{A}\,\Delta$ *Hrm.*, οὗτοι ς. 12 ξὺν $\Delta\,\mathfrak{A}^{2}$, om. $\mathfrak{A}^{1}\,\Pi^{1c}$. 14 ἄλλοις $\Delta\,\mathfrak{A}^{2}\,\Pi^{2c}$ *Hdf.*, ἄλλους ς.

nem Wahn, oder durch Andere überredet sich selbst alles zuschrieben, mich aber verachteten, gingen fort.

1 *Ἀριστείδης* Lysimachi filius, nepos Aristidis illius, qui cognomine Iustus est appellatus. Memoratur etiam Lach. 178 A. Inepte de eo disserit scriptor Theag. p. 130 A, ubi v. Schleiermacherus.

3 *καὶ θαυμαστὰ δρῶντες.* Similiter symp. 213 D *οὑτοσὶ ζηλοτυπῶν με καὶ φθονῶν θαυμαστὰ ἐργάζεται καὶ λοιδορεῖταί τε καὶ τὼ χεῖρε μόγις ἀπέχεται.* Stb. Apol. 35 A *θαυμάσια ἐργαζομένους, ὡς δεινόν τι οἰομένους πείσεσθαι.*

4 *δαιμόνιον ἀποκωλύει.* De hoc daemonio prohibente v. Stallbaumius ad apol. 31 D.

5 '*οὗτοι* speciose; at vide ne illud Socrates urgeat, in illorum profectibus nullam suam operam cerni.' C. F. Hermannus.

11 *προμνῶμαι.* Xen. symp. III 10 *Σὺ δὲ δή, ἔφη ὁ Καλλίας, ἐπὶ τίνι μέγα φρονεῖς, ὦ Σώκρατες; καὶ ὃς μάλα σεμνῶς ἀνασπάσας τὸ πρόσωπον· ἐπὶ μαστροπείᾳ εἶπεν.* cf. IV 36 sq.

12 *ξὺν θεῷ εἰπεῖν.* Usurpatur haec formula multum variata (Lobeck. ad Ai. 779), si quis in narratione rerum egregie gestarum deorum invidiam avertere vult. Cf. Sauppius ad Prot. 317 B.

13 *Προδίκῳ.* De Antisthene haec narrat Socrates apud Xen. symp. IV 62 *Οἶδα μέν, ἔφη, σε Καλλίαν τουτονὶ προαγωγεύσαντα τῷ σοφῷ Προδίκῳ, ὅτε ἑώρας τοῦτον μὲν φιλοσοφίας ἐρῶντα, ἐκεῖνον δὲ χρημάτων δεόμενον· οἶδα δέ σε Ἱππίᾳ τῷ Ἠλείῳ, παρ' οὗ οὗτος καὶ τὸ μνημονικὸν ἔμαθεν.*

14 *ἄλλοις σοφοῖς τε καὶ θεσπεσίοις ἀνδρ.* Welckerus (kl. Schr. II p. 401) a Platone putat significari Evenum Parium, qui apol. 20 B *τῆς ἀνθρωπίνης τε καὶ πολιτικῆς ἀρετῆς ἐπιστήμων* fuisse dicitur. Atque Prodico et Eveno a Socrate eos suspicatur traditos esse adolescentes, qui minus in studio, plus in rebus atque usu versarentur. Prodicus dicitur Protag. 315 E *πάσσοφος καὶ θεῖος*; Evenus Phaedr. 267, Protagoras Theaet. 152 A dicitur *σοφός*. *σοφοὶ* saepe appellabantur, qui eius eruditionis et doctrinae partici-

ταῦτα δή σοι, ὦ ἄριστε, ἕνεκα τοῦδε ἐμήκυνα, ὑποπτεύων 151
σε, ὥσπερ καὶ αὐτὸς οἴει, ὠδίνειν τι κύοντα ἔνδον. προσ-
φέρου οὖν πρός με ὡς πρὸς μαίας υἱὸν καὶ αὐτὸν C
μαιευτικόν, καὶ ἃ ἂν ἐρωτῶ, προθυμοῦ ὅπως οἷός τ' εἶ,
οὕτως ἀποκρίνασθαι. καὶ ἐὰν ἄρα σκοπούμενός τι ὧν
ἂν λέγῃς ἡγήσωμαι εἴδωλον καὶ μὴ ἀληθές, εἶτα ὑπεξ-
αιρῶμαι καὶ ἀποβάλλω, μὴ ἀγρίαινε ὥσπερ αἱ πρωτοτό-
κοι περὶ τὰ παιδία. πολλοὶ γὰρ ἤδη, ὦ θαυμάσιε, πρός
με οὕτω διετέθησαν, ὥστε ἀτεχνῶς δάκνειν ἕτοιμοι εἶναι,
ἐπειδάν τινα λῆρον αὐτῶν ἀφαιρῶμαι, καὶ οὐκ οἴονταί με
εὐνοίᾳ τοῦτο ποιεῖν, πόρρω ὄντες τοῦ εἰδέναι ὅτι οὐδεὶς
θεὸς δύσνους ἀνθρώποις, οὐδ' ἐγὼ δυσνοίᾳ τοιοῦτον οὐδὲν D
δρῶ, ἀλλά μοι ψεῦδός τε ξυγχωρῆσαι καὶ ἀληθὲς ἀφανίσαι
οὐδαμῶς θέμις.

VIII. *Πάλιν δὴ οὖν ἐξ ἀρχῆς, ὦ Θεαίτητε, ὅ τί*
ποτ' ἐστὶν ἐπιστήμη πειρῶ λέγειν· ὡς δ' οὐχ οἷός τ' εἶ,
μηδέποτ' εἴπῃς. ἐὰν γὰρ θεὸς ἐθέλῃ καὶ ἀνδρίζῃ, οἷός
τ' ἔσει.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μέντοι, ὦ Σώκρατες, σοῦ γε οὕτω
παρακελευομένου αἰσχρὸν μὴ οὐ παντὶ τρόπῳ προθυμεῖ-
σθαι ὅ τί τις ἔχει λέγειν. δοκεῖ οὖν μοι ὁ ἐπιστάμενός τι E
αἰσθάνεσθαι τοῦτο ὃ ἐπίσταται, καὶ ὥς γε νυνὶ φαίνεται,
οὐκ ἄλλο τί ἐστιν ἐπιστήμη ἢ αἴσθησις.

6 ὑπεξαιρῶμαι *Bkk.*, ὑπεξαίρωμαι libri. 8 ἤδη] δὴ Plut. quaest. Plat. 999 D. 10 με add. *Hdf.* e Plut. l. l.

pes erant, qua illis temporibus sophistae floruerunt, maxime qui eloquentia insignes (*θεσπέσιοι*) erant.

1 *ὑποπτεύων*. 'De participio post *ἕνεκα τοῦδε* explicationis causa illato Protag. 348 D, Phaed. 102 D.' Stallbaumius.

2 *ὥσπερ καὶ αὐτὸς οἴει*: p. 148 E.

6 '*εἶτα* pro *καὶ εἶτα* positum, de quo usu v. ad apol. p. 23 C.' Stallbaumius.

8 *πολλοὶ ἤδη* et *πολλοὶ δὴ* non ita possunt pariter usurpata fuisse, ut *πολλοὶ ἤδη* plenior forma iure dicatur, quae est Stallbaumii (ad Phaed. 108 C) opinio. Suam enim vim et potestatem servat utraque particula; est igitur *πολλοὶ ἤδη* iam multi, *viele schon*, et frequentatur, ubi res a multis iam factae vel fieri solitae narrantur, *πολλοὶ δὴ* autem est multi sane, *wirklich viele*, ita ut *δὴ* habeat vim confirmandi et asseverandi.

20 *αἰσχρὸν μὴ οὐ*. 'Prot. 352 D *αἰσχρόν ἐστι καὶ ἐμοὶ σοφίαν καὶ ἐπιστήμην μὴ οὐχὶ πάντων κράτιστον φάναι εἶναι*. Erast. 139 A *αἰσχρὸν ἐν τούτοις — μὴ οὐχ ἡγεῖσθαι*. Xen. Cyrop. II 2, 20, de rep. Lac. VI 2. Sic etiam post *αἰσχύνεσθαι*, *αἰσχύνην εἶναι* aliasque formulas, in quibus latet negatio, *μὴ οὐ* infertur.' Stallbaumius.

ΣΩ. Εὖ γε καὶ γενναίως, ὦ παῖ· χρὴ γὰρ οὕτως ἀποφαινόμενον λέγειν. ἀλλὰ φέρε δὴ αὐτὸ κοινῇ σκεψώμεθα, γόνιμον ἢ ἀνεμιαῖον τυγχάνει ὄν. αἴσθησις, φῄς, ἐπιστήμη;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Κινδυνεύεις μέντοι λόγον οὐ φαῦλον εἰρηκέναι
152 *περὶ ἐπιστήμης, ἀλλ' ὃν ἔλεγε καὶ Πρωταγόρας. τρόπον δέ τινα ἄλλον εἴρηκε τὰ αὐτὰ ταῦτα. φησὶ γάρ που πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον εἶναι, τῶν μὲν ὄντων, ὡς ἔστι, τῶν δὲ μὴ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστιν. ἀνέγνωκας γάρ που;*

ΘΕΑΙ. Ἀνέγνωκα καὶ πολλάκις.

ΣΩ. Οὐκοῦν οὕτω πως λέγει, ὡς οἷα μὲν ἕκαστα ἐμοὶ φαίνεται, τοιαῦτα μέν ἐστιν ἐμοί, οἷα δὲ σοί, τοιαῦτα δὲ αὖ σοί· ἄνθρωπος δὲ σύ τε κἀγώ;

ΘΕΑΙ. Λέγει γὰρ οὖν οὕτω.

B *ΣΩ. Εἰκὸς μέντοι σοφὸν ἄνδρα μὴ ληρεῖν· ἐπακολουθήσωμεν οὖν αὐτῷ. ἆρ' οὐκ ἐνίοτε πνέοντος ἀνέμου τοῦ αὐτοῦ ὁ μὲν ἡμῶν ῥιγοῖ, ὁ δ' οὔ; καὶ ὁ μὲν ἠρέμα, ὁ δὲ σφόδρα;*

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΣΩ. Πότερον οὖν τότε αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ πνεῦμα

15 δὲ ante αὖ add. 𝔄 *Δ Π Hdf.*, om. ϛ. 17 *μέντοι* 𝔄 *Δ*ª *Π*ª *Hdf.*, *μέν σοι* ϛ. 22 ἑαυτοῦ J. Frei, quaest. Prot. p. 89 not. *Hsch.*, ἑαυτὸ libri *Stb.*, ἑαυτῷ ϛ *Hdf. Bkk.*

1 *Εὖ γε καὶ γενναίως*, probe et libere. '*γενναίως* notionem *παρρησίας* habet.' Heindorfius. P. 146 C *ἀλλ' εὖ καὶ γενναίως εἰπέ.* P. 157 D *εὖ καὶ ἀνδρείως ἀποκρίνου.* P. 166 C *γενναιοτέρως ἐπ' αὐτὸ ἐλθὼν — ἐξέλεγξον.*

3 *γόνιμον.* In priore interrogationis disiunctivae parte non nunquam deest particula. Cf. p. 161 D, 169 D, 173 D, 203 A.

ἀνεμιαῖον etiam p. 157 D opponitur *γόνιμον*: *εἴτε ἀνεμιαῖον εἴτε γόνιμον.* P. 161 A coniunguntur *ἀνεμιαῖόν τε καὶ ψεῦδος*, p. 210 B *ἀνεμιαῖα — καὶ οὐκ ἄξια τροφῆς.*

8 *πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρ.* cf. prol. p. 25.

12 '*καὶ* ante *πολλάκις* vim habet intendendi et augendi, ut in formulis *καὶ πάνυ, καὶ μάλα, καὶ μάλιστα, καὶ σφόδρα.* v. ad Protag. 315 D. Simillimum est *καὶ πολύ, καὶ πολλά*, de quo v. ad remp. VI 500 C, VIII 562 C.' Stb.

13 *Οὐκοῦν οὕτω πως λέγει.* Cratyl. 385 E *ὥσπερ Πρωταγόρας ἔλεγε λέγων πάντων χρημάτων μέτρον εἶναι ἄνθρωπον, ὡς ἄρα οἷα μὲν ἂν ἐμοὶ φαίνηται τὰ πράγματα εἶναι, τοιαῦτα μέν ἐστιν ἐμοί, οἷα δ' ἂν σοί, τοιαῦτα δ' αὖ σοί.*

22 *ἐφ' ἑαυτοῦ.* 'Cf. p. 160 B.' Turicenses.

ψυχρὸν ἢ οὐ ψυχρὸν φήσομεν; ἢ πεισόμεθα τῷ Πρωταγόρᾳ ὅτι τῷ μὲν ῥιγοῦντι ψυχρόν, τῷ δὲ μὴ οὔ; 152

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ φαίνεται οὕτω ἑκατέρῳ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δέ γε φαίνεται αἰσθάνεσθαί ἐστιν;

ΘΕΑΙ. Ἔστι γάρ.

ΣΩ. Φαντασία ἄρα καὶ αἴσθησις ταὐτὸν ἔν τε θερ- C
μοῖς καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις. οἷα γὰρ αἰσθάνεται ἕκαστος, τοιαῦτα ἑκάστῳ καὶ κινδυνεύει εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Αἴσθησις ἄρα τοῦ ὄντος ἀεί ἐστι καὶ ἀψευδές, ὡς ἐπιστήμη οὖσα.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ἆρ᾽ οὖν πρὸς Χαρίτων πάσσοφός τις ἦν ὁ Πρωταγόρας, καὶ τοῦτο ἡμῖν μὲν ἠνίξατο τῷ πολλῷ συρφετῷ, τοῖς δὲ μαθηταῖς ἐν ἀπορρήτῳ τὴν ἀλήθειαν ἔλεγεν;

ΘΕΑΙ. Πῶς δή, ὦ Σώκρατες, τοῦτο λέγεις; D

ΣΩ. Ἐγὼ ἐρῶ καὶ μάλ᾽ οὐ φαῦλον λόγον, ὡς ἄρα ἓν μὲν αὐτὸ καθ᾽ αὑτὸ οὐδέν ἐστιν, οὐδ᾽ ἄν τι προσεί–

6 φαίνεται (σθ) FH. αἰσθάνεται coni. *Ast.*, in textum recepit *Hsch.* 12 ἀψευδές 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ἀψευδής ς.

6 *Τὸ δέ γε φαίνεται κτλ.*, illud, quod modo dixi *φαίνεται*, est sensibus percipere. Quod antea positum erat, eadem forma repetitur. Cf. Heindorfius ad soph. 264A. 'Alia longe ratio est infra p. 164B *Τὸ δέ γε οὐχ ὁρᾷ οὐκ ἐπίσταταί ἐστιν, εἴπερ καὶ τὸ ὁρᾷ ἐπίσταται.*' Heind. Cf. ad p. 183A.

15 *Ἆρ᾽ οὖν*, nonne igitur, ut p. 200C.

πρὸς Χαρίτων. Idem Socratis iusiurandum legitur Arist. nub. 773 *σοφῶς γε νὴ τὰς Χάριτας.* Cf. Welcker, Gr. Götterl. III p. 201 not. 8.

πάσσοφος h. l. Protagoras dicitur propter calliditatem, qua cum discipulis arcana placita sua communicavit, multitudini autem occultavit.

16 *ἠνίξατο.* Protagoras perplexa oratione videtur usus esse plenaque obscuritatis. cf. ad p. 194C.

17 *τοῖς δὲ μαθηταῖς.* Ut aliorum philosophorum, ita Protagorae doctrina interior discipulis tradita sermonibus secreto habitis distinguitur ab exteriore et populari. Cf. Wyttenbachi annot. in Phaed. p. 134 sq. Etiam Prot. 315A discernuntur discipuli Protagorae et auditores. Quare Socrates p. 155E, ubi hanc interiorem Protagorae disciplinam (*τὰ μυστήρια* p. 156A) explicaturus est, homines non initiatos arcendos esse dicit.

20 *οὐδὲν — οὐδ᾽ — οὐδ᾽* non sublata, sed confirmata vi negandi dicitur, ut p. 185A *Εἴ τι ἄρα περὶ ἀμφοτέρων διανοεῖ, οὐκ ἂν διά γε τοῦ ἑτέρου ὀργάνου, οὐδ᾽ αὖ διὰ τοῦ ἑτέρου περὶ ἀμφοτέρων αἰσθάνοι᾽ ἄν.*

ποις ὀρθῶς οὐδ' ὁποιονοῦν τι, ἀλλ' ἐὰν ὡς μέγα προσαγορεύῃς, καὶ σμικρὸν φανεῖται, καὶ ἐὰν βαρύ, κοῦφον, ξύμπαντά τε οὕτως, ὡς μηδενὸς ὄντος ἑνὸς μήτε τινὸς μήτε ὁποιουοῦν· ἐκ δὲ δὴ φορᾶς τε καὶ κινήσεως καὶ κράσεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται πάντα ἃ δή φαμεν εἶναι, οὐκ ὀρθῶς προσαγορεύοντες· ἔστι μὲν γὰρ οὐδέποτ' οὐδέν, ἀεὶ δὲ
E *γίγνεται. καὶ περὶ τούτου πάντες ἑξῆς οἱ σοφοὶ πλὴν Παρμενίδου ξυμφέρεσθον, Πρωταγόρας τε καὶ Ἡράκλειτος καὶ Ἐμπεδοκλῆς, καὶ τῶν ποιητῶν οἱ ἄκροι τῆς ποιήσεως ἑκατέρας, κωμῳδίας μὲν Ἐπίχαρμος, τραγῳδίας δὲ Ὅμηρος, ὃς εἰπὼν*

Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν

πάντα εἴρηκεν ἔκγονα ῥοῆς τε καὶ κινήσεως. ἢ οὐ δοκεῖ τοῦτο λέγειν;

ΘΕΑΙ. Ἔμοιγε.

153 IX. *ΣΩ.* *Τίς οὖν ἂν ἔτι πρός γε τοσοῦτον στρατόπεδον καὶ στρατηγὸν Ὅμηρον δύναιτο ἀμφισβητήσας μὴ καταγέλαστος γενέσθαι;*

2 *βαρὺ καὶ κοῦφον* C E a c *Π*[2] *Γ*[2] *B*[2]. 7 *πάντες* om. *T* Z[r], post *σοφοὶ* ponunt *Σ Ξ*[2]. *ἑξῆς οἱ*] *ἐξαίσιοι* 𝔄 *Δ Π*. 8 *ξυμφερέσθων* *Δ Σ* Y Z[r] Euseb. praep. ev. XIV 4 *Bkk.* probante Schleiermachero. '*In the Bodleian Ms. there is an erasure to the left of the omicron, which seems originally to have been ω. An accent on the penultimate has also been erased. Thus ξυμφερέσθων is supported by the Bodleian p. m.*' Cpl., *συμφέρεσθαι Π*[a], *ξυμφέρεσθον* * ϛ, *ξυμφέρονται* Stob. ecl. phys. I 19, 9. 11 *ὃς εἰπὼν Hdf.*, *εἰπὼν γάρ* C H a b c B[2c] *Bkk.*, *εἰπὼν* ϛ. 17 *μὴ οὐ* Stob. l. l. ϛ, *οὐ* om. 𝔄 *Δ Π*[1] *Hrm.*

8 *ξυμφέρεσθον*. Dualis positus propter dichotomiam, quae sequitur. Dicit enim Plato in hac re omnino consentire inter se non solum Protagoram Heraclitumque, quem secutus est, sed etiam Empedoclem. Cf. Krueger. § 63, 3, 1. De his philosophis v. prol. c. V.

9 *οἱ ἄκροι*. Epicharmus et Homerus dicuntur fons et caput comoediae et tragoediae. Cf. Bernhardy in Erschii encycl. I 35. p. 352 not. 27. *ἄκρος* est summus p. 148 C et 201 C.

10 *Ἐπίχαρμος* Siculus comoediae Doricae princeps in philosophia maxime Pythagoram videtur secutus esse. Quem Plato cum dicit eadem fere docuisse, quae Heraclitus eiusque secta, respexit fortasse versus, quos Alcimus nobis servavit apud Diog. Laert. III 10, 11, ubi legitur: *ἐν μεταλλαγᾷ δὲ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον*. Sed cum e comoedia quadam fortasse sumpti sint, verisimilius est iis rideri Heraclitum, quam laudari. Cf. Lorenz, Epicharm. p. 103. 115.

11 *Ὅμηρος* dicitur de rep. X 595 B *τῶν καλῶν ἁπάντων τούτων τῶν τραγικῶν πρῶτος διδάσκαλός τε καὶ ἡγεμών*, p. 598 D *ἡγεμὼν τῆς τραγῳδίας*, p. 607 A *πρῶτος τῶν τραγῳδιοποιῶν*. Heraclitea etiam p. 179 E 180 D ab Homero repetuntur.

12 Il. ξ 201. 302.

17 *μὴ οὐ* necessarium non esse

ΘΕΑΙ. *Οὐ ῥάδιον, ὦ Σώκρατες.* 153

ΣΩ. *Οὐ γάρ, ὦ Θεαίτητε. ἐπεὶ καὶ τάδε τῷ λόγῳ σημεῖα ἱκανά, ὅτι τὸ μὲν εἶναι δοκοῦν καὶ τὸ γίγνεσθαι κίνησις παρέχει, τὸ δὲ μὴ εἶναι καὶ ἀπόλλυσθαι ἡσυχία· τὸ γὰρ θερμόν τε καὶ πῦρ, ὃ δὴ καὶ τἆλλα γεννᾷ καὶ ἐπιτροπεύει, αὐτὸ γεννᾶται ἐκ φορᾶς καὶ τρίψεως· τούτω δὲ κινήσεις. ἢ οὐχ αὗται γενέσεις πυρός;*

ΘΕΑΙ. *Αὗται μὲν οὖν.* B

ΣΩ. *Καὶ μὴν τό γε τῶν ζῴων γένος ἐκ τῶν αὐτῶν τούτων φύεται.*

ΘΕΑΙ. *Πῶς δ' οὔ;*

ΣΩ. *Τί δέ; ἡ τῶν σωμάτων ἕξις οὐχ ὑπὸ ἡσυχίας μὲν καὶ ἀργίας διόλλυται, ὑπὸ γυμνασίων δὲ καὶ κινήσεων ἐπὶ πολὺ σῴζεται;*

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΣΩ. *Ἡ δ' ἐν τῇ ψυχῇ ἕξις οὐχ ὑπὸ μαθήσεως μὲν καὶ μελέτης κινήσεων ὄντων κτᾶταί τε μαθήματα καὶ*

6 *τούτω* 𝔄 (*The ω of τούτῳ [ω?] is partially erased. But the note Δυϊκῶς in the margin is in the ancient hand.*' Cpl. In alt. marg. *τοῦτο.*) *Δ Bkk.*, *τοῦτο* Π^{a} ς. *κινήσεις* 𝔄 *Δ* Π^{1} *Tur.*, *κινήσῃ* vel *κινήσει* coni. *Bkk.*, *κίνησις* $\mathfrak{A}^{m}$ Π^{2a} Stob. l. l. ς. 12 *δέ* *Π Γ Stb.*, *δαί* $\mathfrak{A}^{2}$ ς. 14 *ὡς ἐπὶ πολὺ* ς, *ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ* *Hdf.*, *ἐπὶ τὸ πολὺ* Stob. l. l., *ἐπὶ πολὺ* *Hrm.* *ὡς* om. 𝔄 *Δ* Π^{1e}. *τὸ* add. *Δ Π.* 17 *κινήσεων οὐσῶν* Schaefer. ad Lamb. Bos, de ellips. p. 281, Bernhardy, paral. synt. gr. p. 37, *κινησέοιν ὄντοιν* *Btt.*

probet geminus locus soph. 241 E *σχολῇ ποτέ τις οἷός τε ἔσται — μὴ καταγέλαστος εἶναι τὰ ἐναντία ἀναγκαζόμενος αὐτῷ λέγειν.*' C. F. Hermannus.

3 *ὅτι.* 'Pendet *ὅτι* a praegresso *τῷ λόγῳ* et *σημεῖα* haec exponuntur mox verbis *τὸ γὰρ θερμὸν* etc.' Heindorfius. Recte. Nam quod Stallbaumius alii *ὅτι* pertinere ad *καὶ τάδε σημεῖα ἱκανὰ* voluerunt, id propterea fieri nequit, quod illud *τὸ μὲν εἶναι — παρέχει* iam paullo ante p. 152 D ita dictum erat *ἐκ δὲ δὴ φορᾶς τε καὶ κινήσεως καὶ κράσεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται πάντα ἃ δή φαμεν εἶναι.* Quod autem h. l. adiectum est *τὸ δὲ μὴ εἶναι καὶ ἀπόλλυσθαι ἡσυχία*, id eiusmodi est, ut ex antecedentibus facile intellegatur, cum merum sit contrarium. *σημεῖα* illa afferri verbis *τὸ γὰρ θερμὸν* etc. etiam ex addita particula *γὰρ* cognoscitur.

6 *τούτω.* cf. p. 195 B. Krueger. § 58, 1, 3.

7 *κινήσεις.* Krueger. § 63, 3.

14 '*ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ* esset plerumque; at vide ne significantius sit longe sive valde, ut Cratyl. 415 A *ἄνεσιν ἐπὶ πολύ.*' C. F. Hermannus. Cf. Classen. ad Thuc. 1 12, 2.

17 *κινήσεων ὄντων.* Participium masculinum pro feminino subrepsit. Quae res cum probabili ratione videretur destituta esse, Schaeferus et Bernhardyus *οὐσῶν* praetulerunt, quod terminationes participiorum in codicibus saepissime in deterius mutatae sint. Aliter visum est G. Hermanno ad Viger. p. 715, qui

153 σῴζεται καὶ γίγνεται βελτίων, ὑπὸ δ' ἡσυχίας ἀμελετησίας
C τε καὶ ἀμαθίας οὔσης οὔτε τι μανθάνει ἅ τε ἂν μάθῃ ἐπιλανθάνεται;

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΣΩ. Τὸ μὲν ἄρα ἀγαθὸν κίνησις κατά τε ψυχὴν καὶ κατὰ σῶμα, τὸ δὲ τοὐναντίον;

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἔτι οὖν σοι λέγω νηνεμίας τε καὶ γαλήνας καὶ ὅσα τοιαῦτα, ὅτι αἱ μὲν ἡσυχίαι σήπουσι καὶ ἀπολλύασι, τὰ δ' ἕτερα σῴζει; καὶ ἐπὶ τούτοις τὸν κολοφῶνα ἀναγκάζω προσβιβάζων τὴν χρυσῆν σειρὰν ὡς οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸν
D ἥλιον Ὅμηρος λέγει, καὶ δηλοῖ ὅτι ἕως μὲν ἂν ἡ περιφορὰ ᾖ κινουμένη καὶ ὁ ἥλιος, πάντα ἔστι καὶ σῴζεται τὰ ἐν θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις· εἰ δὲ σταίη τοῦτο ὥσπερ δεθέν, πάντα χρήματ' ἂν διαφθαρείη καὶ γένοιτ' ἂν τὸ λεγόμενον ἄνω κάτω πάντα;

5 *κίνησις* del. *Hsch.* Philol. X p. 187. 9 *αἱ μὲν ἡσυχίαι* del. *Hsch.* 11 *προσβιβάζων Hdf.* e Stob. l. l., qui habet *προβιβάζων*, et schol., *προβιβάζων* 𝔄 *Δ Π*^{c} (*Π*^{a} *προσβιβάζων*), *προσβιάζων* ϛ.

participium masculinum in plurali numero coniunctum cum nomine feminino ita excusavit, ut vel aliud masculinum nomen animo scriptoris obversatum esse dicat vel pluralem, quippe natura sua plerumque magis infinitum, potioris generis notationem habere. Huic accessit Lobeckius, qui Aglaoph. 216 sq. et paralip. p. 550 sq. participiorum non motorum exempla e scriptoribus posteriorum temporum satis multa congessit. Cf. Krueger. § 58, 1, 3.

1 *σῴζεται* 'servat, tenet. Nam *σῴζεσθαι* proprium est de memoria vocabulum. P. 163 D *ἔτι ἔχοντα μνήμην αὐτοῦ τούτου καὶ σῳζόμενον.*' Heindorfius.

5 *κίνησις* perspicuitatis causa additum post *τὸ μέν*. Cf. p. 172 D *Ἦι τοῖς μὲν τοῦτο, ὃ σὺ εἶπες, ἀεὶ πάρεστι σχολή.* Stallbaumius ad Gorg. 501 A.

8 *νηνεμίας τε καὶ γαλήνας* 'ex Homero (Od. V 391 XII 168) sumpsit Plato.' C. Schmidtius, epist. ad Tur. p. 14 sq.

10 *τὸν κολοφῶνα προσβιβάζειν*, pro quo plerumque dicitur *ἐπιτιθέναι, ἐπάγειν τῷ λόγῳ* (Ruhnken. apud Heusd. spec. p. 83 Wyttenbach. ad Plut. de ser. n. v. p. 549 D) de eo usurpatur, qui rem ad finem et exitum perducit. Aliam huius adagionis originem narrat schol. ad h. l., aliam Strab. XIV 1, 28. Cf. Leutsch. ad Greg. Cypr. II 86.

'*ἀναγκάζω* probandi h. l. et evincendi vim habet, ut saepe. Sic p. 196 B *τούτῳ αὐτῷ ἠναγκάζομεν μὴ εἶναι ψευδῆ δόξαν.*' Heindorfius.

11 *τὴν χρυσῆν σειράν*, de qua v. Il. VIII 17 sq.

12 '*ἡ περιφορά* h. l. est rerum universitas, quae circumvertitur, ut de rep. X 616 C *εἶναι γὰρ τοῦτο τὸ φῶς ξύνδεσμον τοῦ οὐρανοῦ, οἷον τὰ ὑποζώματα τῶν τριήρων, οὕτω πᾶσαν ξυνέχον τὴν περιφοράν.*' Heindorfius.

16 *ἄνω κάτω πάντα.* Schol. *Παροιμία, ἄνω κάτω πάντα, ἐπὶ τῶν τὴν τάξιν μεταστρεφόντων.*

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ταῦτα δηλοῦν, ἅπερ λέγεις.

X. *ΣΩ.* Ὑπόλαβε τοίνυν, ὦ ἄριστε, οὑτωσί. κατὰ
τὰ ὄμματα πρῶτον, ὃ δὴ καλεῖς χρῶμα λευκόν, μὴ εἶναι
αὐτὸ ἕτερόν τι ἔξω τῶν σῶν ὀμμάτων μηδ' ἐν τοῖς ὄμμασι·
μηδέ τιν' αὐτῷ χώραν ἀποτάξῃς. ἤδη γὰρ ἂν εἴη τε ὂν E
που ἐν τάξει καὶ μένοι καὶ οὐκ ἂν ἐν γενέσει γίγνοιτο.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ πῶς;

ΣΩ. Ἑπώμεθα τῷ ἄρτι λόγῳ μηδὲν αὐτὸ καθ' αὑτὸ
ἓν ὂν τιθέντες· καὶ ἡμῖν οὕτω μέλαν τε καὶ λευκὸν καὶ
ὁτιοῦν ἄλλο χρῶμα ἐκ τῆς προσβολῆς τῶν ὀμμάτων πρὸς
τὴν προσήκουσαν φορὰν φανεῖται γεγενημένον, καὶ ὃ δὴ
ἕκαστον εἶναί φαμεν χρῶμα, οὔτε τὸ προσβάλλον οὔτε τὸ
προσβαλλόμενον ἔσται, ἀλλὰ μεταξύ τι ἑκάστῳ ἴδιον γεγο- 154
νός. ἢ σὺ διισχυρίσαιο ἂν ὡς οἷον σοὶ φαίνεται ἕκαστον
χρῶμα, τοιοῦτον καὶ κυνὶ καὶ ὁτῳοῦν ζῴῳ;

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Τί δέ; ἄλλῳ ἀνθρώπῳ ἆρ' ὅμοιον καὶ σοὶ φαίνεται ὁτιοῦν; ἔχεις τοῦτο ἰσχυρῶς, ἢ πολὺ μᾶλλον, ὅτι οὐδὲ σοὶ αὐτῷ ταὐτὸν διὰ τὸ μηδέποτε ὁμοίως αὐτὸν σεαυτῷ ἔχειν;

ΘΕΑΙ. Τοῦτο μᾶλλόν μοι δοκεῖ ἢ ἐκεῖνο.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μὲν ὃ παραμετρούμεθα ἢ οὗ ἐφαπτό- B
μεθα, μέγα ἢ λευκὸν ἢ θερμὸν ἦν, οὐκ ἄν ποτε ἄλλῳ

3 κατὰ B^a 𝔄^m ς, καὶ 𝔄 Δ Π. 6 ὄν *Bkk.* auctore Heindorfio, ἄν libri. ἐν τῇ γενέσει Ξ ς. 23 ὃ *Hdf.* cum Ficino Cornario Salvinio obs. misc. II p. 274, ὦ libri ς *Hrm.* 24 ἄλλῳ] ἄλλο 𝔄 Δ Π^e. ἄλλῳ τῷ προσπ. ς, τῷ om. *Tur.* cum libris omnibus.

Μένανδρος Ἐγχειριδίῳ καὶ ἐν Χήρᾳ· Τὸ λεγόμενον τοῦτ' ἐστὶ νῦν Τἄνω κάτω, φασί, τὰ κάτω δ' ἄνω. ἄνω κάτω omissa copula, ut p. 195 C.

4 *μὴ εἶναι αὐτὸ ἕτερόν τι,* 'non esse id aliud aliquid (h. e. a ceteris rebus diversum suamque ac propriam tenens *οὐσίαν*) extra oculos tuos aut in oculis.' Heindorfius.

9 *τῷ ἄρτι λόγῳ:* p. 152 D.

12 *προσήκουσαν.* Schol. *ἀντὶ τοῦ σύμμετρον.* Cf. p. 156 D *ἄλλο τι τῶν τούτῳ ξυμμέτρων.*

14 *μεταξύ τι* instar substantivi positum. Krueger. § 66, 1, 2. Cf. Stallbaum. ad symp. 202 A.

19 *ἔχεις — ἰσχυρῶς.* 'De *ἔχεις ἰσχυρῶς*, quod idem fere est atque *διισχυρίζει*, v. ad Phaedon. p. 71 B.' Stallb.

23 *Οὐκοῦν κτλ.* Haec dicit Plato: res, quas metimur vel sensibus percipimus, certam quantitatem vel qualitatem non habent; ideo si aliae res ad eas accedunt, mutantur. Neque secus quod metitur vel sensibus percipit, certam quantitatem vel

154 προσπεσὸν ἄλλο ἂν ἐγεγόνει, αὐτό γε μηδὲν μεταβάλλον· εἰ δὲ αὖ τὸ παραμετρούμενον ἢ ἐφαπτόμενον ἕκαστον ἦν τούτων, οὐκ ἂν αὖ ἄλλου προσελθόντος ἤ τι παθόντος αὐτὸ μηδὲν παθὸν ἄλλο ἂν ἐγένετο. ἐπεὶ νῦν γε, ὦ φίλε, θαυμαστά τε καὶ γελοῖα εὐχερῶς πως ἀναγκαζόμεθα λέγειν, ὡς φαίη ἂν Πρωταγόρας τε καὶ πᾶς ὁ τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ἐπιχειρῶν λέγειν.

ΘΕΑΙ. Πῶς δὴ καὶ ποῖα λέγεις;

C ΣΩ. Σμικρὸν λαβὲ παράδειγμα, καὶ πάντα εἴσει ἃ βούλομαι. ἀστραγάλους γάρ που ἕξ, ἂν μὲν τέτταρας αὐτοῖς προσενέγκῃς, πλείους φαμὲν εἶναι τῶν τεττάρων καὶ ἡμιολίους, ἐὰν δὲ δώδεκα, ἐλάττους καὶ ἡμίσεις· καὶ οὐδὲ ἀνεκτὸν ἄλλως λέγειν. ἢ σὺ ἀνέξει;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Τί οὖν; ἄν σε Πρωταγόρας ἔρηται ἤ τις ἄλλος· ὦ Θεαίτητε, ἔσθ' ὅπως τι μεῖζον ἢ πλέον γίγνεται ἄλλως ἢ αὐξηθέν; τί ἀποκρινεῖ;

ΘΕΑΙ. Ἐὰν μέν, ὦ Σώκρατες, τὸ δοκοῦν πρὸς τὴν
D νῦν ἐρώτησιν ἀποκρίνωμαι, ὅτι οὐκ ἔστιν· ἐὰν δὲ πρὸς τὴν προτέραν, φυλάττων μὴ ἐναντία εἴπω, ὅτι ἔστιν.

ΣΩ. Εὖ γε νὴ τὴν Ἥραν, ὦ φίλε, καὶ θείως. ἀτάρ, ὡς ἔοικεν, ἐὰν ἀποκρίνῃ ὅτι ἔστιν, Εὐριπίδειόν τι ξυμβήσεται· ἡ μὲν γὰρ γλῶττα ἀνέλεγκτος ἡμῖν ἔσται, ἡ δὲ φρὴν οὐκ ἀνέλεγκτος.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

qualitatem habet, quapropter pro rebus, quas metitur vel sentit, varium apparet.

2 εἰ δὲ αὖ — οὐκ ἂν αὖ. αὖ repetitum, ut non solum protasis protasi, sed etiam apodosis apodosi opposita sit.

ἕκαστον 'i. e. μέγα ἢ λευκὸν ἢ θερμόν.' Heind.

4 ἐπεὶ νῦν γε. Cf. p. 157 B τὸ δ' εἶναι πανταχόθεν ἐξαιρετέον, οὐχ ὅτι ἡμεῖς πολλὰ καὶ ἄρτι ἠναγκάσμεθα ὑπὸ συνηθείας καὶ ἀνεπιστημοσύνης χρῆσθαι αὐτῷ.

5 'εὐχερῶς pertinet ad λέγειν, parum considerate dicere. Sic infra p. 184 B Τὸ δὲ εὐχερὲς τῶν ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων καὶ μὴ δι' ἀκριβείας ἐξεταζόμενον.' Heindorfius. Adverbia saepe cum emphasi quadam a suis vocibus seiunguntur.

11 προσενέγκῃς 'i. e. apponas comparandi causa.' Heind.

19 'Post ἀποκρίνωμαι mente iterandum ἀποκρινοῦμαι.' Heind.

πρὸς τὴν προτέραν 'sc. τὴν περὶ τῶν ἀστραγάλων.' Heind.

20 φυλάττων μὴ ἐναντία εἴπω, vitans ne pugnantia loquar, ut p. 180 A εὖ πάνυ φυλάττουσι τὸ μηδὲν βέβαιον ἐᾶν εἶναι. Cf. Astius ad Gorg. 461 D.

22 Εὐριπίδειον. Hippol. 612 ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μὲν δεινοὶ καὶ σοφοὶ ἐγώ τε καὶ σὺ
ἦμεν πάντα τὰ τῶν φρενῶν ἐξητακότες, ἤδη ἂν τὸ λοιπὸν
ἐκ περιουσίας ἀλλήλων ἀποπειρώμενοι, ξυνελθόντες σοφι-
στικῶς εἰς μάχην τοιαύτην ἀλλήλων τοὺς λόγους τοῖς λό- E
γοις ἐκρούομεν· νῦν δὲ ἅτε ἰδιῶται πρῶτον βουλησόμεθα
θεάσασθαι αὐτὰ πρὸς αὐτά, τί ποτ' ἐστὶν ἃ διανοούμεθα,
πότερον ἡμῖν ἀλλήλοις ξυμφωνεῖ ἢ οὐδ' ὁπωστιοῦν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν ἔγωγε τοῦτ' ἂν βουλοίμην.

XI. ΣΩ. Καὶ μὴν ἐγώ. ὅτε δ' οὕτως ἔχει, ἄλλο τι
ἢ ἠρέμα ὡς πάνυ πολλὴν σχολὴν ἄγοντες πάλιν ἐπανα-
σκεψόμεθα, οὐ δυσκολαίνοντες, ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμᾶς αὐτοὺς 155
ἐξετάζοντες, ἅττα ποτ' ἐστὶ ταῦτα τὰ φάσματα ἐν ἡμῖν;
ὧν πρῶτον ἐπισκοποῦντες φήσομεν, ὡς ἐγὼ οἶμαι, μηδέ-
ποτε μηδὲν ἂν μεῖζον μηδὲ ἔλαττον γενέσθαι μήτε ὄγκῳ
μήτε ἀριθμῷ, ἕως ἴσον εἴη αὐτὸ ἑαυτῷ. οὐχ οὕτως;

1 τε *Hdf.*, γε ς. 5 ἐκρούομεν Fischerus ex Ald. et Bas. 1 2, ἐκ-κρούομεν Z[r] ς, ἐξεκρούομεν coni. *Hdf.* 6 αὐτά 𝔄 *Hdf.*, αὑτά ς. 9 μὴν καὶ ἐγώ *Ast.* coni., μὴν κἄγωγε *Hsch.* ἐγώ ς, ἔγωγε Δ𝔄[2] *Hrm.* 10 ἢ om. Γ[2] *Bkk.* 15 ἴσον εἴη 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ἴσον ἂν εἴη ς.

1 δεινοὶ καὶ σοφοί. P. 173B δεινοί τε καὶ σοφοί. P. 177A iunctim dicit Plato δεινοὶ καὶ πανοῦργοι. πανουργίαν autem τῇ σοφίᾳ opponit Menex. 246E. Infra autem p. 164C δεινοὶ opponuntur φιλοσόφοις. Cf. Heindorfius ad Phaedr. 245C.

3 ἀποπειρᾶσθαι frequens est de sophistarum tentationibus. Cf. p. 157C Prot. 341D.

5 κρούειν, quod de armis usurpatur, quae concutiuntur (Xen. an. VI 1, 10 Thuc. III 22, 2), h. l. translate dictum de λόγοις, quae sunt arma sophistarum. Cf. ad p. 165D.

ἰδιῶται sunt Socrates et Theaetetus quippe imperiti artis sophistarum. Eadem de causa p. 197A Socrates se ipsum et Theaetetum φαύλους dicit. cf. ad p. 178C.

6 τί ποτ' ἐστὶν ἃ διαν., quid tandem sit quae sentimus. Non quaerit enim, quaenam eae res sint, quas sentiant (τίνα ποτ' ἐστὶν ἃ δ.), sed quaenam earum rerum, quas sentiant, sit vis atque natura. P. 155C τί ποτ' ἐστὶ ταῦτα. Cf. Frankius ad Dem. IV 10.

7 πότερον ἡμῖν ἀλλήλ. ξυμφ., 'utrum nobis illa inter se coëant. Cf. p. 155B ταῦτα δή — ὁμολογήματα τρία μάχεται αὐτὰ αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ.' Heindorfius.

9 Καὶ μὴν ἐγώ. 'καὶ ad ἐγὼ referri licet, sicuti fit in καὶ γάρ, quod non tantum est etenim, sed etiam nam etiam. v. ad Menon. 97E.' Stallbaumius. Cf. p. 145D.

10 σχολὴν ἄγειν liberi et ingenui hominis est. P. 175D ἐν ἐλευθερίᾳ τε καὶ σχολῇ τεθραμμένον.

12 φάσματα. 'De verbo φάσματα satisfacit, opinor, scholiastae explicatio: φάσματα λέγει ταῦτα, ὡς τῶν ψυχῶν ἀπατηλά, εἰ μή τις ὀρθῶς αὐτὰ μεταλάβοι. Quippe phantasmata illa dicit quamvis per se certissima, quoniam nisi quis ea probe exploret, facile mentem decipere queant, ut in illo de talis exemplo accidisse vidimus.' Buttmannus.

155 *ΘΕΑΙ. Ναί.*

ΣΩ. Δεύτερόν δέ γε, ᾧ μήτε προστίθοιτο μήτε ἀφαιροῖτο, τοῦτο μήτε αὐξάνεσθαί ποτε μήτε φθίνειν, ἀεὶ δὲ ἴσον εἶναι.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

B *ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐ καὶ τρίτον, ὃ μὴ πρότερον ἦν, ἀλλὰ ὕστερον τοῦτο εἶναι ἄνευ τοῦ γενέσθαι καὶ γίγνεσθαι ἀδύνατον;*

ΘΕΑΙ. Δοκεῖ γε δή.

ΣΩ. Ταῦτα δή, οἴομαι, ὁμολογήματα τρία μάχεται αὐτὰ αὑτοῖς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ, ὅταν τὰ περὶ τῶν ἀστραγάλων λέγωμεν, ἢ ὅταν φῶμεν ἐμὲ τηλικόνδε ὄντα, μήτε αὐξηθέντα μήτε τοὐναντίον παθόντα, ἐν ἐνιαυτῷ σοῦ τοῦ νέου νῦν μὲν μείζω εἶναι, ὕστερον δὲ ἐλάττω, μηδὲν τοῦ ἐμοῦ

C *ὄγκου ἀφαιρεθέντος ἀλλὰ σοῦ αὐξηθέντος. εἰμὶ γὰρ δὴ ὕστερον ὃ πρότερον οὐκ ἦ, οὐ γενόμενος· ἄνευ γὰρ τοῦ γίγνεσθαι γενέσθαι ἀδύνατον, μηδὲν δὲ ἀπολλὺς τοῦ ὄγκου οὐκ ἄν ποτε ἐγιγνόμην ἐλάττων. καὶ ἄλλα δὴ μυρία ἐπὶ μυρίοις οὕτως ἔχει, εἴπερ καὶ ταῦτα παραδεξόμεθα. ἕπει γάρ που, ὦ Θεαίτητε; δοκεῖς γοῦν μοι οὐκ ἄπειρος τῶν τοιούτων εἶναι.*

ΘΕΑΙ. Καὶ νὴ τοὺς θεούς γε, ὦ Σώκρατες, ὑπερ-

7 *ὕστερον ἀλλὰ* libri omnes. 9 *δή] δοκεῖ* 𝔄 *Δ Π*. 10 *οἴομαι* 𝔄 *Δ*ª *Π*ª *Wb.*, *οἶμαι* ς. 15 *ἀλλὰ σοῦ αὐξηθέντος* om. *Δ*. 20 *ἕπει Hdf.*, *εἰπέ* libri. *γοῦν μοι* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *μοι γοῦν* ς.

2 *προστιθέναι* sine obiecto legitur etiam de rep. I 339 B Euthyphr. 8 D, ubi v. Stallbaumius. *προσθεῖναι* et *ἀφελεῖν* adiecto pronomine *τὶ* sibi opponuntur Phaed. 95 E, Cratyl. 432 A.

6 *ὃ μὴ πρότερον κτλ.* 'Sensum hunc esse liquet: quod ante non erat, postea tamen id esse *ἄνευ τοῦ γεν.* etc., *ἀδύνατον*, velut post p. 155 C *εἰμὶ γὰρ δὴ ὕστερον ὃ πρότερον οὐκ ἦ, οὐ γενόμενος*.' Heindorfius.

10 *οἴομαι* interpositum, ut de leg. VII 798 D.

ὁμολογήματα nunc dicit Socrates, quae antea dixerat *φάσματα*, quod Theaetetus de illis tribus rebus ei assensus est.

15 *ἀλλὰ σοῦ αὐξηθέντος* fortasse secludenda sunt. Adscripta enim esse videntur ad hunc locum explicandum.

20 '*ἕπεσθαι* h. l. idem quod *μανθάνειν*. P. 174 B *μανθάνεις γάρ που, ὦ Θεόδωρε, ἢ οὔ;*' Heindorfius. Cf. p. 192 C *νῦν μὲν γὰρ οὐχ ἕπομαι*. p. 193 B *καὶ περὶ αἰσθήσεων κατὰ ταὐτά, εἰ ἄρα ἕπει. ΘΕΑΙ. Ἕπομαι*. p. 192 E *Ἰδὲ δὴ ἐάν τι μᾶλλον νῦν ἐπίσπῃ*. p. 185 D '*Υπέρευ — ἀκολουθεῖς*. p. 201 D *λέγοντος μέντἂν ἑτέρου — ἀκολουθήσαιμι*. Post *ὦ Θεαίτητε* interrogandi signum posui. Conf. p. 152 A 200 D.

φυῶς ὡς θαυμάζω τί ποτ' ἐστὶ ταῦτα, καὶ ἐνίοτε ὡς ἀλη- 155
θῶς βλέπων εἰς αὐτὰ σκοτοδινιῶ.

ΣΩ. Θεόδωρος γάρ, ὦ φίλε, φαίνεται οὐ κακῶς D
τοπάζειν περὶ τῆς φύσεώς σου. μάλα γὰρ φιλοσόφου
τοῦτο τὸ πάθος, τὸ θαυμάζειν· οὐ γὰρ ἄλλη ἀρχὴ φιλοσοφίας ἢ αὕτη, καὶ ἔοικεν ὁ τὴν Ἶριν Θαύμαντος ἔκγονον φήσας οὐ κακῶς γενεαλογεῖν. ἀλλὰ πότερον μανθάνεις ἤδη διὸ ταῦτα τοιαῦτ' ἐστὶν ἐξ ὧν τὸν Πρωταγόραν φαμὲν λέγειν, ἢ οὔπω;

ΘΕΑΙ. Οὔπω μοι δοκῶ.

ΣΩ. Χάριν οὖν μοι εἴσει, ἐάν σοι ἀνδρός, μᾶλλον δὲ ἀνδρῶν ὀνομαστῶν τῆς διανοίας τὴν ἀλήθειαν ἀποκε-
κρυμμένην συνεξερευνήσωμαι αὐτῶν; E

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐκ εἴσομαι, καὶ πάνυ γε πολλήν;

XII. ΣΩ. Ἄθρει δὴ περισκοπῶν, μή τις τῶν ἀμυήτων ἐπακούῃ. εἰσὶν δὲ οὗτοι οἱ οὐδὲν ἄλλο οἰόμενοι εἶναι

1 ὡς ante θαυμ. *Bkk.* add. ex 𝔄ΔΠ. 6 θαύμαντος Π[1a], θαύ-
ἦν ῶν
ματος ΔΠ[2], θάμάντος ΓΞ, ἀθάματος 𝔄[m]. 13 αὐτῶν E, αὐτὴν C, αὐτὴν B[e], αὐτῶν del. *Hsch.*, ζητῶν *Hrm.* 16 ὑπακούῃ coni. *Hdf.*

4 μάλα γὰρ φιλοσόφου τοῦτο τὸ π. 'Arist. metaph. 1 2 διὰ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὸ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν, ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀπόρων θαυμάσαντες, εἶτα κατὰ μικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων διαπορήσαντες. ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἴεται ἀγνοεῖν. Et conf. Davis. ad Cic. de nat. deor. I 1 p. 3.' Heindorf. φιλοσοφίας γὰρ ἀρχὴ τὸ θαῦμα. Olympiod. ad Alc. p. 24 et 164. Procl. in Alc. p. 42, ubi v. Creuzer. C. F. Hermannus, Gesch. d. Plat. Phil. p. 153 h. l. notari putat Democritum, qui ἀθαυμασίαν summum esse philosophiae finem statuerat.

6 ἔοικεν ὁ — φήσας, Hesiod. theog. 780 παῦρα δὲ Θαύμαντος θυγάτηρ πόδας ὠκέα Ἶρις.

11 ἀνδρός. 'Apertum est Socratem generaliter et infinite loqui, quamquam de Protagora eiusque familiaribus cogitat.' Stallbaumius. Eodem modo Phaed. 98 B ὁρῶ ἄνδρα τῷ μὲν νῷ οὐδὲν χρώμενον, ubi Anaxagoras significatur. Cf. ad p. 162 A.

13 αὐτῶν. 'De pronomine αὐτῶν post ipsum nomen sic illato v. ad symp. 195 A et Gorg. 482 D.' Stallbaumius. Cf. Dissenius ad Pind. Ol. I 57.

15 ἀμυήτων. Cf. ad p. 152 C.

16 εἰσὶν δὲ οὗτοι. Soph. 246 A Οἱ μὲν εἰς γῆν ἐξ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἀοράτου πάντα ἕλκουσι, ταῖς χερσὶν ἀτεχνῶς ὡς πέτρας καὶ δρῦς περιλαμβάνοντες. τῶν γὰρ τοιούτων ἐφαπτόμενοι πάντων διισχυρίζονται τοῦτο εἶναι μόνον, ὃ παρέχει προσβολὴν καὶ ἐπαφήν τινα, ταὐτὸν σῶμα καὶ οὐσίαν ὁριζόμενοι, τῶν δὲ ἄλλων εἴ τίς τί φησι μὴ σῶμα ἔχον εἶναι, καταφρονοῦντες τὸ παράπαν καὶ οὐδὲν ἐθέλοντες ἄλλο ἀκούειν. Hdf. Cf. prol. p. 25.

ἢ οὗ ἂν δύνωνται ἀπρὶξ τοῖν χεροῖν λαβέσθαι, πράξεις δὲ καὶ γενέσεις καὶ πᾶν τὸ ἀόρατον οὐκ ἀποδεχόμενοι ὡς ἐν οὐσίας μέρει.

ΘΕΑΙ. Καὶ μὲν δή, ὦ Σώκρατες, σκληρούς γε λέγεις
156 καὶ ἀντιτύπους ἀνθρώπους.

ΣΩ. Εἰσὶν γάρ, ὦ παῖ, μάλ' εὖ ἄμουσοι. ἄλλοι δὲ πολὺ κομψότεροι, ὧν μέλλω σοι τὰ μυστήρια λέγειν. ἀρχὴ δέ, ἐξ ἧς καὶ ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν πάντα ἤρτηται, ἥδε αὐτῶν, ὡς τὸ πᾶν κίνησις ἦν καὶ ἄλλο παρὰ τοῦτο οὐδέν, τῆς δὲ κινήσεως δύο εἴδη, πλήθει μὲν ἄπειρον ἑκάτερον, δύναμιν δὲ τὸ μὲν ποιεῖν ἔχον, τὸ δὲ πάσχειν. ἐκ δὲ τῆς τούτων ὁμιλίας τε καὶ τρίψεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται ἔκ-
B γονα πλήθει μὲν ἄπειρα, δίδυμα δέ, τὸ μὲν αἰσθητόν, τὸ δὲ αἴσθησις, ἀεὶ συνεκπίπτουσα καὶ γεννωμένη μετὰ τοῦ αἰσθητοῦ. αἱ μὲν οὖν αἰσθήσεις τὰ τοιάδε ἡμῖν ἔχουσιν

1 τοῖν ΔΨ[1] Π[1c] *Bkk.*, ταῖν ς. 7 πολὺ ΨΔΠ *Bkk.*, πολλοὶ * ς. 8 ἑξῆς ἐξ ἧς Ficinus. Cf. Vitringa de Protag. p. 83. 14 συνεκτίκουσα coni. *Ast.*

1 ἀπρίξ. Schol. R προσπεφυκότως, ἰσχυρῶς, ὃ οὐχ οἷόν τε πρῖσαι διὰ τὴν σύμφυσιν. Conf. Ruhnk. ad Tim. p. 47. Hdf.

2 ὡς ἐν οὐσίας μέρει. De participio omisso v. Krueger § 56, 7, 4.

4 σκληρούς. Cf. ad p. 162 B.

5 ἀντιτύπους. Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 157.

6 μάλ' εὖ ἄμουσοι, ut p. 169 B μάλ' εὖ ξυγκεκόφασιν. Hdf. Cf. p. 152 D μάλ' οὐ φαῦλον λόγον.

7 κομψότεροι. Cf. Hipp. mai. 288 D Τοιοῦτός τις — οὐ κομψός, ἀλλὰ συρφετός, de quo v. p. 152 C.

τὰ μυστήρια Steinhartus p. 208 not. 42 refert ad obscuram Protagorae orationem. Sed v. ad p. 152 C.

9 ἦν recte Heindorfius negat posse ad praegressam aliquam disputationem referri. Nam p. 152 D, quem locum Stallbaumius putavit respici, dictum erat omnia motu oriri et omnia semper fieri; sed utrumque non est idem, quod universum est motus. De hoc imperfecto Vitringa, disquis. de Prot. vita et phil. p. 83 apte comparavit Anaxagoreum illud apud Simplic. in Aristot. phys. p. 36 b Ἀναξαγόρας λέγων ἀπ' ἀρχῆς· ὁμοῦ πάντα χρήματα ἦν et Democriteum apud eundem l. l. p. 73 b καὶ ὡς Δημόκριτός φησιν· ἦν ὁμοῦ πάντα δυνάμει, ἐνεργείᾳ δ' οὔ. Socrates modo dixerat Protagorae eiusque sectae mysteria se enuntiaturum esse. Quare suspicor Protagoram discipulis tradidisse πᾶν ἦν κίνησις, auditoribus πάντα κινεῖται (cf. p. 156 C 181 C). Conf. quae disputavi in Fleckeiseni annal. 1868 p. 28.

11 δύναμιν τὸ μὲν ποιεῖν ἔχον, τὸ δὲ πάσχειν breviter dicitur p. 157 A τὸ ποιοῦν et τὸ πάσχον.

12 ὁμιλίας τε καὶ τρίψεως. Concursionem rei agentis et patientis philosophus his verbis significat: p. 156 D πλησιάζειν, ἔρχεσθαι πρός τι, 157 A ἡ πρὸς ἄλληλα ὁμιλία, ξυνελθεῖν τινι (p. 160 A), προσπίπτειν τινί, p. 159 A συμμίγνυσθαι, p. 159 C λαβεῖν τινα, ib. D προσελθεῖν τινι. Cf. p. 152 D φορά τε καὶ κίνησις καὶ κρᾶσις

ὀνόματα, ὄψεις τε καὶ ἀκοαὶ καὶ ὀσφρήσεις καὶ ψύξεις τε 156
καὶ καύσεις καὶ ἡδοναί γε δὴ καὶ λῦπαι καὶ ἐπιθυμίαι καὶ φόβοι κεκλημέναι καὶ ἄλλαι, ἀπέραντοι μὲν αἱ ἀνώνυμοι, παμπληθεῖς δὲ αἱ ὠνομασμέναι· τὸ δ' αὖ αἰσθητὸν γένος τούτων ἑκάσταις ὁμόγονον, ὄψεσι μὲν χρώματα παντοδαπαῖς παντοδαπά, ἀκοαῖς δὲ ὡσαύτως φωναί, καὶ ταῖς ἄλ- C
λαις αἰσθήσεσι τὰ ἄλλα αἰσθητὰ ξυγγενῆ γιγνόμενα. τί δὴ οὖν ἡμῖν βούλεται οὗτος ὁ μῦθος, ὦ Θεαίτητε, πρὸς τὰ πρότερα; ἆρα ἐννοεῖς;

ΘΕΑΙ. Οὐ πάνυ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλ' ἄθρει ἐάν πως ἀποτελεσθῇ. βούλεται γὰρ δὴ λέγειν ὡς ταῦτα πάντα μέν, ὥσπερ λέγομεν, κινεῖται, τάχος δὲ καὶ βραδυτὴς ἔνι τῇ κινήσει αὐτῶν. ὅσον μὲν οὖν βραδύ, ἐν τῷ αὐτῷ καὶ πρὸς τὰ πλησιάζοντα τὴν κίνησιν ἴσχει καὶ οὕτω δὴ γεννᾷ, τὰ δὲ γεννώμενα οὕτω δὴ D

1 *τε* om. *Δ*ᵃ. *τε* om. *Δ*ᵉ. 5 *ἑκάστης* 𝔄 *Δ Π*. *χρώματα παντοδαπαῖς* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *παντοδαπαῖς χρώματα* ς. 15 Post *οὕτω δὴ* Cornarius addidit *βραδύτερά ἐστιν· ὅσον δὲ αὖ ταχύ, πρὸς τὰ πόρρωθεν τὴν κίνησιν ἴσχει καὶ οὕτω γεννᾷ, τὰ δὲ γεννώμενα οὕτω*

πρὸς ἄλληλα, p. 153A *φορὰ καὶ τρίψις.*

1 'Nominativi *ὄψεις τε καὶ ἀκοαὶ κτλ.* ideo ponuntur, quia *ἔχουσιν ὀνόματα* idem est quod *ὀνομάζονται.* Phaed. 102C *ὁ Σιμμίας ἐπωνυμίαν ἔχει σμικρός τε καὶ μέγας εἶναι.*' Stallbaumius.

καὶ ὀσφρήσεις καὶ ψύξεις. 'Ficinus: olfactus, gustus, tactusque frigidorum et calidorum, unde, opinor, Cornarius duorum hic sensuum nomina deesse legendumque *καὶ ὀσφρήσεις καὶ γεύσεις καὶ θίξεις καὶ ψύξεις* coniecit.' Heindorfius. Sed rectissime Schleiermacherus comparavit locum geminum p. 186D *Τί οὖν δὴ ἐκείνῳ ἀποδίδως ὄνομα, τῷ ὁρᾶν, ἀκούειν, ὀσφραίνεσθαι, ψύχεσθαι, θερμαίνεσθαι;*

2 *καὶ ἡδοναί γε δὴ καὶ λ.* 'Sic *γὲ* et *γὲ δὴ* in complurium rerum recensione usurpari solet, ubi cum vi et gravitate quadam diversae ab reliquis notiones deinceps enumerantur. Vide quae de eodem usu voculae *γε* notavimus ad Hipp. mai. 301A et apolog. 34D.' Stallb.

8 *πρὸς τὰ πρότερα*: p. 153D *Ὑπόλαβε τοίνυν* — p. 155C *εἴπερ καὶ ταῦτα παραδεξόμεθα.* Cpl.

11 *ἄθρει ἐάν πως ἀποτελεσθῇ.* P. 192E *Ἰδὲ δὴ ἐάν τι μᾶλλον νῦν ἐπίσπῃ.* Cf. G. Hermannus ad Viger. p. 832 sq. Socrates quae antea exposuit pluribus est explicaturus et absoluturus. In omnium rerum motu, inquit, est tarditas et celeritas. Iam vero motui agendi et patiendi vim habenti i. e. motui utrique, qui est generans, tarditas tribuitur; generans enim eodem loco movetur motumque exercet in res accedentes. Iis autem quae generantur i. e. *αἰσθήσεσιν* et *αἰσθητοῖς* tribuitur celeritas; sensus enim et quae sensibus percipiuntur celeri motu feruntur.

12 *κινεῖσθαι* significat et moveri et mutari. P. 181C *ἆρα κινεῖσθαι καλεῖς, ὅταν τι χώραν ἐκ χώρας μεταβάλλῃ ἢ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ στρέφηται.*

156 θάττω ἐστί. φέρεται γὰρ καὶ ἐν φορᾷ αὐτῶν ἡ κίνησις πέφυκεν. ἐπειδὰν οὖν ὄμμα καὶ ἄλλο τι τῶν τούτῳ ξυμμέτρων πλησιάσαν γεννήσῃ τὴν λευκότητά τε καὶ αἴσθησιν αὐτῇ ξύμφυτον, ἃ οὐκ ἄν ποτε ἐγένετο ἑκατέρου ἐκείνων πρὸς ἄλλο ἐλθόντος, τότε δὴ μεταξὺ φερομένων τῆς μὲν ὄψεως πρὸς τῶν ὀφθαλμῶν, τῆς δὲ λευκότητος
E πρὸς τοῦ συναποτίκτοντος τὸ χρῶμα, ὁ μὲν ὀφθαλμὸς ἄρα ὄψεως ἔμπλεως ἐγένετο καὶ ὁρᾷ δὴ τότε καὶ ἐγένετο οὔ τι ὄψις ἀλλ' ὀφθαλμὸς ὁρῶν, τὸ δὲ ξυγγεννῆσαν τὸ χρῶμα λευκότητος περιεπλήσθη καὶ ἐγένετο οὐ λευκότης αὖ ἀλλὰ

δή. Hanc interpolationem primus aspernatus est S. Voegelinus in praef. ed. Theaet. Turic. a. 1844. Cf. commentationem meam in Fleckeiseni annal. 1868 p. 27—30.

1 φέρεται γάρ. 'Adduntur haec, ut motus intellegatur in spatio neu κίνησις accipiatur de mutatione.' Heindorfius.

2 ἐπειδὰν οὖν ὄμμα. Socrates quae modo explicuit exemplo videndi illustrat. Si quid igitur videmus, et oculus et res, quae videtur, tardum motum habent, quod eodem loco moventur et res accedentes exspectant; oculus enim exspectat, dum visus ei affertur, res autem, quae videtur, exspectat, dum color quidam ei affertur, id quod uno eodemque temporis momento fit. Hac igitur in re sunt

I. τὰ γεννῶντα
  1. τὸ πάσχον: ὄμμα
  2. τὸ ποιοῦν: ἄλλο τι τῶν τούτῳ ξυμμέτρων
II. τὰ γεννώμενα
  1. ἡ αἴσθησις: ὄψις
  2. τὸ αἰσθητόν: λευκότης.

ἄλλο τι τῶν τούτῳ ξυμμέτρων, res, quae videri potest. In Tim. 67 C Plato colorem dicit φλόγα τῶν σωμάτων ἑκάστων ἀπορρέουσαν ὄψει ξύμμετρα μόρια ἔχουσαν πρὸς αἴσθησιν. Cpl.

3 πλησιάσαν. 'Alio sensu dictum hoc πλησιάσαν pro ὁμιλῆσαν, quam illud τὰ πλησιάζοντα.' Heindorfius.

4 'ἑκάτερον est alterutrum, sive ὄμμα sive ἄλλο τι τῶν τούτῳ συμμέτρων.' Stallbaumius. Generantia enim si sunt alia, aliae generantur res.

6 τῆς μὲν ὄψεως πρὸς τῶν ὀφθαλμῶν 'sc. οὔσης. Nam ὄψις, quae in hoc motu exsistit quaque impletur oculus (ὁ μὲν ὀφθαλμὸς ἄρα ὄψεως ἔμπλεως ἐγένετο), causam suam et principium in oculis, albedo autem, qua res obiecta oculis impletur, in hac ipsa re habet. Plenam his lucem afferent illa p. 159 C Ἐγέννησε γὰρ δὴ ἐκ τῶν προωμολογημένων τό τε ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον γλυκύτητά τε καὶ αἴσθησιν, ἅμα φερόμενα ἀμφότερα, καὶ ἡ μὲν αἴσθησις πρὸς τοῦ πάσχοντος οὖσα αἰσθανομένην τὴν γλῶσσαν ἀπειργάσατο, ἡ δὲ γλυκύτης πρὸς τοῦ οἴνου περὶ αὐτὸν φερομένη γλυκὺν τὸν οἶνον τῇ ὑγιαινούσῃ γλώσσῃ ἐποίησε καὶ εἶναι καὶ φαίνεσθαι.' Heindorfius.

8 ἔμπλεως ἐγένετο καὶ ὁρᾷ. De hoc aoristi et praesentis usu cf. de rep. V 462 C ὅταν που ἡμῶν δάκτυλός του πληγῇ, πᾶσα ἡ κοινωνία — ᾔσθετό τε καὶ πᾶσα ἅμα ξυνήλγησε μέρους πονήσαντος ὅλη, καὶ οὕτω δὴ λέγομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος τὸν δάκτυλον ἀλγεῖ. De aoristo cf. infra p. 159 CD 167 AC.

λευκόν, εἴτε ξύλον εἴτε λίθος εἴτε ὁτονοῦν ξυνέβη σχῆμα χρωσθῆναι τῷ τοιούτῳ χρώματι. καὶ τἆλλα δὴ οὕτω, σκληρὸν καὶ θερμὸν καὶ πάντα, τὸν αὐτὸν τρόπον ὑποληπτέον, αὐτὸ μὲν καθ' αὑτὸ μηδὲν εἶναι, ὃ δὴ καὶ τότε ἐλέγομεν, ἐν δὲ τῇ πρὸς ἄλληλα ὁμιλίᾳ πάντα γίγνεσθαι 157
καὶ παντοῖα ἀπὸ τῆς κινήσεως, ἐπεὶ καὶ τὸ ποιοῦν εἶναί τι καὶ τὸ πάσχον αὐτῶν ἐπὶ ἑνὸς νοῆσαι, ὥς φασιν, οὐκ εἶναι παγίως. οὔτε γὰρ ποιοῦν ἐστί τι, πρὶν ἂν τῷ πάσχοντι ξυνέλθῃ, οὔτε πάσχον, πρὶν ἂν τῷ ποιοῦντι· τό τέ τινι ξυνελθὸν καὶ ποιοῦν ἄλλῳ αὖ προσπεσὸν πάσχον ἀνεφάνη. ὥστε ἐξ ἁπάντων τούτων, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν, οὐδὲν εἶναι ἓν αὐτὸ καθ' αὑτό, ἀλλά τινι αἰεὶ γίγνεσθαι, τὸ δ' εἶναι πανταχόθεν ἐξαιρετέον, οὐχ ὅτι ἡμεῖς πολλὰ B
καὶ ἄρτι ἠναγκάσμεθα ὑπὸ συνηθείας καὶ ἀνεπιστημοσύ-

ϊ ϊ χρῆμα
1 ὁτονοῦν 𝔄ΔΠΓ, ὁτονοῦν E, ὁτωοῦν F. χρῶμα E, σῶμα H^m, χρῶμα * ς. ὁτιοῦν — χρῶμα ς, ὁτιοῦν — χρώματι χρωσθῆναι τῷ τοιούτῳ *Ast.*, ὁτιοῦν — [χρῶμα] *Hrm.*, ὁτῳοῦν — [χρῶμα] *Cpl.*, ὁτιοῦν — χρῆμα Cornarius *Hdf.*, ὁτονοῦν — χρῆμα *Tur.*, ὁτονοῦν — σχῆμα Schanzius. 7 αὐτῶν] αὖ τι Cornarius ς, αὐτὸν $Π^{1e}$, αὐτῶν *Hrm.* cum $Π^{2e}$ et ceteris omnibus. 8 εἶναι] ἔστι Cornarius ς. ἂν τῳ Carol. Schmidt, epist. ad Tur. p. 17.

1 **ὁτονοῦν — σχῆμα.** Color et figura inter se arctissime sunt nexa, ita ut nequeat res altera sine altera cogitari. Meno 75 B *ἔστω γὰρ δὴ ἡμῖν τοῦτο σχῆμα, ὃ μόνον τῶν ὄντων τυγχάνει χρώματι ἀεὶ ἑπόμενον.* Theaet. 163 B *τῶν μὲν γὰρ τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα ὁρᾶν τε καὶ ἐπίστασθαι.* M. Schanz, spec. crit. p. 26.

4 *καὶ τότε*, 'et ante, prius. Respiciuntur illa p. 153 E.' Heind. Stallbaumius ad Phil. 38 E.

6 *ἐπεὶ καὶ τὸ ποιοῦν κτλ.* Verba sic sunt iungenda: *ἐπεὶ οὐκ εἶναι παγίως νοῆσαι ἐπὶ ἑνὸς αὐτῶν τὸ ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον εἶναί τι.* Socrates demonstraverat neque *αἴσθησιν* (*ὄψιν*) neque *αἰσθητὸν* (*λευκότητα*) sive *τὰ γεννώμενα* per se constare, sed adhaerescere *αἴσθησιν τῷ πάσχοντι* (*ὄμματι*), *αἰσθητὸν* autem *τῷ ποιοῦντι* (*ἄλλῳ τινὶ τῶν τούτῳ ξυμμέτρων*). Iam transit ad *τὰ γεννῶντα* atque ne haec quidem per se exsistere dicit. Quae cum ita sint, *εἶναί τι* non potest pendere a *τὸ ποιοῦν*, sed a *νοῆσαι.* Concedendum enim sane est Schleiermachero *τὸ ποιοῦν εἶναί τι* dici alterum illud non posse, quippe quod per se non efficit quidquam, sed simpliciter et absolute *τὸ ποιοῦν*.

7 *νοῆσαι — παγίως* terminum technicum Heracliteorum fuisse O. Weberus, quaest. Prot. p. 35 putat atque Heracliteos verbis *ὥς φασιν* significatos esse. Ubi enim praeter hunc locum legatur apud Platonem (de rep. IV 434 D, V 479 C, Tim. 49 D) et Aristotelem (metaph. 1008 a, 1062 b, 1063 a, de caelo III 1), de Heraclito eiusque discipulis sermonem esse.

12 'Post *ἀλλὰ* ex praecedenti *οὐδὲν* int. *πάντα* vel *ἕκαστον* more loquendi fere constanti ac legitimo, de quo v. ad sympos. 192 E.' Stallbaumius. Cf. ad p. 204 C, 205 A.

157 *νης χρῆσθαι αὐτῷ. τὸ δ' οὐ δεῖ, ὡς ὁ τῶν σοφῶν λόγος,
οὔτε τι ξυγχωρεῖν οὔτε του οὔτ' ἐμοῦ οὔτε τόδε οὔτ'
ἐκεῖνο οὔτε ἄλλο οὐδὲν ὄνομα ὅ τι ἂν ἱστῇ, ἀλλὰ κατὰ
φύσιν φθέγγεσθαι γιγνόμενα καὶ ποιούμενα καὶ ἀπολλύ-
μενα καὶ ἀλλοιούμενα· ὡς ἐάν τί τις στήσῃ τῷ λόγῳ, εὐέ-
λεγκτος ὁ τοῦτο ποιῶν. δεῖ δὲ καὶ κατὰ μέρος οὕτω λέγειν
καὶ περὶ πολλῶν ἀθροισθέντων, ᾧ δὴ ἀθροίσματι ἄνθρω-*
C *πόν τε τίθενται καὶ λίθον καὶ ἕκαστον ζῷόν τε καὶ εἶδος.
ταῦτα δή, ὦ Θεαίτητε, ἆρ' ἡδέα δοκεῖ σοι εἶναι, καὶ γεύοιο
ἂν αὐτῶν ὡς ἀρεσκόντων;*

ΘΕΑΙ. Οὐκ οἶδα ἔγωγε, ὦ Σώκρατες· καὶ γὰρ οὐδὲ περὶ σοῦ δύναμαι κατανοῆσαι, πότερα δοκοῦντά σοι λέγεις αὐτὰ ἢ ἐμοῦ ἀποπειρᾷ.

*ΣΩ. Οὐ μνημονεύεις, ὦ φίλε, ὅτι ἐγὼ μὲν οὔτ' οἶδα
οὔτε ποιοῦμαι τῶν τοιούτων οὐδὲν ἐμόν, ἀλλ' εἰμὶ αὐτῶν
ἄγονος, σὲ δὲ μαιεύομαι καὶ τούτου ἕνεκα ἐπᾴδω τε καὶ*
D *παρατίθημι ἑκάστων τῶν σοφῶν ἀπογεύσασθαι, ἕως ἂν εἰς
φῶς τὸ σὸν δόγμα ξυνεξαγάγω· ἐξαχθέντος δέ, τότ' ἤδη*

8 Schleiermacher. coni. *καὶ ζῷον, ἕκαστόν τε καὶ εἶδος* vel *καθ' ἕκαστόν τε καὶ κατ' εἶδος*. Astius mavult *καὶ ζῷον καὶ ἕκαστον εἶδος*, Stallbaumius eiecto *ζῷον*: *καὶ λίθον καθ' ἕκαστόν τε καὶ κατ' εἶδος*, Steinhartus p. 209 *ζῷον καὶ εἶδος* deleto *τε* aut *ἀνθρώπου τε τίθενται καὶ λίθου καὶ ἑκάστου ζῴου εἶδος*. 12 *πότερα* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *πότερον* ς. 17 *ἀπογεύσασθαι* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *ἀπογεύεσθαι* ς.

1 '*τὸ δ' οὐ δεῖ*, cum tamen non oporteat etc. Sexcenties ita hoc *τὸ δὲ* usurpatur, ut contrariam praegressis sententiam indicet vertique possit cum tamen. Cf. p. 183 B, 207 B.' Heindorfius. Cf. p. 166 A (Stb.), 200 C.

3 '*ὅ τι ἂν ἱστῇ*, quod *στάσιν* quandam perpetuamque *οὐσίαν* rebus tribuat, cuiusmodi vocabula dicuntur Cratyl. 438 C *ὀνόματα ἐπὶ τὴν στάσιν ἄγοντα*.' Heindorfius.

6 *καὶ κατὰ μέρος — καὶ περὶ πολλῶν ἀθροισθέντων*. P. 182 A *οὐ μανθάνεις ἀθρόον λεγόμενον· κατὰ μέρη οὖν ἄκουε.*

8 *καὶ ἕκαστον ζῷόν τε καὶ εἶδος*: cui rerum comprehensioni hominis nomen imponunt (cf. ad p. 150 A) et lapidis et non tantum singulorum animalium nomina, sed etiam generum eorum. Ex illa igitur rerum comprehensione oriuntur non solum speciei notiones et nomina, sed etiam generis.

9 '*ἡδέα* non vacare videtur irrisione, de quo usu voc. v. Ruhnken ad Tim. p. 131 sq.' Stallbaumius. Cf. p. 161 C, 209 E.

14 *Οὐ μνημονεύεις*. Cf. p. 150 C.

15 '*οὔτε ποιοῦμαι — οὐδὲν ἐμόν*, neque quidquam tamquam proprium mihi vindico, velut dicitur *ποιεῖσθαί τινα υἱόν*.' Heindorfius.

18 *ἐξαχθέντος*. Pronomen omissum, ut p. 187 E *ψευδῆ φαμὲν ἑκάστοτε εἶναι δόξαν καί τινα ἡμῶν δοξάζειν ψευδῆ, τὸν δ' αὖ ἀληθῆ, ὡς φύσει οὕτως ἐχόντων.* *τότ' ἤδη* post participium ma-

σκέψομαι εἴτ' ἀνεμιαῖον εἴτε γόνιμον ἀναφανήσεται. ἀλλὰ θαρρῶν καὶ καρτερῶν εὖ καὶ ἀνδρείως ἀποκρίνου ἃ ἂν φαίνηταί σοι περὶ ὧν ἂν ἐρωτῶ.

ΘΕΑΙ. Ἐρώτα δή.

XIII. *ΣΩ. Λέγε τοίνυν πάλιν, εἴ σοι ἀρέσκει τὸ μή τι εἶναι ἀλλὰ γίγνεσθαι ἀεὶ ἀγαθὸν καὶ καλὸν καὶ πάντα ἃ ἄρτι διῇμεν.*

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἔμοιγε, ἐπειδὴ σοῦ ἀκούω οὕτω διεξιόντος, θαυμασίως φαίνεται ὡς ἔχειν λόγον καὶ ὑποληπτέον ᾗπερ διελήλυθας.

ΣΩ. Μὴ τοίνυν ἀπολίπωμεν ὅσον ἐλλεῖπον αὐτοῦ. E
λείπεται δὲ ἐνυπνίων τε πέρι καὶ νόσων, τῶν τε ἄλλων καὶ μανίας, ὅσα τε παρακούειν ἢ παρορᾶν ἤ τι ἄλλο παραισθάνεσθαι λέγεται. οἶσθα γάρ που ὅτι ἐν πᾶσι τούτοις ὁμολογουμένως ἐλέγχεσθαι δοκεῖ ὃν ἄρτι διῇμεν λόγον, ὡς παντὸς μᾶλλον ἡμῖν ψευδεῖς αἰσθήσεις ἐν αὐτοῖς γιγνο- 158
μένας, καὶ πολλοῦ δεῖ τὰ φαινόμενα ἑκάστῳ ταῦτα καὶ εἶναι, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον οὐδὲν ὧν φαίνεται εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

3 *ἂν* om. ς. 13 *τι ἄλλο* 𝔄*ΔΠ*[a] *Bkk.*, *ἄλλο τι* ς. 17 *δεῖν* ex Heindorfii coniectura *Hsch.* 18 *ὧν*] *ὃν* 𝔄 (*ὧν* in marg.) *ΔΠ*.

gna vi inferuntur. Cf. p. 165 E, 191 A.

6 *ἀγαθὸν καὶ καλόν*. Heindorfius miratus est, quod Plato has notiones intulerit, cum antea non nisi formas rerum in sensus cadentes adhibuerit. Sed primum Plato saepe de eadem re dicens variis utitur exemplis. Ita p. 147 A post *χυτρέας*, *ἰπνοπλάθους*, *πλινθουργοὺς* producit *κοροπλάθους*, p. 171 C canem infert, postquam antea (p. 161 C) suem et simiam nominavit. Cf. ad p. 166 E. Deinde recte Campbellius animadvertit transitum ad has notiones eo factum esse, quod p. 156 B iam commemoratae sint *ἡδοναὶ καὶ λῦπαι καὶ ἐπιθυμίαι καὶ φόβοι*, quae res sane non cadunt in sensus.

9 *θαυμασίως φαίνεται ὡς*. 'Iungendum *θαυμασίως ὡς φαίνεται*, mirum quantum videtur esse consentaneum. Sympos. 200 B *θαυμαστῶς δοκεῖ, ὦ Ἀγάθων, ὡς ἀνάγκη εἶναι.* Phaedon. 95 A *θαυμαστῶς μοι εἶπες ὡς παρὰ δόξαν.*' Sallbaumius.

11 *ὅσον ἐλλεῖπον* sc. *ἐστίν*. Cf. soph. 219 A *ὅση περὶ τὸ θνητὸν πᾶν σῶμα θεραπεία.* Phaed. 110 C *τὴν δὲ (γῆν) ὅση λευκή*.

12 *λείπεται — πέρι*, restat, ut dicatur de somniis et morbis. Ut membrum relativum subiectum est verbi *λείπεται*, ita exspectaveris etiam posita esse *ἐνύπνια καὶ νόσοι*. Sed maluit scriptor usu frequenti subiecti loco ponere *περὶ* c. gen. Ita dicitur *ἐρέσθαι τι* et *περί τινος* (p. 147 A) et *ἀναλαβεῖν τι* (p. 203 A) et *περί τινος* (p. 187 C). Cf. ad p. 194 B.

17 *καὶ πολλοῦ δεῖ*. Cf. ad p. 146 C.

158 *ΣΩ.* Τίς δὴ οὖν, ὦ παῖ, λείπεται λόγος τῷ τὴν αἴσθησιν ἐπιστήμην τιθεμένῳ καὶ τὰ φαινόμενα ἑκάστῳ ταῦτα καὶ εἶναι τούτῳ ᾧ φαίνεται;

ΘΕΑΙ. Ἐγὼ μέν, ὦ Σώκρατες, ὀκνῶ εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔχω τί λέγω, διότι μοι νῦν δὴ ἐπέπληξας εἰπόντι αὐτό.
B ἐπεὶ ὡς ἀληθῶς γε οὐκ ἂν δυναίμην ἀμφισβητῆσαι ὡς οἱ μαινόμενοι ἢ οἱ ὀνειρώττοντες οὐ ψευδῆ δοξάζουσιν, ὅταν οἱ μὲν θεοὶ αὐτῶν οἴωνται εἶναι, οἱ δὲ πτηνοί τε, καὶ ὡς πετόμενοι ἐν τῷ ὕπνῳ διανοῶνται.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐδὲ τὸ τοιόνδε ἀμφισβήτημα ἐννοεῖς περὶ αὐτῶν, μάλιστα δὲ περὶ τοῦ ὄναρ τε καὶ ὕπαρ;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ὃ πολλάκις σε οἶμαι ἀκηκοέναι ἐρωτώντων, τί ἂν τις ἔχοι τεκμήριον ἀποδεῖξαι, εἴ τις ἔροιτο νῦν οὕτως ἐν τῷ παρόντι, πότερον καθεύδομεν καὶ πάντα ἃ διανοούμεθα ὀνειρώττομεν, ἢ ἐγρηγόραμέν τε καὶ ὕπαρ ἀλλήλοις
C διαλεγόμεθα.

ΘΕΑΙ. Καὶ μήν, ὦ Σώκρατες, ἄπορόν γε ὅτῳ χρὴ ἐπιδεῖξαι τεκμηρίῳ. πάντα γὰρ ὥσπερ ἀντίστροφα τὰ αὐτὰ παρακολουθεῖ. ἅ τε γὰρ νυνὶ διειλέγμεθα, οὐδὲν

7 οὐ *Hdf.*, εὖ ς. 18 ὅτωι χρόνωι, χρὴ 𝔄, ὅτῳ χρόνῳ χρὴ *ΔΠ*, ὅτῳ χρώμενον χρὴ Schanz. p. 13, ὅτῳ χρεὼν [χρὴ] Fr. Hultsch.

1 **τὴν αἴσθησιν ἐπιστήμην τιθεμένῳ.** Eodem modo quo media forma (cf. p. 172 A, 189 D), etiam activa *τιθέναι* construitur potissimum addito ad nomen participio. p. 165 B *εἰ τὸ ὁρᾶν γε ἐπίστασθαι θήσεις.* p. 209 B *θὲς γάρ με διανοούμενον.* Cf. p. 165 D, 190 A. Graser. spec. adv. p. 21 not.

5 **ἐπέπληξας.** 'Verbis superioribus p. 157 C *Οὐ μνημονεύεις* etc. Nam *ἐπιπλήττειν* saepissime sic adhibetur de reprehensione lenissima. Cf. de rep. VII 528 E, de leg. VII 805 B, VIII 832 B, polit. 257 B.' Heindorfius.

6 **οὐκ ἂν δυναίμην ἀμφισβητῆσαι ὡς — οὐ.** cf. Krueger. § 67, 12, 2.

8 **οἱ δὲ πτηνοί τε** 'h. e. *οἱ δὲ πτηνοί τε οἴωνται εἶναι καὶ διανοῶνται ὡς πετόμενοι*, alii se credant alatos esse et volare in somno sibi videantur. De verbis sciendi et sentiendi cum *ὡς* et participio iunctis v. Matthiae § 569, 7.' Stallbaumius.

13 **Ὃ πολλάκις σε οἶμαι.** 'Fuit haec tum philosophorum quaestio, de qua conf. Aristot. metaph. VII 5.' Heindorfius.

18 **ἄπορόν γε ὅτῳ.** Soph. 236 E *ὅπως γὰρ εἰπόντα χρὴ ψευδῆ λέγειν ἢ δοξάζειν ὄντως εἶναι, καὶ τοῦτο φθεγξάμενον ἐναντιολογίᾳ μὴ συνέχεσθαι, παντάπασιν χαλεπόν.*

19 **ἀντίστροφος** utique apud Platonem est quasi ex altera parte respondens (cf. Cic. or. 32, 114), par. Cf. p. 175 D. Wyttenbach. ad Plut. de aud. poet. 17 F.

κωλύει καὶ ἐν τῷ ὕπνῳ δοκεῖν ἀλλήλοις διαλέγεσθαι· καὶ 158 ὅταν δὴ ὄναρ ὀνείρατα δοκῶμεν διηγεῖσθαι, ἄτοπος ἡ ὁμοιότης τούτων ἐκείνοις.

ΣΩ. Ὁρᾷς οὖν ὅτι τό γε ἀμφισβητῆσαι οὐ χαλεπόν, ὅτε καὶ πότερόν ἐστιν ὕπαρ ἢ ὄναρ ἀμφισβητεῖται, καὶ δὴ D ἴσου ὄντος τοῦ χρόνου ὃν καθεύδομεν ᾧ ἐγρηγόραμεν, ἐν ἑκατέρῳ διαμάχεται ἡμῶν ἡ ψυχὴ τὰ ἀεὶ παρόντα δόγματα παντὸς μᾶλλον εἶναι ἀληθῆ, ὥστε ἴσον μὲν χρόνον τάδε φαμὲν ὄντα εἶναι, ἴσον δὲ ἐκεῖνα, καὶ ὁμοίως ἐφ' ἑκατέροις διισχυριζόμεθα.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ περὶ νόσων τε καὶ μανιῶν ὁ αὐτὸς λόγος, πλὴν τοῦ χρόνου, ὅτι οὐχὶ ἴσος;

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

ΣΩ. Τί οὖν; πλήθει χρόνου καὶ ὀλιγότητι τὸ ἀληθὲς ὁρισθήσεται;

ΘΕΑΙ. Γελοῖον μέντ' ἂν εἴη πολλαχῇ. E

ΣΩ. Ἀλλά τι ἄλλο ἔχεις σαφὲς ἐνδείξασθαι, ὁποῖα τούτων τῶν δοξασμάτων ἀληθῆ;

ΘΕΑΙ. Οὔ μοι δοκῶ.

XIV. ΣΩ. Ἐμοῦ τοίνυν ἄκουε οἷα περὶ αὐτῶν ἂν λέγοιεν οἱ τὰ ἀεὶ δοκοῦντα ὁριζόμενοι τῷ δοκοῦντι εἶναι ἀληθῆ. λέγουσι δέ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὕτως ἐρωτῶντες· ὦ Θεαίτητε, ὃ ἂν ἕτερον ᾖ παντάπασι, μή πή τινα δύναμιν τὴν αὐτὴν ἕξει τῷ ἑτέρῳ; καὶ μὴ ὑπολάβωμεν τῇ μὲν ταὐτὸν εἶναι ὃ ἐρωτῶμεν, τῇ δὲ ἕτερον, ἀλλ' ὅλως ἕτερον.

1 τῷ om. *Hsch.* probante Cobeto, mnemos. IX p. 368. ὕπνῳ 𝔄 Δ Γ Π[1e] *Tur.*, ἐνυπνίῳ ς. 2 ὀνείρατα] ἄττα coni. *Hdf.*, recepit *Hsch.* probante Cobeto l. l. διηγήσασθαι Δ[a] E, διαλέγεσθαι Cobetus l. l. 18 Ἀλλά τι *Hdf.*, Ἀλλὰ τί ς.

1 *ἐν τῷ ὕπνῳ* iure Platoni redditum. Non est enim cur h. l. tempus quo somniamur significari non possit, ut paullo ante *καὶ ὡς πετόμενοι ἐν τῷ ὕπνῳ διανοῶνται.*

δοκεῖν. Cf. p. 201 D *Ἄκουε δὴ ὄναρ ἀντὶ ὀνείρατος. ἐγὼ γὰρ αὖ ἐδόκουν ἀκούειν τινῶν.*

2 *ὀνείρατα* Heindorfius non tolerandum esse censuit; sibi enim nondum accidisse dicit, ut in somnio somnia narrare videretur. Sed aliis accidisse audio.

22 *τὰ ἀεὶ δοκοῦντα — τῷ δοκοῦντι.* 'Eodem modo p. 162 C *τὸ δοκοῦν ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι τῷ δοκοῦντι.*' Heind. Sed p. 170 A *τὸ δοκοῦν ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναί φησί που ᾧ δοκεῖ;*

25 *καὶ μὴ ὑπολ.* 'epexegesin facere apparet praegressi *παντάπασι.*' Heind.

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατον τοίνυν ταὐτόν τι ἔχειν ἢ ἐν δυνά-
159 μει ἢ ἐν ἄλλῳ ὁτῳοῦν, ὅταν ἡ κομιδῇ ἕτερον.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐ καὶ ἀνόμοιον ἀναγκαῖον τὸ τοιοῦτον ὁμολογεῖν;

ΘΕΑΙ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Εἰ ἄρα τι ξυμβαίνει ὅμοιόν τῳ γίγνεσθαι ἢ ἀνόμοιον, εἴτε ἑαυτῷ εἴτε ἄλλῳ, ὁμοιούμενον μὲν ταὐτὸν φήσομεν γίγνεσθαι, ἀνομοιούμενον δὲ ἕτερον;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Οὐκοῦν πρόσθεν ἐλέγομεν ὡς πολλὰ μὲν εἴη τὰ ποιοῦντα καὶ ἄπειρα, ὡσαύτως δέ γε τὰ πάσχοντα;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ μὴν ὅτι γε ἄλλο ἄλλῳ συμμιγνύμενον καὶ ἄλλῳ οὐ ταὐτὰ ἀλλ' ἕτερα γεννήσει;

B ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Λέγωμεν δὴ ἐμέ τε καὶ σὲ καὶ τἆλλα ἤδη κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, Σωκράτη ὑγιαίνοντα καὶ Σωκράτη αὖ ἀσθενοῦντα. πότερον ὅμοιον τοῦτ' ἐκείνῳ ἢ ἀνόμοιον φήσομεν;

ΘΕΑΙ. Ἆρα τὸν ἀσθενοῦντα Σωκράτη, ὅλον τοῦτο λέγεις ὅλῳ ἐκείνῳ, τῷ ὑγιαίνοντι Σωκράτει;

ΣΩ. Κάλλιστα ὑπέλαβες· αὐτὸ τοῦτο λέγω.

ΘΕΑΙ. Ἀνόμοιον δήπου.

ΣΩ. Καὶ ἕτερον ἄρα οὕτως ὥσπερ ἀνόμοιον;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

C ΣΩ. Καὶ καθεύδοντα δὴ καὶ πάντα ἃ νῦν διήλθομεν, ὡσαύτως φήσεις;

2 ὅταν] ὅ τι ἂν Dobreeus, advers. I p. 152, ὃ ἂν *Hsch.* 7 ἑαυτοῦ *Π.* ἄλλου *Π.* 10 ἔμπροσθεν ΞΣΥΖ[r], ἐν τοῖς πρόσθεν *Hsch.* 11 γε τὰ 𝔄ΔΠ[o] *Bkk.*, γε καὶ τὰ ς. 19 τοῦτον *Π.* 22. 23 δήπου καὶ ἕτερον. ΣΩ. Ἆρα ς. Recte distinxit *Hdf.* suffra-
α
gante Δ[a]. 25 καθεύδοντι 𝔄, καθεύδοντι ΔΠ[a]. καθεύδοντα καὶ ἐγρηγοροῦντα F[m], καθεύδοντα δὴ καὶ ἐγρηγορότα καὶ cum Ficino Cornarius (ad marg. Ald. suae), καθεύδοντα δὴ ἐγρηγορότι coni. *Cpl.* νῦν δὴ ex Heindorfii coniectura *Hsch.*

8 *ἀνομοιοῦσθαι* debetur philosopho, qui, ut verba verbis respondeant, quemadmodum ὁμοιοῦσθαι ab ὅμοιος ductum est, ita ἀνομοιοῦσθαι deduxit ab ἀνόμοιος. Cf. Buttmann, ausf. gr. Sprachl. II p. 473.

10 *πρόσθεν*: cf. p. 156 A. 'Soph. 259 C Ὃ καὶ πρόσθεν εἴρηται.' Cpl.

14 *γεννήσει.* 'Futurum h. l. optativi vicem explere videtur.' Heind.

18 *πότερον.* Cf. ad p. 193 A.

25 *Καὶ καθεύδοντα.* Socrates postquam hominem aegrotantem

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε. 159

ΣΩ. Ἕκαστον δὴ τῶν πεφυκότων τι ποιεῖν ἄλλο τι, ὅταν μὲν λάβῃ ὑγιαίνοντα Σωκράτη, ὡς ἑτέρῳ μοι χρήσεται, ὅταν δὲ ἀσθενοῦντα, ὡς ἑτέρῳ;

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὐ μέλλει;

ΣΩ. Καὶ ἕτερα δὴ ἐφ' ἑκατέρου γεννήσομεν ἐγώ τε ὁ πάσχων καὶ ἐκεῖνο τὸ ποιοῦν;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Ὅταν δὴ οἶνον πίνω ὑγιαίνων, ἡδύς μοι φαίνεται καὶ γλυκύς;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ἐγέννησε γὰρ δὴ ἐκ τῶν προωμολογημένων τό τε ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον γλυκύτητά τε καὶ αἴσθησιν, ἅμα D φερόμενα ἀμφότερα, καὶ ἡ μὲν αἴσθησις πρὸς τοῦ πάσχοντος οὖσα αἰσθανομένην τὴν γλῶσσαν ἀπειργάσατο, ἡ δὲ γλυκύτης πρὸς τοῦ οἴνου περὶ αὐτὸν φερομένη γλυκὺν τὸν οἶνον τῇ ὑγιαινούσῃ γλώττῃ ἐποίησεν καὶ εἶναι καὶ φαίνεσθαι.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν τὰ πρότερα ἡμῖν οὕτως ὡμολόγητο.

ΣΩ. Ὅταν δὲ ἀσθενοῦντα, ἄλλο τι πρῶτον μὲν τῇ ἀληθείᾳ οὐ τὸν αὐτὸν ἔλαβεν; ἀνομοίῳ γὰρ δὴ προσῆλθεν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ἕτερα δὴ αὖ ἐγεννησάτην ὅ τε τοιοῦτος Σωκρά- E της καὶ ἡ τοῦ οἴνου πόσις, περὶ μὲν τὴν γλῶτταν αἴσθησιν

21 τι ἢ πρῶτον Ξς, ἢ om. *Bkk.*

diversum esse ab homine valente statuit, non in eo moratur idem cadere in hominem dormientem et vigilantem, in hominem sanum et insanum. Cf. p. 157 C. Etiam aliis locis in exemplorum enumeratione aliquid desideratur. P. 156 B Cornario videbatur deesse *καὶ γεύσεις καὶ θίξεις*, Heindorfio *καὶ γεύσεις*, p. 178 B Cornarius, Stephanus, Heindorfius, alii post *λευκῶν* excidisse existimaverunt *μελάνων*. Platoni satis visum est res quasdam significasse.

12 *ἐκ τῶν προωμολογημένων*, v. p. 156 D E. Hdf.

H. l. sunt:

I. τὰ γεννῶντα
  1. τὸ πάσχον: Σωκράτης
  2. τὸ ποιοῦν: οἶνος

II. τὰ γεννώμενα
  1. ἡ αἴσθησις
  2. τὸ αἰσθητόν: γλυκύτης.

Desideratur h. l. gustus notio; sed voce *γεύσεως* Plato videtur non usus esse. Cf. ad p. 156 B.

21 *Ὅταν δὲ ἀσθενοῦντα* 'sc. *λάβῃ*, quod repetendum e praegressis illis licet remotioribus *ὅταν μὲν λάβῃ ὑγιαίνοντα Σωκράτη.*' Heindorfius.

πικρότητος, περὶ δὲ τὸν οἶνον γιγνομένην καὶ φερομένην πικρότητα, καὶ τὸν μὲν οὐ πικρότητα ἀλλὰ πικρόν, ἐμὲ δὲ οὐκ αἴσθησιν ἀλλ' αἰσθανόμενον;

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐγώ τε οὐδὲν ἄλλο ποτὲ γενήσομαι οὕτως αἰσθανόμενος· τοῦ γὰρ ἄλλου ἄλλη αἴσθησις, καὶ
160 *ἀλλοῖον [καὶ] ἄλλο ποιεῖ τὸν αἰσθανόμενον· οὔτ' ἐκεῖνο τὸ ποιοῦν ἐμὲ μή ποτ' ἄλλῳ συνελθὸν ταὐτὸν γεννῆσαν τοιοῦτον γένηται· ἀπὸ γὰρ ἄλλου ἄλλο γεννῆσαν ἀλλοῖον γενήσεται.*

ΘΕΑΙ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Οὐδὲ μὴν ἔγωγε ἐμαυτῷ τοιοῦτος, ἐκεῖνό τε ἑαυτῷ τοιοῦτον γενήσεται.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Ἀνάγκη δέ γε ἐμέ τε τινὸς γίγνεσθαι, ὅταν αἰσθανόμενος γίγνωμαι· αἰσθανόμενον γάρ, μηδενὸς δὲ αἰσθανόμενον ἀδύνατον γίγνεσθαι· ἐκεῖνό τε τινὶ γίγνεσθαι,
B *ὅταν γλυκὺ ἢ πικρὸν ἤ τι τοιοῦτον γίγνηται· γλυκὺ γάρ, μηδενὶ δὲ γλυκὺ ἀδύνατον γίγνεσθαι.*

1 *πικρότητος* delendum putat R. Hirzelius, de bonis in fine Phil. enum. p. 79. 5 *Οὔκουν Hrm. Hsch.* *γεννήσομαι* $\mathfrak{A} \Delta \Pi^{a}$. 7 *καὶ ἄλλον ποιεῖ τὸν Bkk.*, *καὶ ἄλλο ποιεῖ τὸν Hdf.*, *[καὶ ἄλλον] ποιεῖ τὸ Hrm.*, *[καὶ] ἄλλο ποιεῖ τὸν Wb.* *ἄλλον* $\mathfrak{A} \Delta \Sigma$ Y F, *ἄλλο* *ς. *τὸ* $\mathfrak{A} \Delta \Pi^{a} B^{1e} E^{1}$. 15 *τε* om. $\mathfrak{A} \Delta \Pi^{e}$. 19 *γίγνεσθαι* coni. *Hdf.*, receperunt *Tur.*, *γενέσθαι* libri.

5 *Οὐκοῦν ἐγώ τε — οὕτως αἰσθανόμενος* primus recte interpretatus est Campbellius, qui *οὐδὲν ἄλλο* pervidit pendere ab *γενήσομαι οὕτως αἰσθανόμενος*. Itaque Socrates: nulla alia, inquit, res unquam erit, quam ita percipiam, sc. ut rem, quam percipio. De *γίγνεσθαι* cum participio iuncto v. Stallbaumius ad leg. II 670 B. Cf. infra p. 164 A *Ὁ δέ γε ὁρῶν καὶ ἐπιστήμων γεγονώς*.

6 *τοῦ γὰρ ἄλλου*. Duae afferuntur causae, quod aliam rem ita percipiam. Primum enim alius rei alius est sensus, deinde diversum alia res reddit percipientem. Quae igitur generant, *τὸ πάσχον* et *τὸ ποιοῦν*, nunquam *ἄλλα* fiunt, sed tantum *ἀλλοῖα* (cf. p. 156 E, 159 E), sed quae generantur pro generantium diversitate diversa evadunt. Conf. quae de hac re disserui in Fleckeiseni annal. 1868 p. 30 sq.

7 *οὔτε — μή ποτ' — γένηται*, gravior quidam modus negandi. De rep. X 609 B *οὐ γὰρ τό γε ἀγαθὸν μή ποτέ τι ἀπολέσῃ οὐδὲ αὖ τὸ μήτε κακὸν μήτε ἀγαθόν*. Cf. Graseri spec. adv. p. 57, Frankii de part. neg. III p. 27.

8 *τὸ ποιοῦν ἐμὲ* 'sc. *οὕτως αἰσθανόμενον*.' Heind.

9 *τοιοῦτον*. Oppositum est ei *ἀλλοῖον*, ut de rep. VIII 559 B *ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδεσμάτων ἢ τοιούτων ἐπιθυμία*.

12 *Οὐδὲ μήν*. Neque *τὸ πάσχον* affici potest neque *τὸ ποιοῦν* afficere hunc vel illum in modum

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν. 160

ΣΩ. Λείπεται δή, οἶμαι, ἡμῖν ἀλλήλοις, εἴτ' ἐσμέν, εἶναι, εἴτε γιγνόμεθα, γίγνεσθαι, ἐπείπερ ἡμῶν ἡ ἀνάγκη τὴν οὐσίαν συνδεῖ μέν, συνδεῖ δὲ οὐδενὶ τῶν ἄλλων, οὐδ' αὖ ἡμῖν αὐτοῖς. ἀλλήλοις δὴ λείπεται συνδεδέσθαι. ὥστε εἴτε τις εἶναί τι ὀνομάζει, τινὶ εἶναι ἢ τινὸς ἢ πρός τι ῥητέον αὐτῷ, εἴτε γίγνεσθαι· αὐτὸ δὲ ἐφ' αὑτοῦ τι ἢ ὂν ἢ γιγνόμενον οὔτε αὐτῷ λεκτέον οὔτ' ἄλλου λέγοντος ἀπο- C δεκτέον, ὡς ὁ λόγος ὃν διεληλύθαμεν σημαίνει.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅτε δὴ τὸ ἐμὲ ποιοῦν ἐμοί ἐστι καὶ οὐκ ἄλλῳ, ἐγὼ καὶ αἰσθάνομαι αὐτοῦ, ἄλλος δ' οὔ;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Ἀληθὴς ἄρα ἐμοὶ ἡ ἐμὴ αἴσθησις· τῆς γὰρ ἐμῆς οὐσίας ἀεί ἐστι. καὶ ἐγὼ κριτὴς κατὰ τὸν Πρωταγόραν τῶν τε ὄντων ἐμοί, ὡς ἔστι, καὶ τῶν μὴ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστιν.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

XV. *ΣΩ.* Πῶς ἂν οὖν ἀψευδὴς ὢν καὶ μὴ πταίων D τῇ διανοίᾳ περὶ τὰ ὄντα ἢ γιγνόμενα οὐκ ἐπιστήμων ἂν εἴην ὧνπερ αἰσθητής;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ὅπως οὔ.

7 *γίγνεσθαι, γίγνεσθαι·* J. Frei, quaest. Prot. p. 84. 8 *ἀπολεκτέον* 𝔄ᶜ *Δ*. 19 *ἂν οὖν* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *οὖν ἂν* ceteri praeter F; is
οὔ
enim cum ς om. *ἄν*. 22 *ὅπως οὔ* Ξ *Bkk.*, *ὅπως οὖν* E F, *ὁπωσοῦν* *ς.

sublata necessitudine, quae inter utrumque intercedit.

2 *εἴτ' ἐσμέν, εἶναι, εἴτε γιγν.* Ita etiam paullo post *περὶ τὰ ὄντα ἢ γιγνόμενα*. Nimirum *εἶναι* nobis dicendum erit, si vulgarem hominum consuetudinem sequemur, si philosophorum rationem, *γίγνεσθαι*. Cf. p. 157 AB.

3 '*ἡμῶν* cohaeret cum *τὴν οὐσίαν*.' Stallb.

4 *τῶν ἄλλων* 'praeter *τὸν αἰσθανόμενον* et *τὸ ποιοῦν αἰσθάνεσθαι*.' Heind.

6 *εἴτε τις εἶναί τι ὀνομάζει*: 'p. 166 C *εἰ εἶναι δεῖ ὀνομάζειν*.' Hdf. Cf. p. 198 B *Καὶ καλοῦμέν γε παραδιδόντα μὲν διδάσκειν, παραλαμβάνοντα δὲ μανθάνειν, ἔχοντα δὲ δὴ — ἐπίστασθαι*. Verba nominandi usurpata sunt dicendi potestate.

7 *εἴτε γίγνεσθαι*. Repetendum *τινὶ γίγνεσθαι ἢ τινὸς* etc. Similem in modum postposita reperies p. 175 B *καὶ ὁ πεντηκοστὸς ἀπ' αὐτοῦ*. Hdf.

8 *ἄλλου λέγοντος ἀποδεκτέον*: p. 206 A *τοὐναντίον λέγοντος ἆρ' οὐ μᾶλλον ἂν ἀποδέξαιο*. Cf. ad p. 168 C.

15 *καὶ ἐγὼ κριτής*. Cf. p. 152 AC.

20 *οὐκ ἐπιστήμων ἂν εἴην ὧνπερ αἰσθητής*. P. 208 E *αὐτοῦ ἐπιστήμων γεγονὼς ἔσται, οὗ πρότερον ἦν δοξαστής*.

ΣΩ. *Παγκάλως ἄρα σοι εἴρηται ὅτι ἐπιστήμη οὐκ ἄλλο τί ἐστιν ἢ αἴσθησις, καὶ εἰς ταὐτὸν συμπέπτωκε, κατὰ μὲν Ὅμηρον καὶ Ἡράκλειτον καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον φῦλον οἷον ῥεύματα κινεῖσθαι τὰ πάντα, κατὰ δὲ Πρωταγόραν τὸν σοφώτατον πάντων χρημάτων ἄνθρωπον μέτρον εἶναι,*
E *κατὰ δὲ Θεαίτητον τούτων οὕτως ἐχόντων αἴσθησιν ἐπιστήμην γίγνεσθαι. ἦ γάρ, ὦ Θεαίτητε; φῶμεν τοῦτο σὸν μὲν εἶναι οἷον νεογενὲς παιδίον, ἐμὸν δὲ μαίευμα; ἢ πῶς λέγεις;*

ΘΕΑΙ. *Οὕτως ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Τοῦτο μὲν δή, ὡς ἔοικε, μόλις ποτὲ ἐγεννήσαμεν, ὅ τι δή ποτε καὶ τυγχάνει ὄν. μετὰ δὲ τὸν τόκον τὰ ἀμφιδρόμια αὐτοῦ ὡς ἀληθῶς ἐν κύκλῳ περιθρεκτέον τῷ λόγῳ, σκοπουμένους μὴ λάθῃ ἡμᾶς οὐκ ἄξιον ὂν τροφῆς*
161 *τὸ γιγνόμενον, ἀλλὰ ἀνεμιαῖόν τε καὶ ψεῦδος. ἢ σὺ οἴει πάντως δεῖν τό γε σὸν τρέφειν καὶ μὴ ἀποτιθέναι; ἢ καὶ ἀνέξει ἐλεγχόμενον ὁρῶν, καὶ οὐ σφόδρα χαλεπανεῖς, ἐάν τις σοῦ ὡς πρωτοτόκου αὐτὸ ὑφαιρῇ;*

ΘΕΟ. *Ἀνέξεται, ὦ Σώκρατες, Θεαίτητος· οὐδαμῶς γὰρ δύσκολος. ἀλλὰ πρὸς θεῶν εἰπέ, ἦ αὖ οὐχ οὕτως ἔχει;*

ΣΩ. *Φιλόλογός γ' εἶ ἀτεχνῶς καὶ χρηστός, ὦ Θεό-*

5 *ἄνθρωπον μέτρον* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *μέτρον ἄνθρωπον* ς. 12 *καὶ* om. *Δ Π.* 16 *ἀποτιθέναι Bkk.* cum libris, *ἐκτιθέναι* ς. 18 *τίς σου* $Δ^a$ $Π^a$ B^a, de 𝔄 Gaisfordius: 'credo *τί σου* a p. m.', Campbellius: 'Bodl. p. m. *τίστου?*' 20 *ἦ* $Δ^c$ $Π^c$ Γc *Bkk.*, *ἢ* 𝔄 (in marg. *εἰ* et *ἦ αὖ οὕτως ἔχει*) $Δ^a$, *ἦ* B^a, *ἦ* B^cC, *εἰ* bis *Hdf.*

2 *κατὰ μὲν Ὅμ. καὶ Ἡράκλ.* V. p. 152 DE.

6 *τούτων οὕτως ἐχόντων.* Socrates significat, si quae Heraclitus et Protagoras docent vera sint, etiam quae Theaetetus dicit concedenda esse.

11 *μόλις ποτέ*, 'vix tandem, tandem aliquando; v. ad Protag. 314 E et 348 C.' Stallb.

12 *τὰ ἀμφιδρόμια.* Schol. R. S. *ἡμέρα πέμπτη τοῖς βρέφεσιν ἐκ γενέσεως οὕτω κληθεῖσα, παρ' ὅσον ἐν ταύτῃ καθαίρουσι τὰς χεῖρας αἱ συνεφαψάμεναι τῆς μαιώσεως καὶ τὸ βρέφος περὶ τὴν ἑστίαν φέρουσι τρέχουσαι κύκλῳ καὶ τοὔνομα τίθενται τούτῳ δῶρά τε πέμπουσι τῷ παιδίῳ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολύποδας καὶ σηπίας οἵ τε φίλοι καὶ οἰκεῖοι καὶ ἁπλῶς οἱ προσήκοντες.* Cf. C. F. Hermann, Privatalterth. § 32.

15 *ἢ σὺ οἴει.* cf. p. 151 C.

21 *φιλόλογος.* Plato 'cum *λόγους* praecipue et proprie de philosopha disputatione dicere consueverit, huic mori vocem *φιλόλογος* adaptavit.' K. Lehrsius, anal. gram. in append. ad Herod. script. tria. p. 381. Itaque *φιλόλογος* est disputandi cupidus. Eandem significationem habet *φιλολογία* p. 146 A.

καὶ χρηστός, '*und recht gutmüthig*, quod non vacat leni quadam cavillatione, de quo

δωρε, ὅτι με οἴει λόγων τινὰ εἶναι θύλακον καὶ ῥᾳδίως 161
ἐξελόντα ἐρεῖν ὡς οὐκ αὖ ἔχει οὕτω ταῦτα. τὸ δὲ γιγνό- B
μενον οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι οὐδεὶς τῶν λόγων ἐξέρχεται παρ᾽
ἐμοῦ ἀλλ᾽ ἀεὶ παρὰ τοῦ ἐμοὶ προσδιαλεγομένου, ἐγὼ δὲ
οὐδὲν ἐπίσταμαι πλέον πλὴν βραχέος, ὅσον λόγον παρ᾽
ἑτέρου σοφοῦ λαβεῖν καὶ ἀποδέξασθαι μετρίως. καὶ νῦν
τοῦτο παρ᾽ τοῦδε πειράσομαι, οὔ τι αὐτὸς εἰπεῖν.

ΘΕΟ. Σὺ κάλλιον, ὦ Σώκρατες, λέγεις· καὶ ποίει οὕτως.

XVI. ΣΩ. Οἶσθ᾽ οὖν, ὦ Θεόδωρε, ὃ θαυμάζω τοῦ ἑταίρου σου Πρωταγόρου;

ΘΕΟ. Τὸ ποῖον; C

ΣΩ. Τὰ μὲν ἄλλα μοι πάνυ ἡδέως εἴρηκεν, ὡς τὸ δο-
κοῦν ἑκάστῳ τοῦτο καὶ ἔστι· τὴν δ᾽ ἀρχὴν τοῦ λόγου τε-
θαύμακα, ὅτι οὐκ εἶπεν ἀρχόμενος τῆς ἀληθείας ὅτι
πάντων χρημάτων μέτρον ἐστὶν ὗς ἢ κυνοκέφαλος ἤ τι
ἄλλο ἀτοπώτερον τῶν ἐχόντων αἴσθησιν, ἵνα μεγαλοπρε-
πῶς καὶ πάνυ καταφρονητικῶς ἤρξατο ἡμῖν λέγειν, ἐν-
δεικνύμενος ὅτι ἡμεῖς μὲν αὐτὸν ὥσπερ θεὸν ἐθαυμάζομεν
ἐπὶ σοφίᾳ, ὁ δ᾽ ἄρα ἐτύγχανεν ὢν εἰς φρόνησιν οὐδὲν
βελτίων βατράχου γυρίνου, μὴ ὅτι ἄλλου του ἀνθρώπων. D

2 αὖ οὐκ *Hsch.* αὖ om. *Tur. Hrm.* ἂν ἔχοι F. 8 ΘΕΟ. auctore Cornario *Hdf.* 21 βατράχου de glossemate suspectum Heindorfio, Valckenario, Cobeto (mnemos. IX p. 352).

usu voc. v. Phaedr. 264 C *χρηστὸς εἶ, ὅτι με ἡγεῖ ἱκανὸν εἶναι τὰ ἐκείνου οὕτως ἀκριβῶς διιδεῖν.* Infra p. 166 A *οὗτος δὴ ὁ Σωκράτης ὁ χρηστός*, bonus iste, h. e. fatuus. conf. Ruhnken. ad Tim. p. 132.' Stallb.

2 *ὡς οὐκ αὖ ἔχει οὕτω ταῦτα.* Socrates non profitetur artem sophistarum, qui in utramque partem disputant.

τὸ γιγνόμενον, id quod fieri solet, 'id quod res est, verum. P. 175 B *Παντάπασι τὰ γιγνόμενα λέγεις.*' Heind. Cf. ad p. 179 C.

3 *παρ᾽ ἐμοῦ.* Menex. 235 B *οὕτως ἔναυλος ὁ λόγος τε καὶ ὁ φθόγγος παρὰ τοῦ λέγοντος ἐνδύεται εἰς τὰ ὦτα κτλ.*

5 *λόγον — λαβεῖν καὶ ἀποδέξασθαι*, tractandum et explorandum suscipere.' Hdf. Cf. Stallbaumius ad remp. VII 531 E.

8 *Σὺ κάλλιον — λέγεις.* 'Probandi haec formula saepe occurrit, ut Arist. Lysistr. 76 *πολὺ σὺ κάλλιον λέγεις.*' Heind.

15 *ἀληθείας*: cf. proleg. p. 24.

17 *ἵνα — ἤρξατο.* Krueger. § 54, 8, 8.

μεγαλοπρεπῶς. Cf. p. 168 C *εἰ δ᾽ αὐτὸς ἔζη, μεγαλειότερον ἂν τοῖς αὑτοῦ ἐβοήθησεν.* Cf. prol. p. 24.

21 *βατράχου γυρίνου.* '*γυρῖνος* est *τὸ ἐκ τοῦ βατράχου παιδίον*, ut ait schol. cf. Plin. hist. nat. IX 51, Hesych. et Suid. in voc. Quidni vero nomini generis per appositionem addere liceat

ἢ πῶς λέγωμεν, ὦ Θεόδωρε; εἰ γὰρ δὴ ἑκάστῳ ἀληθὲς ἔσται ὃ ἂν δι᾽ αἰσθήσεως δοξάζῃ, καὶ μήτε τὸ ἄλλου πάθος ἄλλος βέλτιον διακρινεῖ, μήτε τὴν δόξαν κυριώτερος ἔσται ἐπισκέψασθαι ἕτερος τὴν ἑτέρου, ὀρθὴ ἢ ψευδής, ἀλλ᾽ ὃ πολλάκις εἴρηται, αὐτὸς τὰ αὑτοῦ ἕκαστος μόνος δοξάσει, ταῦτα δὲ πάντα ὀρθὰ καὶ ἀληθῆ, τί δή ποτε, ὦ ἑταῖρε, Πρωταγόρας μὲν σοφός, ὥστε καὶ ἄλλων διδάσκα-
E *λος ἀξιοῦσθαι δικαίως μετὰ μεγάλων μισθῶν, ἡμεῖς δὲ ἀμαθέστεροί τε καὶ φοιτητέον ἡμῖν ἦν παρ᾽ ἐκεῖνον, μέτρῳ ὄντι αὐτῷ ἑκάστῳ τῆς αὑτοῦ σοφίας; [καὶ] ταῦτα πῶς μὴ φῶμεν δημούμενον λέγειν τὸν Πρωταγόραν; τὸ δὲ δὴ ἐμόν τε καὶ τῆς ἐμῆς τέχνης τῆς μαιευτικῆς σιγῶ, ὅσον γέλωτα ὀφλισκάνομεν· οἶμαι δὲ καὶ ξύμπασα ἡ τοῦ διαλέγεσθαι πραγματεία. τὸ γὰρ ἐπισκοπεῖν καὶ [ἐπιχειρεῖν] ἐλέγχειν τὰς ἀλλήλων φαντασίας τε καὶ δόξας ὀρθὰς ἑκά-*
162 *στου οὔσας οὐ μακρὰ μὲν καὶ διωλύγιος φλυαρία, εἰ*

1 *λέγωμεν* Δ𝔄^{1} Π^{1e} *Tur.*, *λέγομεν* B^{a}𝔄^{2}ς. 5 *μόνος* 𝔄Δ^{e}Π^{e} *Bkk.*, *μόνον* *ς. 10 *καὶ* om. 𝔄^{c}ΔΠ *Bkk.*, retinuit cum ς *Hrm.* 14 *ἐπιχειρεῖν* om. 𝔄ΔΠ^{1e} *Bkk.*, retinuerunt cum ς *Stb. Hsch.*

vocabulum formae, quo illius notio accuratius definiatur? Similiter certe Strabo XV p. 706 *θηρίων ἀλωπέκων*. Pausan. IX 2 *νόσον λύσσαν*, quae cum his contendit Bernhardy, Syntax. p. 193.' Stallbaumius. Cf. Lobecki path. elem. II p. 363.

1 *ἢ πῶς λέγομεν;* eodem modo etiam p. 182 C dictum. Aliter p. 187 E *τί δὴ καὶ λέγομεν;*

εἰ — ἀληθὲς ἔσται, *wenn für Jeden wahr sein soll.* *εἰ* cum indicativo futuri saepe rem fortasse non esse indicat. Quare non mirum, quod in apodosi est *φοιτητέον ἡμῖν ἦν*.

8 *μετὰ μεγάλων μισθῶν*. Meno 91 D *οἶδα γὰρ ἄνδρα ἕνα Πρωταγόραν πλείω χρήματα κτησάμενον ἀπὸ ταύτης τῆς σοφίας ἢ Φειδίαν τε, ὃς οὕτω περιφανῶς καλὰ ἔργα εἰργάζετο, καὶ ἄλλους δέκα τῶν ἀνδριαντοποιῶν.* Hdf. Diog. La IX 52 *οὗτος* (Protagoras) *πρῶτος μισθὸν εἰσεπράξατο μνᾶς ἑκατόν*. Fischerus. Cf. ad p. 165 E et Welcker, kl. Schr. II p. 416—17.

11 *δημούμενον*. Schol. R. *δημοκοποῦντα, παίζοντα, θωπεύοντα*. Cf. Ruhnken ad Tim. p. 78.

13 *οἶμαι δὲ*. Cf. ad p. 207 A.

16 '*μὲν* in interrogatione sic usurpatum affirmationem alterius exspectat: opinor, haud dubie. Vid. Charm. 153 C Eur. Med. 676. Monuit hoc sua ad Charmidae locum retractans Heindorfius. Differt autem haec interrogandi forma ab illa per *πού* eo, quod *πού* in re aliunde satis certa alterius assensum exspectat, istud *μὲν* autem aliquid ut consentaneum et necessarium poscit.' Buttmannus ad Meno. 82 A. Cf. ad p. 163 E et de *πού* p. 152 A 155 C.

διωλύγιος. Schol. R. *μεγάλη ἢ ἐπὶ πολὺ διήκουσα*. Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 88.

ἀληθὴς ἡ ἀλήθεια Πρωταγόρου, ἀλλὰ μὴ παίζουσα ἐκ τοῦ 162
ἀδύτου τῆς βύβλου ἐφθέγξατο;

ΘΕΟ. Ὦ Σώκρατες, φίλος ἁνήρ, ὥσπερ σὺ νῦν δὴ εἶπες. οὐκ ἂν οὖν δεξαίμην δι' ἐμοῦ ὁμολογοῦντος ἐλέγχεσθαι Πρωταγόραν, οὐδ' αὖ σοὶ παρὰ δόξαν ἀντιτείνειν. τὸν οὖν Θεαίτητον πάλιν λαβέ. πάντως καὶ νῦν δὴ μάλ' ἐμμελῶς σοι ἐφαίνετο ὑπακούειν.

ΣΩ. Ἆρα κἂν εἰς Λακεδαίμονα ἐλθών, ὦ Θεόδωρε,
πρὸς τὰς παλαίστρας ἀξιοῖς ἂν ἄλλους θεώμενος γυμνούς, B
ἐνίους φαύλους, αὐτὸς μὴ ἀντεπιδεικνύναι τὸ εἶδος παραποδυόμενος;

ΘΕΟ. Ἀλλὰ τί μὴν δοκεῖς, εἴπερ μέλλοιέν μοι ἐπιτρέψειν καὶ πείσεσθαι; ὥσπερ νῦν οἶμαι ὑμᾶς πείσειν ἐμὲ μὲν ἐᾶν θεᾶσθαι καὶ μὴ ἕλκειν πρὸς τὸ γυμνάσιον σκληρὸν ἤδη ὄντα, τῷ δὲ δὴ νεωτέρῳ τε καὶ ὑγροτέρῳ ὄντι προσπαλαίειν.

XVII. ΣΩ. Ἀλλ' εἰ οὕτως, ὦ Θεόδωρε, σοὶ φίλον,
οὐδ' ἐμοὶ ἐχθρόν, φασὶν οἱ παροιμιαζόμενοι. πάλιν δὴ οὖν C
ἐπὶ τὸν σοφὸν Θεαίτητον ἰτέον. λέγε δή, ὦ Θεαίτητε,

3 ἁνήρ *Bkk.*, ἀνήρ ς. 6 νῦν δὴ 𝔄ΔΠ *Bkk.*, δὴ νῦν ς.
9 γυμνούς, ἐν οἷς ἐνίους A. Riese, Zeitschr. f. d. Gymn. 1864 p. 255.

1 *ἐκ τοῦ ἀδύτου.* Eur. Andr. 1147 *πρὶν δή τις ἀδύτων ἐκ μέσων ἐφθέγξατο δεινόν τι καὶ φρικῶδες.* Tur.

3 *ἁνήρ* articulo caret, ubi certus aliquis venuste et cum irrisione quadam significatur (cf. p. 155 D), quod non cadere in hunc locum quisque videt.

9 *παλαίστρας* Lacedaemoniorum praeter Platonem nullus scriptor videtur commemorare. Haase, Palaestrik in Hall. Encl. III 9 p. 374. Hac de re Hermannus, Privatalterth. p. 360: '*Bei Pl. Th.* 162 *sind die* π α λ α ῖ σ τ ρ α ι *in Sparta nur auf Ringplätze, nicht auf Ringschulen zu beziehen.*'

γυμνούς. 'Lacedaemonii enim, qui *πρῶτοι ἐγυμνώθησαν καὶ ἐς τὸ φανερὸν ἀποδύντες λίπα μετὰ τοῦ γυμνάζεσθαι ἠλείψαντο*, ut ait Thucyd. I 6 (cf. Plat. de rep. V 452 C), nudato plane corpore certare in palaestris solebant. vid. Perizon. ad Ael. v. h. III 38.' Heindorfius.

10 *ἐνίους*: cf. ad p. 144 E et Sauppius ad Dem. Ol. III 11.

14 '*σκληρὸς* dicitur is, cuius membra prae senectute non amplius sunt flexibilia, sed rigida et dura.' Winckelmannus, Plat. Euth. p. 223. *σκληρὸς* ut h. l., ita etiam p. 191 C *ὑγρῷ* oppositus est; p. 155 E translate usurpatur de homine rudi.

17 *εἰ οὕτως — ἐμοὶ ἐχθρόν.* 'Eodem utitur proverbio Aristaenetus epist. XXI p. 98 ed. Boiss., ad quem locum videndi sunt interpretes p. 518 sqq.' Stallb.

19 *τὸν σοφόν*, 'qui scientiam *αἴσθησιν* esse ponendo repente sapiens evasit.' Heindorf.

162 πρῶτον μὲν ἃ νῦν δὴ διήλθομεν, ἆρα οὐ συνθαυμάζεις εἰ
ἐξαίφνης οὕτως ἀναφανήσει μηδὲν χείρων εἰς σοφίαν
ὁτουοῦν ἀνθρώπων ἢ καὶ θεῶν; ἢ ἧττόν τι οἴει τὸ Πρω-
ταγόρειον μέτρον εἰς θεοὺς ἢ εἰς ἀνθρώπους λέγεσθαι;
ΘΕΑΙ. Μὰ Δί᾽ οὐκ ἔγωγε. καὶ ὅπερ γε ἐρωτᾷς, πάνυ
θαυμάζω. ἡνίκα γὰρ διῇμεν ὃν τρόπον λέγοιεν τὸ δοκοῦν
D ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι τῷ δοκοῦντι, πάνυ μοι εὖ ἐφαίνετο
λέγεσθαι· νῦν δὲ τοὐναντίον τάχα μεταπέπτωκεν.
ΣΩ. Νέος γὰρ εἶ, ὦ φίλε παῖ· τῆς οὖν δημηγορίας
ὀξέως ὑπακούεις καὶ πείθει. πρὸς γὰρ ταῦτα ἐρεῖ Πρω-
ταγόρας ἤ τις ἄλλος ὑπὲρ αὐτοῦ· ὦ γενναῖοι παῖδές τε καὶ
γέροντες, δημηγορεῖτε ξυγκαθεζόμενοι, θεούς τε εἰς τὸ
μέσον ἄγοντες, οὓς ἐγὼ ἔκ τε τοῦ λέγειν καὶ τοῦ γράφειν
E περὶ αὐτῶν, ὡς εἰσὶν ἢ ὡς οὐκ εἰσίν, ἐξαιρῶ· καὶ ἃ οἱ
πολλοὶ ἂν ἀποδέχοιντο ἀκούοντες, λέγετε ταῦτα, ὡς δει-
νὸν εἰ μηδὲν διοίσει εἰς σοφίαν ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων
βοσκήματος ὁτουοῦν· ἀπόδειξιν δὲ καὶ ἀνάγκην οὐδ᾽ ἥν-

1 δὴ post νῦν om. *Stb.* 8 δὲ αὖ τοὐναντίον EΠς, αὖ om. *Bkk.* τάχα 𝔄ᶜ Δᵉ Πᶦᵉ *Bkk.*, ταχὺ ς. 9 ταῖς — δημηγορίαις *Hrm.* 13 λέγοντες 𝔄 Δ Πᶦᵉ probante Winckelmanno ad Euth. 293 C. 14 περὶ αὐτῶν — οὐκ εἰσὶν *Stb.* putavit glossema esse. Adversantur ei Hoenebeek Hissink p. 68, Krische, Theol. Lehren d. gr. Denk. p. 134. ἐξαιρῶ *Hdf.*, ἐξαίρω ς. 15 ἂν post ἃ ponunt Eς, post πολλοὶ *Bkk.*

2 ἐξαίφνης οὕτως. Cf. ad p. 142 D.

3 ἢ ἧττόν τι οἴει. De leg. IV 716 C ὁ δὴ θεὸς ἡμῖν πάντων χρημάτων μέτρον ἂν εἴη μάλιστα, καὶ πολὺ μᾶλλον ἤ πού τις, ὥς φασιν, ἄνθρωπος.

9 Νέος γὰρ εἶ. Parmen. 130 E νέος γὰρ εἶ ἔτι, φάναι τὸν Παρμενίδην, ὦ Σώκρατες, καὶ οὔπω σου ἀντείληπται φιλοσοφία, ὡς ἔτι ἀντιλήψεται κατ᾽ ἐμὴν δόξαν, ὅτε οὐδὲν αὐτῶν ἀτιμάσεις· νῦν δὲ ἔτι πρὸς ἀνθρώπων ἀποβλέπεις δόξας διὰ τὴν ἡλικίαν. Stb.

δημηγορία est ἃ οἱ πολλοὶ ἂν ἀποδέχοιντο ἀκούοντες, ταῦτα λέγειν (p. 162 E).

13 οὓς ἐγὼ — ἐξαιρῶ. 'Protagorae haec de diis verba laudat Diog. Laert. IX 51 Περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι εἴθ᾽ ὡς εἰσὶν εἴθ᾽ ὡς οὐκ εἰσίν· πολλὰ γὰρ τὰ κωλύοντα εἰδέναι, ἥ τε ἀδηλότης καὶ βραχὺς ὢν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου, ubi v. Menagius.' Heind.

14 καὶ — λέγετε. 'Ut supra p. 149 D infinitivus ἀμβλίσκειν ponendus erat loco verbi finiti ἀμβλίσκουσι, quod tamen scriptor ob praecedentem infinitivum perspicuitatis causa praetulit, sic hic participio, quod ut prius ἄγοντες verbo δημηγορεῖτε annectendum erat, verbum finitum scriptor praetulit, inceptae structurae de industria oblitus; participium enim post proxime praecedens ἀκούοντες obscuram sane orationem reddidisset aeque atque infinitivus ἀμβλίσκειν loco superiori.' Engelhardtus, anacol. Plat. sp. I p. 35.

17 'ἀνάγκη est: argumentatio, qua quis aliquid concedere cogitur: *zwingende Be-*

τινοῦν λέγετε. ἀλλὰ τῷ εἰκότι χρῆσθε, ᾧ εἰ ἐθέλοι Θεόδωρος ἢ ἄλλος τις τῶν γεωμετρῶν χρώμενος γεωμετρεῖν, ἄξιος οὐδ' ἑνὸς μόνου ἂν εἴη. σκοπεῖτε οὖν σύ τε καὶ Θεόδωρος εἰ ἀποδέξεσθε πιθανολογίαις τε καὶ εἰκόσι περὶ 163
τούτων λεγομένους λόγους.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' οὐ δίκαιον, ὦ Σώκρατες, οὔτε σὺ οὔτε ἂν ἡμεῖς φαῖμεν.

ΣΩ. Ἄλλῃ δὴ σκεπτέον, ὡς ἔοικεν, ὡς ὅ τε σὸς καὶ ὁ Θεοδώρου λόγος.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν ἄλλῃ.

ΣΩ. Τῇδε δὴ σκοπῶμεν, εἰ ἄρα ἐστὶν ἐπιστήμη τε καὶ αἴσθησις ταὐτὸν ἢ ἕτερον. εἰς γὰρ τοῦτό που πᾶς ὁ λόγος ἡμῖν ἔτεινε, καὶ τούτου χάριν τὰ πολλὰ καὶ ἄτοπα ταῦτα ἐκινήσαμεν. οὐ γάρ;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἦ οὖν ὁμολογήσομεν, ἃ τῷ ὁρᾶν αἰσθανόμεθα B
ἢ τῷ ἀκούειν, πάντα ταῦτα ἅμα καὶ ἐπίστασθαι; οἷον τῶν

3 οὐδενὸς 𝔅 Δ^a Π^2 Sch., οὐδ' ἑνὸς schol. ς. μόνου] ἱερὸν Bernitius. epist. crit. Vindob. 1888 p. 35. 4 πιθανολογίαις 'The Bodleian reading in the ancient hand.' Cpl. 'ex emend.' Gaisf. 5 τούτων 𝔅 Δ Π Tur., τηλικούτων ς. 8 Ἄλλῃ δὴ 𝔅 Δ Π Bek., Ἀλλ' ἤδη ς. ἔοικεν ὡς 𝔅 Δ Π Bek., ἔοικεν ἄλλῃ ὡς ς. 9 λόγος post Θεοδώρου ponunt 𝔅 Δ Π Sch., post σὸς ς. 11 Τῇδε ς, τί δὲ Δ Π, τί δαὶ 𝔅^2. 12 ἢ ἕτερον] πότερον 𝔅 Δ Π^a. ταὐτὸν 𝔅 Δ^a.

ἀπόδειξιν; quemadmodum supra p. 162 C ἀναγκάζειν probandi ac demonstrandi potestate positum vidimus.' Stallb.

1 τῷ εἰκότι. 'quo maxime rhetores et rhetorissantes sophistae utebantur. v. Phaedr. 267 A 272 D E Euthyd. 305 D, Phaed. 92 C.' Stallbaumius. Cf. Wyttenbach. ad Phaed. 92 C.

3 ἄξιος οὐδ' ἑνὸς μόνου Wyttenbachius epist. crit. ad Ruhnken. p. 29 referri putavit ad proverbium natum ex Homerico Il. Θ 234 νῦν δ' οὐδ' ἑνὸς ἄξιοί εἰμεν Ἕκτορος. Cui assensus est Stallbaumius. Sed recte Bernitius l. l. ἄξιος apud Atticos ea vi usurpatum esse negat, ut coniunctum cum genetivo personae eum significet, qui virtute dignitate auctoritate alium aequet, atque in tali sententia quid sit εἷς μόνος unus exclusis reliquis (cf. Gorg. 471 E Alc. 131 E Prot. 309 E) explicari posse. Meliorem explicandi rationem monstrat scita quam Heindorfius dicit scholiastae annotatio: ἐκ τῆς τῶν κυβευόντων συνηθείας εἴληφε τὸ οὐδ' ἑνὸς μόνου. ὅταν ἐκεῖ πέσῃ ἐν τῷ παίζειν ἓν τὸ ἐλάχιστον. Cf. Suid. h. v. Bekkeri anecd. p. 413. 8. A talorum autem lusu cum complura proverbia repetenda sint, id quoque quod hic ponitur ad eum esse referendum satis est probabile. Cf. Leutschii not. crit. in Apost. III 25.

6 Ἀλλ' οὐ δίκαιον 'i. e. nos perinde, Socrates, atque tu [illegible] id fieri oportere se. tales sermones admitti.' Heind.

14 ἐκινήσαμεν. 'Infra p. 184 A ἐγείρειν sic dicitur.' Stallb. Cf. interpr. ad Diog. VII 42.

163 *βαρβάρων πρὶν μαθεῖν τὴν φωνὴν πότερον οὐ φήσομεν ἀκούειν, ὅταν φθέγγωνται, ἢ ἀκούειν τε καὶ ἐπίστασθαι ἃ λέγουσι; καὶ αὖ γράμματα μὴ ἐπιστάμενοι, βλέποντες εἰς αὐτὰ πότερον οὐχ ὁρᾶν ἢ ἐπίστασθαι, εἴπερ ὁρῶμεν, δισχυριούμεθα;*

ΘΕΑΙ. Αὐτό γε, ὦ Σώκρατες, τοῦτο αὐτῶν, ὅπερ ὁρῶμέν τε καὶ ἀκούομεν, ἐπίστασθαι φήσομεν· τῶν μὲν γὰρ τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα ὁρᾶν τε καὶ ἐπίστασθαι, τῶν C *δὲ τὴν ὀξύτητα καὶ βαρύτητα ἀκούειν τε ἅμα καὶ εἰδέναι· ἃ δὲ οἵ τε γραμματισταὶ περὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἑρμηνεῖς διδάσκουσιν, οὔτε αἰσθάνεσθαι τῷ ὁρᾶν ἢ ἀκούειν οὔτε ἐπίστασθαι.*

ΣΩ. Ἄριστά γ', ὦ Θεαίτητε, καὶ οὐκ ἄξιόν σοι πρὸς ταῦτα ἀμφισβητῆσαι, ἵνα καὶ αὐξάνῃ.

XVIII. *Ἀλλ' ὅρα δὴ καὶ τόδε ἄλλο προσιόν, καὶ σκόπει πῇ αὐτὸ διωσόμεθα.*

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δή;

D *ΣΩ. Τὸ τοιόνδε· εἴ τις ἔροιτο, ἆρα δυνατόν, ὅτου τις ἐπιστήμων γένοιτό ποτε, ἔτι ἔχοντα μνήμην αὐτοῦ τούτου καὶ σῳζόμενον, τότε ὅτε μέμνηται μὴ ἐπίστασθαι αὐτὸ τοῦτο, ὃ μέμνηται. μακρολογῶ δέ, ὡς ἔοικε, βουλόμενος ἐρέσθαι, εἰ μαθών τίς τι μεμνημένος μὴ οἶδε.*

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς, ὦ Σώκρατες; τέρας γὰρ ἂν εἴη ὃ λέγεις.

ΣΩ. Μὴ οὖν ἐγὼ ληρῶ; σκόπει δέ. ἆρα τὸ ὁρᾶν οὐκ αἰσθάνεσθαι λέγεις καὶ τὴν ὄψιν αἴσθησιν;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ ἰδών τι ἐπιστήμων ἐκείνου γέγονεν ὃ E *εἶδε κατὰ τὸν ἄρτι λόγον;*

8 *σχῆμα καὶ* 𝔄 *ΔΠ Bkk.*, *σχῆμά τε καὶ* ς. 19 *ἔτι ἔχοντα*] *ἐπέχοντα* 𝔄 *ΔΠ*[1e]. 29 *εἶδε* libri J. Grovius, *οἶδε* ς.

7 *τῶν μὲν* 'i. e. *τῶν γραμμάτων*, *τῶν δὲ* i. e. *τούτων ἃ οἱ βάρβαροι φθέγγονται.*' Heind.

14 *ἵνα καὶ αὐξάνῃ*, 'ut animo augeare et magis tibi confidas. Lys. 206 A *οἱ καλοί, ἐπειδάν τις αὐτοὺς ἐπαινῇ καὶ αὔξῃ, φρονήματος ἐμπίπλανται καὶ μεγαλαυχίας.*' Heind.

19 *ἔτι ἔχοντα*. Quod est in libris optimis *ἐπέχοντα* Schanzius p. 12 tueri conatus est. Sed vereor, ne *ἐπέχειν μνήμην τινὸς* aeque dici nequeat atque memoriam alicuius rei cohibere. Neque facile vocabulo *ἔτι* carueris. conf. p. 164 B *Συμβαίνει ἄρα, οὗ τις ἐπιστήμων ἐγένετο, ἔτι μεμνημένον αὐτὸν μὴ ἐπίστασθαι, ἐπειδὴ οὐχ ὁρᾷ.*

23 *τέρας*. Cf. p. 164 B 188 C.

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΣΩ. *Τί δέ; μνήμην οὐ λέγεις μέντοι τι;*

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΣΩ. *Πότερον οὐδενὸς ἢ τινός;*

ΘΕΑΙ. *Τινὸς δήπου.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν ὧν ἔμαθε καὶ ὧν ᾔσθετο, τοιουτωνί τινων;*

ΘΕΑΙ. *Τί μήν;*

ΣΩ. *Ὃ δὴ εἶδέ τις, μέμνηταί που ἐνίοτε;*

ΘΕΑΙ. *Μέμνηται.*

ΣΩ. *Ἦ καὶ μύσας; ἢ τοῦτο δράσας ἐπελάθετο;*

ΘΕΑΙ. *Ἀλλὰ δεινόν, ὦ Σώκρατες, τοῦτό γε φάναι.*

ΣΩ. *Δεῖ γε μέντοι, εἰ σώσοιμι τὸν πρόσθε λόγον· εἰ* 164
δὲ μή, οἴχεται.

ΘΕΑΙ. *Καὶ ἐγώ, νὴ τὸν Δία, ὑποπτεύω, οὐ μὴν ἱκανῶς γε συννοῶ· ἀλλ' εἰπὲ πῇ.*

ΣΩ. *Τῇδε· ὁ μὲν ὁρῶν ἐπιστήμων, φαμέν, τούτου γέγονεν οὗπερ ὁρῶν· ὄψις γὰρ καὶ αἴσθησις καὶ ἐπιστήμη ταὐτὸν ὡμολόγηται.*

ΘΕΑΙ. *Πάνυ γε.*

ΣΩ. *Ὁ δέ γε ὁρῶν καὶ ἐπιστήμων γεγονὼς οὗ ἑώρα, ἐὰν μύσῃ, μέμνηται μέν, οὐχ ὁρᾷ δὲ αὐτό. ἦ γάρ;*

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΣΩ. *Τὸ δέ γε οὐχ ὁρᾷ οὐκ ἐπίσταταί ἐστιν, εἴπερ* B
καὶ τὸ ὁρᾷ ἐπίσταται.

2 *δὲ* 𝔄 (*δαὶ* ex emen.) *ΔΠ Tur.*, *δαὶ* ς. 6 *τουτωνί τινων* in ς tribuuntur Theaeteto, illa autem: *Τί μήν*; Socrati. Recte iam Ald. et Bass. 11 *ἢ καὶ τοῦτο* F ς, *καὶ* om. *Hdf.* 13 *σώσομεν* Dissenius kl. Schr. p. 207. 18 *ὁρῶν* 𝔄 *ΔΠ*^{1e} *Tur.*, *ὁρᾷ* ς, *ὁρῴη* *Hrm.*, *ὁρῷ* idem, praef. ad Pl. dial. vol. VI p. XXXVI.

2 *Τί δέ*; Meno 76 A *Τί δ'; ἐπίπεδον καλεῖς τι*; De similibus locis v. Stallbaumius ad Prot. 358 D Cratyl. 399 D.

οὐ — μέντοι 'in interrogationibus sic dicitur, ut videatur aliquis rem negare, quo certius ea ab respondente affirmetur.' G. Hermannus ad Vig. p. 841. Exempla Platonica congessit Stallbaumius ad Prot. 309 A.

5 *Τινὸς δήπου.* Cf. p. 160 A.

6 'Ad *ἔμαθε — ᾔσθετο* int. *τις.*' Stallb., quem v. ad leg. II 654 B.

13 '*τὸν λόγον σῴζειν* frequenti usu dicitur de eo, qui sententiam aliquam tenet, tuetur ac servat. Contrarium est *οἴχεται ὁ λόγος*, h. e. periit.' Stallbaumius, quem v. ad Phil. 14 A. Cf. p. 203 D *ὁ καλὸς λόγος ἀποδεδρακὼς οἰχήσεται.* p. 164 D *μῦθος ἀπώλετο ὁ Πρωταγόρειος.*

18 *ὁρῶν* sc. *γέγονεν*. Cf. p. 159 D.

164 ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Συμβαίνει ἄρα, οὗ τις ἐπιστήμων ἐγένετο, ἔτι μεμνημένον αὐτὸν μὴ ἐπίστασθαι, ἐπειδὴ οὐχ ὁρᾷ· ὃ τέρας ἔφαμεν ἂν εἶναι εἰ γίγνοιτο.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Τῶν ἀδυνάτων δή τι ξυμβαίνειν φαίνεται, ἐάν τις ἐπιστήμην καὶ αἴσθησιν ταὐτὸν φῇ εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἄλλο ἄρα ἑκάτερον φατέον.

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει.

C ΣΩ. Τί οὖν δῆτ' ἂν εἴη ἐπιστήμη, πάλιν ἐξ ἀρχῆς, ὡς ἔοικε, λεκτέον. καίτοι τί ποτε μέλλομεν, ὦ Θεαίτητε, δρᾶν;

ΘΕΑΙ. Τίνος πέρι;

ΣΩ. Φαινόμεθά μοι ἀλεκτρυόνος ἀγεννοῦς δίκην, πρὶν νενικηκέναι, ἀποπηδήσαντες ἀπὸ τοῦ λόγου ᾄδειν.

ΘΕΑΙ. Πῶς δή;

ΣΩ. Ἀντιλογικῶς ἐοίκαμεν πρὸς τὰς τῶν ὀνομάτων ὁμολογίας ἀνομολογησάμενοι καὶ τοιούτῳ τινὶ περιγενόμενοι τοῦ λόγου ἀγαπᾶν, καὶ οὐ φάσκοντες ἀγωνισταὶ ἀλλὰ
D φιλόσοφοι εἶναι λανθάνομεν ταὐτὰ ἐκείνοις τοῖς δεινοῖς ἀνδράσι ποιοῦντες.

ΘΕΑΙ. Οὔπω μανθάνω ὅπως λέγεις.

3 αὐτὸ *Hsch.* 11 ἐπιστήμη μὴ πάλιν 𝔄 (marg. ἐν ἑτέρῳ λείπει τὸ μὴ) ΔΠ^{1e}. 21 φιλόσοφοι 𝔄ΠΓ *Bkk.*, σοφοὶ ς.

15 **ἀλεκτρυόνος — δίκην.** Lys. 205 D Ὦ καταγέλαστε Ἱππόθαλες, πρὶν νενικηκέναι ποιεῖς τε καὶ ᾄδεις εἰς σαυτὸν ἐγκώμιον, ubi schol. R. πρὸ τῆς νίκης ᾄδεις τὸ ἐγκώμιον ἐπὶ τῶν τὰ πράγματα προλαμβανόντων. Hdf. Cf. Stallbaumius ad Lys. 211 E, de leg. VII 789 B.

18 ἀντιλογική, cui opposita est philosophorum διαλεκτική, ars est in contrarias partes disputandi, quam qui factitant non verum invenire cupiunt, sed verborum delectantur concertationibus et captationibus. ἀντιλογιῶν δύο Protagoram scripsisse Diog. La. IX 55 tradit. Quam artem quod exercebant sophistae, σοφιστικῶς idem est quod ἀντιλογικῶς. Cf. p. 154 D. Sophistae autem propter hanc certandi cupiditatem saepe dicuntur ἀγωνισταί. Cf. p. 167 E.

πρὸς τὰς — ἀνομολ. Confutavit Socrates eo potissimum adversarium, quod sumpserat meminisse et scire idem esse, quod longe secus se habet. Cf. p. 166 B.

19 **περιγενόμενοι — ἀγαπᾶν.** De rep. V 473 B ἢ οὐκ ἀγαπήσεις τούτων τυγχάνων. Ib. 475 B ὑπὸ σμικροτέρων καὶ φαυλοτέρων τιμώμενοι ἀγαπῶσιν.

ΣΩ. Ἀλλ' ἐγὼ πειράσομαι δηλῶσαι περὶ αὐτῶν ὅ γε δὴ νοῶ. ἠρόμεθα γὰρ δὴ εἰ μαθὼν καὶ μεμνημένος τίς τι μὴ ἐπίσταται, καὶ τὸν ἰδόντα καὶ μύσαντα μεμνημένον ὁρῶντα δὲ οὔ ἀποδείξαντες, οὐκ εἰδότα ἀπεδείξαμεν καὶ ἅμα μεμνημένον· τοῦτο δ' εἶναι ἀδύνατον. καὶ οὕτω δὴ μῦθος ἀπώλετο ὁ Πρωταγόρειος, καὶ ὁ σὸς ἅμα ὁ τῆς ἐπιστήμης καὶ αἰσθήσεως, ὅτι ταὐτόν ἐστι.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται. E

ΣΩ. Οὔ τι ἄν, οἶμαι, ὦ φίλε, εἴπερ γε ὁ πατὴρ τοῦ ἑτέρου μύθου ἔζη, ἀλλὰ πολλὰ ἂν ἤμυνε· νῦν δὲ ὀρφανὸν αὐτὸν ἡμεῖς προπηλακίζομεν. καὶ γὰρ οὐδ' οἱ ἐπίτροποι, οὓς Πρωταγόρας κατέλιπε, βοηθεῖν ἐθέλουσιν, ὧν Θεόδωρος εἷς ὅδε. ἀλλὰ δὴ αὐτοὶ κινδυνεύσομεν τοῦ δικαίου ἕνεκ' αὐτῷ βοηθεῖν.

ΘΕΟ. Οὐ γὰρ ἐγώ, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ μᾶλλον Καλλίας ὁ Ἱππονίκου τῶν ἐκείνου ἐπίτροπος· ἡμεῖς δέ πως 165 θᾶττον ἐκ τῶν ψιλῶν λόγων πρὸς τὴν γεωμετρίαν ἀπενεύσαμεν. χάριν γε μέντοι ἕξομεν, ἐὰν αὐτῷ βοηθῇς.

ΣΩ. Καλῶς λέγεις, ὦ Θεόδωρε. σκέψαι οὖν τήν γ' ἐμὴν βοήθειαν. τῶν γὰρ ἄρτι δεινότερα ἄν τις ὁμολογήσειε μὴ προσέχων τοῖς ῥήμασι τὸν νοῦν, ᾗ τὸ πολὺ εἰθίσμεθα φάναι τε καὶ ἀπαρνεῖσθαι. σοὶ λέγω ὅπῃ, ἢ Θεαιτήτῳ;

1 ἀπλῶσαι 𝔄ΔΠ, δηλῶσαι Π²ᵃ. 5 δὴ ὁ μῦθος *Hdf. Hsch.* 18 μέντοι σοι ἕξομεν ς, σοι om. 𝔄ΔΠᶜ *Tur.* 21 προσέχων 𝔄ΔΠ *Bkk.*, προσχὼν ς.

6 μῦθος. 'Articulum ante μῦθος inseruerat Hdf. non necessarium ob sequens ὁ Πρωτ.' BUTTMANNUS.

μῦθος ἀπώλετο; παροιμία ἐπὶ τῶν τὴν διήγησιν μὴ ἐπὶ πέρας ἀγόντων. Schol. R. Cf. ad p. 164 A.

ὁ τῆς ἐπιστήμης: cf. ad p. 147 C.

9 Οὔ τι ἂν 'sc. ἀπώλετο'. HDF.

ὁ πατὴρ, auctor. Cf. Heindorfius ad Phaedr. 257 B.

11 οἱ ἐπίτροποι. Non intellegendi sunt rei familiaris administratores, sed doctrinae parente orbae tutores et defensores. Steinhartus p. 206 n. 30.

13 αὐτοί, 'nos ipsi, qui antea contra diximus.' STALLB.

15 Καλλίας ὁ Ἱππονίκου, homo divitissimus, a quo sophistas magnis pecuniis locupletatos esse constat (Stallbaum. ad apol. 20 A), imprimis Protagorae deditus et familiaris erat.

17 ψιλὸς λόγος ut aliis locis prosam orationem modis carentem significat (Stallbaum. ad leg. II 669 D), ita h. l. ψιλοὶ λόγοι dicuntur de meris philosophorum disputationibus, quae non adminicula quaedam habent, ut geometria figuris utitur.

165 *ΘΕΟ.* Εἰς τὸ κοινὸν μὲν οὖν, ἀποκρινέσθω δὲ ὁ νεώ-
B τερος· σφαλεὶς γὰρ ἧττον ἀσχημονήσει.

XIX. *ΣΩ.* Λέγω δὴ τὸ δεινότατον ἐρώτημα. ἔστι δέ, οἶμαι, τοιόνδε τι· ἆρα οἷόν τε τὸν αὐτὸν εἰδότα τι τοῦτο ὃ οἶδε μὴ εἰδέναι;

ΘΕΟ. Τί δὴ οὖν ἀποκρινούμεθα, ὦ Θεαίτητε;

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατόν που, οἶμαι ἔγωγε.

ΣΩ. Οὔκ, εἰ τὸ ὁρᾶν γε ἐπίστασθαι θήσεις. τί γὰρ χρήσει ἀφύκτῳ ἐρωτήματι, τὸ λεγόμενον ἐν φρέατι συνεχόμενος, ὅταν ἐρωτᾷ ἀνέκπληκτος ἀνὴρ καταλαβὼν τῇ χειρὶ σοῦ τὸν ἕτερον ὀφθαλμόν, εἰ ὁρᾷς τὸ ἱμάτιον τῷ
C κατειλημμένῳ.

ΘΕΑΙ. Οὐ φήσω, οἶμαι, τούτῳ γε, τῷ μέντοι ἑτέρῳ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὁρᾷς τε καὶ οὐχ ὁρᾷς ἅμα ταὐτόν;

ΘΕΑΙ. Οὕτω γέ πως.

ΣΩ. Οὐδὲν ἐγώ, φήσει, τοῦτο οὔτε τάττω οὔτ' ἠρόμην τὸ ὅπως, ἀλλ' εἰ, ὃ ἐπίστασαι, τοῦτο καὶ οὐκ ἐπίστασαι. νῦν δὲ ὃ οὐχ ὁρᾷς, ὁρῶν φαίνει. ὡμολογηκὼς δὲ τυγχάνεις τὸ ὁρᾶν ἐπίστασθαι καὶ τὸ μὴ ὁρᾶν μὴ ἐπίστασθαι. ἐξ οὖν τούτων λογίζου τί σοι συμβαίνει.

D *ΘΕΑΙ.* Ἀλλὰ λογίζομαι ὅτι τἀναντία οἷς ὑπεθέμην.

ΣΩ. Ἴσως δέ γ', ὦ θαυμάσιε, πλείω ἂν τοιαῦτ' ἔπαθες, εἴ τίς σε προσηρώτα εἰ ἐπίστασθαι ἔστι μὲν ὀξύ, ἔστι δὲ ἀμβλύ, καὶ ἐγγύθεν μὲν ἐπίστασθαι, πόρρωθεν δὲ μή, καὶ σφόδρα καὶ ἠρέμα τὸ αὐτό, καὶ ἄλλα μυρία, ἃ ἐλλοχῶν ἂν πελταστικὸς ἀνὴρ μισθοφόρος ἐν λόγοις ἐρόμενος,

6 ἀποκριναίμεθα E ς Reisig. de ἂν part. p. 134, ἀποκρινούμεθα *Bkk.* 9 συνεχόμενος 𝔄 Δ Π *Bkk.*, συσχόμενος γρ. 𝔄 Δ^a ς. 17 εἰ, ὃ] εἴ τε Δ^c (εἴτ Δ^a) Π, εἴτ' 𝔄. τοῦτο — ἐπίστασαι om. Δ. 19 καὶ — ἐπίστασθαι om. Π^c. 23 ἔστι μὲν 𝔄 Π^a *Bkk.*, ἔστι καὶ ς.

9 ἀφύκτῳ. Euthyd. 276 E πάντα — τοιαῦτα ἡμεῖς ἐρωτῶμεν ἄφυκτα. Heind. 'ἐν φρέατι συνέχεσθαι, in puteo constrictum teneri, apparet de iis commode dici, qui in eas angustias redacti sunt, ut extricare sese ex difficultatibus nullo modo possint. conf. p. 174 C.' Stallbaumius. Cf. Leutschius ad Zenob. III 45.

16 Οὐδὲν ἐγώ. 'Minime ego hoc nunc iubeo neque interrogabam, quomodo (τὸ ὅπως) idem videres et non videres, sed etc.' Stallbaumius.

20 ξυμβαίνειν, consequi, ut p. 170 C.

26 πελταστικὸς ἀνήρ. Sophistas h. l. notari apparet. Dicuntur milites levis armaturae. Uti enim solebant fallacibus et captiosis interrogationibus et versari in verborum disceptationibus

*ἡνίκ᾽ ἐπιστήμην καὶ αἴσθησιν ταὐτὸν ἔθου, ἐμβαλὼν ἂν
εἰς τὸ ἀκούειν καὶ ὀσφραίνεσθαι καὶ τὰς τοιαύτας αἰσθή-
σεις, ἤλεγχεν ἂν ἐπέχων καὶ οὐκ ἀνιείς, πρὶν θαυμάσας* E
*τὴν πολυάρατον σοφίαν ξυνεποδίσθης ὑπ᾽ αὐτοῦ, οὗ δή
σε χειρωσάμενός τε καὶ ξυνδήσας ἤδη ἂν τότε ἐλύτρου
χρημάτων ὅσων σοί γε κἀκείνῳ ἐδόκει. τίν᾽ οὖν δὴ ὁ
Πρωταγόρας, φαίης ἂν ἴσως, λόγον ἐπίκουρον τοῖς αὑτοῦ
ἐρεῖ; ἄλλο τι πειρώμεθα λέγειν;*

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

XX. *ΣΩ. Ταῦτά τε δὴ πάντα ὅσα ἡμεῖς ἐπαμύνον-
τες αὐτῷ λέγομεν, καὶ ὁμόσε, οἶμαι, χωρήσεται καταφρο-* 166
*νῶν ἡμῶν καὶ λέγων· οὗτος δὴ ὁ Σωκράτης ὁ χρηστός,
ἐπειδὴ αὐτῷ παιδίον τι ἐρωτηθὲν ἔδεισεν, εἰ οἷόν τε τὸν
αὐτὸν τὸ αὐτὸ μεμνῆσθαι ἅμα καὶ μὴ εἰδέναι, καὶ δεῖσαν
ἀπέφησε διὰ τὸ μὴ δύνασθαι προορᾶν, γέλωτα δὴ τὸν ἐμὲ
ἐν τοῖς λόγοις ἀπέδειξε. τὸ δέ, ὦ ῥᾳθυμότατε Σώκρατες,
τῇδ᾽ ἔχει· ὅταν τι τῶν ἐμῶν δι᾽ ἐρωτήσεως σκοπῇς, ἐὰν
μὲν ὁ ἐρωτηθεὶς οἷάπερ ἂν ἐγὼ ἀποκριναίμην ἀποκρινά-*

4 *πολυάρατον Π*[e] (correcto utroque α), *πολυήρατον* coni. *Hdf.*, *πολύκροτον Btt.* (coll. schol. ad Arist. nub. 361), *πολυάρρατον* coni. *Ast.* 6 *γε* 𝔄 *ΔΠ Wb.*, *τε* ς. 15 *δὴ τὸν Δ*𝔄[1] *Π*[1] *Bkk.*, *δῆτα* ς. 18 *ἂν* om. ς. add. 𝔄 *ΔΠ Bkk.* *ἀποκρινάμενος ΔΠ Bkk.*, *ἀποκρινόμενος* ς *Hrm.*

neque veritatem ipsam explorabant, sed tantum speciem eius captabant. Cf. p. 164 C. Deinde iidem comparantur *μισθοφόροις*, quod erant *ἀνδραποδισταὶ ἑαυτῶν*. Xen. mem. I 2, 6.

4 '*πολυάρητον*, multum votis expetitum, quo usus Homerus est Od. V 280 XIX 404. Plato tamen Ionicum *πολυάρητον* fortasse mutavit in *πολυάρατον*. Certe quidem Themistius orat. XXII p. 325 19. ed. Df. dixit: *τὸν πολυάρατον πλοῦτον τί ἂν καὶ λέγοιμεν ὁποίων ἀγωνοθέτης πολέμων ἐστίν*;' Stallbaumius.

6 *σοί γε κἀκείνῳ*. De *γε — καὶ* cf. ad p. 145 D. Protagoras narratur discipulos quanti aestimarent institutiones suas interrogasse tantumque ex iis exegisse, ita ut earum pretium a discipulis potissimum constitueretur. Arist. eth. Nic. IX 1 p. 1164 a 25. Paullo aliter res narratur Prot. 328 B.

10 *Ταῦτά τε δὴ πάντα* 'sc. *ἐρεῖ*, quod e proxime praecedentibus *ἀπὸ κοινοῦ* repetendum recte monet schol.' Heind.

11 *ὁμόσε — χωρήσεται* fluxit ab Homero Il. XIII 337 *ὣς ἄρα τῶν ὁμόσ᾽ ἦλθε μάχη*. Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 191.

12 '*οὗτος ἀνὴρ* cum indignatione aut contemtu usurpari solitum.' Stallbaumius, quem v. ad Gorg. 467 B.

δή. 'Ironice hoc *δὴ* pronuntiandum.' Heind.

χρηστός: cf. ad p. 161 A.

13 *παιδίον*: cf. ad p. 144 D.

15 *τὸν ἐμέ*, me virum illum clarissimum. Stallbaumius ad Phileb. 20 A.

166B μενος σφάλληται, ἐγὼ ἐλέγχομαι, εἰ δὲ ἀλλοῖα, αὐτὸς ὁ ἐρωτηθείς. αὐτίκα γὰρ δοκεῖς τινά σοι ξυγχωρήσεσθαι μνήμην παρεῖναί τῳ ὧν ἔπαθε τοιοῦτόν τι οὖσαν πάθος, οἷον ὅτε ἔπασχε, μηκέτι πάσχοντι; πολλοῦ γε δεῖ. ἢ αὖ ἀποκνήσειν ὁμολογεῖν οἷόν τ᾽ εἶναι εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι τὸν αὐτὸν τὸ αὐτό; ἢ ἐάνπερ τοῦτο δείσῃ, δώσειν ποτὲ τὸν αὐτὸν εἶναι τὸν ἀνομοιούμενον τῷ πρὶν ἀνομοιοῦσθαι ὄντι; μᾶλλον δὲ τὸν εἶναί τινα, ἀλλ᾽ οὐχὶ τούς, καὶ τούτους γιγνομένους ἀπείρους, ἐάνπερ ἀνομοίωσις γίγνηται, C εἰ δὴ ὀνομάτων γε δεήσει θηρεύσεις διευλαβεῖσθαι ἀλλήλων; ἀλλ᾽, ὦ μακάριε, φήσει, γενναιοτέρως ἐπ᾽ αὐτὸ ἐλθὼν ὃ λέγω, εἰ δύνασαι, ἐξέλεγξον ὡς οὐχὶ ἴδιαι αἰσθήσεις ἑκάστῳ ἡμῶν γίγνονται, ἢ ὡς ἰδίων γιγνομένων οὐδέν τι ἂν μᾶλλον τὸ φαινόμενον μόνῳ ἐκείνῳ γίγνοιτο, ἢ εἰ εἶναι δεῖ ὀνομάζειν, εἴη ᾧπερ φαίνεται. ὗς δὲ δὴ καὶ κυνοκεφάλους λέγων οὐ μόνον αὐτὸς ὑηνεῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀκούοντας τοῦτο δρᾶν εἰς τὰ συγγράμματά μου ἀνα- D πείθεις, οὐ καλῶς ποιῶν. ἐγὼ γάρ φημι μὲν τὴν ἀλήθειαν ἔχειν ὡς γέγραφα· μέτρον γὰρ ἕκαστον ἡμῶν εἶναι τῶν τε

4 ἢ $\Delta^{a}\Pi^{a}$ *Hdf.*, ἡ ς. 9 ἀνομοίως $\mathfrak{A}\Delta^{e}$. 13 ἑκάστῳ ἡμῶν $\mathfrak{A}\Delta\Pi$ *Bkk.*, ἡμῶν ἑκάστῳ ς. 15 δεῖ ὀνομάζειν, J. Grovius, δεῖ, ὀνομάζειν ς. δὲ καὶ EF ς, δὲ δὴ καὶ *Bkk.* ex ceteris libris et Suid. v. ὑηνεῖς. 17 εἰς] 'πρὸς emenda ex antiquo scholio in Platonem a Photio servato v. ὑηνεῖς.' C. G. Cobetus, mnemos. V p. 103.

2 **αὐτίκα**, ut exemplum afferam. Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 56.

6 **ἢ ἐάνπερ τοῦτο δείσῃ** 'quoniam videtur **ἐναντίωμα** aliquod inesse in hoc **τὸν αὐτὸν τὸ αὐτὸ εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι**, quod si quis vitare velit, is omnino istud **τὸν αὐτὸν** locum habere negabit, ac ne istud quidem **τὸν** singulari numero tolerabit in perpetua illa omnium rerum mutatione et **ἀνομοιώσει**.' Heindorfius.

8 **μᾶλλον δὲ**, vel potius concessurum eum esse aliquem esse **τὸν** nec vero **τοὺς** i. e. plures. Alia percipiendo qui percipit fit alius, ut non unus, sed plures exsistere videantur. Cf. p. 157AB.

10 **εἰ δὴ ὀνομάτων**, 'siquidem verborum aucupia inter nos vitare oportuerit. v. ad Gorg. 489B, ubi Astius rectissime: 'Dicitur verba aucupari vel captare, qui alterius quocum disputat verba urget, ut eum pugnantia loquentem faciat vel refellat.' Stallbaumius.

12 **ἐξέλεγξον ὡς οὐχί** 'coargue me ac doce non proprios sensus cuique nostrum exsistere. Tractavimus hoc genus loquendi ad Gorg. 467A.' Stallbaumius. Eodem modo p. 179C usurpatum *Πολλαχῇ — καὶ ἄλλῃ ἂν τό γε τοιοῦτον ἁλοίη, μὴ πᾶσαν παντὸς ἀληθῆ δόξαν εἶναι.*

14 *γίγνοιτο — εἴη*. Cf. ad p. 160B.

15 **ὗς — καὶ κυνοκεφάλους** 'spectant ad illa p. 161C.' Stallb. Cf. ad p. 157D.

16 *ὑηνεῖς*: *ὑικόν τι καὶ ζῳῶδες ποιεῖς*. Schol. R. Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 262.

ὄντων καὶ μή· μυρίον μέντοι διαφέρειν ἕτερον ἑτέρου αὐτῷ τούτῳ, ὅτι τῷ μὲν ἄλλα ἔστι τε καὶ φαίνεται, τῷ δὲ ἄλλα. καὶ σοφίαν καὶ σοφὸν ἄνδρα πολλοῦ δέω τὸ μὴ φάναι εἶναι, ἀλλ' αὐτὸν τοῦτον καὶ λέγω σοφόν, ὅς ἄν τινι ἡμῶν, ᾧ φαίνεται καὶ ἔστι κακά, μεταβάλλων ποιήσῃ ἀγαθὰ φαίνεσθαί τε καὶ εἶναι. τὸν δὲ λόγον αὖ μὴ τῷ ῥήματί μου δίωκε, ἀλλ' ὧδε ἔτι σαφέστερον μάθε τί λέγω. E οἷον γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγετο ἀναμνήσθητι, ὅτι τῷ μὲν ἀσθενοῦντι πικρὰ φαίνεται ἃ ἐσθίει καὶ ἔστι, τῷ δὲ ὑγιαίνοντι τἀναντία ἔστι καὶ φαίνεται. σοφώτερον μὲν οὖν τούτων οὐδέτερον δεῖ ποιῆσαι· οὐδὲ γὰρ δυνατόν· οὐδὲ κατηγορητέον ὡς ὁ μὲν κάμνων ἀμαθής, ὅτι τοιαῦτα δο- 167 ξάζει, ὁ δὲ ὑγιαίνων σοφός, ὅτι ἀλλοῖα· μεταβλητέον δ' ἐπὶ θάτερα· ἀμείνων γὰρ ἡ ἑτέρα ἕξις. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ παιδείᾳ ἀπὸ ἑτέρας ἕξεως ἐπὶ τὴν ἀμείνω μεταβλητέον. ἀλλ' ὁ μὲν ἰατρὸς φαρμάκοις μεταβάλλει, ὁ δὲ σοφιστὴς λόγοις. ἐπεὶ οὔ τί γε ψευδῆ δοξάζοντά τίς τινα ὕστερον ἀληθῆ ἐποίησε δοξάζειν. οὔτε γὰρ τὰ μὴ ὄντα δυνατὸν δοξάσαι, οὔτε ἄλλα παρ' ἃ ἂν πάσχῃ· ταῦτα δὲ ἀεὶ ἀληθῆ. ἀλλ' οἶμαι, πονηρᾶς ψυχῆς ἕξει δοξάζοντας συγ- B

3 τὸ 𝔄 Δ Π *Stb.*, τοῦ coni. Stephanus, τῷ ς, om. *Hdf.* 5 ποιή^{η}σῃ *Hdf.*, ποιήσει Ξ, ποιήσοι E, ποιήσει ς. 8 πρόσθεν 𝔄 Δ Π *Bkk.*, ἔμπροσθεν ς. 10 ἔστι καὶ φαίνεται del. *Hsch.* Philol. X p. 188. 17 οὔ τί 𝔄 $Δ^a$ Π *Hdf.*, οὔτε τι ς *Bkk.* 18 οὐδὲ γὰρ Boeckhius in Min. p. 193. 20 πονηρᾶς Bekkeri omnes, Stallbaumi plerique, *Hrm.* δοξάζονταϛ̈ 𝔄 (tria puncta in marg. ∴), δοξάζοντας $Δ^e$ $Π^e$ *Stb.*, δοξάζοντα ς.

3 **πολλοῦ δέω τὸ μὴ φάναι.** 'Nimirum πολλοῦ δέω μὴ φάναι in tanto otiosae negationis apud Atticos usu videri poterat idem velle quod πολλοῦ δέω φάναι.' Buttmannus. De infinitivo sic cum articulo coniuncto Stallbaumius conferri iubet Matthiae § 543.

4 **καὶ λέγω**, 'hunc ipsum vel maxime dico sapientem.' Heind.

6 **μὴ τῷ ῥήματί μου δίωκε**, ne verborum tantummodo rationem habens rebus ipsis neglectis persequere. v. ad Gorg. 450 E. Euthyd. 304 E.' Stallbaumius.

8 **ἐν τοῖς πρόσθεν**: p. 159 C. Hdf. Cf. ad p. 157 D.

18 *τὰ μὴ ὄντα.* 'Nam ψευδῆ sunt nonnisi τὰ μὴ ὄντα, ea autem non possunt δοξάζεσθαι.' Heind.

20 **πονηρᾶς ψυχῆς ἕξει δοξ.** 'Quia pravam animam habent, huic affinia homines opinantur; quia autem id ipsum prava anima efficit, non ei, sed sibi affinia Plato dixit.' C. F. Hermannus. ἕξις igitur h. l. est habere, ut p. 197 A, cum p. 153 B sit habitus. De ἑαυτῆς autem ad πονηρᾶς ψυχῆς relato v. Krueger § 51, 2, 6.

δοξάζοντας. 'Transitur ad plu-

167 γενῇ ἑαυτῆς χρηστὴ ἐποίησε δοξάσαι ἕτερα τοιαῦτα, ἃ δή
τινες τὰ φαντάσματα ὑπὸ ἀπειρίας ἀληθῆ καλοῦσιν, ἐγὼ
δὲ βελτίω μὲν τὰ ἕτερα τῶν ἑτέρων, ἀληθέστερα δὲ οὐδέν.
καὶ τοὺς σοφούς, ὦ φίλε Σώκρατες, πολλοῦ δέω βατρά-
χους λέγειν, ἀλλὰ κατὰ μὲν σώματα ἰατροὺς λέγω, κατὰ
δὲ φυτὰ γεωργούς. φημὶ γὰρ καὶ τούτους τοῖς φυτοῖς
ἀντὶ πονηρῶν αἰσθήσεων, ὅταν τι αὐτῶν ἀσθενῇ, χρη-
C στὰς καὶ ὑγιεινὰς αἰσθήσεις τε καὶ ἀληθεῖς ἐμποιεῖν, τοὺς
δέ γε σοφούς τε καὶ ἀγαθοὺς ῥήτορας ταῖς πόλεσι τὰ χρη-
στὰ ἀντὶ τῶν πονηρῶν δίκαια δοκεῖν εἶναι ποιεῖν. ἐπεὶ
οἷά γ' ἂν ἑκάστῃ πόλει δίκαια καὶ καλὰ δοκῇ, ταῦτα καὶ
εἶναι αὐτῇ, ἕως ἂν αὐτὰ νομίζῃ· ἀλλ' ὁ σοφὸς ἀντὶ πο-
νηρῶν ὄντων αὐτοῖς ἑκάστων χρηστὰ ἐποίησεν εἶναι καὶ
δοκεῖν. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὁ σοφιστὴς τοὺς
παιδευομένους οὕτω δυνάμενος παιδαγωγεῖν σοφός τε καὶ
D ἄξιος πολλῶν χρημάτων τοῖς παιδευθεῖσι. καὶ οὕτω σο-
φώτεροί τέ εἰσιν ἕτεροι ἑτέρων καὶ οὐδεὶς ψευδῆ δοξάζει,

1 αὐτῆς e Stephani coniectura *Hdf.*, ἑαυτῇ Π[1c], ἑαυτῆς (ῆ superscr.) E, ἑαυτῆς *ς *Hrm.* ἡ χρηστὴ *Hsch.* χρηστῇ *Hdf.* probante Dissenio (kl. Schr. p. 207 sq.). 5 μὲν σώματα 𝔄 Δ[c] Π[1c] *Bkk.*, μὲν τὰ σώματα ς. 6 δὲ τὰ φυτὰ Γ Π[2]. 8 ὑγιεινάς τε αἰσθήσεις καὶ ἀληθεῖς aut ὑγιεινάς τε καὶ ἀληθεῖς αἰσθήσεις coni. *Hdf.*, αἰσθήσεις [τε καὶ ἀληθεῖς] *Ast.*, [αἰσθήσεις τε καὶ ἀληθείας] *Hsch.* ἀληθείας e Schleiermacheri coniectura rec. *Stb.* 10 δοκεῖν καὶ εἶναι *Hrm.* ex Heindorfii coniectura. 11 οἷά γ'] ἅττ' C. G. Cobetus, mnemos. V p. 105.

ralem numerum usu non rarissimo.' Stallb. Cf. p. 176 D τῷ οὖν ἀδικοῦντι καὶ ἀνόσια λέγοντι ἢ πράττοντι μακρῷ ἄριστ' ἔχει τὸ μὴ συγχωρεῖν δεινῷ ὑπὸ πανουργίας εἶναι. ἀγάλλονται γὰρ τῷ ὀνείδει.

1 ἃ — τὰ φαντάσματα. Quae ad notionem aliquam explicandam accuratiusque significandam per epexegesin adduntur, saepe aliquo intervallo ab notione illa seiunguntur. Cf. p. 196 A ἅ φαμεν ἐκεῖ μνημεῖα ἐν τῷ ἐκμαγείῳ εἶναι. Cf. Braun. de hyperb. Plat. p. 19.

4 βατράχους. Cf. p. 161 D. Hdf.

8 ὑγιεινὰς αἰσθήσεις τε καὶ ἀληθεῖς. De τε traiecto Engelhardtus ad Lach. 195 C conferri iubet Charmid. 166 E 167 A Meno. 99 C et ind. ad tom. IV dial. Plat. ed. Heindorf.

10 δοκεῖν εἶναι. 'Bonorum rhetorum esse dicit, facere ut utilia loco malorum civitati iusta esse videantur; nam quae iusta illi videantur, iusta etiam illi esse. Atque sic pervenit demum in proximis ad illud εἶναι καὶ δοκεῖν.' Buttmannus.

13 αὐτοῖς i. e. τοῖς πολίταις, quod ex πόλει eliciendum.

16 ἄξιος πολλῶν χρημάτων. Summo igitur iure Protagoras aliique sophistae pecuniam acceperunt pro institutione.

καὶ σοί, ἐάν τε βούλῃ ἐάν τε μή, ἀνεκτέον ὄντι μέτρῳ· σῴζεται γὰρ ἐν τούτοις ὁ λόγος οὗτος. ᾧ σὺ εἰ μὲν ἔχεις ἐξ ἀρχῆς ἀμφισβητεῖν, ἀμφισβήτει λόγῳ ἀντιδιεξελθών, εἰ δὲ δι' ἐρωτήσεων βούλει, δι' ἐρωτήσεων· οὐδὲ γὰρ τοῦτο φευκτέον, ἀλλὰ πάντων μάλιστα διωκτέον τῷ νοῦν ἔχοντι. ποίει μέντοι οὑτωσί· μὴ ἀδίκει ἐν τῷ ἐρωτᾶν. καὶ E *γὰρ πολλὴ ἀλογία ἀρετῆς φάσκοντα ἐπιμελεῖσθαι μηδὲν ἀλλ' ἢ ἀδικοῦντα ἐν λόγοις διατελεῖν. ἀδικεῖν δ' ἐστὶν ἐν τῷ τοιούτῳ, ὅταν τις μὴ χωρὶς μὲν ὡς ἀγωνιζόμενος τὰς διατριβὰς ποιῆται, χωρὶς δὲ διαλεγόμενος, καὶ ἐν μὲν τῷ παίζῃ τε καὶ σφάλλῃ καθ' ὅσον ἂν δύνηται, ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι σπουδάζῃ τε καὶ ἐπανορθοῖ τὸν προσδιαλεγόμενον, ἐκεῖνα μόνα αὐτῷ ἐνδεικνύμενος τὰ σφάλματα, ἃ αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν προτέρων συνουσιῶν παρεκέ-* 168 *κρουστο. ἂν μὲν γὰρ οὕτω ποιῇς, ἑαυτοὺς αἰτιάσονται οἱ προσδιατρίβοντές σοι τῆς αὑτῶν ταραχῆς καὶ ἀπορίας, ἀλλ' οὐ σέ, καὶ σὲ μὲν διώξονται καὶ φιλήσουσιν, αὑτοὺς δὲ μισήσουσι καὶ φεύξονται ἀφ' ἑαυτῶν εἰς φιλοσοφίαν, ἵν' ἄλλοι γενόμενοι ἀπαλλαγῶσι τῶν οἳ πρότερον ἦσαν· ἐὰν δὲ τἀναντία τούτων δρᾷς ὥσπερ οἱ πολλοί, τἀναντία ξυμβήσεταί σοι καὶ τοὺς ξυνόντας ἀντὶ φιλοσόφων μισοῦν-*

2 *ὁ λόγος ὁ λέγων μέτρον πάντων εἶναι τὸν ἄνθρωπον.* Schol. R.

3 *λόγῳ* 'continua oratione, quae opponitur *ἐρωτήσεσι*. Soph. 217 C *τοσόνδε δ' ἡμῖν φράζε· πότερον εἴωθας ἥδιον αὐτὸς ἐπὶ σαυτοῦ μακρῷ λόγῳ διεξιέναι λέγων τοῦτο, ὃ ἂν ἐνδείξασθαί τῳ βουληθῇς, ἢ δι' ἐρωτήσεων.*' Heind.

4 *οὐδὲ γὰρ τοῦτο* 'sc. *τὸ δι' ἐρωτήσεων διεξιέναι*. conf. Prot. 329 A *Πρωταγόρας δὲ ὅδε ἱκανὸς μὲν μακροὺς λόγους καὶ καλοὺς εἰπεῖν, ὡς αὐτὸ δηλοῖ, ἱκανὸς δὲ καὶ ἐρωτηθεὶς ἀποκρίνασθαι κατὰ βραχὺ καὶ ἐρόμενος περιμεῖναί τε καὶ ἀποδέξασθαι τὴν ἀπόκρισιν.*' Stallb.

7 *μηδὲν ἀλλ' ἤ*, nihil nisi, nihil praeterquam h. e. hoc unum, tantum. *ἤ* videtur redundare et plerumque deest. P. 202 B *οὐ γὰρ εἶναι αὐτὸ ἀλλ' ἢ ὀνομάζεσθαι μόνον.*

9 *χωρὶς μὲν — χωρὶς δέ.* 'In talibus locis *χωρὶς* non tam seiunctionem quam oppositionem et diversitatem denotat. v. ad Prot. 336 B.' Stallb.

ἀγωνιζόμενος: cf. ad p. 164 C.

10 *διαλεγόμενος.* De *ὡς*, quod ante *διαλεγόμενος* deest, Heindorfius comparat de rep. IX 576 A *πάντα σχήματα τολμῶντες ποιεῖν ὡς οἰκεῖοι, διαπραξάμενοι δὲ ἀλλότριοι*;

11 *ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι.* Post *τὸ μὲν* Plato in altero orationis membro saepe nomen ipsum infert. Cf. Heindorfius ad Charm. 161 A.

15 *ἑαυτοὺς αἰτιάσονται*: cf. ad p. 150 E.

19 *τῶν οἳ πρότερον ἦσαν.* P. 204 C *ἔν γε τοῖς ὅσα ἐξ ἀριθμοῦ ἐστι.*

168B τας τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἀποφανεῖς, ἐπειδὰν πρεσβύτεροι γένωνται. ἐὰν οὖν ἐμοὶ πείθῃ, ὃ καὶ πρότερον ἐρρήθη, οὐ δυσμενῶς οὐδὲ μαχητικῶς, ἀλλ' ἵλεῳ τῇ διανοίᾳ ξυγκαθεὶς ὡς ἀληθῶς σκέψει τί ποτε λέγομεν κινεῖσθαί τε ἀποφαινόμενοι τὰ πάντα τό τε δοκοῦν ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι ἰδιώτῃ τε καὶ πόλει. καὶ ἐκ τούτων ἐπισκέψει εἴτε ταὐτὸν εἴτε καὶ ἄλλο ἐπιστήμη καὶ αἴσθησις, ἀλλ' οὐχ, ὥσπερ
C ἄρτι, ἐκ συνηθείας ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων, ἃ οἱ πολλοὶ ὅπῃ ἂν τύχωσιν ἕλκοντες ἀπορίας ἀλλήλοις παντοδαπὰς παρέχουσι. ταῦτα, ὦ Θεόδωρε, τῷ ἑταίρῳ σου εἰς βοήθειαν προσηρξάμην κατ' ἐμὴν δύναμιν, σμικρὰ ἀπὸ σμικρῶν· εἰ δ' αὐτὸς ἔζη, μεγαλειότερον ἂν τοῖς αὑτοῦ ἐβοήθησεν.

XXI. ΘΕΟ. Παίζεις, ὦ Σώκρατες· πάνυ γὰρ νεανικῶς τῷ ἀνδρὶ βεβοήθηκας.

ΣΩ. Εὖ λέγεις, ὦ ἑταῖρε. καί μοι εἰπέ· ἐνενόησάς που λέγοντος ἄρτι τοῦ Πρωταγόρου καὶ ὀνειδίζοντος ἡμῖν
D ὅτι πρὸς παιδίον τοὺς λόγους ποιούμενοι τῷ τοῦ παιδὸς

9 τύχωσιν ἕλκοντες] τύχωσι καλοῦντες *Hsch.* 11 προσηρκεσάμην Schneiderus Saxo in lex. gr. v. προσαρκέω, προσήρκεσα μὲν *Hrm.* e coniectura Corais (προδρ. βιβλ. Ἑλλ. σελ. πβ') *Hrm.*, cuius v. not. ad Tim. 39 B.

1 τοῦτο τὸ πρᾶγμα 'sc. τὴν σοφίαν, quod petendum ex φιλοσόφων.' Heind. Cf. ad p. 167 C.

2 πρότερον: p. 166 C.

3 συγκαθιέναι, considere, absolute positum. Krueger. § 58, 2, 8. 'Infra p. 173 E addito pronomine legimus ἡ δὲ διάνοια — εἰς τῶν ἐγγὺς οὐδὲν αὐτὴν συγκαθιεῖσα.' Stallb.

8 ἐκ συνηθείας ῥημ., e quotidiano dicendi usu, qui etiam p. 157 B pariter atque ἀνεπιστημοσύνη vituperatur.

9 ἕλκοντες. 'Quid sit ἕλκειν ὀνόματα, docebunt quae leguntur p. 195 C et 199 A.' Stallb.

11 προσηρξάμην 'Vulgatae lectionis patrocinium Buttmannus suscepit lexilog. I 26, 4, ubi ἄρχεσθαι et κατάρχεσθαι docuit solemniter usurpari de initiis sacrificiorum; deinde de sacrificandis primitiis; denique omnino de iis, qui quid de integra aliqua re demant, ut id alteri offerant.' Stallb. Dissenius, kl. Schr. p. 208 confert hym. Hom. in Apoll. 124 ἀλλὰ Θέμις νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν ἀθανάτοις χείλεσσιν ἐπήρξατο.

17 λέγοντος — Πρωταγόρου pendet ex ἐνενόησας. Cf. de rep. II 370 A ἐννοῶ γὰρ καὶ αὐτὸς εἰπόντος σοῦ. Alc. I 119 B ἐννοῶ σου εἰπόντος καὶ συγχωρῶ. Euthyphr. 9 C τόδε δέ σου ἐνενόησα ἅμα λέγοντος. Similia congessit Stallbaumius ad leg. I 640 A. Krueger. § 47, 10, 13.

18 τῷ τοῦ παιδὸς φόβῳ, 'metu pueri illius utentes eoque velut praesidio quodam adiuti, in quo oxymori aliquid inest. Significat Socrates illa, quae p. 166 A loquentem fecit Protagoram.' Heind.

φόβῳ ἀγωνιζόμεθα εἰς τὰ ἑαυτοῦ, καὶ χαριεντισμόν τινα ἀποκαλῶν, ἀποσεμνύνων δὲ τὸ πάντων μέτρον, σπουδάσαι ἡμᾶς διεκελεύσατο περὶ τὸν αὑτοῦ λόγον;

ΘΕΟ. Πῶς γὰρ οὐκ ἐνενόησα, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Τί οὖν; κελεύεις πείθεσθαι αὐτῷ;

ΘΕΟ. Σφόδρα γε.

ΣΩ. Ὁρᾷς οὖν ὅτι τάδε πάντα πλὴν σοῦ παιδία ἐστίν; εἰ οὖν πεισόμεθα τῷ ἀνδρί, ἐμὲ καὶ σὲ δεῖ ἐρωτῶντάς τε καὶ ἀποκρινομένους ἀλλήλοις σπουδάσαι αὐτοῦ περὶ τὸν E
λόγον, ἵνα μή τοι τοῦτό γε ἔχῃ ἐγκαλεῖν, ὡς παίζοντες πρὸς μειράκια διεσκεψάμεθ' αὐτοῦ τὸν λόγον.

ΘΕΟ. Τί δ'; οὐ πολλῶν τοι Θεαίτητος μεγάλους πώγωνας ἐχόντων ἄμεινον ἂν ἐπακολουθήσειε λόγῳ διερευνωμένῳ;

ΣΩ. Ἀλλ' οὔ τι σοῦ γε, ὦ Θεόδωρε, ἄμεινον. μὴ οὖν οἴου ἐμὲ μὲν τῷ σῷ ἑταίρῳ τετελευτηκότι δεῖν παντὶ τρόπῳ ἐπαμύνειν, σὲ δὲ μηδενί, ἀλλ' ἴθι, ὦ ἄριστε, ὀλίγον ἐπί- 169
σπου, μέχρι τούτου αὐτοῦ ἕως ἂν εἰδῶμεν εἴτε ἄρα σὲ δεῖ διαγραμμάτων πέρι μέτρον εἶναι, εἴτε πάντες ὁμοίως σοὶ ἱκανοὶ ἑαυτοῖς εἴς τε ἀστρονομίαν καὶ τἆλλα ὧν δὴ σὺ πέρι αἰτίαν ἔχεις διαφέρειν.

ΘΕΟ. Οὐ ῥᾴδιον, ὦ Σώκρατες, σοὶ παρακαθήμενον

1 ἀγωνιζόμεθα *ΔΠ Tur.*, ἀγωνιζοίμεθα ς. 7 οὖν] οὐχ coni. F. W. Wagnerus. 10 μή τοι *𝔄ΔΠ Stb.*, τοι om. ς. 11 αὐτοῦ Γ^1, coni. Schleiermacherus, rec. *Hsch.*, αὐτοῦ τὸν $\mathfrak{A}^c$. 13 λόγου
ος
διερευνωμένου ΔΣΥZ^r, λόγῳ διερευνωμένῳ E, λόγῳ διερευνώμε-
ω
νος F, λόγῳ διερευνώμενος Hb. 15 οὔ τοι Ξ *Bkk.*, οὔτις Π^{1e}, οὔ τι *ς *Tur.*

1 καὶ χαριεντισμόν τινα ἀποκ. 'idque (concertationis genus) iocum quendam appellans (verbis illis p. 166 A γέλωτα δὴ τὸν ἐμὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀπέδειξε).' Heindorfius. Scriptor postquam sic est exorsus ἐνενόησάς που λέγοντος ἄρτι τοῦ Πρωταγόρου, ita eum perrecturum esse exspectaveris ἀποκαλοῦντος — διακελευσαμένου; sed ne participiis cumulatis molesta fieret structura, eorum loco verbum finitum inferre maluit tamquam si antea scriptum sit ἐνενόησάς που ὅτι ἔλεγε Πρωταγόρας. Cf. p. 149 D.

7 τάδε πάντα: cf. prol. p. 22.

8 ἐρωτῶντάς τε καὶ ἀποκρινομένους. Cf. ad p. 189 E.

9 αὐτοῦ περὶ τὸν λόγον. De αὐτοῦ ante praepositionem posito cf. Phaed. 89 B εἰώθει γάρ, ὁπότε τύχοι, παίζειν μου εἰς τὰς τρίχας.

21 αἰτίαν ἔχεις, in quibus perhiberis excellere. Cf. Heindorfius ad Gorg. 503 B.

169 *μὴ διδόναι λόγον, ἀλλ᾽ ἐγὼ ἄρτι παρελήρησα φάσκων σε*
ἐπιτρέψειν μοι μὴ ἀποδύεσθαι, καὶ οὐχὶ ἀναγκάσειν καθά-
περ Λακεδαιμόνιοι· σὺ δέ μοι δοκεῖς πρὸς τὸν Σκείρωνα
B *μᾶλλον τείνειν. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ ἀπιέναι ἢ ἀπο-*
δύεσθαι κελεύουσι, σὺ δὲ κατ᾽ Ἀνταῖόν τί μοι μᾶλλον
δοκεῖς τὸ δρᾶμα δρᾶν· τὸν γὰρ προσελθόντα οὐκ ἀνίης,
πρὶν ἀναγκάσῃς ἀποδύσας ἐν τοῖς λόγοις προσπαλαῖσαι.
ΣΩ. Ἄριστά γε, ὦ Θεόδωρε, τὴν νόσον μου ἀπείκα-
σας· ἰσχυρικώτερος μέντοι ἐγὼ ἐκείνων. μυρίοι γὰρ ἤδη
μοι Ἡρακλέες τε καὶ Θησέες ἐντυγχάνοντες καρτεροὶ πρὸς
τὸ λέγειν μάλ᾽ εὖ ξυγκεκόφασιν, ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐδέν τι μᾶλ-
C *λον ἀφίσταμαι· οὕτω τις ἔρως δεινὸς ἐνδέδυκε τῆς περὶ*
ταῦτα γυμνασίας. μὴ οὖν μηδὲ σὺ φθονήσῃς προσανατρι-
ψάμενος σαυτόν τε ἅμα καὶ ἐμὲ ὀνῆσαι.
ΘΕΟ. Οὐδὲν ἔτι ἀντιλέγω, ἀλλὰ λέγε ὅπῃ ἐθέλεις·
πάντως τὴν περὶ ταῦτα εἱμαρμένην, ἣν ἂν σὺ ἐπικλώσῃς,
δεῖ ἀνατλῆναι ἐλεγχόμενον. οὐ μέντοι περαιτέρω γε ὧν
προτίθεσαι οἷός τ᾽ ἔσομαι παρασχεῖν ἐμαυτόν σοι.

3 *σκείρωνα* 𝔄 ('ex emend. prius credo ut ed.' Gaisf.) *$\Pi^{cor.}$ Tur.*, *σκίρωμα ΓF*, *κλήρωνα Δ^c*, *σκίῤῥωνα* ς. 7 *πρὶν ἂν ἀναγκάσῃς Hdf.* *ἀποδύσασθαι Δ^{2c} Π^2*, *ἀποδύντ᾽ Hsch.* 10 *ἐντυγχάνοντες* 𝔄 *Δ^a Π Stb.*, *ἐντυχόντες* ς. 15 *ἀλλὰ λέγε* 𝔄 *Δ^c Π^c Hrm.*, *ἀλλ᾽ ἄγε* ς. Cf. Winckelmannus ad Euthyd. 293C. 16 *ἂν Δ^a Π^{2c} (Π^a) Hdf.*, om. ς.

1 **διδόναι λόγον**, dare vices loquendi et percontandi et vicissim respondere percontanti, ut explicat Budaeus l. gr. com. p. 94. Hdf.

φάσκων: p. 162B. Stb.

3 *Σκείρωνα.* Plut. Thes. 10 *Σκείρωνα δὲ πρὸ τῆς Μεγαρικῆς ἀνεῖλε ῥίψας κατὰ τῶν πετρῶν, ὡς μὲν ὁ πολὺς λόγος λῃστεύοντα τοὺς παριόντας, ὡς δ᾽ ἔνιοι λέγουσιν ὕβρει καὶ τρυφῇ προτείνοντα τὼ πόδε τοῖς ξένοις καὶ κελεύοντα νίπτειν, εἶτα λακτίζοντα καὶ ἀπωθοῦντα νίπτοντας εἰς τὴν θάλατταν.*

5 *Ἀνταῖον.* Schol. R. ad leg. VII 796B *Ἀνταῖος ὁ Ποσειδῶνος Λιβύης βασιλεύς, ὃς τοὺς ξένους ἀναγκάζων παλαίειν αὐτῷ ἀνῄρει.* Cf. prol. p. 20.

'*τι* ante *μοι* pertinet ad *μᾶλλον*, ut dici solet *μᾶλλόν τι*, *ἧττόν τι*.' Heind.

6 **δρᾶμα**: Cf. ad p. 150A.

7 **πρίν.** De *ἂν* omisso v. Krueger. § 54, 17, 3. Similia congessit Stallbaumius ad Phaed. 62C.

8 **τὴν νόσον μου**, 'vehementissimam hanc meam certandi cupiditatem, ut dicitur *νοσῶν περὶ λόγων ἀκοὴν* Phaedr. 228B.' Heind.

10 *Ἡρακλέες τε καὶ Θησέες.* Schol. R. *οἱ Θρασύμαχοι, Καλλικλεῖς, Διονυσόδωροι, Εὐθύδημοι καὶ οἱ τοιοῦτοι.* Formas a Platone non contractas esse Buttmannus, ausf. gr. Sprachl. I p. 193 putat, ne quis, cum pluralis nominum propriorum numerus raro inveniatur, de iis ambigat.

16 **τὴν — εἱμαρμένην.** 'Sententia significationem habet adagii illius *τὴν εἱμαρμένην οὐδεὶς ἐκφεύγει* Gorg. 512E.' Heind.

ΣΩ. Ἀλλ' ἀρκεῖ καὶ μέχρι τούτων. καί μοι πάνυ τήρει τὸ τοιόνδε, μή που παιδικόν τι λάθωμεν εἶδος τῶν λόγων ποιούμενοι, καί τις πάλιν ἡμῖν αὐτὸ ὀνειδίσῃ. D

ΘΕΟ. Ἀλλὰ δὴ πειράσομαί γε καθ' ὅσον ἂν δύνωμαι.

XXII. *ΣΩ.* Τοῦδε τοίνυν πρῶτον πάλιν ἀντιλαβώμεθα οὗπερ τὸ πρότερον, καὶ ἴδωμεν, ὀρθῶς ἢ οὐκ ὀρθῶς ἐδυσχεραίνομεν ἐπιτιμῶντες τῷ λόγῳ, ὅτι αὐτάρκη ἕκαστον εἰς φρόνησιν ἐποίει, καὶ ἡμῖν ξυνεχώρησεν ὁ Πρωταγόρας, περί τε τοῦ ἀμείνονος καὶ χείρονος διαφέρειν τινάς, οὓς δὴ καὶ εἶναι σοφούς. οὐχί;

ΘΕΟ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ μὲν τοίνυν αὐτὸς παρὼν ὡμολόγει, ἀλλὰ μὴ ἡμεῖς βοηθοῦντες ὑπὲρ αὐτοῦ ξυνεχωρήσαμεν, οὐδὲν ἂν E πάλιν ἔδει ἐπαναλαβόντας βεβαιοῦσθαι· νῦν δὲ τάχ' ἂν τις ἡμᾶς ἀκύρους τιθείη τῆς ὑπὲρ ἐκείνου ὁμολογίας. διὸ καλλιόνως ἔχει σαφέστερον περὶ τούτου αὐτοῦ διομολογήσασθαι· οὐ γάρ τι σμικρὸν παραλλάττει οὕτως ἔχον ἢ ἄλλως.

ΘΕΟ. Λέγεις ἀληθῆ.

ΣΩ. Μὴ τοίνυν δι' ἄλλων, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐκείνου λόγου ὡς διὰ βραχυτάτων λάβωμεν τὴν ὁμολογίαν. 170

ΘΕΟ. Πῶς;

1 *πᾶν ὑπήρει Δ, πᾶν ὑπείρετο* 𝔄 ('sunt tria puncta in marg. ⁖' Gaisf.), *πάνυ τήρει Π*[2e] *ς. 4 *δὴ] μὴν Hsch.* 6 *εἰδῶμεν* 𝔄Δ probante Winckelmanno. 9 *καὶ τοῦ χείρονος ΞΣΥς, τοῦ* om. *Bkk.* 10 *οὐχὶ δή Ξς, δή* om. *Bkk.* 16 *καλλιόνως* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *κάλλιον, ὡς ς.* *αὐτοὺς* coni. *Hdf.*

2 *λάθωμεν — ποιούμενοι.* P. 160E *μὴ λάθῃ ἡμᾶς οὐκ ἄξιον ὂν τροφῆς τὸ γιγνόμενον.* Aoristi *λαθεῖν* cum participio praesentis iuncti exempla v. apud Stallbaumium ad Phaed. 76D.

8 *ἐποίει.* Eadem ratione imperfectum usurpatum est p. 182E 193A 198D 208C 209A.

καὶ ἡμῖν ξυνεχ. recte Heindorfius pervidit pendere ex praecedente *ἴδωμεν.* Socrates enim hoc sane esse quaerendum paullo post dicit, cum ambigi possit, utrum Protagoras, si viveret, concederet necne.

14 *ἐπαναλαβόντας* 'h. e. iterum, denuo.' Heindorfius, qui comparat Phaedr. 228A *πολλάκις ἐπαναλαμβάνων ἐκέλευέν οἱ λέγειν.*

16 *καλλιόνως* legitur etiam de leg. II 660D. Cf. Krueger. ad Thuc. I 130, 2.

διομολογεῖσθαι, persequendo et perlustrando singulas alicuius rei partes et rationes efficere, ut de ea conveniat, diligentius explicavit Graserus spec. adv. p. 78sq.

17 *παραλλάττει*, impersonaliter dictum et cum participio coniunctum, ut *διαφέρει* de leg. VII 794E *ἐν ὅσοις μὲν γὰρ τῶν ἔργων μὴ μέγα διαφέρει, λύρᾳ μὲν ἐν ἀριστερᾷ χρώμενον, πλήκτρῳ δὲ ἐν δεξιᾷ, πρᾶγμα οὐδὲν καὶ ὅσα τοιαῦτα.*

170 *ΣΩ.* *Οὑτωσί. τὸ δοκοῦν ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναί φησί που ᾧ δοκεῖ;*

ΘΕΟ. *Φησὶ γὰρ οὖν.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν, ὦ Πρωταγόρα, καὶ ἡμεῖς ἀνθρώπου, μᾶλλον δὲ πάντων ἀνθρώπων δόξας λέγομεν, καὶ φαμὲν οὐδένα ὅντινα οὐ τὰ μὲν αὑτὸν ἡγεῖσθαι τῶν ἄλλων σοφώτερον, τὰ δὲ ἄλλους ἑαυτοῦ, καὶ ἔν γε τοῖς μεγίστοις κινδύνοις, ὅταν ἐν στρατείαις ἢ νόσοις ἢ ἐν θαλάττῃ χειμάζωνται, ὥσπερ πρὸς θεοὺς ἔχειν τοὺς ἐν ἑκάστοις ἄρ-*
B *χοντας, σωτῆρας σφῶν προσδοκῶντας, οὐκ ἄλλῳ τῳ διαφέροντας ἢ τῷ εἰδέναι. καὶ πάντα που μεστὰ τἀνθρώπινα ζητούντων διδασκάλους τε καὶ ἄρχοντας ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ζῴων τῶν τε ἐργασιῶν, οἰομένων τε αὖ ἱκανῶν μὲν διδάσκειν, ἱκανῶν δὲ ἄρχειν εἶναι. καὶ ἐν τούτοις ἅπασι τί ἄλλο φήσομεν ἢ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἡγεῖσθαι σοφίαν καὶ ἀμαθίαν εἶναι παρὰ σφίσιν;*

ΘΕΟ. *Οὐδὲν ἄλλο.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν τὴν μὲν σοφίαν ἀληθῆ διάνοιαν ἡγοῦνται, τὴν δὲ ἀμαθίαν ψευδῆ δόξαν;*

C *ΘΕΟ.* *Τί μήν;*

ΣΩ. *Τί οὖν, ὦ Πρωταγόρα, χρησόμεθα τῷ λόγῳ; πότερον ἀληθῆ φῶμεν ἀεὶ τοὺς ἀνθρώπους δοξάζειν, ἢ ποτὲ μὲν ἀληθῆ, ποτὲ δὲ ψευδῆ; ἐξ ἀμφοτέρων γάρ που ξυμβαίνει μὴ ἀεὶ ἀληθῆ ἀλλ' ἀμφότερα αὐτοὺς δοξάζειν. σκόπει γάρ, ὦ Θεόδωρε, εἰ ἐθέλοι ἄν τις τῶν ἀμφὶ Πρω-*

6 *ὅντινα οὐ* 𝔄 Δ Π *Hdf.* e Stephani coniectura, *ὁντιναοῦν* ς. 8 *ἢ ἐν νόσοις* Π². 9 *ὥσπερ* 𝔄 Δ Π° *Bkk.*, *ὡς* ς. 11 *μεστα* Δ¹, *μεστὰ* 𝔄° Ξ H et γρ. F *Hdf.*, *μετὰ* ς. 21 *ὦ*] *τῷ* 𝔄 (in marg. *ὦ*) Δ° Π¹°. *Πρωταγόραι* 𝔄. 23 *δὲ καὶ ψευδῆ* Δ° (Δ¹ om. *καὶ*) Ξ ς, *καὶ* om. *Bkk.*

5 *καὶ φαμέν.* 'Post *δόξας* cum ita pergere vellet, *ὅτι τὰ μὲν αὐτοὶ τῶν ἄλλων σοφώτεροί εἰσι, τὰ δὲ ἄλλοι ἑαυτῶν*, mutatur paullulum sermonis tenor, dum additur *καὶ φαμὲν κ. τ. λ.*' Heind.

8 '*χειμάζεσθαι* cum proprie de tempestatibus dicatur, tum etiam in universum significat agitari malis atque periculis. v. Monck. ad Eur. Hipp. 315.' Stallb.

9 *ὥσπερ πρὸς θεοὺς ἔχειν τοὺς — ἄρχοντας.* Altera praepositio post particulas *ὡς*, *οἷον*, *ὥσπερ*, *καθάπερ* omitti solet. Cf. Cobeti var. lect. p. 163 sq.

21 *τῷ λόγῳ*: *αὐτάρκη ἕκαστον εἰς φρόνησιν εἶναι*, p. 169 D.

25 *σκόπει γάρ.* Demonstrandum est, etiamsi cum Protagora vera semper homines opinari statuamus, inde tamen effici eos etiam falsa opinari. Quod Socrates ita facit, ut quam plurimos esse dicat, quibus alii videantur ignorantes esse falsaque opinari.

ταγόραν ἢ σὺ αὐτὸς διαμάχεσθαι ὡς οὐδεὶς ἡγεῖται ἕτερος ἕτερον ἀμαθῆ τε εἶναι καὶ ψευδῆ δοξάζειν.

ΘΕΟ. Ἀλλ' ἄπιστον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Καὶ μὴν εἰς τοῦτό γε ἀνάγκης ὁ λόγος ἥκει ὁ D
πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον λέγων.

ΘΕΟ. Πῶς δή;

ΣΩ. Ὅταν σὺ κρίνας τι παρὰ σαυτῷ πρός με ἀποφαίνῃ περί τινος δόξαν, σοὶ μὲν δὴ τοῦτο κατὰ τὸν ἐκείνου λόγον ἀληθὲς ἔστω, ἡμῖν δὲ δὴ τοῖς ἄλλοις περὶ τῆς σῆς κρίσεως πότερον οὐκ ἔστι κριταῖς γενέσθαι, ἢ ἀεί σε κρίνομεν ἀληθῆ δοξάζειν; ἢ μυρίοι ἑκάστοτέ σοι μάχονται ἀντιδοξάζοντες, ἡγούμενοι ψευδῆ κρίνειν τε καὶ οἴεσθαι;

ΘΕΟ. Νὴ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, μάλα μυρίοι δῆτα, E
φησὶν Ὅμηρος, οἵ γέ μοι τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα παρέχουσιν.

ΣΩ. Τί οὖν; βούλει λέγωμεν ὡς σὺ τότε σαυτῷ μὲν ἀληθῆ δοξάζεις, τοῖς δὲ μυρίοις ψευδῆ;

ΘΕΟ. Ἔοικεν ἔκ γε τοῦ λόγου ἀνάγκη εἶναι.

ΣΩ. Τί δὲ αὐτῷ Πρωταγόρᾳ; ἆρ' οὐχὶ ἀνάγκη, εἰ μὲν μηδὲ αὐτὸς ᾤετο μέτρον εἶναι ἄνθρωπον μηδὲ οἱ πολλοί, ὥσπερ οὐδὲ οἴονται, μηδενὶ δὴ εἶναι ταύτην τὴν
ἀλήθειαν ἣν ἐκεῖνος ἔγραψεν; εἰ δὲ αὐτὸς μὲν ᾤετο, τὸ 171
δὲ πλῆθος μὴ συνοίεται, οἶσθ' ὅτι πρῶτον μὲν ὅσῳ πλείους οἷς μὴ δοκεῖ ἢ οἷς δοκεῖ, τοσούτῳ μᾶλλον οὐκ ἔστιν ἢ ἔστιν.

ΘΕΟ. Ἀνάγκη, εἴπερ γε καθ' ἑκάστην δόξαν ἔσται καὶ οὐκ ἔσται.

7 με 𝔄 Δ Π *Stb.*, ἐμὲ ς. 10 ἀεὶ σὲ 𝔄 *Hrm.*, ἀεί (αἰεί Δ[c]) σε Δ[a] *Bkk.*, αἰεὶ σὲ Π, σὲ ἀεὶ ς. 19 δαὶ Δ F i 𝔄[2] *Bkk.* Cf. Schneiderus ad civ. V 468 A. 24 ἢ οἷς δοκεῖ 𝔄 in marg. sed a vet. m.

4 εἰς τοῦτό γε ἀνάγκης '*zu dem Punkte, Momente des Zwanges, in eine so unausweichliche Collision.*' Kruegerus ad Thuc. I 49, 6.

7 πρός με. De forma pronominis enclitica v. Stallbaumius ad Prot. 335 A.

13 μάλα μυρίοι. 'Od. π 122 ρ 422 τ 78.' Fischerus.

14 τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα 'sunt ingentia, immensa negotia, de quo loquendi genere vid. Taylor. ad Lys. p. 494 R., Reisk. ad Aeschin. p. 83 imprimisque Hemsterhus. ad Thom. Mag. p. 359. Respondet vulgare illud nostratium: *alle menschenmögliche.*' Heindorfius. Cf. ad p. 148 B.

19 Τί δὲ αὐτῷ Πρωταγόρᾳ 'sc. ἀνάγκη ἐστίν;' Heind.

22 ἀλήθειαν: Cf. prol. p. 24.

171 ΣΩ. Ἔπειτά γε τοῦτ' ἔχει κομψότατον· ἐκεῖνος μὲν περὶ τῆς αὑτοῦ οἰήσεως τὴν τῶν ἀντιδοξαζόντων οἴησιν, ᾗ ἐκεῖνον ἡγοῦνται ψεύδεσθαι, ξυγχωρεῖ που ἀληθῆ εἶναι ὁμολογῶν τὰ ὄντα δοξάζειν ἅπαντας.

ΘΕΟ. Πάνυ μὲν οὖν.

B ΣΩ. Οὐκοῦν τὴν αὑτοῦ ἂν ψευδῆ ξυγχωροῖ, εἰ τὴν τῶν ἡγουμένων αὐτὸν ψεύδεσθαι ὁμολογεῖ ἀληθῆ εἶναι;

ΘΕΟ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Οἱ δέ γ' ἄλλοι οὐ ξυγχωροῦσιν ἑαυτοῖς ψεύδεσθαι;

ΘΕΟ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Ὁ δέ γ' αὖ ὁμολογεῖ καὶ ταύτην ἀληθῆ τὴν δόξαν ἐξ ὧν γέγραφε.

ΘΕΟ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ἐξ ἁπάντων ἄρα ἀπὸ Πρωταγόρου ἀρξαμένων ἀμφισβητήσεται, μᾶλλον δὲ ὑπό γε ἐκείνου ὁμολογήσεται, ὅταν τῷ τἀναντία λέγοντι ξυγχωρῇ ἀληθῆ αὐτὸν δοξάζειν,
C τότε καὶ ὁ Πρωταγόρας αὐτὸς ξυγχωρήσεται μήτε κύνα

9 ἑαυτοὺς Π² *Hdf.* de Buttmanni coniectura, ἑαυτοῖς * ς.. 13 ὧν γε γέγραφε coni. Buttmannus. 14 Φαίνεται om. 𝔄 Δ. 15 ἐξ] ὑφ' coni. *Hdf.* 17 τῷ om. ς, *Bkk.* restituit ex omnibus libris.

1 **ἔχει.** 'Potest in his ex praegressis subaudiri ἡ ἀλήθεια, sed malim in universum subaudire τοῦτο sc. τὸ πρᾶγμα. Sic p. 191 B 196 B.' Heindorfius. Cf. p. 187 C. Stb.

κομψότατον. 'Plerisque locis apud Platonem vox habet aliquid ironiae Socraticae, ut non tam de vera et naturali, sed de nimia et adscititia venustate capienda videatur. Sophistae imprimis, etiam cum ridentur, κομψοὶ appellantur p. 156 A 202 D.' Ruhnkenius ad Tim. p. 162.

ἐκεῖνος. Cf. ad p. 143 A.

μὲν. 'Hoc μὲν ne ἀνανταπόδοτον existimes, respondet ei deinde δέ in verbis Οἱ δέ γ' ἄλλοι οὐ ξυγχωροῦσιν.' Stallb.

9 **ἑαυτοῖς.** 'Non raro fieri solet, ut verbum infinitivo loco subiecti vel obiecti adiunctum anticipatione quadam aut verbo infinitivum moderanti accommodetur aut subiectum fiat universae enuntiationis.' Schanzius, spec. cr. p. 9. Krueger, § 61, 6, 8.

15 **ἀπὸ Πρωταγόρου ἀρξαμένων.** Exempla Platonica participii ἀρξάμενος ita usurpati dedit Heindorfius ad Gorg. 471 C.

18 **τότε καὶ ὁ Πρ. — ξυγχωρήσεται.** His verbis ita repetuntur quae antecedentibus ἐξ ἁπάντων — ὁμολογήσεται dicta sunt, ut ipsa illa repetitione sermonis structura non amplius sibi constet. Praeter structurae autem tenorem impeditum nonnulla alia sunt quae offendant. Atque primum quidem φαίνεται abest a duobus libris optimis; deinde ἐξ praepositio insolenter usurpata est, significat *von Seiten*, sed paullo infra dictum est ἀμφισβητήσεται ὑπὸ πάντων; denique ἀμφισβητεῖται et ὁμολογήσεται futura media pro passivis posita sunt. Quae cum ita sint, nescio an locus sit corruptus.

κύνα. Cf. ad p. 157 D.

μήτε τὸν ἐπιτυχόντα ἄνθρωπον μέτρον εἶναι μηδὲ περὶ 171 ἑνὸς οὗ ἂν μὴ μάθῃ. οὐχ οὕτως;

ΘΕΟ. Οὕτως.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ ἀμφισβητεῖται ὑπὸ πάντων, οὐδενὶ ἂν εἴη ἡ Πρωταγόρου ἀλήθεια ἀληθής, οὔτε τινὶ ἄλλῳ οὔτ' αὐτῷ ἐκείνῳ.

ΘΕΟ. Ἄγαν, ὦ Σώκρατες, τὸν ἑταῖρόν μου καταθέομεν.

ΣΩ. Ἀλλά τοι, ὦ φίλε, ἄδηλον εἰ καὶ παραθέομεν τὸ ὀρθόν. εἰκός γε ἄρα ἐκεῖνον πρεσβύτερον ὄντα σοφώτερον ἡμῶν εἶναι· καὶ εἰ αὐτίκα ἐντεῦθεν ἀνακύψειε μέχρι D τοῦ αὐχένος, πολλὰ ἂν ἐμέ τε ἐλέγξας ληροῦντα, ὡς τὸ εἰκός, καὶ σὲ ὁμολογοῦντα, καταδὺς ἂν οἴχοιτο ἀποτρέχων. ἀλλ' ἡμῖν ἀνάγκη, οἶμαι, χρῆσθαι ἡμῖν αὐτοῖς, ὁποῖοί τινές ἐσμεν, καὶ τὰ δοκοῦντα ἀεὶ ταῦτα λέγειν. καὶ δῆτα καὶ νῦν ἄλλο τι φῶμεν ὁμολογεῖν ἂν τοῦτό γε ὁντινοῦν, τὸ εἶναι σοφώτερον ἕτερον ἑτέρου, εἶναι δὲ καὶ ἀμαθέστερον;

ΘΕΟ. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

XXIII. ΣΩ. Ἦ καὶ ταύτῃ ἂν μάλιστα ἵστασθαι τὸν

10 *γε ἄρα* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *γὰρ* ς. 13 *ἀποτρέχων* circumscripsit *Hsch.* (Philol. IX p. 384) probante C. G. Cobeto, mnemos. IV p. 236. 19 *Ἐμοὶ γοῦν Π*[a] *Bkk.*, *Ἔμοιγ' οὖν* ς.

4 *ἀμφισβητεῖται* 'sc. *τὸ μήτε κύνα μήτε τὸν ἐπιτυχόντα ἄνθρωπον μέτρον εἶναι* etc., nisi malis hoc *ἀμφισβητεῖται* trahere ad seq. *ἡ Πρωταγόρου ἀλήθεια*, ut p. 194 A *ὅταν — τὸ τῆς ἀπούσης αἰσθήσεως τῇ παρούσῃ προσαρμόσῃ, πάντῃ ταύτῃ ψεύδεται ἡ διάνοια.*' Heindorfius.

7 *τὸν ἑταῖρόν μου καταθέομεν* 'h. e. in amicum nostrum invehimur. Apte comparat Heindorfius legg. VII 806 C *τί δράσομεν, ὦ Κλεινία; τὸν ξένον ἐάσομεν τὴν Σπάρτην ἡμῖν οὕτω καταδραμεῖν* laudato Menagio ad Diog. Laert. VII 187.' Stallb.

10 *πρεσβύτερον*. Cf. prol. p. 23.

11 *ἀνακύψειε μέχρι τοῦ αὐχένος*. Krischius, Theol. Lehr. d. Griech. Denk. p. 141 ad Protagorae fugam et mortem haec refert. Dicitur enim Protagoras Athenis impietatis reus factus, cum periculum fuga evitare constituisset, parvae se cymbae commisisse, ut Siciliam peteret, sed undis periisse. Sed multo magis Steinharti mihi arridet explicatio, qui III p. 26 et 206 n. 32 Protagorae umbram h. l. significari putat scalis Charoniis in scenam escendentem et postquam dicenda dixerit descendentem, ut in Graecorum theatris fieri solebat.

15 *τὰ δοκοῦντα ἀεὶ ταῦτα λέγειν*. 'Sic p. 172 B *τὸ κοινῇ δόξαν τοῦτο γίγνεται ἀληθές.*' Heind. Cf. Stallbaumius ad Charm. 163 C.

καὶ δῆτα καὶ νῦν dictum ut p. 187 C *καὶ δὴ καὶ νῦν*, quod multo frequentius est.

E λόγον, ᾗ ἡμεῖς ὑπεγράψαμεν βοηθοῦντες Πρωταγόρᾳ, ὡς
τὰ μὲν πολλὰ ᾗ δοκεῖ, ταύτῃ καὶ ἔστιν ἑκάστῳ, θερμά,
ξηρά, γλυκέα, πάντα ὅσα τοῦ τύπου τούτου· εἰ δέ που ἔν
τισι ξυγχωρήσεται διαφέρειν ἄλλον ἄλλου, περὶ τὰ ὑγιεινὰ
καὶ νοσώδη ἐθελῆσαι ἂν φάναι μὴ πᾶν γύναιον καὶ παι-
δίον καὶ θηρίον δὲ ἱκανὸν εἶναι ἰᾶσθαι αὑτὸ γιγνῶσκον
ἑαυτῷ τὸ ὑγιεινόν, ἀλλὰ ἐνταῦθα δὴ ἄλλον ἄλλου διαφέ-
ρειν, εἴπερ που;

ΘΕΟ. Ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως.

172 ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ περὶ πολιτικῶν, καλὰ μὲν καὶ αἰ-
σχρὰ καὶ δίκαια καὶ ἄδικα καὶ ὅσια καὶ μή, οἷα ἂν ἑκάστη
πόλις οἰηθεῖσα θῆται νόμιμα αὑτῇ, ταῦτα καὶ εἶναι τῇ
ἀληθείᾳ ἑκάστῃ, καὶ ἐν τούτοις μὲν οὐδὲν σοφώτερον οὔτε
ἰδιώτην ἰδιώτου οὔτε πόλιν πόλεως εἶναι; ἐν δὲ τῷ ξυμ-
φέροντα ἑαυτῇ ἢ μὴ ξυμφέροντα τίθεσθαι, ἐνταῦθ', εἴπερ
που, αὖ ὁμολογήσει ξύμβουλόν τε ξυμβούλου διαφέρειν
καὶ πόλεως δόξαν ἑτέραν ἑτέρας πρὸς ἀλήθειαν, καὶ οὐκ
B ἂν πάνυ τολμήσειε φῆσαι, ἃ ἂν θῆται πόλις ξυμφέροντα
οἰηθεῖσα αὑτῇ, παντὸς μᾶλλον ταῦτα καὶ ξυνοίσειν. ἀλλ'
ἐκεῖ οὗ λέγω, ἐν τοῖς δικαίοις καὶ ἀδίκοις καὶ ὁσίοις καὶ
ἀνοσίοις, ἐθέλουσιν ἰσχυρίζεσθαι ὡς οὐκ ἔστι φύσει αὐ-

11 καὶ ante δίκαια om. ς, e libris reduxit *Bkk.* 20 καὶ ἀδίκοις om. 𝔄Δ[a]. Cf. R. B. Hirschigius, philol. X p. 187.

3 **τοῦ τύπου τούτου**: cf. ad p. 194 B.

εἰ — ξυγχωρήσεται 'sc. τις, quod apud animum repetendum e praegresso ὁντινοῦν. Pendent enim haec εἰ δέ που ἔν τισι — ἐθελῆσαι ἂν φάναι etc. a praecedente illo φῶμεν.' Heindorfius.

6 **καὶ — δὲ** usurpantur, ubi novum quiddam magna cum vi antecedentibus additur. Bäumlein, Part. p. 148 sq. Exempla collegit Astius ad leg. p. 54.

10 **Οὐκοῦν καὶ περὶ τῶν πολ.** Calida sicca dulcia omnia, quae sub sensus cadunt, conceditur esse, ut cuique videantur; itemque iusta iniusta pia impia alia eius generis; aliam vero esse rationem rerum, quae sive singulis sive civitati utiles et salutares sint.

11 **οἷα κτλ.** 'Iunge: οἷα ἂν ἑκάστη πόλις θῆται οἰηθεῖσα αὑτῇ νόμιμα.' Heind.

12 **εἶναι**, ut ἐθελῆσαι ἂν φάναι (p. 171 E) pendet ex praecedente illo φῶμεν p. 171 D. Quare etiam in extremo hoc membro interrogandi signum posui.

21 **ἐθέλουσιν ἰσχυρίζεσθαι**, 'prompto animo s. sine dubitatione asseverant.' Stallb. Cf. p. 177 C ἐθέλειν δυσχυρίζεσθαι. 'Ad pluralem autem numerum transit oratio, quoniam profertur communis quaedam vulgi opinio, sophistarum imprimis, qui nihil natura iustum aut sanctum statuerent. Cf. Gorg. 483 A de rep. II 358 E.' Heind.

τῶν οὐδὲν οὐσίαν ἑαυτοῦ ἔχον, ἀλλὰ τὸ κοινῇ δόξαν τοῦτο 172
γίγνεται ἀληθὲς τότε, ὅταν δόξῃ καὶ ὅσον ἂν δοκῇ χρόνον. καὶ ὅσοι γε δὴ μὴ παντάπασι τὸν Πρωταγόρου λόγον λέγουσιν, ὧδέ πως τὴν σοφίαν ἄγουσι. λόγος δὲ ἡμᾶς, ὦ Θεόδωρε, ἐκ λόγου μείζων ἐξ ἐλάττονος καταλαμβάνει. C

ΘΕΟ. Οὐκοῦν σχολὴν ἄγομεν, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Φαινόμεθα. καὶ πολλάκις μέν γε δή, ὦ δαιμόνιε, καὶ ἄλλοτε κατενόησα, ἀτὰρ καὶ νῦν, ὡς εἰκότως οἱ ἐν ταῖς φιλοσοφίαις πολὺν χρόνον διατρίψαντες εἰς τὰ δικαστήρια ἰόντες γελοῖοι φαίνονται ῥήτορες.

ΘΕΟ. Πῶς δὴ οὖν λέγεις;

ΣΩ. Κινδυνεύουσιν οἱ ἐν δικαστηρίοις καὶ τοῖς τοιούτοις ἐκ νέων κυλινδούμενοι πρὸς τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ τῇ τοιᾷδε διατριβῇ τεθραμμένους ὡς οἰκέται πρὸς ἐλευ- D
θέρους τεθράφθαι.

ΘΕΟ. Πῇ δή;

ΣΩ. Ἧι τοῖς μὲν τοῦτο, ὃ σὺ εἶπες, ἀεὶ πάρεστι σχολὴ καὶ τοὺς λόγους ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ σχολῆς ποιοῦνται, ὥσπερ ἡμεῖς νυνὶ τρίτον ἤδη λόγον ἐκ λόγου μεταλαμβάνομεν, οὕτω κἀκεῖνοι, ἐὰν αὐτοὺς ὁ ἐπελθὼν τοῦ προκειμένου μᾶλλον, καθάπερ ἡμᾶς, ἀρέσῃ· καὶ διὰ μακρῶν ἢ

4 λέγουσιν EFH *Hdf.*, λέγωσιν *ς. 13 κυλινδούμενοι 𝔄ΔΠ *Bkk.*, καλινδούμενοι ς.

3 ὅσοι. Cf. prol. p. 25.

4 τὴν σοφίαν ἄγουσιν. Heindorfius ἄγειν h. l. aestimandi vim habere putat, ut in illo ἐντίμως τι ἄγειν in honore aliquid habere (de rep. VII 528 C), θεὸν ἄγειν τινά, pro deo aliquem habere (Luc. Gall. 18) aliisque id genus loquendi formulis. Sed recte fortasse Stallbaumius hanc verbi significationem ab hoc loco abhorrere dicit et Ficinum secutus locum interpretatus est: isto fere modo philosophiam tractant i. e. philosophantur.

8 νῦν. Socrates iam accusatus erat.

9 φιλοσοφίαις: Cf. ad p. 143 D.

10 γελοῖοι φαίνονται ῥήτορες. Apol. 17 D νῦν ἐγὼ πρῶτον ἐπὶ δικαστήριον ἀναβέβηκα ἔτη γεγονὼς πλείω ἑβδομήκοντα· ἀτεχνῶς οὖν ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως.

12 τοῖς τοιούτοις 'ὄχλοις, συλλόγοις, ut Gorg. 454 E ἐν δικαστηρίοις τε καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὄχλοις. Cf. Theaet. 173 D.' Heind.

18 σχολή: cf. ad p. 153 C.

19 'ὥσπερ ἡμεῖς etc. pendet a praegresso illo ᾗ, uti et illa deinceps οἱ δὲ ἐν ἀσχολίᾳ etc.' Heind. De asyndeto cf. ad p. 143 A.

20 οὕτω κἀκεῖνοι 'repetendum λόγον ἐκ λόγου μεταλαμβάνουσιν. Cf. ad p. 159 E.' Heind.

21 ἀρέσκειν cum accusativo constructum est conciliare, ut p. 202 C Ἀρέσκει οὖν σε καὶ τίθεσαι ταύτῃ, p. 202 D ἔν μέντοι τί με τῶν ῥηθέντων ἀπαρέσκει (cf. Heindorf. ad Crat. 391 C), cum dativo placere, ut p. 157 C.

βραχέων μέλει οὐδὲν λέγειν, ἂν μόνον τύχωσι τοῦ ὄντος· οἱ δὲ ἐν ἀσχολίᾳ τε ἀεὶ λέγουσι· κατεπείγει γὰρ ὕδωρ E *ῥέον καὶ οὐκ ἐγχωρεῖ περὶ οὗ ἂν ἐπιθυμήσωσι τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, ἀλλ' ἀνάγκην ἔχων ὁ ἀντίδικος ἐφέστηκε καὶ ὑπογραφὴν παραναγιγνωσκομένην, ὧν ἐκτὸς οὐ ῥητέον· [ἣν ἀντωμοσίαν καλοῦσιν·] οἱ δὲ λόγοι ἀεὶ περὶ ὁμοδούλου πρὸς δεσπότην καθήμενον, ἐν χειρί τινα δίκην ἔχοντα, καὶ οἱ ἀγῶνες οὐδέποτε τὴν ἄλλως ἀλλ' ἀεὶ τὴν περὶ αὐτοῦ· πολλάκις δὲ καὶ περὶ ψυχῆς ὁ δρόμος· ὥστ' ἐξ* 173 *ἁπάντων τούτων ἔντονοι καὶ δριμεῖς γίγνονται, ἐπιστάμενοι τὸν δεσπότην λόγῳ τε θωπεῦσαι καὶ ἔργῳ χαρίσασθαι, σμικροὶ δὲ καὶ οὐκ ὀρθοὶ τὰς ψυχάς. τὴν γὰρ αὔξην καὶ τὸ εὐθύ τε καὶ τὸ ἐλεύθερον ἡ ἐκ νέων δουλεία ἀφῄρηται, ἀναγκάζουσα πράττειν σκολιά, μεγάλους κινδύνους καὶ*

5 *παραναγιγνωσκομένην* 𝔄 Δ^{a} Π^{a} b, *παραγιγνωσκομένην* Δ^{c} Π^{1c} Γ^{1}, *ἀναγιγνωσκομένην* H. 6 *ἣν ἀντωμοσίαν καλοῦσιν* de glossemate suspecta sunt Abreschio, auctar. diluc. Thuc. p. 425, Heindorfio, Brauno, de hyperb. Plat. II p. 9, aliis. 7 *τινα* 𝔄 Δ Π^{1} probante Winckelmanno *Cpl.*, *τὴν* *ς. 9 *αὑτοῦ* *Hdf.* de Stephani coniectura.
11 *χαρίσασθαι*] *ὑπελθεῖν* C. G. Cobetus, mnemos. XI p. 232, ut est in Themist.

2 *ὕδωρ ῥέον*, clepsydra, quae saepissime *ὕδωρ* dicitur. Cf. p. 201 B *πρὸς ὕδωρ σμικρόν*.

4 '*ἀνάγκην* intellegit fortasse ipsam clepsydram, qua tempus dicendo concessum definiebatur. Hesych. *Ἀνάγκη· ἡ δικαστικὴ κλεψύδρα*. Poll. VIII 17 *ἔνιοι δὲ οἴονται καὶ ἀνάγκην σκεῦος εἶναι δικαστικόν*. v. Valesius ad Harpocr. p. 456. ed. Lips.' Stallbaumius. Campbellius autem *ἀνάγκην* significare putat *the strong arm of the law.*

5 *ὑπογραφὴ* est quod lineis circumscriptum est, intra quas pueri litterarum formas pingebant. Cf. Sauppius ad Prot. 326 D. Tali *ὑπογραφῇ* aptissime comparatur *ἀντωμοσία*, libellus. Ut enim pueri scribentes lineis ductis excedere vetiti erant, ita oratoribus non licuit *ἔξω τοῦ πράγματος λέγειν*. Cf. de leg. XII 949 B.

6 *περὶ ὁμοδούλου*. Et accusator et reus sunt quasi conservi quidam; eorum autem dominus est index, penes quem est arbitrium.

7 *τινα δίκην*, ius quoddam, quod vulgus habet ius, philosophi non item. Cf. p. 173 D.

8 *τὴν περὶ αὐτοῦ* 'h. e. ita ut de ipsa re, quae cummaxime agitur, dicendum sit. Nam *αὐτὸ* saepe sic dicitur de re maximi momenti sive de eo, quod caput est atque summum in aliqua re. v. ad Lys. 204 B.' Stallb.

10 *ἔντονοι καὶ δριμεῖς*. P. 175 D *τὴν ψυχὴν καὶ δριμὺν καὶ δικανικόν*.

12 '*τὴν αὔξην* refertur ad praegresssum *σμικροὶ τὰς ψυχάς*, *τὸ εὐθὺ* autem et *τὸ ἐλεύθερον* pertinent ad *οὐκ ὀρθοί*.' Stallb.

14 *μεγάλους*. 'Stephanus coni. *καὶ μεγάλους* aut *μεγάλους τε*. At nec his coniecturis opus est. Nam verbis *μεγάλους — ἐπιβάλλουσα* ostenditur modus, quo *ἡ ἐκ νέων δουλεία* cogat *πράττειν σκολιά*.' Fischerus.

φόβους ἔτι ἁπαλαῖς ψυχαῖς ἐπιβάλλουσα, οὓς οὐ δυνάμε- 173
νοι μετὰ τοῦ δικαίου καὶ ἀληθοῦς ὑποφέρειν, εὐθὺς ἐπὶ
τὸ ψεῦδός τε καὶ τὸ ἀλλήλους ἀνταδικεῖν τρεπόμενοι πολλὰ
κάμπτονται καὶ συγκλῶνται, ὥσθ' ὑγιὲς οὐδὲν ἔχοντες B
τῆς διανοίας εἰς ἄνδρας ἐκ μειρακίων τελευτῶσι, δεινοί
τε καὶ σοφοὶ γεγονότες, ὡς οἴονται. καὶ οὗτοι μὲν δὴ τοι-
οῦτοι, ὦ Θεόδωρε· τοὺς δὲ τοῦ ἡμετέρου χοροῦ πότερον
βούλει διελθόντες ἢ ἐάσαντες πάλιν ἐπὶ τὸν λόγον τρεπώ-
μεθα, ἵνα μὴ καί, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, λίαν πολὺ τῇ ἐλευ-
θερίᾳ καὶ μεταλήψει τῶν λόγων καταχρώμεθα;

ΘΕΟ. Μηδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ διελθόντες.
πάνυ γὰρ εὖ τοῦτο εἴρηκας, ὅτι οὐχ ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ τοιῷδε C
χορεύοντες τῶν λόγων ὑπηρέται, ἀλλ' οἱ λόγοι οἱ ἡμέτεροι
ὥσπερ οἰκέται, καὶ ἕκαστος αὐτῶν περιμένει ἀποτελεσθῆ-
ναι ὅταν ἡμῖν δοκῇ· οὔτε γὰρ δικαστὴς οὔτε θεατὴς ὥσ-
περ ποιηταῖς ἐπιτιμήσων τε καὶ ἄρξων ἐπιστατεῖ παρ'
ἡμῖν.

XXIV. ΣΩ. Λέγωμεν δή, ὡς ἔοικεν, ἐπεὶ σοί γε
δοκεῖ, περὶ τῶν κορυφαίων· τί γὰρ ἄν τις τούς γε φαύ-
λως διατρίβοντας ἐν φιλοσοφίᾳ λέγοι; οὗτοι δέ που ἐκ

5 τελῶσι Loersius ad Menex. 249 A. 8 τραπώμεθα *Γ Bkk.*, τρεπώμεθα *ς *Tur.* 13 οἱ om. *Hsch.* 14 καὶ om. *Δ.*

3 πολλὰ κάμπτονται καὶ ξυγκλῶνται, valde depravantur et confringuntur. 'Ut de rep. VI 495 E τὰς ψυχὰς συγκεκλασμένοι τε καὶ ἀποτεθρυμμένοι appellantur opifices.' Heind.

5 δεινοί τε καὶ σοφοί. Cf. de rep. III 409 C ὁ δὲ δεινὸς ἐκεῖνος καὶ καχύποπτος ὁ πολλὰ αὐτὸς ἠδικηκὼς καὶ πανοῦργός τε καὶ σοφὸς οἰόμενος εἶναι. Cf. ad p. 154 D.

7 χοροῦ. 'Similiter Euthyd. 279 B τὴν δὲ σοφίαν ποῦ χοροῦ τάξομεν; Metaphora servatur etiam in iis quae mox sequuntur; spectant enim huc οἱ ἐν τῷ τοιῷδε χορεύοντες et οἱ κορυφαῖοι.' Stallb.

8 τρεπώμεθα. De leg. X 887 A ἢ χαίρειν ἐάσαντες ἐπὶ τοὺς νόμους τρεπώμεθα πάλιν;

9 ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, p. 172 D. Hdf.

13 οἱ ἡμέτεροι cum οἱ λόγοι coniungendum est: nostri quidem sermones. Magna vi toto hoc loco (ὅτι οὐχ ἡμεῖς) philosophorum sermones opponuntur orationibus iudiciorum.

15 δικαστής. Apud Athenienses iudices (κριταὶ οἱ ἐκ Διονυσίων) constituerunt, qui poetarum fabulas dantium praemiis afficiendi essent. Bernhardy, Gr. Lit. II 2 p. 126.

20 οὗτοι δέ που. Gorg. 484 C ΚΑΛ . . . ἐὰν γὰρ καὶ πάνυ εὐφυὴς ᾖ καὶ πόρρω τῆς ἡλικίας φιλοσοφῇ, ἀνάγκη πάντων ἄπειρον γεγονέναι ἐστίν, ὧν χρὴ ἔμπειρον εἶναι τὸν μέλλοντα καλὸν κἀγαθὸν καὶ εὐδόκιμον ἔσεσθαι ἄνδρα. καὶ γὰρ τῶν νόμων

νέων πρῶτον μὲν εἰς ἀγορὰν οὐκ ἴσασι τὴν ὁδόν, οὐδὲ
D *ὅπου δικαστήριον ἢ βουλευτήριον ἤ τι κοινὸν ἄλλο τῆς πόλεως συνέδριον· νόμους δὲ καὶ ψηφίσματα λεγόμενα ἢ γεγραμμένα οὔτε ὁρῶσιν οὔτε ἀκούουσι· σπουδαὶ δὲ ἑταιριῶν ἐπ' ἀρχὰς καὶ σύνοδοι καὶ δεῖπνα καὶ σὺν αὐλητρίσι κῶμοι, οὐδὲ ὄναρ πράττειν προσίσταται αὐτοῖς. εὖ δὲ ἢ κακῶς τις γέγονεν ἐν πόλει, ἤ τί τῳ κακόν ἐστιν ἐκ προγόνων γεγονὸς ἢ πρὸς ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, μᾶλλον αὐτὸν λέληθεν ἢ οἱ τῆς θαλάττης λεγόμενοι χόες. καὶ ταῦτα*
E *πάντ' οὐδ' ὅτι οὐκ οἶδεν, οἶδεν· οὐδὲ γὰρ αὐτῶν ἀπέχεται τοῦ εὐδοκιμεῖν χάριν, ἀλλὰ τῷ ὄντι τὸ σῶμα μόνον ἐν τῇ πόλει κεῖται αὐτοῦ καὶ ἐπιδημεῖ, ἡ δὲ διάνοια, ταῦτα πάντα ἡγησαμένη σμικρὰ καὶ οὐδέν, ἀτιμάσασα πανταχῇ φέρεται κατὰ Πίνδαρον, τά τε γᾶς ὑπένερθε καὶ τὰ ἐπίπεδα γεωμετροῦσα, οὐρανοῦ τε ὕπερ ἀστρονομοῦσα,*
174 *καὶ πᾶσαν πάντῃ φύσιν ἐρευνωμένη τῶν ὄντων ἑκάστου ὅλου, εἰς τῶν ἐγγὺς οὐδὲν αὐτὴν συγκαθιεῖσα.*

7 *κακῶς*] *ἑτέρως* Valckenarius, diatr. in Eur. p. 112 ex Iambl. protrept. 14 p. 84. *τις* ΛΣΥΖ[r]CEFHbabci *Hdf.* e Clem. Alex. strom. V p. 249, *τίς* B[c], *τι* *ς. *ἐν τῇ πόλει* b *Hsch.* *τί τῳ* coni. *Hdf.* 10 *οἶδεν* ὃ *εἶδεν* 𝔄Δ[a]. 13 *σμικρὰ καὶ οὐδέν, ἀτ.* *Hdf.*, *σμικρά, καὶ οὐδὲν ἀτ.* ς. 14 *φέρεται*] *πέτεται* b et γρ. 𝔄B[c] C a c. 15 *ἐπίπεδα* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *ἐπίπερθεν* ς. 16 *ὢν ὄντων* 𝔄, *ὢν ὄντα* Δ. *τῶν ὄντων, ὅλως εἴς τι τῶν* Valckenarius, diatr. in Eur. p. 27. 17 *εἰς τῶν* 𝔄Δ (*τὸν*) Π[1c] *Bkk.*, *εἴς τι τῶν* ς.

ἄπειροι γίγνονται τῶν κατὰ τὴν πόλιν καὶ τῶν λόγων, οἷς δεῖ χρώμενον ὁμιλεῖν ἐν τοῖς συμβολαίοις τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, καὶ τῶν ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν τῶν ἀνθρωπείων καὶ συλλήβδην τῶν ἠθῶν παντάπασιν ἄπειροι γίγνονται.

4 *σπουδαὶ — σύνοδοι.* Cf. p. 178C *οἷον θερμά, ἆρ' ὅταν τις οἰηθῇ ἰδιώτης αὐτὸν πυρετὸν λήψεσθαι καὶ ἔσεσθαι ταύτην τὴν θερμότητα κτλ.* De his nominativis absolutis cf. Krueger § 45, 2, 1.

ἑταιρίαι sunt factiones, *ξυνωμοσίαι οὖσαι ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς* Thuc. VIII 54, 3. Hermann, Staatsalterth. § 70.

7 *ἤ τί τῳ κακόν ἐστιν*, 'ut infamia scelerumque illa *παλαιῶν ἐκ μηνιμάτων τῶν θεῶν* in posteris poena (Phaedr. 244D).' Heindorfius.

8 *αὐτὸν* infertur post *αὐτοῖς* frequente transitu a numero plurali ad singularem. Cf. ad p. 167B.

9 *οἱ τῆς θαλάττης λεγ. χόες· παροιμία ἐπὶ τοῦ πολυμαθοῦς καὶ ἐμπείρου.* Schol. R. Cf. Leutschius ad Greg. Cypr. Leid. II 76.

11 *τὸ σῶμα* et *ἡ διάνοια* non nunquam inter se opponuntur. Cf. Stallbaumius ad leg. XI 916A.

14 *κατὰ Πίνδαρον* in Pindari editione Boeckhiana fragm. 226, in Bergkii poet. lyr. fr. Pind. 277. Boeckhio videntur hoc Pindari loco physiologi describi.

16 *ἑκάστου ὅλου.* 'Buttmannus *ἕκαστον ὅλον* accipit de re,

ΘΕΟ. Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες; 174
ΣΩ. Ὥσπερ καὶ Θαλῆν ἀστρονομοῦντα, ὦ Θεόδωρε,
καὶ ἄνω βλέποντα, πεσόντα εἰς φρέαρ, Θρᾷττά τις ἐμμε-
λὴς καὶ χαρίεσσα θεραπαινὶς ἀποσκῶψαι λέγεται, ὡς τὰ
μὲν ἐν οὐρανῷ προθυμοῖτο εἰδέναι, τὰ δ' ἔμπροσθεν αὐ-
τοῦ καὶ παρὰ πόδας λανθάνοι αὐτόν. ταὐτὸν δὲ ἀρκεῖ
σκῶμμα ἐπὶ πάντας ὅσοι ἐν φιλοσοφίᾳ διάγουσι. τῷ γὰρ B
ὄντι τὸν τοιοῦτον ὁ μὲν πλησίον καὶ ὁ γείτων λέληθεν, οὐ
μόνον ὅ τι πράττει, ἀλλ' ὀλίγου καὶ εἰ ἄνθρωπός ἐστιν ἤ
τι ἄλλο θρέμμα· τί δέ ποτ' ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ τί τῇ
τοιαύτῃ φύσει προσήκει διάφορον τῶν ἄλλων ποιεῖν ἢ
πάσχειν, ζητεῖ τε καὶ πράγματ' ἔχει διερευνώμενος. μαν-
θάνεις γάρ που, ὦ Θεόδωρε, ἢ οὔ;

ΘΕΟ. Ἔγωγε· καὶ ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Τοιγάρτοι, ὦ φίλε, ἰδίᾳ τε συγγιγνόμενος ὁ
τοιοῦτος ἑκάστῳ καὶ δημοσίᾳ, ὅπερ ἀρχόμενος ἔλεγον, C
ὅταν ἐν δικαστηρίῳ ἤ που ἄλλοθι ἀναγκασθῇ περὶ τῶν
παρὰ πόδας καὶ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς διαλέγεσθαι, γέλωτα
παρέχει οὐ μόνον Θρᾴτταις ἀλλὰ καὶ τῷ ἄλλῳ ὄχλῳ εἰς

7 πάντα 𝔄Δ^e Π^{1e}. 10 ἄνθρωπος C. G. Cobetus, mnemos. IX p. 369.

quae in universum generatimque spectatur, velut deinde p. 174B Socrates dicit eiusmodi philosophum ignorare propemodum, an vicinus suus sit homo; quid vero homo sit in universum (τοῦτο ὅλον) quaeque humanae naturae conveniant, id eum sedulo investigare. De eodemque mentis habitu Plato de rep. VI 486A ἐναντιώτατον — σμικρολογία ψυχῇ μελλούσῃ τοῦ ὅλου καὶ παντὸς ἀεὶ ἀπορέξεσθαι θείου τε καὶ ἀνθρωπίνου. Hoc ipsum cum non statim intellegeret Theodorus, haec subiicit: Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες; quae non subiecisset, opinor, si Socrates dixisset ὅλως vel ἑκάστου τοῦ ὅλου.' HEINDORFIUS.

3 'Θρᾷτταν a patria ancillam hanc dicit. V. Bergler. ad Arist. Ach. 272, Spanhem. ad eiusdem Plut. 521. Fabellam hinc fortasse duxit Laert. I 34.' HEIND.

6 παρὰ πόδας. P. 175B τὰ ἐν ποσίν.

ταὐτὸν δὲ ἀρκεῖ σκῶμμα Schleiermacherus comparat Euthyphr. 11B Τοῦ ἡμετέρου προγόνου, ὦ Εὐθύφρον, ἔοικεν εἶναι Δαιδάλου τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα. καὶ εἰ μὲν αὐτὰ ἐγὼ ἔλεγον καὶ ἐτιθέμην, ἴσως ἄν με ἐπέσκωπτες, ὡς ἄρα καὶ ἐμοὶ κατὰ τὴν ἐκείνου ξυγγένειαν τὰ ἐν τοῖς λόγοις ἔργα ἀποδιδράσκει καὶ οὐκ ἐθέλει μένειν ὅπου ἄν τις αὐτὰ θῇ· νῦν δέ, σαὶ γὰρ αἱ ὑποθέσεις εἰσίν, ἄλλου δή τινος δεῖ σκώμματος.

7 διάγειν sc. τὸν βίον, ut etiam substantivum διαγωγὴ p. 177A reperitur sine genetivo βίου positum.

16 ὅπερ ἀρχόμενος ἔλεγον: p. 172C.

19 εἰς φρέατα — ἐμπ. 'Heindorfius conferri iubet p. 165B τὸ λεγόμενον ἐν φρέατι συνεχόμε-

174 φρέατά τε καὶ πᾶσαν ἀπορίαν ἐμπίπτων ὑπὸ ἀπειρίας, καὶ ἡ ἀσχημοσύνη δεινή, δόξαν ἀβελτερίας παρεχομένη. ἔν τε γὰρ ταῖς λοιδορίαις ἴδιον ἔχει οὐδὲν οὐδένα λοιδορεῖν, ἅτ' οὐκ εἰδὼς κακὸν οὐδὲν οὐδενὸς ἐκ τοῦ μὴ μεμελετηκέναι·
D ἀπορῶν οὖν γελοῖος φαίνεται· ἔν τε τοῖς ἐπαίνοις καὶ ταῖς τῶν ἄλλων μεγαλαυχίαις οὐ προσποιήτως ἀλλὰ τῷ ὄντι γελῶν ἔνδηλος γιγνόμενος ληρώδης δοκεῖ εἶναι. τύραννόν τε γὰρ ἢ βασιλέα ἐγκωμιαζόμενον ἕνα τῶν νομέων, οἷον συβώτην ἢ ποιμένα ἤ τινα βουκόλον ἡγεῖται ἀκούειν εὐδαιμονιζόμενον πολὺ βδάλλοντα· δυσκολώτερον δὲ ἐκείνων ζῷον καὶ ἐπιβουλότερον ποιμαίνειν τε καὶ βδάλλειν νομίζει αὐτούς· ἄγροικον δὲ καὶ ἀπαίδευτον ὑπὸ ἀσχολίας οὐ-
E δὲν ἧττον τῶν νομέων τὸν τοιοῦτον ἀναγκαῖον γίγνεσθαι, σηκὸν ἐν ὄρει τὸ τεῖχος περιβεβλημένον. γῆς δὲ ὅταν μυρία πλέθρα ἢ ἔτι πλείω ἀκούσῃ ὥς τις ἄρα κεκτημένος θαυμαστὰ πλήθει κέκτηται, πάνσμικρα δοκεῖ ἀκούειν εἰς ἅπασαν εἰωθὼς τὴν γῆν βλέπειν. τὰ δὲ δὴ γένη ὑμνούν-

2 τε *Δ Π Hdf.*, γε ς. 4 μεμελετηκέναι *Δ Π Hdf.*, ^{με}μελετηκέναι 𝔄, ἐμμεμελετηκέναι ς. 16 πάνσμικρα 𝔄 $Δ^c$ (πᾶν σμικρὰ $Δ^a$) *Π Γ Bkk.*, πάνυ σμικρὰ ς.

νος. Mihi istud εἰς φρέατά τε interpositum videtur ob praegressam modo de Thalete narrationem.' Stallbaumius.

2 τε — 5 τε. Cf. ad p. 142 C.

8 'τε particula spectat ad ea, quae mox subiiciuntur γῆς δὲ ὅταν μυρ. πλ.' Stallb., quem v. ad symp. 186 E.

ἐγκωμιαζόμενον sc. ἀκούων, quod supplendum est ex ἀκούειν, quod sequitur. Cf. Krueger. § 56, 16.

οἷον συβώτην. 'Socrates tyrannum h. l. pastori comparat quam plurimos sibi fructus ex gregibus suis quaerenti; quam comparationem quo contemptius proferat, non acquiescens in generali illa pastoris mentione (ἕνα τῶν νομέων) singula addit genera, συβώτην ποιμένα βουκόλον. Iam βδάλλοντα hoc etsi proprie pertinet ad proximum βουκόλον, tamen quae in eo latet fructuum ex gregibus percipiendorum notio ad priora itidem illa συβώτην et ποιμένα spectat. Vernaculus sermo loci vim optime ita expresserit: *Preist man einen Tyrannen, so dünkt es ihm, als ob er irgend einen Hirten, etwa einen Schweinhirt oder Schäfer oder tapfer melkenden Kuhhirt loben hörte.*' Buttmannus.

13 ἀναγκαῖον 'sc. εἶναι νομίζει.' Heind.

14 σηκὸν ἐν ὄρ. — περιβεβλ. 'muro (in arce) circumdatum tamquam in monte stabulo.' Heind. σηκὸν est appositio vocabuli τὸ τεῖχος.

17 ὑμνούντων Heindorfius putat pertinere ad ἔπαινον atque σεμνυνομένων καὶ ἀναφερόντων ad sequens σμικρολογίας, Stallbaumius vero ad ὑμνούντων assumendum esse pronomen indefinitum τινῶν, ut genetivus absolutus locum habeat. Neque aliter accipit σεμνυνομένων καὶ ἀναφερόντων.

των, ὡς γενναῖός τις ἑπτὰ πάππους πλουσίους ἔχων ἀποφῆναι, παντάπασιν ἀμβλὺ καὶ ἐπὶ σμικρὸν ὁρώντων ἡγεῖται τὸν ἔπαινον, ὑπὸ ἀπαιδευσίας οὐ δυναμένων εἰς 175
τὸ πᾶν ἀεὶ βλέπειν οὐδὲ λογίζεσθαι ὅτι πάππων καὶ προγόνων μυριάδες ἑκάστῳ γεγόνασιν ἀναρίθμητοι, ἐν αἷς πλούσιοι καὶ πτωχοὶ καὶ βασιλεῖς καὶ δοῦλοι βάρβαροί τε καὶ Ἕλληνες πολλάκις μυρίοι γεγόνασιν ὁτῳοῦν, ἀλλ' ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι καταλόγῳ προγόνων σεμνυνομένων καὶ ἀναφερόντων εἰς Ἡρακλέα τὸν Ἀμφιτρύωνος ἄτοπα αὐτῷ καταφαίνεται τῆς σμικρολογίας, ὅτι δὲ ὁ ἀπ' Ἀμφιτρύωνος εἰς τὸ ἄνω πεντεκαιεικοστὸς τοιοῦτος ἦν, οἵα συνέ- B

2 *ἀμβλὺ* 𝔄ΔΠ *Hdf.*, *ἀμβλὺν* ς. 11 *οἷα* 𝔄[c] Δ[a].

1 *ἑπτὰ πάππους.* 'Septenarium proavorum numerum in civitate alicubi decori fuisse docet Hesychius *Ἐνδοιίτιναι· οἱ ἀπὸ ἑπτὰ πατέρων καὶ μητέρων ἀστῶν κατάγοντες τὸ γένος.* Morem istum proavorum computandorum ridet Menander fragm. inc. IV: *οἷς ἂν τῇ φύσει ἀγαθὸν ὑπάρχῃ μηδὲν οἰκεῖον προσόν, ἐκεῖσε καταφεύγουσιν, εἰς τὰ μνήματα καὶ τὸ γένος, ἀριθμοῦσίν τε τοὺς πάππους ὅσοι, οὐδὲν δ' ἔχουσι πλεῖον. οὐδ' ἐρεῖς ὅτῳ οὐκ εἰσὶ πάπποι· πῶς γὰρ ἐγένοντ' ἄν ποτε; εἰ μὴ λέγειν δ' ἔχουσι τούτους, διά τινα τόπου μεταβολὴν ἢ φίλων ἐρημίαν, τί τῶν λεγόντων εἰσὶ δυσγενέστεροι; ὃς ἂν εὖ γεγονὼς ᾖ τῇ φύσει πρὸς τἀγαθά, κἂν Αἰθίοψ ᾖ, μῆτερ, ἐστὶν εὐγενής. Σκύθης τις ὄλεθρος; ὁ δ' Ἀνάχαρσις οὐ Σκύθης;* (Meineke, fragm. com. IV p. 229).' Welckeri prol. ad Theogn. p. LI sq.

πλουσίους. Arist. pol. IV 8 p. 1294[a] 21 *ἡ γὰρ εὐγένειά ἐστιν ἀρχαῖος πλοῦτος ἢ ἀρετή.* ibid. V 1 p. 1301[b] 4 *εὐγενεῖς γὰρ εἶναι δοκοῦσιν, οἷς ὑπάρχει προγόνων ἀρετὴ καὶ πλοῦτος.* Saepe ubi *πλούσιοι* positum est, intellegendi sunt *ἀρχαιόπλουτοι.* Cf. de rep. VIII 569 A *ἀπὸ τῶν πλουσίων τε καὶ καλῶν κἀγαθῶν λεγομένων ἐν τῇ πόλει.* ibid. III 407 A *πότερον μελετητέον τοῦτο τῷ πλουσίῳ καὶ ἀβίωτον τῷ μὴ μελετῶντι.* Cf. Welckeri prol. ad Theogn. p. XX et LIX.

5 *μυριάδες — ἀναρίθμητοι.* Leg. VII 804 E *οἶδα ὅτι μυριάδες ἀναρίθμητοι γυναικῶν εἰσὶ τῶν περὶ τὸν Πόντον, ἃς Σαυρομάτιδας καλοῦσιν.* Stallb.

9 *ἀναφερόντων* 'sc. *τὸ γένος*, quemadmodum *ἀναφέρειν* sine casu, quamquam in re alia, adhibetur Alc. I 110 E *Οὐκ εἰς σπουδαίους γε διδασκάλους καταφεύγεις εἰς τοὺς πολλοὺς ἀναφέρων* et ibid. 111 A *οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν ἐμαυτοῦ διδάσκαλον, ἀλλ' εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀναφέρω, οὓς σὺ φῂς οὐ σπουδαίους εἶναι διδασκάλους.* Cratyl. 425 D Phaedr. 237 D.' Heindorfius. Graecorum nobiles genera repetere amabant ab heroibus deorum filiis. Ita Alcibiades originem ab Aiace traxit Iovis progenie. Alc. I 121 A. Becker, Charikl. I p. 22 sq.

ἄτοπα — τῆς σμικρολογίας plus habet gravitatis quam *ἄτοπος σμικρολογία.* Apol. 41 C *ἀμήχανον ἂν εἴη εὐδαιμονίας.*

11 *οἷα συνέβαινεν αὐτῷ τύχη* 'idem fere est quod *οἷος ἔτυχεν.*' Heind.

175 βαινεν αὐτῷ τύχη, καὶ ὁ πεντηκοστὸς ἀπ' αὐτοῦ, γελᾷ οὐ δυναμένων λογίζεσθαί τε καὶ χαυνότητα ἀνοήτου ψυχῆς ἀπαλλάττειν. ἐν ἅπασι δὴ τούτοις ὁ τοιοῦτος ὑπὸ τῶν πολλῶν καταγελᾶται, τὰ μὲν ὑπερηφάνως ἔχων, ὡς δοκεῖ, τὰ δ' ἐν ποσὶν ἀγνοῶν τε καὶ ἐν ἑκάστοις ἀπορῶν.

ΘΕΟ. Παντάπασι τὰ γιγνόμενα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

XXV. *ΣΩ.* Ὅταν δέ γέ τινα αὐτός, ὦ φίλε, ἑλκύσῃ
C ἄνω, καὶ ἐθελήσῃ τις αὐτῷ ἐκβῆναι ἐκ τοῦ τί ἐγὼ σὲ ἀδικῶ ἢ σὺ ἐμὲ εἰς σκέψιν αὐτῆς δικαιοσύνης τε καὶ ἀδι-

1 τύχη 𝔄. καὶ ὁ π. — αὐτοῦ glossema esse suspicatus est Schleiermacherus. ἀπ' αὐτοῦ] αὖ ταὐτὸν Schanzius p. 25. 2 δυναμένῳ ΓΛΣΞΥΒΗΕ[1]abci, δυναμένω Z[r], δυνάμενον *Hdf.* 7 αὐτὸς 𝔄ΔΠ Fischerus, αὐτὸν ς, αὐτῶν coni. Heusdius p. 41 et Heindorfius. 8 ἄνω om. 𝔄Δ. αὐτῷ 𝔄ΔΠ *Bkk.*, αὐτῶν ς. 9 αὐτῆς *Bkk.*, αὐτῆς τῆς *Hdf.*, αὖ τῆς ς.

1 ἀπ' αὐτοῦ sc. Ἀμφιτρύωνος. Cf. ad p. 160 B.

6 τὰ γιγνόμενα λέγεις. Cf. ad p. 161 A et p. 179 C.

7 τινὰ 'aliquem de vulgo, τῶν πολλῶν significat. αὐτὸς refertur ad praegressum illud ὁ τοιοῦτος.' Heind.

ἑλκύσῃ ἄνω. De rep. VII 529 B ἐγὼ — οὐ δύναμαι ἄλλο τι νομίσαι ἄνω ποιοῦν ψυχὴν βλέπειν μάθημα ἢ ἐκεῖνο, ὃ ἂν περὶ τὸ ὄν τε ᾖ καὶ τὸ ἀόρατον· ἐὰν δέ τις ἄνω κεχηνὼς ἢ κάτω συμμεμυκὼς τῶν αἰσθητῶν ἐπιχειρῇ τι μανθάνειν, οὔτε μαθεῖν ἄν ποτέ φημι αὐτόν — ἐπιστήμην γὰρ οὐδὲν ἔχειν τῶν τοιούτων — οὔτε ἄνω ἀλλὰ κάτω αὐτοῦ βλέπειν τὴν ψυχήν, κἂν ἐξ ὑπτίας νέων ἐν γῇ ἢ ἐν θαλάττῃ μανθάνῃ.

8 'τί ἐγὼ σὲ ἀδικῶ ἢ σὺ ἐμὲ recto sermone accipi non possunt. Quid enim? Haeccine ullius esse potuit iudicialis orationis summa: quanam ego te iniuria affeci aut tu me? Quae verba nisi philosophi sunt, hominis tamen sunt ab huiusmodi controversiis forensibus prorsus alieni, qui illud etiam neget se ab altero iniuriae quidquam passum. Contra optime illa se habent, si obliquo ea sermone acceperis verterisque, in quo ego te laeserim aut tu me, ut non orationis cuiusdam, sed causarum omnino iudicialium summam contineant. Par igitur sermonis ratio in his est verbis εἰ βασιλεὺς εὐδαίμων etc., quibus non problema aliquod, sed encomii potius eiusmodi summa et argumentum significatur. Quamvis enim certum exploratumque haberent vulgares illi oratores, regem propter divitias suas unice beatum putandum esse, tamen rem ita in encomiis tractabant, ut, quasi dubia ea videri posset, multis eam argumentis exemplisque probarent. Quidni igitur v. c. encomii alicuius in Croesum argumentum his verbis indicari potuerit: εἰ Κροῖσος εὐδαίμων?' Buttmannus. Campbellius bene animadvertit duas has quaestiones illis respondere, quae antea dicta erant. τί ἐγὼ σὲ κτλ. enim spectat ad ὅταν ἐν δικαστηρίῳ p. 174 C, εἰ βασιλεὺς εὐδαίμων ad τύραννόν τε γὰρ ἢ βασιλέα p. 174 D.

9 αὐτῆς δικαιοσύνης, iustitiae per se spectatae, absolutae sive ideae iusti. Ita p. 196 A αὐτὰ πέντε καὶ ἑπτὰ opponuntur ἀνθρώποις ἑπτὰ καὶ πέντε. αὐτὸς enim nomini appositum saepe ideam significat. Cf. Stallbaumius ad Phaedr. 247 E.

κίας, τί τε ἑκάτερον αὐτοῖν καὶ τί τῶν πάντων ἢ ἀλλήλων 175
διαφέρετον, ἢ ἐκ τοῦ εἰ βασιλεὺς εὐδαίμων κεκτημένος τ'
αὖ πολὺ χρυσίον, βασιλείας πέρι καὶ ἀνθρωπίνης ὅλως
εὐδαιμονίας καὶ ἀθλιότητος ἐπὶ σκέψιν, ποίω τέ τινε ἐστὸν
καὶ τίνα τρόπον ἀνθρώπου φύσει προσήκει τὸ μὲν κτήσα-
σθαι αὐτοῖν, τὸ δὲ ἀποφυγεῖν, — περὶ τούτων ἁπάντων
ὅταν αὖ δέῃ λόγον διδόναι τὸν σμικρὸν ἐκεῖνον τὴν ψυχὴν D
καὶ δριμὺν καὶ δικανικόν, πάλιν αὖ τὰ ἀντίστροφα ἀπο-
δίδωσιν· ἰλιγγιῶν τε ἀπὸ ὑψηλοῦ κρεμασθεὶς καὶ βλέπων
μετέωρος ἄνωθεν ὑπὸ ἀηθείας ἀδημονῶν τε καὶ ἀπορῶν
καὶ βαρβαρίζων γέλωτα Θρᾴτταις μὲν οὐ παρέχει οὐδ'

2 εἰ om. ΣYZ^{r} *Bkk.* τ' αὖ circumscripsit *Hrm.*, πάνυ Heusdius p. 42. τ' αὖ πολὺ] πάμπολυ *Hsch.* 3 πολὺ om. 𝔄Δ Π^{1e}. χρυσίον βασιλείας 𝔄ΔΠ^{1e} *Bkk.*, χρυσίον, εἰς βασιλείας ς. 4 ἐπὶ σκέψιν *Bkk.*, ἐπίσκεψιν libri et ς. 5 τρόπον 𝔄ΔΠ *Hdf.*, τύπον ς. κτήσεσθαι 𝔄ΔΠ^{e}. 6 τούτων ἁπάντων 𝔄ΔΠ *Bkk.*, πάντων τούτων ς. 9 τὲ γὰρ ἀπὸ Ξς, γὰρ om. *Bkk.* 10 ἄνωθεν, ὑπὸ Hemsterhusius ad Luc. dial. mar. IX. 11 βατταρίζων Piersonus ad Moer. p. 197 probante C. G. Cobeto, mnemos. XI p. 424, καρηβαρῶν Valckenarius apud Piersonum l. l.

2 **εἰ βασιλεὺς εὐδαίμων.** De regum felicitate disceptandi Socratis temporibus occasionem dedisse videtur Archelaus Macedoniae rex. Quaeritur enim in Gorg. 470 D sq. num rex ille iniustissimus felix sit habendus et Antisthenis erat liber *Ἀρχέλαος ἢ περὶ βασιλείας*. Diog. La. VI 1, 18.

3 **βασιλείας πέρι — ἐπὶ σκέψιν.** Sic p. 181 B *τῆς σκέψεως κινήσεως πέρι.* Hdf.

5 **ἀνθρώπου φύσει.** Conf. p. 174 B *τί δέ ποτ' ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ τί τῇ τοιαύτῃ φύσει προσήκει διάφορον τῶν ἄλλων ποιεῖν ἢ πάσχειν.* Stb.

8 **τὰ ἀντίστροφα ἀποδίδωσιν,** similem poenam reddit. Risum enim movet omnibus harum rerum peritis, ut philosophi a vulgo ridentur. Phaedr. 237 C *ὡς οὖν εἰδότες οὐ διομολογοῦνται ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως, προελθόντες δὲ τὸ εἰκὸς ἀποδιδόασιν*, ubi v. Stallbaumius.

9 **ἰλιγγιῶν τε** epexegesis causa additum, quare caret coniunctione. Cf. ad p. 143 A.

ἀπὸ ὑψηλοῦ κρεμασθείς. Philosophus eum sursum devexerat.

11 **βαρβαρίζων.** 'mihi videtur idem prope quod *βατταρίζων* illud sonare, hominem obscure titubanterque et invenuste loquentem ac barbari instar balbutientem. Servorum enim Athenas peregre adductorum proprium est hoc *βαρβαρίζειν*. Alc. I 120 B *οἳ τὰ τῆς πόλεως πράττειν ἐπιχειροῦσιν ἔτι τὴν ἀνδραποδώδη, φαῖεν ἂν αἱ γυναῖκες, τρίχα ἔχοντες ἐν τῇ ψυχῇ ὑπ' ἀμουσίας καὶ οὔπω ἀποβεβληκότες, ἔτι δὲ βαρβαρίζοντες ἐληλύθασι κολακεύσοντες τὴν πόλιν, οὐκ ἄρξοντες*, indeque *παιδαγωγοὶ* illi *ὑποβαρβαρίζοντες* in Lys. p. 223 A. Servile autem ingenium et serviles mores istius modi homini a philosophia alieno per totam fere hanc disputationem a Socrate tribuuntur.' Heindorfius. Recte Buttmannus manifestum esse dicit nominis *Θρᾴτταις* ad *βαρβαρίζειν* respectus. Barbare loquens Thressis sane risum non movet.

175 ἄλλῳ ἀπαιδεύτῳ οὐδενί, οὐ γὰρ αἰσθάνονται, τοῖς δ' ἐναντίως ἢ ὡς ἀνδραπόδοις τραφεῖσιν ἅπασιν. οὗτος δὴ ἑκατέρου τρόπος, ὦ Θεόδωρε, ὁ μὲν τῷ ὄντι ἐν ἐλευθερίᾳ
E τε καὶ σχολῇ τεθραμμένου, ὃν δὴ φιλόσοφον καλεῖς, ᾧ ἀνεμέσητον εὐήθει δοκεῖν καὶ οὐδενὶ εἶναι, ὅταν εἰς δουλικὰ ἐμπέσῃ διακονήματα, οἷον στρωματόδεσμον μὴ ἐπισταμένου συσκευάσασθαι μηδὲ ὄψον ἡδῦναι ἢ θῶπας λόγους· ὁ δ' αὖ τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα δυναμένου τορῶς τε καὶ ὀξέως διακονεῖν, ἀναβάλλεσθαι δὲ οὐκ ἐπισταμένου ἐπιδέξια ἐλευθέρως οὐδέ γ' ἁρμονίαν λόγων λαβόντος

2 ἅπασιν 𝔄 Δ Π *Bkk.*, πᾶσιν * ς. 6 ἐπισταμένου 𝔄 Δ Π *Tur.*, ἐπιστάμενος ς. 10 ἐπιδέξια 𝔄 Δ^a Π^a Casaubonus ad Athen. I 21 b, ἐπὶ δεξιὰ ς. ἐλευθέρως seclusit *Hsch.* probante C. G. Cobeto,

4 ᾧ ἀνεμέσητον. 'Verba sic inter se cohaerent: ᾧ ἀνεμέσητόν (ἐστιν) δοκεῖν εὐήθει καὶ οὐδενὶ εἶναι. Formulam οὐδὲν εἶναι, nihili faciendum esse, ad remp. VIII 562 D illustravimus.' Stallb.

6 στρωματόδεσμον — συσκευάσασθαι, 'stragulas vestes loris fasciisque convincire et in saccum constipare domino iter facturo. Cuiusmodi sarcinas unus aliquis validus servus in itinere gerebat.' Heind. Cf. Becker, Char. I p. 19.

7 'θῶπας λόγους ab Euripide vel Epicharmo sumtum putat Ruhnkenius ad Tim. p. 146. Dictionem a posterioris aetatis scriptoribus maximeque Philone admodum frequentatam esse idem copiose ostendit. Recte schol. R. interpretatur ἀπατηλούς. Quod vero ad θῶπας λόγους repetendum est ἡδῦναι, ea metaphora apud Platonem quidem tanto minus habet offensionis, quod etiam in Gorgia ars oratoria cum arte coquinaria comparatur, veluti p. 467 E sqq.' Stallb.

9 ἀναβάλλεσθαι — ἐπιδέξια. Tribuuntur h. l. homini a philosophia alieno serviles mores, philosopho autem soli mores ingenui. Stolidus igitur philosophus videtur esse, si negotia servilia ei iniunguntur, non idem qui philosophiam neglegit. Itaque ut servus in constringendis callet sarcinis, ita philosophus scit pallium componere; ut illiberalis est hominis blandis orationibus plausum captare audientium, ita philosophus ut vir vere liberalis oratione concinna deorum beatorum virorumque celebrat vitam. Haec Stallbaumii est interpretatio loci. ἀναβάλλεσθαι igitur ἐπιδέξια ἐλευθέρως cum Heindorfio putat significare: vestem dextre decenterque hominum liberorum more componere, quae verba doctissime explicuit Casaubonus ad Athen. I 21 B. Amictum autem illum liberalem describit Beckerus, Charicl. III p. 171. Fuerunt autem et sunt qui ἀναβάλλεσθαι ἐπιδέξια dici statuant de cantu, qualis in Graecorum conviviis esse solebat. Cf. symp. 177 D. Sed ut alia taceam, tollitur ea interpretatione omnis loci concinnitas.

10 ἐλευθέρως. 'Supra p. 173 A τὸ εὐθύ τε καὶ τὸ ἐλεύθερον ἡ ἐκ νέου δουλεία ἀφῄρηται. Gorg. 485 C ἡγοῦμαι ἐλεύθερόν τινα εἶναι τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, τὸν δὲ μὴ φιλοσοφοῦντα ἀνελεύθερον.' Stallb. ἐλευθέρως eadem ratione h. l. adiectum est qua αὐτῷ ἐναντίως p. 189 D εἰ οἷόν τε ταχὺ βραδέως ἢ κοῦφον βαρέως ἢ ἄλλο τι ἐναντίον μὴ κατὰ τὴν αὑτοῦ φύσιν ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ ἐναντίου γίγνεσθαι αὑτῷ ἐναντίως.

ἁρμονίαν λόγων λαβόντος.

ὀρθῶς ὑμνῆσαι θεῶν τε καὶ ἀνδρῶν εὐδαιμόνων βίον 176 ἀληθῆ.

ΘΕΟ. Εἰ πάντας, ὦ Σώκρατες, πείθοις ἃ λέγεις, ὥσπερ ἐμέ, πλείων ἂν εἰρήνη καὶ κακὰ ἐλάττω κατ᾽ ἀνθρώπους εἴη.

ΣΩ. Ἀλλ᾽ οὔτ᾽ ἀπολέσθαι τὰ κακὰ δυνατόν, ὦ Θεόδωρε· ὑπεναντίον γάρ τι τῷ ἀγαθῷ ἀεὶ εἶναι ἀνάγκη· οὔτ᾽ ἐν θεοῖς αὐτὰ ἱδρῦσθαι, τὴν δὲ θνητὴν φύσιν καὶ τόνδε τὸν τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης. διὸ καὶ πειρᾶσθαι χρὴ ἐνθένδε ἐκεῖσε φεύγειν ὅ τι τάχιστα. φυγὴ δὲ ὁμοίωσις B θεῷ κατὰ τὸ δυνατόν· ὁμοίωσις δὲ δίκαιον καὶ ὅσιον μετὰ φρονήσεως γενέσθαι. ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄριστε, οὐ πάνυ ῥᾴδιον πεῖσαι ὡς ἄρα οὐχ ὧν ἕνεκα οἱ πολλοί φασι δεῖν πονηρίαν μὲν φεύγειν, ἀρετὴν δὲ διώκειν, τούτων χάριν τὸ μὲν ἐπιτηδευτέον, τὸ δ᾽ οὔ, ἵνα μὴ κακὸς καὶ ἵνα ἀγαθὸς δοκῇ εἶναι, ταῦτα γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος γραῶν ὕθλος, ὡς ἐμοὶ φαίνεται· τὸ δὲ ἀληθὲς ὧδε λέγωμεν. θεὸς οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἄδικος, ἀλλ᾽ ὡς οἷόν τε δικαιότατος, καὶ οὐκ ἔστιν C αὐτῷ ὁμοιότερον οὐδὲν ἢ ὃς ἂν ἡμῶν αὖ γένηται ὅ τι δικαιότατος. περὶ τούτου καὶ ἡ ὡς ἀληθῶς δεινότης ἀνδρὸς καὶ οὐδενία τε καὶ ἀνανδρία. ἡ μὲν γὰρ τούτου γνῶσις σοφία καὶ ἀρετὴ ἀληθινή, ἡ δὲ ἄγνοια ἀμαθία καὶ κακία

var. lect. p. 299, ἐλευθερίως Creuzerus ad Plot. III p. 400. 1 ἀνδρῶν] ἀνθρώπων C. G. Cobetus mnemos. XI p. 242 auctoribus Athenaeo l. l. et Themist. p. 263 D. 2 ἀληθῆ eliminandum censet Cobetus l. l. Athenaeus id non agnovit et Themistius omisso ἀληθῆ post λόγων ponit ἀληθινήν. 12 πάνυ τι ς, τι om. 𝔄 Δ Π[1e] *Tur.* 15 ἵνα δὴ ς, δὴ om. 𝔄 Δ[1e] (Δ[a]) Π[1e] *Hrm.* 16 ταῦτα μὲν ς, μὲν om. 𝔄 Δ Π *Stb.* 17 λέγωμεν 𝔄 Δ Π *Bkk.*, λέγομεν ς. 20 παρὰ τοῦτο Stephanus, schediasm. var. libr. III p. 94, περὶ τοῦτο *Hsch.* de coniectura Rueckerti, ecl. Plat. p. 25.

Haec verba, sive e poeta aliquo deprompta sive Platonis ipsius sunt, quam maxime conveniunt in hunc locum, quo philosophi dignitas atque amplitudo praedicatur.

1 βίον ἀληθῆ, vitam veram i. e. vitam, quae revera dici possit vita.

10 ὁμοίωσις θεῷ, Phaed. 107 C ἐπειδὴ ἀθάνατος φαίνεται οὖσα (ἡ ψυχή), οὐδεμία ἂν εἴη αὐτῇ ἄλλη ἀποφυγὴ κακῶν οὐδὲ σωτηρία πλὴν τοῦ ὡς βελτίστην καὶ φρονιμωτάτην γενέσθαι. Cf. de rep. VI 501 B X 613 A sq. de leg. IV 716 B C.

11 μετὰ φρονήσεως. Veram virtutem a sapientia disiungi non posse Plato docet etiam Phaed. 69 B.

14 τὸ μὲν sc. πονηρίαν — τὸ δὲ sc. ἀρετήν. P. 176 D ἀγνοοῦσι γὰρ ζημίαν ἀδικίας, ὃ δεῖ ἥκιστα ἀγνοεῖν.

15 δοκῇ sc. ὁ ἐπιτηδεύων.

16 γραῶν ὕθλος: ἐπὶ τῶν μάτην ληρούντων. Zenob. III 5, ubi v. Leutschius

*ἐναργής· αἱ δ' ἄλλαι δεινότητές τε δοκοῦσαι καὶ σοφίαι
ἐν μὲν πολιτικαῖς δυναστείαις γιγνόμεναι φορτικαί, ἐν δὲ
τέχναις βάναυσοι. τῷ οὖν ἀδικοῦντι καὶ ἀνόσια λέγοντι ἢ*
D *πράττοντι μακρῷ ἄριστ' ἔχει τὸ μὴ συγχωρεῖν δεινῷ ὑπὸ
πανουργίας εἶναι. ἀγάλλονται γὰρ τῷ ὀνείδει καὶ οἴονται
ἀκούειν ὅτι οὐ λῆροί εἰσι, γῆς ἄλλως ἄχθη, ἀλλ' ἄνδρες
οἵους δεῖ ἐν πόλει τοὺς σωθησομένους. λεκτέον οὖν τἀληθές, ὅτι τοσούτῳ μᾶλλόν εἰσιν οἷοι οὐκ οἴονται, ὅτι οὐχὶ
οἴονται· ἀγνοοῦσι γὰρ ζημίαν ἀδικίας, ὃ δεῖ ἥκιστα ἀγνοεῖν.
οὐ γάρ ἐστιν ἣν δοκοῦσι, πληγαί τε καὶ θάνατοι, ὧν
ἐνίοτε πάσχουσιν οὐδὲν ἀδικοῦντες, ἀλλὰ ἣν ἀδύνατον ἐκ-*
E *φυγεῖν.*

ΘΕΟ. Τίνα δὴ λέγεις;

*ΣΩ. Παραδειγμάτων, ὦ φίλε, ἐν τῷ ὄντι ἑστώτων,
τοῦ μὲν θείου εὐδαιμονεστάτου, τοῦ δὲ ἀθέου ἀθλιωτάτου, οὐχ ὁρῶντες ὅτι οὕτως ἔχει, ὑπὸ ἠλιθιότητός τε καὶ
τῆς ἐσχάτης ἀνοίας λανθάνουσι τῷ μὲν ὁμοιούμενοι διὰ*
177 *τὰς ἀδίκους πράξεις, τῷ δὲ ἀνομοιούμενοι. οὗ δὴ τίνουσι
δίκην ζῶντες τὸν εἰκότα βίον ᾧ ὁμοιοῦνται. ἐὰν δ' εἴπωμεν ὅτι, ἂν μὴ ἀπαλλαγῶσι τῆς δεινότητος, καὶ τελευτή-*

1 *σοφαὶ* 𝔄ΔΠ^{1o}. 11 *οὐδὲν πάσχουσιν Hsch.* 14 *ὄντι*] *παντὶ Π*^{2}.

1 *αἱ δ' ἄλλαι δεινότητες.* Aristot. Eudem. I 4 *λέγω δὲ φορτικὰς μὲν τέχνας τὰς πρὸς δόξαν πραγματευομένας μόνον, βαναύσους δὲ τὰς ἑδραίας καὶ μισθαρνικάς, χρηματιστικὰς δὲ τὰς πρὸς ἀγορὰς καὶ πράσεις καπηλικάς.* Hdf. Cf. Xen. oecon. IV 2.

5 *ἀγάλλονται.* Cf. ad p. 167 B.

6 *λῆροι.* Charm. 176 A *συμβουλεύσαιμι ἐμὲ μὲν λῆρον ἡγεῖσθαι εἶναι καὶ ἀδύνατον λόγῳ ὁτιοῦν ζητεῖν.* Hdf.

γῆς ἄλλως ἄχθη. Hom. Il. XVIII 104 *ἀλλ' ἧμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης.* Od. XX 379 *ἀλλ' αὔτως ἄχθος ἀρούρης.*

7 *οἵους δεῖ* 'sc. *εἶναι*, quales oportet eos esse, qui velint salvi et incolumes in re publica permanere nec de vita saluteque in iudiciis et contionibus periclitari. *σῴζεσθαι* eodem intellectu adhibitum apol. 36 B *ἀμελήσας ὧνπερ οἱ πολλοί, χρηματισμοῦ τε καὶ οἰκονομίας καὶ στρατηγιῶν καὶ δημηγοριῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν καὶ ξυνωμοσιῶν καὶ στάσεων τῶν ἐν τῇ πόλει γιγνομένων, ἡγησάμενος ἐμαυτὸν τῷ ὄντι ἐπιεικέστερον εἶναι ἢ ὥστε εἰς ταῦτ' ἰόντα σῴζεσθαι.* Conf. Gorg. 512 D.' Heind.

10 *ὧν* pendet ab *οὐδέν.* Hdf. Cf. p. 201 B.

15 *τοῦ μὲν θείου — τοῦ δὲ ἀθέου* sc. *παραδείγματος*: cum exempla sint in rerum natura, exemplum divini ut summae pleni beatitudinis, exemplum vero impii ut maximae pleni miseriae.

19 *ἐὰν δ' εἴπωμεν.* Huic membro respondet *ταῦτα δὴ — ἀκούσονται.*

σαντας αὐτοὺς ἐκεῖνος μὲν ὁ τῶν κακῶν καθαρὸς τόπος 177
οὐ δέξεται, ἐνθάδε δὲ τὴν αὑτοῖς ὁμοιότητα τῆς διαγωγῆς
ἀεὶ ἕξουσι, κακοὶ κακοῖς συνόντες, ταῦτα δὴ καὶ παντά-
πασιν ὡς δεινοὶ καὶ πανοῦργοι ἀνοήτων τινῶν ἀκού-
σονται.

ΘΕΟ. Καὶ μάλα δή, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οἶδά τοι, ὦ ἑταῖρε. ἓν μέντοι τι αὐτοῖς συμβέ- B
βηκεν, ὅτι ἂν ἰδίᾳ λόγον δέῃ δοῦναί τε καὶ δέξασθαι περὶ
ὧν ψέγουσι, καὶ ἐθελήσωσιν ἀνδρικῶς πολὺν χρόνον ὑπο-
μεῖναι καὶ μὴ ἀνάνδρως φεύγειν, τότε ἀτόπως, ὦ δαιμόνιε,
τελευτῶντες οὐκ ἀρέσκουσιν αὐτοὶ αὑτοῖς περὶ ὧν λέγουσι,
καὶ ἡ ῥητορικὴ ἐκείνη πως ἀπομαραίνεται, ὥστε παίδων
μηδὲν δοκεῖν διαφέρειν. περὶ μὲν οὖν τούτων, ἐπειδὴ καὶ
πάρεργα τυγχάνει λεγόμενα, ἀποστῶμεν· εἰ δὲ μή, πλείω
ἀεὶ ἐπιρρέοντα καταχώσει ἡμῶν τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον· ἐπὶ C
δὲ τὰ ἔμπροσθεν ἴωμεν, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ.

ΘΕΟ. Ἐμοὶ μὲν τὰ τοιαῦτα, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἀηδέ-

3 καὶ om. C *Hsch.* 8 ὅτε F^m, ὅταν (om. ἂν) b *Hsch.* 10 φυγεῖν b *Hsch.* 12 πως] 'penitus' Ficinus, πάντως coni. *Hdf.*, οὕτως coni. *Ast.*

1 τῶν κακῶν: πλάνης καὶ ἀνοίας καὶ φόβων καὶ ἀγρίων ἐρώτων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν ἀνθρωπείων. Phaed. 81 A. Cpl.

3 κακοῖς (neutr.) συνόντες. Verba convictum et contubernium significantia apud Graecos frequentissime transferuntur ad vitae condicionem. Cf. Schoemannus ad Plut. Ag. 17, 2.

4 δεινοὶ καὶ πανοῦργοι. Cf. ad p. 154 D.

7 *Οἶδά τοι*, ita sane est. His verbis Socrates ipse quae modo de hominibus a philosophia alienis dixerat expertum se scire, non opinari significat.

8 λόγον δοῦναί τε καὶ δέξασθαι. P. 202 C τὸν μὴ δυνάμενον δοῦναί τε καὶ δέξασθαι λόγον ἀνεπιστήμονα εἶναι περὶ τούτου· προσλαβόντα δὲ λόγον δυνατόν τε ταῦτα πάντα γεγονέναι καὶ τελείως πρὸς ἐπιστήμην ἔχειν. De Socrate ipso dicitur Prot. 336 B τοῦ δὲ διαλέγεσθαι οἷός τε εἶναι καὶ ἐπίστασθαι λόγον τε δοῦναι καὶ δέξασθαι θαυμάζοιμ' ἂν εἴ τῳ ἀνθρώπων παραχωρεῖ.

12 πως. Cf. p. 144 B οἵ τε αὖ ἐμβριθέστεροι νωθροί πως ἀπαντῶσι πρὸς τὰς μαθήσεις.

παίδων — διαφέρειν. 'Haec formula usum habet proverbialem. Phaedr. 279 A εἰ — πλέον ἢ παίδων διενέγκοι. Legg. IX 864 D Alcib. I 122 C. conf. Wyttenbach. ad Phaed. p. 181 sq. Similis formula est κἂν παῖς γνοίη. Ceterum his verbis quid significetur, Calliclis in Gorgia exemplum docebit.' Stallbaumius.

15 ἐπιρρέοντα. Similis est metaphora verbi ἐπιχεῖν polit. 302 C τοῦ νῦν ἐπικεχυμένου λόγου. De leg. VII 793 B ὁ νῦν δὴ λόγος ἡμῖν ἐπιχυθείς.

καταχώσει. Gorg 512 B καίτοι εἰ βούλοιτο λέγειν, ὦ Καλλίκλεις, ἅπερ ὑμεῖς, σεμνύνων τὸ πρᾶγμα, καταχώσειεν ἂν ὑμᾶς τοῖς λόγοις, λέγων καὶ παρακαλῶν ἐπὶ τὸ δεῖν γίγνεσθαι μηχανοποιούς. Stb.

177 στερα ἀκούειν· ῥᾴω γὰρ τηλικῷδε ὄντι ἐπακολουθεῖν· εἰ μέντοι δοκεῖ, πάλιν ἐπανίωμεν.

XXVI. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐνταῦθά που ἦμεν τοῦ λόγου, ἐν ᾧ ἔφαμεν τοὺς τὴν φερομένην οὐσίαν λέγοντας καὶ τὸ ἀεὶ δοκοῦν ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι τούτῳ ᾧ δοκεῖ, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἐθέλειν διισχυρίζεσθαι καὶ οὐχ ἥκιστα περὶ τὰ
D δίκαια, ὡς παντὸς μᾶλλον, ἃ ἂν θῆται πόλις δόξαντα αὐτῇ, ταῦτα καὶ ἔστι δίκαια τῇ θεμένῃ, ἕωσπερ ἂν κέηται· περὶ δὲ τἀγαθοῦ οὐδένα ἀνδρεῖον ἔθ' οὕτως εἶναι, ὥστε τολμᾶν διαμάχεσθαι ὅτι καὶ ἃ ἂν ὠφέλιμα οἰηθεῖσα πόλις ἑαυτῇ θῆται, καὶ ἔστι τοσοῦτον χρόνον ὅσον ἂν κέηται ὠφέλιμα, πλὴν εἴ τις τὸ ὄνομα λέγοι· τοῦτο δέ που σκῶμμ' ἂν εἴη πρὸς ὃ λέγομεν. οὐχί;

ΘΕΟ. Πάνυ γε.

E ΣΩ. Μὴ γὰρ λεγέτω τὸ ὄνομα, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ὃ ὀνομαζόμενον θεωρεῖται.

ΘΕΟ. Μὴ γάρ.

ΣΩ. Ἀλλ' ὃ ἂν τοῦτο ὀνομάζῃ, τούτου δήπου στοχάζεται νομοθετουμένη, καὶ πάντας τοὺς νόμους, καθ' ὅσον

6 τὰ om 𝔄 Δ Π[1c]. 8 τῇ θεμένῃ Δ[c] (Δ[2a]) Π b *Hdf.*, τιθεμένῃ [η] E, τιθεμένῃ *ς. 9 τἀγαθοῦ 𝔄 Δ[a] Π[1a] Γ B *Bkk*, τὰ ἀγαθὰ H, τἀγαθὰ *Hsch.*, τοῦ ἀγαθοῦ *ς. 12 λέγοι 𝔄 Δ Π *Bkk.*, λέγει ς. 13 λέγομεν 𝔄 Δ[1c] (Δ[a]) Π[1c] *Bkk.*, ἐλέγομεν ς. 15 μὴ γὰρ λεγέτω 𝔄 Δ Π *Hrm.*, μὴ ἄρα λεγέτω Winckelmannus, μή γ' ἄρα λεγέτω Wagnerus, μὴ δὴ λεγέτω Stallbaumius. 17 *Μὴ γάρ* vulgo Socrati tributa Heindorfius reddidit Theodoro.

1 *τηλικῷδε ὄντι.* P. 146 B ἐγὼ μὲν γὰρ ἀήθης τῆς τοιαύτης διαλέκτου καὶ οὐδ' αὖ συνεθίζεσθαι ἡλικίαν ἔχω.

3 *ἐνταῦθα — τοῦ λόγου*: p. 172 A.

9 *ἀνδρεῖον — οὕτως.* Eodem modo *ουτως* post adiectivum positum p. 201 A *δεινούς τινας οὕτω διδασκάλους.* Euthyd. 299 A *σοφοὺς υἱεῖς οὕτως.* Charm. 157 B *πλούσιον οὕτω.* Phaedr. 256 E *Ταῦτα τοσαῦτα — καὶ θεῖα οὕτω.* De rep. VI 500 A *χαλεπὴν οὕτω φύσιν.* Hac verborum collocatione adverbii vis augeri videtur. Cf ad p. 198 B.

12 *πλὴν εἴ τις — λέγοι*, 'nisi si quis vocabulum (*τοῦ ὠφελίμου*) usurpet, de eo nihil quaerens, an re vera utilia sint civitati. Quippe quamdiu civitas talia *ὠφέλιμα* sibi esse profitetur, tamdiu nomen habent *τοῦ ὠφελίμου.*' Heindorfius.

15 *Μὴ γὰρ λεγέτω.* 'Particula explicat, cur *τὸ ὄνομα λέγειν σκῶμμα* futurum sit, nimirum quia non nomen sed rem memorari oporteat.' C. F. Hermannus.

17 *Μὴ γάρ.* Eadem respondendi forma infra p. 205 E de rep. II 381 E IX 584 C X 597 A. Hdf. Euthyd. 298 C.

18 *τοῦτο* 'sc. *τὸ ὠφέλιμον.*' Heindorfius.

οἴεταί τε καὶ δύναται, ὡς ὠφελιμωτάτους ἑαυτῇ τίθεται. ἢ πρὸς ἄλλο τι βλέπουσα νομοθετεῖται;

ΘΕΟ. Οὐδαμῶς. 178

ΣΩ. Ἦ οὖν καὶ τυγχάνει ἀεί, ἢ πολλὰ καὶ διαμαρτάνει ἑκάστη;

ΘΕΟ. Οἶμαι ἔγωγε καὶ ἁμαρτάνειν.

ΣΩ. Ἔτι τοίνυν ἐνθένδε ἂν μᾶλλον πᾶς τις ὁμολογήσειε ταὐτὰ ταῦτα, εἰ περὶ παντός τις τοῦ εἴδους ἐρωτῴη, ἐν ᾧ καὶ τὸ ὠφέλιμον τυγχάνει ὄν. ἔστι δέ που καὶ περὶ τὸν μέλλοντα χρόνον. ὅταν γὰρ νομοθετώμεθα, ὡς ἐσομένους ὠφελίμους τοὺς νόμους τιθέμεθα εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον. τοῦτο δὲ μέλλον ὀρθῶς ἂν λέγοιμεν.

ΘΕΟ. Πάνυ γε. B

ΣΩ. Ἴθι δή, οὑτωσὶ ἐρωτῶμεν Πρωταγόραν ἢ ἄλλον τινὰ τῶν ἐκείνῳ τὰ αὐτὰ λεγόντων· πάντων μέτρον ἄνθρωπός ἐστιν, ὡς φατέ, ὦ Πρωταγόρα, λευκῶν βαρέων κούφων οὐδενὸς ὅτου οὐ τῶν τοιούτων. ἔχων γὰρ αὐτῶν τὸ κριτήριον ἐν αὑτῷ, οἷα πάσχει τοιαῦτα οἰόμενος, ἀληθῆ τε οἴεται αὑτῷ καὶ ὄντα. οὐχ οὕτω;

ΘΕΟ. Οὕτω.

ΣΩ. Ἦ καὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, φήσομεν, ὦ Πρωταγόρα, ἔχει τὸ κριτήριον ἐν αὑτῷ, καὶ οἷα ἂν οἰηθῇ C ἔσεσθαι, ταῦτα καὶ γίγνεται ἐκείνῳ τῷ οἰηθέντι; οἷον

4 ἢ πολλὰ 𝔄 Δ Π *Bkk.*, ἢ καὶ πολλὰ ς. 6 ἁμαρτάνειν 𝔄 Δ Π *Hrm.*, διαμαρτάνειν ς. 9 που καὶ] που τὸ *Hrm.* 12 μέλλον *Hdf.* cum schol. R., [μέλλον] *Cpl.*, μᾶλλον 𝔄 Δ Π Z^r, μέλλει μᾶλλον Γ, μέλλον μᾶλλον *ς. 16 Post λευκῶν Cornarius Stephanus Heindorfius μελάνων excidisse existimant. 23 ταῦτα] τοιαῦτα *Hdf.*

6 **ἁμαρτάνειν.** Verbum simplex sic positum, ut ex praecedenti composito praepositio repetenda sit. C. F. Hermannus, qui ad Euthyphr. 14A eius rei exempla nonnulla collegit, apte h. l. comparat Euthyd. 281C οὐκ ἐλάττω πράττων ἔλαττω ἂν ἐξαμαρτάνοι, ἐλάττω δὲ ἁμαρτάνων ἧττον ἂν κακῶς πράττοι.

8 **περὶ παντὸς — τοῦ εἴδους** 'sc. περὶ τούτου, ὃ τὸ μέλλον λέγεσθαι δύναται.' Heind.

16 **λευκῶν.** Cf. ad p. 159B.

22 **οἷα — ταῦτα.** Similiter de leg. IV 713E ὅσον ἐν ἡμῖν ἀθανασίας ἔνεστι, τούτῳ πειθομένους κτλ. Cf. ad p. 191C.

23 **οἷον θερμά, ἆρ' ὅταν.** 'Structurae eadem ratio est Crat. 393E οἷον τὸ βῆτα, ὁρᾷς ὅτι τοῦ η καὶ τοῦ τ καὶ τοῦ α προστεθέντων οὐδὲν ἐλύπησεν, ὥστε μὴ οὐχὶ τὴν ἐκείνου τοῦ στοιχείου φύσιν δηλῶσαι ὅλῳ τῷ ὀνόματι οὗ ἐβούλετο ὁ νομοθέτης, et Euthyd. 302A οἷον βοῦς καὶ πρόβατον, ἆρ' ἂν ἡγοῖο ταῦτα σὰ εἶναι, ἃ σοι ἐξείη καὶ ἀποδόσθαι καὶ δοῦναι καὶ θῦσαι etc.' Heindorfius. Cf. ad p. 173D et Bernhardy, Synt. p. 68 sq.

178 θερμά, ἆρ' ὅταν τις οἰηθῇ ἰδιώτης αὐτὸν πυρετὸν λήψεσθαι καὶ ἔσεσθαι ταύτην τὴν θερμότητα, καὶ ἕτερος, ἰατρὸς δέ, ἀντοιηθῇ, κατὰ τὴν ποτέρου δόξαν φῶμεν τὸ μέλλον ἀποβήσεσθαι, ἢ κατὰ τὴν ἀμφοτέρων, καὶ τῷ μὲν ἰατρῷ οὐ θερμὸς οὐδὲ πυρέττων γενήσεται, ἑαυτῷ δὲ ἀμφότερα;

ΘΕΟ. Γελοῖον μέντ' ἂν εἴη.

ΣΩ. Ἀλλ', οἶμαι, περὶ οἴνου γλυκύτητος καὶ αὐστη-
D ρότητος μελλούσης ἔσεσθαι ἡ τοῦ γεωργοῦ δόξα, ἀλλ' οὐχ ἡ τοῦ κιθαριστοῦ κυρία.

ΘΕΟ. Τί μήν;

ΣΩ. Οὐδ' ἂν αὖ περὶ ἀναρμόστου τε καὶ εὐαρμόστου ἐσομένου παιδοτρίβης ἂν βέλτιον δοξάσειε μουσικοῦ, ὃ καὶ ἔπειτα αὐτῷ τῷ παιδοτρίβῃ δόξει εὐάρμοστον εἶναι.

ΘΕΟ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τοῦ μέλλοντος ἑστιάσεσθαι μὴ μαγειρικοῦ ὄντος, σκευαζομένης θοίνης, ἀκυροτέρα ἡ κρίσις τῆς τοῦ ὀψοποιοῦ περὶ τῆς ἐσομένης ἡδονῆς. περὶ μὲν γὰρ
E τοῦ ἤδη ὄντος ἑκάστῳ ἡδέος ἢ γεγονότος μηδέν πω τῷ λόγῳ διαμαχώμεθα, ἀλλὰ περὶ τοῦ μέλλοντος ἑκάστῳ καὶ δόξειν καὶ ἔσεσθαι πότερον αὐτὸς αὑτῷ ἄριστος κριτής, ἢ σύ, ὦ Πρωταγόρα, τό γε περὶ λόγους πιθανὸν ἑκάστῳ ἡμῶν ἐσόμενον εἰς δικαστήριον βέλτιον ἂν προδοξάσαις ἢ τῶν ἰδιωτῶν ὁστισοῦν;

ΘΕΟ. Καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες, τοῦτό γε σφόδρα ὑπισχνεῖτο πάντων διαφέρειν αὐτός.

ΣΩ. Νὴ Δία, ὦ μέλε· ἢ οὐδείς γ' ἂν αὐτῷ διελέ-

1 αὑτὸν ΥBᵃ a b c i *Stb.*, αὐτὸν ς. 9 οὐχ ἡ τοῦ 𝔄 Π *Tur.*, οὐχὶ ἡ τοῦ Δ *Bkk.*, οὐχὶ τοῦ ς. 12 ἂν add. 𝔄 Δ Π *Bkk.*, om. ς. 18 γὰρ δὴ τοῦ E ς, δὴ om. 𝔄 Δ Π *Bkk.* 20 διαμαχώμεθα 𝔄 Δ Π *Bkk.*, διαμαχόμεθα ς. 22 γε Γ Υ B C E F H a b c i *Hdf.* de Stephani coniectura, τε *ς.

1 ἰδιώτης oppositus est aut πόλει (p. 168 B 172 A), ita ut sit privatus, aut τέχνην τινὰ ἔχοντι (soph. 221 C), ut h. l. ἰατρῷ (p. 154 E).

3 ποτέρου: cf. ad p. 145 A.

12 περὶ ἀναρμόστου τε καὶ εὐαρμόστου. His duobus nominibus res inter se oppositas significantibus musici munus describitur, ut Gorg. 451 B ἡ ἀριθμητικὴ τέχνη dicitur esse τῶν περὶ τὸ ἄρτιόν τε καὶ περιττόν.

23 εἰς δικαστήριον, apud iudices, *vor Gericht.*

26 ὑπισχνεῖτο, quamdiu vixit.

27 ὦ μέλε, uno hoc loco apud Platonem usurpatum in blanda et amica compellatione ponitur.

ἢ οὐδείς γ' ἄν. Ut coquus so-

γετο διδοὺς πολὺ ἀργύριον, εἰ μὴ τοὺς συνόντας ἔπειθεν 179 ὅτι καὶ τὸ μέλλον ἔσεσθαί τε καὶ δόξειν οὔτε μάντις οὔτε τις ἄλλος ἄμεινον κρίνειεν ἂν ἢ αὐτὸς [αὑτῷ].

ΘΕΟ. Ἀληθέστατα.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ αἱ νομοθεσίαι καὶ τὸ ὠφέλιμον περὶ τὸ μέλλον ἐστί, καὶ πᾶς ἂν ὁμολογοῖ νομοθετουμένην πόλιν πολλάκις ἀνάγκην εἶναι τοῦ ὠφελιμωτάτου ἀποτυγχάνειν;

ΘΕΟ. Μάλα γε.

ΣΩ. Μετρίως ἄρα ἡμῖν πρὸς τὸν διδάσκαλόν σου εἰρήσεται, ὅτι ἀνάγκη αὐτῷ ὁμολογεῖν σοφώτερόν τε ἄλλον B ἄλλου εἶναι καὶ τὸν μὲν τοιοῦτον μέτρον εἶναι, ἐμοὶ δὲ τῷ ἀνεπιστήμονι μηδὲ ὁπωστιοῦν ἀνάγκην εἶναι μέτρῳ γίγνεσθαι, ὡς ἄρτι με ἠνάγκαζεν ὁ ὑπὲρ ἐκείνου λόγος, εἴτ' ἐβουλόμην εἴτε μή, τοιοῦτον εἶναι.

ΘΕΟ. Ἐκείνῃ μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, μάλιστα ἁλίσκεσθαι ὁ λόγος, ἁλισκόμενος καὶ ταύτῃ, ᾗ τὰς τῶν ἄλλων δόξας κυρίας ποιεῖ, αὗται δὲ ἐφάνησαν τοὺς ἐκείνου λόγους οὐδαμῇ ἀληθεῖς ἡγούμεναι.

ΣΩ. Πολλαχῇ, ὦ Θεόδωρε, καὶ ἄλλῃ ἂν τό γε τοι- C

1 εἴ πῃ *Hdf.* 3 αὑτῷ circumscripsit *Hrm.*, delendum esse vidit Schleiermacherus, neque Ficinus agnovit. 13 εἶναι post μέτρῳ ponit *Π.* μέτρον *Δ.* 14 εἰτεβουλοίμην 𝔄 'ι videtur postea adiectum' Gaisf.

lus ante epulas de ciborum suavitate iudicare potest, ita Protagoras melius se, qui sit futurus orationis effectus, praevidere posse profitebatur quam quemquam alium. Nec vero quisquam mercedem ei solvisset magnam, nisi discipulis persuasisset etiam de rebus futuris neque vatem neque quemquam alium melius posse iudicare quam se ipsum. Ita iam Ficinus locum interpretatus est. Verbis igitur ἢ οὐδεὶς κτλ. Schleiermacherus recte animadvertit a Socrate repeti et confirmari quae modo a Theodoro dicta erant. Quod autem statim post ὀψοποιικὴν Protagorae ars commemoratur, fortasse propterea factum est, quod Plato eam habuit partem quandam ὀψοποιικῆς. Gorg. 465 D.

'διαλέγεσθαι h. l. de discipulo magistrum sectante, ut soph. 232 D Οὐδεὶς γὰρ ἂν αὐτοῖς, ὡς ἔπος εἰπεῖν, διελέγετο μὴ τοῦτο ὑπισχνουμένοις.' Heind.

1 ἔπειθεν. Deuschlius requiri arbitratus est plusquamperfectum. Sed eius vicem h. l. obtinet imperfectum. Krueger. § 54, 10, 3.

11 ὅτι ἀνάγκη. P. 167 D καὶ οὕτω σοφώτεροί τέ εἰσιν ἕτεροι ἑτέρων καὶ οὐδεὶς ψευδῆ δοξάζει, καὶ σοί, ἐάν τε βούλῃ ἐάν τε μή, ἀνεκτέον ὄντι μέτρῳ.

17 ἁλισκόμενος καὶ ταύτῃ: p. 171 sq.

18 αὗται δέ. Cf. ad p. 146 C.

179 οὗτον ἁλοίη, μὴ πᾶσαν παντὸς ἀληθῆ δόξαν εἶναι· περὶ δὲ τὸ παρὸν ἑκάστῳ πάθος, ἐξ ὧν αἱ αἰσθήσεις καὶ αἱ κατὰ ταύτας δόξαι γίγνονται, χαλεπώτερον ἑλεῖν ὡς οὐκ ἀληθεῖς. ἴσως δὲ οὐδὲν λέγω· ἀνάλωτοι γάρ, εἰ ἔτυχον, εἰσί, καὶ οἱ φάσκοντες αὐτὰς ἐναργεῖς τε εἶναι καὶ ἐπιστήμας τάχα ἂν ὄντα λέγοιεν, καὶ Θεαίτητος ὅδε οὐκ ἀπὸ σκοποῦ εἴρηκεν αἴσθησιν καὶ ἐπιστήμην ταὐτὸν θέμενος.
D προσιτέον οὖν ἐγγυτέρω, ὡς ὁ ὑπὲρ Πρωταγόρου λόγος ἐπέταττε, καὶ σκεπτέον τὴν φερομένην ταύτην οὐσίαν διακρούοντα, εἴτε ὑγιὲς εἴτε σαθρὸν φθέγγεται. μάχη δ' οὖν περὶ αὐτῆς οὐ φαύλη οὐδ' ὀλίγοις γέγονε.

XXVII. ΘΕΟ. Πολλοῦ καὶ δεῖ φαύλη εἶναι, ἀλλὰ περὶ μὲν τὴν Ἰωνίαν καὶ ἐπιδίδωσι πάμπολυ. οἱ γὰρ τοῦ Ἡρακλείτου ἑταῖροι χορηγοῦσι τούτου τοῦ λόγου μάλα ἐρρωμένως.

6 ἂν τὰ ὄντα *Hsch.* ex Astii coniectura. 9 ἀκούοντα 𝔄ΔΠ[1].

1 μὴ positum propter ἁλοίη ἄν, quod antecedit: multis aliis modis talis sententia coarguatur et doceatur non omnium opinionem esse veram. Cf. ad p. 166 C.

2 ἐξ ὧν. Cf. ad p. 147 E.

4 εἰ ἔτυχον, 'fortasse, ut Cratyl. 439 C τὸ δέ, εἰ ἔτυχεν, οὐχ οὕτως ἔχει.' Heind.

6 ὄντα λέγοιεν. Infra p. 199 B τὰ ὄντα δοξάζειν. Stb. Supra p. 178 B ἀληθῆ τε οἴεται αὐτῷ καὶ ὄντα. Cpl.

ἀπὸ σκοποῦ. Hom. Od. XI 344 ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἀπὸ σκοποῦ οὐδ' ἀπὸ δόξης μυθεῖται βασίλεια περίφρων. Hdf. Cf. Pl. Tim. 25 E οὐκ ἀπὸ σκοποῦ ξυνηνέχθης. Stb.

8 ὡς ὁ ὑπὲρ Πρωταγ. λόγ. ἐπέταττε: p. 166 C 168 B.

9 σκεπτέον — διακρούοντα. 'Accusativus διακρούοντα ex σκεπτέον pendet, h. e. σκέπτειν δεῖ, de qua structura v. ad Criton. 49 A.' Stallbaumius.

διακρούοντα, εἴτε — φθέγγεται. 'Comparatio ducta a vasibus, quae pulsantur ab inquirentibus integra an vitiosa sint, ut ex reddito sono cognoscantur.' Wyttenbachius ad Plut. de disc. adul. ab amico p. 64 D. Eadem metaphora Phil. 55 C γενναίως δὲ εἴ πῄ τι σαθρὸν ἔχει πᾶν περικρούωμεν.

14 χορηγοῦσι τούτου τοῦ λόγου 'h. e. huius sententiae quasi duces sunt ac principes. Nam χορηγεῖν fere idem est quod ἡγεῖσθαι s. χορηγὸν εἶναι, unde genetivi ratio repetenda, quae fugiebat Heindorfium. Dicebantur quidem proprie χορηγεῖν, qui choris instruendis adornandisque sumptum praebebant; sed priscis temporibus etiam dicti sunt qui ipsi chorum ducebant, de quo usu verbi Demetrius Byzantius apud Athen. XIV 633[a] ἐκάλουν δὲ καὶ χορηγούς, ὥς φησιν ὁ Βυζάντιος Δημήτριος, — οὐχ ὥσπερ νῦν τοὺς μισθουμένους τοὺς χορούς, ἀλλὰ τοὺς καθηγουμένους τοῦ χοροῦ, καθάπερ αὐτὸ τοὔνομα σημαίνει, ubi v. Casaubon. p. 433. Aristot. problem. XIX 15 αἴτιον δὲ ὅτι τὸ παλαιὸν οἱ ἐλεύθεροι ἐχόρευον αὐτοί. conf. Pollux IX 41 Suidas et Hesych. in v. χορηγός. Aliquoties Plato hoc verbo sic usus est, ut sit choro praeesse, veluti

ΣΩ. Τῷ τοι, ὦ φίλε Θεόδωρε, μᾶλλον σκεπτέον καὶ ἐξ ἀρχῆς, ὥσπερ αὐτοὶ ὑποτείνονται. E

ΘΕΟ. Παντάπασι μὲν οὖν. καὶ γάρ, ὦ Σώκρατες, περὶ τούτων τῶν Ἡρακλειτείων, ἢ ὥσπερ σὺ λέγεις Ὁμηρείων, καὶ ἔτι παλαιοτέρων, αὐτοῖς μὲν τοῖς περὶ τὴν Ἔφεσον, ὅσοι προσποιοῦνται ἔμπειροι εἶναι, οὐδὲν μᾶλλον οἷόν τε διαλεχθῆναι ἢ τοῖς οἰστρῶσιν. ἀτεχνῶς γὰρ κατὰ τὰ συγγράμματα φέρονται, τὸ δ' ἐπιμεῖναι ἐπὶ λόγῳ καὶ ἐρωτήματι καὶ ἡσυχίως ἐν μέρει ἀποκρίνασθαι καὶ ἐρέσθαι ἧττον αὐτοῖς ἔνι ἢ τὸ μηδέν· μᾶλλον δὲ ὑπερβάλλει τὸ 180 *οὐδ' οὐδὲν πρὸς τὸ μηδὲ σμικρὸν ἐνεῖναι τοῖς ἀνδράσιν ἡσυχίας· ἀλλ' ἄν τινά τι ἔρῃ, ὥσπερ ἐκ φαρέτρας ῥημα-*

1 *καὶ ἐξαρχῆς* 𝔄, *καὶ ἐξ ἀρχῆς* *Δ*ᵃ *Π*ᵃ *Stb.*, *καὶ* om. ς. 6 *ἔμπειροι εἶναι*] *ἐμπειρίαν* coni. Orellius coll. Prot. 323 B. *εἶναι* om. 𝔄 *ΔΠΓΛ*BCHabci. 7 *κατὰ* 𝔄 *ΔΠ* *Hdf.* ex Euseb. et schol., *καὶ* ς. 12 *τι* 𝔄 *ΔΠ* *Hdf.* e Ficino, *τις* ς.

Gorg. 482 B Legg. II 651 A.' Stallbaumius.

1 *Τῷ*, idcirco, poetis hoc significatu usitatum omnibus (cf. Hermannus ad Viger. p. 706) legitur etiam soph. 230 B.

2 *ὑποτείνονται* idem fere quod *ὑφηγοῦνται*. Cf. p. 148 D *καλῶς γὰρ ἄρτι ὑφηγήσω*.

4 *περὶ τούτων τῶν Ἡρακλειτείων*, 'quod ad Heracliteos attinet, de quo usu loquendi v. ad Phaedr. 250 C.' Stallbaumius. Heindorfius autem potius exististimat *περὶ τούτων τῶν Ἡρακλειτείων* neutro genere accipere: de Heracliteis hisce dogmatis.

Ὁμηρείων. Cf. p. 152 C.

5 *ἔτι παλαιοτέρων*. 'Orpheum intellegit. Cf. Cratyl. 402 A sq.' Heind. Cf. Lobecki Aglaoph. p. 948.

τοῖς περὶ τὴν Ἔφεσον. Ephesi Heraclitus et natus erat et floruerat.

7 *κατὰ τὰ συγγρ. φέρονται*, 'huc illuc feruntur scriptorum suorum instar, huiusmodi *ῥοῇ* et *μεταβολῇ* plenorum.' Hdf.

10 *ἢ τὸ μηδέν* 'est quam si nihil insit, quod dicitur universe et *ὑποθετικῶς*'. Stallb.

μᾶλλον δὲ ὑπερβάλλει. 'Corrigit quod modo dixerat *ἢ τὸ μηδέν*. Vult enim minus etiam quam nihil hoc in genere iis tribuendum esse. Quod quidem sic exprimit: aut potius *τὸ οὐδ' οὐδὲν* h. e. id, quod ne nihil quidem est, exsuperat (prae illo *μηδέν*) ratione eius habita, quod ne tantillum quidem quietis in iis inest.' Stallbaumius. Similis hyperbole invenitur p. 192 B *ἀδυνατώτερον ἔτι ἐκείνων, εἰ οἷόν τε* et ibidem C *πάντα ταῦτα ὑπερβάλλει ἀδυναμίᾳ τοῦ ἐν αὐτοῖς ψευδῆ τινα δοξάσαι*.

12 *ὥσπερ ἐκ φαρέτρας*. 'Satis frequens est loquendi haec ratio, qua acute et acerbe vel acriter omnino dicta telis comparantur.' Heindorfius. Cf. Stallbaumius ad symp. 219 B. De re ipsa cf. Cratyl. 413 B *καὶ ἐπιχειροῦσι βουλόμενοι ἀποπιμπλάναι με ἄλλος ἄλλα ἤδη λέγειν καὶ οὐκέτι συμφωνοῦσιν. ὁ μὲν γάρ τίς φησι τοῦτο εἶναι δίκαιον κτλ.*

ῥηματίσκια — ἀνασπῶντες. Soph. Ai. 302 *λόγους ἀνέσπα*. Cpl.

180 τίσκια αἰνιγματώδη ἀνασπῶντες ἀποτοξεύουσι, κἂν τούτου
ζητῇς λόγον λαβεῖν, τί εἴρηκεν, ἑτέρῳ πεπλήξει καινῶς
μετωνομασμένῳ, περανεῖς δὲ οὐδέποτε οὐδὲν πρὸς οὐδένα
αὐτῶν· οὐδέ γε ἐκεῖνοι αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους, ἀλλ' εὖ
B πάνυ φυλάττουσι τὸ μηδὲν βέβαιον ἐᾶν εἶναι μήτ' ἐν λόγῳ
μήτ' ἐν ταῖς αὑτῶν ψυχαῖς ἡγούμενοι, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ,
αὐτὸ στάσιμον εἶναι· τούτῳ δὲ πάνυ πολεμοῦσι, καὶ καθ'
ὅσον δύνανται πανταχόθεν ἐκβάλλουσιν.

ΣΩ. Ἴσως, ὦ Θεόδωρε, τοὺς ἄνδρας μαχομένους
ἑώρακας, εἰρηνεύουσι δὲ οὐ συγγέγονας· οὐ γάρ σοι ἑταῖ-
ροί εἰσιν. ἀλλ', οἶμαι, τὰ τοιαῦτα τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ σχο-
λῆς φράζουσιν, οὓς ἂν βούλωνται ὁμοίους αὑτοῖς ποιῆσαι.

ΘΕΟ. Ποίοις μαθηταῖς, ὦ δαιμόνιε; οὐδὲ γίγνεται
C τῶν τοιούτων ἕτερος ἑτέρου μαθητής, ἀλλ' αὐτόματοι ἀνα-
φύονται, ὁπόθεν ἂν τύχῃ ἕκαστος αὐτῶν ἐνθουσιάσας,
καὶ τὸν ἕτερον ὁ ἕτερος οὐδὲν ἡγεῖται εἰδέναι. παρὰ μὲν
οὖν τούτων, ὅπερ ᾖα ἐρῶν, οὐκ ἄν ποτε λάβοις λόγον οὔτε
ἑκόντων οὔτε ἀκόντων· αὐτοὺς δὲ δεῖ παραλαβόντας ὥσπερ
πρόβλημα ἐπισκοπεῖσθαι.

ΣΩ. Καὶ μετρίως γε λέγεις. τό γε δὴ πρόβλημα ἄλλο

1 κἂν του coni. *Hdf.* 10 γάρ σοὶ *Hdf.* 15 τύχῃ 𝔄 Δ Π *Bkk.*, τύχοι ς. 17 ὅπεριηιάἔρῶν 𝔄 (in marg. ὅπερ ἤια ἐρῶν), ὅπεριηαἐ-ρων Δ[a]. ᾖα B[a] Fischerus, ᾖ Y, ἤ ΣZ[r], ᾖα ς. 20 γε post μετρίως om. ΠΣYFZ[r]Ξ[1].

2 πεπλήξει. Euthyd. 303A ἐγὼ μὲν οὖν — ὥσπερ πληγεὶς ὑπὸ τοῦ λόγου ἐκείμην ἄφωνος. Cf. Stallbaumius ad Phil. 22E.

4 οὐδέ γε ἐκεῖνοι κτλ. Heraclitum ipsum Theophrasto auctore Diogenes La. IX 6 narrat ὑπὸ μελαγχολίας τὰ μὲν ἡμιτελῆ, τὰ δ' ἄλλοτ' ἄλλως ἔχοντα γράψαι.

7 αὐτὸ 'intellege τὸ βέβαιον.' Hdf.

στάσιμον [Plut.] plac. phil. I 23, Stob. eclog. phys. I 396 Ἡράκλειτος ἠρεμίαν μὲν καὶ στάσιν ἐκ τῶν ὅλων ἀνῄρει.

10 εἰρηνεύουσι. De pronomine omisso cf. p. 187B ἐὰν γὰρ μὴ φανῇ προϊοῦσιν ὥσπερ τὸ νῦν, ἄλλο τι πειρασόμεθα λέγειν. Cf. ad p. 157D.

11 τὰ τοιαῦτα 'sc. εἰρηνικά.' Heind.

13 Ποίοις μαθηταῖς; quos discipulos mihi narras? Irridentis vel indignantis haec est interrogatio Platoni frequentata. Cf. Stallbaumius ad Gorg. 490D.

17 ᾖα ἐρῶν. P. 198E ὅταν ἀριθμήσων ἴῃ ὁ ἀριθμητικὸς et ibidem πάλιν ἔρχεται μαθησόμενος παρ' ἑαυτοῦ ἃ ἐπίσταται.

18 αὐτοὺς δὲ δεῖ. 'Verum oportet nos quae illi dicunt perpendere (vel examinare) tamquam aliquod problema.' Stephanus.

ὥσπερ πρόβλημα. Schol. R. γεωμετρικῶς δεῖ, φησίν, ἐκθεμένους τὸ πρόβλημα ζητεῖν ἀποδεικτικῶς, πότερον πάντα κινεῖται ἢ οὔ.

τι παρειλήφαμεν παρὰ μὲν τῶν ἀρχαίων μετὰ ποιήσεως
ἐπικρυπτομένων τοὺς πολλούς, ὡς ἡ γένεσις τῶν ἄλλων D
πάντων Ὠκεανός τε καὶ Τηθὺς ῥεύματα τυγχάνει καὶ οὐ-
δὲν ἕστηκε, παρὰ δὲ τῶν ὑστέρων ἅτε σοφωτέρων ἀνα-
φανδὸν ἀποδεικνυμένων, ἵνα καὶ οἱ σκυτοτόμοι αὐτῶν
τὴν σοφίαν μάθωσιν ἀκούσαντες καὶ παύσωνται ἠλιθίως
οἰόμενοι τὰ μὲν ἑστάναι, τὰ δὲ κινεῖσθαι τῶν ὄντων, μα-
θόντες δ' ὅτι πάντα κινεῖται τιμῶσιν αὐτούς; ὀλίγου δὲ
ἐπελαθόμην, ὦ Θεόδωρε, ὅτι ἄλλοι αὖ τἀναντία τούτοις
ἀπεφήναντο, οἷον ἀκίνητον τελέθειν ᾧ πάντ' ὄνομ' εἶναι, E
καὶ ἄλλα ὅσα Μέλισσοί τε καὶ Παρμενίδαι ἐναντιούμενοι
πᾶσι τούτοις διισχυρίζονται, ὡς ἕν τε πάντα ἐστὶ καὶ
ἕστηκεν αὐτὸ ἐν αὑτῷ οὐκ ἔχον χώραν ἐν ᾗ κινεῖται. τού-
τοις οὖν, ὦ ἑταῖρε, πᾶσι τί χρησόμεθα; κατὰ σμικρὸν γὰρ
προϊόντες λελήθαμεν ἀμφοτέρων εἰς τὸ μέσον πεπτωκότες,
καὶ ἂν μή πῃ ἀμυνόμενοι διαφύγωμεν, δίκην δώσομεν 181

1 παρειλήφαμεν παρὰ ΔΠ[e] ΓΛBCHbci *Bkk.*, παρειλήφαμεν ἢ παρὰ ς. 7 μαθόντες δ' om. ΓΞΣΥΕΗΖ[r]biB[1a]F[1]. 10 οἷον ἀκίνητον τελέθειν, ᾧ πάντ' ὄνομ' εἶναι sive οἷον ἀκίνητόν τε πέλειν, τῷ πάντ' ὄνομ' ἐστίν Buttmannus. οἷον] 'Fortasse ὅλον latet in οἷον.' Winckelmannus. τελέθει τῷ παντὶ ς. 14 χρησόμεθα 𝔄ΔΠ *Hdf.* de Stephani coniectura, χρησώμεθα ς.

1 **παρὰ μὲν τῶν ἀρχαίων**: p. 152 E 160 D.

5 'Post **ἀποδεικνυμένων** quod statim addi debebat **ὅτι πάντα κινεῖται**, huius significatio infertur in sequentibus **μαθόντες δὲ ὅτι πάντα κινεῖται.**' Heindorfius. Cf. ad p. 203 C.

οἱ σκυτοτόμοι 'vilissimum prope **βαναύσων** genus, adeo ut in proverbium abierint. De rep. V 456 D **ἐν οὖν τῇ πόλει, ἣν ᾠκίζομεν, πότερον οἴει ἡμῖν ἀμείνους ἄνδρας ἐξειργάσθαι τοὺς φύλακας τυχόντας ἧς διήλθομεν παιδείας, ἢ τοὺς σκυτοτόμους τῇ σκυτικῇ παιδευθέντας; Γελοῖον, ἔφη, ἐρωτᾷς.**' Heindorfius ad Charm. 163 B.

10 **οἷον ἀκίνητον τελέθειν.** Parmenidea illa, quae Plato h. l. respexit, leguntur apud Simplicium in Arist. phys. fol. 7ᵃ 19 a 31 b et a Karstenio, Parm. reliqu. p. 38 sic edita sunt:

οὐδὲν γὰρ ἔστιν ἢ ἔσται
ἄλλο παρὲξ τοῦ ἐόντος· ἐπεὶ
τό γε μοῖρ' ἐπέδησεν
οἷον ἀκίνητον τελέθειν τῷ
παντὶ ὄνομ' εἶναι,
ὅσσα βροτοὶ κατέθεντο πεποι-
θότες εἶναι ἀληθῆ,
γίγνεσθαί τε καὶ ὄλλυσθαι, εἶ-
ναί τε καὶ οὐκί.

Mullachius fragm. phil. Gr. I p. 124 Buttmannum secutus scripsit:

οἷον ἀκίνητόν τ' ἔμεναι, τῷ
πάντ' ὄνομ' ἐστίν.

C. G. Cobetus autem, mnemos. IX p. 383:

οὖλον ἀκίνητον τελέθειν τῷ
πᾶν ὄνομ' εἶναι.

13 **οὐκ ἔχον χώραν.** Arist. phys. IV 6 **Μέλισσος μὲν οὖν καὶ δείκνυσιν ὅτι τὸ πᾶν ἀκίνητον ἐκ τούτων· εἰ γὰρ κινήσεται, ἀνάγκη εἶναι, φησί, κενόν· τὸ δὲ κενὸν οὐ τῶν ὄντων.** Hdf.

181 ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς παλαίστραις διὰ γραμμῆς παίζοντες, ὅταν ὑπ' ἀμφοτέρων ληφθέντες ἕλκωνται εἰς τἀναντία. δοκεῖ οὖν μοι τοὺς ἑτέρους πρότερον σκεπτέον, ἐφ' οὕσπερ ὡρμήσαμεν, τοὺς ῥέοντας, καὶ ἐὰν μέν τι φαίνωνται λέγοντες, συνέλξομεν μετ' αὐτῶν ἡμᾶς αὐτούς, τοὺς ἑτέρους ἐκφυγεῖν πειρώμενοι· ἐὰν δὲ οἱ τοῦ ὅλου στασιῶται ἀληθέστερα λέγειν δοκῶσι, φευξόμεθα παρ' αὐτοὺς ἀπ' αὖ
B τῶν τὰ ἀκίνητα κινούντων. ἀμφότεροι δ' ἂν φανῶσι μηδὲν μέτριον λέγοντες, γελοῖοι ἐσόμεθα ἡγούμενοι ἡμᾶς μέν τι λέγειν φαύλους ὄντας, παμπαλαίους δὲ καὶ πασσόφους ἄνδρας ἀποδεδοκιμακότες. ὅρα οὖν, ὦ Θεόδωρε, εἰ λυσιτελεῖ εἰς τοσοῦτον προϊέναι κίνδυνον.

ΘΕΟ. Οὐδὲν μὲν οὖν ἀνεκτόν, ὦ Σώκρατες, μὴ οὐ διασκέψασθαι τί λέγουσιν ἑκάτεροι τῶν ἀνδρῶν.

XXVIII. ΣΩ. Σκεπτέον ἂν εἴη σοῦ γε οὕτω προ-

7 ἀπ' αὐτῶν τῶν παρ' αὐτοὺς 𝔄 Δ Π, παρ' αὐτοὺς ἀπ' αὐτῶν *ς, παρ' αὐτοὺς ἀπ' αὖ τῶν *Tur.* de coniectura Schleiermacheri et Heindorfii (ad soph. 262 A), παρ' αὐτοὺς αὖ ἀπὸ τῶν καὶ *Bkk.*, παρ' αὐτοὺς ἀπὸ τούτων τῶν καὶ *Stb.*, παρ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν αὐτὰ Buttmannus. 8 καὶ ante τὰ, quod est in ς, om. 𝔄 Δ Π. 9 μέν τι 𝔄 Δ Π *Hdf.*, μὲν τὶ *Hrm.*, μέντοι ς.

1 ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς παλ. Hunc lusum Heindorfius putavit eundem esse qui appellatur ἑλκυστίνδα vel διελκυστίνδα et a Polluce IX 112 describitur. Sed alium h. l. significari Schleiermachero et Steinharto p. 207 not. 33 visum est. Apparet enim tres ludentium ordines esse statuendos, quorum qui erant medii propugnantes elabi studuerunt et caverunt, ne ab utrisque aliis correpti in diversas partes distraherentur. Simile quiddam accidit Socrati et Theodoro. Inciderunt enim in medium quendam locum inter Heracliteos et discipulos Parmenidis nescii utros sequantur. Iam vero quorum rationes probabiliores iis videbuntur, cum illis consociati se ipsos ad illos trahent fugientes alios. Quae si ita se habent, duo ludentium ordines h. l. sumi non possunt.

4 τοὺς ῥέοντας Socrates lepide dicit Heracliteos, ut mox Parmenidem eiusque sectam τοὺς τοῦ ὅλου στασιώτας. Cf. ad p. 193 C.

6 οἱ τοῦ ὅλου στασιῶται. Sext. Empir. adv. math. X 2, 46 οἱ περὶ Παρμενίδην καὶ Μέλισσον, οὓς ὁ Ἀριστοτέλης στασιώτας τε τῆς φύσεως καὶ ἀφυσίκους κέκληκεν· στασιώτας μὲν ἀπὸ τῆς στάσεως, ἀφυσίκους δὲ ὅτι ἀρχὴ κινήσεως ἐστιν ἡ φύσις. Cf. ad p. 157 B.

8 τὰ ἀκίνητα κινούντων. Schol. R. παροιμία καθ' ὑπερβολήν, ὅτι μὴ δεῖ ἔδη μηδὲ βωμοὺς κινεῖν ἢ τάφους ἢ ὅρους. Cf. Leutschius ad Zenob. I 55.

10 παμπαλαίους, 'Orpheum Homerumque. cf. p. 179 E.' Hdf.

15 Σκεπτέον ἂν εἴη. Simile asyndeton p. 183 A Καλὸν ἂν ἡμῖν συμβαίνοι τὸ ἐπανόρθωμα.

σοῦ γε οὕτω προθ. Theodorus multum reluctans in disputationis societatem venerat.

θυμουμένου. δοκεῖ οὖν μοι ἀρχὴ εἶναι τῆς σκέψεως κινή- 181
σεως πέρι, ποῖόν τί ποτε ἄρα λέγοντες φασὶ τὰ πάντα C
κινεῖσθαι. βούλομαι δὲ λέγειν τὸ τοιόνδε· πότερον ἕν τι
εἶδος αὐτῆς λέγουσιν ἤ, ὥσπερ ἐμοὶ φαίνεται, δύο; μὴ μέν-
τοι μόνον ἐμοὶ δοκείτω, ἀλλὰ συμμέτεχε καὶ σύ, ἵνα κοινῇ
πάσχωμεν, ἄν τι καὶ δέῃ. καί μοι λέγε· ἆρα κινεῖσθαι κα-
λεῖς, ὅταν τι χώραν ἐκ χώρας μεταβάλλῃ ἢ καὶ ἐν τῷ
αὐτῷ στρέφηται;

ΘΕΟ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἓν ἔστω εἶδος. ὅταν δὲ ᾖ μὲν
ἐν τῷ αὐτῷ, γηράσκῃ δὲ ἢ μέλαν ἐκ λευκοῦ ἢ σκληρὸν ἐκ D
μαλακοῦ γίγνηται, ἤ τινα ἄλλην ἀλλοίωσιν ἀλλοιῶται, ἆρα
οὐκ ἄξιον ἕτερον εἶδος φάναι κινήσεως;

ΘΕΟ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Ἀναγκαῖον μὲν οὖν. δύο δὴ λέγω τούτω εἴδη
κινήσεως, ἀλλοίωσιν, τὴν δὲ περιφοράν.

ΘΕΟ. Ὀρθῶς γε λέγων.

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν οὕτω διελόμενοι διαλεγώμεθα ἤδη
τοῖς τὰ πάντα φάσκουσι κινεῖσθαι καὶ ἐρωτῶμεν· πότερον
πᾶν φατε ἀμφοτέρως κινεῖσθαι φερόμενόν τε καὶ ἀλλοιού- E
μενον, ἢ τὸ μέν τι ἀμφοτέρως, τὸ δ' ἑτέρως;

ΘΕΟ. Ἀλλὰ μὰ Δί' ἔγωγε οὐκ ἔχω εἰπεῖν· οἶμαι δ'
ἂν φάναι ἀμφοτέρως.

1 ἡ ἀρχὴ *Hsch.* de Heindorfii coniectura. 2 φασὶ om. *ΓΔΞ ΣΥ*BCEFHZ[r]abci. 16 τὴν μὲν ἀλλοίωσιν *Γ Hsch.* περιφοράν] φοράν *Hsch.* de Heindorfii coniectura.

1 ἀρχὴ 'praedicati partes agit.' STALLB.

16 τὴν δὲ antea omisso τὴν μέν. Cf. p. 192 D καὶ ἀκούω ἤ τινα ἄλλην αἴσθησιν αἰσθάνομαι, τοτὲ δ' αἴσθησιν μὲν οὐδεμίαν ἔχω κτλ.

περιφοράν. Heindorfio cum voce hic opus esse videretur motum in universum, non aliquam φορᾶς partem significante, φορὰν reponendum putavit. Laudat autem Parm. 138 C κινούμενόν γε ἢ φέροιτο ἢ ἀλλοιοῖτο ἄν (sc. τὸ ἕν). — Καὶ μὴν εἰ φέροιτο τὸ ἕν, ἤτοι ἐν τῷ αὐτῷ ἂν περιφέροιτο κύκλῳ ἢ μεταλλάττοι χώραν ἑτέραν ἐξ ἑτέρας. Potuit etiam afferre locum, qui est supra p. 156 D sq., ubi de eadem re semper ponuntur simplicia φορὰ et φέρεσθαι. Steinhartus vero p. 210 not. 56 περιφορὰν ita defendit, ut eam idcirco positam esse dicat, quod sit Platoni omnium motionum perfectissima.

17 Ὀρθῶς γε λέγων. Pronomen σὺ omissum, ut Alc. I 131 D Εὖ γε ποιῶν, ὦ Σώκρατες (HDF.), de leg. X 901 A Ὀρθότατά γε εἰπών (STB.).

21 τὸ μέν τι — τὸ δ'. Cf. de rep. IV 436 C τὸ μέν τι αὐτοῦ ἕστηκε, τὸ δὲ κινεῖται. Cf. Stallbaumius ad Phil. 13 B.

ΣΩ. Εἰ δέ γε μή, ὦ ἑταῖρε, κινούμενά τε αὐτοῖς καὶ ἑστῶτα φανεῖται, καὶ οὐδὲν μᾶλλον ὀρθῶς ἕξει εἰπεῖν ὅτι κινεῖται τὰ πάντα ἢ ὅτι ἕστηκεν.

ΘΕΟ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ κινεῖσθαι αὐτὰ δεῖ, τὸ δὲ μὴ
182 κινεῖσθαι μὴ ἐνεῖναι μηδενί, πάντα δὴ πᾶσαν κίνησιν ἀεὶ κινεῖται.

ΘΕΟ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Σκόπει δή μοι τόδε αὐτῶν· τῆς θερμότητος ἢ λευκότητος ἢ ὁτουοῦν γένεσιν οὐχ οὕτω πως ἐλέγομεν φάναι αὐτούς, φέρεσθαι ἕκαστον τούτων ἅμα αἰσθήσει μεταξὺ τοῦ ποιοῦντός τε καὶ πάσχοντος, καὶ τὸ μὲν πάσχον αἰσθητὴν ἀλλ᾽ οὐκ αἴσθησιν ἔτι γίγνεσθαι, τὸ δὲ ποιοῦν ποιόν τι ἀλλ᾽ οὐ ποιότητα; ἴσως οὖν ἡ ποιότης ἅμα ἀλλόκοτόν τε φαίνεται ὄνομα καὶ οὐ μανθάνεις ἀθρόον λεγό-
B μενον· κατὰ μέρη οὖν ἄκουε. τὸ γὰρ ποιοῦν οὔτε θερμότης οὔτε λευκότης, θερμὸν δὲ καὶ λευκὸν γίγνεται, καὶ τἆλλα οὕτω. μέμνησαι γάρ που καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν ὅτι

1 *αὐτοῖς Hdf.*, *ἑαυτοῖς* ς cum libris, om. *Cpl.* 6 *ἓν εἶναι* Δ Π Γ Ξ Σ Y B C E F H Z^r a b c i $\mathfrak{A}^1$ Λ^1, *ἐνεῖναι* $\mathfrak{A}^2$ Cornarius. 13 *αἰσθητὴν* Buttmannus, *αἰσθανόμενον Hsch.* de Heindorfii coniectura, *αἰσθητικὸν* b^2 *Ast.* coni., *αἰσθητὸν* ς cum libris. 14 *ποιόν* cum ς E supra versum et F in marg. Cornarius, *ποιοῦν* ceteri libri.
ὸν
16 *ποιοῦν* E. 18 *καὶ* add. 𝔄 *Hrm.*

1 *Εἰ δέ γε μὴ* 'subaudito *φήσουσιν ἀμφοτέρως*. Quippe non utroque, sed alterutro tantum modo aliquid moveri statuant, idem hoc et movebitur et non movebitur; altero enim modo movebitur, altero quiescet.' Heindorfius.

10 *ἐλέγομεν*: p. 156 D sq.

13 *αἰσθητήν*. *αἰσθητὸν* ratione non admitti Heindorfius omnibus fere demonstravit. Recte enim *αἰσθητὰ* h. l. esse *ποιοῦντα* dicit, quae sensu aliquo afficiant (cf. sect. B *τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ αἰσθητὰ ἀποτίκτοντα* et p. 184 B), contra *τὰ πάσχοντα* esse *αἰσθανόμενα*. Quod Buttmannus coniecit *αἰσθητὴν*, iam supra p. 160 D legitur.

οὐκ αἴσθησιν ἔτι. *τὸ πάσχον* si congreditur cum *τῷ ποιοῦντι*, *αἴσθησις* excitatur, quae erat apud *τὸ πάσχον*, et ita *τὸ πάσχον* fit *αἰσθανόμενον* sive *αἰσθητής*.

14 *ἀλλόκοτον* 'h. l. insolitum, de quo usu v. Ruhnk. ad Tim. p. 24. Est autem hic unus Platonis locus, in quo vocabulo *ποιότης* usus est. Cic. acad. I 7, 25 *Qualitates igitur appellavi, quas ποιότητας Graeci vocant, quod ipsum apud Graecos non est vulgi verbum, sed philosophorum atque id in multis.* Dicitur vero nunc sic adhiberi, ut res sit *ἀθρόον τι λεγόμενον*, h. e. ut universe enuntietur, non per partes illustretur. Etenim qualitatis notio est generalis, cui tanquam partes subiectae sunt *θερμότης, λευκότης*.' Stallbaumius.

18 *καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν*: p. 156 E sq.

οὕτως ἐλέγομεν, ἓν μηδὲν αὐτὸ καθ' αὑτὸ εἶναι, μηδ' αὖ 182 τὸ ποιοῦν ἢ πάσχον ἀλλ' ἐξ ἀμφοτέρων πρὸς ἄλληλα συγγιγνομένων τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ αἰσθητὰ ἀποτίκτοντα τὰ μὲν ποιὰ ἄττα γίγνεσθαι, τὰ δὲ αἰσθανόμενα.

ΘΕΟ. Μέμνημαι· πῶς δ' οὔ;

ΣΩ. Τὰ μὲν τοίνυν ἄλλα χαίρειν ἐάσωμεν, εἴτε ἄλλως C εἴτε οὕτως λέγουσιν· οὗ δ' ἕνεκα λέγομεν, τοῦτο μόνον φυλάττωμεν ἐρωτῶντες· κινεῖται καὶ ῥεῖ, ὡς φατέ, τὰ πάντα; ἦ γάρ;

ΘΕΟ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀμφοτέρας ἃς διειλόμεθα κινήσεις, φερόμενά τε καὶ ἀλλοιούμενα;

ΘΕΟ. Πῶς δ' οὔ; εἴπερ γε δὴ τελέως κινήσεται.

ΣΩ. Εἰ μὲν τοίνυν ἐφέρετο μόνον, ἠλλοιοῦτο δὲ μή, εἴχομεν ἄν που εἰπεῖν, οἷα ἄττα ῥεῖ τὰ φερόμενα. ἢ πῶς λέγωμεν;

ΘΕΟ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τοῦτο μένει, τὸ λευκὸν ῥεῖν τὸ D ῥέον, ἀλλὰ μεταβάλλει, ὥστε καὶ αὐτοῦ τούτου εἶναι ῥοήν, τῆς λευκότητος, καὶ μεταβολὴν εἰς ἄλλην χρόαν, ἵνα μὴ ἁλῷ ταύτῃ μένον, ἆρά ποτε οἷόν τέ τι προσειπεῖν χρῶμα, ὥστε καὶ ὀρθῶς προσαγορεύειν;

ΘΕΟ. Καὶ τίς μηχανή, ὦ Σώκρατες; ἢ ἄλλο γέ τι τῶν τοιούτων, εἴπερ ἀεὶ λέγοντος ὑπεξέρχεται ἅτε δὴ ῥέον.

ΣΩ. Τί δὲ περὶ αἰσθήσεως ἐροῦμεν ὁποιασοῦν, οἷον τῆς τοῦ ὁρᾶν ἢ ἀκούειν; μένειν ποτὲ ἐν αὐτῷ τῷ ὁρᾶν ἢ E ἀκούειν;

13 δὴ 𝔄 Δ Π *Hdf.*, δεῖ ς. 16 λέγωμεν 𝔄 Δ Π *Bkk.*, λέγομεν ς. 23 ἢ ἄλλο] ἢ χρῶμα vel ἢ τοῦτο ἢ ἄλλο coni. *Hdf.*, ἢ καλῶ Schanzius p. 27.

1 ἓν μηδὲν — εἶναι. Cf. p. 153 E Ἑπώμεθα τῷ ἄρτι λόγῳ μηδὲν αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἓν ὂν τιθέντες. Hdf.

15 οἷα ἄττα — φερόμενα, 'qualia quaedam sint, dum fluunt, quae moventur.' Heind.

23 Καὶ τίς μηχανή; 'est assentientis alteri qui vel ipse interrogando negarat. Sed post hanc assentiendi formulam Theodorus ipse mentioni χρώματος a Socrate factae subiicit haec: ἢ ἄλλο γέ τι etc., perinde ac si dicat: nequaquam sane, o Socrates; neque aliud quidquam huiusmodi, si quidem etc.' Buttmannus. De re ipsa Campbellius apte confert Crat. 439 D Ἆρ' οὖν οἷόν τε προσειπεῖν αὐτὸ ὀρθῶς, εἰ ἀεὶ ὑπεξέρχεται, πρῶτον μὲν ὅτι ἐκεῖνό ἐστιν, ἔπειτα ὅτι τοιοῦτον, ἢ ἀνάγκη ἅμα ἡμῶν λεγόντων ἄλλο αὐτὸ εὐθὺς γίγνεσθαι καὶ ὑπεξιέναι καὶ μηκέτι οὕτως ἔχειν;

ΘΕΟ. Οὔκουν δεῖ γε, εἴπερ πάντα κινεῖται.

ΣΩ. Οὔτε ἄρα ὁρᾶν προσρητέον τι μᾶλλον ἢ μὴ ὁρᾶν, οὔτε τιν' ἄλλην αἴσθησιν μᾶλλον ἢ μή, πάντων γε πάντως κινουμένων.

ΘΕΟ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Καὶ μὴν αἴσθησίς γε ἐπιστήμη, ὡς ἔφαμεν ἐγώ τε καὶ Θεαίτητος.

ΘΕΟ. Ἦν ταῦτα.

ΣΩ. Οὐδὲν ἄρα ἐπιστήμην μᾶλλον ἢ μὴ ἐπιστήμην ἀπεκρινάμεθα ἐρωτώμενοι ὅ τί ἐστιν ἐπιστήμη.

183 *ΘΕΟ.* Ἐοίκατε.

ΣΩ. Καλὸν ἂν ἡμῖν συμβαίνοι τὸ ἐπανόρθωμα τῆς ἀποκρίσεως, προθυμηθεῖσιν ἀποδεῖξαι ὅτι πάντα κινεῖται, ἵνα δὴ ἐκείνη ἡ ἀπόκρισις ὀρθὴ φανῇ· τὸ δ', ὡς ἔοικεν, ἐφάνη, εἰ πάντα κινεῖται, πᾶσα ἀπόκρισις, περὶ ὅτου ἄν τις ἀποκρίνηται, ὁμοίως ὀρθὴ εἶναι, οὕτω τ' ἔχειν φάναι καὶ μὴ οὕτω, εἰ δὲ βούλει, γίγνεσθαι, ἵνα μὴ στήσωμεν αὐτοὺς τῷ λόγῳ.

ΘΕΟ. Ὀρθῶς λέγεις.

ΣΩ. Πλήν γε, ὦ Θεόδωρε, ὅτι οὕτω τε εἶπον καὶ οὐχ οὕτω. δεῖ δὲ οὐδὲ τοῦτο οὕτω λέγειν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἔτι
B κινοῖτο οὕτω· οὐδ' αὖ μὴ οὕτω· οὐδὲ γὰρ τοῦτο κίνησις·

3 οὔτε *Bkk.*, οὐδὲ ϛ cum libris. 18 ἑαυτοὺς Buttmannus, αὖ τοῦτο Schleiermacherus, αὐτὸ vel αὐτὴν coni. *Stb.* 20 τε 𝔄ΔΠ *Hdf.*, τι ϛ. 21 τοῦτο τὸ οὕτω *Tur.* e Schleiermacheri coniectura. 22 κινοῖτο τὸ οὕτω *Tur.* e Schleiermacheri coniectura, κινοῖ τὸ οὕτω coni. *Hdf.* coll. p. 157 B ὄνομα ὅτι ἂν ἱστῇ.

3 **οὔτε τιν' ἄλλην.** 'Quod de visu loquitur Plato, exempli causa fecit, nam idem pariter de omnibus sensibus valet (*τί δὲ περὶ αἰσθήσεως ἐροῦμεν ὁποιασοῦν*), ita ut, qua ratione a visu alium quemcunque sensum ut potiorem distinguere potuerit, non intellegatur.' Fr. Frankius, de usu part. **οὐδὲ** et **οὔτε**. p. 17 sq.

8 *Ἦν ταῦτα.* Cf. ad p. 169 D.

9 *Οὐδὲν — ἐπιστήμην — ἀπεκρινάμεθα.* Cf. p. 184 B *αἴσθησιν γὰρ δὴ ἐπιστήμην ἀπεκρίνω.* Cf. ad p. 183 C et 187 C.

12 *Καλὸν ἂν ἡμῖν συμβ.* 'Habet asyndeton locum suum etiam in repentina ad aliam sententiam vel argumentationem transitione, qualis haec ipsa est.' Stallbaumius, quem v. ad remp. X 602 A, Phaed. 91 C. Cf. Theaet. p. 181 B 195 B 203 E.

14 **ἐκείνη ἡ ἀπόκρισις: ἐπιστήμην εἶναι αἴσθησιν.**

17 **εἰ δὲ βούλει,** aut si mavis. Cf. Rueckertus ad symp. 177 B.

18 **αὐτοὺς: τοὺς φάσκοντας, τοὺς ἀποκρινομένους.**

21 **οὕτω. τὸ** non est additum, ut soph. 244 A *τί ποτε βούλεσθε σημαίνειν ὁπόταν ὂν φθέγγησθε.* Lehrsius in Iahni annal. 1827. II p. 155. Cf. ad p. 152 B.

ἀλλά τιν᾽ ἄλλην φωνὴν θετέον τοῖς τὸν λόγον τοῦτον λέ- 183
γουσιν, ὡς νῦν γε πρὸς τὴν αὑτῶν ὑπόθεσιν οὐκ ἔχουσι ῥήματα, εἰ μὴ ἄρα τὸ οὐδ᾽ ὅπως. μάλιστα δ᾽ οὕτως ἂν αὐτοῖς ἁρμόττοι, ἄπειρον λεγόμενον.

ΘΕΟ. Οἰκειοτάτη γοῦν διάλεκτος αὕτη αὐτοῖς.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὦ Θεόδωρε, τοῦ τε σοῦ ἑταίρου ἀπηλλάγμεθα, καὶ οὔπω συγχωροῦμεν αὐτῷ πάντ᾽ ἄνδρα πάντων χρημάτων μέτρον εἶναι, ἂν μὴ φρόνιμός τις ᾖ· ἐπι- C
στήμην τε αἴσθησιν οὐ συγχωρησόμεθα κατά γε τὴν τοῦ πάντα κινεῖσθαι μέθοδον, εἰ μή τί πως ἄλλως Θεαίτητος ὅδε λέγει.

ΘΕΟ. Ἄριστ᾽ εἴρηκας, ὦ Σώκρατες· τούτων γὰρ περανθέντων καὶ ἐμὲ δεῖ ἀπηλλάχθαι σοι ἀποκρινόμενον κατὰ τὰς συνθήκας, ἐπειδὴ τὸ περὶ τοῦ Πρωταγόρου λόγου τέλος σχοίη.

XXIX. *ΘΕΑΙ.* Μή, πρίν γ᾽ ἄν, ὦ Θεόδωρε, Σωκράτης τε καὶ σὺ τοὺς φάσκοντας αὖ τὸ πᾶν ἑστάναι διέλ- D
θητε, ὥσπερ ἄρτι προὔθεσθε.

ΘΕΟ. Νέος ὤν, ὦ Θεαίτητε, τοὺς πρεσβυτέρους ἀδικεῖν διδάσκεις ὁμολογίας παραβαίνοντας; ἀλλὰ παρασκευάζου ὅπως τῶν ἐπιλοίπων Σωκράτει δώσεις λόγον.

ΘΕΑΙ. Ἐάνπερ γε βούληται. ἥδιστα μέντ᾽ ἂν ἤκουσα περὶ ὧν λέγω.

5 γοῦν 𝔄ΔΠ *Bkk.*, οὖν *ς. 7 οὔπω ΓΛΞΣΥZ^r BCFHa bci Π² Fischerus, οὕτω ς. 9 τε] δὲ *Ast.* 10 εἰ *Hdf.* cum Ficino, ἢ εἰ ς cum libris. τί] ἔτι coni. *Hdf.* 20 παρασκευάζου σὺ coni. *Hdf.* 'accingere tu' Ficinus. 22 Ἐάνπερ γε βούληται Ficinus ad Theodori orationem traxit. βούληται 𝔄ΔΠ²ᵉ *Hdf.*, βούλεται ς.

1 ἀλλά τιν᾽ ἄλλην φωνὴν θετέον. P. 157 A ὥστε — οὐδὲν εἶναι ἓν αὐτὸ καθ᾽ αὑτό, ἀλλά τινι αἰεὶ γίγνεσθαι, τὸ δ᾽ εἶναι πανταχόθεν ἐξαιρετέον, οὐχ ὅτι ἡμεῖς πολλὰ καὶ ἄρτι ἠναγκάσμεθα ὑπὸ συνηθείας καὶ ἀνεπιστημοσύνης χρῆσθαι αὐτῷ.

5 διάλεκτος. Cf. ad p. 146 B.

9 συγχωρεῖσθαι eodem modo cum duplici accusativo coniunctum Tim. 86 B νόσον μὲν δὴ ψυχῆς ἄνοιαν ξυγχωρητέον.

10 εἰ μή τί πως — λέγει. 'Formula haec frequentissima est. De rep. VI 497 A ἐμοὶ μὲν δοκεῖ μετρίως εἰρῆσθαι, εἰ μὴ ἔτ᾽ ἄλλο λέγεις τι σύ.' Heindorfius. Cf. Stallbaumius ad remp. IV 430 B.

14 κατὰ τὰς συνθήκας sc. ἐμὲ ἀπαλλαχθῆναί σοι ἀποκρινόμενον, ἐπειδὴ — σχοίη. De pactione ipsa cf. p. 169 C.

17 τοὺς φάσκοντας. Eleaticos dicit philosophos. Cf. prol. p. 22.

21 τῶν ἐπιλοίπων 'quae praeter illam Protagorae sententiam afferri possunt ad tuendum illud ἐπιστήμην εἶναι αἴσθησιν.' Hdf.

ΘΕΟ. Ἱππέας εἰς πεδίον προκαλεῖ Σωκράτη εἰς λόγους προκαλούμενος· ἐρώτα οὖν καὶ ἀκούσει.

ΣΩ. Ἀλλά μοι δοκῶ, ὦ Θεόδωρε, περί γε ὧν κελεύει
E Θεαίτητος οὐ πείσεσθαι αὐτῷ.

ΘΕΟ. Τί δὴ οὖν οὐ πείσεσθαι;

ΣΩ. Μέλισσον μὲν καὶ τοὺς ἄλλους, οἳ ἓν ἑστὸς λέ-
γουσι τὸ πᾶν, αἰσχυνόμενος μὴ φορτικῶς σκοπῶμεν, ἧττον
αἰσχύνομαι ἢ ἕνα ὄντα Παρμενίδην. Παρμενίδης δέ μοι
φαίνεται, τὸ τοῦ Ὁμήρου, αἰδοῖός τέ μοι εἶναι ἅμα δεινός
τε. συμπροσέμιξα γὰρ δὴ τῷ ἀνδρὶ πάνυ νέος πάνυ
πρεσβύτῃ, καί μοι ἐφάνη βάθος τι ἔχειν παντάπασι γεν-
184 ναῖον. φοβοῦμαι οὖν μὴ οὔτε τὰ λεγόμενα ξυνιῶμεν, τί τε
διανοούμενος εἶπε πολὺ πλέον λειπώμεθα, καὶ τὸ μέγι-
στον, οὗ ἕνεκα ὁ λόγος ὥρμηται, ἐπιστήμης πέρι, τί ποτ'
ἐστίν, ἄσκεπτον γένηται ὑπὸ τῶν ἐπεισκωμαζόντων λόγων,
εἴ τις αὐτοῖς πείσεται· ἄλλως τε καὶ ὃν νῦν ἐγείρομεν πλή-
θει ἀμήχανον, εἴτε τις ἐν παρέργῳ σκέψεται, ἀνάξι' ἂν
πάθοι, εἴτε ἱκανῶς, μηκυνόμενος τὸ τῆς ἐπιστήμης ἀφα-
B νιεῖ. δεῖ δὲ οὐδέτερα, ἀλλὰ Θεαίτητον ὧν κυεῖ περὶ ἐπι-
στήμης πειρᾶσθαι ἡμᾶς τῇ μαιευτικῇ τέχνῃ ἀπολῦσαι.

7 σκοπῶμεν 𝔄 $Δ^a$ $Π^a$ *Bkk.*, σκώπτωμεν ς auctore Cornario. 9 μοι εἶναι ἅμα $Δ^a$ $Π^a$ B^a Z^r ς *Tur.*, εἶναι om. *Hdf. Bkk.* 16 ὃν 𝔄 Δ Π *Bkk.*, ὃ ς. 19 ὃν 𝔄 Δ $Π^e$.

1 **Ἱππέας εἰς πεδίον προκαλεῖ.** Schol. R. Ἱππεῖς προκαλεῖσθαι εἰς πεδίον, ἐπὶ τῶν τοὺς ἔν τισι βελτίους καὶ ἐπιστημονικωτέρους αὐτῶν εἰς ἔριν προκαλουμένων. Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ καὶ Μένανδρος Καταψευδομένῳ. γράφεται δὲ καὶ ἵππον εἰς πεδίον προκαλεῖσθαι ἐπὶ τῶν εἰς ἃ βούλεταί τις προκαλούντων. Cf. Leutschius ad Diog. V. II 96.

3 **Ἀλλά μοι δοκῶ — οὐ πείσεσθαι.** 'Non placet mihi s. non lubet — obsequi. Loquendi genus illustravimus ad Phaedr. 230 E.' Heind.

6 **Μέλισσον.** Cf. prol. p. 22 sq.

9 **τὸ τοῦ Ὁμήρου.** Il. III 172 αἰδοῖός τέ μοί ἐσσι, φίλε ἑκυρέ, δεινός τε. Od. VIII 22 δεινός τ' αἰδοῖός τε.

10 **συμπροσέμιξα.** Cf. prol. p. 22.

12 **τί τε διαν. — λειπώμεθα,** ne simus multo inferiores, quam qui assequamur quid sentiat. Eodem modo p. 192 D ἀπολείπεσθαι dictum est: Νῦν πολὺ πλεῖον ἀπελείφθην ἢ τότε. Cf. ad p. 155 C.

16 **ἄλλως τε καί.** Particula καὶ plane non pertinet ad ἄλλως τε, sed coniungenda est cum sequentibus. ἄλλως τε autem est aliterque, praetereaque, adde quod et Germanice verti potest *und vollends.* Phaed. 87 D ἀλλὰ γὰρ ἂν φαίη ἑκάστην τῶν ψυχῶν πολλὰ σώματα κατατρίβειν, ἄλλως τε καὶ εἰ πολλὰ ἔτη βιῴη. Cf. G. Hermannus ad Viger. 779 sq.

ἐγείρομεν. Cf. ad p. 163 A.

19 **δεῖ δὲ οὐδέτερα.** Gorg. 491 D ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲν δεῖ αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄρχειν, τῶν δὲ ἄλλων.

ὧν κυεῖ. Cf. p. 151 B ταῦτα

ΘΕΟ. Ἀλλὰ χρή, εἰ δοκεῖ, οὕτω ποιεῖν. 184

ΣΩ. Ἔτι τοίνυν, ὦ Θεαίτητε, τοσόνδε περὶ τῶν εἰρημένων ἐπίσκεψαι. αἴσθησιν γὰρ δὴ ἐπιστήμην ἀπεκρίνω. ἦ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ οὖν τίς σε ὧδ' ἐρωτῴη· τῷ τὰ λευκὰ καὶ μέλανα ὁρᾷ ἄνθρωπος καὶ τῷ τὰ ὀξέα καὶ βαρέα ἀκούει; εἴποις ἄν, οἶμαι, ὄμμασί τε καὶ ὠσίν.

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Τὸ δὲ εὐχερὲς τῶν ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων C καὶ μὴ δι' ἀκριβείας ἐξεταζόμενον τὰ μὲν πολλὰ οὐκ ἀγεννές, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τούτου ἐναντίον ἀνελεύθερον, ἔστι δὲ ὅτε ἀναγκαῖον, οἷον καὶ νῦν ἀνάγκη ἐπιλαβέσθαι τῆς ἀποκρίσεως ἣν ἀποκρίνει, ᾗ οὐκ ὀρθή· σκόπει γάρ, ἀπόκρισις ποτέρα ὀρθοτέρα, ᾧ ὁρῶμεν, τοῦτο εἶναι ὀφθαλμούς, ἢ δι' οὗ ὁρῶμεν, καὶ ᾧ ἀκούομεν, ὦτα, ἢ δι' οὗ ἀκούομεν;

ΘΕΑΙ. Δι' ὧν ἕκαστα αἰσθανόμεθα, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, μᾶλλον ἢ οἷς.

ΣΩ. Δεινὸν γάρ που, ὦ παῖ, εἰ πολλαί τινες ἐν ἡμῖν, D ὥσπερ ἐν δουρείοις ἵπποις, αἰσθήσεις ἐγκάθηνται, ἀλλὰ μὴ εἰς μίαν τινὰ ἰδέαν, εἴτε ψυχὴν εἴτε ὅ τι δεῖ καλεῖν, πάντα ταῦτα ξυντείνει, ᾗ διὰ τούτων οἷον ὀργάνων αἰσθανόμεθα ὅσα αἰσθητά.

ΘΕΑΙ. Ἀλλά μοι δοκεῖ οὕτως μᾶλλον ἢ ἐκείνως.

1 ΘΕΟ. *Hdf.*, ΘΕΑΙ. ϛ.   21 ὅ τι 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ὃ *ϛ.

δή σοι, ὦ ἄριστε, ἕνεκα τοῦδε ἐμήκυνα, ὑποπτεύων σε, ὥσπερ καὶ αὐτὸς οἴει, ὠδίνειν τι κύοντα ἔνδον.

10 *Τὸ δὲ εὐχερὲς κτλ.* Plato suam scribendi rationem videtur defendere. Cf. Stallbaumius ad remp. VII 533 E.

ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων. Cf. ad p. 206 D.

12 *τὸ τούτου ἐναντίον ἀνελεύθερον.* 'Tangit Socrates h. l. Protagorae *ὀρθοέπειαν* illam (Phaedr. 267 B) et Prodici *ὀνομάτων διαίρεσιν* (Charm. 163 D).' Heindorfius.

20 *ὥσπερ ἐν δουρείοις ἵπποις.* Referenda haec sunt ad *δουράτεον ἵππον*, qui Odyss. VIII 492 commemoratur, maxime autem celebratus erat in Leschae poematis. Graecorum enim, qui in illo equo inclusi erant, per se quisque quae percipi possent percepit, non erat communis quaedam omnium perceptio. Cum iis igitur comparandi essent sensus, si per eos solos mente non simul adhibita res perciperemus.

21 *ἰδέα* latiori sensu accipiendum est, nam angustiori *ψυχὴ* non est idea. Cf. Zeller, Phil. d. Griech. II p. 422, 494, 532.

ΣΩ. Τοῦ δέ τοι ἕνεκα αὐτά σοι διακριβοῦμαι; εἴ τινι
ἡμῶν αὐτῶν τῷ αὐτῷ διὰ μὲν ὀφθαλμῶν ἐφικνούμεθα
λευκῶν τε καὶ μελάνων, διὰ δὲ τῶν ἄλλων ἑτέρων αὖ τι-
E νῶν, καὶ ἕξεις ἐρωτώμενος πάντα τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ σῶμα
ἀναφέρειν; ἴσως δὲ βέλτιον σὲ λέγειν αὐτὰ ἀποκρινόμενον
μᾶλλον ἢ ἐμὲ ὑπὲρ σοῦ πολυπραγμονεῖν. καί μοι λέγε·
θερμὰ καὶ σκληρὰ καὶ κοῦφα καὶ γλυκέα δι' ὧν αἰσθάνει,
ἆρα οὐ τοῦ σώματος ἕκαστα τίθης; ἢ ἄλλου τινός;

ΘΕΑΙ. Οὐδενὸς ἄλλου.

ΣΩ. Ἦ καὶ ἐθελήσεις ὁμολογεῖν, ἃ δι' ἑτέρας δυνά-
185 μεως αἰσθάνει, ἀδύνατον εἶναι δι' ἄλλης ταῦτ' αἰσθέσθαι,
οἷον ἃ δι' ἀκοῆς, δι' ὄψεως, ἢ ἃ δι' ὄψεως, δι' ἀκοῆς;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐκ ἐθελήσω;

ΣΩ. Εἴ τι ἄρα περὶ ἀμφοτέρων διανοεῖ, οὐκ ἂν διά γε τοῦ ἑτέρου ὀργάνου, οὐδ' αὖ διὰ τοῦ ἑτέρου περὶ ἀμφοτέρων αἰσθάνοι' ἄν.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Περὶ δὴ φωνῆς καὶ περὶ χρόας πρῶτον μὲν αὐτὸ τοῦτο περὶ ἀμφοτέρων διανοεῖ, ὅτι ἀμφοτέρω ἐστόν;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ὅτι ἑκάτερον ἑκατέρου μὲν ἕτερον, ἑαυτῷ δὲ ταὐτόν;

B ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Καὶ ὅτι ἀμφοτέρω δύο, ἑκάτερον δὲ ἕν;

ΘΕΑΙ. Καὶ τοῦτο.

1 *Τοῦ δέ Bkk.*, *Τοῦδέ* ς. 2 ἐφικνούμεθα 𝔄 Δ[a] Π[a] *Bkk.*, διικνούμεθα ς. 7 σκληρὰ 𝔄 Δ Π *Bkk.*, ξηρὰ * ς. 8 ἆρα τοῦ coni. *Hdf.* 11 εἶναι, om. in C ς, Platoni reddidit Fischerus. ταῦτ' 𝔄 Δ Π *Bkk.*, ταύτης ceteri, τούτων ς. 19 ἀμφοτέρων ' ἢ 𝔄 ('sunt tria puncta in marg.' Gaisf.), ἀμφοτέρων ἢ Γ Σ Τ Ε *Tur.*, ἀμφοτέρων ἢ F, ἀμφοτέρων οὐ C H B^2, ἀμφοτέρων ἡ ς, ἢ om. *Hdf.*

1 διακριβεῖσθαι idem est quod paullo ante dictum erat δι' ἀκριβείας ἐξετάζειν. Cf. ad p. 162 D.

εἴ τινι. Supple ante haec verba: nempe ut hac ratione exploremus. Cf. Stallbaumius ad Phil. 14 B.

τινι ἡμῶν αὐτῶν τῷ αὐτῷ h. e. μιᾷ τινι ἰδέᾳ, εἰς ἣν πάντα ταῦτα ξυντείνει.

7 θερμὰ καὶ σκληρά. 'Verba sic ordinanda: ἆρα οὐχ ἕκαστα, δι' ὧν αἰσθάνει θερμὰ καὶ σκληρὰ — γλυκέα, τίθης τοῦ σώματος;' Heind.

8 τοῦ σώματος ἕκαστα τίθης. Cf. p. 186 A *Ποτέρων οὖν τίθης τὴν οὐσίαν;*

14 οὐκ — οὐδ'. Cf. ad. p. 152 D.

οὐκ ἂν 'Int. διανοοῖο.' Stb.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ εἴτε ἀνομοίω εἴτε ὁμοίω ἀλλήλοιν, 185 δυνατὸς εἶ ἐπισκέψασθαι;

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΣΩ. Ταῦτα δὴ πάντα διὰ τίνος περὶ αὐτοῖν διανοεῖ; οὔτε γὰρ δι᾿ ἀκοῆς οὔτε δι᾿ ὄψεως οἷόν τε τὸ κοινὸν λαμβάνειν περὶ αὐτῶν. ἔτι δὲ καὶ τόδε τεκμήριον περὶ οὗ λέγομεν· εἰ γὰρ δυνατὸν εἴη ἀμφοτέρω σκέψασθαι, ἆρ᾿ ἐστὸν ἁλμυρὼ ἢ οὔ, οἶσθ᾿ ὅτι ἕξεις εἰπεῖν ᾧ ἐπισκέψει, καὶ τοῦτο οὔτε ὄψις οὔτε ἀκοὴ φαίνεται, ἀλλά τι ἄλλο. C

ΘΕΑΙ. Τί δ᾿ οὐ μέλλει; ἥ γε διὰ τῆς γλώττης δύναμις.

ΣΩ. Καλῶς λέγεις. ἡ δὲ δὴ διὰ τίνος δύναμις τό τ᾿ ἐπὶ πᾶσι κοινὸν καὶ τὸ ἐπὶ τούτοις δηλοῖ σοι, ᾧ τὸ ἔστιν ἐπονομάζεις καὶ τὸ οὐκ ἔστι καὶ ἃ νῦν δὴ ἠρωτῶμεν περὶ αὐτῶν; τούτοις πᾶσι ποῖα ἀποδώσεις ὄργανα, δι᾿ ὧν αἰσθάνεται ἡμῶν τὸ αἰσθανόμενον ἕκαστα;

ΘΕΑΙ. Οὐσίαν λέγεις καὶ τὸ μὴ εἶναι καὶ ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα καὶ τὸ ταὐτόν τε καὶ τὸ ἕτερον, ἔτι δὲ ἕν τε καὶ τὸν ἄλλον ἀριθμὸν περὶ αὐτῶν. δῆλον δὲ ὅτι καὶ D ἄρτιόν τε καὶ περιττὸν ἐρωτᾷς, καὶ τἆλλα ὅσα τούτοις ἕπεται, διὰ τίνος ποτὲ τῶν τοῦ σώματος τῇ ψυχῇ αἰσθανόμεθα.

ΣΩ. Ὑπέρευ, ὦ Θεαίτητε, ἀκολουθεῖς, καὶ ἔστιν ἃ ἐρωτῶ αὐτὰ ταῦτα.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, ἔγωγε οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν, πλήν γ᾿ ὅτι μοι δοκεῖ τὴν ἀρχὴν οὐδ᾿ εἶναι

6 περὶ οὗ 𝔄 *Δ Π Bkk.*, οὗ ς. 12 δὲ δὴ διὰ 𝔄 *Δ Π Hdf.*, δὲ διὰ ς. 14 καὶ ante ἃ add. Π^2 *Bkk.*, addendum esse iam *Hdf.* viderat. δὴ ἠρωτῶμεν] διηρωτῶμεν Z^r, διερωτῶμεν ΣΥ, δὴ πρώτωι μὲν 𝔄 Δ^e Π^{1e}, δὴ πρώτω μὲν Δ^a.

6 τεκμήριον περὶ οὗ λέγομεν. Hipp. mai. 283 A τοῦτο μὲν οὖν μοι δοκεῖς καλὸν τεκμήριον ἀποφαίνειν περὶ σοφίας. Hdf.

10 Τί δ᾿ οὐ μέλλει sc. τοῦτο ἄλλο τι φαίνεσθαι; φαίνεται γὰρ ἥ γε διὰ τῆς γλ. δ. Eadem formula legitur de rep. VIII 566 D X 605 C.

13 ᾧ τὸ ἔστιν ἐπονομάζεις. Phaed. 75 D οἷς ἐπισφραγιζόμεθα τοῦτο, ὃ ἔστι. De hoc loquendi genere ἐπονομάζειν τινί τι cf. Stallbaumius ad remp. IX 580 E.

18 τὸ ταὐτὸν a Platone fictum in usum philosophiae, ut ὁμοιότης, ἀνομοιότης, ποιότης, al.

20 ἄρτιόν τε καὶ περιττόν. Cf. ad p. 178 D.

23 Ὑπέρευ hoc uno loco apud Platonem legitur.

ἀκολουθεῖς. Cf. ad p. 155 C.

τοιοῦτον οὐδὲν τούτοις ὄργανον ἴδιον ὥσπερ ἐκείνοις, ἀλλ'
E αὐτὴ δι' αὑτῆς ἡ ψυχὴ τὰ κοινά μοι φαίνεται περὶ πάντων ἐπισκοπεῖν.

ΣΩ. Καλὸς γὰρ εἶ, ὦ Θεαίτητε, καὶ οὐχ, ὡς ἔλεγε Θεόδωρος, αἰσχρός· ὁ γὰρ καλῶς λέγων καλός τε καὶ ἀγαθός. πρὸς δὲ τῷ καλῷ εὖ ἐποίησάς με μάλα συχνοῦ λόγου ἀπαλλάξας, εἰ φαίνεταί σοι τὰ μὲν αὐτὴ δι' αὑτῆς ἡ ψυχὴ ἐπισκοπεῖν, τὰ δὲ διὰ τῶν τοῦ σώματος δυνάμεων. τοῦτο γὰρ ἦν ὃ καὶ αὐτῷ μοι ἐδόκει, ἐβουλόμην δὲ καὶ σοὶ δόξαι.

186 ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὴν φαίνεταί γε.

XXX. ΣΩ. Ποτέρων οὖν τίθης τὴν οὐσίαν; τοῦτο γὰρ μάλιστα ἐπὶ πάντων παρέπεται.

ΘΕΑΙ. Ἐγὼ μὲν ὧν αὐτὴ ἡ ψυχὴ καθ' αὑτὴν ἐπορέγεται.

ΣΩ. Ἦ καὶ τὸ ὅμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον καὶ τὸ ταὐτὸν καὶ ἕτερον;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δὲ καλὸν καὶ αἰσχρὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν;

ΘΕΑΙ. Καὶ τούτων μοι δοκεῖ ἐν τοῖς μάλιστα πρὸς ἄλληλα σκοπεῖσθαι τὴν οὐσίαν, ἀναλογιζομένη ἐν ἑαυτῇ
B τὰ γεγονότα καὶ τὰ παρόντα πρὸς τὰ μέλλοντα.

1 ὀργανίδιον 𝔄c Δc Π1c. 16 καὶ τὸ ἕτερον Γ Hsch. 18 δαὶ Δ Σ c 𝔄2 Bkk., δὲ ς.

1 ὥσπερ ἐκείνοις, rebus, quae sentiuntur.

4 ὡς ἔλεγε Θεόδωρος: p. 143 E.

5 καλός τε καὶ ἀγαθός. Euthyd. 284 C εἰσὶ γάρ τινες, οἳ λέγουσι τὰ πράγματα ὡς ἔχει; εἰσὶ μέντοι — οἱ καλοί τε κἀγαθοὶ καὶ οἱ τἀληθῆ λέγοντες. Hdf.

6 πρὸς δὲ τῷ καλῷ sc. εἶναι, quod ex praecedentibus καλὸς γὰρ εἶ mente repetendum est. Cf. Sauppium ad Prot. 358 D.

εὖ ἐποίησας — ἀπαλλάξας. Euthyd. 282 C εὖ ἐποίησας ἀπαλλάξας με σκέψεως πολλῆς. ἀπαλλάσσειν τινά τινος est aliquem a re molesta odiosaque liberare. Cf. Heindorfius ad Hipp. mai. 291 B.

18 καλὸν καὶ αἰσχρόν. Articulus in his notionum diversarum paribus non repetitus est ut saepe apud Platonem. Cf. Stallbaumius ad Alc. I, 117 A.

19 ἐν τοῖς μάλιστα cum feminino coniunctum. Cf. G. Hermannus ad Viger. p. 786.

20 τὴν οὐσίαν hic et paullo post τὴν οὐσίαν τῆς ἐναντιότητος Plato ampliore sensu posuit, ut non sit idem quod τὸ εἶναι, sed idem quod τὸ ὅ τι ἐστίν; significat enim vim naturamque rerum. Contra Ribbingius I p. 153 discrimen inter τὴν οὐσίαν et τὸ ὅτι ἐστίν esse negat.

ἀναλογιζομένη κτλ. Ita addita haec esse Schleiermacherus putat, ut tantum ad ἀγαθὸν καὶ κακὸν referenda et haec quidem accipienda sint de ὠφέλιμον καὶ διαφθεῖρον. Cf. Meno p. 87 E πάντα γὰρ ἀγαθὰ ὠφέλιμα. Hac ratione concinunt cum iis, quae

ΣΩ. Ἔχε δή· ἄλλο τι τοῦ μὲν σκληροῦ τὴν σκληρό- 186
τητα διὰ τῆς ἐπαφῆς αἰσθήσεται καὶ τοῦ μαλακοῦ τὴν μαλακότητα ὡσαύτως;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὴν δέ γε οὐσίαν καὶ ὅ τι ἐστὸν καὶ τὴν ἐναντιότητα πρὸς ἀλλήλω καὶ τὴν οὐσίαν αὖ τῆς ἐναντιότητος αὐτὴ ἡ ψυχὴ ἐπανιοῦσα καὶ συμβάλλουσα πρὸς ἄλληλα κρίνειν πειρᾶται ἡμῖν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὰ μὲν εὐθὺς γενομένοις πάρεστι φύσει αἰσθάνεσθαι ἀνθρώποις τε καὶ θηρίοις, ὅσα διὰ τοῦ σώ- C
ματος παθήματα ἐπὶ τὴν ψυχὴν τείνει, τὰ δὲ περὶ τούτων ἀναλογίσματα πρός τε οὐσίαν καὶ ὠφέλειαν μόγις καὶ ἐν χρόνῳ διὰ πολλῶν πραγμάτων καὶ παιδείας παραγίγνεται οἷς ἂν καὶ παραγίγνηται;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Οἷόν τε οὖν ἀληθείας τυχεῖν ᾧ μηδὲ οὐσίας;

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατον.

ΣΩ. Οὗ δὲ ἀληθείας τις ἀτυχήσει, ποτὲ τούτου ἐπιστήμων ἔσται;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς ἄν, ὦ Σώκρατες; D

ΣΩ. Ἐν μὲν ἄρα τοῖς παθήμασιν οὐκ ἔνι ἐπιστήμη, ἐν δὲ τῷ περὶ ἐκείνων συλλογισμῷ· οὐσίας γὰρ καὶ ἀληθείας ἐνταῦθα μέν, ὡς ἔοικε, δυνατὸν ἅψασθαι, ἐκεῖ δὲ ἀδύνατον.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

17 *οὗ Hsch.* de Heindorfi coniectura. 26 *φαίνεται ἢ οὔ*: *ταυτὸν* 𝔄 *Δ*ª.

supra p. 178A 179A de utili ad futurum tempus relato disputata sunt atque fortasse etiam referendum est huc, quod p. 186C sequitur *πρός τε οὐσίαν καὶ ὠφέλειαν.*

13 *ἐν χρόνῳ* 'multo post.' Astius. Fortasse rectius Schleiermacherus: *mit der Zeit.*

17 *ᾧ.* 'Ad dat. hunc repetendum est *οἷόν τε*, potestne illud verum assequi, quod ne *οὐσίαν* quidem assequi potest?, ut declarant illa mox *Ξύμπαν ἄρ' αὐτὸ καλεῖς αἴσθησιν; Ἀνάγκη. Ὧι γε, φαμέν, οὐ μέτεστιν ἀληθείας ἅψασθαι· οὐδὲ γὰρ οὐσίας.*' Heindorfius. Sed fortasse praestat *ᾧ* habere masculinum.

19 *Οὗ δὲ ἀληθείας.* Tria h. l. a Platone distingui manifestum est, *οὐσίαν ἀλήθειαν ἐπιστήμην.* Atque *οὐσία* quidem est *τὸ εἶναι*, *das objective Sein*, *ἀλήθεια* est *οὐσία* mente percepta, ita ut idem fere sit quod *σοφία* p. 145E *das subjectiv erfasste Sein.* Qui autem verum assecutus est, ei tribuitur *ἐπιστήμη.*

ΣΩ. Ἦ οὖν ταὐτὸν ἐκεῖνό τε καὶ τοῦτο καλεῖς, τοσαύτας διαφορὰς ἔχοντε;

ΘΕΑΙ. Οὔκουν δὴ δίκαιόν γε.

ΣΩ. Τί οὖν δὴ ἐκείνῳ ἀποδίδως ὄνομα, τῷ ὁρᾶν ἀκούειν ὀσφραίνεσθαι ψύχεσθαι θερμαίνεσθαι;

E *ΘΕΑΙ.* Αἰσθάνεσθαι ἔγωγε· τί γὰρ ἄλλο;

ΣΩ. Ξύμπαν ἄρ' αὐτὸ καλεῖς αἴσθησιν;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ὧι γε, φαμέν, οὐ μέτεστιν ἀληθείας ἅψασθαι· οὐδὲ γὰρ οὐσίας.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Οὐδ' ἄρ' ἐπιστήμης.

ΘΕΑΙ. Οὐ γάρ.

ΣΩ. Οὐκ ἄρ' ἂν εἴη ποτέ, ὦ Θεαίτητε, αἴσθησίς τε καὶ ἐπιστήμη ταὐτόν.

ΘΕΑΙ. Οὐ φαίνεται, ὦ Σώκρατες. καὶ μάλιστά γε νῦν καταφανέστατον γέγονεν ἄλλο ὂν αἰσθήσεως ἐπιστήμη.

187 *ΣΩ.* Ἀλλ' οὔ τι μὲν δὴ τούτου γε ἕνεκα ἠρχόμεθα διαλεγόμενοι, ἵνα εὕρωμεν τί ποτ' οὐκ ἔστ' ἐπιστήμη, ἀλλὰ τί ἔστιν. ὅμως δὲ τοσοῦτόν γε προβεβήκαμεν, ὥστε μὴ ζητεῖν αὐτὴν ἐν αἰσθήσει τὸ παράπαν, ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ τῷ ὀνόματι, ὅ τι ποτ' ἔχει ἡ ψυχή, ὅταν αὐτὴ καθ' αὑτὴν πραγματεύηται περὶ τὰ ὄντα.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε καλεῖται, ὦ Σώκρατες, ὡς ἐγῷμαι, δοξάζειν.

ΣΩ. Ὀρθῶς γὰρ οἴει, ὦ φίλε. καὶ ὅρα δὴ νῦν πάλιν

1 ἣ οὖ Π^{1c}. τοῦτο] ταυτὸν 𝔄 Δ Π^{1c}. 3 Οὔκουν ἂν δὴ ς, ἂν omittendum cum 𝔄 vidit *Bkk.*, om. etiam Δ^1 Π^3. Sed v. Sauppii epist. crit. p. 72. 5 θερμαίνεσθαι, αἰσθάνεσθαι:: ἔγωγε Δ^1 Π^3 B^a Ficinus. 6 μῶν αἰσθάνεσθαι F^2. 9 γε 𝔄 Δ Π *Bkk.*, coni. *Hdf.*, τε ς. 16 καὶ μάλιστα — ἐπιστήμη Theaeteto continuant Δ^1 Γ Δ Ξ Σ Υ B^a E H *Bkk.*, vulgo relata sunt ad Socratis orationem. 20 εὕροιμεν *Hsch.*

19 ἠρχόμεθα διαλεγόμενοι, ἵνα εὕρωμεν. 'Versatur enim adhuc in hac ζητήσει Socrates cum Theaeteto.' Heindorfius. Cf. infra p. 205 B Οὐκοῦν τοῦτο ἵνα μὴ γένηται, ἕτερον αὐτῶν αὐτὴν ἐθέμεθα; Stb.

22 ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ τῷ ὀνόματι. Cf. p. 185 D ἀλλ' αὐτὴ δι' αὑτῆς ἡ ψυχὴ τὰ κοινά μοι φαίνεται περὶ πάντων ἐπισκοπεῖν. Cic. acad. II 46, 142 *Plato autem omne iudicium veritatis veritatemque ipsam abductam ab opinionibus et sensibus cogitationis ipsius et mentis esse voluit.*

ἐξ ἀρχῆς πάντα τὰ πρόσθεν ἐξαλείψας, εἴ τι μᾶλλον καθορᾷς, ἐπειδὴ ἐνταῦθα προελήλυθας. καὶ λέγε αὖθις τί ποτ' ἐστὶν ἐπιστήμη. 187 B

XXXI. ΘΕΑΙ. Δόξαν μὲν πᾶσαν εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες, ἀδύνατον, ἐπειδὴ καὶ ψευδής ἐστι δόξα· κινδυνεύει δὲ ἡ ἀληθὴς δόξα ἐπιστήμη εἶναι, καί μοι τοῦτο ἀποκεκρίσθω. ἐὰν γὰρ μὴ φανῇ προϊοῦσιν, ὥσπερ τὸ νῦν, ἄλλο τι πειρασόμεθα λέγειν.

ΣΩ. Οὕτω μέντοι χρή, ὦ Θεαίτητε, λέγειν προθύμως μᾶλλον, ἢ ὡς τὸ πρῶτον ὤκνεις ἀποκρίνεσθαι. ἐὰν γὰρ οὕτω δρῶμεν, δυοῖν θάτερα, ἢ εὑρήσομεν ἐφ' ὃ ἐρχόμεθα, C ἢ ἧττον οἰησόμεθα εἰδέναι ὃ μηδαμῇ ἴσμεν· καίτοι οὐκ ἂν εἴη μεμπτὸς μισθὸς ὁ τοιοῦτος. καὶ δὴ καὶ νῦν τί φῄς; δυοῖν ὄντοιν εἰδέοιν δόξης, τοῦ μὲν ἀληθινοῦ, ψευδοῦς δὲ τοῦ ἑτέρου, τὴν ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην ὁρίζει;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε· τοῦτο γὰρ αὖ νῦν μοι φαίνεται.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν ἔτ' ἄξιον περὶ δόξης ἀναλαβεῖν πάλιν;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

ΣΩ. Θράττει μέ πως νῦν τε καὶ ἄλλοτε δὴ πολλάκις, D ὥστ' ἐν ἀπορίᾳ πολλῇ πρὸς ἐμαυτὸν καὶ πρὸς ἄλλον γεγονέναι, οὐκ ἔχοντα εἰπεῖν τί ποτ' ἐστὶ τοῦτο τὸ πάθος παρ' ἡμῖν καὶ τίνα τρόπον ἐγγιγνόμενον.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δή;

11 θάτερα 𝔄 Δ Π Stb., θάτερον ς. 14 ἰδέαιν libri.

7 'Ad φανῇ intellegendum est illud ipsum ἀληθὴς δόξα ἐπιστήμη εἶναι.' Buttmannus.

'Post ὥσπερ τὸ νῦν mente repetendum est ποιοῦμεν et sequentibus hoc applicandum.' Buttmannus.

10 ἢ ὡς τὸ πρ. — ἀποκρίνεσθαι. 'Breviter hoc dictum pro ἤ, ὡς τὸ πρῶτον ἐποίησας, ὀκνεῖν ἀποκρίνεσθαι.' Heindorfius.

11 θάτερα. De numero plurali cf. p. 196 C νῦν δὲ ἤτοι οὐκ ἔστι ψευδὴς δόξα, ἢ ἅ τις οἶδεν, οἷόν τε μὴ εἰδέναι· καὶ τούτων πότερα αἱρεῖ;

12 καίτοι οὐκ ἂν εἴη μ. Alc. I 118 A αὕτη ἄρα ἡ ἄγνοια (sc. τῶν μὴ εἰδότων οἰομένων δ' εἰδέναι) τῶν κακῶν αἰτία καὶ ἡ ἐπονείδιστος ἀμαθία.

15 ὁρίζει cum dupplici accusativo, ut p. 208 B ἴσως γὰρ οὐ τοῦτό τις αὐτὸν ὁριεῖται. εἶναι additum est p. 158 E οἱ τὰ ἀεὶ δοκοῦντα ὁριζόμενοι τῷ δοκοῦντι εἶναι ἀληθῆ et p. 190 D εἴ τις ὁριεῖται δόξαν εἶναι ψευδῆ τὸ ἑτεροδοξεῖν.

19 Θράττει. 'Eodem modo Parm. 130 D ἤδη μέντοι ποτέ με καὶ ἔθραξε μή τι ᾖ περὶ πάντων ταὐτόν. Nam in Phaedr. 242 C additum est τι.' Heindorfius. Cf. ad p. 171 A.

20 πρὸς ἐμαυτὸν. Cf. apol. 21 D πρὸς ἐμαυτὸν δ' οὖν ἀπιὼν ἐλογιζόμην, ubi v. Stallbaumius.

ΣΩ. Τὸ δοξάζειν τινὰ ψευδῆ. σκοπῶ δὴ καὶ νῦν ἔτι διστάζων, πότερον ἐάσωμεν αὐτὸ ἢ ἐπισκεψώμεθα ἄλλον τρόπον ἢ ὀλίγον πρότερον.

ΘΕΑΙ. Τί μήν, ὦ Σώκρατες, εἴπερ γε καὶ ὁπῃοῦν φαίνεται δεῖν; ἄρτι γὰρ οὐ κακῶς γε σὺ καὶ Θεόδωρος ἐλέγετε σχολῆς πέρι, ὡς οὐδὲν ἐν τοῖς τοιοῖσδε κατεπείγει.

E *ΣΩ.* Ὀρθῶς ὑπέμνησας. ἴσως γὰρ οὐκ ἀπὸ καιροῦ πάλιν ὥσπερ ἴχνος μετελθεῖν. κρεῖττον γάρ που σμικρὸν εὖ ἢ πολὺ μὴ ἱκανῶς περᾶναι.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Πῶς οὖν; τί δὴ καὶ λέγομεν; ψευδῆ φαμὲν ἑκάστοτε εἶναι δόξαν, καί τινα ἡμῶν δοξάζειν ψευδῆ, τὸν δ' αὖ ἀληθῆ, ὡς φύσει οὕτως ἐχόντων;

ΘΕΑΙ. Φαμὲν γὰρ δή.

188 *ΣΩ.* Οὐκοῦν τόδε γ' ἔσθ' ἡμῖν περὶ πάντα καὶ καθ' ἕκαστον, ἤτοι εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι; μανθάνειν γὰρ καὶ ἐπιλανθάνεσθαι μεταξὺ τούτων ὡς ὄντα χαίρειν λέγω ἐν τῷ παρόντι· νῦν γὰρ ἡμῖν πρὸς λόγον ἐστὶν οὐδέν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μήν, ὦ Σώκρατες, ἄλλο γ' οὐδὲν λείπεται περὶ ἕκαστον πλὴν εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἤδη ἀνάγκη τὸν δοξάζοντα δοξάζειν ἢ ὧν τι οἶδεν ἢ μὴ οἶδεν;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Καὶ μὴν εἰδότα γε μὴ εἰδέναι τὸ αὐτὸ ἢ μὴ εἰ-
B δότα εἰδέναι ἀδύνατον.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

1 δὲ *Hrm.* de Buttmanni coniectura. 2 ἐάσωμεν — ἐπισκεψώμεθα 𝔄 Δ Π *Bkk.*, ἐάσομεν — ἐπισκεψόμεθα *ς. 4 ὅπῃ γ' οὖν 𝔄, ὅπῃ γοῦν Δ Π. 5 καὶ ὁ Θεόδωρος Ξ Σ Υ ς *Hsch.*, ὁ om. *Bkk.*

3 πρότερον: p. 182 D sq.
5 ἄρτι: p. 172 C sq.
6 ἐν τοῖς τοιοῖσδε, in talibus sermonibus quales ii sunt, quos serimus.
8 ἴχνος μετελθεῖν dicitur ut μετιέναι ἴχνος (Phaedr. 276 B) et μεταθεῖν ἴχνος (soph. 226 A polit. 301 E).
13 ἐχόντων. Cf. ad p. 157 D.
16 μανθάνειν — χαίρειν λέγω. 'Phileb. 36 D Χαίρειν τοίνυν δεῖ λέγειν τοῖς ἄλλοις μήκεσιν ἢ καὶ ὁτῳοῦν τῶν παρὰ τὸ προσῆκον λεγομένων, ac solent sane plerumque haec χαίρειν λέγειν εἰπεῖν φράζειν tertio casu iungi.' Heindorfius. λέγειν vero iubere etiam accusativum adsciscit. Krueger. § 55, 3, 13.
17 ὡς legitime positum ante participium. Cf. Heindorfius ad soph. 242 C.
18 πρὸς λόγον ἐστὶν οὐδέν. De hac locutione v. Stallbaumius ad Prot. 343 D.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν ὁ τὰ ψευδῆ δοξάζων, ἃ οἶδε, ταῦτα 188 οἴεται οὐ ταῦτα εἶναι ἀλλὰ ἕτερα ἄττα ὧν οἶδε, καὶ ἀμφότερα εἰδὼς ἀγνοεῖ ἀμφότερα;

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἀδύνατον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλ' ἆρα, ἃ μὴ οἶδεν, ἡγεῖται αὐτὰ εἶναι ἕτερα ἄττα ὧν μὴ οἶδε, καὶ τοῦτ' ἔστι τῷ μήτε Θεαίτητον μήτε Σωκράτη εἰδότι εἰς τὴν διάνοιαν λαβεῖν ὡς ὁ Σωκράτης Θεαίτητος ἢ ὁ Θεαίτητος Σωκράτης;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς ἄν; C

ΣΩ. Ἀλλ' οὐ μήν, ἅ γέ τις οἶδεν, οἴεταί που ἃ μὴ οἶδεν αὐτὰ εἶναι, οὐδ' αὖ ἃ μὴ οἶδεν, ἃ οἶδε.

ΘΕΑΙ. Τέρας γὰρ ἔσται.

ΣΩ. Πῶς οὖν ἄν τις ἔτι ψευδῆ δοξάσειεν; ἐκτὸς γὰρ τούτων ἀδύνατόν που δοξάζειν, ἐπείπερ πάντ' ἢ ἴσμεν ἢ οὐκ ἴσμεν, ἐν δὲ τούτοις οὐδαμοῦ φαίνεται δυνατὸν ψευδῆ δοξάσαι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐ ταύτῃ σκεπτέον ὃ ζητοῦμεν, κατὰ τὸ εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι ἰόντας, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶναι καὶ μή; D

ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις;

ΣΩ. Μὴ ἁπλοῦν ᾖ ὅτι ὁ τὰ μὴ ὄντα περὶ ὁτουοῦν δοξάζων οὐκ ἔσθ' ὡς οὐ ψευδῆ δοξάσει, κἂν ὁπωσοῦν ἄλλως τὰ τῆς διανοίας ἔχῃ.

ΘΕΑΙ. Εἰκός γ' αὖ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Πῶς οὖν; τί ἐροῦμεν, ὦ Θεαίτητε, ἐάν τις ἡμᾶς

3 ἀγνοεῖ ἀμφ. 𝔄 Δ Π *Tur.*, ἀγνοεῖ οὖν ἀμφ. Λ E F, ἀγνοεῖ αὖ ἀμφ. ς. 8 ὁ add. 𝔄 Δ Π *Bkk.*, om. ς. 11 ἃ οἶδε om. 𝔄 Δ^{e} Π^{1e}. 12 Τέρας γὰρ ἔσται Socrati tribuunt 𝔄 Δ^{a} Π^{a} B^{a}. 13 τις add. 𝔄 Δ Π *Bkk.*, om. ς. 14 πάντ' ἢ *Bkk.*, πάντῃ 𝔄 Δ Π^{1e}, πάντων ἢ Γ, πάντα ἢ ς. 18 Ἆρ' οὖν coni. *Hdf.* ὃ ζητοῦμεν] ἐζητοῦμεν 𝔄 Δ Π. 19 εἶναι] εἰδέναι 𝔄 Δ Π^{c} Σ Υ B E F H Z^{r} a b et fortasse Ξ.

2 ἕτερα ἄττα ὧν οἶδε. Recte Heindorfius: sed alia quaedam ex iis quae novit. Non recte Wagnerus in Germanicum vertit: *etwas von dem, was er weiss, Verschiedenes*, cui interpretationi non convenit ἀμφότερα εἰδώς.

22 ἁπλοῦν semper est simplex, ut p. 147 C φαῦλόν που καὶ ἁπλοῦν εἰπεῖν, ubi paullo ante φαύλως καὶ βραχέως ἀποκρίνασθαι dictum erat. Oppositum ei est, quod varium est ac multiplex; p. 146 D ἓν αἰτηθεὶς πολλὰ δίδως καὶ ποικίλα ἀνθ' ἁπλοῦ. Cf. H. Bonitzius, Zeitschr. f. d. öster. Gymn. 1866 p. 726 sq., Hermes II p. 308 sq.

ἀνακρίνῃ· δυνατὸν δὲ ὁτῳοῦν ὃ λέγεται καί τις ἀνθρώπων τὸ μὴ ὂν δοξάσει, εἴτε περὶ τῶν ὄντων του εἴτε αὐτὸ καθ' αὑτό; καὶ ἡμεῖς δή, ὡς ἔοικε, πρὸς ταῦτα φήσομεν·

E *ὅταν γε μὴ ἀληθῆ οἴηται οἰόμενος. ἢ πῶς ἐροῦμεν;*

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἦ οὖν καὶ ἄλλοθί που τὸ τοιοῦτόν ἐστι;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Εἴ τις ὁρᾷ μέν τι, ὁρᾷ δὲ οὐδέν.

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν εἰ ἕν γέ τι ὁρᾷ, τῶν ὄντων τι ὁρᾷ. ἢ σὺ οἴει ποτὲ τὸ ἓν ἐν τοῖς μὴ οὖσιν εἶναι;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Ὁ ἄρα ἕν γέ τι ὁρῶν ὄν τι ὁρᾷ.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

189 *ΣΩ. Καὶ ὁ ἄρα τι ἀκούων ἕν γέ τι ἀκούει καὶ ὂν ἀκούει.*

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ὁ ἁπτόμενος δή του ἑνός γέ του ἅπτεται καὶ ὄντος, εἴπερ ἑνός;

ΘΕΑΙ. Καὶ τοῦτο.

ΣΩ. Ὁ δὲ δὴ δοξάζων οὐχ ἕν τι δοξάζει;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ὁ δ' ἕν τι δοξάζων οὐκ ὄν τι;

ΘΕΑΙ. Ξυγχωρῶ.

1 δή coni. *Hdf.* λέγετε *Bkk.* de Buttmanni coniectura. καί τις *Hdf.*, καὶ τίς *Hsch.* cum ς. 4 μὴ ἀληθῆ 𝔄 ⅃ Π *Tur.*, ἀληθῆ μὴ ς. 8 Εἴ] Ἦ coni. *Hdf.* 13 ἕν] ὂν 𝔄 ⅃ B[a]. 15 γέ] τέ *Bkk.* 18 δή που 𝔄 ⅃[c] Π[c] *Bkk.*, δὴ τούτου E, δὴ F, δή του *ς. γέ] τέ *Bkk.* 19 ὄντος 𝔄 ⅃[a] B[a] Z[r] *Bkk.*, ὄντος ἅπτεται Ξ Σ ς.

1 δὲ est obloquentis et poni solet etiam in interrogationibus praegresso verbo, quo tolli videtur adhibendae huius particulae necessitas. G. Hermannus ad Viger. p. 843. Euthyd. 282 A Ἔτι τοίνυν, ἔφην, τὸ λοιπὸν ἐπισκεψώμεθα· ἐπειδὴ δὲ εὐδαίμονες μὲν εἶναι προθυμούμεθα πάντες κτλ., ubi v. Winckelmannus.

λέγεται sc. ὑφ' ἡμῶν. Cf. Stallbaumius ad Phil. 39 B.

3 καὶ ἡμεῖς δή, et nos quidem, qui diximus ὅτι ὁ τὰ μὴ ὄντα δοξάζων ψευδῆ δοξάζει, respondebimus.

8 Εἴ τις — οὐδέν. 'Explicatur his verbis pronomen τὸ τοιοῦτον et τὸ ποῖον; ut hic sensus eorum sit: Num etiam alibi tale quid usu venit? Th. Quale tandem? So. Quale hoc est, si quis videt quidem aliquid et tamen nihil videt.' Stallbaumius.

15—18 γε — καί. Cf. ad p. 145 D.

ΣΩ. Ὁ ἄρα μὴ ὂν δοξάζων οὐδὲν δοξάζει. 189

ΘΕΑΙ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν ὅ γε μηδὲν δοξάζων τὸ παράπαν οὐδὲ δοξάζει.

ΘΕΑΙ. Δῆλον, ὡς ἔοικεν.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα οἷόν τε τὸ μὴ ὂν δοξάζειν, οὔτε περὶ B
τῶν ὄντων οὔτε αὐτὸ καθ' αὑτό.

ΘΕΑΙ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Ἄλλο τι ἄρ' ἐστὶ τὸ ψευδῆ δοξάζειν τοῦ τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν.

ΘΕΑΙ. Ἄλλο ἔοικεν.

ΣΩ. Οὔτ' ἄρ' οὕτως οὔτε ὡς ὀλίγον πρότερον ἐσκοποῦμεν, ψευδής ἐστι δόξα ἐν ἡμῖν.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν δή.

XXXII. ΣΩ. Ἀλλ' ἄρα ᾧδε γιγνόμενον τοῦτο προσαγορεύομεν;

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΣΩ. Ἀλλοδοξίαν τινὰ οὖσαν ψευδῆ φαμὲν εἶναι δό-
ξαν, ὅταν τίς τι τῶν ὄντων ἄλλο αὖ τῶν ὄντων ἀνταλλα- C
ξάμενος τῇ διανοίᾳ φῇ εἶναι. οὕτω γὰρ ὂν μὲν ἀεὶ δοξάζει, ἕτερον δὲ ἀνθ' ἑτέρου, καὶ ἁμαρτάνων οὗ ἐσκόπει δικαίως ἂν καλοῖτο ψευδῆ δοξάζων.

ΘΕΑΙ. Ὀρθότατά μοι νῦν δοκεῖς εἰρηκέναι. ὅταν γάρ τις ἀντὶ καλοῦ αἰσχρὸν ἢ ἀντὶ αἰσχροῦ καλὸν δοξάζῃ, τότε ὡς ἀληθῶς δοξάζει ψευδῆ.

ΣΩ. Δῆλος εἶ, ὦ Θεαίτητε, καταφρονῶν μου καὶ οὐ δεδιώς.

12 *Οὔτ' ἄρ' Bkk.* de Heusdii coniectura, *Οὔ [τε] γὰρ Cpl.*, *Οὐ γὰρ* ς cum libris. 14 *οὖν*] *οὐ* 𝔄 $\Delta \Pi^{1c}$. 15 *γιγνόμενον τοῦτο* 𝔄 *ΔΠΓ Bkk.*, *τοῦ γιγνομένου* ΣΥZ^{r}, *τοῦτο γιγνόμενον* *ς. 19 *τι*] *του* E^{2}, om. ceteri.

12 *Οὔτ' ἄρ'*. 'Similiter infra p. 190 D *Οὔτ' ἄρ' ἀμφότερον οὔτε τὸ ἕτερον δοξάζοντι ἐγχωρεῖ ἀλλοδοξεῖν*, p. 210 A *οὔτε ἄρα αἴσθησις — οὔτε δόξα ἀληθὴς οὔτε μετ' ἀληθοῦς δόξης λόγος προσγιγνόμενος ἐπιστήμη ἂν εἴη.*' Heusdius, spec. crit. p. 46 sq.

15 *Ἀλλ' ἄρα ᾧδε γιγν.* 'Num vero hoc modo oriens illud eo nomine (falsae opinionis) appellamus?' Stallbaumius. Cf. ad p. 147 D.

18 *Ἀλλοδοξίαν τινὰ οὖσαν*, 'quatenus *ἀλλοδοξία* quaedam est opinio aliqua, falsam eam esse dicimus.' Heindorfius.

26 *Δῆλος εἶ.* 'Premit Socrates Theaeteti illud *ὡς ἀληθῶς* vocabulo *ψευδῆ* adiunctum. Confi-

189 *ΘΕΑΙ.* Τί μάλιστα;

ΣΩ. Οὐκ ἄν, οἶμαι, σοὶ δοκῶ τοῦ ἀληθῶς ψεύδους
D ἀντιλαβέσθαι, ἐρόμενος εἰ οἷόν τε ταχὺ βραδέως ἢ κοῦφον
βαρέως ἢ ἄλλο τι ἐναντίον μὴ κατὰ τὴν αὑτοῦ φύσιν ἀλλὰ
κατὰ τὴν τοῦ ἐναντίου γίγνεσθαι ἑαυτῷ ἐναντίως. τοῦτο
μὲν οὖν, ἵνα μὴ μάτην θαρρήσῃς, ἀφίημι. ἀρέσκει δέ, ὡς
φῄς, τὸ τὰ ψευδῆ δοξάζειν ἀλλοδοξεῖν εἶναι;

ΘΕΑΙ. Ἔμοιγε.

ΣΩ. Ἔστιν ἄρα κατὰ τὴν σὴν δόξαν ἕτερόν τι ὡς ἕτερον καὶ μὴ ὡς ἐκεῖνο τῇ διανοίᾳ τίθεσθαι.

ΘΕΑΙ. Ἔστι μέντοι.

ΣΩ. Ὅταν οὖν τοῦθ' ἡ διάνοιά του δρᾷ, οὐ καὶ
E ἀνάγκη αὐτὴν ἤτοι ἀμφότερα ἢ τὸ ἕτερον διανοεῖσθαι;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἤτοι ἅμα γε ἢ ἐν μέρει;

ΘΕΑΙ. Κάλλιστα.

ΣΩ. Τὸ δὲ διανοεῖσθαι ἆρ' ὅπερ ἐγὼ καλεῖς;

ΘΕΑΙ. Τί καλῶν;

ΣΩ. Λόγον ὃν αὐτὴ πρὸς αὑτὴν ἡ ψυχὴ διεξέρχεται περὶ ὧν ἂν σκοπῇ. ὥς γε μὴ εἰδώς σοι ἀποφαίνομαι.

2 ψεύδους *ΔΠ[1e]* *Bkk.*, ψευδοῦς ς. 15 *Ἤτοι — μέρει* Theaeteto, 16 *Κάλλιστα* Socrati tribuit R. Hirzelius, de bonis in fine Phil. enum. p. 79. 16 *Κάλλιστα*] *Καὶ μάλιστα* Heusdius.

denter, inquit, locutus es nihil me veritus. Non me putas illud tuum *ἀληθῶς ψευδὲς* reprehensurum, cum tamen, ut *ταχὺ* non potest fieri *βραδέως* aut *κοῦφον βαρέως*, ita ne *ψευδὲς* quidem aliquid *ἀληθῶς* possit *δοξάζεσθαι*. Nam *ψευδὲς* et *ἀληθῶς* inter se repugnant. Sed tamen, ut aliquid ex ista confidentia proficias, missum hoc faciam.' Heindorfius.

6 *ἵνα μὴ μάτην θαρρήσῃς*. P. 163C *οὐκ ἄξιόν σοι πρὸς ταῦτα ἀμφισβητῆσαι, ἵνα καὶ αὐξάνῃ*. Cpl.

13 *τὸ ἕτερον* h. l. est alterutrum, ut p. 190C *ἑατέον δὲ καὶ σοὶ τὸ ῥῆμα περὶ τοῦ ἑτέρου*, ib. D *Οὔτ' ἄρ' ἀμφότερα οὔτε τὸ ἕτερον δοξάζοντι ἐγχωρεῖ ἀλλοδοξεῖν*.

15 *Ἤτοι ἅμα — μέρει;* Si quis ambas res confundit, eas simul cogitet, si alterutram confundit, unam post alteram cogitet necesse est. Plato hoc addit, quo magis quae modo dixerat intellegantur.

19 *Λόγον*. 'Eandem rei definitionem habes sophist. 263E *Οὐκοῦν διάνοια μὲν καὶ λόγος ταὐτόν, πλὴν ὁ μὲν ἐντὸς τῆς ψυχῆς πρὸς αὑτὴν διάλογος ἄνευ φωνῆς γιγνόμενος τοῦτ' αὐτὸ ἡμῖν ἐπωνομάσθη, διάνοια;*' Stallb.

τοῦτο γάρ μοι ἰνδάλλεται διανοουμένη οὐκ ἄλλο τι ἢ διαλέγεσθαι, αὐτὴ ἑαυτὴν ἐρωτῶσα καὶ ἀποκρινομένη, καὶ 190 φάσκουσα καὶ οὐ φάσκουσα. ὅταν δὲ ὁρίσασα, εἴτε βραδύτερον εἴτε καὶ ὀξύτερον ἐπαΐξασα, τὸ αὐτὸ ἤδη φῇ καὶ μὴ διστάζῃ, δόξαν ταύτην τίθεμεν αὐτῆς. ὥστ' ἔγωγε τὸ δοξάζειν λέγειν καλῶ καὶ τὴν δόξαν λόγον εἰρημένον, οὐ μέντοι πρὸς ἄλλον οὐδὲ φωνῇ, ἀλλὰ σιγῇ πρὸς αὑτόν. σὺ δὲ τί;

ΘΕΑΙ. Κἀγώ.

ΣΩ. Ὅταν ἄρα τις τὸ ἕτερον ἕτερον δοξάζῃ, καὶ φησίν, ὡς ἔοικε, τὸ ἕτερον ἕτερον εἶναι πρὸς ἑαυτόν.

ΘΕΑΙ. Τί μήν; B

ΣΩ. Ἀναμιμνήσκου δὴ εἰ πώποτ' εἶπες πρὸς σεαυτὸν ὅτι παντὸς μᾶλλον τό τοι καλὸν αἰσχρόν ἐστιν ἢ τὸ ἄδικον δίκαιον, ἢ καί, τὸ πάντων κεφάλαιον, σκόπει εἴ ποτ' ἐπεχείρησας σεαυτὸν πείθειν ὡς παντὸς μᾶλλον τὸ ἕτερον ἕτερόν ἐστιν, ἢ πᾶν τοὐναντίον οὐδ' ἐν ὕπνῳ πώποτε ἐτόλμησας εἰπεῖν πρὸς σεαυτὸν ὡς παντάπασιν ἄρα τὰ περιττὰ ἄρτιά ἐστιν ἤ τι ἄλλο τοιοῦτον.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ἄλλον δέ τινα οἴει ὑγιαίνοντα ἢ μαινόμενον τολ- C

4 καὶ post εἴτε add. 𝔄 Δ Π *Bkk.*, om. ς. 14 'τοι malim abesse.' Winckelmannus. 15 ποτ'] τ' 𝔄 Δ[e] Π[1e]. 21 'alium quempiam sive prudentem sive insanum.' Ficinus. ὑγιαίνοντα delendum putavit *Hdf.*, ἢ μαινόμενον glossema habet Hoenebeek Hissink p. 60.

1 *οὐκ ἄλλο τι* sc. *ποιεῖν ἤ*, nihil aliud quam. ἢ refertur ad ἄλλο, ita ut res inter se compararentur. Cf. p. 195E *τὰ ἕνδεκα, ἃ μηδὲν ἄλλο ἢ διανοεῖταί τις*, p. 206A *Ὡς οὐδὲν ἄλλο* (sc. *ποιῶν*) *μανθάνων διετέλεσας ἢ τὰ στοιχεῖα κτλ.* Aliter dictum est *μηδὲν ἀλλ' ἢ* p. 167E.

διαλέγεσθαι. Pro *διαλέγεσθαι* Plato saepe usurpat *ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι*, ut p. 168D. Cf. Stallbaumius ad Phaed. 75D.

14 *τό τοι καλόν.* Sophist. 261C *νῦν δ' ἐπεὶ — τοῦτο ὃ λέγεις διαπεπέρανται, τό τοι μέγιστον ἡμῖν τεῖχος ᾑρημένον ἂν εἴη.* Leg. IX 859E *ἴδωμεν δὲ ὡς, εἰ πάντ' ἐστὶ καλά, ὅσα δικαιοσύνης ἔχεται, τῶν πάντων τοι καὶ τὰ παθήματα ἡμῖν ἐστι σχεδὸν τοῖς ποιήμασιν ἴσα.* Hdf.

21 *Ἄλλον δέ τινα.* Socrates non Theaetetum solum, sed etiam alium quemquam, qualiscunque is sit, res diversas confundere non posse magna orationis vi dicit.

ὑγιαίνοντα ἢ μαινόμενον. 'Iniuria Heindorfius ὑγιαίνοντα expunxit, nam sententiam comparare voluit ex hoc membro solo, neglecto altero. At si contraria inter se iuncta explicantur, iis apparet interrogativum 'unquam' circumscribi. Cf. C. F. Hermannus ad remp. VII 529B.' Schanzius, sp. crit. p. 23 sq.

190 *μῆσαι σπουδῇ πρὸς ἑαυτὸν εἰπεῖν ἀναπείθοντα αὑτὸν ὡς ἀνάγκη τὸν βοῦν ἵππον εἶναι ἢ τὰ δύο ἕν;*

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ τὸ λέγειν πρὸς ἑαυτὸν δοξάζειν ἐστίν, οὐδεὶς ἀμφότερά γε λέγων καὶ δοξάζων καὶ ἐφαπτόμενος ἀμφοῖν τῇ ψυχῇ εἴποι ἂν καὶ δοξάσειεν ὡς τὸ ἕτερον ἕτερόν ἐστιν. ἐατέον δὲ καὶ σοὶ τὸ ῥῆμα περὶ τοῦ ἑτέρου. λέγω γὰρ αὐτὸ τῇδε, μηδένα δοξάζειν ὡς τὸ αἰσχρὸν καλὸν D *ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων.*

ΘΕΑΙ. Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, ἐῶ τε καί μοι δοκεῖ ὡς λέγεις.

ΣΩ. Ἄμφω μὲν ἄρα δοξάζοντα ἀδύνατον τὸ ἕτερον ἕτερον δοξάζειν.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τὸ ἕτερόν γε μόνον δοξάζων, τὸ δὲ ἕτερον μηδαμῇ, οὐδέποτε δοξάσει τὸ ἕτερον ἕτερον εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ λέγεις· ἀναγκάζοιτο γὰρ ἂν ἐφάπτεσθαι καὶ οὗ μὴ δοξάζει.

ΣΩ. Οὔτ' ἄρ' ἀμφότερα οὔτε τὸ ἕτερον δοξάζοντι ἐγ- E *χωρεῖ ἀλλοδοξεῖν. ὥστ' εἴ τις ὁριεῖται δόξαν εἶναι ψευδῆ τὸ ἑτεροδοξεῖν, οὐδὲν ἂν λέγοι· οὔτε γὰρ ταύτῃ οὔτε κατὰ τὰ πρότερα φαίνεται ψευδὴς ἐν ἡμῖν οὖσα δόξα.*

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικεν.

XXXIII. *ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι, ὦ Θεαίτητε, εἰ τοῦτο μὴ φανήσεται ὄν, πολλὰ ἀναγκασθησόμεθα ὁμολογεῖν καὶ ἄτοπα.*

2 *βοῦν ἵππον* 𝔄*ΔΠ Bkk.*, *ἵππον βοῦν* ς. 5 *γε* add. 𝔄*ΔΠ Bkk.*, om. ς. 7 *ῥῆμα*] *ῥῆμα ἐπὶ τῶν ἐν μέρει, ἐπειδὴ τὸ ῥῆμα ἕτερον τῷ ἑτέρῳ κατὰ ῥῆμα ταὐτόν ἐστι* (*ἐστιν* 𝔄[1c]) 𝔄*ΔΠΓ* et marg. *Σ*BCa. In textum recepit omissis *περὶ τοῦ ἑτέρου* quae sequuntur *Hrm.* 8 *αὐτὸ τῇδε,*] *αὖ, τῇδε* Schleiermacherus. 12 *τὸ*] *τό τε* 𝔄*ΔΠ*. 17 *ἀναγκάζοιτο — δοξάζει* Theaeteto reddidit *Hdf.*, Socrati tribuerat ς.

7 *ἐατέον δὲ καὶ σοὶ τὸ ῥ.*, sed etiam mittendum est tibi quod de re alterutra dictum erat. Socrates enim p. 189E duas res ita posse confundi dixerat, ut quis ambas cogitet aut alterutram. Iam hoc loco postquam fieri posse negavit ut quis ambas res cogitans unam putet esse alteram, dicendum ei est de re alterutra. Quod sibi licere putat praeterire; nimirum nihil fere interest, utrum ambo confundas an alterutrum. Id enim agit Socrates, ut alterum doceat non posse esse alterum. Cf. quae de hoc loco disserui in Fleckeiseni annal. 1868 p. 32 sq.

ΘΕΑΙ. Τὰ ποῖα δή;

ΣΩ. Οὐκ ἐρῶ σοι πρὶν ἂν πανταχῇ πειραθῶ σκοπῶν. αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν ὑπὲρ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἀποροῦμεν, ἀναγκαζομένων ὁμολογεῖν οἷα λέγω. ἀλλ' ἐὰν εὕρωμεν καὶ ἐλεύ- 191
θεροι γενώμεθα, τότ' ἤδη περὶ τῶν ἄλλων ἐροῦμεν ὡς πασχόντων αὐτά, ἐκτὸς τοῦ γελοίου ἑστῶτες· ἐὰν δὲ πάντῃ ἀπορήσωμεν, ταπεινωθέντες, οἶμαι, τῷ λόγῳ παρέξομεν ὡς ναυτιῶντες πατεῖν τε καὶ χρῆσθαι ὅ τι ἂν βούληται. ᾗ οὖν ἔτι πόρον τινὰ εὑρίσκω τοῦ ζητήματος ἡμῖν, ἄκουε.

ΘΕΑΙ. Λέγε μόνον.

ΣΩ. Οὔ φήσω ἡμᾶς ὀρθῶς ὁμολογῆσαι, ἡνίκα ὡμολογήσαμεν, ἅ τις οἶδεν, ἀδύνατον δοξάσαι ἃ μὴ οἶδεν εἶναι αὐτά, καὶ ψευσθῆναι· ἀλλά πῃ δυνατόν. B

ΘΕΑΙ. Ἆρα λέγεις ὃ καὶ ἐγὼ τότε ὑπώπτευσα, ἡνίκ' αὐτὸ ἔφαμεν, τοιοῦτον εἶναι, ὅτι ἐνίοτ' ἐγὼ γιγνώσκων Σωκράτη, πόρρωθεν δὲ ὁρῶν ἄλλον ὃν οὐ γιγνώσκω,

2 σκοπεῖν *Hsch.* 6 αὐτὰ om. ΣΥB[a] (αὐτὰ in marg.) EFZ[r] biΞ[1], αὐτὸ αὐτοὶ coni. *Hdf.*, αὐτοὶ *Tur.* ex Astii coniectura. 'utpote ipsi ab huiusmodi ridiculo errore penitus alieni.' Ficinus.

2 **πειραθῶ σκοπῶν.** πειρᾶσθαι cum nominativo participii coniunctum, ita ut participium de eadem persona intellegatur, de qua verbum, Herodoto est usitatissimum (Schweighaeuserus ad Her. I 77), apud Platonem autem reperitur etiam Phil. 21A Οὐκοῦν ἐν σοὶ πειρώμεθα βασανίζοντες ταῦτα; (Hdf.) 60C Οὐκοῦν τῷ λόγῳ ἐπειράθημεν χωρὶς ἑκάτερον ἑκατέρου τιθέντες εἰς τὸν βίον ἑκάστων;

6 **αὐτὰ** sc. τὸ ἀναγκάζεσθαι ὁμολογεῖν τοιαῦτα. De pronominis numero plurali cf. apol. 19D φράζετε οὖν ἀλλήλοις εἰ πώποτε ἢ σμικρὸν ἢ μέγα ἤκουσέ τις ὑμῶν ἐμοῦ περὶ τῶν τοιούτων διαλεγομένου· καὶ ἐκ τούτων γνώσεσθε κτλ., ubi v. not. Stallbaumii. ἐκτὸς — ἑστῶτες 'epexegesin continent verborum τότ' ἤδη.' Stallb.

7 **παρέξομεν.** παρέχειν intransitive saepe usurpatur de aegrotis, qui medicorum se committunt curationi. Gorg. 456B πολλάκις γὰρ ἤδη ἔγωγε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἰατρῶν εἰσελθὼν παρά τινα τῶν καμνόντων οὐχὶ ἐθέλοντα ἢ φάρμακον πιεῖν ἢ τεμεῖν ἢ καῦσαι παρασχεῖν τῷ ἰατρῷ. p. 475D ἀλλὰ γενναίως τῷ λόγῳ ὥσπερ ἰατρῷ παρέχων ἀποκρίνου. p. 480C ἀλλὰ παρέχειν μύσαντα καὶ ἀνδρείως, ὥσπερ τέμνειν καὶ κάειν ἰατρῷ κτλ. Prot. 348A Charm. 176B. 'Tractavit hunc locum Wyttenbachius bibl. crit. II 2 p. 46, ubi docte observavit Platoni obversatum esse locum Sophoclis Aiac. 1142 sqq. Ἤδη ποτ' εἶδον ἄνδρ' ἐγὼ γλώσσῃ θρασὺν ναύτας ἐφορμήσαντα χειμῶνος τὸ πλεῖν, ᾧ φθέγμ' ἂν οὐκ ἂν εὗρες, ἡνίκ' ἐν κακῷ χειμῶνος εἴχετ', ἀλλ' ὑφ' εἵματος κρυφεὶς πατεῖν παρεῖχε τῷ θέλοντι ναυτίλων. Ad quae cate admodum Lobeckius: Vel Sophoclis versum, inquit, vel proverbium tritum Plato expressit.' Stallbaumius.

191 ᾠήθην εἶναι Σωκράτη ὃν οἶδα; γίγνεται γὰρ δὴ ἐν τῷ
τοιούτῳ οἷον λέγεις.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀπέστημεν αὐτοῦ, ὅτι ἃ ἴσμεν ἐποίει
ἡμᾶς εἰδότας μὴ εἰδέναι;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Μὴ γὰρ οὕτω τιθῶμεν, ἀλλ' ᾧδε· ἴσως πῃ ἡμῖν
C συγχωρήσεται, ἴσως δὲ ἀντιτενεῖ. ἀλλὰ γὰρ ἐν τοιούτῳ
ἐχόμεθα, ἐν ᾧ ἀνάγκη πάντα μεταστρέφοντα λόγον βασα-
νίζειν. σκόπει οὖν εἴ τι λέγω. ἆρα ἔστι μὴ εἰδότα τι πρό-
τερον ὕστερον μαθεῖν;

ΘΕΑΙ. Ἔστι μέντοι.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ αὖθις ἕτερον καὶ ἕτερον;

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὔ;

ΣΩ. Θὲς δή μοι λόγου ἕνεκα ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν
ἐνὸν κήρινον ἐκμαγεῖον, τῷ μὲν μεῖζον, τῷ δ' ἔλαττον,
καὶ τῷ μὲν καθαρωτέρου κηροῦ, τῷ δὲ κοπρωδεστέρου
D καὶ σκληροτέρου, ἐνίοις δὲ ὑγροτέρου, ἔστι δ' οἷς μετρίως
ἔχοντος.

ΘΕΑΙ. Τίθημι.

ΣΩ. Δῶρον τοίνυν αὐτὸ φῶμεν εἶναι τῆς τῶν Μου-
σῶν μητρὸς Μνημοσύνης, καὶ εἰς τοῦτο, ὅ τι ἂν βουλη-

6 ὦιδε· ἴσως 𝔄^{c} *Cpl.*, ὧδε ἴσως ΔΠ^{1c} *Tur.*, ὧδε. καὶ ἴσως ς. 7 συγχωρήσεταί τις coni. *Hdf.*, συγχωρήσει τις Buttmannus e schol. et Ficino. ἐν τοιούτῳ 𝔄ΔΠ *Tur.*, ἐν τῷ τοιούτῳ ς. 8 ἐν ᾧ] νῷ 𝔄Δ^{c} (νῶ Δ^{a}) Π^{1c}. 15 ἐνὸν 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ἓν ς.

3 ἀπέστημεν: p. 188 C.

6 ἀλλ' ᾧδε· ἴσως. Cf. ad p. 143 A.

7 συγχωρήσεται. Cf. ad p. 171 A.

ἐν τοιούτῳ — ἐν ᾧ. Cf. p. 197 A Οὐδένα ὢν γε ὃς εἰμί. Cf. Schneiderus ad civ. VI 484 A. Similiter p. 178 B οἷα ἂν οἰηθῇ ἔσεσθαι, ταῦτα καὶ γίγνεται ἐκείνῳ τῷ οἰηθέντι.

8 μεταστρέφοντα. 'Eodemmodo Phaedr. 272 B χρὴ πάντας τοὺς λόγους ἄνω καὶ κάτω μεταστρέφοντα ἐπισκοπεῖν.' Stallb.

15 ἐκμαγεῖον significat 1. imaginem expressam exemplaris, quod Graeci appellant ἀρχέτυπον, ut p. 194 D σαφῆ γὰρ καὶ ἐν εὐρυχωρίᾳ ὄντα ταχὺ διανέμουσιν ἐπὶ τὰ αὐτῶν ἕκαστα ἐκμαγεῖα, ἃ δὴ ὄντα καλεῖται, ibid. E οἱ δὲ δὴ (τὸ κέαρ) λάσιον καὶ τραχὺ λιθῶδές τε ἢ γῆς ἢ κόπρου συμμιγείσης ἔμπλεων ἔχοντες ἀσαφῆ τὰ ἐκμαγεῖα ἴσχουσιν. (Cf. Stallbaumius ad Tim. 50 C.) 2. rem ipsam, quae aut imaginem recepit aut eius recipiendae capax est, ut hoc loco et p. 196 A αὐτὰ πέντε καὶ ἑπτά, ἅ φαμεν ἐκεῖ μνημεῖα ἐν τῷ ἐκμαγείῳ εἶναι. Hanc notionem Plato a Pythagoreis videtur mutuatus esse. Cf. Hemsterhusius ad Poll. IX 130.

17 ἐνίοις δὲ. Cf. ad p. 150 A.

21 Μνημοσύνης. Euthyd. 275 D καθάπερ οἱ ποιηταὶ δέομαι ἀρχόμενος τῆς διηγήσεως Μούσας τε καὶ Μνημοσύνην ἐπικαλεῖ-

θῶμεν μνημονεῦσαι ὧν ἂν ἴδωμεν ἢ ἀκούσωμεν ἢ αὐτοὶ ἐννοήσωμεν, ὑπέχοντας αὐτὸ ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ἐννοίαις, ἀποτυποῦσθαι, ὥσπερ δακτυλίων σημεῖα ἐνσημαινομένους· καὶ ὃ μὲν ἂν ἐκμαγῇ, μνημονεύειν τε καὶ ἐπίστασθαι, ἕως ἂν ἐνῇ τὸ εἴδωλον αὐτοῦ· ὃ δ' ἂν ἐξαλειφθῇ ἢ μὴ οἷόν τε γένηται ἐκμαγῆναι, ἐπιλελῆσθαί τε καὶ μὴ ἐπίστασθαι. E

ΘΕΑΙ. Ἔστω οὕτως.

ΣΩ. Ὁ τοίνυν ἐπιστάμενος μὲν αὐτά, σκοπῶν δέ τι ὧν ὁρᾷ ἢ ἀκούει, ἄθρει εἰ ἄρα τοιῷδε τρόπῳ ψευδῆ ἂν δοξάσαι.

ΘΕΑΙ. Ποίῳ δή τινι;

ΣΩ. Ἃ οἶδεν, οἰηθεὶς εἶναι τοτὲ μὲν ἃ οἶδε, τοτὲ δὲ ἃ μή. ταῦτα γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν οὐ καλῶς ὡμολογήσαμεν ὁμολογοῦντες ἀδύνατα.

ΘΕΑΙ. Νῦν δὲ πῶς λέγεις;

ΣΩ. Δεῖ ὧδε λέγεσθαι περὶ αὐτῶν ἐξ ἀρχῆς διορι- 192
ζομένους, ὅτι ὃ μέν τις οἶδεν ἔχων αὐτοῦ μνημεῖον ἐν τῇ ψυχῇ, αἰσθάνεται δὲ αὐτὸ μή, τοῦτο οἰηθῆναι ἕτερόν τι

1 εἰδῶμεν 𝔄 Δ Π. ἀκούωμεν 𝔄 Δ Γ Λ B^e C H a b c i $Π^{1e}$ F^1, ἀκούομεν E F^2, ἀκούσωμεν $Π^a$ Z^r. 2 ὑπέχοντας 𝔄 Δ $Π^{1e}$ *Tur.*, ὑπέχοντες ς. 5 ὃ δ' ἂν $Π^2$ *Tur.*, ὅταν 𝔄 ('*The Bodl. has δ' in the margin by a later hand*' Cpl.) $Δ^a$ $Π^e$, ὅταν δὲ ς. 17 σχὼν 𝔄 Δ $Π^{1e}$ *Cpl.* 18 τοῦτο add. 𝔄 Δ Π *Bkk.*, om. ς.

σθαι. Stb. Mnemosyne iam apud Hesiodum theog. 54, 915 et in hymno in Merc. 429 Musarum mater dicitur. Rem ipsam philosophus similiter illustrat Phil. 39 B.

7 Ἔστω οὕτως. Cf. ad p. 144 D.

8 ἐπιστάμενος μὲν αὐτὰ 'i. e. αὐτὰ ἃ ὁρᾷ ἢ ἀκούει, σκοπῶν δέ τι αὐτῶν s. τούτων.' Heindorfius.

16 διοριζομένους, quasi antecessisset δεῖ ἡμᾶς λέγειν; sed fortius dictum videtur λέγεσθαι. Cf. Engelhardtus l. l. p. 36.

17 ὅτι ὃ μέν τις κτλ. Optime hunc locum L. Dissenius signis illustravit in indice scholarum Gottingensium a. 1836, quae dissertatio repetita est in eius scriptis minoribus p. 151—160. Sit igitur ὅ τις οἶδε + A, ὅ τις μὴ οἶδε — A; iam apparet non posse confundi

+ A cum + A
+ A „ — A
— A „ — A
— A „ + A.

P. 200 A ordine paullum mutato idem redit.

μνημεῖον. Quod perceptionis animo imprimitur vestigium multifariam significatur. Dicitur enim μνημεῖον, monumentum (p. 196 A 209 C), σφραγίς i. e. δακτυλίου σημεῖον (p. 191 D), τύπος, exemplar (cf. ad p. 194 B), σημεῖον, signum (p. 193 C), ἴχνος, vestigium (p. 193 C), ἀποτύπωμα, imago expressa (p. 194 B), ἐκμαγεῖον, de quo v. ad p. 191 C.

18 αἰσθάνεται δὲ αὐτὸ μή, ut statim μηδ' ἔχει αὐτοῦ σφραγῖδα et dein καὶ ἔχει αὖ καὶ

192 ὧν οἶδεν, ἔχοντα καὶ ἐκείνου τύπον, αἰσθανόμενον δὲ μή, ἀδύνατον. καὶ ὅ γε οἶδεν αὖ, οἰηθῆναι εἶναι ὃ μὴ οἶδε μηδ᾽ ἔχει αὐτοῦ σφραγῖδα· καὶ ὃ μὴ οἶδεν, ὃ μὴ οἶδεν αὖ· καὶ ὃ μὴ οἶδεν, ὃ οἶδε· καὶ ὃ αἰσθάνεταί γε, ἕτερόν τι ὧν αἰσθάνεται οἰηθῆναι εἶναι· καὶ ὃ αἰσθάνεται, ὧν τι
B μὴ αἰσθάνεται· καὶ ὃ μὴ αἰσθάνεται, ὧν μὴ αἰσθάνεται· καὶ ὃ μὴ αἰσθάνεται, ὧν αἰσθάνεται. καὶ ἔτι γε αὖ ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται καὶ ἔχει τὸ σημεῖον κατὰ τὴν αἴσθησιν, οἰηθῆναι αὖ ἕτερόν τι ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται καὶ ἔχει αὖ καὶ ἐκείνου τὸ σημεῖον κατὰ τὴν αἴσθησιν, ἀδυνατώτερον ἔτι ἐκείνων, εἰ οἷόν τε. καὶ ὃ οἶδε καὶ [ὃ] αἰσθάνεται ἔχων τὸ μνημεῖον ὀρθῶς, ὃ οἶδεν οἰηθῆναι ἀδύνατον· καὶ ὃ οἶδε καὶ αἰσθάνεται ἔχων κατὰ ταὐτά, ὃ αἰσθάνεται·
C καὶ ὃ αὖ μὴ οἶδε μηδὲ αἰσθάνεται, ὃ μὴ οἶδε μηδὲ αἰσθάνεται· καὶ ὃ μὴ οἶδε μηδὲ αἰσθάνεται, ὃ μὴ οἶδε· καὶ ὃ μὴ οἶδε μηδὲ αἰσθάνεται, ὃ μὴ αἰσθάνεται· πάντα ταῦτα ὑπερβάλλει ἀδυναμίᾳ τοῦ ἐν αὐτοῖς ψευδῆ τινα δοξάσαι.

3 ἔχειν Π^2, ἔχῃ 𝔄. 4 γε — 5 ὃ αἰσθάνεται om. Δ^c. 7 αὖ ὧν] αὖ καὶ ὧν Γ, αὖ καὶ ὃ Π^{2e} (Π^a), αὖ ὃ coni. *Ast.* 11 ὃ ante αἰσθάνεται delendum esse Bonitzius spicil. p. 22 ostendit. 12 ἔχων — 13 αἰσθάνεται om. 𝔄Δ, sed 𝔄 in marg. habet tanquam in aliis libris lecta. 13 καὶ αἰσθάνεται Π$\mathfrak{A}^m$ *Bkk.*, καὶ ὃ αἰσθάνεται ς. 14 μηδὲ 𝔄Δ^a *Hdf.*, μὴ ς.

ἐκείνου τὸ σημεῖον et p. 193E καὶ τὴν γνῶσιν αὖ καὶ ἐκείνου ἔχει. Structura relativa in priore tantum est orationis membro, in altero sive parenthetice id accipis sive alio modo, structura directa locum relativae occupat. Cf. Engelhardtus l. l. p. 9, 36. Cf. p. 195D ἵππον — ὃν αὖ οὔτε ὁρῶμεν οὔτε ἁπτόμεθα, διανοούμεθα δὲ μόνον καὶ ἄλλ᾽ οὐδὲν αἰσθανόμεθα περὶ αὐτοῦ; p. 198D οὕτω δὲ καὶ ὧν πάλαι ἐπιστῆμαι ἦσαν αὐτῷ μαθόντι καὶ ἠπίστατο αὐτά.

2 καὶ ὅ γε οἶδεν αὖ. 'Supplendum ad haec e praegressis αἰσθάνεται δὲ αὐτὸ μή.' Heindorfius.

4 καὶ ὃ αἰσθάνεταί γε. Eadem, quae de mentis notitia dicta erant, valent etiam de sensuum perceptione.

5 ὧν τι μὴ αἰσθάνεται 'i. e. τὶ τούτων ἃ μὴ αἰσθάν.' Hdf.

7 καί ἔτι γε κτλ. Si ὅ τις οἶδε est A, ὅ τις αἰσθάνεται B, non possunt confundi

A + B cum A + B
A + B „ A
A + B „ B.

Omnes modos Plato hic noluit enumerare, ut antea fecit, ut in hac maiori compositione inutilem verborum strepitum vitaret. Cf. Dissenius p. 5.

11 ὃ recte vidit Bonitzius librariis esse tribuendum; nam omnis vis in eo posita est, ut ad eandem rem et perceptio referatur et memoria.

14 καὶ ὃ αὖ μὴ οἶδε. Post modos positivos Plato eodem ordine proponit negativos, qui errorem excludunt.

17 ὑπερβάλλει eodem modo intransitive positum, ut p. 180A μᾶλλον δὲ ὑπερβάλλει τὸ οὐδ᾽ οὐδὲν πρὸς τὸ μηδὲ σμικρὸν ἐνεῖναι τοῖς ἀνδράσιν ἡσυχίας.

λείπεται δὴ ἐν τοῖς τοιοῖσδε, εἴπερ που ἄλλοθι, τὸ τοιοῦτον γενέσθαι.

ΘΕΑΙ. Ἐν τίσι δή; ἐὰν ἄρα ἐξ αὐτῶν τι μᾶλλον μάθω· νῦν μὲν γὰρ οὐχ ἕπομαι.

ΣΩ. Ἐν οἷς οἶδεν, οἰηθῆναι αὐτὰ ἕτερ' ἄττα εἶναι ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται· ἢ ὧν μὴ οἶδεν, αἰσθάνεται δέ· ἢ ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται, ὧν οἶδεν αὖ καὶ αἰσθάνεται. D

ΘΕΑΙ. Νῦν πολὺ πλεῖον ἀπελείφθην ἢ τότε.

XXXIV. ΣΩ. Ὧιδε δὴ ἀνάπαλιν ἄκουε. ἐγὼ εἰδὼς Θεόδωρον καὶ ἐν ἐμαυτῷ μεμνημένος οἷός ἐστι, καὶ Θεαίτητον κατὰ ταὐτά, ἄλλο τι ἐνίοτε μὲν ὁρῶ αὐτούς, ἐνίοτε δὲ οὔ, καὶ ἅπτομαί ποτ' αὐτῶν, τοτὲ δ' οὔ, καὶ ἀκούω ἤ τινα ἄλλην αἴσθησιν αἰσθάνομαι, τοτὲ δ' αἴσθησιν μὲν οὐδεμίαν ἔχω περὶ ὑμῶν, μέμνημαι δὲ ὑμᾶς οὐδὲν ἧττον καὶ ἐπίσταμαι αὐτὸς ἐν ἐμαυτῷ;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν. E

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν πρῶτον μαθὲ ὧν βούλομαι δηλῶσαι, ὡς ἔστι μὲν ἃ οἶδε μὴ αἰσθάνεσθαι, ἔστι δὲ αἰσθάνεσθαι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἃ μὴ οἶδε, πολλάκις μὲν ἔστι μηδὲ αἰσθάνεσθαι, πολλάκις δὲ αἰσθάνεσθαι μόνον;

ΘΕΑΙ. Ἔστι καὶ τοῦτο.

ΣΩ. Ἰδὲ δὴ ἐάν τι μᾶλλον νῦν ἐπίσπῃ. Σωκράτης ἐπιγιγνώσκει Θεόδωρον καὶ Θεαίτητον, ὁρᾷ δὲ μηδέτερον, 193

9 δὲ δὴ 𝔄. ἀνάπαλιν 𝔄ΔΠ *Bkk.*, αὖ πάλιν ς. 15 ἐν add. 𝔄Δ^e *Hdf.*, om. ς. 18 ἔστι δὲ — 21 μηδὲ αἰσθάνεσθαι om. Δ^e, in marg. habet 𝔄.

3 ἐὰν ἄρα, si forte omisso verbo, unde pendeat. Cf. ad p. 156 C et 184 D.

5 Ἐν οἷς οἶδεν. Error omnino excluditur, ubi ὅ τις οἶδε et ὅ τις αἰσθάνεται simpliciter ponitur, si utrumque genus coniungitur, deprehenditur.

6 καὶ αἰσθάνεται. Omittitur ἔχων τὸ μνημεῖον ὀρθῶς sive simile quid, quod antea additum erat. Sumitur igitur h. l. neque cognitionem neque perceptionem esse accuratam.

ἢ ὧν μὴ οἶδεν, αἰσθ. δέ h. e. ἢ ἐν οἷς οἶδεν, ἕτερ' ἄττα εἶναι ὧν μὴ οἶδεν, αἰσθάνεται δέ.

8 ἀπελείφθην respondet illi οὐχ ἕπομαι, quo Theaetetus modo usus erat. Cf. ad p. 184 A.

9 Ὧιδε δὴ ἀνάπαλιν ἄκουε. Plato quae modo docuerat exemplis illustraturus est.

25 μηδέτερον, μηδέ. Particulae μὴ usus ex suppositionis vi prodit. Cf. G. Hermannus, Allg. Schulz. 1832 p. 64.

193 μηδὲ ἄλλη αἴσθησις αὐτῷ πάρεστι περὶ αὐτῶν· οὐκ ἄν ποτε ἐν ἑαυτῷ δοξάσειεν ὡς ὁ Θεαίτητός ἐστι Θεόδωρος. λέγω τι ἢ οὐδέν;

ΘΕΑΙ. Ναί, ἀληθῆ γε.

ΣΩ. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐκείνων πρῶτον ἦν ὧν ἔλεγον.

ΘΕΑΙ. Ἦν γάρ.

ΣΩ. Δεύτερον τοίνυν, ὅτι τὸν μὲν γιγνώσκων ὑμῶν, τὸν δὲ μὴ γιγνώσκων, αἰσθανόμενος δὲ μηδέτερον, οὐκ ἄν ποτε αὖ οἰηθείην ὃν οἶδα εἶναι ὃν μὴ οἶδα.

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

ΣΩ. Τρίτον δέ, μηδέτερον γιγνώσκων μηδὲ αἰσθα-
B νόμενος οὐκ ἂν οἰηθείην, ὃν μὴ οἶδα, ἕτερόν τιν' εἶναι ὧν μὴ οἶδα. καὶ τἆλλα τὰ πρότερα πάνθ' ἑξῆς νόμιζε πάλιν ἀκηκοέναι, ἐν οἷς οὐδέποτ' ἐγὼ περὶ σοῦ καὶ Θεοδώρου τὰ ψευδῆ δοξάσω, οὔτε γιγνώσκων οὔτε ἀγνοῶν ἄμφω, οὔτε τὸν μέν, τὸν δ' οὐ γιγνώσκων. καὶ περὶ αἰσθήσεων κατὰ ταὐτά, εἰ ἄρα ἕπει.

ΘΕΑΙ. Ἕπομαι.

ΣΩ. Λείπεται τοίνυν τὰ ψευδῆ δοξάσαι ἐν τῷδε, ὅταν γιγνώσκων σὲ καὶ Θεόδωρον καὶ ἔχων ἐν ἐκείνῳ τῷ κη-
C ρίνῳ ὥσπερ δακτυλίων σφῷν ἀμφοῖν τὰ σημεῖα, διὰ μακροῦ καὶ μὴ ἱκανῶς ὁρῶν ἄμφω προθυμηθῶ, τὸ οἰκεῖον ἑκατέρου σημεῖον ἀποδοὺς τῇ οἰκείᾳ ὄψει, ἐμβιβάσας προσαρμόσαι εἰς τὸ ἑαυτῆς ἴχνος, ἵνα γένηται ἀναγνώρισις, εἶτα τούτων ἀποτυχὼν καὶ ὥσπερ οἱ ἔμπαλιν ὑποδού-

8 γιγνώσκων uncis inclusit *Hsch.* 19 τὰ] τὸ coni. F. W. Wagnerus. 21 δακτυλίων 𝔄ΔΠ *Hdf.*, δακτυλίῳ ς. ἀμφοῖν] αὐτοῖν 𝔄ΔΠ.

1 *οὐκ ἄν ποτε.* 'Apodosin haec quandam faciunt ad praecedentia. Eodem modo p. 203 C *Ὅρα δὴ ἐπὶ δυοῖν, σῖγμα καὶ ὦ· ἀμφότερά ἐστιν ἡ πρώτη συλλαβὴ τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος· ἄλλο τι ὁ γιγνώσκων αὐτὴν τὰ ἀμφότερα γιγνώσκει;* Et conf. p. 159 B.' Heindorfius. Cf. ad p. 149 B.

5 *πρῶτον ἦν*: cf. p. 192 A.

19 *Λείπεται.* Socrates quem errandi modum p. 192 C posuerat ultimum, primum illustrat.

20 *κηρίνῳ.* Accuratius dictum est p. 191 C *κήρινον ἐκμαγεῖον*, p. 197 D *κήρινόν τι — οὐκ οἶδ' ὅτι πλάσμα*, p. 200 B *κήρινα πλάσματα.* Simplex *κηρὸς* p. 194 C legitur.

21 *διὰ μακροῦ* 'e longinquo.' Heind. P. 172 D *διὰ μακρῶν* copiose. — Sensuum igitur perceptio h. l. ponitur non accurata.

23 *ἀποδούς.* P. 191 D *ὑπέχοντας αὐτὸ ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ἐννοίαις.*

ἐμβιβάσας προσαρμ. 'sc. αὐτήν, τὴν ὄψιν.' Heind.

25 *ὥσπερ οἱ ἐμπ. ὑποδούμενοι*, velut qui calceos perperam ac sinistrum pro dextro induxerunt.

μενοι παραλλάξας προσβάλω τὴν ἑκατέρου ὄψιν πρὸς τὸ ἀλλότριον σημεῖον, ἢ καὶ οἷα τὰ ἐν τοῖς κατόπτροις τῆς ὄψεως πάθη, δεξιὰ εἰς ἀριστερὰ μεταρρεούσης, ταὐτὸν παθὼν διαμάρτω· τότε δὴ συμβαίνει ἡ ἑτεροδοξία καὶ τὸ D
ψευδῆ δοξάζειν.

ΘΕΑΙ. Ἔοικε γάρ, ὦ Σώκρατες, θαυμασίως ὡς λέγεις τὸ τῆς δόξης πάθος.

ΣΩ. Ἔτι τοίνυν καὶ ὅταν ἀμφοτέρους γιγνώσκων τὸν μὲν πρὸς τῷ γιγνώσκειν αἰσθάνωμαι, τὸν δὲ μή, τὴν δὲ γνῶσιν τοῦ ἑτέρου μὴ κατὰ τὴν αἴσθησιν ἔχω, ὃ ἐν τοῖς πρόσθεν οὕτως ἔλεγον καί μου τότε οὐκ ἐμάνθανες.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Τοῦτο μὴν ἔλεγον, ὅτι γιγνώσκων τὸν ἕτερον καὶ αἰσθανόμενος καὶ τὴν γνῶσιν κατὰ τὴν αἴσθησιν αὐ- E
τοῦ ἔχων οὐδέποτε οἰήσεται εἶναι αὐτὸν ἕτερόν τινα ὧν γιγνώσκει τε καὶ αἰσθάνεται καὶ τὴν γνῶσιν αὖ καὶ ἐκείνου ἔχει κατὰ τὴν αἴσθησιν. ἦν γὰρ τοῦτο;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Παρελείπετο δέ γέ που τὸ νῦν λεγόμενον, ἐν ᾧ δὴ φαμὲν τὴν ψευδῆ δόξαν γίγνεσθαι τὸ ἄμφω γιγνώσκοντα καὶ ἄμφω ὁρῶντα ἤ τινα ἄλλην αἴσθησιν ἔχοντα 194

3 δεξιᾶς εἰς ἀριστερὰν coni. *Ast.* μεταφερούσης *Hrm.* de Buttmanni coniectura, μεταιρούσης Baiterus, μεταστρεφούσης Winckelmannus. 6 ὡς 𝔄 *Δ Π Tur.*, ᾧ ς. 9 τῷ] τὸ 𝔄 *Δ*[a]. 13 ὅτι ὁ γιγν. *Hsch.* de Heindorfii coniectura. 15 ὧν] ὃν 𝔄 *Δ Π*[e] *Cpl.* 21 αἴσθησιν αἰσθανόμενον, ἔχοντα ἀμφοῖν Heusdius, αἴσθησιν ἔχοντα ἀμφοῖν, καὶ ἔχοντα ἀμφοῖν Buttmannus.

3 *δεξιὰ — μεταρρεούσης*, facientis, ut dextra sinistrorsus fluant. ῥεῖν enim verbum et simplex et cum praepositionibus iunctum factitiva potestate quartum casum adsciscere docuit Lobeckius ad Ai. 40 p. 79 ed. 3. Neque aliter accipiendi οἱ ῥέοντες p. 181 A; sunt enim qui omnia fluere ponunt.

8 *Ἔτι τοίνυν.* 'Repetenda apud animum e praegressis apodosis haec: *Τότε δὴ συμβαίνει ἡ ἑτεροδοξία καὶ τὸ ψευδῆ δοξάζειν.*' Heindorfius. Est errandi modus, quem Socrates p. 192 C posuerat alterum. Primum autem neglexit, ut iam antea omnia errandi genera, quibus error exclusus est, eum taeduit exemplis illustrare.

10 *ἐν τοῖς πρόσθεν*: p. 192 B.

19 *Παρελείπετο.* Plato repetit quae p. 193 B dixerat: *Λείπεται τοίνυν τὰ ψευδῆ δοξάσει.* Sed antea sumpserat utrumque non recte posse percipi, h. l. priorem rerum cognitionem obscuriorem quandam ponit.

194 ἀμφοῖν τὸ σημεῖον μὴ κατὰ τὴν αὐτοῦ αἴσθησιν ἑκάτερον ἔχειν, ἀλλ' οἷον τοξότην φαῦλον ἱέντα παραλλάξαι τοῦ σκοποῦ καὶ ἁμαρτεῖν, ὃ δὴ καὶ ψεῦδος ἄρα ὠνόμασται.

ΘΕΑΙ. Εἰκότως γε.

ΣΩ. Καὶ ὅταν τοίνυν τῷ μὲν παρῇ αἴσθησις τῶν σημείων, τῷ δὲ μή, τὸ δὲ τῆς ἀπούσης αἰσθήσεως τῇ παρούσῃ προσαρμόσῃ, πάντῃ ταύτῃ ψεύδεται ἡ διάνοια. καὶ ἑνὶ λόγῳ, περὶ ὧν μὲν μὴ οἶδέ τις μηδὲ ᾔσθετο πώποτε, οὐκ
B ἔστιν, ὡς ἔοικεν, οὔτε ψεύδεσθαι οὔτε ψευδὴς δόξα, εἴ τι νῦν ἡμεῖς ὑγιὲς λέγομεν· περὶ δὲ ὧν ἴσμεν τε καὶ αἰσθανόμεθα, ἐν αὐτοῖς τούτοις στρέφεται καὶ ἑλίττεται ἡ δόξα ψευδὴς καὶ ἀληθὴς γιγνομένη, καταντικρὺ μὲν καὶ κατὰ τὸ εὐθὺ τὰ οἰκεῖα συνάγουσα ἀποτυπώματα καὶ τύπους ἀληθής, εἰς πλάγια δὲ καὶ σκολιὰ ψευδής.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν καλῶς, ὦ Σώκρατες, λέγεται;

C ΣΩ. Ἔτι τοίνυν καὶ τάδε ἀκούσας μᾶλλον αὐτὸ ἐρεῖς. τὸ μὲν γὰρ τἀληθὲς δοξάζειν καλόν, τὸ δὲ ψεύδεσθαι αἰσχρόν.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

1 τὸ σημεῖον 𝔄 Δ[c] Π[1e] *Hrm.*, τῶ σημείω[ν] (ὸ) E, τὼ σημείω *Bkk.* auctore Heusdio, τῷ σημείῳ ϛ. ἑκάτερον circumscripsit *Cpl.*, ἑκατέρου coni. *Stb.* 2 ἔχῃ 𝔄 Δ Π. 8 ἐπείθετο Δ Π[1o], ἐπήσθετο 𝔄[2]. 13 τύπους 𝔄 Δ Π[1e] *Hdf.* de Schleiermacheri correctione, τυποῦσα *ϛ.

1 τὸ σημεῖον ἑκάτερον μὴ κατὰ τὴν αὐτοῦ (sc. ἑκατέρου) αἴσθησιν ἔχειν 'ita dicta ut supra dixit p. 192 B καὶ ἔχει αὖ καὶ ἐκείνου τὸ σημεῖον κατὰ τὴν αἴσθησιν. Quod idem p. 194 D dicit παραλλάττειν τῶν αἰσθήσεων τὰ σημεῖα.' Heindorfius.

5 Καὶ ὅταν. Iteratur alter errandi modus, qui iam p. 193 D Ἔτι τοίνυν καὶ ὅταν ἀμφ. γιγν. illustratus erat.

'τῷ μὲν pertinet ad sq. τῶν σημείων.' Heind. Genetivus, qui potioris est momenti, orationem claudit. P. 180 A μᾶλλον δὲ ὑπερβάλλει τὸ οὐδ' οὐδὲν πρὸς τὸ μηδὲ σμικρὸν ἐνεῖναι τοῖς ἀνδράσιν ἡσυχίας. p. 173 E ἀλλὰ τῷ ὄντι τὸ σῶμα μόνον ἐν τῇ πόλει κεῖται αὐτοῦ. Cf. Braunius, de hyperb. I p. 25.

7 προσαρμόσῃ. Cf. ad p. 171 C.

10 αἰσθάνεσθαι περί τινος h. l. dicitur, ut saepe apud Platonem verba εἰδέναι, ἐπαΐειν cum περὶ et genetivo inveniuntur constructa. Cf. ad p. 157 E et Stallbaumius ad Gorg. 464 D.

12 καταντικρὺ μέν. 'Conveniunt haec fere cum iis, quae Tim. 37 A sqq. de origine falsae ac verae opinionis disseruntur.' Stallbaumius.

13 τύπος, ut Latinum exemplar et exemplum, et id est, quod ad imitandum proponitur, ut h. l., et id, quod imitando confectum est, ut idem fere sit quod h. l. dicitur ἀποτύπωμα (cf. ad p. 192 A). Cf. quae p. 191 C de voce ἐκμαγεῖον dixi. Similiter p. 171 E πάντα ὅσα τοῦ τύπου τούτου, omnia eius generis.

ΣΩ. Ταῦτα τοίνυν φασὶν ἐνθένδε γίγνεσθαι. ὅταν 194
μὲν ὁ κηρός του ἐν τῇ ψυχῇ βαθύς τε καὶ πολὺς καὶ λεῖος
καὶ μετρίως ὠργασμένος ᾖ, τὰ ἰόντα διὰ τῶν αἰσθήσεων,
ἐνσημαινόμενα εἰς τοῦτο τὸ τῆς ψυχῆς κέαρ, ὃ ἔφη Ὅμη-
ρος αἰνιττόμενος τὴν τοῦ κηροῦ ὁμοιότητα, τότε μὲν καὶ
τούτοις καθαρὰ τὰ σημεῖα ἐγγιγνόμενα καὶ ἱκανῶς τοῦ D
βάθους ἔχοντα πολυχρόνιά τε γίγνεται καὶ εἰσὶν οἱ τοιοῦ-
τοι πρῶτον μὲν εὐμαθεῖς, ἔπειτα μνήμονες, εἶτα οὐ παραλ-
λάττουσι τῶν αἰσθήσεων τὰ σημεῖα, ἀλλὰ δοξάζουσιν
ἀληθῆ. σαφῆ γὰρ καὶ ἐν εὐρυχωρίᾳ ὄντα ταχὺ διανέμου-
σιν ἐπὶ τὰ αὑτῶν ἕκαστα ἐκμαγεῖα, ἃ δὴ ὄντα καλεῖται.
καὶ σοφοὶ δὴ οὗτοι καλοῦνται. ἢ οὐ δοκεῖ σοι;

ΘΕΑΙ. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν.

ΣΩ. Ὅταν τοίνυν λάσιόν του τὸ κέαρ ᾖ, ὃ δὴ ἐπῄ- E
νεσεν ὁ πάντα σοφὸς ποιητής, ἢ ὅταν κοπρῶδες καὶ μὴ

2 του *Hdf.*, τοῦ ς. 3 ὠργασμένος ᾖ, τὰ Fischerus e Timaeo et Suida, εἰργασμένον τὰ ΣΥΖ^{r}, εἰργασμένος ᾖ τὰ *ς *Bkk.* 10 διαβαίνουσιν Δ^{e}𝔄 'ex emend. credo διανέμουσιν a p. m.' Gaisf. 11 ἕκαστα τὰ ἐκμ. *Hsch.* 15 καὶ μὴ — κηροῦ seclusit *Hsch.*

1 *φασίν.* Plato nonnumquam aequalium nescimus quorum respicit opiniones. P. 197 A *Ἀκήκοας οὖν ὃ νῦν λέγουσι τὸ ἐπίστασθαι;* p. 201 C *Ὅ γε ἐγώ — εἰπόντος του ἀκούσας ἐπελελήσμην.* p. 201 D *ἐγὼ γὰρ αὖ ἐδόκουν ἀκούειν τινῶν.* p. 208 D *λόγον, ὥς φασί τινες, λήψει.*

3 *μετρίως ὠργασμένος· ἀντὶ τοῦ μεμαλαγμένος ἢ δεδευμένος.* Tim., ad quem v. Ruhnkenius, p. 179. Cf. Cobetus, mnemos. IX p. 36 sq.

4 'ὃ pertinet ad *κέαρ*, quod ab Homero usurpari Socrates dicit illo *τοῦ κηροῦ* significatu. Quamquam cur Homericum *κῆρ* h. l. in *κέαρ* mutarit Plato, non assequor, praesertim cum illud ad vocem *κηρὸν* propius accederet.' Heindorfius.

5 *αἰνίττεσθαι* passim dicuntur poetae. Cf. de rep. I 332 B *Ἠνίξατο ἄρα — ὁ Σιμωνίδης ποιητικῶς τὸ δίκαιον ὃ εἴη.*

τότε μὲν καὶ τούτοις. Constructio paullum mutata propter membrum relativum, quo absolutum dirimitur. Pro participio enim *τὰ ἰόντα διὰ τῶν αἰσθήσεων*, quod antea erat subiectum, hic substituitur nomen antea significatum *τὰ σημεῖα.*

6 *ἱκανῶς τοῦ βάθους.* Articulus plerumque deest, ut Phil. 62 A *οὗτος ἱκανῶς ἐπιστήμης ἔχει.* Euthyd. 305 D al.

8 *παραλλάττειν* h. l. transitive usurpatum: confundere. Eodem modo p. 196 C dicitur *διανοίας πρὸς αἴσθησιν παραλλαγή.* P. 194 A cum genetivo iunctum, ut *ἁμαρτάνειν, ψεύδεσθαι*, significat aberrare ab aliqua re. P. 169 E impersonaliter dictum est.

10 *διανέμουσιν — ἐκμ.* 'Haec sic iungenda: *διανέμουσιν ἕκαστα ἐπὶ τὰ αὑτῶν ἐκμαγεῖα.*' Heind.

15 *ὁ πάντα σοφὸς ποιητής.* 'Il. β 851 π 554.' Fischerus. *Τὸ λάσιον ὁ φιλόσοφος ἀντὶ τοῦ τραχὺ ἀκούει. τὸ δὲ πάνσοφος εἰωθυῖα τοῦ Σωκράτους εἰρωνεία. τὸ γὰρ λάσιον καὶ τραχὺ οὐκ ἔστιν ἐπαινετόν, ὥστε σκώ-*

καθαροῦ τοῦ κηροῦ ἢ ὑγρὸν σφόδρα ἢ σκληρόν, ὧν μὲν ὑγρόν, εὐμαθεῖς μέν, ἐπιλήσμονες δὲ γίγνονται, ὧν δὲ σκληρόν, τἀναντία. οἱ δὲ δὴ λάσιον καὶ τραχὺ λιθῶδές τε ἢ γῆς ἢ κόπρου συμμιγείσης ἔμπλεων ἔχοντες ἀσαφῆ τὰ ἐκμαγεῖα ἴσχουσιν. ἀσαφῆ δὲ καὶ οἱ τὰ σκληρά· βάθος γὰρ οὐκ ἔνι. ἀσαφῆ δὲ καὶ οἱ τὰ ὑγρά· ὑπὸ γὰρ τοῦ συγ-
195 *χεῖσθαι ταχὺ γίγνεται ἀμυδρά. ἐὰν δὲ πρὸς πᾶσι τούτοις ἐπ' ἀλλήλων συμπεπτωκότα ᾖ ὑπὸ στενοχωρίας, ἐάν του σμικρὸν ᾖ τὸ ψυχάριον, ἔτι ἀσαφέστερα ἐκείνων. πάντες οὖν οὗτοι γίγνονται οἷοι δοξάζειν ψευδῆ. ὅταν γάρ τι ὁρῶσιν ἢ ἀκούωσιν ἢ ἐπινοῶσιν, ἕκαστα ἀπονέμειν ταχὺ ἑκάστοις οὐ δυνάμενοι βραδεῖς τέ εἰσι καὶ ἀλλοτριονομοῦντες παρορῶσί τε καὶ παρακούουσι καὶ παρανοοῦσι πλεῖστα, καὶ καλοῦνται αὖ οὗτοι ἐψευσμένοι τε δὴ τῶν ὄντων καὶ ἀμαθεῖς.*

B *ΘΕΑΙ. Ὀρθότατα ἀνθρώπων λέγεις, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. Φῶμεν ἄρα ἐν ἡμῖν ψευδεῖς δόξας εἶναι;

ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε.

ΣΩ. Καὶ ἀληθεῖς δή;

ΘΕΑΙ. Καὶ ἀληθεῖς.

ΣΩ. Ἤδη οὖν οἰόμεθα ἱκανῶς ὡμολογῆσθαι ὅτι παντὸς μᾶλλον ἐστὸν ἀμφοτέρα τούτω τὼ δόξα;

ΘΕΑΙ. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν.

XXXV. *ΣΩ. Δεινόν τε, ὦ Θεαίτητε, ὡς ἀληθῶς κινδυνεύει καὶ ἀηδὲς εἶναι ἀνὴρ ἀδολέσχης.*

3 *λιθῶδές τε Bkk.* cum Ficino, *λιθῶγέστιν* ⅃, *λιθῶδές τι* *ς.
11 *ἕκαστα Hdf.* cum Ficino, *ἕκαστοι* F (α superscr.), *ἕκαστοι* *ς. 24 *τε* 𝔄 ⅃ Π *Bkk.*, *γε* *ς.

πτει τὸν ἐπαινέσαντα Ὅμηρον. Schol. R. 8. Eodem modo non sine ironia Homerus laudatur p. 153 A ***Τίς οὖν ἂν ἔτι πρός γε τοσοῦτον στρατόπεδον καὶ στρατηγὸν Ὅμηρον δύναιτο ἀμφισβητήσας μὴ καταγέλαστος γενέσθαι;*** Cf. Sengebuschii diss. Hom. I p. 119.

2 ***εὐμαθεῖς μέν, ἐπιλήσμονες δέ.*** Hinc quoque cognoscas, quam admirabilis sit Theaeteti indoles a Theodoro p. 144 A maximis laudibus elata.

12 ***ἀλλοτριονομοῦντες· ἐναλλαγὴν ὀνομάτων ποιοῦντες ἢ ὅλως τισί τινα μὴ προσηκόντως διανέμοντες.*** Tim., ad quem v. Ruhnkenius p. 25.

14 ***καλοῦνται αὖ.*** Respondent p. 194 D ***καὶ σοφοὶ δὴ οὗτοι καλοῦνται.*** Cpl.

24 ***Δεινόν τε.*** Orationi praecisae convenit asyndeton. Cf. ad p. 183 A.

25 ***ἀνὴρ ἀδολέσχης.*** ***ἀνὴρ*** non est epitheton otiosum, sed procul dubio aetatem significat. Vi-

ΘΕΑΙ. Τί δαί; πρὸς τί τοῦτ' εἶπες; 195

ΣΩ. Τὴν ἐμαυτοῦ δυσμαθίαν δυσχεράνας καὶ ὡς C ἀληθῶς ἀδολεσχίαν. τί γὰρ ἄν τις ἄλλο θεῖτο ὄνομα, ὅταν ἄνω κάτω τοὺς λόγους ἕλκῃ τις ὑπὸ νωθείας οὐ δυνάμενος πεισθῆναι, καὶ ᾖ δυσαπάλλακτος ἀφ' ἑκάστου λόγου;

ΘΕΑΙ. Σὺ δὲ δὴ τί δυσχεραίνεις;

ΣΩ. Οὐ δυσχεραίνω μόνον, ἀλλὰ καὶ δέδοικα ὅ τι ἀποκρινοῦμαι, ἄν τις ἔρηταί με· ὦ Σώκρατες, εὕρηκας δὴ ψευδῆ δόξαν ὅτι οὔτε ἐν ταῖς αἰσθήσεσίν ἐστι πρὸς ἀλλήλας οὔτ' ἐν ταῖς διανοίαις, ἀλλ' ἐν τῇ συνάψει αἰ- D σθήσεως πρὸς διάνοιαν; φήσω δὲ ἐγώ, οἶμαι, καλλωπιζόμενος ὥς τι εὑρηκότων ἡμῶν καλόν.

ΘΕΑΙ. Ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, οὐκ αἰσχρὸν εἶναι τὸ νῦν ἀποδεδειγμένον.

ΣΩ. Οὐκοῦν, φήσει, λέγεις ὅτι αὖ τὸν ἄνθρωπον ὃν διανοούμεθα μόνον, ὁρῶμεν δ' οὔ, ἵππον οὐκ ἄν ποτε οἰηθείημεν εἶναι, ὃν αὖ οὔτε ὁρῶμεν οὔτε ἁπτόμεθα, διανοούμεθα δὲ μόνον καὶ ἄλλ' οὐδὲν αἰσθανόμεθα περὶ αὐτοῦ; ταῦτα, οἶμαι, φήσω λέγειν.

ΘΕΑΙ. Καὶ ὀρθῶς γε.

ΣΩ. Τί οὖν, φήσει, τὰ ἕνδεκα, ἃ μηδὲν ἄλλο ἢ δια- E νοεῖταί τις, ἄλλο τι ἐκ τούτου τοῦ λόγου οὐκ ἄν ποτε οἰηθείη δώδεκα εἶναι, ἃ μόνον αὖ διανοεῖται; ἴθι οὖν δή, σὺ ἀποκρίνου.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἀποκρινοῦμαι, ὅτι ὁρῶν μὲν ἄν τις ἢ ἐφαπτόμενος οἰηθείη τὰ ἕνδεκα δώδεκα εἶναι, ἃ μέντοι ἐν

1 δαί ΔΓ𝔄^{2} *Bkk.*, δέ ς *Tur.* 9 ὅτι om. 𝔄Δ^{e}Π^{1e}. 15 φήσει Fς, φησὶ ceteri. αὖ τὸν] αὐτὸν τὸν coni. *Hdf.* 17 ὃν] ὃ ΓΔB^{a}CEFHZ^{r}abci. αὖ 𝔄ΔΠ *Bkk.*, νῦν *ς. 21 φήσει ς, φὴις 𝔄, φῂς Δ^{e}Π^{e} (φήις Δ^{a}Π^{a}), φησί ceteri. 23 οὖν δή 𝔄ΔΠ *Bkk.*, δὴ οὖν ς. 24 ἀποκρίνου *Bkk.*, ἀποκρινοῦ ς.

rum enim minime decet nugari. Cf. Lobecki pathol. II p. 365.

4 *ἄνω κάτω — ἕλκῃ* (cf. ad p. 168C). Phil. 57D sophistae dicuntur *δεινοὶ περὶ λόγων ὁλκήν.* Cf. ad p. 164C.

7 *δέδοικα ὅτι.* Haud raro interrogatio pendet e verbis timendi. Hipp. mai. 296A *φοβοῦμαι τί ποτ' αὖ λέγομεν.* Cf. ad p. 145B.

17 *ὃν αὖ οὔτε ὁρῶμεν*, 'quem (equum) itidem non videmus, ut mox *ἃ μόνον αὖ διανοεῖται.*' Buttmannus.

18 *καὶ ἄλλ' — περὶ αὐτοῦ.* Cf. ad p. 192A.

25 *μὲν* — 26 *μέντοι*, ut p. 199AC.

τῇ διανοίᾳ ἔχει, οὐκ ἄν ποτε περὶ αὐτῶν ταῦτα δοξάσειεν οὕτω.

ΣΩ. Τί οὖν; οἴει τινὰ πώποτε αὐτὸν ἐν αὑτῷ πέντε
196 καὶ ἑπτά, λέγω δὲ μὴ ἀνθρώπους ἑπτὰ καὶ πέντε προθέμενον σκοπεῖν μηδ' ἄλλο τοιοῦτον, ἀλλ' αὐτὰ πέντε καὶ ἑπτά, ἅ φαμεν ἐκεῖ μνημεῖα ἐν τῷ ἐκμαγείῳ εἶναι καὶ ψευδῆ ἐν αὐτοῖς οὐκ εἶναι δοξάσαι, ταῦτα αὐτὰ εἴ τις ἀνθρώπων ἤδη πώποτε ἐσκέψατο λέγων πρὸς αὑτὸν καὶ ἐρωτῶν πόσα ποτ' ἐστί, καὶ ὁ μέν τις εἶπεν οἰηθεὶς ἕνδεκα αὐτὰ εἶναι, ὁ δὲ δώδεκα, ἢ πάντες λέγουσί τε καὶ οἴονται δώδεκα αὐτὰ εἶναι;

ΘΕΑΙ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ἀλλὰ πολλοὶ δὴ καὶ ἕνδεκα.
B ἐὰν δέ γε ἐν πλείονι ἀριθμῷ τις σκοπῆται, μᾶλλον σφάλλεται. οἶμαι γάρ σε περὶ παντὸς μᾶλλον ἀριθμοῦ λέγειν.

ΣΩ. Ὀρθῶς γὰρ οἴει. καὶ ἐνθυμοῦ μή τι τότε γίγνεται ἄλλο ἢ αὐτὰ τὰ δώδεκα τὰ ἐν τῷ ἐκμαγείῳ ἕνδεκα οἰηθῆναι.

ΘΕΑΙ. Ἔοικέ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰς τοὺς πρώτους πάλιν ἀνήκει λόγους; ὁ γὰρ τοῦτο παθών, ὃ οἶδεν, ἕτερον αὐτὸ οἴεται εἶναι ὧν αὖ οἶδεν, ὃ ἔφαμεν ἀδύνατον, καὶ τούτῳ αὐτῷ ἠναγκάζο-
C μεν μὴ εἶναι ψευδῆ δόξαν, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ ὁ αὐτὸς ἀναγκάζοιτο εἰδὼς μὴ εἰδέναι ἅμα.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἄλλ' ὁτιοῦν δεῖ ἀποφαίνειν τὸ τὰ ψευδῆ δοξάζειν ἢ διανοίας πρὸς αἴσθησιν παραλλαγήν. εἰ γὰρ τοῦτ' ἦν, οὐκ ἄν ποτε ἐν αὐτοῖς τοῖς διανοήμασιν ἐψευδόμεθα· νῦν δὲ ἤτοι οὐκ ἔστι ψευδὴς δόξα, ἢ ἅ τις οἶδεν, οἷόν τε μὴ εἰδέναι. καὶ τούτων πότερα αἱρεῖ;

3 οὖν; οὐκ οἴει coni. *Hdf.* 5 αὖ τὰ B^a F Z^r a c i, αὐτὰ τὰ *Hdf.* 10 ἢ $\mathfrak{A}^c$ Δ^a *Hdf.*, ἢ ς. 14 μᾶλλον ἀριθμοῦ 𝔄 Δ Π *Bkk.*, ἀριθμοῦ μᾶλλον ς. 15 τότε *Bkk.* de Heindorfii coniectura, ποτὲ ς. γίγνεται 𝔄 Δ Π *Bkk.*, γίγνηται ς. 25 ἄλλοτιοῦν Δ^a, ἀλλ' ὁτιοῦν cor. Γ Η *Hdf.*, ἄλλο τι αὖ coni. Stephanus. ἄλλο τι οὖν ς. 28 ψευδὴς ἡ δόξα 𝔄 Δ Π. 29 ποτέραν 𝔄 Δ^e Π^{1c}.

5 αὐτὰ πέντε. Cf. ad p. 175 C.
7 ταῦτα αὐτὰ. 'Pergere debebat ita: ταῦτα αὐτὰ τὸν μὲν εἰπεῖν ἕνδεκα εἶναι, τὸν δὲ δώδεκα, sed inceptae structurae οἴει de industria oblitus, ut etiam expressius et definitius pronuntiaret quid vellet, ita pergit, quasi dixisset ἐρωτῶ, interrogo, num quis etc.' Engelhardtus, anac. Pl. I p. 36.
15 ἐνθυμοῦ μὴ — γίγνεται. Cf. ad p. 145 B.
19 ἀνήκει. Cf. ad p. 171 A.

ΘΕΑΙ. *Ἄπορον αἵρεσιν προτίθης, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Ἀλλὰ μέντοι ἀμφότερά γε κινδυνεύει ὁ λόγος* D *οὐκ ἐάσειν. ὅμως δέ, πάντα γὰρ τολμητέον, τί εἰ ἐπεχειρήσαμεν ἀναισχυντεῖν;*

ΘΕΑΙ. *Πῶς;*

ΣΩ. *Ἐθελήσαντες εἰπεῖν ποῖόν τί ποτ' ἐστὶ τὸ ἐπίστασθαι.*

ΘΕΑΙ. *Καὶ τί τοῦτο ἀναίσχυντον;*

ΣΩ. *Ἔοικας οὐκ ἐννοεῖν ὅτι πᾶς ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ὁ λόγος ζήτησις γέγονεν ἐπιστήμης ὡς οὐκ εἰδόσι τί ποτ' ἐστίν.*

ΘΕΑΙ. *Ἐννοῶ μὲν οὖν.*

ΣΩ. *Ἔπειτ' οὐκ ἀναιδὲς δοκεῖ, μὴ εἰδότας ἐπιστήμην ἀποφαίνεσθαι τὸ ἐπίστασθαι οἷόν ἐστιν; ἀλλὰ γάρ, ὦ Θεαίτητε, πάλαι ἐσμὲν ἀνάπλεῳ τοῦ μὴ καθαρῶς διαλέ-* E *γεσθαι. μυριάκις γὰρ εἰρήκαμεν τὸ γιγνώσκομεν καὶ οὐ γιγνώσκομεν, καὶ ἐπιστάμεθα καὶ οὐκ ἐπιστάμεθα, ὥς τι συνιέντες ἀλλήλων ἐν ᾧ ἔτι ἐπιστήμην ἀγνοοῦμεν. εἰ δὲ βούλει, καὶ νῦν ἐν τῷ παρόντι κεχρήμεθ' αὖ τῷ ἀγνοεῖν τε καὶ συνιέναι, ὡς προσῆκον αὐτοῖς χρῆσθαι, εἴπερ στερόμεθα ἐπιστήμης.*

ΘΕΑΙ. *Ἀλλὰ τίνα τρόπον διαλέξει, ὦ Σώκρατες, τούτων ἀπεχόμενος;*

ΣΩ. *Οὐδένα ὤν γε ὃς εἰμί· εἰ μέντοι ἦν ἀντιλογικός,* 197 *οἷος ἀνὴρ εἰ καὶ νῦν παρῆν, τούτων τ' ἂν ἔφη ἀπέχεσθαι*

3 *ἐπεχειρήσαμεν* Steinhartus p. 211 n. 66, *ἐπιχειρήσομεν* Λ, *ἐπιχειρήσαιμεν* ς.

3 *πάντα γὰρ τολμητέον,* omnia enim sunt sustinenda. *τολμᾶν* enim idem quoque significat, quod *τλᾶν*. Conf. Boeckhius in Minoem p. 142.

ἐπεχειρήσαμεν. Non de futuro quodam conatu Plato loquitur, sed de eo, qui iam effectus est. Cui rei optime convenit *ἐθελήσαντες*, quamquam hoc participium etiam aliter explicari potest. Cf. Graseri spec. p. 73.

15 *ἀνάπλεως· ἀναπεπλησμένος. χρῆται δὲ ἐπὶ τοῦ μεμολυσμένου.* Tim., ad quem v. Ruhnk. p. 31.

καθαρῶς διαλέγεσθαι. Phaedr. 237 B *Περὶ παντὸς — μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βουλεύεσθαι· εἰδέναι δεῖ περὶ οὗ ἂν ᾖ ἡ βουλὴ ἢ παντὸς ἁμαρτάνειν ἀνάγκη.*

24 *ὃς* idem fere quod *οἷος*. Cf. ad p. 191 C.

ἀντιλογικός. Cf. ad p. 164 C.

25 *τούτων τ' ἂν ἔφη.* 'Prior structura *εἰ μέντοι ἦν ἀντιλογικὸς* propter additum *οἷος ἀνὴρ εἰ καὶ νῦν παρῆν* prorsus relinquitur et apodosis alteri huic enuntiato additur priore prorsus neglecto.' Engelhardtus, anac. Pl. I p. 36.

ἂν ἔφη ἀπέχεσθαι. Inter-

197 καὶ ἡμῖν σφόδρ᾽ ἂν ἃ ἐγὼ λέγω ἐπέπληττεν. ἐπειδὴ οὖν ἐσμεν φαῦλοι, βούλει τολμήσω εἰπεῖν οἷόν ἐστι τὸ ἐπίστασθαι; φαίνεται γάρ μοι προὔργου τι ἂν γενέσθαι.

ΘΕΑΙ. Τόλμα τοίνυν νὴ Δία. τούτων δὲ μὴ ἀπεχομένῳ σοι ἔσται πολλὴ συγγνώμη.

XXXVI. ΣΩ. Ἀκήκοας οὖν ὃ νῦν λέγουσι τὸ ἐπίστασθαι;

ΘΕΑΙ. Ἴσως· οὐ μέντοι ἔν γε τῷ παρόντι μνημονεύω.

B ΣΩ. Ἐπιστήμης που ἕξιν φασὶν αὐτὸ εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Ἡμεῖς τοίνυν σμικρὸν μεταθώμεθα καὶ εἴπωμεν ἐπιστήμης κτῆσιν.

ΘΕΑΙ. Τί οὖν δὴ φήσεις τοῦτο ἐκείνου διαφέρειν;

ΣΩ. Ἴσως μὲν οὐδέν· ὃ δ᾽ οὖν δοκεῖ, ἀκούσας συνδοκίμαζε.

ΘΕΑΙ. Ἐάνπερ γε οἷός τ᾽ ὦ.

ΣΩ. Οὐ τοίνυν μοι ταὐτὸν φαίνεται τῷ κεκτῆσθαι τὸ ἔχειν. οἷον εἰ ἱμάτιον πριάμενός τις καὶ ἐγκρατὴς ὢν μὴ φοροῖ· ἔχειν μὲν οὐκ ἂν αὐτὸν αὐτό, κεκτῆσθαι δέ γε φαῖμεν.

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς γε.

C ΣΩ. Ὅρα δὴ καὶ ἐπιστήμην εἰ δυνατὸν οὕτω κεκτημένον μὴ ἔχειν, ἀλλ᾽ ὥσπερ εἴ τις ὄρνιθας ἀγρίας, περι-

17 τῷ κεκτῆσθαι τὸ 𝔄ΔΠ *Tur.*, τὸ κεκτῆσθαι τῷ ς. 18 εἰ om. 𝔄ΔΓΛΞΣΥFZ^{r}bi Π^{1e} B^{1e} *Stb.* 19 φορῶι^{υ} 𝔄, φορῷ Δ^{a}, φορῷ^{η} Γ. Eiecto εἰ Winckelmannus, Pl. Euthyd. p. XIV coniecit φορῶν, Campbellius φορεῖ. δέ γε] γε δὴ 𝔄ΔΠ (δὲ supra), γε F, γε ΓΞΣΥBCEaci, om. Z^{r}. 21 Ὀρθῶς 𝔄ΔΠ *Tur.*, Καὶ ὀρθῶς ς. 23 ἀγρίας ἢ περιστ. Π^{a} Γ^{2}.

pretes omnes praeter Schleiermacherum erraverunt, quod ἔφη acceperunt iubendi potestate, quae apud Atticos rarissima est. Cf. Krueger. Dial. poet. Synt. § 55, 3, 13. Nunquam enim sophistae omnes res, priusquam de iis disputaretur, definiendo explicari iusserunt; verbis enim tantum rixabantur. Inde facti sunt eorum sermones, quibus exitus imponebatur nullus. Cf. Gorg. 457 CD Phaedr. 237 C. Socrates igitur h. l. dicit: quae mea est natura, nulla re definita disputare non possum; si vero adesset sophista, talibus se abstinere asseveraret eumque, qui talia dicit, valde increparet.

2 φαῦλοι. Cf. ad p. 154 E.

9 Ἐπιστήμης που ἕξιν. Euthyd. 277 B Τὸ δ᾽ ἐπίστασθαι — ἄλλο τι ἢ ἔχειν ἐπιστήμην ἤδη ἐστίν; Cpl.

23 περιστεράς. 'Etiam περιστε-

στερὰς ἢ τι ἄλλο θηρεύσας οἴκοι κατασκευασάμενος περιστερεῶνα 197 *τρέφοι. τρόπον μὲν γὰρ ἄν πού τινα φαῖμεν αὐτὸν αὐτὰς ἀεὶ ἔχειν, ὅτι δὴ κέκτηται. ἢ γάρ;*

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΣΩ. *Τρόπον δέ γ' ἄλλον οὐδεμίαν ἔχειν, ἀλλὰ δύναμιν μὲν αὐτῷ περὶ αὐτὰς παραγεγονέναι, ἐπειδὴ ἐν οἰκείῳ περιβόλῳ ὑποχειρίους ἐποιήσατο, λαβεῖν καὶ σχεῖν, ἐπειδὰν βούληται, θηρευσαμένῳ ἣν ἂν ἀεὶ ἐθέλῃ, καὶ* D *πάλιν ἀφιέναι· καὶ τοῦτο ἐξεῖναι ποιεῖν, ὁποσάκις ἂν δοκῇ αὐτῷ.*

ΘΕΑΙ. *Ἔστι ταῦτα.*

ΣΩ. *Πάλιν δή, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν κήρινόν τι ἐν ταῖς ψυχαῖς κατεσκευάζομεν οὐκ οἶδ' ὅ τι πλάσμα, νῦν αὖ ἐν ἑκάστῃ ψυχῇ ποιήσωμεν περιστερεῶνά τινα παντοδαπῶν ὀρνίθων, τὰς μὲν κατ' ἀγέλας οὔσας χωρὶς τῶν ἄλλων, τὰς δὲ κατ' ὀλίγας, ἐνίας δὲ μόνας διὰ πασῶν ὅπῃ ἂν τύχωσι πετομένας.*

ΘΕΑΙ. *Πεποιήσθω δή. ἀλλὰ τί τοὐντεῦθεν;* E

ΣΩ. *Παιδίων μὲν ὄντων φάναι χρὴ εἶναι τοῦτο τὸ ἀγγεῖον κενόν, ἀντὶ δὲ τῶν ὀρνίθων ἐπιστήμας νοῆσαι· ἣν δ' ἂν ἐπιστήμην κτησάμενος καθείρξῃ εἰς τὸν περίβολον, φάναι αὐτὸν μεμαθηκέναι ἢ εὑρηκέναι τὸ πρᾶγμα οὗ ἦν αὕτη ἡ ἐπιστήμη, καὶ τὸ ἐπίστασθαι τοῦτ' εἶναι.*

3 *ὅτι δὴ Hdf.*, *ὅ, τι δὴ* ς, *ὅτι δὲ δὴ Δ*[e] *Π*[c]. 7 *σχεῖν* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *ἔχειν* * ς, *ἴσχειν Tur.* de Winckelmanni coniectura. 17 *πετομένας* 𝔄 *Δ Π Hdf.*, *πετωμένας* ς. 21 *καθείρξῃ* 𝔄 *Δ Π Hdf.* de Stephani coniectura, *καθείρξει Λ* H ς.

ραὶ natura f e r a e sunt aves, non tantum *πελειάδες*. Arist. histor. V 13 *ἔστι γὰρ ἕτερον πελειὰς καὶ περιστερά. ἐλάττων μὲν οὖν ἡ πελειάς, τιθασσὸν δὲ γίνεται μᾶλλον ἡ περιστερά* etc.' Hdf.

2 *τρόπον μὲν γάρ*. Haec usque ad *Ἔστι ταῦτα* accipienda sunt quasi per parenthesin dicta essent.

6 *μὲν*. 'Prorsus ita p. 201 B *Οὐδαμῶς ἔγωγε οἶμαι, ἀλλὰ πεῖσαι μέν.*' Heindorfius. 'Videtur in talibus *μὲν* nihil aliud esse quam attenuatum *μήν*, quod quia post secundum demum tertiumve enuntiati vocabulum infertur, de vi sua non nihil amisisse putare licet.' Stallbaumius.

15 *τὰς μὲν — οὔσας*. *ποιεῖν* f i n g e r e cum accusativo et participio iungitur etiam Gorg. 525 E *Θερσίτην δὲ — οὐδεὶς πεποίηκε μεγάλαις τιμωρίαις συνεχόμενον ὡς ἀνίατον*. Cf. ad p. 158 A.

16 *μόνας διὰ πασῶν*, 'p e r o m n e s, ita ut non volent seorsum *χωρὶς τῶν ἄλλων*, velut illae *κατ' ἀγέλας οὖσαι*, sed modo per hunc, modo per illum gregem vagentur.' Heind.

22 *μεμαθηκέναι ἢ εὑρηκέναι*.

ΘΕΑΙ. Ἔστω.

198 *ΣΩ.* Τὸ τοίνυν πάλιν ἣν ἂν βούληται τῶν ἐπιστημῶν θηρεύειν καὶ λαβόντα ἴσχειν καὶ αὖθις ἀφιέναι σκόπει τίνων δεῖται ὀνομάτων, εἴτε τῶν αὐτῶν ὧν τὸ πρῶτον, ὅτε ἐκτᾶτο, εἴτε ἑτέρων· μαθήσει δ' ἐντεῦθεν σαφέστερον τί λέγω. ἀριθμητικὴν μὲν γὰρ λέγεις τέχνην;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ταύτην δὴ ὑπόλαβε θήραν ἐπιστημῶν ἀρτίου τε καὶ περιττοῦ παντός.

ΘΕΑΙ. Ὑπολαμβάνω.

ΣΩ. Ταύτῃ δή, οἶμαι, τῇ τέχνῃ αὐτός τε ὑποχει-
B ρίους τὰς ἐπιστήμας τῶν ἀριθμῶν ἔχει καὶ ἄλλῳ παραδίδωσιν ὁ παραδιδούς.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ καλοῦμέν γε παραδιδόντα μὲν διδάσκειν, παραλαμβάνοντα δὲ μανθάνειν, ἔχοντα δὲ δὴ τῷ κεκτῆσθαι ἐν τῷ περιστερεῶνι ἐκείνῳ ἐπίστασθαι.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Τῷ δὲ δὴ ἐντεῦθεν ἤδη πρόσσχες τὸν νοῦν. ἀριθμητικὸς γὰρ ὢν τελέως ἄλλο τι πάντας ἀριθμοὺς ἐπίσταται; πάντων γὰρ ἀριθμῶν εἰσιν αὐτῷ ἐν τῇ ψυχῇ ἐπιστῆμαι.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

C *ΣΩ.* Ἦ οὖν ὁ τοιοῦτος ἀριθμοῖ ἄν ποτέ τι ἢ αὐτὸς πρὸς αὑτὸν αὐτὰ ἢ ἄλλο τι τῶν ἔξω ὅσα ἔχει ἀριθμόν;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

5 *ἐντεῦθεν* 𝔄 Δ Π *Stb.*, *ἐνθένδε* ς. 16 *δὲ* ante *δὴ* om. 𝔄 Δ Π. *δὴ* om. Π[1e]. 19 *δὲ* add. 𝔄 Δ[a] Π *Tur.*, om. ς. *πρόσσχες* B[a] (B[1e]) ab *Bkk.*, *πρόσχες* ς. 20 *ἐπίστασαι* 𝔄 Δ[e] Π[1e]. 25 *αὐτὰ* libri omnes praeter Δ, qui om. Reposuit *Bkk.*, seclusit *Hrm.*, *ἐντὸς* ς de Cornarii coniectura. *ἢ αὐτὰ πρὸς αὑτὸν ἢ ἄλλο τι* Schleiermacherus.

Alc. I 106 D *Οὐκοῦν ταῦτα μόνον οἶσθα, ἃ παρ' ἄλλων ἔμαθες ἢ αὐτὸς ἐξεῦρες;*

8 *θήραν ἐπιστημῶν ἀρτίου.* Gorg. 451 B *ἡ ἀριθμητικὴ τέχνη — (ἐστὶ) τῶν περὶ τὸ ἄρτιόν τε καὶ περιττόν, ὅσα ἂν ἑκάτερα τυγχάνῃ ὄντα.*

12 *ἔχει* 'sc. *ὁ ἔχων*, quod omisit Plato statim illud *ὁ παραδιδοὺς* additurus.' Heind.

15 *καλοῦμεν.* Cf. ad p. 160 B.

20 *ἀριθμητικὸς γὰρ ὢν τελέως.* Adverbium subiicitur, cum vi sua emineat. Cf. p. 194 E *ἢ ὑγρὸν σφόδρα*, p. 207 C *κατὰ μεῖζον ἔτι.* Cf. ad p. 177 D.

25 *αὐτὰ* Schleiermacherus ita explicat, ut sit pro *αὐτοὺς τοὺς ἀριθμοὺς* et opponatur verbis *ἄλλο τι τῶν ἔξω ὅσα ἔχει ἀριθμόν.*

ΣΩ. Τὸ δὲ ἀριθμεῖν γε οὐκ ἄλλο τι θήσομεν τοῦ σκοπεῖσθαι πόσος τις ἀριθμὸς τυγχάνει ὤν.

ΘΕΑΙ. Οὕτω.

ΣΩ. Ὃ ἄρα ἐπίσταται, σκοπούμενος φαίνεται ὡς οὐκ εἰδώς, ὃν ὡμολογήκαμεν ἅπαντα ἀριθμὸν εἰδέναι. ἀκούεις γάρ που τὰς τοιαύτας ἀμφισβητήσεις.

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

XXXVII. *ΣΩ.* Οὐκοῦν ἡμεῖς ἀπεικάζοντες τῇ τῶν περιστερῶν κτήσει τε καὶ θήρᾳ ἐροῦμεν ὅτι διττὴ ἦν ἡ D θήρα, ἡ μὲν πρὶν ἐκτῆσθαι τοῦ κεκτῆσθαι ἕνεκα, ἡ δὲ κεκτημένῳ τοῦ λαβεῖν καὶ ἔχειν ἐν ταῖς χερσὶν ἃ πάλαι ἐκέκτητο. οὕτω δὲ καὶ ὧν πάλαι ἐπιστῆμαι ἦσαν αὐτῷ μαθόντι καὶ ἠπίστατο αὐτά, πάλιν ἔστι καταμανθάνειν ταὐτὰ ταῦτα ἀναλαμβάνοντα τὴν ἐπιστήμην ἑκάστου καὶ ἴσχοντα, ἣν ἐκέκτητο μὲν πάλαι, πρόχειρον δ' οὐκ εἶχε τῇ διανοίᾳ;

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Τοῦτο δὴ ἄρτι ἠρώτων, ὅπως χρὴ τοῖς ὀνόμασι E χρώμενον λέγειν περὶ αὐτῶν, ὅταν ἀριθμήσων ἴῃ ὁ ἀριθμητικὸς ἤ τι ἀναγνωσόμενος ὁ γραμματικός. ὡς ἐπιστάμενος ἄρα ἐν τῷ τοιούτῳ πάλιν ἔρχεται μαθησόμενος παρ' ἑαυτοῦ ἃ ἐπίσταται;

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἄτοπον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλ' ἃ οὐκ ἐπίσταται φῶμεν αὐτὸν ἀναγνώσεσθαι καὶ ἀριθμήσειν, δεδωκότες αὐτῷ πάντα μὲν γράμματα, πάντα δὲ ἀριθμὸν ἐπίστασθαι; 199

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἄλογον.

ΣΩ. Βούλει οὖν λέγωμεν ὅτι τῶν μὲν ὀνομάτων οὐ-

13 *καὶ* add. C H Γ^2 B^{2e} F^2 b^2 *Bkk.*, ἧ Π^2 *Tur.*, ἢ a, ἣ *Hdf.* cum Ficino ('quaeve antea novi'), om. cum ceteris libris ς. *ἠπίστατό τε* E^2, *ἐπίστατο* 𝔄 Δ^a Σ Y Z^r B^{1a}.

9 *ἦν*: p. 197 C.

13 *καὶ ἠπίστατο αὐτά.* Cf. ad p. 192 A.

ἔστι καταμανθάνειν — ἀναλαμβάνοντα. Cf. p. 201 B *περὶ ὧν ἰδόντι μόνον ἔστιν εἰδέναι.*

18 *Τοῦτο δὴ ἄρτι ἠρώτων*, 'hoc igitur erat quod interrogabam, quibusnam oporteat uti vocabulis eum qui de his loquatur. Apte contulit Heindorfius de rep. II 377 A *τοῦτο δὴ ἔλεγον ὅτι μουσικῆς πρότερον ἁπτέον ἢ γυμναστικῆς.* Alcib. I 129 D *τοῦτο τοίνυν ἄρτι ἠρώτων εἰ ὁ χρώμενός τε καὶ ᾧ χρῆται ἀεὶ δοκεῖ ἕτερον εἶναι.*' Stallbaumius.

199 δὲν ἡμῖν μέλει, ὅπῃ τις χαίρει ἕλκων τὸ ἐπίστασθαι καὶ μανθάνειν, ἐπειδὴ δὲ ὡρισάμεθα ἕτερον μέν τι τὸ κεκτῆσθαι τὴν ἐπιστήμην, ἕτερον δὲ τὸ ἔχειν, ὃ μέν τις ἔκτηται μὴ κεκτῆσθαι ἀδύνατόν φαμεν εἶναι, ὥστε οὐδέποτε συμβαίνει ὅ τις οἶδε μὴ εἰδέναι, ψευδῆ μέντοι δόξαν οἷόν τ' εἶναι περὶ αὐτοῦ λαβεῖν; μὴ γὰρ ἔχειν τὴν ἐπιστήμην
B τούτου οἷόν τε, ἀλλ' ἑτέραν ἀντ' ἐκείνης, ὅταν θηρεύων τινὰ ἀπ' αὐτοῦ ἐπιστήμην διαπετομένων ἀνθ' ἑτέρας ἑτέραν ἁμαρτὼν λάβῃ, ὅτε ἄρα τὰ ἕνδεκα δώδεκα ᾠήθη εἶναι, τὴν τῶν ἕνδεκα ἐπιστήμην ἀντὶ τῆς τῶν δώδεκα λαβὼν τὴν ἐν ἑαυτῷ οἷον φάτταν ἀντὶ περιστερᾶς.

ΘΕΑΙ. Ἔχει γὰρ οὖν λόγον.

ΣΩ. Ὅταν δέ γε ἣν ἐπιχειρεῖ λαβεῖν λάβῃ, ἀψευδεῖν τε καὶ τὰ ὄντα δοξάζειν τότε, καὶ οὕτω δὴ εἶναι ἀληθῆ τε
C καὶ ψευδῆ δόξαν, καὶ ὧν ἐν τοῖς πρόσθεν ἐδυσχεραίνομεν οὐδὲν ἐμποδὼν γίγνεσθαι; ἴσως οὖν μοι συμφήσεις. ἢ πῶς ποιήσεις;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

1 ἕλκων] καλῶν *Hsch.* 4 συμβαίνειν *Hsch.* de Heindorfii coniectura. 8 τινὰ τῶν ἐπ' αὐτῷ ἐπιστημῶν διαπετομένων coni. *Hdf.*, τινὰ τῶν ἀπ' αὐτοῦ ἐπιστημῶν διαπετομένων aut τινὰ τῶν ἀπ' αὐτοῦ διαπετομένων coni. *Stb.*, τινά πού ποτ' ἐπιστήμην διαπετομένων cod. quidam Vind. Bastii. 'Ficinus videtur legisse: τινὰ ἀπ' ἀδύτου ἐπιστήμην.' Winckelmannus. διαπετομένων *Hdf.* de Fischeri coniectura, διαπετωμένων C, διαπεπταμένων ς. 9 ὅτε ἄρα — 11 λαβὼν *Stb.*, ὅτε ἄρα — 11 περιστερᾶς *Hsch.* glossema habet. ᾠήθη 𝔄ΔΠ *Bkk.*, οἰηθῆναι (om. εἶναι) F[1], οἰηθῇ *ς. 11 ἑαυτῷ 𝔄ΔΠ *Bkk.*, αὐτῷ ς. 13 ἐπιχειρεῖ 𝔄ΔΠ *Hdf.*, ἐπιχειρῇ E ς. 15 πρόσθεν 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ἔμπροσθεν *ς.

4 φαμεν 'nexum a praegresso ὅτι.' Heind.

7 τούτου, huius rei ad contemplandum propositae.

οἷόν τε 'sc. εἶναι.' Heind.

8 τινὰ ἀπ' αὐτοῦ ἐπιστήμην διαπετομένων. Haec verba Platonica non esse omnes fere concedunt, quamquam quid iis significetur ambigi non potest. Stallbaumius ea ita interpretatus est, quasi legerentur quae legenda esse suspicatus est. Sed recte Heindorfius ἀπ' αὐτοῦ neque ad θηρεύων neque ad διαπετομένων apte trahi posse vidit aliterque haec legisse videri Ficinum, cum vertat: 'quando aliquis nostrum unam quandam ex internis scientiis aucupans.' Hinc dubium esse non potest, quin corruptionis sedes sit in verbis ἀπ' αὐτοῦ. Recte fortasse omnia se haberent, si legeretur: τινὰ τῶν αὐτοῦ ἐπιστημῶν διαπετομένων.

11 τὴν ἐν ἑαυτῷ Heindorfius sublata hypostigme traxit ad seq. φάτταν. Schleiermacherus: *gleichsam seine Holztaube statt einer Kropftaube.*

ΣΩ. *Καὶ γὰρ τοῦ μὲν ἃ ἐπίσταται μὴ ἐπίστασθαι ἀπηλλάγμεθα· ἃ γὰρ κεκτήμεθα μὴ κεκτῆσθαι οὐδαμοῦ ἔτι συμβαίνει, οὔτε ψευσθεῖσί τινος οὔτε μή. δεινότερον μέντοι πάθος ἄλλο παραφαίνεσθαί μοι δοκεῖ —*

ΘΕΑΙ. *Τὸ ποῖον;*

ΣΩ. *Εἰ ἡ τῶν ἐπιστημῶν μεταλλαγὴ ψευδὴς γενήσεταί ποτε δόξα.*

ΘΕΑΙ. *Πῶς δή;*

ΣΩ. *Πρῶτον μὲν τό τινος ἔχοντα ἐπιστήμην τοῦτο* D *αὐτὸ ἀγνοεῖν μὴ ἀγνωμοσύνῃ ἀλλὰ τῇ ἑαυτοῦ ἐπιστήμῃ· ἔπειτα ἕτερον αὖ τοῦτο δοξάζειν, τὸ δ' ἕτερον τοῦτο, πῶς οὐ πολλὴ ἀλογία, ἐπιστήμης παραγενομένης γνῶναι μὲν τὴν ψυχὴν μηδέν, ἀγνοῆσαι δὲ πάντα; ἐκ γὰρ τούτου τοῦ λόγου κωλύει οὐδὲν καὶ ἄγνοιαν παραγενομένην γνῶναί τι ποιῆσαι καὶ τυφλότητα ἰδεῖν, εἴπερ καὶ ἐπιστήμη ἀγνοῆσαί ποτέ τινα ποιήσει.*

ΘΕΑΙ. *Ἴσως γάρ, ὦ Σώκρατες, οὐ καλῶς τὰς ὄρνι-* E *θας ἐτίθεμεν ἐπιστήμας μόνον τιθέντες, ἔδει δὲ καὶ ἀνεπιστημοσύνας τιθέναι ὁμοῦ συνδιαπετομένας ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ τὸν θηρεύοντα τοτὲ μὲν ἐπιστήμην λαμβάνοντα, τοτὲ δ' ἀνεπιστημοσύνην τοῦ αὐτοῦ πέρι ψευδῆ μὲν δοξάζειν τῇ ἀνεπιστημοσύνῃ, ἀληθῆ δὲ τῇ ἐπιστήμῃ.*

ΣΩ. *Οὐ ῥᾴδιόν γε, ὦ Θεαίτητε, μὴ ἐπαινεῖν σε. ὃ μέντοι εἶπες, πάλιν ἐπίσκεψαι. ἔστω μὲν γὰρ ὡς λέγεις· ὁ δὲ δὴ τὴν ἀνεπιστημοσύνην λαβὼν ψευδῆ μέν, φῄς,* 200 *δοξάσει. ἦ γάρ;*

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΣΩ. *Οὐ δήπου καὶ ἡγήσεταί γε ψευδῆ δοξάζειν.*

1 *ἐπίσταται* Π[1e] *Hdf.*, *ἐπίστανται* *ς *Hrm.* 4 *παρεμφαίνεσθαι* ΞΣΥΖ[r] *Hsch.* 6 *μεταλλαγὴ* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *ἐπαλλαγὴ* ς. 20 *τότε — τότε* Δ[a] Π[a].

1 *ἃ ἐπίσταται* 'sc. *τις*.' Hdf. Cf. ad p. 163E.

5 *Τὸ ποῖον;* Theaetetus valde avens scire quid sit illud gravius, intempestive Socratis orationem interrumpit; Socrates autem, priusquam ei respondet, quae dicturus est, dicit plene.

9 *Πρῶτον μὲν τό τινος ἔχ.* Primum quod quis, cum habeat scientiam alicuius rei eam ipsam nesciat..., deinde quod hanc rem habeat pro alia, aliam autem pro hac: quidni multae sit temeritatis animum, cum scientia adsit, nihil cognoscere, sed omnia ignorare? Eadem structurae ratio, quae est p. 144A.

200 *ΘΕΑΙ.* Πῶς γάρ;

ΣΩ. Ἀλλ᾽ ἀληθῆ γε, καὶ ὡς εἰδὼς διακείσεται περὶ
ὧν ἔψευσται.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Ἐπιστήμην ἄρα οἰήσεται τεθηρευκὼς ἔχειν, ἀλλ᾽
οὐκ ἀνεπιστημοσύνην.

ΘΕΑΙ. Δῆλον.

ΣΩ. Οὐκοῦν μακρὰν περιελθόντες πάλιν ἐπὶ τὴν
πρώτην πάρεσμεν ἀπορίαν. ὁ γὰρ ἐλεγκτικὸς ἐκεῖνος γε-
B λάσας φήσει· πότερον, ὦ βέλτιστοι, ἀμφοτέρας τις εἰδώς,
ἐπιστήμην τε καὶ ἀνεπιστημοσύνην, ἣν οἶδεν, ἑτέραν αὐ-
τὴν οἴεταί τινα εἶναι ὧν οἶδεν; ἢ οὐδετέραν αὐτοῖν εἰδώς,
ἣν μὴ οἶδε, δοξάζει ἑτέραν ὧν οὐκ οἶδεν; ἢ τὴν μὲν εἰ-
δώς, τὴν δ᾽ οὔ, ἣν οἶδεν, ἣν μὴ οἶδεν; ἢ ἣν μὴ οἶδεν,
ἣν οἶδεν ἡγεῖται; ἢ πάλιν αὖ μοι ἐρεῖτε ὅτι τῶν ἐπιστη-
μῶν καὶ ἀνεπιστημοσυνῶν εἰσὶν αὖ ἐπιστῆμαι, ἃς ὁ κεκτη-
μένος ἐν ἑτέροις τισὶ γελοίοις περιστερεῶσιν ἢ κηρίνοις
C πλάσμασι καθείρξας, ἕωσπερ ἂν κεκτῆται, ἐπίσταται, καὶ
ἐὰν μὴ προχείρους ἔχῃ ἐν τῇ ψυχῇ; καὶ οὕτω δὴ ἀναγκα-
σθήσεσθε εἰς ταὐτὸν περιτρέχειν μυριάκις οὐδὲν πλέον
ποιοῦντες; τί πρὸς ταῦτα, ὦ Θεαίτητε, ἀποκρινούμεθα;

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, ἔγωγε οὐκ ἔχω
τί χρὴ λέγειν.

ΣΩ. Ἆρ᾽ οὖν ἡμῖν, ὦ παῖ, καλῶς ὁ λόγος ἐπιπλήττει
καὶ ἐνδείκνυται ὅτι οὐκ ὀρθῶς ψευδῆ δόξαν προτέραν
D ζητοῦμεν ἐπιστήμης ἐκείνην ἀφέντες; τὸ δ᾽ ἔστιν ἀδύνα-
τον γνῶναι, πρὶν ἄν τις ἐπιστήμην ἱκανῶς λάβῃ τί ποτ᾽
ἐστίν.

οἶν
11 τε om. Δ[a]. 12 *αὐτοῖν* Hb *Bkk.*, *αὐτὴν* E, *αὐταῖν* *Hdf.* de Stephani coniectura, *αὐτὴν* *ς. 25 *προτέραν*] *ἑτέραν* 𝔄 Δ Π[1o]. 27 *λάβῃ* 𝔄 Δ Π *Bkk.*, *λάβοι* ς.

8 **ἐπὶ τὴν πρώτην πάρεσμεν ἀπορίαν**, ad primam pervenimus difficultatem. Cf. p. 188 sq. Sauppius ad Dem. Ol. I 8.

9 **ὁ γὰρ ἐλεγκτικὸς ἐκεῖνος** 'quem loquentem induxerat p. 195 C ἄν τις ἔρηταί με· ὦ Σώκρ.' Heind.

10 **πότερον, ὦ βέλτ.** Si ὅ τις οἶδεν est +A, ὅ τις μὴ οἶδεν —A, p. 192 A paullum alio ordine demonstratum erat confundi non posse

+ A cum + A
— A ,, — A
+ A ,, — A
— A ,, + A.

20 **εἰς ταὐτὸν περιτρέχειν** dictum ut p. 160 E ἐν κύκλῳ περιτρέχειν.

25 **οὐκ ὀρθῶς ψ. δ.** Cf. p. 196 D.

ΘΕΑΙ. *Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ παρόντι ὡς λέγεις οἴεσθαι.*

XXXVIII. *ΣΩ.* *Τί οὖν τις ἐρεῖ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐπιστήμην; οὐ γάρ που ἀπεροῦμέν γέ πω;*

ΘΕΑΙ. *Ἥκιστα, ἐάνπερ μὴ σύ γε ἀπαγορεύῃς.*

ΣΩ. *Λέγε δή, τί ἂν αὐτὸ μάλιστα εἰπόντες ἥκιστ' ἂν ἡμῖν αὐτοῖς ἐναντιωθεῖμεν;*

ΘΕΑΙ. *Ὅπερ ἐπεχειροῦμεν, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ* E
πρόσθεν· οὐ γὰρ ἔχω ἔγωγε ἄλλο οὐδέν.

ΣΩ. *Τὸ ποῖον;*

ΘΕΑΙ. *Τὴν ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην εἶναι. ἀναμάρτητόν γέ πού ἐστι τὸ δοξάζειν ἀληθῆ, καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ γιγνόμενα πάντα καλὰ καὶ ἀγαθὰ γίγνεται.*

ΣΩ. *Ὁ τὸν ποταμὸν καθηγούμενος, ὦ Θεαίτητε, ἔφη ἄρα δείξειν αὐτό· καὶ τοῦτο ἐὰν ἰόντες ἐρευνῶμεν, τάχ' ἂν ἐμπόδιον γενόμενον αὐτὸ φήνειε τὸ ζητούμενον, μέ-* 201
νουσι δὲ δῆλον οὐδέν.

ΘΕΑΙ. *Ὀρθῶς λέγεις· ἀλλ' ἴωμέν γε καὶ σκοπῶμεν.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν τοῦτό γε βραχείας σκέψεως· τέχνη γάρ σοι ὅλη σημαίνει μὴ εἶναι ἐπιστήμην αὐτό.*

ΘΕΑΙ. *Πῶς δή; καὶ τίς αὕτη;*

ΣΩ. *Ἡ τῶν μεγίστων εἰς σοφίαν, οὓς δὴ καλοῦσι ῥήτοράς τε καὶ δικανικούς. οὗτοι γάρ που τῇ ἑαυτῶν*

4 *γάρ που Π*[a] *Stb.*, *γάρ πω ς.* *γέ πω*] 'Immo *γέ που.*' Baiterus. *γε, ὦ Θεαίτητε. ΘΕΑΙ. Ἥκιστα* coni. *Hdf.* 7 *ἂν*] *ἂν αὐτὸ Δ Π*[1e]. 12 *γάρ που* *Hsch.* 17 *δὴ* *Tur. Hrm.* 20 *ὅλη τις* coni. *Hdf.* 22 *Ἡ* om. 𝔄 *Δ Π*[1e].

4 *πω* particula nonnunquam remotior a praegressa negatione. Exempla congessit Stallbaumius ad Euthyd. p. 283 C.

8 *ἐν τῷ πρόσθεν*: p. 187 B.

13 *πάντα καλὰ* habet usum fere proverbialem. Cf. Boeckhius ad Mino. p. 89, Winckelmannus ad Euthyd. 293 D.

15 *ἄρα δείξειν αὐτό*: *ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς πείρας γιγνωσκομένων. κατιόντων γάρ τινων εἰς ποταμὸν πρὸς τὸ διαπεράσαι ἤρετό τις τὸν προηγούμενον εἰ βάθος ἔχει τὸ ὕδωρ. ὁ δὲ ἔφη· αὐτὸ δείξει.* Schol. R. Cf. Leutschius ad Greg. Cypr. Leid. II 92. Formula legitur etiam Prot. 329 B et Hipp. mai. 288 B. 'Pro *ἄρα δείξειν αὐτὸ* exspectabas *δείξειν ἄρα αὐτό.* At nimirum de *ἄρα* quoque valet quod de *πού, τοίνυν, δή,* aliis voculis scripsimus ad Phaedr. p. 258 A.' Stallbaumius.

καὶ τοῦτο ἐὰν ἰόντες. 'Illa *ἐμπόδιον γενόμενον* pertinent haud dubie ad praegressum *τοῦτο, τὸ ζητούμενον* autem quarto casu est positum pendens a verbo *φήνειε.*' Heindorfius.

23 *οὗτοι γάρ που.* Polit. 304 C *τίνι τὸ πειστικὸν οὖν ἀποδώσο-*

201 τέχνῃ πείθουσιν οὐ διδάσκοντες, ἀλλὰ δοξάζειν ποιοῦντες
ἃ ἂν βούλωνται. ἢ σὺ οἴει δεινούς τινας οὕτω διδασκά-
B λους εἶναι, ὥστε οἷς μὴ παρεγένοντό τινες ἀποστερουμέ-
νοις χρήματα ἤ τι ἄλλο βιαζομένοις, τούτοις δύνασθαι
πρὸς ὕδωρ σμικρὸν διδάξαι ἱκανῶς τῶν γενομένων τὴν
ἀλήθειαν;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ἔγωγε οἶμαι, ἀλλὰ πεῖσαι μέν.

ΣΩ. Τὸ πεῖσαι δ' οὐχὶ δοξάσαι λέγεις ποιῆσαι;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅταν δικαίως πεισθῶσι δικασταὶ περὶ
ὧν ἰδόντι μόνον ἔστιν εἰδέναι, ἄλλως δὲ μή, ταῦτα τότε
C ἐξ ἀκοῆς κρίνοντες, ἀληθῆ δόξαν λαβόντες, ἄνευ ἐπιστή-
μης ἔκριναν, ὀρθὰ πεισθέντες, εἴπερ εὖ ἐδίκασαν;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκ ἄν, ὦ φίλε, εἴ γε ταὐτὸν ἦν δόξα τε ἀλη-
θὴς [καὶ δικαστήρια] καὶ ἐπιστήμη, ὀρθά ποτ' ἂν δικαστὴς
ἄκρος ἐδόξαζεν ἄνευ ἐπιστήμης· νῦν δὲ ἔοικεν ἄλλο τι
ἑκάτερον εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ὅ γε ἐγώ, ὦ Σώκρατες, εἰπόντος του ἀκού-
σας ἐπελελήσμην, νῦν δ' ἐννοῶ. ἔφη δὲ τὴν μὲν μετὰ
D λόγου ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην εἶναι, τὴν δὲ ἄλογον ἐκτὸς
ἐπιστήμης· καὶ ὧν μὲν μή ἐστι λόγος, οὐκ ἐπιστητὰ εἶναι,
οὑτωσὶ καὶ ὀνομάζων, ἃ δ' ἔχει, ἐπιστητά.

4 τούτοις 𝔄^{c} Δ^{e} Π^{1e} *Stb.*, τούτους ς. 7 ἀλλὰ πεῖσαι μέν Socrati tribuunt Δ^{a} Π^{a} B^{a}. 16 καὶ δικαστήρια seclusit *Bkk.* δικαστήρια 𝔄 Δ Π, δικαστήριον *ς, δικαστικὴ Buttmannus, δικάστρια Winckelmannus coll. Euthyd. 297 C, δικαστοῦ ἀξία coni. *Cpl.* 22 ὧι 𝔄, ὧ Δ Π^{1e}. 23 ὀνομάζω 𝔄 Δ^{e} (ὀνομάζων Δ^{a}) Π^{1e}. ἃ δ'] ἀλλ 𝔄 Δ^{a}.

μεν ἐπιστήμῃ πλήθους τε καὶ ὄχλου διὰ μυθολογίας ἀλλὰ μὴ διὰ διδαχῆς; — Φανερόν, οἶμαι, καὶ τοῦτο ῥητορικῇ δοτέον ὄν. Phaedr. 272 D τὸ παράπαν γὰρ οὐδὲν ἐν τοῖς δικαστηρίοις τούτων ἀληθείας μέλειν οὐδενί, ἀλλὰ τοῦ πιθανοῦ. τοῦτο δ' εἶναι τὸ εἰκός, ᾧ δεῖν προσέχειν τὸν μέλλοντα τέχνῃ ἐρεῖν. Cf. Gorg. 454 E.

3 τινες 'sc. iudices.' Heind.

4 τούτοις iungendum cum τῶν γενομένων. De hyperbato cf. p. 176 D.

7 ἀλλὰ πεῖσαι μέν. Cf. ad p. 197 C.

16 καὶ δικαστήρια. 'Fortasse aliquis ad δικαστὴς ἄκρος adscripserat in margine καὶ δικαστήριον, quod dein per errorem in alienum locum translatum et ipsis Platonis verbis insertum est.' Stallbaumius. Sed I. Braunus de hyperb. Pl. p. 27 dicta haec putat pro δόξα τε ἀληθὴς καὶ ἐπιστήμη, ὀρθά ποτ' ἂν δικαστὴς ἄκρος καὶ δικαστήριον ἐδόξαζεν. Eundem locum etiam Schleiermacherus verbis omissis tribuit.

23 οὑτωσὶ καὶ ὀνομάζειν. 'Vocabulum ἐπιστητὸν Platonis aetate novatum fuisse, argumento

ΣΩ. Ἡ καλῶς λέγεις. τὰ δὲ δὴ ἐπιστητὰ ταῦτα καὶ μὴ πῇ διήρει, λέγε, εἰ ἄρα κατὰ ταὐτὰ σύ τε κἀγὼ ἀκηκόαμεν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' οὐκ οἶδα εἰ ἐξευρήσω· λέγοντος μέντ' ἂν ἑτέρου, ὡς ἐγῷμαι, ἀκολουθήσαιμι.

XXXIX. *ΣΩ.* Ἄκουε δὴ ὄναρ ἀντὶ ὀνείρατος. ἐγὼ γὰρ αὖ ἐδόκουν ἀκούειν τινῶν ὅτι τὰ μὲν πρῶτα οἱονπερεὶ E στοιχεῖα, ἐξ ὧν ἡμεῖς τε συγκείμεθα καὶ τἆλλα, λόγον οὐκ ἔχοι. αὐτὸ γὰρ καθ' αὑτὸ ἕκαστον ὀνομάσαι μόνον εἴη, προσειπεῖν δὲ οὐδὲν ἄλλο δυνατόν, οὔθ' ὡς ἔστιν, οὔθ' ὡς οὐκ ἔστιν· ἤδη γὰρ ἂν οὐσίαν ἢ μὴ οὐσίαν αὐτῷ προστίθεσθαι, 202 δεῖν δὲ οὐδὲν προσφέρειν, εἴπερ αὐτὸ ἐκεῖνο μόνον τις ἐρεῖ. ἐπεὶ οὐδὲ τὸ αὐτὸ οὐδὲ τὸ ἐκεῖνο οὐδὲ τὸ ἕκαστον οὐδὲ τὸ μόνον οὐδὲ τὸ τοῦτο προσοιστέον οὐδ' ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ταῦτα μὲν γὰρ περιτρέχοντα πᾶσι προσφέρεσθαι ἕτερα ὄντα ἐκείνων οἷς προστίθεται, δεῖν δέ, εἴπερ ἦν δυνατὸν αὐτὸ λέγεσθαι καὶ εἶχεν οἰκεῖον αὑτοῦ λόγον, ἄνευ τῶν ἄλλων ἁπάντων λέγεσθαι. νῦν δὲ ἀδύνατον εἶναι ὁτιοῦν τῶν πρώτων ῥηθῆναι λόγῳ· οὐ γὰρ B εἶναι αὐτὸ ἀλλ' ἢ ὀνομάζεσθαι μόνον· ὄνομα γὰρ μόνον ἔχειν· τὰ δὲ ἐκ τούτων ἤδη συγκείμενα ὥσπερ αὐτὰ

5 ἀκολουθήσαιμι *ΔΞΣ*ΥΖ^{r}CHB^{2e} (B^{a}) *Bkk.*, ἀκολουθησαίμην *ς. 7 οἱονπερ εἰ 𝔄, οἱονπερεὶ *ΔΠ Bkk.*, οἱαπερεὶ ς. 12 δεῖν *Δ*^{a}*Π*^{1a} *Hdf.*, δεῖ ς. 14 τὸ τοῦτο *Hdf.* de coniectura, τὸ τὸ Buttmannus, τοῦτο ς. 17 αὑτοῦ *Hdf.*, αὐτοῦ ς 20 αὐτὸ H. Bonitzius, spic. p. 24, αὐτῷ ς cum libris. 21 ἔχει 𝔄*ΔΠ*.

est, opinor, additamentum hoc *οὑτωσὶ καὶ ὀνομάζων*. De structura huius loci conf. simillimum locum in Gorg. 493 B.' Heind.

6 *ὄναρ ἀντὶ ὀνείρατος*. Plato etiam Crat. 439 C, ubi de ideis expositurus est, dicit: *σκέψαι γὰρ — ὃ ἔγωγε πολλάκις ὀνειρώττω.*

8 *λόγος* h. l. est definitio, explicatio, quae suum locum habet in compositis demum rebus; simplicissima autem quaeque elementa non possunt nisi nominari.

11 *ἤδη γάρ*: 'alioquin enim iam *οὐσίαν* et *μὴ οὐσίαν* huic additum iri.' Heind.

15 *περιτρέχοντα*, quae ubique locum habent, vulgaria. Cf. Phil. 15 D *Φαμέν που ταὐτὸν ἓν καὶ πολλὰ ὑπὸ λόγων γιγνόμενα περιτρέχειν πάντῃ καθ' ἕκαστον τῶν λεγομένων.*

19 *ῥηθῆναι λόγῳ* 'dicuntur quae explicantur definitione, quod opponitur *τῷ ὀνομάζεσθαι μόνον*. v. ad Crat. 399 A.' Stallb.

οὐ γὰρ εἶναι i. e. *οὐ γὰρ εἶναι* (= *δυνατὸν εἶναι*) *ἀλλ' ἢ ὀνομάζεσθαι μόνον αὐτό*. Ita conformatione plane inter se concinunt duo illa enuntiata, quae deinceps posita idem et affirmando et negando significant: *ἀδύνατον εἶναι ὁτιοῦν κτλ.*, *οὐ γὰρ εἶναι αὐτὸ κτλ.*

202 *πέπλεκται, οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν συμπλακέντα λόγον γεγονέναι· ὀνομάτων γὰρ συμπλοκὴν εἶναι λόγου οὐσίαν. οὕτω δὴ τὰ μὲν στοιχεῖα ἄλογα καὶ ἄγνωστα εἶναι, αἰσθητὰ δέ, τὰς δὲ συλλαβὰς γνωστάς τε καὶ ῥητὰς καὶ ἀληθεῖ δόξῃ δοξαστάς. ὅταν μὲν οὖν ἄνευ λόγου τὴν ἀληθῆ δόξαν τινός τις λάβῃ, ἀληθεύειν μὲν αὐτοῦ τὴν*
C *ψυχὴν περὶ αὐτό, γιγνώσκειν δ' οὔ· τὸν γὰρ μὴ δυνάμενον δοῦναί τε καὶ δέξασθαι λόγον ἀνεπιστήμονα εἶναι περὶ τούτου· προσλαβόντα δὲ λόγον δυνατόν τε ταῦτα πάντα γεγονέναι καὶ τελείως πρὸς ἐπιστήμην ἔχειν. οὕτως σὺ τὸ ἐνύπνιον ἢ ἄλλως ἀκήκοας;*

ΘΕΑΙ. Οὕτω μὲν οὖν παντάπασιν.

ΣΩ. Ἀρέσκει οὖν σε καὶ τίθεσαι ταύτῃ, δόξαν ἀληθῆ μετὰ λόγου ἐπιστήμην εἶναι;

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

D *ΣΩ. Ἆρ', ὦ Θεαίτητε, νῦν οὕτω τῇδε τῇ ἡμέρᾳ εἰλήφαμεν ὃ πάλαι καὶ πολλοὶ τῶν σοφῶν ζητοῦντες πρὶν εὑρεῖν κατεγήρασαν;*

ΘΕΑΙ. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, καλῶς λέγεσθαι τὸ νῦν ῥηθέν.

ΣΩ. Καὶ εἰκός γε αὐτὸ τοῦτο οὕτως ἔχειν· τίς γὰρ ἂν καὶ ἔτι ἐπιστήμη εἴη χωρὶς τοῦ λόγου τε καὶ ὀρθῆς δόξης; ἕν μέντοι τί με τῶν ῥηθέντων ἀπαρέσκει.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δή;

ΣΩ. Ὃ καὶ δοκεῖ λέγεσθαι κομψότατα, ὡς τὰ μὲν
E *στοιχεῖα ἄγνωστα, τὸ δὲ τῶν συλλαβῶν γένος γνωστόν.*

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν ὀρθῶς;

6 *τις λάβῃ* 𝔄 *Δ Π Hdf.*, *λάβῃ τις* E ϛ. 10 *γεγονέναι* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *γε γνῶναι* ϛ cum Cornario. 13 *τίθεσαι* 𝔄 *Δ Π Hdf.*, *τίθεσθαι* ϛ. 19 *Ἐμοὶ γοῦν* 𝔄 *Δ*ª *Π*ª *Bkk.*, *Ἔμοιγ' οὖν* ϛ. 21 *αὐτὸ*] *αὖ Hdf.* 22 *χωρὶς τοῦ λόγου* 𝔄 *Δ Π*ᶜ *Γ Tur.*, *χωρὶς λόγου* ϛ.

4 '*συλλαβὰς* h. l. dicit omnino *τὰ ἐκ στοιχείων συμπλακέντα*, non litterarum comprehensiones.' Heind.

9 '*ταῦτα πάντα* accusativus est, qui pendet ex *δυνατόν*: de qua constructione diximus ad Protag. 335 C.' Stallb.

13 *Ἀρέσκει — σε.* Cf. ad p. 172 D.

17 *καὶ πολλοὶ* 'sanequam multi; nam *καὶ* non copulat, sed intendit. v. ad Hipp. mai. 282 E.' Stallb.

18 *κατεγήρασαν.* Antisthenem significari suspicatur Susemihlius p. 200.

ΣΩ. Ἰστέον δή· ὥσπερ γὰρ ὁμήρους ἔχομεν τοῦ λόγου τὰ παραδείγματα, οἷς χρώμενος εἶπε πάντα ταῦτα.

ΘΕΑΙ. Ποῖα δή;

ΣΩ. Τὰ τῶν γραμμάτων στοιχεῖά τε καὶ συλλαβάς. ἢ οἴει ἄλλοσέ ποι βλέποντα ταῦτα εἰπεῖν τὸν εἰπόντα ἃ λέγομεν;

ΘΕΑΙ. Οὔκ, ἀλλ' εἰς ταῦτα.

XL. *ΣΩ.* Βασανίζωμεν δὴ αὐτὰ ἀναλαμβάνοντες, 203
μᾶλλον δὲ ἡμᾶς αὐτούς, οὕτως ἢ οὐχ οὕτως γράμματα ἐμάθομεν. φέρε πρῶτον· ἆρ' αἱ μὲν συλλαβαὶ λόγον ἔχουσι, τὰ δὲ στοιχεῖα ἄλογα;

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν καὶ ἐμοὶ φαίνεται. Σωκράτους γοῦν εἴ τις ἔροιτο τὴν πρώτην συλλαβὴν οὑτωσί· ὦ Θεαίτητε, λέγε τί ἐστι σω, τί ἀποκρινεῖ;

ΘΕΑΙ. Ὅτι σῖγμα καὶ ὦ.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτον ἔχεις λόγον τῆς συλλαβῆς;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Ἴθι δή, οὕτως εἰπὲ καὶ τὸν τοῦ σῖγμα λόγον. B

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς τοῦ στοιχείου τις ἐρεῖ στοιχεῖα; καὶ γὰρ δή, ὦ Σώκρατες, τό τε σῖγμα τῶν ἀφώνων ἐστί, ψόφος τις μόνον, οἷον συριττούσης τῆς γλώττης· τοῦ δ' αὖ βῆτα οὔτε φωνὴ οὔτε ψόφος, οὐδὲ τῶν πλείστων στοιχείων. ὥστε πάνυ εὖ ἔχει τὸ λέγεσθαι αὐτὰ ἄλογα, ὧν γε τὰ ἐναργέστατα αὐτὰ τὰ ἑπτὰ φωνὴν μόνον ἔχει, λόγον δὲ οὐδ' ὁντινοῦν.

3 *Τὰ ποῖα Hsch.* 4 *καὶ τὰς συλλαβάς Hsch.* 24 *εὖ ἔχει τὸ* 𝔄*ΔΠ Hdf.*, *ἔχει εὖ τὸ* Η, *ἔχει τὸ εὖ* *ς. 25 *ἐνεργέστατα* 𝔄*ΔΠ.* *αὐτὰ τὰ ἑπτὰ* 𝔄*ΔΠ Stb.*, *αὐτὰ ΛΞΣ*ΥΗZ^{r}B^{1e} *Bkk.*, *ἑπτὰ* CB^{2e}Ξ^{2}aci *Hsch.*, *ἑστὰ αὐτὰ Γ*, *ἑπτὰ αὐτὰ* *ς. *μόνον ἔχει ΔΠΓ*BCEFH

1 *Ἰστέον.* '*εἰδέναι* noscendi, cognoscendi significatu saepe usurpatur, ubi aliis linguis videndi notio magis est familiaris, ut in formula *ἵν' εἰδῆτε*, ut videatis. v. gramm. ampl. in v. *εἴδω*.' Buttmannus.

2 *εἶπε* 'sc. *ὁ ταῦτα λέγων*.' Stb.

21 *τό τε σῖγμα κτλ.* 'Cratyl. 424 C collato cum Phileb. 18 B et Theaet. 203 B apparet a Platone discerni primum litteras vocales, deinde semivocales, denique consonas. Vocales *γράμματα φωνήεντα* vocantur, semivocales vulgo *ἡμίφωνα* videntur dicta esse, sed Plato dixit *φωνῆς μὲν οὔ, φθόγγου δὲ μετέχοντα* vel *ἄφωνα μέν, οὐκ ἄφθογγα δέ*, consonas vulgo quidem Plato *ἄφωνα* dicta esse in Philebo dicit, sed ipse accuratius nominat *ἄφωνα καὶ ἄφθογγα*, quae et voce et sono careant.' H. Sauppius, ep. crit. ad G. Hermannum p. 146.

25 *λόγον* litterae omnino non

203 *ΣΩ.* *Τουτὶ μὲν ἄρα, ὦ ἑταῖρε, κατωρθώκαμεν περὶ ἐπιστήμης.*

ΘΕΑΙ. *Φαινόμεθα.*

C *ΣΩ.* *Τί δέ; τὸ μὴ γνωστὸν εἶναι τὸ στοιχεῖον, ἀλλὰ τὴν συλλαβὴν ἆρ᾽ ὀρθῶς ἀποδεδείγμεθα;*

ΘΕΑΙ. *Εἰκός γε.*

ΣΩ. *Φέρε δή, τὴν συλλαβὴν πότερον λέγομεν τὰ ἀμφότερα στοιχεῖα, καὶ ἐὰν πλείω ᾖ ἢ δύο, τὰ πάντα, ἢ μίαν τινὰ ἰδέαν γεγονυῖαν συντεθέντων αὐτῶν;*

ΘΕΑΙ. *Τὰ ἅπαντα ἔμοιγε δοκοῦμεν.*

ΣΩ. *Ὅρα δὴ ἐπὶ δυοῖν, σῖγμα καὶ ὦ. ἀμφότερά ἐστιν ἡ πρώτη συλλαβὴ τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος. ἄλλο τι ὁ γιγνώσκων αὐτὴν τὰ ἀμφότερα γιγνώσκει;*

D *ΘΕΑΙ.* *Τί μήν;*

ΣΩ. *Τὸ σῖγμα καὶ τὸ ὦ ἄρα γιγνώσκει.*

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΣΩ. *Τί δ᾽; ἑκάτερον ἆρ᾽ ἀγνοεῖ, καὶ οὐδέτερον εἰδὼς ἀμφότερα γιγνώσκει;*

ΘΕΑΙ. *Ἀλλὰ δεινὸν καὶ ἄλογον, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Ἀλλὰ μέντοι εἴ γε ἀνάγκη ἑκάτερον γιγνώσκειν, εἴπερ ἀμφότερά τις γνώσεται, προγιγνώσκειν τὰ στοιχεῖα ἅπασα ἀνάγκη τῷ μέλλοντί ποτε γνώσεσθαι συλλαβήν, καὶ οὕτως ἡμῖν ὁ καλὸς λόγος ἀποδεδρακὼς οἰχήσεται.*

E *ΘΕΑΙ.* *Καὶ μάλα γε ἐξαίφνης.*

ΣΩ. *Οὐ γὰρ καλῶς αὐτὸν φυλάττομεν. χρῆν γὰρ ἴσως τὴν συλλαβὴν τίθεσθαι μὴ τὰ στοιχεῖα, ἀλλ᾽ ἐξ ἐκείνων*

Bkk., ἔχει μόνον *Λ*, μόνην ἔχει *ς. 4 δὲ δή *ΞΣ*ς, δὴ cum reliquis libris om. *Hrm.* 5 ἀποδεδέγμεθα Γ[2] E[2] *Hdf.*, ἀποδεδείγμεθα *ς. 7 λέγωμεν 𝔄 *Δ*° *Π* *Hrm.* 10 ἅπαντα 𝔄 *Δ* *Π*[a] *Bkk.*, πάντα ς. 17 δ᾽ 𝔄 *Δ* *Π* *Hdf. Bkk.*, δ᾽ εἰ ς. ἆρ᾽ *ΠΛΞΣ*ΥZ[r] BCFHabci *Bkk.*, ἄρ᾽ *ς. 23 οὗτος 𝔄 *Δ* *Π*. 24 γε 𝔄 *Δ* *Π* *Hdf.*, om. ς.

habent. Nam vocalibus tribuitur tantum φωνή, semivocalibus ψόφος, consonantibus ne hic quidem.

5 ἀποδεδεῖχθαι pro verbo medio declarandi potestate usurpatur a Xen. anab. V 2, 9 οἱ γὰρ μάντεις ἀποδεδειγμένοι ἦσαν, ὅτι μάχη μὲν ἔσται, τὸ δὲ τέλος καλὸν τῆς ἐξόδου. Lys. c. Eratosth. 27 γνώμην ἀποδεδειγμένος. v. Bernhardy, Syntax. p. 345. Stallb. Campbellius contulit Theaet. 180 D ἀναφανδὸν ἀποδεικνυμένων.

12 ἄλλο τι. Cf. ad p. 193 A.

23 ἀποδεδρακὼς οἰχήσεται. Cf. ad p. 164 A.

ἕν τι γεγονὸς εἶδος ἰδέαν μίαν αὐτὸ αὑτοῦ ἔχον, ἕτερον δὲ τῶν στοιχείων.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν· καὶ τάχα γ' ἂν μᾶλλον οὕτως ἢ ἐκείνως ἔχοι.

ΣΩ. Σκεπτέον καὶ οὐ προδοτέον οὕτως ἀνάνδρως μέγαν τε καὶ σεμνὸν λόγον.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Ἐχέτω δὴ ὡς νῦν φαμέν, μία ἰδέα ἐξ ἑκάστων 204
τῶν συναρμοττόντων στοιχείων γιγνομένη ἡ συλλαβή, ὁμοίως ἔν τε γράμμασι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασι.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν μέρη αὐτῆς οὐ δεῖ εἶναι.

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΣΩ. Ὅτι οὗ ἂν ᾖ μέρη, τὸ ὅλον ἀνάγκη τὰ πάντα μέρη εἶναι. ἢ καὶ τὸ ὅλον ἐκ τῶν μερῶν λέγεις γεγονὸς ἕν τι εἶδος ἕτερον τῶν πάντων μερῶν;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Τὸ δὲ δὴ πᾶν καὶ τὸ ὅλον πότερον ταὐτὸν καλεῖς ἢ ἕτερον ἑκάτερον; B

ΘΕΑΙ. Ἔχω μὲν οὐδὲν σαφές, ὅτι δὲ κελεύεις προθύμως ἀποκρίνασθαι, παρακινδυνεύων λέγω ὅτι ἕτερον.

ΣΩ. Ἡ μὲν προθυμία, ὦ Θεαίτητε, ὀρθή· εἰ δὲ καὶ ἡ ἀπόκρισις, σκεπτέον.

ΘΕΑΙ. Δεῖ δέ γε δή.

8 *μίαν ἰδέαν — γιγνομένην Hsch.* de Heindorfii coniectura.
24 *Δεῖ δέ γε*] *δέ* om. *Tur.* auctore Heindorfio.

1 '*εἶδος* h. l. genus dicit, *ἰδέαν* generalem quandam notionem. Quamquam utrumque alias eodem prorsus significatu promiscue usurpatur Platoni. Euthyphr. 6 D *Μέμνησαι οὖν, ὅτι οὐ ταῦτό σοι διεκελευόμην, ἕν τι ἢ δύο με διδάξαι τῶν πολλῶν ὁσίων, ἀλλ' ἐκεῖνο αὐτὸ τὸ εἶδος, ᾧ πάντα τὰ ὅσια ὅσιά ἐστιν; ἔφησθα γάρ που μιᾷ ἰδέᾳ τά τε ἀνόσια ἀνόσια εἶναι καὶ τὰ ὅσια ὅσια.* Et sic centies alias.' Heindorfius. Cf. Zeller, Phil. d. Gr. II p. 421 not. 1.

8 *Ἐχέτω.* Turicenses, quos secutus est Wagnerus, *ἐχέτω — γιγνομένη* idem esse putant quod *γιγνέσθω*, quamquam Wagnerus locum aliter vertit in Germanicum. Sed omnibus locis, quos attulerunt (Phaedr. 257 C soph. 227 C de leg. VII 793 B) participium aoristi coniunctum est cum *ἔχειν*. Cf. Krueger. § 56, 3, 6. Quare praestat cum Campbellio *μία ἰδέα κτλ.* pro appositione habere, ut de rep. VII 517 B *τὰ δ' οὖν ἐμοὶ φαινόμενα οὕτω φαίνεται, ἐν τῷ γνωστῷ τελευταία ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα καὶ μόγις ὁρᾶσθαι.*

24 *Δεῖ δέ γε δή.* 'At oportet quidem certe eam rectam

204 XLI. *ΣΩ. Οὐκοῦν διαφέροι ἂν τὸ ὅλον τοῦ παντός, ὡς ὁ νῦν λόγος;*

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δὲ δή; τὰ πάντα καὶ τὸ πᾶν ἔσθ' ὅ τι διαφέρει; οἷον ἐπειδὰν λέγωμεν ἕν, δύο, τρία, τέτταρα, πέντε,
C *ἕξ, καὶ ἐὰν δὶς τρία ἢ τρὶς δύο ἢ τέτταρά τε καὶ δύο ἢ τρία καὶ δύο καὶ ἕν, πότερον ἐν πᾶσι τούτοις τὸ αὐτὸ ἢ ἕτερον λέγομεν;*

ΘΕΑΙ. Ταὐτόν.

ΣΩ. Ἆρ' ἄλλο τι ἢ ἕξ;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐφ' ἑκάστης λέξεως πάντα τὰ ἓξ εἰρήκαμεν;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Πάλιν δ' οὐδὲν λέγομεν τὸ πᾶν αὐτὰ λέγοντες;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ἦ ἄλλο τι ἢ τὰ ἕξ;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

D *ΣΩ. Ταὐτὸν ἄρα ἔν γε τοῖς ὅσα ἐξ ἀριθμοῦ ἐστι τό τε πᾶν προσαγορεύομεν καὶ τὰ ἅπαντα;*

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ὧιδε δὴ περὶ αὐτῶν λέγωμεν. ὁ τοῦ πλέθρου ἀριθμὸς καὶ τὸ πλέθρον ταὐτόν. ἦ γάρ;

4 *δὲ*] *δαὶ ΓΛ*BCHabci *Bkk.* 7 Post *ἓν* Cornarius add. *ἢ πέντε καὶ ἕν.* 12 *πᾶν τι τὰ* coni. *Hdf.*, *τὸ πᾶν τὰ* coni. *Ast.*, *πᾶν τὰ Tur.*, *τὰ πάντα Hrm.* *εἰρήκαμεν* 𝔄*ΔΠ Bkk.*, *εὑρήκαμεν* ς. 15 *Πάλιν*] *Πᾶν* coni. *Cpl.* *ἄλλο δ' οὐδὲν* Cornarius, *οὐδὲν ἄλλο* coni. *Hdf.* *οὐδὲν*] *οὐχ ἓν Hrm.* *τὸ πᾶν αὐτὰ Wb.*, *τὸ πᾶν* coni. Schleiermacherus, *τὰ πάντα* ς. 17 *Ἦ Bkk.*, *Ἢ* ς. *ἢ Bkk.*, *ἡ Δ*[c] (*ἢ Δ*[a]) om. *ς, *τὰ πάντα ἢ* coni. *Hdf.* 20 *ἅπαντα*] *πάντα Hsch.* de Heindorfii coniectura. 22 *λέγομεν ΠΛΞ*b *Stb.*, *λέγωμεν* ς. 23 *τὸ* 𝔄*ΔΠ Bkk.*, om. ς.

esse.' Stallb. Cf. Winckelmannus ad Euthyd. 280E.

5 *οἷον.* Numerus senarius vel numerando vel multiplicando vel addendo efficitur.

15 *τὸ πᾶν αὐτὰ.* Rectissime Campbellius a plurali numero vidit transeundum esse ad singularem. Nam postquam quae partes sint numeri senarii demonstratum est, eum esse multitudinem quandam satis apparet. Deinde *τὰ πάντα* si una comprehensione complectimur, *τὸ πᾶν* efficiunt. In Hermanni emendatione desideratur illud *πᾶν*, quod abesse vix potest.

16 'Ad *Ἀνάγκη* liquidum est ex praegresso *οὐδὲν λέγομεν* repetendum esse *λέγειν τι.*' Stallb.

22 *λέγωμεν* 'quia ab iis, quae de *παντὶ* et *πᾶσι* dicenda erant, ad *πᾶν* et *ὅλον* transitur.' C. F. Hermannus.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ὁ τοῦ σταδίου δὴ ὡσαύτως;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ μὴν καὶ ὁ τοῦ στρατοπέδου γε καὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ὁμοίως; ὁ γὰρ ἀριθμὸς πᾶς τὸ ὂν πᾶν ἕκαστον αὐτῶν ἐστι.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ὁ δὲ ἑκάστων ἀριθμὸς μῶν ἄλλο τι ἢ μέρη ἐστίν; E

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Ὅσα ἄρα ἔχει μέρη, ἐκ μερῶν ἂν εἴη;

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Τὰ δέ γε πάντα μέρη τὸ πᾶν εἶναι ὁμολογεῖται, εἴπερ καὶ ὁ πᾶς ἀριθμὸς τὸ πᾶν ἔσται.

ΘΕΑΙ. Οὕτω.

ΣΩ. Τὸ ὅλον ἄρ' οὐκ ἔστιν ἐκ μερῶν. πᾶν γὰρ ἂν εἴη τὰ πάντα ὂν μέρη.

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικε.

ΣΩ. Μέρος δ' ἔσθ' ὅτου ἄλλου ἐστὶν ὅπερ ἐστὶν ἢ τοῦ ὅλου;

ΘΕΑΙ. Τοῦ παντός γε.

ΣΩ. Ἀνδρικῶς γε, ὦ Θεαίτητε, μάχει. τὸ πᾶν δὲ 205
οὐχ ὅταν μηδὲν ἀπῇ, αὐτὸ τοῦτο τὸ πᾶν ἐστιν;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ὅλον δὲ οὐ ταὐτὸν τοῦτο ἔσται, οὗ ἂν μηδαμῇ μηδὲν ἀποστατῇ; οὗ δ' ἂν ἀποστατῇ, οὔτε ὅλον οὔτε πᾶν ἅμα γενόμενον ἐκ τοῦ αὐτοῦ τὸ αὐτό;

ΘΕΑΙ. Δοκεῖ μοι νῦν οὐδὲν διαφέρειν πᾶν τε καὶ ὅλον.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐλέγομεν ὅτι οὗ ἂν μέρη ᾖ, τὸ ὅλον τε καὶ πᾶν τὰ πάντα μέρη ἔσται;

4 καὶ ante ὁ *ΔΠΕ Bkk.*, om. ς. 6 τὸ πᾶν ὂν coni. *Hdf.* ἑκάστου *Hsch.* de Stallbaumii coniectura. 8 ἑκάστου *Hsch.* 13 ὁμολογεῖται *𝔄ΔΠ Stb.*, ὡμολόγηται ς. 23 τοῦτο τὸ πᾶν *Hdf.*

5 ὁ γὰρ ἀριθμὸς πᾶς. Ex iis, quae sequuntur, supplendum est ἕκαστος: eorum unusquisque numerus omnis est unumquodque ὂν omne.

26 ἀποστατῇ 'sc. τι.' Hdf. Cf. ad p. 204 C.

οὔτε πᾶν ἅμα γεν. 'neque πᾶν, quod (πᾶν) simul (cum τῷ ὅλῳ) existit idem (τῷ ὅλῳ) ex eodem i. e. ex omnibus partibus.' Heind.

30 ἐλέγομεν: p. 204 A.

205 *ΘΕΑΙ.* Πάνυ γε.

ΣΩ. Πάλιν δή, ὅπερ ἄρτι ἐπεχείρουν, οὐκ, εἴπερ ἡ
B συλλαβὴ μὴ τὰ στοιχεῖά ἐστιν, ἀνάγκη αὐτὴν μὴ ὡς μέρη ἔχειν ἑαυτῆς τὰ στοιχεῖα, ἢ ταὐτὸν οὖσαν αὐτοῖς ὁμοίως ἐκείνοις γνωστὴν εἶναι;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτο ἵνα μὴ γένηται, ἕτερον αὐτῶν αὐτὴν ἐθέμεθα;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δ'; εἰ μὴ τὰ στοιχεῖα συλλαβῆς μέρη ἐστίν, ἔχεις ἄλλ' ἄττα εἰπεῖν, ἃ μέρη μέν ἐστι συλλαβῆς, οὐ μέντοι στοιχεῖά γ' ἐκείνης;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς· εἰ γάρ, ὦ Σώκρατες, μόρια ταύτης συγχωροίην, γελοῖόν που τὰ στοιχεῖα ἀφέντα ἐπ' ἄλλα ἰέναι.

C *ΣΩ.* Παντάπασι δή, ὦ Θεαίτητε, κατὰ τὸν νῦν λόγον μία τις ἰδέα ἀμέριστος συλλαβὴ ἂν εἴη.

ΘΕΑΙ. Ἔοικε.

ΣΩ. Μέμνησαι οὖν, ὦ φίλε, ὅτι ὀλίγον ἐν τῷ πρόσθεν ἀπεδεχόμεθα ἡγούμενοι εὖ λέγεσθαι ὅτι τῶν πρώτων οὐκ εἴη λόγος, ἐξ ὧν τἆλλα σύγκειται, διότι αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἕκαστον εἴη ἀσύνθετον, καὶ οὐδὲ τὸ εἶναι περὶ αὐτοῦ ὀρθῶς ἔχοι προσφέροντα εἰπεῖν, οὐδὲ τὸ τοῦτο, ὡς ἕτερα καὶ ἀλλότρια λεγόμενα, καὶ αὕτη δὴ ἡ αἰτία ἄλογόν τε καὶ ἄγνωστον αὐτὸ ποιοῖ;

ΘΕΑΙ. Μέμνημαι.

D *ΣΩ.* Ἦ οὖν ἄλλη τις ἢ αὕτη ἡ αἰτία τὸ μονοειδές τι καὶ ἀμέριστον αὐτὸ εἶναι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὁρῶ ἄλλην.

10 *ἐστίν, ἔχεις*] *ἐστιν* 𝔄 *Π*, *ἔχῃς ἐστιν Δ Π*[1]. 13 *εἰ γὰρ* add. 𝔄 *Δ Π Bkk.*, om. ς. 23 *τὸ τοῦτο Tur.* de Heindorfii coniectura, *τοιοῦτό τι* coni. *Hdf.*, *τοιοῦτον* coni. *Stb.*, *τὸ τὸ* coni. *Btt.* 25 *τε* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *τι* ς. 27 *αὕτη* 𝔄 *Δ Hdf.*, *αυτη Π*[1e], *αὐτὴ* ς. *ἡ* om. *Π*[c]. *τὸ* Bonitzius, *τοῦ* ς.

2 *ἄρτι*: p. 203 E.
4 *ὁμοίως ἐκείνοις γν.* Cf. p. 205 D *ὁμοίως αἵ τε συλλαβαὶ γνωσταὶ καὶ ῥηταὶ καὶ τὰ στοιχεῖα.* Heind.
7 *ἵνα μὴ γένηται.* Cf. ad p. 187 A.
19 *ἐν τῷ πρόσθεν*: p. 201 E. Heind.
23 *τὸ τοῦτο.* Cf. p. 202 A.
27 *Ἦ οὖν ἄλλη τις.* 'Num quid aliud in causa est (nimirum *τοῦ ἄλογόν τε καὶ ἄγνωστον αὐτὸ εἶναι*) nisi illud, quod ali-

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν δὴ φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰς ταὐτὸν ἐμπέπτωκεν ἡ συλλαβὴ εἶδος ἐκείνῳ, εἴπερ μέρη τε μὴ ἔχει καὶ μία ἐστὶν ἰδέα;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Εἰ μὲν ἄρα πολλὰ στοιχεῖά ἡ συλλαβή ἐστι καὶ ὅλον τι, μέρη δ' αὐτῆς ταῦτα, ὁμοίως αἵ τε συλλαβαὶ γνωσταὶ καὶ ῥηταὶ καὶ τὰ στοιχεῖα, ἐπείπερ τὰ πάντα μέρη τῷ ὅλῳ ταὐτὸν ἐφάνη.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα. E

ΣΩ. Εἰ δέ γε ἕν τε καὶ ἀμερές, ὁμοίως μὲν συλλαβή, ὡσαύτως δὲ στοιχεῖον ἄλογόν τε καὶ ἄγνωστον· ἡ γὰρ αὐτὴ αἰτία ποιήσει αὐτὰ τοιαῦτα.

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔχω ἄλλως εἰπεῖν.

ΣΩ. Τοῦτο μὲν ἄρα μὴ ἀποδεχώμεθα, ὃς ἂν λέγῃ συλλαβὴν μὲν γνωστὸν καὶ ῥητόν, στοιχεῖον δὲ τοὐναντίον.

ΘΕΑΙ. Μὴ γάρ, εἴπερ τῷ λόγῳ πειθόμεθα.

ΣΩ. Τί δ' αὖ; τοὐναντίον λέγοντος ἆρ' οὐ μᾶλλον ἂν 206 ἀποδέξαιο ἐξ ὧν αὐτὸς σύνοισθα σαυτῷ ἐν τῇ τῶν γραμμάτων μαθήσει;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ὡς οὐδὲν ἄλλο μανθάνων διετέλεσας ἢ τὰ στοιχεῖα ἔν τε τῇ ὄψει διαγιγνώσκειν πειρώμενος καὶ ἐν τῇ

15 ἄγνωστὸν 𝔄 primo, sed α extritum, ἄγνωστον *ΔΠ*. δὲ 𝔄 *ΔΠ Hdf.* cum Stephano, om. ς. 16 πειθόμεθα 𝔄*ΔΠ Bkk.*, πεισόμεθα ς. 22 τε add. $Π^{2c}$ ($Π^{a}$) et cod. Vindob. quidam Bastii, *Bkk.*, om. ς.

quid simplex est et individuum? Non agitur de ea causa, cur aliquid sit simplex atque individuum (**αἰτία τοῦ μονοειδὲς — εἶναι**), sed cur **λόγον** ac proinde scientiam non admittat; nimirum si quid est simplex atque individuum, nec definiri nec sciri potest, **αὕτη ἡ αἰτία** (sc. **διότι αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἕκαστον εἴη ἀσύνθετον**) **ἄλογόν τε καὶ ἄγνωστον αὐτὸ ποιοῖ.**' H. Bonitzius, spic. crit. Vindob. p. 25.

2 **εἶδος ἐκείνῳ** 'sc. **τῷ τῶν πρώτων εἴδει, ἐξ ὧν τὰ ἄλλα σύγκειται.**' Heind.

10 **ὁμοίως μὲν — ὡσαύτως δέ.** Phaedr. 275E **ὁμοίως παρὰ τοῖς ἐπαΐουσιν, ὡς δ' αὔτως παρ' οἷς οὐδὲν προσήκει.**

14 **ὃς ἂν λέγῃ** 'h. e. **ἐάν τις λέγῃ.**' Buttmannus. Cf. Stallbaumius ad Phaed. 68B.

18 **ἀποδέξαιο.** Cf. ad p. 160C.

21 **οὐδὲν ἄλλο.** Cf. ad p. 189E. De rep. III 402A **Ὥσπερ ἄρα — γραμμάτων πέρι τότε ἱκανῶς εἴχομεν, ὅτε τὰ στοιχεῖα μὴ λανθάνοι ἡμᾶς ὀλίγα ὄντα ἐν ἅπασιν οἷς ἔστι περιφερόμενα, καὶ οὔτ' ἐν σμικρῷ οὔτ' ἐν μεγάλῳ ἠτιμάζομεν αὐτά, ὡς οὐ δέοι αἰσθάνεσθαι, ἀλλὰ πανταχοῦ προυθυμούμεθα διαγιγνώσκειν, ὡς οὐ πρότερον ἐσόμενοι γραμματικοὶ πρὶν οὕτως ἔχοιμεν.**

206 ἀκοῇ αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἕκαστον, ἵνα μὴ ἡ θέσις σε ταράττοι λεγομένων τε καὶ γραφομένων.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Ἐν δὲ κιθαριστοῦ τελέως μεμαθηκέναι μῶν ἄλλο
B τι ἦν ἢ τὸ τῷ φθόγγῳ ἑκάστῳ δύνασθαι ἐπακολουθεῖν, ποίας χορδῆς εἴη· ἃ δὴ στοιχεῖα πᾶς ἂν ὁμολογήσειε μουσικῆς λέγεσθαι;

ΘΕΑΙ. Οὐδὲν ἄλλο.

ΣΩ. Ὧν μὲν ἄρ' αὐτοὶ ἔμπειροί ἐσμεν στοιχείων καὶ συλλαβῶν, εἰ δεῖ ἀπὸ τούτων τεκμαίρεσθαι καὶ εἰς τὰ ἄλλα, πολὺ τὸ τῶν στοιχείων γένος ἐναργεστέραν τε τὴν γνῶσιν ἔχειν φήσομεν καὶ κυριωτέραν τῆς συλλαβῆς πρὸς τὸ λαβεῖν τελέως ἕκαστον μάθημα, καὶ ἐάν τις φῇ συλλαβὴν μὲν γνωστόν, ἄγνωστον δὲ πεφυκέναι στοιχεῖον, ἑκόντα ἢ ἄκοντα παίζειν ἡγησόμεθ' αὐτόν.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

C XLII. *ΣΩ.* Ἀλλὰ δὴ τούτου μὲν ἔτι κἂν ἄλλαι φανεῖεν ἀποδείξεις, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ· τὸ δὲ προκείμενον μὴ ἐπιλαθώμεθα δι' αὐτὰ ἰδεῖν, ὅ τι δή ποτε καὶ λέγεται τὸ μετὰ δόξης ἀληθοῦς λόγον προσγενόμενον τὴν τελεωτάτην ἐπιστήμην γεγονέναι.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν χρὴ ὁρᾶν.

ΣΩ. Φέρε δή, τί ποτε βούλεται τὸν λόγον ἡμῖν σημαίνειν; τριῶν γὰρ ἕν τί μοι δοκεῖ λέγειν.

ΘΕΑΙ. Τίνων δή;

D *ΣΩ.* Τὸ μὲν πρῶτον εἴη ἂν τὸ τὴν αὑτοῦ διάνοιαν ἐμφανῆ ποιεῖν διὰ φωνῆς μετὰ ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων, ὥσπερ εἰς κάτοπτρον ἢ ὕδωρ τὴν δόξαν ἐκτυπούμενον εἰς τὴν διὰ τοῦ στόματος ῥοήν. ἢ οὐ δοκεῖ σοι τὸ τοιοῦτον λόγος εἶναι;

1 ταράττοι 𝔄 Δ Π *Hdf.*, ταράττῃ ς. 5 τὸ om. Δ Π^c. 6 ἃ δὴ | ἄλλη Δ^e Π^{1c}, ἀλλ' ἢ 𝔄. 17 ἔτι κἂν om. Σ Υ Z^r B C E F H a b c i Ξ^1, in marg. habet *Λ*. 23 τί 𝔄 Δ Π *Bkk.*, τίνα ς. τὸ λόγος coni. *Ast.* 26 αὑτοῦ *Hdf.*, αὐτοῦ ς.

4 Ἐν — κιθαριστοῦ. Cf. Sauppius ad Prot. 326 C.

23 τί ποτε β., 'quid hoc nobis illum λόγον esse significet.' Buttmannus.

27 ῥῆμα de praedicato, ὄνομα de subiecto accipiendum est. Cf. p. 184 C. Deuschle, plat. Sprachphil. p. 8.

28 εἰς τὴν διὰ τοῦ στόματος ῥοήν. Tim. 75 E τὸ δὲ λόγων νᾶμα ἔξω ῥέον καὶ ὑπηρετοῦν φρονήσει κάλλιστον καὶ ἄριστον πάντων ναμάτων. Cpl.

ΘΕΑΙ. Ἔμοιγε. τὸν γοῦν αὐτὸ δρῶντα λέγειν φαμέν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτό γε πᾶς ποιεῖν δυνατὸς θᾶττον ἢ σχολαίτερον, τὸ ἐνδείξασθαι τί δοκεῖ περὶ ἑκάστου αὐτῷ, ὁ μὴ ἐνεὸς ἢ κωφὸς ἀπ' ἀρχῆς· καὶ οὕτως ὅσοι τι ὀρθὸν δοξάζουσι, πάντες αὐτὸ μετὰ λόγου φανοῦνται ἔχοντες, E καὶ οὐδαμοῦ ἔτι ὀρθὴ δόξα χωρὶς ἐπιστήμης γενήσεται.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Μὴ τοίνυν ῥᾳδίως καταγιγνώσκωμεν τὸ μηδὲν εἰρηκέναι τὸν ἀποφηνάμενον ἐπιστήμην ὃ νῦν σκοποῦμεν. ἴσως γὰρ ὁ λέγων οὐ τοῦτο ἔλεγεν, ἀλλὰ τὸ ἐρωτηθέντα τί ἕκαστον δυνατὸν εἶναι τὴν ἀπόκρισιν διὰ τῶν στοιχείων ἀποδοῦναι τῷ ἐρομένῳ. 207

ΘΕΑΙ. Οἷον τί λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Οἷον καὶ Ἡσίοδος περὶ ἁμάξης λέγει τὸ ἑκατὸν δέ τε δούραθ' ἁμάξης. ἃ ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν δυναίμην εἰπεῖν, οἶμαι δὲ οὐδὲ σύ· ἀλλ' ἀγαπῷμεν ἂν ἐρωτηθέντες ὅ τί ἐστιν ἅμαξα, εἰ ἔχοιμεν εἰπεῖν τροχοί, ἄξων, ὑπερτερία, ἄντυγες, ζυγόν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ὁ δέ γε ἴσως οἴοιτ' ἂν ἡμᾶς, ὥσπερ ἂν τὸ σὸν

1 *τὸν οὖν — φαμέν* in *Δ*ª et a Ficino Socrati tribuuntur. Post ea Buttmannus posuit *ΘΕΑΙ. Φαμέν.*, Heusdius p. 48 *Φαμὲν γάρ.* *γοῦν Stb.* cum Vindob. Bastii, *οὖν* ς. 2 *Οὐκοῦν αὖ τοῦτο Stb.* cum *Π*ª et Vind. Bastii. 4 *ἢ κωφὸς ἀπ' ἀρχῆς* seclusit C. G. Cobetus, mnem. V p. 99. 5 *μετὰ λόγου φανοῦνται* 𝔄 *Δ Π Stb.*, *φανοῦνται μετὰ λόγου* ς. 9 *τοῦ ἀποφηναμένου* coni. *Hdf.* 17 *ὑπερτερία* *Hdf.* auctore Kuhnio ad Poll. I 253, *ὑπερτηρία* libri, *ὑπερτήρια* ς. 18 *ζυγόν* 𝔄 *Δ*ᵉ *Π Bkk.*, *ζυγός* ς.

8 *καταγιγνώσκωμεν.* Recte Buttmannus *καταγιγνώσκειν* dicit hic respectu personae absolute dictum esse, accusativum autem *τὸν ἀποφηνάμενον* pertinere ad infinitivum. Verba enim condemnandi cum accusativo iungi docuit Lobeckius ad Ai. 802. Cf. Heindorfius ad soph. 234 B.

13 *Οἷον τί λέγεις.* P. 208 C *Οἷον τίνα τίνος ἔχεις μοι λόγον εἰπεῖν;* Heind.

14 *Ἡσίοδος*: op. et di. 455 sq. *φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πήξασθαι ἅμαξαν, νήπιος, οὐδὲ τό γ' οἶδ'· ἑκατὸν δέ τε δούραθ' ἁμάξης.* Hdf.

16 *οἶμαι δὲ οὐδὲ σύ.* Cum dictione *οἶμαι δὲ* nominativus haud raro coniungitur. Cf. de rep. X 608 D, ubi v. Stallbaumius.

20 *Ὁ δέ γε ἴσως οἴοιτ' ἄν.* 'Coartata est oratio, ita fere expedienda: *Ὁ δέ γε ἴσως οἴοιτ' ἂν ἡμᾶς γελοίους εἶναι ταῦτα μόνον εἰπόντας, ὥσπερ ἂν γελοῖοι εἶημεν ἐρωτηθέντες τὸ σὸν ὄνομα καὶ ἀποκρινόμενοι κατὰ συλλαβήν.* Sed ipse Plato haec paullo post explicat verbis illis: *Οὕτω τοίνυν καὶ περὶ ἁμάξης κτλ.* v.

207 ὄνομα ἐρωτηθέντας καὶ ἀποκρινομένους κατὰ συλλαβήν,
B γελοίους εἶναι, ὀρθῶς μὲν δοξάζοντας καὶ λέγοντας ἃ λέγομεν, οἰομένους δὲ γραμματικοὺς εἶναι καὶ ἔχειν τε καὶ λέγειν γραμματικῶς τὸν τοῦ Θεαιτήτου ὀνόματος λόγον. τὸ δ᾽ οὐκ εἶναι ἐπιστημόνως οὐδὲν λέγειν, πρὶν ἂν διὰ τῶν στοιχείων μετὰ τῆς ἀληθοῦς δόξης ἕκαστον περαίνῃ τις, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς πρόσθε που ἐρρήθη.

ΘΕΑΙ. Ἐρρήθη γάρ.

ΣΩ. Οὕτω τοίνυν καὶ περὶ ἁμάξης ἡμᾶς μὲν ὀρθὴν ἔχειν δόξαν, τὸν δὲ διὰ τῶν ἑκατὸν ἐκείνων δυνάμενον
C διελθεῖν αὐτῆς τὴν οὐσίαν, προσλαβόντα τοῦτο, λόγον τε προσειληφέναι τῇ ἀληθεῖ δόξῃ καὶ ἀντὶ δοξαστικοῦ τεχνικόν τε καὶ ἐπιστήμονα περὶ ἁμάξης οὐσίας γεγονέναι, διὰ στοιχείων τὸ ὅλον περάναντα.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν εὖ δοκεῖ σοι, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Εἰ σοί, ὦ ἑταῖρε, δοκεῖ, καὶ ἀποδέχει τὴν διὰ στοιχείου διέξοδον περὶ ἑκάστου λόγον εἶναι, τὴν δὲ κατὰ συλλαβὰς ἢ καὶ κατὰ μεῖζον ἔτι ἀλογίαν, τοῦτό μοι λέγε,
D ἵν᾽ αὐτὸ ἐπισκοπῶμεν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ πάνυ ἀποδέχομαι.

ΣΩ. Πότερον ἡγούμενος ἐπιστήμονα εἶναι ὁντινοῦν ὁτουοῦν, ὅταν τὸ αὐτὸ ὁτὲ μὲν τοῦ αὐτοῦ δοκῇ αὐτῷ

1 ἀποκρινομένους 𝔄 Δ Π *Bkk.*, ἀποκριναμένους ς. 7 πρόσθε που Γ *Bkk.*, πρόσθεν ὁ̓ὐ 𝔄, πρόσθεν οὐ ΔΠ[1r] (πρόσθέν που Π[a]), ἔμπροσθέν πω ΣZ[r] b, πρόσθεν που ς. 10 τὸν] τὸ *Tur. Hrm.* 15 σοι οἴεσθαι ὦ coni. *Hdf.* 16 διὰ στοιχείου Δ Π *Tur.*, διὰ τοῦ στοιχείου ς. 22 ὁτὲ *Bkk.*, ὅτε 𝔄 Δ Π, τοτὲ ς.

Hipp. mai. 303 B.' Heindorfius. Qui quinque illas currus partes cognovit, ei comparatur, qui syllabas nominis recenset, uterque enim rectam opinionem habet; scientiam vero habet, qui nominis scit elementa i. e. litteras vel currus ἑκατὸν δούρατα illa, quibus conficitur.

7 ἐν τοῖς πρόσθε: p. 206 A. Cpl.

15 Οὐκοῦν εὖ δοκεῖ σοι. 'Repetendum mente e praegressis οἴεσθαι, quod tamen durius deest, cum non in proximis praecesserit οἴοιτο, sed in verbis admodum remotis illis Ὁ δέ γε ἴσως οἴοιτ᾽ ἄν.' Heindorfius.

16 Εἰ σοί. 'In his particula εἰ pendet a verbis post illatis τοῦτό μοι λέγε.' Heind.

21 Πότερον ἡγούμενος non sequente ἢ οὔ, ut soph. 228 A Πότερον ἄλλο τι στάσιν ἡγούμενος ἢ τὴν τοῦ φύσει ξυγγενοῦς ἔκ τινος διαφορᾶς διαφθοράν;

22 ὁτὲ μὲν — τοτὲ δὲ rarissime inveniuntur sic posita. Similiter p. 192 D ἅπτομαί ποτ᾽ αὐτῶν, τοτὲ δ᾽ οὔ. Phaed. 59 A ὁτὲ μὲν γελῶντες, ἐνίοτε δὲ δακρύοντες. Cf. ad p. 150 A. Plerumque sibi

εἶναι, τοτὲ δὲ ἑτέρου, ἢ καὶ ὅταν τοῦ αὐτοῦ τοτὲ μὲν ἕτερον, τοτὲ δὲ ἕτερον δοξάζῃ;

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Εἶτα ἀμνημονεῖς ἐν τῇ τῶν γραμμάτων μαθήσει κατ' ἀρχὰς σαυτόν τε καὶ τοὺς ἄλλους δρῶντας αὐτά;

ΘΕΑΙ. Ἆρα λέγεις τῆς αὐτῆς συλλαβῆς τοτὲ μὲν ἕτερον,
τοτὲ δὲ ἕτερον ἡγουμένους γράμμα, καὶ τὸ αὐτὸ τοτὲ E
μὲν εἰς τὴν προσήκουσαν, τοτὲ δὲ εἰς ἄλλην τιθέντας συλλαβήν;

ΣΩ. Ταῦτα λέγω.

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐ τοίνυν ἀμνημονῶ, οὐδέ γέ πω ἡγοῦμαι ἐπίστασθαι τοὺς οὕτως ἔχοντας.

ΣΩ. Τί οὖν; ὅταν ἐν τῷ τοιούτῳ καιρῷ Θεαίτητον γράφων τις θῆτα καὶ εἶ οἴηταί τε δεῖν γράφειν καὶ
γράψῃ, καὶ αὖ Θεόδωρον ἐπιχειρῶν γράφειν ταῦ καὶ εἶ 208
οἴηταί τε δεῖν γράφειν καὶ γράψῃ, ἆρ' ἐπίστασθαι φήσομεν αὐτὸν τὴν πρώτην τῶν ὑμετέρων ὀνομάτων συλλαβήν;

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἄρτι ὡμολογήσαμεν τὸν οὕτως ἔχοντα μήπω εἰδέναι.

ΣΩ. Κωλύει οὖν τι καὶ περὶ τὴν δευτέραν συλλαβὴν καὶ τρίτην καὶ τετάρτην οὕτως ἔχειν τὸν αὐτόν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν γε.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν τότε τὴν διὰ στοιχείου διέξοδον ἔχων γράψει Θεαίτητον μετὰ ὀρθῆς δόξης, ὅταν ἑξῆς γράφῃ;

ΘΕΑΙ. Δῆλον δή.

14 *θῆτα* Δ^{a} Π^{a} *Bkk.*, *Θῆτα* 𝔄, *θ̄* ς. *εἶ* 𝔄 Δ Π^{e} (*ε̄* Π^{a}) *Bkk.*, *ε̄* ς. *οἴηται* Π^{a} Γ^{2} *Hdf.*, *οἴ^{η}εται* Λ, *οἴεται* *ς. 15 *γράψῃ* Δ^{a}i *Hdf.*, *γράψη* Γ Ξ Δ^{2e}, *γράψει* *ς. *ταῦ* 𝔄 *Bkk.*, *τ̄* *ς. *εἶ* 𝔄 Δ^{e} Π^{e} *Bkk.*, *ε̄* ς. 16 *οἴηται* Π Γ C H *Hdf.*, *οἴ^{η}εται* Λ B, *οἴεται* *ς. *γράψῃ* *Hdf.*, *γράψη* Γ Ξ Δ^{2e}, *γράψει* *ς. 17 *ὑμετέρων* 𝔄 Δ Π *Hdf.*, *ἡμετέρων* ς.

respondent *τοτὲ μὲν — τοτὲ δὲ* (p. 191 E 199 E) vel *ποτὲ μὲν — ποτὲ δέ* (p. 170 C).

4 *ἀμνημονεῖς* cum accusativo et participio iunctum, ut *μεμνῆσθαι*. Charm. 156 A *μέμνημαι δὲ ἔγωγε καὶ παῖς ὢν Κριτίᾳ τῷδε ξυνόντα σε.*

14 *εἶ.* Eustath. ad Il. ε p. 511 ed. Rom. *ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ε̄ στοιχεῖον εἶ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ προστιθέντες τὸ ι, ἵνα τῇ διὰ διφθόγγου ἐκτάσει δύνωνται περισπᾶν καὶ αὐτὸ καθὰ καὶ τὰ ἄλλα στοιχεῖα.*

208B ΣΩ. Οὐκοῦν ἔτι ἀνεπιστήμων ὤν, ὀρθὰ δὲ δοξάζων, ὥς φαμεν;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Λόγον γε ἔχων μετὰ ὀρθῆς δόξης. τὴν γὰρ διὰ τοῦ στοιχείου ὁδὸν ἔχων ἔγραφεν, ἣν δὴ λόγον ὡμολογήσαμεν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Ἔστιν ἄρα, ὦ ἑταῖρε, μετὰ λόγου ὀρθὴ δόξα, ἣν οὔπω δεῖ ἐπιστήμην καλεῖν.

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει.

XLIII. ΣΩ. Ὄναρ δή, ὡς ἔοικεν, ἐπλουτήσαμεν οἰηθέντες ἔχειν τὸν ἀληθέστατον ἐπιστήμης λόγον. ἢ μήπω C κατηγορῶμεν; ἴσως γὰρ οὐ τοῦτό τις αὐτὸν ὁριεῖται, ἀλλὰ τὸ λοιπὸν εἶδος τῶν τριῶν, ὧν ἕν γέ τι ἔφαμεν λόγον θήσεσθαι τὸν ἐπιστήμην ὁριζόμενον δόξαν εἶναι ὀρθὴν μετὰ λόγου.

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς ὑπέμνησας· ἔτι γὰρ ἓν λοιπόν. τὸ μὲν γὰρ ἦν διανοίας ἐν φωνῇ ὥσπερ εἴδωλον, τὸ δ' ἄρτι λεχθὲν διὰ στοιχείου ὁδὸς ἐπὶ τὸ ὅλον· τὸ δὲ δὴ τρίτον τί λέγεις;

ΣΩ. Ὅπερ ἂν οἱ πολλοὶ εἴποιεν, τὸ ἔχειν τι σημεῖον εἰπεῖν ᾧ τῶν ἁπάντων διαφέρει τὸ ἐρωτηθέν.

ΘΕΑΙ. Οἷον τίνα τίνος ἔχεις μοι λόγον εἰπεῖν;

D ΣΩ. Οἷον, εἰ βούλει, ἡλίου πέρι ἱκανὸν οἶμαί σοι εἶναι ἀποδέξασθαι, ὅτι τὸ λαμπρότατόν ἐστι τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ἰόντων περὶ γῆν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Λαβὲ δὴ οὗ χάριν εἴρηται. ἔστι δὲ ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν, ὡς ἄρα τὴν διαφορὰν ἑκάστου ἂν λαμβάνῃς ᾗ

4 γὰρ om. $ΣΥZ^{r}B^{a}$. διὰ $Δ^{a}$ *Hdf.*, om. ς. 9 δὴ — καλεῖ 𝔄. 12 ἢ μήπω — μετὰ λόγου Theaeteto, Ὀρθῶς — τὸ ὅλον Socrati tribuit ς. Veram orationis distinctionem ex ed. Ald. restituit *Hdf.* eamque confirmant $Δ^{a}$ et Vindob. Bastii. 13 οὐ add. Cornarius. 25 κατὰ τὸν οὐρ. 𝔄 Δ Π *Bkk.*, κατ' οὐρ. ς. 27 Πάνυ — p. 199, 16 τὸν σὸν λόγον om. 𝔄 (defectum indicare videntur tria puncta :· in margine) $ΔΠ^{10}$. Cf. prol. p. 38.

11 Ὄναρ — ἐπλουτήσαμεν. Lys. 218C κινδυνεύομεν ὄναρ πεπλουτηκέναι. Hɴғ. Cf. p. 201 D.

28 λαμβάνειν h. l. est auribus percipere, ut Soph. Phil. 234 φεῦ τὸ καὶ λαβεῖν πρόσφθεγμα τοιοῦδ' ἀνδρὸς ἐν χρόνῳ μακρῷ.

τῶν ἄλλων διαφέρει, λόγον, ὥς φασί τινες, λήψει· ἕως δ' ἂν κοινοῦ τινὸς ἐφάπτῃ, ἐκείνων πέρι σοι ἔσται ὁ λόγος ὧν ἂν ἡ κοινότης ᾖ.

ΘΕΑΙ. Μανθάνω· καί μοι δοκεῖ καλῶς ἔχειν λόγον E τὸ τοιοῦτον καλεῖν.

ΣΩ. Ὃς δ' ἂν μετ' ὀρθῆς δόξης περὶ ὁτουοῦν τῶν ὄντων τὴν διαφορὰν τῶν ἄλλων προσλάβῃ, αὐτοῦ ἐπιστήμων γεγονὼς ἔσται οὗ πρότερον ἦν δοξαστής.

ΘΕΑΙ. Φαμέν γε μὴν οὕτω.

ΣΩ. Νῦν δῆτα, ὦ Θεαίτητε, παντάπασιν ἔγωγε, ἐπειδὴ ἐγγὺς ὥσπερ σκιαγραφήματος γέγονα τοῦ λεγομένου, ξυνίημι οὐδὲ σμικρόν· ἕως δὲ ἀφεστήκη πόρρωθεν, ἐφαίνετό τί μοι λέγεσθαι.

ΘΕΑΙ. Πῶς τί τοῦτο;

ΣΩ. Φράσω, ἐὰν οἷός τε γένωμαι. ὀρθὴν ἔγωγε ἔχων 209 δόξαν περὶ σοῦ, ἐὰν μὲν προσλάβω τὸν σὸν λόγον, γιγνώσκω δή σε, εἰ δὲ μή, δοξάζω μόνον.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Λόγος δέ γε ἦν ἡ τῆς σῆς διαφορότητος ἑρμηνεία.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἡνίκ' οὖν ἐδόξαζον μόνον, ἄλλο τι ᾧ τῶν ἄλλων διαφέρεις, τούτων οὐδενὸς ἡπτόμην τῇ διανοίᾳ;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικε.

ΣΩ. Τῶν κοινῶν τι ἄρα διενοούμην, ὧν οὐδὲν σὺ μᾶλλον ἤ τις ἄλλος ἔχει.

10 *παντάπασιν* *Π*i *Stb.*, *παντάπασί γε* ς. 12 *ἀφεστήκη* *Ξ Σ* B[1e] E[2]a *Hdf.*, *ἀφεστήκει* *Π*Fi, *ἀφεστήκοι* *Λ*CH, *ἀφεστήκῃ* *ς. Cf. C. G. Cobetus, mnem. VI 13. 23 *ἔοικε*] *ἔγωγε* 𝔄*ΔΠ*[1e]. 25 *ἔχεις* *Hsch.* de Heindorfii coniectura.

7 *ἐπιστήμων — οὗ πρότερον ἦν δοξαστής.* Cf. ad p. 160 D.

11 *ὥσπερ σκιαγραφήματος.* *σκιαγραφία*, quae admodum cognata est *σκηνογραφίᾳ*, a Platone (Parm. 165 C, soph. 235 E, Phaed. 69 B, de rep. X 602 D) vituperatur, quod homines decipiat. Nimirum in tabulis ita pictis luminum et umbrarum ratio erat ea, ut, si e longinquo spectarentur, placerent, displicerent, si e propinquo. Cf. O. Müller, Archaeol. d. Kunst § 136.

19 *διαφορότητος.* Usus est Plato hoc vocabulo nonnullis locis. Cf. Stallbaumius ad Phil. 14 B. Omnino autem adamavit substantiva in *ότης*, finxit *ποιότης* p. 182 A, *κοινότης* p. 208 D. Cf. *δικαιότης* Prot. 331 B, Gorg. 508 A. Lehrs, Aristarch. p. 260.

21 *ᾧ — τούτων.* Singularem *ᾧ*, ad quem refertur pluralis pronominis demonstrativi, non esse sollicitandum recte vidit Buttmannus. Cf. nos ad p. 147 E et Stallbaumius ad Phaedr. 231 A.

209 B *ΘΕΑΙ.* Ἀνάγκη.

ΣΩ. Φέρε δὴ πρὸς Διός· πῶς ποτ᾽ ἐν τῷ τοιούτῳ σὲ μᾶλλον ἐδόξαζον ἢ ἄλλον ὁντινοῦν; θὲς γάρ με διανοούμενον ὡς ἔστιν οὗτος Θεαίτητος, ὃς ἂν ᾖ τε ἄνθρωπος καὶ ἔχῃ ῥῖνα καὶ ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα καὶ οὕτω δὴ ἓν ἕκαστον τῶν μελῶν. αὕτη οὖν ἡ διάνοια ἔσθ᾽ ὅ τι μᾶλλον ποιήσει με Θεαίτητον ἢ Θεόδωρον διανοεῖσθαι, ἢ τῶν λεγομένων Μυσῶν τὸν ἔσχατον;

ΘΕΑΙ. Τί γάρ;

ΣΩ. Ἀλλ᾽ ἐὰν δὴ μ᾽ μόνον τὸν ἔχοντα ῥῖνα καὶ
C ὀφθαλμοὺς διανοηθῶ, ἀλλὰ καὶ τὸν σιμόν τε καὶ ἐξόφθαλμον, μή τι σὲ αὖ μᾶλλον δοξάσω ἢ ἐμαυτὸν ἢ ὅσοι τοιοῦτοι;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Ἀλλ᾽ οὐ πρότερόν γε, οἶμαι, Θεαίτητος ἐν ἐμοὶ δοξασθήσεται, πρὶν ἂν ἡ σιμότης αὕτη τῶν ἄλλων σιμοτήτων ὧν ἐγὼ ἑώρακα διάφορόν τι μνημεῖον παρ᾽ ἐμοὶ ἐνσημηναμένη κατάθηται, καὶ τἆλλα οὕτω ἐξ ὧν εἶ σύ, ἢ ἐμὲ καὶ ἐὰν αὔριον ἀπαντήσω, ἀναμνήσει καὶ ποιήσει ὀρθὰ δοξάζειν περὶ σοῦ.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

D *ΣΩ.* Περὶ τὴν διαφορότητα ἄρα καὶ ἡ ὀρθὴ δόξα ἂν εἴη ἑκάστου πέρι.

ΘΕΑΙ. Φαίνεταί γε.

ΣΩ. Τὸ οὖν προσλαβεῖν λόγον τῇ ὀρθῇ δόξῃ τί ἂν

7 *τῶν λεγομένων Cpl.* cum libris, *τὸ λεγόμενον* ϛ Cornario auctore. 18 *εἶ* (*εἰ Δ*[a]) *σὺ ἐμὲ Δ*[e], *εἰ σὺ ἐμὲ* 𝔄, *εἴση ἐμὲ ΓΛΣΥ*BCEFHZ[r]abc *Π*[2e], *οἴση ἐμὲ γρ. Ξ*, *εἶ σύ, ἢ ἐμὲ* ϛ, *εἶ σὺ ἢ ἐμὲ* Schleiermacherus, *εἶ σύ· ὃ ἐμὲ Hrm.*, *εἴσει σὺ ἐμέ, καὶ ἐμὲ, ἐὰν* Winckelmannus e Ficino, *εἶ σύ,* [*καὶ ἐμέ,*] *ἐὰν Cpl.*

7 '*τῶν λεγομένων* contra omnes codices editores mutarunt in *τὸ λεγόμενον*. Male. Quidni enim ipsi Mysi in proverbio esse dicantur, si Mysorum ultimus ita usurpatur?' Buttmannus. Cf. append. proverb. II 85, ubi v. Leutschius. Apte Campbellius comparat p. 173 D *οἱ τῆς θαλάττης λεγόμενοι χόες*.

11 *τὸν σιμόν τε καὶ ἐξόφθαλμον.* 'Qualem Theaetetum describebat Theodorus p. 143 E.' Heind.

18 '*ἢ* neglegentius positum tamquam in praecedentibus scripsisset: *πρὶν ἂν ἡ σιμότης αὕτη ὡς διάφορός τις οὖσα ἐν ἐμοὶ ἐνσεσημασμένη ᾖ*.' Heind.

22 *καὶ ἡ ὀρθὴ δόξα* 'etiam recta opinio, non tantum *λόγος* ille, *ὧν τις τῆς διαφορότητος ἑρμηνεία* p. 209 A.' Heind.

ἔτι εἴη; εἰ μὲν γὰρ προσδοξάσαι λέγει ᾗ διαφέρει τι τῶν ἄλλων, πάνυ γελοία γίγνεται ἡ ἐπίταξις.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΣΩ. Ὧν ὀρθὴν δόξαν ἔχομεν ᾗ τῶν ἄλλων διαφέρει, τούτων προσλαβεῖν κελεύει ἡμᾶς ὀρθὴν δόξαν ᾗ τῶν ἄλλων διαφέρει. καὶ οὕτως ἡ μὲν σκυτάλης ἢ ὑπέρου ἢ ὅτου δὴ λέγεται περιτροπὴ πρὸς ταύτην τὴν ἐπίταξιν οὐδὲν ἂν λέ- E γοι, τυφλοῦ δὲ παρακέλευσις ἂν καλοῖτο δικαιότερον· τὸ γάρ, ἃ ἔχομεν, ταῦτα προσλαβεῖν κελεύειν, ἵνα μάθωμεν ἃ δοξάζομεν, πάνυ γενναίως ἔοικεν ἐσκοτωμένῳ.

ΘΕΑΙ. Εἰπὲ δή, τί νῦν δὴ ὡς ἐρῶν ἐπύθου;

ΣΩ. Εἰ τὸ λόγον, ὦ παῖ, προσλαβεῖν γνῶναι κελεύει, ἀλλὰ μὴ δοξάσαι τὴν διαφορότητα, ἡδὺ χρῆμ' ἂν εἴη τοῦ καλλίστου τῶν περὶ ἐπιστήμης λόγου. τὸ γὰρ γνῶναι ἐπι- στήμην που λαβεῖν ἐστιν. ἦ γάρ; 210

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐρωτηθείς, ὡς ἔοικε, τί ἐστιν ἐπιστήμη, ἀποκρινεῖται ὅτι δόξα ὀρθὴ μετὰ ἐπιστήμης διαφορότητος. λόγου γὰρ πρόσληψις τοῦτ' ἂν εἴη κατ' ἐκεῖνον.

ΘΕΑΙ. Ἔοικε.

2 ἀπόταξις 𝔄ΔΠ[1e]. 5 κελεύει ἡμᾶς 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ἡμᾶς κελεύει *ς. 11 Εἰπὲ] εἰ δὲ Δ[e] (εἰ δε Δ[a]), εἴγε 𝔄Π. εἰ δέ γε — ὡς ἕτερον ὑπέθου Badhamus, Philol. X p. 729, Τί οὖν δή; εἴ γε δή τι coni. *Cpl.* 14 ἐπιστήμης 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ἐπιστήμην ς.

1 προσδοξάσαι. 'Ad λέγει subaudiendus est ex proxime praegressis verbis nominativus τοῦτο, τὸ προσλαβεῖν λόγον τῇ ὀρθῇ δόξῃ.' Heind.

6 σκυτάλη est genus epistularum, quo Lacedaemonii utebantur. Quorum magistratus cum occultare et dissimulare volebant litteras ad imperatores publice missas, circum surculum teretem et oblongum lorum modicae tenuitatis, longum tamen, quantum rei satis erat, complicabant. In eo litteras per transversas iuncturarum oras versibus a summo ad imum proficiscentibus inscribebant. Id lorum revolutum ex surculo mittebant imperatori, qui lorum surculo compari, quem habebat, circumplicabat atque ita legebat epistulam. Cf. schol. ad Thuc. I 131, 1. Gell. n. A. XVII 9, 6—15.

ὑπέρου περιτροπὴ ἐπὶ τῶν τὰ αὐτὰ ποιούντων πολλάκις καὶ μηδὲν ἀνυόντων, ἢ ἐπὶ τῶν ταχέως τι πραττόντων. μέμνηται δὲ αὐτῆς Φιλήμων ἐν Ἥρωσι καὶ ἐνταῦθα Πλάτων. schol. R. S. Cf. Schneidewinus ad Zenob. VI 25.

7 οὐδὲν ἂν λέγοι, 'nihil ad illam valeat i. e. comparari cum hac ἐπιτάξει non possit, quae multo etiam absurdior fuerit et inutilior.' Heind.

11 τί νῦν δὴ — ἐπύθου; 'verbis illis τὸ οὖν προσλαβεῖν λόγον τῇ ὀρθῇ δόξῃ τί ἂν ἔτι εἴη;' Heind.

13 ἡδὺ χρῆμα. Cf. ad p. 157 C.

18 ἀποκρινεῖται 'sc. ὁ περὶ ἐπιστήμης λόγος.' Heind.

210 *ΣΩ. Καὶ παντάπασί γε εὔηθες, ζητούντων ἡμῶν ἐπιστήμην, δόξαν φάναι ὀρθὴν εἶναι μετ᾽ ἐπιστήμης εἴτε διαφορότητος εἴτε ὁτουοῦν. οὔτε ἄρα αἴσθησις, ὦ Θεαίτητε, οὔτε δόξα ἀληθὴς οὔτε μετ᾽ ἀληθοῦς δόξης λόγος προσ-*
B *γιγνόμενος ἐπιστήμη ἂν εἴη.*

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικεν.

ΣΩ. Ἦ οὖν ἔτι κυοῦμέν τι καὶ ὠδίνομεν, ὦ φίλε, περὶ ἐπιστήμης, ἢ πάντα ἐκτετόκαμεν;

ΘΕΑΙ. Καὶ ναὶ μὰ Δί᾽ ἔγωγε πλείω ἢ ὅσα εἶχον ἐν ἐμαυτῷ διὰ σὲ εἴρηκα.

ΣΩ. Οὐκοῦν ταῦτα μὲν πάντα ἡ μαιευτικὴ ἡμῖν τέχνη ἀνεμιαῖά φησι γεγενῆσθαι καὶ οὐκ ἄξια τροφῆς;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

XLIV. *ΣΩ. Ἐὰν τοίνυν ἄλλων μετὰ ταῦτα ἐγκύμων*
C *ἐπιχειρῇς γίγνεσθαι, ὦ Θεαίτητε, ἐάν τε γίγνῃ, βελτιόνων ἔσει πλήρης διὰ τὴν νῦν ἐξέτασιν, ἐάν τε κενὸς ᾖς, ἧττον ἔσει βαρὺς τοῖς συνοῦσι καὶ ἡμερώτερος σωφρόνως οὐκ οἰόμενος εἰδέναι ἃ μὴ οἶσθα. τοσοῦτον γὰρ μόνον ἡ ἐμὴ τέχνη δύναται, πλέον δὲ οὐδέν, οὐδέ τι οἶδα ὧν οἱ ἄλλοι, ὅσοι μεγάλοι καὶ θαυμάσιοι ἄνδρες εἰσί τε καὶ γεγόνασι. τὴν δὲ μαιείαν ταύτην ἐγώ τε καὶ ἡ μήτηρ ἐκ θεοῦ ἐλάχομεν, ἡ μὲν τῶν γυναικῶν, ἐγὼ δὲ τῶν νέων τε καὶ γεν-*
D *ναίων καὶ ὅσοι καλοί. νῦν μὲν οὖν ἀπαντητέον μοι εἰς τὴν τοῦ βασιλέως στοὰν ἐπὶ τὴν Μελήτου γραφήν, ἥν με γέγραπται· ἕωθεν δέ, ὦ Θεόδωρε, δεῦρο πάλιν ἀπαντῶμεν.*

11 *ἅπαντα* ΓΛΣΥZ[r] BCEFHabci *Bkk.* 12 *καὶ* add. 𝔄ΔΠ *Bkk.*, om. ς. 14 *Ἐὰν οὖν τοίνυν* 𝔄ΔΠ. 17 *συνοῦσι* | *οὖσι* 𝔄Δ.
20 *θαυμαστοὶ* coni. *Hdf.* 24 *τὴν τοῦ Μ.* ς, *τοῦ* om. ΔΠΓ EF *Bkk.* *Μελήτου* 𝔄Δ[a]Π[a] *Bkk.*, *Μελίτου* ς. *τέλος θαιέτητος* (sic) *ἢ περὶ ἐπιστήμης* Π[a], *Θεαίτητος. ἢ περὶ ἐπιστήμης:* ∽ B[a].

20 **θαυμάσιοι.** Discrimen non esse inter *θαυμάσιος* et *θαυμαστὸς* et patet ex exemplis ad p. 151 A allatis, ubi eodem significatu *θαυμάσια* et *θαυμαστὰ ἐργάζεσθαι* dicitur, et docuit Lobeckius pathol. elem. II p. 351 coll. Euthyd. 283 A *ὡς αὐτίκα μάλα ἀκουσόμενοι θαυμασίους τινὰς λόγους· ὅπερ οὖν καὶ συνέβη ἡμῖν· θαυμαστὸν γάρ τινα — ἀνὴρ κατῆρχε λόγον.* Cf. Winckelmannus ad Euthyd. 288 B.

21 **ἐκ θεοῦ.** 'Cf. p. 149 B 150 C.' Hdf.

23 **καλοί.** P. 185 E *Καλὸς γὰρ εἶ, ὦ Θεαίτητε, καὶ οὐχ, ὡς ἔλεγε Θεόδωρος, αἰσχρός· ὁ γὰρ καλῶς λέγων καλός τε καὶ ἀγαθός.*

εἰς τὴν τοῦ βασιλέως στοάν. Euthyphr. 2 A *Τί νεώτερον, ὦ Σώκρατες, γέγονεν, ὅτι σὺ τὰς ἐν Λυκείῳ καταλιπὼν διατριβὰς ἐνθάδε νῦν διατρίβεις περὶ τὴν τοῦ βασιλέως στοάν; οὐ γάρ που καὶ σοί γε δίκη τις οὖσα τυγχάνει πρὸς τὸν βασιλέα ὥσπερ ἐμοί.*

INDEX GRAECUS.

INDEX LATINUS.

PLATONIS

SOPHISTA.

RECENSUIT,

PROLEGOMENIS ET COMMENTARIIS

ILLUSTRAVIT

GODOFREDUS STALLBAUM.

GOTHAE

SUMPTIBUS FRIDERICAE HENNINGS.

MDCCCXL.

Londini apud Black et Armstrong.

ERFORDIAE
TYPIS HENNINGS & HOPF.
1840.

PROLEGOMENA

AD

PLATONIS SOPHISTAM.

PROLEGOMENA

AD

PLATONIS SOPHISTAM.

Quem Plato nomine Sophistae inscriptum edidit dialogum, eum ipse significavit cum Theaeteto cohaerere arctissime. Fecit enim eum sermonem, qui in hoc libro narratur, habitum postridie quam qui in Theaeteto habetur, id quod ex ipso eius initio intelligitur. Praeterea etiam eosdem homines illi interesse iussit, qui in Theaeteto loquentes inducuntur: adest enim rursus Theaetetus ille, praeclari ingenii adolescens, qui hic quoque insignes habet disserendi partes; adest item Theodorus Cyrenaicus, Theaeteti magister ac familiaris; adest denique etiam Socrates, quanquam is non iam principalem sustinet disputatoris personam, sed tantum ab initio dialogi nonnulla dicit, quibus tamen efficitur hoc, ut mox de rebus scitu dignissimis longeque gravissimis instituatur disputatio. Quibus quidem rebus manifestum est significari a philosopho singularem quandam Sophistae cum Theaeteto coniunctionem ac necessitudinem. Atque eadem etiam in Theaeteto significatur, siquidem prooemium libri et locus ille p. 183 E sqq. non inepte huc revocari possunt. Nec vero obscurum est, cur philosophus utriusque libri nexum et cohaerentiam isto modo indicaverit. Habet enim profecto Sophistae argumentum cum rebus in Theaeteto explicatis atque illustratis eam coniunctionem, ut quae in altero libro inchoata est disputatio, ea in altero continuari atque

profligari existimanda sit. Demonstratum est in Theaeteto, verae scientiae vim neque in visis inesse neque in opinionibus, qua quidem disputatione Heracliteorum et Protagoreorum convellitur ratio, qui omnem veri cognitionem maxime referebant ad sensus. In Sophista igitur philosophus viam institutam persequitur ulterius. Nam contrariam Protagoreis sententiam sequebantur Eleatici, qui veritatis scientiam et cognitionem unice in eo volebant inesse, quod e s s e cogitaremus atque una mente et animo cerneremus. Parmenides enim, quum de caussis et initiis rerum subtilius quaesivisset, Xenophanem ducem secutus denique in eam devenit sententiam, ut id quod e s s e intelligeremus, quoniam ceteris rebus omnibus subesset, rerum principium putaret, in quo uno omnis veritatis scientia et cognitio contineretur. Itaque animo suo effinxit naturam quandam intelligibilem quam Graeci *οὐσίαν* vocant, ad eamque unam retulit omne id, quod verum esset, ipsamque veritatis cognitionem. Nam iis, quae sensibus percipiuntur, ipsique sensuum perceptioni, opinionis quidem verisimilitudinem concessit, ipsum veri iudicium eripuit. Verum illud *ὄν* suum, quod etiam *ἕν* appellatum est, quum vellet esse uniforme, sempiternum, immutabile, denique omnis multitudinis ac varietatis expers, in contrarium incidit errorem, atque ii, qui veritatis iudicium ad sensus deferebant. Nam quemadmodum hi tollebant omnem scientiae unitatem, quandoquidem quae sensibus percipiuntur, ea natura sua fluxa sunt perpetuoque motu feruntur; ita ille sublata cognitionis varietate propemodum omnem auferebat veri scientiam. Redibat enim secundum ipsum omnis mentis humanae cognitio ad unum illud e n s, de quo nihil fere praedicari liceret. Quippe universalis ista e s s e n t i a e notio, licet vere esse iudicaretur, tamen praedicatorum varietate, unde scientia veri suspenditur, omnino caruit, siquidem quae ei attribuebantur, per errorem atque fraudem ipsi attributa sunt. v. Prolegg. ad ampliorem Parmenidis edit. nostram p. 15 sqq. Haec igitur doctrina scholae Eleaticae Platoni non indigna visa est subtiliore examine. Ac tanto magis philosophus ita sentire debuit, quod, sicuti ipse inde profecerat, ita alii extiterant Socratici, qui eam deflexissent sic, ut etiamsi Enti Parmenideo tribuerent multitudinem quandam et partium varietatem, tamen omnem mutabilitatem, communionem et participationem

ab eius natura alienam esse indicarent. Fecerunt hoc Megarici, quorum rationem Plato in Sophista pariter atque ipsius Parmenidis sententiam examinare in animum induxit. Neque ab hac ratione multum recessit Antisthenes, sicuti rectissime statuit Krugius Histor. Philosoph. §. 114. Enimvero Megarici quum sentirent generale illud esse, nisi partium haberet varietatem, ad scientiam et veritatem parum valere, protenus hac in parte a Parmenidis sententia discesserunt, statueruntque ideas sive ἀσώματα εἴδη, ad quas unas referenda esset veritatis scientia et cognitio. Sed quum iis hac in re cum Platone egregie conveniret, tamen incredibile dictu est, quantopere cum eodem ex alia parte dissenserint. Etenim Plato quum ideas suas non tantum vellet esse in se absolutas, verum etiam vivas, communionis capaces, denique eas, quae notionibus menti humanae veluti impressis etiam eo nomine responderent, quod iis varia et multiplex cum inter ipsas tum cum rebus adspectabilibus atque individuis esset coniunctio et necessitudo: illi in alia omnia discesserunt. Censuerunt enim, ne Parmenidis de Entis constantia sententiam prorsus viderentur deseruisse, formas eius atque species, quas ponebant, omnino sempiternas, immobiles, rigidas, nullius denique motionis et communitatis capaces esse. Quorsum pertinent loci Sophistae p. 246. B sqq. 248. A. — E. et 249 C. D quos rectissime Schleiermacherus vidit ad Megaricos spectare. v eius Praefat. ad Sophist. interpret. German. p 140 sqq. ed 2. Idem censuit Deyksius De Megaricis p. 39 sqq. Secus tamen visum est Henrico Rittero in Museo Rhenano Bonn. 1828. Vol. II. p. 305 sqq qui praefracte negat Megaricos multitudinem et varietatem Entis sui admisisse, quippe qui Unum illud suum, quod etiam Bonum ac Deum dixerunt, prorsus immobile et simile et idem semper esse iudicaverint. v. Diog. Laërt. II. 106. VII. 161. Ciceron. Academ. II. 42. Aristocl. ap. Euseb. Praep Evang. XIV. 17. Verum enimvero etiamsi illud minime in viro doctissimo aegre ferimus, quod quae Schleiermacherus mera suspicione ita statuerat, non protenus pro certis et exploratis voluit venditari; tamen quae ipse contra hanc rationem disputavit nobis quidem haudquaquam potuerunt extorquere assensionem. Et illud quidem nos quoque facile largimur, Megaricos tenuisse summam illam Entis sui unitatem, quam statuisset

Parmenides. Etenim sicuti nos generalem essentiae notionem animis nostris informatam tenemus, etiamsi cum essentiae natura varia ac multiplicia attributa solemus coniungere: ita illi quoque, licet ideas statuerent, tamen summi entis unitatem servarunt, imo vero, ad Xenophanis reversi sententiam, eam pro ipso Deo atque Bono habuerunt. Fuisse autem illos in ea sententia, ut ideas esse sibi persuaderent, quum ex ipso Platone verisimile fiat, tum nunc certissimo constat testimonio Aristotelis Metaphys XIV. 4. p. 301. ed. Brand.: *τῶν δὲ τὰς ἀκινήτους οὐσίας εἶναι λεγόντων οἱ μὲν φασιν αὐτὸ τὸ ἓν τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι· οὐσίαν μέντοι τὸ ἓν αὐτοῦ ᾤοντο εἶναι μάλιστα.* Quae quidem verba ad Megaricos referri oportere, luculentissime patet ex istis, *οἱ μὲν φασιν αὐτὸ τὸ ἓν τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι,* quam fuisse Megaricorum sententiam exploratum habemus. Itaque sic nobis persuasimus, Euclidem et unum Ens posuisse, et *εἴδη πολλά* statuisse, quae veluti partes et formas illius efficerent. Verum hac ipsa in re ille a Platone multum dissensit. Ille enim quum Parmenidis de Entis constantia, immutabilitate, aequabilitate opinionem firmiter retineret, etiam ideas suas voluit esse immotas, stabiles, atque ita sempiternas, ut nec inter ipsas nec cum rebus mutabilibus ullam haberent coniunctionem. Quippe aequiparavit eas mentis humanae notionibus, quae vocantur abstractae, quas tamen etiam per se seorsum sibi constare voluit. Fuit enim haec Graecorum philosophorum ad Aristotelem usque communis ratio, ut quidquid intelligeretur esse, idem etiam re ac veritate esse vellent, ideoque mentis cogitationem et ipsam essentiam in unum confunderent. Quod quidem Euclidi quoque placuisse eo minus mirabile est, quod is in hac quoque doctrinae suae parte Parmenidem est secutus, quem docuisse constat id quod esset atque cogitare unum idemque videri. v. Prolegg. ad Parmenid. p. 16 sqq. Has igitur ac tales ideas Euclides eiusque amici utique statuerunt. Verum enim vero quum easdem illas censerent et affirmarent prorsus esse immotas et immutabiles, quid inde porro sit consecutum, ad intelligendum non est difficile. Neque enim potuerunt perspicere, qua ratione locum haberet aut idearum complurium inter se mutua coniunctio aut unius eiusdemque ideae cum rebus individuis copulatio, ideoque sustulerunt synthetica iudi-

cla omnia, identica tantummodo reliquerunt. Quod ipsum tetigit Plato in Sophista p. 259. E. sqq et 251. A. sqq. ubi hanc rationem conqueritur ab argutis tricarum captatoribus mirum quantum usurpari. conf. etiam Parmenid. p 142. A 161. A. Theaet. p. 189. Euthydem. p. 284. A Phileb. p. 14. C. sqq. 15. A. sqq. Excoluisse vero hanc Megaricorum doctrinae partem maxime Stilponem, nunc non est cur accuratius doceamus. Exposuimus enim de his rebus in Prolegomenis ad Parmenidem.

Atque haec quidem si vere explicavimus, facile apparet, quo vinculo Theaetetus et Sophista Platonis inter se iuncti sint. Nam sicuti in Theaeteto docetur veritatem neque in visis neque in opinione esse quaerendam, ita Sophista eo pertinet, ut Ens illud Eleaticum et ideas stabiles atque immotas Megaricorum ad cognitionem veritatis non sufficere demonstretur: imo vero significatur, motum aeque ac quietem in ideis esse oportere, si quis inde veritatis aeternae scientiam haurire velit; in qua ipsa re dialogi argumentum maxime contineri existimamus. Quippe dialectici veri atque germani philosophi esse dicitur, varias et multiplices idearum rationes explorare et quaenam sit earum necessitudo atque coniunctio indagare: quod quidem munus Platoni tanto maius tantoque honorificentius visum est, quod ideas suas non solas mentis cogitationes esse voluit, sed potius reapse extare arbitratus est, ita ut veram rerum omnium *οὐσίαν* omnem continerent; de qua philosophi sententia nuper copiosius exposuimus in Prolegomenis ad Parmenidem p. 79 sqq. 269 sqq. conf. etiam G. E. Schulze Disp. De ideis Platonicis. Vitemb. 1786. 4. Herbart. Lehrbuch zur Einleitung in die Philosophie. ed. 3. 1834. pag. 207 sqq. Bonitzius Commentatt. Platonicae III p. 7 sqq. qui in eandem sententiam disputaverunt.

Verum haec etsi ita sese habere utique exploratum habemus, tamen magnopere falletur, si quis existimet, sermonem in hoc libro eodem modo haberi atque continuari, quo institutus est in Theaeteto. Imo omnia prope, si a personis, quae colloquio intersunt, discesseris, hic immutata sunt, ut plane nova, insolita, insperata videri debeant. Nam Socrates, adest ille quidem, sed non ut ceterorum familiarium magister, qui de rebus gravissimis verba faciat, sed plerumque tanquam audi-

tor, qui ubi ab initio quaedam locutus est, prorsus conticescit ac deinde tacitus assidet. Enimvero partes eius tributae sunt homini peregrino et nobis adhuc incognito, hospiti cuidam Eleatico, quem Theaetetus et Theodorus secum adduxerunt; is igitur cum Theaeteto disserit sermone fere perpetuo, atque ita, ut ceteri qui intersunt colloquio, vix hic et illic aliquid interponant. Deinde per universum fere sermonem regnat ea disserendi ratio, quam quilibet facile sentiat a Socratica illa facilitate, ubertate, elegantia aliquantum recedere. Nam adstringuntur omnia fere dialecticae cuidam subtilitati, quae ex scholae alicuius usu et consuetudine ducta videtur; insolita minutarum divisionum et partitionum copia ad usum revocatur atque explicatur sic, ut, dum notiones bifariam semper dividuntur eius rei, de qua agitur, finitio accuratior anquiratur; adhibetur haec eadem disserendi ratio subinde etiam iis rebus, quae a proposito sunt alieniores, ut scilicet dialecticae quaestionis quasi exemplum quoddam ob oculos ponatur; una eademque res iterum iterumque vocatur in disceptationem, ita tamen, ut vis eius et natura interdum magis ex rebus fortuitis quam ex ipsius virtutibus definiatur; denique eadem ratio etiam traducitur ad explorandam Parmenidis aliorumque philosophorum de rerum essentia sententiam, quo tamen loco ita temperatur et cum eo veri exquirendi studio iuncta cernitur, ut Eleates propemodum sui oblitus esse videatur et invitus ad Socraticam delabi disputandi consuetudinem. Ad haec accedit aliud quid, quod sanequam alicui permirum accidat. Nam quum in Theaeteto omnis fere disputatio eo consumatur, ut veri scientia cur non in visis et opinionibus quaerenda sit demonstretur, in Sophista primo certe adspectu longe aliud quid agi videtur, quam illud ipsum, ut Eleaticorum et Megaricorum de veritatis et essentiae rationibus opiniones examinentur. Nam disquiritur simul copiosissime quum de aliis quibusdam rebus, tum de natura Sophistae: de quo argumento sicuti ab initio libri suscipitur disputatio, ita exeunte demum sermone quid rei sit certo pronuntiatur ac decernitur. Quin etiam significatur alio tempore de Politico quoque et Philosopho similiter disputatum iri.

Quid igitur? unde repentina haec scenae mutatio? qui fit, ut scriptor iam Socratis persona paene neglecta hospitem aliquem Eleaticum induxerit disserentem? quae

caussa est, cur aliam disputandi rationem adoptaverit? cur quaestionem istam de Sophista copulavit cum eo argumento, quod proprie exquirendum sumsisse videri debet? Nimirum haec atque alia id genus ita demum poterunt recte intelligi atque diiudicari, si universi libri argumentum uno quasi mentis obtutu consideraverimus. Quod quo facilius fieri possit ab omnibus, age ante omnia more nostro disputationis summam ita referamus, ut eundem partium ordinem eandemque earum iuncturam servemus, quam apud ipsum Platonem reperimus. Quo facto conabimur de iis rebus exponere, quae ad totius libri argumentum et artificium illustrandum aliquid momenti faciant. Quanquam non id nobis propositum est, ut omnia atque singula subtilius rimemur, quae alicui obscura aut dubia videantur; id enim abhorret a nostro instituto; illud tantummodo efficere conabimur, ut potiores difficultates expediantur et veluti accessus ad librum rectius intelligendum interpretandumque aperiatur.

Est igitur argumentum disputationis fere hoc.

Congrediuntur Theodorus et Theaetetus postridie eius diei, quo habitus fingitur sermo in Theaeteto expositus, cum Socrate, sicuti inter ipsos convenerat. Adducunt secum hospitem Eleaticum, virum philosophiae plane deditum. Eum salutat Socrates magna cum urbanitate, nec vero sine irrisione, siquidem eum dialecticum aliquem suspicatur esse, qui disserendi acumine omnia labefactare et convellere queat. Ad quae Theodorus, Non hic mos est, inquit, huius hospitis nostri, qui est multo lenior, humanior, modestior contentiosis istis disputatoribus: videtur tamen ille divinus esse in philosophia, cui qui recte operam dant, eos omnes divinos iudicare soleo. Quibus auditis Socrates, recte tu quidem, inquit: sed ambigua certe atque dubia philosophorum species est; apparent enim modo induta politicorum persona, modo sophistarum nomen gerunt; quin interdum etiam insanorum nomine ornantur. Itaque protenus ab hospite Eleatico petit, ut sibi exponat, quo tandem modo sophista, politicus et philosophus ab Eleatis distinguantur.

Ex hoc loco intelligere licet, cur Plato, posteaquam in Theaeteto ab exploranda eorum ratione, qui in visis et opinionibus veritatis scientiam posuissent, disputationem suam exorsus erat, deinde progressus

longius non modo Eleatarum doctrinam confutaverit, sed etiam veri nominis philosophum a viro civili distinguendum esse docuerit. Fuerunt enim illa aetate, qui philosophos et politicos mire confunderent. Sed nolumus nunc de hoc argumento exponere, de quo dicemus in Prolegomenis ad Politicum. Hospes igitur Eleaticus, Socratis voluntati obtemperaturus, quid sit, in quo Sophistae natura cernatur, disserendo explicare conatur, ideoque Theaetetum ad sermones secum instituendos invitat. Enimvero videtur mos fuisse Eleaticorum et Megaricorum, dialecticam ita exercere, ut colloquia instituerent, quibus res, de quibus ageretur, in disceptationem vocarentur. Id quod quum de Zenone Eleata, tum de Euclide, scholae Megaricae principe, satis testatum habemus. Itaque quid sit sophista, interrogando et respondendo exquiritur; sed exquiritur sic, ut ratio disserendi Megarica potius quam Socratica esse videatur. Difficile utique est, inquit hospes, quid Sophista sit, indicare accuratius. Ut igitur viam et rationem, qua res pervestiganda sit, cognoscamus atque addiscamus, age primum in re faciliore illam ipsam adhibeamus. Nam ita certe futurum est, ut quomodo in nostra caussa disceptanda versandum sit, ipso usu cognoscamus. Instituitur igitur iam disputatio de variis artibus earumque partibus, ita tamen, ut quae hic disseruntur, ea ipsa mox lepidissime in Sophistam transferantur. Ostenditur enim postea Sophistam esse venatorem, qui divitum opulentorumque hominum gratiam lucri faciendi caussa aucupetur; eundem esse artium ac doctrinarum liberalium quasi mercatorem quendam atque cauponem; porro exercere eum artem certandi atque litigandi; et quae sunt similia. Orditur igitur Eleates disputationem a piscatore hamulario.

Piscator, inquit, artem aliquam tenet. Artium omnium vero duo sunt genera. Aliae enim effectrices sunt, aliae acquirendi caussa exercentur. Iam quum ad posterius genus ars piscatorum referenda sit, τὴν κτητικήν, quae Graece vocatur, rursus dividamus bifariam. Est autem altera eius pars, quae fit voluntaria permutatione; altera quae vel factis vel verbis aliquid sibi vindicat, ideoque χειρωτική appellatur. Haec ipsa vero rursus est duplex: nam si palam et aperte sibi vindicat, certatoria est; sin clam, venando quia procedit, θηρευτική quaedam esse videtur, quod ipsi nunc

nomen ponamus. Huius *θηρευτικῆς* rursus duae sunt species atque formae. Potest enim venatio esse rerum vel animatarum vel inanimatarum. Ad priorem quia piscatura hamularia pertinet, age, rursus eius discernamus partes. Sunt igitur *ζωοθηρικῆς* species duae, altera pedestris generis, variis et multiplicibus nominibus insignis, *πεζοθηρική*, altera natantium animalium, *ἐνυγροθηρική*. Natant autem animalia vel per aërem, quum volant, vel per aquam; unde oritur *ὀρνιθοθηρευτική* et *ἁλιευτική*. Aquatilium porro venatio rursus est duplex. Fit enim vel retinaculis vel percussione, ideoque est *ἑρκοθηρική* et *πληκτική*. Posterior rursus bifariam dividenda est. Quodsi enim noctu ad ignem fit, *πυρευτική* appellanda videtur: sin exercetur interdiu, quum fuscinae in extremis partibus habeant uncos, tota vocatur *ἀγκιστρευτική*. Verum haec ipsa quoque duas habet partes. Quum enim de superioribus ad inferiora ope tridentium fit, *τριοδοντία* dicitur; quum autem ex parte contraria sursum hamo maxime peragitur, est haec ipsa illa, quam quaerimus, *ἀσπαλιευτική*, sive piscatura hamularia.

En igitur invenimus quod volebamus (P. 211. C.), neque aliter nobis versandum erit in indagando Sophista. Est enim ille quoque auceps quidam ac venator, quanquam non pisces capit, sed potius divitias iuvenum aucupatur. Nimirum differunt ambo maxime eo, quod piscator ad mare et flumina versatur, quae in his sunt animalia venaturus, Sophista autem terras lustrat, alia videlicet sectans flumina, auri argentique, et pratis quasi incubans, quae divitiis et iuventute abundant.

Igitur consideremus pedestrium animalium venationem, quam Sophista exercet. Sunt autem *πεζοθηρίας* duae maxime partes, altera cicurum, agrestium altera. Cicur animal hominem esse liquet, ad quem tota pertinet *ἡμεροθηρική*. Sed huius rursus duplex forma est. Aut enim vi peragitur atque tum vocatur *ἀνδραποδιστική*, aut fit persuadendo, estque *πιθανουργική*. Ad hanc quoniam Sophistae ars manifesto pertinet, dividenda ea nobis necessario est bifariam. Fit enim *πιθανουργική* vel privatim vel publice. Privatim si fit, *ἰδιοθηρευτική* potest appellari, cuius ipsius item distingui possunt species duae, altera *μισθαρνευτική*, altera *δωροφορική*, quandoquidem etiam munera dantur iis, qui venando capiuntur, sicuti ab amantibus fieri

solet. *Μισθαρνευτική* autem duplex secerni potest. Nam vel gratia fit et voluptatis tanquam escam habet, unde sibi alimenta pro mercede comparet, quae est *κολακική* quaedam sive *ἡδυντική*: aut virtutem profitetur eaque professione alios ad se allicere conatur. Et postremam quidem artem apparet esse sophisticam. Est igitur ea secundum hanc nostram disceptationem venatio quaedam iuvenum divitum et nobilium, quae fit per artem conciliandi, subigendi, venandi, alias similes. Quo ipso intelligitur naturam Sophistae a nobis etiam clarius quam antea esse perspectam (P. 223. B).

Nihilominus tertium de eo videndum est, inquit hospes Eleaticus. Nam ars, cuius ille est particeps, admodum varia est ac multiplex, videbaturque paene antea non ad illud genus pertinere, ad quod eum retulimus. Repetamus igitur artium divisionem inde ab *κτητικῇ*. Erat haec duplicis generis, una venatoria, altera permutatione fieri solita, sive *ἀλλακτική*. *Ἀλλακτική* rursus tanquam partes sibi subiectas habet *τὸ δωρητικόν*, donationem, et *τὸ ἀγοραστικόν* sive negotiationem; *τὸ ἀγοραστικόν* vero complectitur *τὴν αὐτοπωλικήν*, sive mercaturam eorum, qui ipsi fabricantur, et *τὴν μεταβλητικήν*, quae alienorum operum emtionem venditionemque exercet. Sed *μεταβλητικῆς* discrimen hoc est, quod vel in una urbe instituit commercium atque ita institutoria appellatur; vel ex alia in aliam urbem migrat vendendi caussa, quae est ars *ἐμπορική* sive mercatoria. Itaque iam *ἐμπορική* dispertienda venit. Quae quidem commode bifariam dividitur, prouti vendit vel ea, quibus corpus alitur ac sustentatur, vel ea, quibus pascitur animus. Alteram hanc eius partem oriri ex *μουσικῇ* manifestum est, cuius quasi merces non minus per urbes importantur et exportantur, quam esculenta atque potulenta. Est igitur *ψυχεμπορική* quaedam, si ita dicere licet. Huius duplex est species, *μαθηματοπωλική* altera, quae pertinet ad artium disciplinas; altera, quae ad virtutem refertur. Cuius nomen si quaerimus, non aliud certe videtur esse, quam artis sophisticae. Est igitur Sophista virtutis caupo: quamquam etiam eum, qui artium ac disciplinarum mercaturam facit, Sophistam appellare licebit (P. 224. E.).

Verum alio etiam modo rem dispiciamus. Artis acquirendi pars quaedam erat nobis concertatoria, sive *ἀγωνιστική*. Hinc igitur proficiscentes age experiamur,

num Sophistam etiam aliter describere possimus. Habet autem ἀγωνιστικὴ genus duplex, ἁμιλλητικόν et μαχητικόν. Posterius cernitur vel in corporis vi vel in orationum certamine et controversia. Alterum hoc, quod ἀμφισβητικόν vocemus, aut in longis orationibus positum est, quae adversus contrarias orationes de rebus iustis et iniustis publice habentur, ideoque est iudiciale, δικανικόν, aut inter homines privatos locum habet, quum in utramque partem disseritur, estque ἀντιλογικόν. Huius ipsius autem partes sunt duae, quarum altera, quia sine ordine et sine arte fit, nomine caret; altera, quae ex artis regulis de rebus iustis et iniustis disceptat, ἐριστικόν appellare consuevimus, hoc est artem disputandi. Iam vero τὸ ἐριστικόν rursus aut nugatoria ars est, quae rem familiarem negligit ac pessumdat, aut disputatoria, quae ex privatis sermonibus quaestum facit. Hunc vero dum attigimus, ecce rursus emergit admirabilis iste, quem quaerimus, Sophista. (P. 226. A.).

Vides igitur, ita hic hospes Eleates ad Theaetetum, vides, animal istud, quod venamur, admodum varium esse ac mobile, ut non possit alterutra tantum manu comprehendi. Ergo utraque oportet. Persequamur vero illud alia via. Multa sunt nomina, quae servile ministerium aliquod designant, veluti quum dicimus percolare, excribrare, vannare, carminare, deducere, pectere, et quae sunt id genus alia. Quae vero nos commemoravimus, ea omnia pertinent ad artem διαιρετικήν, sive discernendi. Hinc igitur exordiamur. Discernendi artis duas species cernere licet. Discernimus enim et peius a meliore et simile a simili. Illud quum facimus, peius abiicimus, melius servamus; quamobrem hanc discretionem patet esse purgationem sive καθαρμόν quendam. Iam vero purgationis duplex est ratio. Sunt enim primum corporum purgationes, eaeque multiplices: partim enim sunt animalium, quum vel sordes interiores gymnasticae et medicae artis ope abiguntur, vel exteriores balnearum usu abluuntur; partim sunt rerum inanimatarum, quarum curam habent fullones aliique id genus homines. Praeterea etiam animorum quaedam purgatio est, quae malum ex iis eiicit, bonum reliquum facit. Sunt autem duae animi pravitatis species, una quae sicuti morbus in corpore, altera quae sicuti deformitas in eo exsistit. Nam morbi instar in animo est volupta-

tum seditio ac discordia cum ratione sive pravitas: deformitati vero similis est ignoratio animi atque aberratio ab eius, quod rectum est atque verum, cognitione. Et sicuti corporis deformitati gymnastica, morbis autem medicina remedia adhibet, ita pravitatem ex animo tollit *ἡ κολαστική*, ignorationem vero *ἡ διδασκαλική*. Iam vero *διδασκαλικῆς* duo sunt genera pro ignorationis diversitate. Spectat enim illa vel ad *δημιουργικὰς διδασκαλίας*, vel est *παιδεία*. Est autem rursus duplex, severior atque lenior: nam *νουθετική* graviter obiurgat vel etiam admonet; cui contraria est *μαιευτική*, h. e. vanae doctrinae, quae falsa nititur opinione, refutatio. Et hanc quidem qui adhibet animo, is vere mentem purgare putandus est eique prodesse plurimum. Neque enim satis est si animus non sit pravus, ut nullis poenis sit coërcendus; ne turpis quidem esse debet, imo pulcrum oportet esse. Quod efficitur maxime per eam *διδασκαλικῆς* partem, quae intus animum perpurgat, ut nativa vi sua polleat atque vigeat, abiectis omnibus vanis opinionibus. Est igitur refutatio optima et certissima purgatio, cuius vim salutarem qui non in se expertus est, eum incultum ac deformem iudicare debemus iis partibus, quae in eo maxime splendeant necesse est, qui vere beatus futurus sit. Quid igitur? Suntne qui hac arte purgatoria utuntur Sophistae appellandi? Vereor equidem, ut iis haec tanta dignitas atque gravitas concedenda sit. Nam etiam cani lupus est similis, ferissimum animal mansuetissimo. Omninoque in usurpandis similitudinibus maxima cautio adhibenda est. Verumtamen esto: nolumus enim iam de exiguis terminis movere controversiam, modo caute prudenterque statuamus. Ita igitur sophistica est pars purgandi artis quaedam, quae pertinet ad vanae sapientiae opinionem castigandam atque redarguendam. (P. 231. B.)

Dubitare hic se fatetur Theaetetus de veritate eorum, quae modo exposita sint et magnopere haesitare. Cui Eleates: At nimirum Sophista quoque nunc existimandus est valde haesitare, quo tandem pacto nostram effugere possit orationem; verissime enim in proverbio dicitur, non esse facile omnes eludere prehensiones. Age igitur, denuo eum adoriamur. Videamus tamen ante omnia, quot Sophistae species adhuc se nobis obtulerint. Primum igitur visus est esse iuvenum et divitum vena-

tor mercenarius; deinde mercator quidam, qui disciplinas et artes liberales venderet; tertio earundem institor; quarto nobis erat is, qui disciplinas proprias venderet; quinto apparuit ut athleta quidam artis orationibus concertandi, qui artem disputandi separatim a reliquis factitaret; denique ponebamus, nec tamen sine dubitatione quadam, esse eum opinionum, quae animi eruditioni ac sapientiae officerent, purgatorem. Mira vero atque singularis haec multiplex eius forma ac species est, quae certe iniicit multam dubitationem. Pergamus igitur naturam eius porro exquirere, si forte certius quiddam explorare liceat, unde possit intelligi, cur ille, etiamsi uno tantum nomine insigniatur, tamen adeo varius sit atque multiplex. Fuit autem unum quiddam in superiore sermone, quod eius indolem et ingenium patefacere maxime videretur. Diximus enim eum esse *ἀντιλογικόν*, qui contra omnia dicere posset. Videamus igitur, de quibusnam rebus *ἀντιλογικοί* isti sese profiteantur alios quoque ad contra dicendum idoenos reddere posse. (P. 232. B.)

Videtur autem contra dicendi ars de omnibus omnino rebus, divinis et humanis, publicis et privatis, controversiam facere idque ipsum profiteri (P. 232. C — E.). Atqui fieri non potest, ut unus idemque homo sciat omnia. Itaque Sophistae non revera rerum omnium gnari sunt, sed excitant tantummodo hanc de sese opinionem, ut gnari esse videantur. Quocirca opinatam quandam omnium rerum sapientiam, non veram cognitionem habere existimandi sunt. Iam vero si originem huius opinatae sapientiae indagamus, cernitur ea in imitatione. Quemadmodum enim qui se una arte profiteatur omnia effecturum esse rerum simulacra, eos, qui a pueris rerum sint inscientes, artibus suis fallat ac decipiat; ita etiam est quaedam ars orationum, qua iuvenes imprudentes queant decipi, ita ut quae sint tantummodo rerum simulacra oratione expressa, ea pro veris ducant atque ipsum talia dicnetem in omni rerum genere putent esse sapientissimum. Ex quo consequitur, ut Sophista inter imitatores ac praestigiatores numerandus sit (P. 233. A. — 235. A.). Age dum igitur, iam certe nostrum est belluam istam, quam propemodum reticulo oratorio quodam constrictam tenemus, non rursus dimittere. Dividamus ergo in sua genera simulacra fingendi

artem sive τὴν εἰδωλοποιϊκήν: ita enim fiet, ut ubi ille delituerit, facile animadvertamus.

Sunt igitur duae species τῆς μιμητικῆς, una, quae exprimit rerum formas ipsi veritati convenientes; altera, quae exhibet imagines ad speciem tantummodo veritatis expressas. Illam εἰκαστικήν, hanc φανταστικήν recte dixerimus. Hic vero quum dubium sit, ad utram partem sophisticam referri oporteat, tum nova oritur difficultas. Nam istud apparere et videri nec tamen esse, et dicere aliqua neque tamen vera, haec omnia plena sunt difficultatis, quandoquidem haudquaquam facile intellectu est, qui fieri possit, ut qui dicat falsa dicentem et opinantem vere esse, non secum ipso pugnet. Sumitur enim ita, quod non sit, idem tamen esse (P. 235. B. — 237. A.). Et pugnat haec ipsa opinio vehementer cum nobilissima illa Parmenidis sententia, qua τὸ ὂν tantummodo esse posse statuitur. Nam id quod non est certe neque esse neque aliquid aut aliquo modo esse potest. Iam vero qui non aliquid eloquitur, is certe nihil dicit, hoc est plane non dicit, siquidem aliquid semper eloquatur qui dicit prorsus necesse est (P. 237. A. — 238. A.). Praeterea eius quod non est (τοῦ μὴ ὄντος) nulla esse possunt praedicata, ut hodie loquimur; itaque nec eorum quae sunt quidquam illi licet attribuere, veluti numerum, qui inter ea est, quae esse affirmamus: quamobrem qui non ens (μὴ ὂν) tanquam unum quiddam aut non entia ut plura commemorat, is nihil dicit. Quid quod id, quod non est, ne mente quidem et cogitatione intelligere licet. Quod autem multo magis mirum est, imo vero absurdum, ne possunt quidem haec, quae memoravimus, ullo modo de non ente dici. Qui enim illud inexplicabile aut ineffabile esse censet, is eo ipso illud esse statuit et affirmat, ideoque secum ipse pugnat mirifice. (P. 238. B. — 239. B.)

Hinc vero apparet falsam speciem erroremque nullo modo esse posse. Nam species falsa quum res ab eo quod est diversas ideoque alias repraesentet, neque etiam quidquam in rerum natura reperiatur, quod non esse dici queat; certe fraus atque error nusquam habet locum. Quod si ita est, ne Sophista quidem inter praestigiatores numerandus videtur. (P. 239. B. — 241. C.)

Neque tamen vel sic desperare licet futurum esse, ut veram eius indolem naturamque aliquando exquiramus.

Quippe impugnanda nobis est Parmenidis sententia, qui Non-ens (*τὸ μὴ ὄν*) omnino non esse posse prorsus negavit. Enimvero id, quod non est, tamen etiam est quodammodo, ac vicissim quod est, quodammodo etiam non est. Quam sententiam si veram esse probaverimus, nec falsam opinionem falsaque iudicia esse posse dubitabimus (P. 241. C. — E.). Adoriendum igitur atque impugnandum illud Parmenidis placitum est, quo statuit *τὸ μὴ ὄν* nullum esse neque *τὸ ὄν* aliquo modo esse posse. Quod ut recte et ordine fiat, age ante omnia philosophorum de eo, quod esse putatur, varias sententias et opiniones exploremus. (P. 242. B.)

Videntur autem philosophi veteres in hac re parum accurate esse versati. Fuerunt enim, qui tria esse *τὰ ὄντα* statuerent inter se modo pugnantia modo in gratiam redeuntia; fuerunt item qui duo ponerent, fluidum et siccum, calidum et frigidum: qui quidem omnes ea mutuo inter ipsa coire voluerunt. His tertium accessit genus philosophorum, Eleaticum, qui inde a Xenophane et prius adhuc statuerunt unum esse omnia. Ionicae autem et Siculae quaedam Musae postea prodierunt, quae tutissimum esse putarunt dicere, et unum esse multa et multa unum, utraque autem contineri amicitia. Quarum sententiam assequi utique est longe difficillimum: neque illi hanc rei difficultatem admodum curarunt. Quocirca ipsos mittamus: videamus potius, quid *τὸ ὄν* esse existimandum sit (usque ad p. 243. D.).

Est igitur illud ipsum, quod esse dicitur, aut diversum quiddam a calido et frigido aliisque id genus elementis, contrariis illis ac secum pugnantibus, aut unum quoddam ex illis, aut denique utrumque atque omnia. Si ab illis est diversum, tria aut plura existunt rerum genera, veluti, quum tria ponuntur, ens, calidum, et frigidum: si unum aliquod, certe *τὸ ὄν* unum revera est: sin denique omnia, rursus unum tantummodo est genus eorum, quae esse putantur. Ex quo efficitur, quo iure duo vel etiam plura rerum genera ab eo quod est segregata ponantur (usque ad p. 244. B.).

Igitur *τὸ εἶναι* explorandum subtilius est. Quod ut recte fiat, audiamus eos, qui id quod est unum esse dictitant, hoc est, Eleaticos. Ponunt igitur illi *τὸ ὄν* esse unum. Iam si *τὸ ὄν* ab *τῷ ἑνί* non differt, duo

vocabula unam eandemque rem designabunt, id quod perquam ridiculum est; nam ita certe nihil dicitur aliud, quam unum esse unum aut ens esse ens. Sin autem τὸ ἓν et τὸ ὄν inter se diversa sunt, aut duo ab illis ponuntur principia, quod adversatur ipsorum sententiae; aut alterutrum vocabulum nihil denotat nisi forte nomen ipsum, ut nominis nomen esse dicendum sit, id quod non videtur rationi consentaneum esse. Nam isto modo mutuam nominis et unius rationem sublatum iri manifestum est (usque ad p. 244. D.).

Porro Eleatae huic uni etiam **totius** virtutem attribuunt, unde Parmenides illud etiam vult sphaericam habere figuram. Omnis autem sphaera habet medium et extremitates, ideoque in partes dividi potest. Ex quo consequitur, ut quod isto modo totum aliquod conficit, id non possit esse **ipsum unum**, quod certe partium expers sit necesse est. At, dixerit quispiam, potest tamen unum per accidens esse totum, ita ut tantummodo πάθος ἔχῃ τοῦ ὅλου, ut Graeci loquuntur. At enim vero unum si est accidens totius, protenus duae emergunt naturae; sin autem ens totum omnino non est, ne ens quidem est, adeoque non-ens erit, quandoquidem id, quod non est totum, nec ens esse posse omnes largiuntur. Praeterea id, quod fit, semper etiam totum fit. Itaque qui totum et unum rebus eximunt, ii tollunt omnem rerum ortum, imo etiam earum essentiam. Itaque sive id quod est duo sive unum tantum posuerimus, maximae sane et prorsus innumerabiles emergent difficultates. (usque ad p. 245. E.).

Et hactenus quidem de iis diximus, qui de eo quod est et de eo quod non est quaesiverunt subtilius, quanquam non omnes recensuimus. Iuvabit vero etiam eos audivisse, qui secus haec tractarunt. Ita enim certius etiam nobis constabit τὸ ὄν non esse ad explicandum facilius quam τὸ μὴ ὄν. Duplex autem hic prodit philosophorum familia. Alii enim id tantummodo vere esse arbitrantur, quod corporeum sit sensibusque possit contrectari; alii essentiam vindicare student unis formis quibusdam cogitabilibus, quae omnis corporeae materiae expertes mente tantum atque animo intelligantur. Inter utrosque autem medios semper immanis quaedam cietur pugna inter se dissentientium philosophorum. Et prius quidem genus eorum, qui quaecunque sint eadem etiam

sensibus contrectari posse existimant, paullo est agrestius et ferocius. Adversus quos tamen hac uti licebit argumentatione. Animal quodcunque necesse est corpus esse anima praeditum. Igitur anima revera est. Iam vero alia anima reperitur esse iusta, alia iniusta; sapiens alia, alia insipiens. Ex quo consequitur, ut etiam iustitia, sapientia, aliae virtutes, vere esse existimandae sint. Haec autem omnia quum sensibus percipi contrectarique haudquaquam possint, corporeae materiae expertia sint prorsus necesse est. Quodsi autem nihilo secius reperiantur, qui quicquam esse negent quod manibus apprehendi nequeat, eos hac argumentatione confutare licebit. Quidquid habet aliquam vim et facultatem aliquid efficiendi vel patiendi, id e s s e arbitramur: cernitur enim essentia in vi et facultate. Haec ipsa autem a materia corporea diversa est. Ex quo sequitur, ut etiam id e s s e concedendum sit, quod a corporibus natura sua differt. Haec ipsa autem vis eorum, quae vere sunt, naturam omnem absolvit, ut ipsum esse nulla alia re nisi vi et efficacia quadam contineatur. (usque ad p. 248. A.).

Sed his missis videamus contrariam eorum philosophorum sententiam, qui omnem essentiam ex ideis pendere volunt. Discernunt igitur illi *γένεσιν* sive generationem ab essentia sive *οὐσίᾳ*. Et corpore quidem sensuumque perceptione nos volunt eorum fieri participes, quae generantur; sed ea, quae sunt sempiterna atque immota, in quibus solis essentiam putant inesse, animo tantum et ratione attingi arbitrantur. Quidnam vero istuc est, quod isti vocant p a r t i c i p e m e s s e vel rerum vel idearum? Enimvero rem si accurate aestimemus, facile intelligemus, esse illud nihil aliud nisi a f f e c t i o n e m e t a c t i o n e m quandam e f a c u l t a t e eorum, quae inter se congrediuntur, proficiscentem (e i n g e g e n s e i t i g e s T h u n o d e r L e i d e n *a u s e i n e r K r a f t h e r v o r g e h e n d*). Nec tamen hoc idearum patroni nobis concedent, quippe qui generationi quidem agendi patiendique vim attribuunt, essentiae autem eandem eripiunt. Quae eorum opinio vide quam infirmo nitatur fundamento. Largiuntur illi ipsi species illas sempiternas a nobis mente ac ratione intelligi atque cognosci. Iam vero cognitionem in quanam re inesse putabimus nisi in mentis animique actione quadam? Cognosci autem et intelligi

quid est aliud quam aliquo modo affici? Quodsi igitur ea, quae sunt, cognoscuntur, eadem consequitur mentis cognitione etiam affici et moveri, ideoque esse patibilia atque mobilia. Et vero rectissime ita iudicatur. Quid autem porro? num ei, quod omnino sit (τῷ παντελῶς ὄντι), motum et vitam et animum et prudentiam adesse recte negabimus, aut vivere illud ac sapere prorsus infitiabimur, immotum idem stare et augusto venerandoque rationis munere orbatum esse existimantes? rationem autem si ei tribuerimus, num ipsi eripiemus vitam? Enimvero si immota sint ea, quae esse iudicamus, manifestum est nemini cuiquam de ulla re usquam inesse posse rationem et intelligentiam. Est enim ratio et intelligentia nihil aliud quam actio sive agitatio; ideoque motio. Quemadmodum vero sine motu ratio esse nulla potest, ita eadem esse non poterit, si omnia moveantur nihilque sit perpetuum, sempiternum, immotum. Cognitioni enim subiectum esse debet aliquid, quod certo permaneat sibique semper constet. Quodsi igitur rationem ac scientiam penitus tollere noluerimus, ei quod est, nec motum eripere nec constantiam et sempiternitatem abiudicare debebimus (usque ad p. 249. D.).

Haec igitur contra eos dicta sunto, qui ab eo, quod vere est, motum omnem mutationemque removere conantur. Exploratum enim habemus motum et generationem non minus esse, quam statum et quietem. Verum enim vero hic nobis oboritur nova difficultas eaque minime levis aut exigua. Nam motus et quies quum res sint plane contrariae, tamen utrique, utpote ideis quae vere sunt, pariter τὸ εἶναι proprium esse iudicari debet. Et tamen istud ipsum, quod esse dicimus, rursus ab utroque illo, et motu et quiete, diversum videtur: nam quum esse dicimus sane aliud quid dicimus quam moveri aut quiescere. Itaque τὸ ὄν tertium quiddam est ab utroque illo diversum, quod tamen et motioni et quieti commune sit, licet ipsum per se neque stet neque moveatur. Verum in hoc ipso latet difficultas. Nam si quid non movetur, quidni stet? et si quid nullo modo stat, quidni contra moveatur? Num igitur fieri potest, ut id quod est extra motum et quietem positum sit? Haec vero difficultas certe non minor est quam illa, in quam antea de non-ente disputantes incidimus. (usque ad p. 250. E.)

Quoniam igitur τὸ ὄν et τὸ μὴ ὄν parem habent dubitationem, age experiamur, an utramque eadem opera tollere ac removere possimus. Quaeramus ergo, quo pacto liceat unum idemque multis nominibus insignire. Veluti quum eidem homini tribuuntur color, magnitudo, figura, virtutes, vitia, alia.

Triplex autem hic suppetit ratio. Aut enim fieri non potest, ut una eademque res plura ac diversa habeat attributa et plurium ac diversarum idearum particeps sit; aut fieri potest, ut quotquot sunt attributa, ea omnia in eandem rem conveniant; aut denique potest fieri, ut quaedam tantum eidem rei attribuenda sint, alia non sint attribuenda. Ex his primum ac secundum falso statuitur: id quod evincitur hac ratione. Si enim nihil quidquam cum ulla re haberet communionem, consequens esset, ut nec motus aut status vere esse posset; utrumque enim seiunctum foret ac segregatum ab existentia (εἶναι). Ita igitur etiam eorum protenus concideret ratio, qui vel rerum universitatem movent, vel ut unum sistunt, vel secundum species et formas immutabiles volunt sibi semper constare et manere sempiternam. Neque aliorum philosophorum sententiae, de quibus antea mentio est iniecta, ullo modo habiturae essent quo defenderentur. Iam si verum esset, quod secundo loco posuimus, omnia habere inter se communicandi facultatem, sequeretur, quod longe est absurdissimum, ut motus staret ac vicissim status moveretur. Relinquitur igitur tertium, ut alia cum aliis commisceri, alia non commisceri existimanda sint. Quod si ita est, eadem fere hic ratio obtinet, quae est litterarum, quarum aliae inter se concinunt, aliae non concinunt. Quemadmodum autem arte grammatica opus est, ut recte diiudicetur, quae litterae coniungi, quae non coniungi queant; ita etiam requiritur ars quaedam, sicubi agitur de idearum coniunctione. Ea vero est dialectica, quae illarum et convenientiam et differentiam rimatur ac scite subtiliterque diiudicat (v. ann. ad p. 253. D.). Quam quidem artem ei tantum recte tribuemus, qui sincere et vere philosophatur. Hoc enim philosophi munus esse nomine suo vere digni, postmodo videbimus, si qua nobis adhuc volentibus fuerit. Hoc loco illud tantum monuisse iuvabit, inter philosophum et sophistam id maxime discriminis intercedere, quod sophista sese in tenebras eius

abscondit, quod *non est*, et propter istam caliginem, qua obtectus latet, aegre cognoscitur; philosophus autem semper in *eius quod revera est* contemplatione versatur et propter rerum divinarum splendorem, ad quem oculi magnae multitudinis caligant et coecutiunt, vix conspici potest. Verum haec in transcursu.

Convenit igitur inter nos, alia genera (ideas s. notiones) inter se posse coniungi, alia non posse, et alia quidem cum paucis, alia vero cum multis, nonnulla etiam cum omnibus. Quod ut dilucidius appareat, ne obruamur rerum considerandarum copia et multitudine, rem exemplo aliquo illustrasse iuvabit. Sumamus igitur illa ipsa genera, de quibus adhuc disputavimus, *ens*, *motum*, *statum*, quibus contemplandis et rationem, quae inter τὸ ὄν et τὸ μὴ ὄν intercedit, intelligemus et quid sit, in quo Sophistae natura cernatur, fortasse perspiciemus. Et motus quidem atque status, quia sunt inter se contrarii, haudquaquam in unum coniungi possunt, sicuti antea vidimus. Ens autem, sive id quod esse dicimus, cum motu pariter atque statu consociatur: nam et motus idea revera est et status quoque revera extat. Iam ex his tribus generibus unumquodque rursus a duobus reliquis diversum est; in se autem seorsum spectatum est idem ac sibimet ipsi consentiens. Igitur relative spectata habent *differentiam*; absolute et sine comparatione cum aliis posita habent *identitatem*. Accedunt igitur ad tria illa genera primitus posita iam duo nova, *diversitas* (τὸ θάτερον) et *identitas* (τὸ ταὐτόν). Quae quidem diversa esse a superioribus hac argumentatione efficitur. Si identitas aut diversitas a statu et motu nihil differrent, nec status nec motus rei alicui posset inesse, nam et diversitas et identitas utrique illi attribuitur; igitur motus et status prorsus tolleretur, si idem essent atque identitas et diversitas. Nec vero τὸ ὂν et τὸ ταὐτὸν existimare licet unum idemque esse. Nam haec si nihil inter se differrent, rursus motum et statum, quem utrumque iudicavimus *esse*, idem esse putare deberemus; id quod antea vidimus fieri nullo modo posse. Denique nec diversitas et essentia unum idemque esse potest. Nam diversitas semper alicui rei tribuitur, quatenus comparatur cum aliis; ens autem per se est, nec propter alia entia. Illa igitur pendet ab relatione; hoc per se esse potest. Est igitur natura

diversitatis ab quatuor generibus reliquis utique distinguendum. Quanquam eadem per reliqua omnia veluti distributa est, siquidem plures res nunquam eaedem esse possunt, ut singulae a singulis differre existimandae sint (usque ad p. 255. E.).

His expositis facile apparet de quinque illis generibus sic esse statuendum. Motus diversus a statu est, ideoque non est, quatenus non est status. Sed idem tamen est, quoniam coniunctus est cum ente. Item motus diversus est ab identitate, ideoque non est idem. Sed tamen idem esse iudicandus est, propterea quod naturae suae habet constantiam ac semper idem manet. Per se igitur spectatus et absolute positus est *ταὐτόν*: sed relatus ad ideam *τοῦ ταὐτοῦ* non est idem. Porro si quam coniunctionem haberet motus cum statu, non absurdum foret stabilem eum appellare; quod tamen fieri non posse iam antea demonstratum est. Denique motus differt a diversitate. Igitur et non est diversus, quatenus non est diversitas, h. e. quatenus idea diversitatis et motus idea per se inter ipsas discrepant; et est diversus, quatenus differt a diverso aliisque generibus. Igitur motus, a) *est* et non *est*; b) non est *idem* et est *idem*; c) non est *diversus* et est *diversus*: (usque ad pag. 256. D.).

Ex his perspicuum est, id quod non est, sive *τὸ μὴ ὄν*, et in motu esse et in ceteris generibus omnibus: quatenus enim ab aliis differunt, ideoque non idem sunt atque illa, non esse existimanda sunt. (Est enim Platoni non-esse fere idem quod communione alicuius attributi privatum esse, quam *στέρησιν* appellavit Aristoteles, modo illum meminerimus mentis notiones tanquam ideas revera extare voluisse). Pariter autem *τὸ ὄν* quoque omnibus proprium generibus est, quoniam ipsa sunt. Ergo et *τὸ ὄν* et *τὸ μὴ ὄν* omnibus notionibus convenit. Quin etiam ipsum istud non esse quodammodo esse dici potest, quatenus id, quod est a reliquis diversum, revera est, et vicissim id quod est, quoties differt ab aliis, toties non est. Ita igitur fit, ut *τὸ ὂν* et *τὸ μὴ ὂν* maximam habeant cognationem ac necessitudinem. Enimvero non esse nunc non dicimus absolute, ut significet tolli penitus alicuius rei vim et naturam, sed relative, quo modo significatur, hoc vel illud non eandem habere naturam aut virtutem, quam

aliud quiddam habeat. Veluti non pulcrum volumus esse, quod a pulcro differt; non magnum, quod discrepat a magno. Ex quo clarum et perspicuum debet esse omnibus, id, quod non esse dicitur, nihilominus tamen esse. Etenim significat illud non contrarium quiddam, sed tantummodo diversitatem (usque ad p. 258. C).

Iam vero hac disputatione nostra ulterius progressi sumus, quam ipse vellet Parmenides. Is enim et non-ens nullum esse censuit et ab eius, quod non esset, pervestigatione mentem animumque averti oportere iudicavit. Nos vero non-ens non modo docuimus esse, verum etiam vim eius naturamque ostendimus in diversitate contineri. Itaque non-ens, quoniam omnia essentiam participant, etiam esse iudicari oportet; nec vero illud est ipsum ens, cuius tantummodo est particeps: nam ideae *τοῦ μὴ εἶναι* et *τοῦ εἶναι* utique inter se discrepant. Itaque *τὸ μὴ ὄν* et est et non est, sicuti ipsum illud, quod est, innumerabilibus modis ab reliquis generibus differt, hoc est, non est, (usque ad p. 259. B.). —

Vidimus igitur, quatenus uni eidemque rei multa et contraria possint attribui. Quo in genere sedulo est cavendum ne arbitrarie versemur. Illud demum philosopho dignum est, si quis caussas et rationes diligenter indagare studeat, cur de generum coniunctione et ne- necessitudine hoc vel illo modo iudicari oporteat. Itaque non licet grassari hic lubidinose, ut scilicet connectendis variis et multiplicibus ideis denique demonstretur, nullam omnino locum habere generum coniunctionem (s. praedicatorum varietatem): id quod facere solent Eristici. Enimvero omnia ab omnibus separare conari, quum per se absurdum sit, tum hominis est a litteris et a philosophiae studio prorsus alieni. Tollitur enim isto modo omnis iudicandi disserendique facultas, quae ita demum nascitur, ut formae sive ideae (notiones) inter se connecti copularique possint. (P. 260. A.).

Opportune vero istos homunciones impugnavimus atque coëgimus, ut alterum cum altero commisceri concesserint. Valet enim hoc eo, ut probare liceat, orationem, qua una fit ut philosophari possimus, revera esse atque locum habere. Quippe nulla omnino foret

oratio sine idearum copulatione. Praeterea vero etiam de oratione nunc alia de caussa quaerendum est. Nam quum τὸ μὴ ὄν apparuerit esse unum ex generibus reliquis per omnia dispersum, nunc exquisivisse iuvabit, num cum iudicio et oratione commisceatur. Nam si cum his non commiscetur, omnia vera sint necesse est; sin commiscetur, et iudicium falsum esse poterit et falsa oratio. Hoc autem si est, etiam fraudi et simulacris et imaginibus locus concessus erit. Quippe huc se abdebat antea Sophista, ita tamen, ut falsam opinionem aut orationem esse posse omnino negaret, propterea quod id, quod non esset, omnino cogitari dicique non liceret. Nunc vero hanc quidem opinionem prorsus confutavimus, siquidem apparuit τὸ μὴ ὄν cum eo quod est coniunctum esse atque copulatum. Fortasse autem aliquis dixerit, τὸ μὴ ὄν non posse cum oratione et iudicio (δόξῃ) coniungi, ideoque simulacrorum et visorum effingendorum artem nullam reperiri. Quamobrem primum quidem quid sit iudicium et oratio nobis perscrutandum est, videndumque, ecquam ea cum non-ente habeant communionem; quo perspecto falsitatem atque fraudem reperiri evincemus ac Sophistae indolem naturamque demonstrabimus. (usque ad p. 261. B.).

Vocabula rerum cum ideis atque litteris in eo conveniunt, quod quaedam tantummodo inter sese coniungi et copulari ad orationem efficiendam patiuntur. Nam concinunt tantummodo ea, quae coniuncta aliquid significant; quae significant nihil, ea non concinunt. Discerni vero duplex potest genus vocabulorum. Nam quibus actionem quamdam declaramus, ea vocamus ῥήματα sive verba, quibus autem denotamus eos ipsos, qui agunt, ea nomina sunt sive ὀνόματα. Utraque necesse est inter se iungantur, siquidem oratio oritura sit. Quippe nec solis nominibus nec unis verbis efficitur oratio (λόγος). Pertinet vero quaevis oratio semper ad aliquid. Nam nihil si ei esset subiectum, ne diceretur quidem quidquam, ideoque nulla foret oratio. Veluti quum dicimus Theaetetus sedet, agitur de te, ad quem spectat oratio. Atque hoc ipso loco falsae orationis causae deprehendi possunt. Fieri enim potest, ut de aliquo aliquid dicentes aut vera enuntiemus aut diversa ab iis quae sunt proferamus. Ut quum dicimus Theaetetus volat. Falsa igitur quum diversa sint

ab iis quae sunt, is, qui falsa loquitur, quae non sunt tanquam ea dicit, quae sint. (usque ad p. 263. D.).

Quid vero cogitatio (*διάνοια*), iudicium (*δόξα*) atque visio (*φαντασία*)? nonne iam apertum est haec omnia et vera et falsa in animis nostris oriri? Nimirum cogitatio quidem (*διάνοια*) hoc uno discrimine ab oratione differt, quod illa est mentis secum ipsa interior colloquutio quaedam sine vocibus; haec autem ex animo veluti profluit vocum sonis comprehensa. Iam vero in oratione inest affirmatio et negatio. Quodsi igitur tacita mentis cogitatione aliquid vel affirmamus vel negamus, oritur iudicium (*δόξα*); et si id facimus sic, ut sensuum ope in ea re utamur, dicitur visio sive *φαντασία*, quae est quasi quaedam sensus et iudicii permixtio. Haec omnia vero quum apertum sit cum oratione, quae vera et falsa poterat esse, maximam habere coniunctionem et necessitudinem, siquidem cogitationem vidimus esse mentis secum ipsius colloquutionem, iudicium vero cogitationis conclusionem et *φαντασίαν* iudicii cum sensu quasi coniunctionem quandam; dubitari non potest, quin etiam iudicium falsum esse posse concedendum sit. (usque ad p. 264. B.).

Redeamus nunc tandem ad Sophistam, quem iam fortasse feliciore successu indagare conabimur. Distinximus antea duas partes artis *εἰδωλοποιϊκῆς* sive simulacrorum fingendorum, alteram *εἰκαστικήν*, alteram *φανταστικήν*. Ad utram referendus Sophista esset, dubium videri iudicavimus. Quae dubitatio maior etiam fiebat, quum esse videremus, qui falsas imagines et simulacra falsamque visionem esse omnino negarent. Veruntamen nunc quidem certum est exploratumque orationem et iudicium falsum reperiri; ex quo intelligitur fieri etiam posse, ut imitationes fiant eorum, quae revera exstant, et ars aliqua fallendi ac decipiendi reperiatur. Videamus igitur de Sophista. Distinximus antea artem *ποιητικήν* et *κτητικήν*. Posterior in varias dividebatur artis acquirendi formas. Nunc vero quum imitandi ars, quia aliquid efficit, ad *τὴν ποιητικήν* referenda videatur, hanc sequamur divisionem, quo denique Sophistam capiamus. *Ποιητικῆς* duae sunto partes, divina una, altera humana. Illa pertinet ad ea, quae divina vi procreantur; haec refertur ad opera humana. Utraque bifariam dividi potest, prouti vel est ipsarum rerum effe-

trix (*αὐτοποιητικόν*), vel simulacrorum procreatrix (*εἰδωλοποιϊκόν*). Et huic quidem tanquam partes subiectae sunt *τὸ εἰκαστικόν* et *τὸ φανταστικόν*, ex quibus illud similitudines exhibet, hoc autem visa efficit. Visorum effectio rursus duplex est, prouti aut instrumentis utuntur, qui efficiunt visum, aut se ipsos tanquam instrumenta ad eam rem exhibent. Posterius si fit, locum habet imitatio, quae fit per vocem, figuras, habitum, alia. Imitatio vero rursus duplex discernitur. Alii enim imitantur id, quod imitatione exprimunt, bene scientes; alii id ignorantes faciunt. Itaque facile distinxeris *δοξομιμητικήν*, quae cum opinione scientiae imitatur, et *ἱστορικήν τινα μίμησιν*, quae coniuncta est cum scientia. Et Sophista quidem non erat inter scientes, sed inter imitantes. Est igitur opinatus imitator. Duplex tamen talis esse potest, simplex et apertus, aut simulatus, quum callide ignorantiam suam celare et obtegere studet. Et hic quidem id rursus facit dupliciter. Aut enim publice populum longioribus deludit orationibus, quod est oratorum publicorum proprium; aut privatim brevioribus sermonibus eos, qui cum ipso colloquuntur, eo perducit, ut pugnantia dicere videantur. Quod qui facit, Sophista est, veri sapientis imitator, quippe scientia rerum et cognitione destitutus. (— p. 268. D.).

En habes summam disputationis, quae in libro Sophistae nomine inscripto comprehensa est. Quam qui vel leviter consideraverint, ii facili negotio discernent duas eius partes. Quaeritur enim de indole ac natura Sophistae: quaeritur item de Eleaticorum et Megaricorum doctrina. Quae quidem partes quonam vinculo inter ipsas connexae colligataeque sint, eo magis quaerendum est, quo magis poterit ambigi ac dubitari, utra potior, utra levior habenda sit. Nam quum de Sophista tam copiose tamque argute et subtiliter disputetur, facile aliquis in eam deveniat opinionem, ut quae de ente et non-ente disseruntur, illorum illustrandorum gratia adiecta esse existimet, praesertim quum ad eam quae ab initio sermonis suscepta est disputatio de Sophista, exeunte colloquio rursus redeatur. Sed hae aliaeque dubitationes quo tollantur facilius, age singula exploremus accuratius.

Ordiamur ab hospite Eleatico considerando. Et hic quidem illud est observandum, loquentem induci Eleatam

non aliam ob causam, quam quod de Eleaticorum gravissimo placito suscipitur disputatio. Quemadmodum enim Parmenides et Timaeus in cognominibus operibus loquentes inducuntur, quia in altero opere Eleatarum, in altero Pythagoraeorum placita cum ipsius Platonis doctrina elegantissime conciliantur; ita in Sophista putamus hominem Eleaticae sapientiae sacris initiatum, hoc est Megaricae pariter atque Eleaticae doctrinae gnarum et peritum, ideo primarias disserendi partes habere, quia Eleaticorum et Megaricorum de natura cogitabili atque ideis opiniones ita explorantur, ut denique veluti sponte cum Platonica ratione concordent. Quo quidem modo Plato ipse non obscure significavit, quanta inter suam doctrinam atque Eleaticorum rationem intercederet necessitudo atque coniunctio: imo etiam palam et aperte professus est se ab illorum placitis examinandis profectum denique ad suam doctrinae rationem devenisse. Quod profecto mirum est ne a doctissimis quidem hominibus, Astio, Sochero, Prinsterero, aliis, usquequaque esse perspectum, ex quibus Socherus adeo hoc ipso argumento usus est, ut Sophistam, Politicum et Parmenidem non a Platone sed philosopho aliquo Megarico scriptum esse evinceret. Nimirum vidit ille utique aliquid, quod Megaricum redoleret, sed quae eius rei causa esset, non vidit. Cum igitur hospitis Eleatici adventus ex ea, quam diximus, caussa repetendus sit, iam facillime etiam illud poterit intelligi, de quo item multum est dubitatum, cur ingenium hominis atque mores ita designentur, uti a Platone factum videmus. Fingitur enim ille non contentiosus ac litigiosus, quales plerumque habebantur qui Megaricorum sive Eristicorum disciplinae dediti essent; neque est obstinatus decretorum Eleaticorum defensor ac patronus, qui argutis conclusiunculis suas opiniones quovis modo tueatur aliisque inutilibus tricis nectendis negotium facessat; sed potius dicitur esse lenis, mansuetus, denique ad exquirendum verum promtus paratusque. Verum quamquam tali est ingenio, tamen eatenus certe plane est Eleaticus et Megaricus, quatenus usitatam huius familiae disserendi viam et rationem tenet. Itaque in ea parte libri, in qua de Sophistae natura disquiritur, ingentem quandam congerit copiam acutarum divisionum, quibus genera semper in binas partes diffinduntur, usque dum ad eam notionem perventum est, cui Sophista subiectus esse videatur: in

eoque negotio tam est multus, tam indefessus, tam subtilis denique, ut facile agnoscas hominem in disserendo ad certae alicuius scholae rationem et consuetudinem adsuefactum. Nam si quid suspicari licet, Megarici, Zenonis fortasse exemplum secuti, in definiendis notionibus hac usi sunt via, ut ab genere aliquo exorsi deinceps partes illi subiectas ordine perpetuo persequerentur, usque dum ea notio reperiretur, quae in id, de quo instituta esset disputatio, convenire videretur. Enimvero hanc quidem rationem usurpabant, quoniam Socratica definiendi ratio adversari videbatur ipsorum decreto, quo in unam eandemque rem plures attributiones convenire negabant: unde etiam Antisthenem legimus apud Aristot. Metaphys. V. 29. VIII. 3. omnem definitionis usum repudiavisse. Quam ob rem illi in definiendo non coniungebant notiones, sed dividebant potius, quo scilicet unaquaeque idea per se seorsum constare videretur. Accedit quod hanc rationem suam maxime in iis rebus circumscribendis adhibuisse videntur, quae essent sub sensus subiectae, veluti artes, de quibus in Sophista disseritur. Huius nostrae sententiae fatemur nos nullum habere scriptoris alicuius testimonium. Sed tamen eam aliunde firmare posse non iniuria nobis videmur. Est enim haec notiones circumscribendi ratio ex perpetua quadam divisionum serie ducta et repetita simillima sane ei rationi, qua Eleaticos et Megaricos in argumentando usos esse compertum habemus. Cumulabant enim illi argumentationes argumentationibus ita, ut semper ex conclusionibus protenus novas derivarent conclusiones. Quod qua ratione ab iis factum sit, nuper copiose exposuimus in Prolegomenis ad Parmenidem libro III. sectione III. p. 314 sqq. Diogenis Laërtii et ipsius Platonis usi testimoniis. Quid igitur? hac argumentandi ratione qui usi sunt, eos num veridissimile iudicabimus isto modo in singulis notionibus rimandis versatos esse? Itaque nos quidem sic nobis persuasimus, Platonem in Sophista et Politico definiendi vel potius determinandi, in Parmenide autem argumentandi viam et rationem a Megaricis usurpatam faceta imitatione expressisse. Quod quo consilio ita fecerit, mox videbimus. Nunc enim hoc tantum agimus, ut hospitis istius Eleatici ab eo inducti ingenium atque mores paucis adumbremus. Utitur igitur ille non mere Socratica, sed potius Megarica disputandi ratione, quippe cui dudum erat adsuefactus. Veruntа-

men, ut est minus tenax scholae opinionum, ita etiam in disserendo subinde est liberalior. Id quod maxime apparet eo loco, ubi de entis et non-entis natura deque erroris et fraudis fontibus disputatur. Ibi enim non modo Eleaticorum sententiam impugnat, verum etiam argutum illud concisumque disserendi genus ita aspernatur, ut vel imprudens germanus factus videatur Socraticus. Enimvero ita hoc uno exemplo clarissime apparet, quanto praestabilior sit Socratica quam arguta illa disserendi ratio, quam usurpabant Eristici. Haec enim, etsi nullas non adhibet artes, quibus Sophistae vis et natura declaretur, tamen usque haeret in rebus fortuitis neque exquirit id, quod ad verum reperiendum re vera valeat. Quamobrem a Platone prudentissime ibi adhibetur, ubi quae ridicula sunt de Sophistis dicuntur, veluti esse eos venatores quosdam; disciplinarum artiumque caupones, et artis oratoriae athletas; quodsi vero aliquid serii de iis praedicatur, veluti esse illos vanarum opinionum purgatores, tam id casu factum videtur, ut ipsi disputantes iudicio suo diffidant. Socratica autem disputandi consuetudo ubi emergit, ibi repente elucet veritas perveniturque citius ad earum rerum intelligentiam, de quibus quaestio instituta est.

Verum inviti paene ad aliud argumentum transgressi sumus, quam quod illustrare propositum erat. Videamus igitur de libri argumento. Et hic quidem ante omnia animum advertit longa illa et copiosa de Sophista disputatio, quae quorsum pertineat et quid sibi velit, vehementer dubitatum est. Praeter alios rursus Socherus in ea haesit, qui eam tanquam vanarum argutiarum congeriem quandam pro certissimo habuit argumento, unde Sophistam non esse a Platonis ingenio profectum cognoscere liceret. Quod quam vere iudicatum sit, mox sponte apparebit. Est autem ad rem subtilius diiudicandam necessarium, ut quid Plato maxime in hoc libro egerit, perspectum habeamus. Quod si ex me quaeris in quibusnam rebus cernatur, paucis respondere licebit. Coniunxit enim philosophus cum difficili illa et impedita quaestione de essentia cogitabili eiusque rationibus eius loci pervestigationem, qui et ipse ad omnem philosophiam est longe gravissimus, hoc est quaesivit de fraudis et erroris in hominum iudiciis ac sermonibus causa atque fonte. Utrumque enim videbat ita inter se esse cogna-

tum, ut qui de ente et non-ente dissereret, is paene non posset quin etiam de erroris fraudisque periculo verba faceret. Itaque hac usus opportunitate etiam indolem et naturam Sophistarum adumbrare constituit, quos quasi quosdam argutarum fraudum venatores esse animadvertebat. Nempe ita vitam rationemque eorum, qui perpetuo in eo, quod non est, viverent, veluti e regione posuit iis, qui aeterna veritate exquirenda perpetuo occupati essent, et dum id quod est explicat et illustrat, eorum imaginem ob oculos posuit, qui contrarium potius amarent et sectarentur. Enimvero quod in plurimis scriptis Platonis animadvertimus, solere philosophum cum interioris sapientiae argumentis copulare etiam earum rerum illustrationem, quae pertinent ad ipsam hominum vitam, quo illustrior suaviorque fiat ipsa sapientiae disciplina; idem etiam in Sophista arte prorsus divina sic ab eo institutum esse intelligere licet. Solebant Sophistae, qui quasi simiae quidam verorum sapientium erant, tamen a multitudine imperita malo errore cum his confundi; solebant item errore simillimo veri germanique viri civiles, qui quid vere reipublicae prodesset probe perspectum haberent, non distingui ab iis, qui istam virtutem mentirentur. Quid igitur philosophus, quum de idearum disciplina deque fraudis et erroris originibus subtilius explicare in animum induxisset? Nimirum eadem hac usus scribendi opportunitate continuo bellum indixit Sophistis, Rhetoribus, Demagogis, denique opinatis istis sapientibus omnibus, qui in ipsa publicae vitae luce vellent esse conspicui et tamen vel errore vel malae fraudis studio ducerentur. Hinc igitur in Sophista, in quo libro gravissimas et abstrusissimas res tractare instituit, felici sane delectu Sophistas exagitavit et quam ii a vera philosophia essent alieni demonstravit. Quod quidem fecit longe elegantissime. Nam primum cum hac quaestione, quam, etsi est secundaria, tamen propterea, quod similiter de Politicis erat disputaturus, primariam esse simulat, aptissime copulavit argumentum libri primarium: quod quomodo fecerit, ex superioribus clarum est ac perspicuum. Deinde Sophistarum exhibuit definitiones eas, quae plenae essent lepidae irrisionis, at tanto facetiores et urbaniores, quod quum essent a rebus externis et fortuitis ductae, tamen et ingenium eorum aliquatenus patefacerent neque ab hominum prudentiorum iudiciis recederent. Certe quidem Socrates

quoque apud Xenophontem Memorab. I. 6, 12 et 1 . sophistas similiter tanquam sapientiae caupones notavit; neque abludunt quae habet Aristoteles De Sophistar. Elench. I. 6. ἔστι γὰρ ἡ σοφιστικὴ φαινομένη σοφία, οὖσα δὲ οὔ, καὶ ὁ σοφιστὴς χρηματιστὴς ἀπὸ φαινομένης σοφίας, ἀλλ' οὐκ οὔσης. Huc accedit denique, quod eadem opera suaviter explosit dialectici acuminis abusum eorum, qui quum sibi viderentur arte disserendi praeter ceteros excellere, tamen argutis divisionibus et argumentationibus mirum quantum indulgebant, ut ad notiones rerum recte illustrandas saepenumero parum proficerent. Tantum abest enim, ut cum Viro egregio Phil. Guil. van Heusde Init. Philosophiae Platon. Vol. II. P. II. p. 104 sqq. existimemus Platonem in Sophista et Politico cernendi iungendique methodum illustri aliquo exemplo patefacere et commendare voluisse, ut totam istam dialogi partem, ubi ea adhibita est, venusta quadam et callida irrisione perfusam esse nobis persuaserimus. Hinc igitur copia illa et multitudo argutarum partitionum, quae semper tanquam inmutabili lege fiunt per dichotomiam; hinc multa illa artium nomina, quae magnam certe partem protervo ludibrio ficta sunt; hinc vilissimarum commemoratio artium, quandoquidem dialectica ista severitas, quam Eristici iactabant, non permittebat, ut in rerum turpitudine haereretur (v. p. 227. A.); hinc denique quaesitae istae et longe arcessitae argutiae, quas Platonem serio proposuisse quis sibi persuadeat? En igitur, habes iam, quid de ea parte operis sentiamus, qua de Sophista anquiritur; quam si quis propter amplitudinem suam longe gravissimam esse existimet, is profecto multum fallatur. Nam longitudo certe illius non debet quemquam offendere, quandoquidem Plato nec in Euthydemo, nec in Cratylo, nec in aliis quibusdam libris operae pepercit, ut coacervandis argutiis adversarios rideret similiter et exagitaret. Quamquam non est inficiandum, ne in hac quidem parte operis desiderari, quae plane egregie disputata sint. Enimvero miscuit philosophus hic quoque seria iocis, idque eo rectius ita facere potuit, quod eos ipsos, quorum partes agit hospes Eleaticus, lenius corrigere voluit.

Sequitur, ut de principali operis argumento paucis explicandum sit. Habet enim hoc quoque nonnulla, quae requirant diligentiorem explicationem, quam in superio-

ribus exhiberi potuit. Pertinet autem illud eo, ut nec in Ente Parmenideo nec in immotis Megaricorum ideis veritatis scientiam inesse doceatur. Quod quidem philosophus effecit sic, ut illorum rationem emendaverit et cum sua ipsius de ideis doctrina conciliaverit. Aperuit igitur eius, quod vere esse mente et animo cogitamus, vim naturamque acutissime. Nam primum quidem ei contra Parmenidem vindicavit multitudinis copiam et varietatem, qua una secundum ipsius sententiam fieri potest, ut mentis humanae scientia et cognitio pariatur; deinde eidem in summa naturae suae constantia tamen etiam relationis sive motus virtutem tribuendam esse docuit, quam Parmenides pariter atque Megarici ei eripiebant: quippe ideae nisi inter se copulari ac seiungi distinguique possent, nulla profecto foret iudicandi, docendi, loquendi facultas, ut sic quoque veritatis scientia et cognitione careremus. Hinc porro deduxit cognationem eius, quod esse dicimus, cum eo quod non est; evicitque gravissimis argumentis, alterum cum altero tam arcta necessitudine contineri, ut neutrum alterutro carere existimandum sit. Quo ipso denique usus est sic, ut fraudis et erroris in hominum iudiciis et sermonibus caussas et origines demonstraverit. Ita igitur refutatis Eleaticorum et Megaricorum opinionibus firmissima iecit disciplinae veritatis fundamenta, neque dubium est, quonam vinculo omnia atque singula inter se contineantur. Operae tamen pretium facturi videmur, si singulos quosdam locos illustrare conemur dilucidius. Qua occasione omnem ordinem ac progressum disputationis denuo paucis designare licebit, quo facilius eos locos demonstremus, qui lucem interpretationis desiderent.

Principium igitur disputationis ducitur inde, quod Sophista dicitur omnia quidem scire videri, nec tamen reapse scire. Hinc nascitur dubitatio, num quod non sit, tamen item esse iudicari debeat (p. 235 – 237. A.). Qua dubitatione excitata primum exponitur sententia Parmenidis, qui quum *τὸ ὄν* tantum poneret, *τὸ μὴ ὄν* plane tolleret, omnem erroris et fraudis facultatem auferebat. Cuius opinio priusquam in disceptationem vocatur, variae et multiplices aliorum philosophorum sententiae de *οὐσίᾳ* enumerantur, ita quidem, ut eos inter principium et *οὐσίαν* non satis accurate distinxisse doceatur. Revertitur tandem oratio ad Parmenidem (p. 244.

B sqq.). Et hic quidem eius sententia gravissimis impugnatur argumentis. Ostenditur enim subtilissime eos, qui unum ens statuant, sibimet ipsis adversari ac suam ipsorum rationem evertere: quum enim unum absolutumque Ens esse dicant, tamen eidem ipsos varia et multa attribuere, quod maxime pugnet cum talis Entis natura.

Et postremam quidem sententiam Plato uberius etiam exornavit postea in Parmenide p. 137. C. — 142. B. ubi ostenditur, S i *Unum* s i t, n i h i l e s s e. Enimvero quod ibi *τὸ ἓν* vocatur, idem plane est quod in hoc Sophistae loco *τὸ ὄν*. Intelligitur autem infinitum essentiae principium supra omnes eorum quae extant et finita sunt rationes et condiciones elatum, sive absoluta merae essentiae positio, quae nec adiuncta sibi habet rerum praedicata nec ipsa praedicari de ulla re potest. Huic igitur Enti absoluto eripienda Plato censet praedicata omnia, arguitque Parmenideos erroris, qui illud non modo duobus nominibus u n u m et E n s insignire soleant, verum etiam rotundum esse velint, ideoque etiam primum, medium, ultimum, alia, appellent. Verissime haec a Platone disputari nemo erit quin ultro largiatur. Verum quum Ens istud Parmenideum isto modo appareat nulla distinctum formarum et rationum varietate informari oportuisse; quid praeterea inde consequatur, non est obscurum. Recte enim Plato vidit, istam primariam quasi et infinitam *οὐσίαν* ad efficiendam veritatis scientiam et cognitionem haudquaquam aliquid posse, quandoquidem quidquid infinitum sit, id ne mente quidem et cogitatione concipere ullo modo liceat. Haec igitur philosophus plenius multo atque subtilius eo quo diximus Parmenidis loco exposuit, de quo vide quae nuper disputavimus in Parmenide Prolegg. Libr. I. c. IV. p. 72 — 96. Ex qua ipsa re cognoscere licet Parmenidem aliquanto post Sophistam in lucem editum esse. Sed haec hactenus. Pergimus ad alia.

Examinato placito Parmenideo iam primum oratio defertur ad illos, qui omnem essentiam referebant ad ea, quae percipi, quae sentiri, quae manibus contrectari possunt: qui quidem homines, Sensualistas hodie vocant, non modo facete irridentur, verum etiam confutantur argumentatione subtilissima. Qui quidem locus perquam est memorabilis et ad subtiliorem doctrinam Platonis

recte intelligendam longe gravissimus. Docetur enim ibi veram essentiam in vi quadam atque facultate efficiendi patiendique contineri (p. 248. A.). Quod quam vim habeat, ita demum plane percipiemus, si Platonem meminerimus *τὸ ὄν* unice ad ideas retulisse: has ipsas enim philosophus quasi vi quadam vitali vigere atque pollere iudicavit. Quamobrem haec ex proximis suam lucem utique accipiunt, de quibus iam paucis disputare constituimus.

Post Sensualistas enim audiuntur ii, qui statuebant quidem ideas, sed eas volebant esse rigidas, immobiles, expertes omnis communitatis, hoc est, ad Megaricos. Hos enim intelligendos esse Schleiermacherum utique putamus coniecisse verissime. Quorum quidem philosophorum confutatio digna est profecto quae diligentius expendatur. Habet enim vim maximam ad ipsius Platonis mentem ac sententiam plane aperiendam. Quomodo igitur illi refelluntur? Nimirum quaerit ex iis philosophus, num ideae, quas statuant, intelligantur atque cognoscantur. Quo concesso protenus concludit eam ipsam ob causam et affectionem et actionem in eas convenire, quandoquidem scientia et cognitio omnis posita sit in vi et facultate eorum, quae mutuo inter ipsa congrediantur: non enim posse quidquam intelligi, nisi et patibile quid adsit, et rursus aliquid, quod habeat vim efficiendi. Sed ex his quum concludat ideis iam eatenus motum tribuendum esse, quod mentis cognitione attingantur, tum eundem iis vindicat etiam alio nomine. Quid? inquit; num ei, quod perfecte est (*τῷ παντελῶς ὄντι*), motum et vitam et intelligentiam et rationem eripiemus? num illud vivere et sapere negabimus potiusque dicemus augusta et veneranda ratione penitus carere immotumque stare? (p. 248. E sq.). Atqui omnis inde proficiscitur ratio et intelligentia: haec autem quum nihil sit aliud quam actio et agitatio, profecto consequitur, ut ei, quod vere perfecteque est, etiam propterea motus tribuendus sit, quod nativa vi sua pollet, efficax est, procreatque sapientiam et intelligentiam. Ita igitur efficitur, ut *τὸ ὄν*, vel quia cognitione attingitur, vel quod vivit vegetque, motum habere existimari oporteat. Quum vero ita demonstretur subtilissime ideas esse mutabiles atque vivas, tamen etiam contrarium iis convenire iudicatur, hoc est, naturae suae constantiam et aequabilitatem. Nam sicuti mens, inquit philosophus, atque ratio

nulla potest esse sublato motu, ita vicissim eadem auferetur, si moveantur omnia, nihilque sit constans, perpetuum, sempiternum. Menti vero atque intelligentiae necesse est aliquid sit subiectum, quod sibi semper constet et idem maneat.

Magnopere hic cavendum est, ne quid doceri existimemus, quod a Platonis ratione abhorreat. Pertinent enim haec ad subtiliorem de ideis doctrinam, qualem Plato in Sophista et Parmenide exposuit, quum alibi eam magis populariter et ad vulgarem hominum captum accommodate illustraverit. De qua re nolumus iterare quae disputavimus in Prolegomenis nostris ad Parmenid. ed. mai. Libro II. cap. 3. Itaque hic non in eo acquiescit, quod docuit alibi, ideas esse rebus sub sensus cadentibus oppositas et contrarias, ideoque natura sua sempiternas, constantes, semper sui similes; sed praeter hanc naturae constantiam iis attribuit etiam motum, quo fiat ut et ipsae cognoscantur et vim agendi efficiendique habeant. Quod planissime convenit cum iis, quae in Parmenide p. 142. B. — 155. E. de τῷ ἑνὶ ὄντι sive Uno finito disseruntur: quo loco illud docetur varias et multiplices habere rationes, quibus et secum ipso et cum rebus adspectabilibus contineatur. Enimvero ideae quum in se spectatae vi et natura sua sibi semper constent neque unquam ullam subeant mutationem; tamen, quum et ad se ipsas et ad res singulares, quae iis subiectae sunt, referantur, quandoquidem ita demum aliquam inter se habent communionem, etiam moveri existimandae sunt. Id ipsum enim significatur motus vocabulo, habere eas varias ac multiplices rationes, quibus cum aliis contineantur, sicuti fit etiam in Parmenide, ad quem v. Prolegg. p. 139. Verum hic meminisse nos iam oportet ideas Platonis non esse meras mentis notiones; alioquin enim non intelligetur, cur non solum mentis cognitione attingi, verum etiam efficaces esse dicantur. Sunt igitur eae secundum philosophum longe aliud quid, Insunt enim in divina mente, quae quidquid cogitat, idem protenus ratum effectumque reddit. Ex quo consequens est, ut vera rerum essentia in iis contineatur ipsaeque revera sint. Quippe mentis divinae vis et efficacia eadem prorsus est atque essentia rerum sive *οὐσία*. Quanquam sedulo est cavendum, ne ipsum deum pro idea aut pro idearum omnium veluti complexu quodam habeamus, quam opinionem fuerunt qui parum caute

amplecterentur. v. quae de his rebus exposuimus ad Parmen. Prolegg. Libro II. c. 2. p. 269 sqq. Verum sicuti mentis humanae cogitationes non sunt quietae, vanae, inanes, mortuae, sed eius vim agitationemque referunt, ita divinae mentis vis et potentia etiam in ideis conspicua est. Quae non solum semper ad aliquid tendunt, verum etiam omnem essentiam in se complectuntur; imo fontem ac principium omnis scientiae perenne in se comprehendunt. Nam animi humani quum divinae sint particulae aurae, olim apud Deum ipsum viventes earum hauserunt notitiam, imo participes earum extiterunt. Itaque ideae non tantum a numine divino cogitantur, sed ipsae sunt intelligentiae, sapientiae, mentis denique effectrices quaedam, ut recte profecto plenae rationis esse, imo etiam sapere atque intelligere dicantur. Unde tamen si qui protenus de ipso Deo cogitari voluerunt, ii in magno opinionis errore versati sunt.

Explicavimus locum gravissimum sic, ut nec verbis vim intulerimus, nec systemati doctrinae Platonicae, quod hodie appellare solent, ulla in parte adversati simus; id quod tanto certius asseverare licet, quod Deum ab ideis secundum Platonis sententiam utique esse diversum plane exploratum habere videmur. De qua re contulisse iuvabit, quae nuper in Prolegg. ad Parmenidem l. c. copiosius exposuimus. Quamobrem iam sine mora ad alia pergere licebit.

Posteaquam igitur apparuit m o t u m et q u i e t e m non minus esse, quam ipsum *τὸ ὄν* sive *τὴν οὐσίαν*, proceditur dein ad quaestionem non minus gravem, quae est d e m u t u a i d e a r u m i n t e r s e c o n i u n c t i o n e. Quae quidem in quibusnam rebus cernatur quibusve regatur legibus atque finibus, etsi difficile videtur exquirere, tamen exemplo idearum sive notionum modo investigatarum luculente ostenditur. Quum enim motus et quies inter se pugnent, essentia autem in utrumque pariter conveniat, ducitur inde conclusio, inter ideas omnes hoc intercedere discriminis, ut aliae inter se sint contrariae et oppositae, aliae possint coniungi mutuo atque inter ipsas conciliari. Tribus illis ideis, e n t i, m o t u i e t q u i e t i adduntur duae aliae, d i v e r s i t a t i s et i d e n t i t a t i s: nam tria illa genera quum a se invicem differant, tamen in se spectata *τὸ ταὐτόν* habent, siquidem unumquodque sui semper simile sit necesse est ac secum

ipsum consentiat. Itaque his quinque generibus explorandis ostenditur, quaenam sit ratio coniunctionis idearum omnium. Quo loco tenendum est diligentissime non fortuito ita fieri, ut haec potissimum genera ad rem propositam illustrandam adhibeantur, quanquam id callido quodam artificio ab ipso Platone dissimulatur. Censuit enim philosophus has potissimum ideas in omni dialectica esse longe gravissimas; unde eas in dialogis iis, qui ad scientiam artemque dialecticam maxime referuntur, iterum iterumque commemoravit, veluti Theaetet. p. 185. A. Parmenid. p. 136. AB. Neque id immerito. Nam omnis notionum coniunctio profecto nititur eo, primum ut sint; deinde ut naturae suae habeant constantiam, quae quietis vocabulo designatur; tum ut habeant relationem, quae est mutatio sive motus; denique ut et inter se mutuo discrepent ac rursus secum ipsis conveniant, in quo cernitur differentia et identitas. Ita igitur facili negotio perspicitur, cur Plato has potissimum ideas delegerit, quibus rimandis atque comparandis idearum nexum et cohaerentiam illustraret. At vero, inquis, quid hoc tandem est, quod ipsum illud, quod esse dicitur, inter genera motus, quietis, differentiae et identitatis posuit, quum tamen haec rerum praedicata significent, illud non item? Confuditne igitur philosophus inter se quae longe sunt dissimillima? Ad quae habemus sane quae non iniuria respondere liceat. Quippe non iam hic sermo est de infinita illa essentia, quae expers est omnis formae, rationis et condicionis; qualem informare conatus erat Parmenides; sed agitur de essentia finita, quae sicuti commune est rerum omnium praedicatum, ita et ipsa pro qualitate aliqua habenda est; quamobrem eam philosophus in Parmenide nomine *τοῦ ἑνὸς ὄντος* insigniendam putavit, de quo v. quae Prolegg. p. 96 sq. 105 sqq. Hoc igitur si tenemus, Platonem non continuo erroris aut temeritatis insimulabimus. Et essentiae quidem genus philosophus censet cum reliquis generibus omnibus posse conciliari: habent enim omnia atque singula hoc, ut sint atque esse possint, quod non ita esset, si ea essendi facultate, licebit enim barbare loqui in re, quam Latini non possunt aptis vocabulis designare, si igitur essendi facultate carerent. Quum vero appareat motum et statum inter se oppositos et contrarios esse, tum illud quoque facile iam intelligitur, singula

genera a singulis differre, unumquodque autem in se consideratum per se scorsum constare ac sui semper esse simile. Ex quo ducitur discrimen τοῦ ὄντος et τοῦ μὴ ὄντος. Nam quatenus quid ab altero diversum est, dicitur non esse; neque enim est idem quod alterum: quatenus vero in se spectatur, esse semper iudicari debet. Quanquam alterum cum altero arctissimam sane habet coniunctionem. Nam illud ipsum, quod non est, tamen quatenus id ipsum esse putatur, in se habet essentiam; ac vicissim id quod esse dicimus, quia innumeris modis ab aliis potest discrepare (omnes enim notiones ab aliis discrepant), et infinitis modis non est. Quo non perspecto Socherus in iudicanda Sophistae nostri fide et auctoritate rursus ruit mirifice. Platonem enim dicit τὸ μὴ ὄν ei, quod esse putetur, ita semper opponere solere, ut cogitandum sit de discrimine eorum quae oriuntur, pereunt ac sensibus noscuntur, atque rerum divinarum sive idearum, quae omnis vicissitudinis expertes revera sunt et una mente ac ratione percipiuntur. Et sane verum est philosophum in iis libris, in quibus exponit de ideis tanquam rebus adspectabilibus omnino oppositis, hanc unam rationem maxime sequi solere. At enim vero inde haudquaquam sequitur id, quod voluit Socherus. Nam τὸ μὴ ὄν pro oppositionis ratione secundum ipsum Platonem varia atque multa significat: quamobrem in singulis eius scriptis, imo in singulis fere locis videndum est, quorsum tendat omnis viri disputatio, qua una re maxime ad veri perspicientiam perducimur. Et in iis quidem libris, in quibus id maxime egit, ut de idearum rationibus atque dialectica exponeret subtilius, quod ipsum fecit in Sophista ac Parmenide, profecto mirum videri non potest, quod τοῦ ὄντος vi naturaque accuratius pervestigata etiam alia τοῦ ὄντος et τοῦ μὴ ὄντος discrimina posuit atque facit in populari illa doctrinae suae expositione. Quocirca nunc τὸ μὴ ὄν etiam sic dixit, ut de essentiae differentia cogitari vellet: neque enim illud simpliciter τῷ ὄντι opposuit, sed intellexit id, quod esset quidem, sed quod non tale esset, quale aliud quid. Nam ut hoc ita statueret, suasit illud ipsum, quod subtili quaestione utique exploravit, ideas varia ac multiplici ratione ac necessitudine inter ipsas contineri. Utriusque non-entis discrimen philosophus ipse breviter significavit in Parmenide p. 160. C. et p. 163. B. C. postea

subtilius rimatus est Aristoteles, qui quum τὸ μὴ ὄν vidisset ambigue dici, simplicem negationem appellavit ἀπόφασιν, relativam στέρησιν vocavit, atque illam censuit omnem omnino alicuius rei absentiam denotare, hanc autem nihil aliud esse nisi alicuius praedicati privationem, quae aliquid sibi subiectum haberet. v. Metaphys. III. 63. al. Sed satis iam apertum putamus, quantopere Socherus harum rerum perspicientia caruerit, ut non opus sit opinionem eius longiore disputatione confutare. Redeamus igitur eo, unde deflexit oratio, atque de iis exponamus, quae subtilem hanc elegantemque de idearum communione ac necessitudine disputationem deinceps excipiunt.

Ex iis igitur, quae hactenus sunt explicata, denique etiam caussae et origines erroris atque fraudis repetuntur, cuius facultatem Eristici ac Sophistae funditus tollebant. In qua parte operis quodammodo perficiuntur et consummantur ea, quae in Theaeteto de falsae opinionis origine in utramque partem disseruntur, ut hinc quoque appareat, quam arcta sit utriusque libri coniunctio et necessitudo. Docetur autem errorem et fraudem in iudiciis ac sermonibus nostris ita habere locum, si diversum quiddam ab iis, quae vere sunt, vel dicamus vel statuamus. Atque ex hac ipsa observatione denique illustratur id, unde universa disputatio profecta erat. Ostenditur enim inde quid Sophista sit et quomodo a germano differat Philosopho. Nam Philosophus scientiae et cognitionis vere particeps est; Sophistes autem mentitur tantummodo speciem sapientiae (v. p. 235. A. 241. B. 267. C. E. 268. B.); ille habitat in scrutanda idearum ratione et recta veraque coniunctione, quod quasi ipsius proprium munus est; hic delitescere studet in eo, quod non est, venaturque sub sapientis specie artem fallendi ac decipiendi (v. p. 253. B. — E. p. 254. A. B.); denique Sophista fraudulentus est verae sapientiae imitator, qui disserendo in fraudem et errorem audientes pellicit; Philosophus autem vere recteque sapientiae studio deditus est, ut nihil simulationis aut dissimulationis in eo reperiatur.

En igitur, percurrimus tandem graviora doctrinae in Sophista traditae capita, quae aliquid interpretationis flagitare videbantur. Qua ipsa re confirmatum esse putamus, quod antea de totius operis argumento et propo-

sito fecimus iudicium. Restant alia quaedam, quae hac occasione attingenda sint, ne rem differendo difficilior reddatur causae disceptatio.

Ac primum quidem illud iuvabit monuisse, videri hunc librum non multo post Theaetetum in lucem publicam emissum esse. Quod cur ita statuamus, et argumentum eius et utriusque libri prooemium efficit. Nam, sicuti Sophistae initium indicat cohaerere eum arctissime cum Theaeteto, ita huius libri exordium tale est, quod ita tantum recte intelligi explicarique possit, si hunc dialogum una fere cum Sophista editum esse sumscrimus. Quam arcta vero necessitudine disputatio utroque libro comprehensa contineatur, id vero post ea, quae modo exposuimus, demonstrare minime opus est. Itaque in hoc quoque opus conveniunt quae in Prolegomenis ad Theaetetum p. 20 sq. indicavimus, neque dubitandum videtur, quin illius scribendi consilium Platoni subnatum sit quo tempore post obitum Socratis Megaris est versatus, de qua re quae disputavimus ibidem p. 8 sqq. ea ipsi relegant, quorum interest de his rebus plenius edoceri.

Sophistam, ut constat, excepit proxime Politicus. Cuius quae sit cum Sophista cohaerentia ac necessitudo, alio loco docebitur. Nunc illud tantum dicamus, in Politico item disquiri de notionibus veri et falsi Politici, eique quaestioni graviorem quandam de alio argumento adiunctam esse disputationem, sicuti in Sophista, in quo proprie agitur de doctrina Eleaticorum in melius mutanda et ad plenam veritatis scientiam excolenda et reformanda, Sophista a vero philosopho distinguitur. Sed gravior hic exoritur quaestio, num Plato postea temporis etiam Philosophi eius speciem et imaginem adumbraverit, quem in hoc ipso libro a Sophista distingui secernique voluit. Nam ipse certe talem operam promisit, Sophist. p. 216. E sq. ac p. 254. B. ubi dubitantius loquitur sic: *οὐκοῦν περὶ μὲν τούτου (τοῦ φιλοσόφου) καὶ τάχα ἐπισκεψόμεθα σαφέστερον, ἂν ἔτι βουλομένοις ὑμῖν ᾖ.* et vero etiam Politic. p. 257. A. ubi paullo certius: *τάχα δέ γε*, inquit, *ὦ Σώκρατες, ὀφειλήσεις ταύτης τριπλασίαν (χάριν), ἐπειδὰν τόν τε πολιτικὸν ἀπεργάσωνταί σοι καὶ τὸν φιλόσοφον.*

Quid igitur? his promissis suis num philosophus stetisse existimandus est an non? Difficilis sane et in-

tricata huius rei disputatio est, praesertim quum Plato ipse nusquam diserte significaverit, sese nomen contractum aliquo modo solvere conatum esse, neque etiam deperditus aliquis liber commemoretur, qui huc revocari queat. Quamobrem tota haec quaestio una nititur coniectura, cui quam periculosum sit tuto confidere nemo est quin sponte videat. Experiamur tamen, an aliquid exquirere possimus, quod certe non plane a verisimilitudine abhorreat. Et hic quidem nobis primum cum Schleiermachero res erit, qui Philosophi picturam in Sophista et Politico promissam in scriptis Platonis utique reperiri asseverare non dubitavit. Censuit enim vir egregius desideratam inchoatae disputationis partem in duobus contineri libris etiam nunc superstitibus, Phaedone et Symposio, quorum alter philosophi morientis, alter philosophi viventis imaginem ita ob oculos ponat, ut desiderio omnium abunde satisfactum esse videri debeat. v. Praefat. eius ad Symp. p. 369. Quam quidem sententiam quum non defuerint qui non solum assensu suo comprobarent, sed etiam tanquam peringeniosam magnis laudibus afficerent, digna sane res est quae diligentiori examini subiiciatur. Et nos quidem, fatemur enim ingenue, a viri acutissimi iudicio adeo recedimus, ut licet lubenter ingenii acumen in eo agnoscamus, tamen veritatis vestigia omnia plane desideremus. Nam primum quidem quaenam tandem est imago ista philosophi in Phaedone et Symposio proposita? Nimirum nec ea, qualem post Sophistam huncce et Politicum expectaveris, neque talis, quae omnes absolutionis numeros habeat et unde sponte intelligatur, id nunc ipsum maxime agi, ut philosophi indoles et ingenium depingatur. Itaque in utroque libro describitur quidem Socrates ut philosophus, sed idem ille non minus tanquam talis describitur in aliis Platonis scriptis, veluti in Gorgia, in Politia, in Phaedro. Hos igitur quidni eodem iure contendere liceat desideratam istam philosophi picturam, in uno aliquo opere frustra anquisitam, iunctim exhibere? Deinde primarium argumentum, quod in Phaedone et Symposio tractatur, adeo nullam habet cum quaestione in Sophista et Politico agitata coniunctionem, adeo nullam cognationem ac similitudinem, ut qui haec scripta isto vinculo connecti et copulari potuerint, minime intelligatur. Comparet mihi aliquis gravissimos illos sermones de animorum immortalitate in Phaedone institu-

tos, et copiosas de amore orationes quae in Symposio habentur, cum subtili ista disputatione de ente et nonente, de fraudis et erroris fontibus, de Sophistae natura et ingenio, de vera atque falsa arte civili aliisque cognatis argumentis, et facile videbit, quantopere haec omnia inter se diversa sint, praesertim si etiam ad disserendi viam rationemque attenderit. Quid igitur? ecquis sibi iam persuadebit, quum ipsarum rerum quaestiones in his libris sint diversissimae, tamen fieri potuisse, ut philosophi scilicet imago in Phaedone et Symposio adumbrata ad Politici et Sophistae speciem in cognominibus libris propositam referretur? Nimirum haec qui credere voluerit, eum nunquam putabimus animum advertisse ad divinam illam planeque admirabilem Platonis artem, qua quae de rebus ad philosophiam pertinentibus disputantur, elegantissime cum iis conciliavit et in unum coniunxit, quae ad externas rerum condiciones hominumque mores et ingenia referuntur. At vero, inquit aliquis, adest tamen, modo diligenter observetur, inter eos libros, quos Schleiermacherus coniunctos copulatosque esse voluit, argumenti quaedam cognatio et quasi continuatio; immo ex ipso Politici et Sophistae proposito intelligitur non fuisse necessarium, ut peculiaris scriptio de philosopho componeretur. Id quod demonstratum ivit nuperrime doctus quidam iuvenis, Fr. Guil. Hertel in Commentat. de Platonis Politico Halis 1837 foliis octonis edita. Cedo igitur eius argumenta. Nimirum posteaquam Schleiermachero adstipulatus est in Symposio perfectissimi philosophi imaginem proponi existimanti sic infit argumentari: „Inquirentibus nobis, inquit, in naturam philosophi, politici et sophistae, et in differentiam, quae inter eorum sive scientias sive artes intercedat, illud sua sponte se offert, quod Plato ipse plurimis locis enuntiavit, philosophum oppositum esse sophistae, ut qui vere scientiae peritus sit ei, qui speciem tantummodo prae se ferat, et philosophum et politicum sic inter sese differre, ut illius res in sola scientia versetur, hic autem a scientia simul ad agendum transgrediatur; uti autem a philosopho sophistam, sic a vero politico falsum esse discernendum, qui item sophistarum ratione civilis scientiae non nisi umbra vestitus sit. Hoc si teneamus, et cum proposito illo Platonis, inter philosophi, sophistae et politici scientias (!) distinguendi, Sophistae et Politici argumentum contendamus, tum necessario in

eam sententiam adducimur, ut dicamus munere suo Platonem his duobus dialogis iam perfunctum neque ullum praeterea alium desiderandum esse. Etenim si in omnibus Platonis dialogis duae partes discernendae sunt beneque seiungendae, negandi et affirmandi, quarum altera sive in vulgares pugnatur et obsoletas hominum notiones, sive in sophistarum nugatoria artificia, sive omnino reiiciuntur falsae rei opiniones; in altera vero sententia philosophi indicatur et saepius levissime adumbrata argutiis istis opponitur, in Sophista et Politico, quae sit illa negandi pars, ridiculum profecto esset in iudicium vocare, quoniam in ea ipsa prope tota versatur disquisitio. Nam cum Politici cardo in eo sit positus, ut falsus ille sophistam redolens politicus a vero seiungatur, longe autem minima disputationis pars de eo ipso et eius natura agat, in Sophista item multo magis id spectatur, quid discriminis intersit inter sophistam et philosophum, quam quae sit ipsius sophistae indoles. Ut igitur in Politico de duabus illis notionibus veri et falsi politici una disquisitio facta est, et idcirco etiam alium quendam sermonem, quo, cum hoc de vero politico actum sit, de falso iam exponeretur, desiderare alienum esset; sic etiam Sophistes, quoniam et ipse verum et falsum philosophum pertractat, dicendus est omnem de philosopho disputationem anticipasse.“ Ita igitur Hertelius sibi videtur argumentando effecisse, ut, si philosophi imaginem exhibere Plato sibi proposuisset, idem veri politici speciem et formam adumbraturus fuisse existimandus sit. Quae quam fallax sit argumentatio, nolumus nunc ex ipso utriusque libri argumento demonstrare. Satis erit significavisse ipsum Platonem promisisse saepius philosophi adumbrationem, politici veri designationem non promisisse. Accedit quod nemo dum extitit, qui politicum perfectum contenderet isto modo postea fuisse a Platone descriptum, quo philosophum in Phaedone et Symposio exhibitum esse cum Schleiermachero censuit Hertelius: quod tamen, si philosophus sibi voluisset constare, utique facere debuisset. Hoc uno igitur argumento totam illius concidere ratiocinationem manifestum est. Sed videamus, quid Hertelius praeterea in medium attulerit. Censet igitur Platoni non opus fuisse, ut philosophi formam ac speciem informaret. Et tamen id ipsum ab eo factum esse gravissime asseverat. Quomodo tandem? Audiamus rursus ipsum. Pergit

igitur hunc in modum disputare: „At vero, quod ex hac quidem parte perspicuum esse et vero a me disputatum sine ulla dubitatione confirmaverim, ex altera tamen ne sic quidem ab omni labe immune videtur.“ Item! quidni vero, quum illud sine dubitatione a se disputatum esse modo professus sit? Respondet ad haec sic. „Nam si ad Sophistam et Politicum pedem propius conferamus, Politici videmus exitum nihil ad distinctionem inter verum et falsum politicum pertinere, sed in alterius officio depingendo orationem ita versari, ut de falsi natura nihil amplius discamus; et prorsus simili ratione in Sophista de discrimine quidem philosophi et sophistae peractum esse, sed ea de re, philosophus quid per se sit, literas omnino conticere.“ Parum constanter profecto haec ita disputantur. Non urgebo omnia; verum illud cui non mirum accidat, quod quum Plato antea dicatur in Sophista omnem de philosopho disputationem anticipavisse, tamen nunc in ipso exitu dialogi illud ipsum desiderari dicitur, ut quid sit philosophus vi et natura sua, accurata disputatione explicatum legatur? Nimirum hae sunt merae argutiae, quae quorsum evasurae sint, iam ipsi legentes facile augurabuntur. Enimvero tota ista disputatio eo denique pertinet, ut ostendatur, cur Plato proprie quidem non debuerit necessarium putare peculiarem librum de philosopho scribi; sed tamen praeter necessitatem et quia quid philosophus per se esset non significavisset, in scriptionibus non id ipsum agentibus iisque pluribus philosophi speciem et imaginem adumbrare constituerit. Itaque iam tandem sic finitur argumentatio. „Hanc igitur partem aut praetermissam a Platone dicamus aut, siquidem rei inceptae (?) aliquam absolutionem expectemus, etiam alio loco quaeramus eo magis necesse est, quia Plato ipse instituendae de philosopho disquisitionis promissionem in fronte Politici disertis verbis repetendo etiamtum indicavit, sibi hanc rem uberius tractare in animo esse. Qua in re divinum eius ingenium iterum mirifice se extulisse confitendum est, qui, quum omittere posset, id quod gravissimum sibi videri deberet, de vero philosopho exponendi munus, cumque simul intelligeret huius rei amplitudinem et copiam intra unius certi dialogi limites comprehendere alienum esse, rem sic institueret, ut alteram disputationis partem Sophistae applicaret, unde philosophi discrimen et

sophistae cognosceretur, alteram autem ita amplificaret et dilataret, ut nemo haberet definitam aliquam regionem, cuius terminis septa teneretur.“ Ita igitur Plato et scripsit philosophum et non scripsit; et ostendit interiorem viri naturam et rursus non ostendit; voluit eius indolem qualis per se esset describere, et tamen non definivit regionem, sicuti legimus, qua inclusus teneretur; denique dialogi, in quibus ita factum est, et cohaerent cum Sophista atque Politico, et vero etiam non cohaerent. Hoc quid tandem aliud esse dicemus quam micare in tenebris? Verum quod omnium maxime mirum est, scriptor disputationis eruditissimus quum antea Schleiermacheri de philosophi imagine in Phaedone et Symposio depicta opinionem cupide esset amplexatus, ubi iam ventum est ad extremum, mente repente mutata, denique sic disserit: „Atque nostra iam sententia haec est: Platonem hanc perfectissimi philosophi imaginem non solum in Phaedone et Symposio exhibuisse, quanquam in his dialogis praecipuam eius rei rationem cum habuisse verum sit, sed Schleiermacherum huius consilii fines angustius circumscripsisse, Platonem autem omnibus dialogis, ubicunque Socratem loquentem fecerit, id unum spectasse, ut sub eius persona viri et perfecti philosophi effigies, h. e. idea philosophi, compareat, ut quae sit vita philosophi intelligatur, quae sit mors, quae sit disputandi ratio, omnino, quae sit indoles atque natura.“ Ita igitur tandem deducimur eo, ut nullum non Platonis dialogum cum Sophista et Politico arctiore quodam vinculo contineri existimare liceat, quandoquidem in omnibus atque singulis promissa perfecti philosophi imago exhiberi dicitur: quin etiam, id quod multo est incredibilius, ita statuere iubemur, ut Platonem putemus promissis suis iam stetisse, priusquam illa dedisset, quandoquidem etiam in dialogis iis, qui scripti sunt ante Politicum et Sophistam, Socrates ita loquens inducitur, ut perfecti philosophi partes sustineat. Sed satis haec sunto de re praesenti. Videmur enim uno certe eoque satis luculento exemplo demonstravisse, quantum habeat difficultatis Schleiermacheri sententiam vel illustrare vel defendere conari. Redeamus nunc in viam et videamus, quid de tota causa statuendum sit.

Diximus antea eam philosophi imaginem, quae in Phaedone ac Symposio expressa cernatur, non esse ta-

lem, qualem post Sophistam et Politicum iure expectaveris. Quod quid sibi velit, accuratius declarandum est, praesertim quum haec una via sit, qua ad verum reperiendum perveniri posse videatur. Quid igitur? Qualis tandem Sophista iste informatur, cui perfecti et germani philosophi imaginem Plato veluti e regione collocare constituit? Enimvero, rem si accurate consideraveris, protenus videbis, non esse alium, quam qui perverso dialecticae usu tricas fraudesque sectetur, eoque ipso et sapientiae speciem sibi conciliare et commodis suis prospicere studeat. Vis igitur et natura eius maxime in abusu dialecticae artis cernitur. Iam quum Plato id consilii agitaverit, ut philosophi speciem et imaginem Sophistae contrariam et oppositam informaret, ecquis est quin sponte largiatur, voluisse eum talem informare maxime philosophum suum, qui verus ac germanus esse videretur dialecticus? Atque hoc ipsum eo est verisimilius, quod ita demum ipsi licebat eam, quam in Sophista vix inchoaverat, subtiliorem de ideis earumque rationibus doctrinam perficere et in illustriore luce collocare. Quis est enim, qui sibi persuadeat philosophum hanc doctrinae suae partem, sanequam longe gravissimam, mancam et imperfectam fuisse relicturum? Sed ne opus quidem est, ut verisimilitudinem sequamur: certum habemus atque perspicuum ipsius Platonis hac ipsa de re testimonium, quod mirum est eos fugisse, qui de hac re disceptare instituerunt. Extat illud in Sophista p. 253. D sqq. ubi haec sunt: *ΞΕ. τὸ κατὰ γένη διαιρεῖσθαι καὶ μήτε ταὐτὸν εἶδος ἕτερον ἡγήσασθαι μήθ᾽ ἕτερον ὂν ταὐτὸν μῶν οὐ τῆς διαλεκτικῆς φήσομεν ἐπιστήμης εἶναι; ΘΕ. ναί, φήσομεν. ΞΕ. οὐκοῦν ὅ γε τοῦτο δυνατὸς δρᾶν μίαν ἰδέαν διὰ πολλῶν, ἑνὸς ἑκάστου κειμένου χωρίς, πάντῃ διατεταμένην ἱκανῶς διαισθάνεται, καὶ πολλὰς ἑτέρας ἀλλήλων ὑπὸ μιᾶς ἔξωθεν περιεχομένας, καὶ μίαν αὖ δι᾽ ὅλων πολλῶν ἐν ἑνὶ ξυνημμένην, καὶ πολλὰς χωρὶς πάντῃ διωρισμένας· τοῦτο δ᾽ ἔστιν, ᾗ τε κοινωνεῖν ἕκαστα δύναται καὶ ὅπῃ μή, διακρίνειν κατὰ γένος ἐπίστασθαι. ΘΕ. παντάπασιν μὲν οὖν. ΞΕ. ἀλλὰ μὴν τό γε διαλεκτικὸν οὐκ ἄλλῳ δώσεις, ὡς ἐγῷμαι, πλὴν τῷ καθαρῶς τε καὶ δικαίως φιλοσοφοῦντι. ΘΕ. πῶς γὰρ ἂν ἄλλῳ δῴη τις; ΞΕ. τὸν μὲν δὴ φιλόσοφον ἐν τοιούτῳ τινὶ τόπῳ καὶ νῦν καὶ ἔπειτα ἀνευρήσομεν, ἐὰν ζητῶμεν, ἰδεῖν μὲν χαλεπὸν ἐναργῶς καὶ τοῦ-*

τον· ἕτερον μὴν τρόπον ἥ τε τοῦ σοφιστοῦ χαλεπότης ἥ τε τούτου κ. τ. λ. quem locum neque a Schleiermachero neque ab Heindorfio intellectum in Commentariis illustratum dedimus. Hoc vero testimonio quid potest esse clarius, quid certius, quid denique luculentius?

At vero, inquies, Philosophus ille, quem Plato ibi paucis verbis significavit, num tandem alibi peculiari aliqua scriptione ab eo institutus et informatus est? Est vero. Quanquam liber ille, in quo eius descriptio exhibetur, a nemine fere usque ad hunc diem satis intellectus recteque explicatus fuit. Quae ipsa caussa extitit, quamobrem quid rei esset ne ab acutissimis quidem hominibus perspiceretur. Loquimur de Parmenide: hunc enim librum utique eum esse censemus, in quo Plato philosophum, qualem in Sophista et Politico significavit, finxit et informavit. Quod ne cui dubium et incertum videatur, age quamobrem ita statuendum existimemus, paucis exposuisse iuvabit. Versabimur tamen in hac nostra disputatione sic, ut quae nuper de Parmenidis argumento et proposito in peculiari huius libri editione Lipsiensi copiose exposuimus, ea ab legentibus magnam certe partem legi compararique velimus. Alioquin enim fieri vix poterit, ut iis plane de nostrae sententiae veritate persuadeamus.

Ac primum quidem illud perspicuum esse debet omnibus, in loco Sophistae p. 253. D sqq. designari philosophum eum, qui in dialecticis gnaviter exercitatus sit eiusque artis rectum usum teneat, ita ut eius ope idearum vim rationemque omnem recte exquirere atque illustrare possit. Talis vero philosophus ille ipse Parmenides est, qui in libro cognomine disserens inducitur. Hic enim non modo praeceptiones dat dialecticas subtilissime excogitatas; verum etiam in ipso earum usu tam est prudens, tam moderatus, tam denique veri reperiendi studiosus, ut spretis inanibus artificiis omnibus unice id operam det idque unum maxime agat, ut quod exquirendum suscepit, id omni modo investigetur penitusque cognoscatur. Atque ita quum in vero explorando versetur, tenet etiam praestantissimam illam artem purgatoriam, cuius vis et efficacia haec est, ut a vanis et inanibus liberemur opinionibus et ad veritatis cognitionem traducamur: quam ipsam artem non Sophistarum, sed

veri philosophi propriam esse Plato item in Sophista p. 231. A. B. non obscure significavit. Hoc igitur sane eiusmodi est, ut vel inde liceat non improbabiliter coniicere, quod nos quidem verissimum esse nobis penitus persuasimus. Verum huc alterum accedit, quod etiam plus momenti ad rem praesentem facere existimamus. Nam quod in Sophista p. 253. D sqq. a philosopho exigitur hoc, ut plenam perfectamque sibi acquirere studeat idearum cognitionem, et qua illae inter se necessitudine et coniunctione contineantur explorare conetur; huic officio atque muneri personatus Parmenides tam cumulate satisfacit, ut hoc in genere nihil praestantius fingi, nihil cogitari queat. Exponit enim omnem idearum doctrinam sic, ut quodnam sit earum principium, quae natura, quae ratio, quae vis et efficacia, quae necessitudo et coniunctio, quae scientia et cognitio, diligentissime exquiratur atque iis, qui in dialecticis exercitati sunt, admirabili acumine ostendatur. Qua in re ille prorsus eodem modo versatur, quo facit hospes Eleaticus eo loco, ubi de entis et non-entis rationibus explicat inde a p. 251. A sqq. usque ad p. 260. Unde quid concludere de Sophistae et Parmenidis nexu liceat, sponte intelligitur. Huc accedit tertium quiddam, quod mentione non indignum est. Nam quod Plato in Theaeteto p. 183. E. et Sophist. p. 217. C. Socratem fecit narrantem, sese aliquando adolescentem cum sene Parmenide colloquium habuisse, significavit philosophus satis aperte, dialogum Parmenidis nomine inscriptum cum his ipsis libris arcte cohaerere. Falluntur autem magnopere, qui ex his locis collegerunt eum librum ante Theaetetum et Sophistam litteris mandatum esse. Nam id ita factum esse primum quidem propter universum horum librorum argumentum non est verisimile. Quis enim sibi persuadeat Platonem primum suam de Ente doctrinam fuisse expositurum, ac deinde demum ea explicaturum, quae in Theaeteto ac Sophista tractantur? Imo naturalis quasi et ipsi rei consentaneus ordo librorum hic est, quem nos statuimus, de qua re monuimus item Prolegom. ad Theaet. p. 5. Deinde vel exigua docet rerum explicatarum observatio, in Parmenide de ente et non-ente disputari sic, ut quae in Sophista his de rebus exposita sunt, ea tanquam iam aliunde nota ad usum revocentur, quorsum pertinet illud, quod ibi τοῦ μὴ ὄντος nulla exhibetur accuratior definitio, ut quae iam in Sophista fuit proposita; in Sophi-

sta autem nusquam aliquid reperias, quod non per se possit intelligi, etiamsi nihil eorum recordemur, quae in Parmenide disseruntur. Relinquitur igitur, ut Platonem censeamus Parmenidem tanquam sermonem mox proditurum et perfecti philosophi imaginem ac speciem exhibiturum veluti in antecessum indicavisse. Atque id profecto commode recteque ita facere potuit propterea, quod sermonem in eo libro finxit iam ante multum tempus habitum, qua fictione sese decipi passi sunt, qui cum cum Schleiermachero pro opere Platonis iuvenili habuerunt. Atque his breviter explicatis duae res supersunt, de quibus aliquid dicendum videtur. Mirum enim alicui accidat, quod in Parmenide repente scena dialogi mutatur, quum tamen ipsum Politici initium nos expectare iubeat, eam etiam in eo sermone, qui perfectum philosophum exhibet, eandem mansuram esse. Ibi enim Socrates ad Theodorum: ἦ πολλήν χάριν, inquit, ὀφείλω σοι τῆς Θεαιτήτου γνωρίσεως, ὦ Θεόδωρε, ἅμα καὶ τῆς τοῦ ξένου. Ad quae ille: τάχα δέ γε, ὦ Σώκρατες, ὀφειλήσεις ταύτης τριπλασίαν, ἐπειδὰν τόν τε πολιτικὸν ἀπεργάσωνταί σοι καὶ τὸν φιλόσοφον. At in Parmenide nec hospitis Eleatici, nec Theodori nec Theaeteti mentio iniicitur; unus Socrates tanquam adolescens, qui olim cum Parmenide sermones miscuerit, commemoratur. Verumtamen quantumvis gravis haec dubitatio primo adspectu videatur, tamen facili negotio poterit removeri. Quum enim Cephalus familiaribus quibusdam, quorum nomina reticentur, omnem Parmenidis sermonem exponat, quid prohibet, quominus illos omnes inter κωφὰ πρόσωπα numerari statuamus? Enimvero quod in locum hospitis illius Eleatici iam ipse Parmenides successit, id caussa nititur satis idonea. Ita enim summus Eleaticae familiae princeps non quidem describit veri philosophi virtutem, sed ipse tanquam praesens eius personam repraesentat et ob oculos ponit: quod longe elegantissime ita fingitur. Neque in eo quisquam haerebit, quod non Socrates sed Parmenides tanquam perfectus philosophus, qui ad dialecticae artis summum fastigium escenderit, informatur. Nam primum quidem Parmenidis persona ad instituendam hanc disputationem eandem ob caussam necessaria videri potuit, ob quam in Sophista hospitem Eleaticum inductum esse supra disputavimus. Deinde Socrates utique in eius honoris venit communionem, qui Parmenidi habitus est. Narrat enim

Cephalus Parmenidem senem optima quaeque de Socrate adolescente esse auguratum tantaque captum eius admiratione, ut non invitus ei morigeratus denique de Uno cum eo disserere omnemque de ideis doctrinam exponere instituerit. Ita igitur nihil esse apparet, quod ullo modo impediat, quominus Platonem philosophi imaginem, quam in Sophista et Politico promiserat, in libro Parmenidis nomine inscripto denique perfecisse existimemus; imo multa sunt, quae hanc eius fuisse rationem gravissime suadeant.

Sed tempus est huic praefationi tandem aliquando finem imponere, quae vereor ne pro huius operis instituto vel sic iam nimis longa evaserit. Et facere id eo rectius iam posse videmur, quod superiore disputatione nostra effectum est, ut quae Socherus contra fidem et auctoritatem huius libri disseruit, ea tanquam sua sponte conciderint. Hoc unum fortasse eo nomine addidisse non supervacaneum erit, respici Sophistam iam ab Aristotele Metaphys. V. c. 2. p. 100 sq. pariterque Politicum, cuius cum auctoritate illius quoque fides salva stabit et incolumis, Politicor. I. c. 2. Ex quo perspicuum est nec deesse testem satis locupletem, qui eum ab adulterinae originis suspicione defendere queat. Ceterum utiliter conferentur, quae in Prolegomenis ad Theaetetum de aliis quibusdam rebus exposuimus.

NOTITIA LITTERARIA.

Peculiares Sophistae editiones factae sunt hae: Platonis Dialogi tres, Sophista, Politicus, Parmenides. Graece, ex recensione Henr. Stephani, animadversionibus criticis illustrati ab Io. Frider. Fischero. Lipsiae, sumtu I. Fr. Langhemii. 1774, 8. Contulit Fischerus vett. editt. Ald. Bas. 1. 2. cum exemplo Stephan., unde varias exscripsit lectiones; praeterea usus est vett. grammaticis aliisque scriptoribus vett., qui locos singulos laudarunt, indeque emendationis petiit auxilia. Raro tamen ab Henr. Stephano recedere ausus est.

Platonis Dialogi tres, Phaedo, Sophistes, Protagoras. Emendavit et annotatione instruxit Lud. Frid. Heindorfius. Berolini, 1810. 8. Versatus est in emendando et illustrando Sophista eodem modo, quem

tenuit in Phaedone aliisque libris; nec vero usus est novis subsidiis criticis.

Scripserat in Sophistam commentarios **Porphyrius**, quos memorat Boëthius. v. Holstenium in Vita Porphyrii c. VI. p. 54. sed illi toti interciderunt aut latent adhuc in scriniis bibliothecarum.

Imitatus est Platonem multis in partibus **Themistius** in Oratione XXIII. ed. Harduin. a quo tamen nihil proficias.

Germanice vertit Sophistam quoque **Schleiermacherus** Opp. Platon. Vol. II. P. II. p. 129 sqq. edit. 2. 1824.

CODICES

QUORUM VARIAE LECTIONES AFFERUNTUR.

Bodleianus s. **Clarckianus**.
Coislinianus *Γ*.
Vaticanus *Δ*. s. n. 225. hunc praeter **Bekkerum** contulit etiam **Bastius**, cuius copiis nobis uti licuit.
Venetus *Λ* s. n. 8.
Venetus *Ξ* s. n. 184.
Venetus *Π* s. n. 185. }
Venetus *Σ* s. n. 189. } quos praeter **Bekkerum** etiam **Bastius** excussit, cuius copiis nos item usi sumus.
Vindobonensis Y. n. 31.
Parisinus B. s. n. 1808. praeter **Bekkerum** etiam a **Bastio** collatus.
Parisinus C. s. n. 1809.
Parisinus E. s. n. 1811.
Parisinus F. s. n. 1812. unde etiam **Ruhnkenius** excerpsit varias lectiones, quas edidit **Heusdius** Spec. Crit. p. 139 sq.
Parisinus H. s. n. 1814.
Florentini a. b. c. et i.
Zittaviensis.

Ex his octodecim codicibus optimi sunt qui fere inter se consentiunt **Bodl.** **Vat.** *Δ*. **Venet.** *Π*. et **Flor.** i. Quanquam nec his omnia tribuere consultum est.

S O P H I S T A.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΞΕΝΟΣ ΕΛΕΑΤΗΣ, ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ.

Cap. I. *Κατὰ τὴν χθὲς ὁμολογίαν, ὦ Σώκρατες, ἥκομεν αὐτοί τε κοσμίως καὶ τόνδε τινὰ ξέ-* 216

P. 216. A. *καὶ τόνδε τινὰ ξ.*] Pro *τινὰ* Ven. *Π.* corr. *τόν*.

P. 216. *κατὰ τὴν χθὲς ὁμολογίαν*] Habitum fingitur colloquium postridie, quam disputatio, quae in Theaeteto continetur, instituta esset. Quamobrem etiam iidem homines, atque illic, hoc est Theodorus Cyrenaicus et Theaetetus, praeclari ingenii adolescens, cum Socrate colloquentes inducuntur. Quod magno est argumento arctissimam esse huius libri cum Theaeteto necessitudinem et coniunctionem. Enimvero in Theaeteto posteaquam demonstratum est scientiam neque in visis neque in opinionibus inesse, philosophus iam accedit ad examinandam Eleaticorum sententiam, qui omnia ad unum illud Ens suum referebant. Ex quo perspicuum est, cur iam Theaetetus et Theodorus dicantur secum adduxisse hospitem Eleaticum, philosophiae amantissimum. Quippe intelligitur homo aliquis Eleaticae doctrinae deditus, et in dialecticis maxime versatus. Quem quidem Plato sic induxit disserentem, ut Parmenidis de essentia opinionem examinare et refellere instituat. P. 241. A sqq. et 258. C sqq. Quod si quaeris cur ita fiat, in promtu responsio est. Nam ita iidem illi, qui Parmenidem presse sequebantur, hoc est Megarici, suis ipsorum armis impugnantur atque disserendi acumine subtilissimaeque dialecticae artificio eo perducuntur, ut ipsi ultro errorem suum agnoscere coacti sint. Qua eadem ratione Plato usus est etiam in Parmenide, in quo libro ipse Parmenides sic disputat, ut Platonis sententiam illustret, patefaciat, confirmet. Etenim egregie philosophus isto modo significavit fieri non posse, quin qui Eleatarum sententiam accurate examinent, ii denique sponte perveniant ad eam rationem, quam ipse pro vera rectaque probabat. Haec autem quum ita sese habeant, nec illud cuiquam mirum videbitur, quod multis offensioni fuit, hospitem istum Eleaticum, etsi minus ceteris litigiosus et contentiosus dicitur esse, tamen per totum sermonem eo uti disputandi genere, quod ad ridendos cavillandosque argutos istos disputatores egregie comparatum sit. Nam Eleaticus hic quum plane dialecticam scholae istius consuetudinem sequatur, tamen quia fingitur mansuetior atque lenior ceteris eristicis, utique potuit concedere atque largiri Parmenidis rationem emendandam esse et ad maiorem quandam perfectionem provehendam. Sed haec omnia clariora etiam fient et evidentiora, ubi, quae in Prolegomenis scripsimus, diligenter comparaveris.

κοσμίως — ἄγομεν] H. e. ut par est, ex composito, ut urbanitati convenit, ideoque volun-

νον ἄγομεν, τὸ μὲν γένος ἐξ Ἐλέας, ἑταῖρον δὲ τῶν ἀμφὶ Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα [ἑταίρων], μάλα δὲ ἄνδρα φιλόσοφον.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν, ὦ Θεόδωρε, οὐ ξένον ἀλλά τινα θεὸν ἄγων κατὰ τὸν Ὁμήρου λόγον λέληθας; ὅς φη-
B σιν ἄλλους τε θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις, ὁπόσοι μετέχουσιν αἰδοῦς δικαίας, καὶ δὴ καὶ τὸν ξένιον οὐχ ἥκιστα θεὸν συνοπαδὸν γιγνόμενον ὕβρεις τε καὶ εὐνομίας τῶν ἀνθρώπων καθορᾶν. τάχ' οὖν ἂν καὶ σοί

ἑταῖρον δὲ τῶν ἀμφὶ Π.] Vett. editt. *ἕτερον δὲ τῶν ἀμφὶ Π. καὶ Ζήνωνα ἑταίρων.* Istud *ἕτερον* recte Cornarius vidit in *ἑταῖρον* mutari oportere, idque scriptum exhibent Bodl. Coisl. Vat. *Δ*. Ven. *ΔΞΠ*. Par. B. et ex em. E. Flor. a. b. c. i. Pro *τῶν* Bodl. *τόν*, mendose. Idem tamen Bastio teste etiam Vat. *Δ*. habet. Tum recte Fischerus censuit *ἑταίρων* e glossemate natum esse. Neque enim quisquam Graece dixerit *ἑταῖρος τῶν περὶ* s. *ἀμφί τινα ἑταίρων*. Fraudem arguit etiam incerta vocabuli sedes; nam Ven. *Δ*. Flor. b. i. est *τῶν ἀμφὶ Παρμενίδην ἑταίρων καὶ Ζήνωνα.*

ἀμφὶ Παρμενίδην] *Παρμενείδην* Bodl. ut mox p. 217 C. *Παρμενείδη*. et Parmenid. p. 126. C. de qua scriptura vocabuli v.

tati tuae convenienter. Similiter Symp. p. 182. A. *κοσμίως γε καὶ νομίμως ὁτιοῦν πρᾶγμα πραττόμενον.* Prorsus eodem modo Aeschylus Pers. v. 380. ed. Blomf. *οἱ δ' οὐκ ἀκόσμως, ἀλλὰ πειθάρχῳ φρενὶ δεῖπνόν τ' ἐπορσύνοντο.* Ibid. v. 405. *τὸ δεξιὸν μὲν πρῶτον εὐτάκτως κέρας ἡγεῖτο κόσμῳ, δεύτερον δ' ὁ πᾶς στόλος ἐπεξεχώρει.* Agamemn. v. 504. *δέξασθε κόσμῳ βασιλέα πολλῷ χρόνῳ.* quem locum temere sollicitarunt.

ἑταῖρον δὲ τῶν —] Fuisse igitur dicitur assectator Parmenidis et Zenonis, h. e. Eleaticae doctrinae amicus, sed idem disserendi consuetudini ita deditus, ut ceteris esset moderatior. Quamobrem etiam ipsius Parmenidis opiniones non tam pertinaciter defendit, ut nihil in iis mutandum censeat, sed ipse eas corrigit ita, ut ad Platonis inflectantur sententiam.

Ἆρ' οὖν — λέληθας] Leniter et urbane cavillatur disserendi rabiem, qua qui Parmenidis et Zenonis rationem sectabantur, paene flagrare visi sunt. Nam Zeno ipse sicuti a multis dialecticae artis auctor atque parens habitus est. v. Sext. Emp. adv. Mathem. VII. 7. Diog. Laërt. IX. 25. coll. VIII. 57., ita qui Eleaticam rationem Platonis aetate amplexabantur, h. e. Megarici, tanto incensi erant disputandi ardore, ut iam mature Eristicorum nomine afficerentur, v. Deyksius De Megaricis p. 7 sq. Nam iam in Euclide, scholae Megaricae conditore, cavillandi rixandique cupidinem notavit Timo Sillographus apud Diogen. Laert. II. 107. et Diogenes Sinopensis, qui teste Laertio VI. 24. *Εὐκλείδου σχολὴν* salse appellabat *Εὐκλείδου χολήν*. Quid quod eum ipse Socrates quoque hoc

τις οὗτος τῶν κρειττόνων συνέποιτο, φαύλους ἡμᾶς ὄντας ἐν τοῖς λόγοις ἐποψόμενός τε καὶ ἐλέγξων, θεὸς ὤν τις ἐλεγκτικός.

ΘΕΟ. Οὐχ οὗτος ὁ τρόπος, ὦ Σώκρατες, τοῦ ξένου, ἀλλὰ μετριώτερος τῶν περὶ τὰς ἔριδας ἐσπουδακότων. καί μοι δοκεῖ θεὸς μὲν ἀνὴρ οὐδαμῶς εἶναι, θεῖος μήν· πάντας γὰρ ἐγὼ τοὺς φιλοσόφους τοιούτους προσαγορεύω. C

interpretes ad Phrynich. p. 454. Lobeckium ad Aglaophamum p. 185. Enimvero altera forma ad Πάρμενος, altera ad Παρμενεύς refertur. Perpetua haec est codd. in talibus nominibus fluctuatio, veluti in Ὑπερίδης et Ὑπερείδης, de quo v. Blumius ad Lycurg. §. 36. Westermann. Geschichte der griech. Beredsamkeit p. 120.

ὅς φησιν] Ald. Bas. 1. 2. ὥς φησιν, quod praeeunte Cornario emendavit Stephanus. Ac tenent ὅς praeter Ven. ΣΥ. Par. E. Zittav. libri mss. omnes. Dein Bodl. ἀλλήλους: sed ἄλλους superscriptum.

B. ἀνὴρ οὐδαμῶς] Libri ἀνήρ, quod correxit Bekkerus.

nomine vituperavit; is enim, ut est apud Laert. II. 80. ὁρῶν Εὐκλείδην ἐσπουδακότα περὶ τοὺς ἐριστικοὺς λόγους, ὦ Εὐκλείδη, inquit, σοφισταῖς μὲν δυνήσῃ χρῆσθαι, ἀνθρώποις δὲ οὐδαμῶς. Itaque hoc loco Socrates admodum facete et urbane Eleaticum istum hospitem cum deo aliquo comparat, qui tanquam de coelo venerit pravam ipsorum disserendi rationem inspectaturus et castigaturus. Quam quidem irrisionem urbanissimam plane percipiens Theodorus illum negat tam rixosum et contentiosum esse quam ceteros, sed aliquanto mansuetiorem. Locus Homeri, ad quem respicitur, est Odyss. ρ΄, v. 485 sqq. καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι Παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας, Ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες. Dicit autem haec aliquis procorum Penelopes ad Antinoum, qui Ulyssem, quem mendicum putaret, indignis modis increpuerat. Sed verba ὁπόσοι μετέχουσι αἰδοῦς δικαίας pertinent ad Odyss. ι΄, 270. Ξείνιος (Ζεύς), ὅς ξείνοισιν ἅμ᾽ αἰδοιοῖσιν ὀπηδεῖ. Quemadmodum vero hic αἰδοῦς δικαίας dicitur, ita apud Homerum et Hesiodum frequentissime reperitur αἰδὼς καὶ δίκη, de qua re diximus ad Protagor. p. 322. C.

B. τις οὗτος τῶν κρειττόνων] Saepenumero οἱ κρείττονες vocantur dii, de quo usu loquendi v. Wernsdorf. ad Himer. Orat. XX. 1. intpp. ad Xenoph. Cyrop. VII. 15.

C. τοιούτους προσαγορεύω] Int. θείους. Mox ὡς ἔπος εἰπεῖν pertinet ad οὐ πολύ τι ῥᾷον, hoc sensu: propemodum non multo facilius est hoc genus ad discernendum quam dei. v. ad Symp. p. 179. A.

ΣΩ. Καὶ καλῶς γε, ὦ φίλε. τοῦτο μέντοι κιν-
δυνεύει τὸ γένος οὐ πολύ τι ῥᾷον, ὡς ἔπος εἰπεῖν,
εἶναι διακρίνειν ἢ τὸ τοῦ θεοῦ· πάνυ γὰρ ἄνδρες
οὗτοι παντοῖοι φανταζόμενοι διὰ τὴν τῶν ἄλλων
ἄγνοιαν ἐπιστρωφῶσι πόληας, οἱ μὴ πλαστῶς
ἀλλ' ὄντως φιλόσοφοι, καθορῶντες ὑψόθεν τὸν τῶν
κάτω βίον, καὶ τοῖς μὲν δοκοῦσιν εἶναι τοῦ μηδενὸς
τίμιοι, τοῖς δ' ἄξιοι τοῦ παντός· καὶ τοτὲ μὲν πολι-
D τικοὶ φαντάζονται, τοτὲ δὲ σοφισταί, τοτὲ δ' ἔστιν
οἷς δόξαν παράσχοιντ' ἂν ὡς παντάπασιν ἔχοντες
μανικῶς. τοῦ μέντοι ξένου ἡμῖν ἡδέως ἂν πυνθανοί-
μην, εἰ φίλον αὐτῷ, τί ταῦθ' οἱ περὶ τὸν ἐκεῖ τό-
217 πον ἡγοῦντο καὶ ὠνόμαζον.

ΘΕΟ. Τὰ ποῖα δή;

ΣΩ. Σοφιστήν, πολιτικόν, φιλόσοφον.

C. *Καὶ καλῶς γε*] *Καὶ* om. Bodl. Vat. Ven. *Π.* errore, ut videtur.

ἄνδρες οὗτοι] Bekkerus *ἄνδρες οὗτοι.*

D. *παράσχοιντ' ἂν*] Sic Ven. *ΣΞΥ.* Coisl. Zitt. Vett. editt. *παράσχοιντο ἄν.*

C. *παντοῖοι — πόληας*] Utitur verbis Homericis, pro *τελέθοντες* tamen de suo interponens *φανταζόμενοι.* Post *ἄνδρες οὗτοι* per epexegesin subiungitur *οἱ μὴ πλαστῶς ἀλλ' ὄντως φιλόσοφοι*, quod cave pro glossemate habeas. Nihil enim apud Platonem hoc appositionis genere est frequentius; v. ad Protag. p. 356. C. Gorg. p. 501. A.

εἶναι τοῦ μηδενὸς τίμιοι] Formulam *τοῦ παντός* et *τοῦ μηδενὸς ἄξιον* s. *τίμιον εἶναι* illustravit ad h. l. Heindorfius. Addimus Dion. Chrysost. p. 45. ed. R. *τοῦ παντὸς ἂν ἦν ἄξιον.* Ibid. p. 64. *ταῦτα ἐνόμιζε τοῦ μηδενὸς ἄξια.* Paullo lenius rem significantes Graeci etiam sine articulo dicunt *παντὸς* et *μηδενὸς* s. *οὐδενὸς ἄξιον.* Eadem ratio est formulae *τὸ μηδὲν εἶναι* et *μηδὲν εἶναι*, de qua v. Eurip. Heraclid. v. 168. Electr. 370. Troad. 608. Rhes. 819. Aristoph. Avv. v. 580. ed. Dind. Alia suppeditabunt Valckenar. ad Phoeniss. v. 601. Bergler. ad Aristoph. Equitt. v. 158. Locella ad Xenoph. Ephes. p. 129. Matthiae Gr. §. 437.

D. *δόξαν παράσχοιντ' ἂν ὡς — ἔχοντες μανικῶς*] H. e. *ὅτι ἔχουσι μανικῶς.* Eandem structuram habes Theaet. p. 158. B. Legg. XII. p. 964. A. IV. 716. VI. p. 755. A. Gorg. p. 472. D. Prot. p. 352. B. Euthydem. p. 273. E. al. Sed otium fecit Matthiae Gr. §. 569. 7. Ipsam sententiam abunde illustrabit divinus ille locus Theaet. p. 173. A sqq. ubi convicia in philosophos coniecta pulcerrime enarrantur.

ΘΕΟ. Τί δὲ μάλιστα καὶ τὸ ποῖόν τι περὶ αὐτῶν διαπορηθεὶς ἐρέσθαι διενοήθης;

ΣΩ. Τόδε· πότερον ἓν πάντα ταῦτα ἐνόμιζον ἢ δύο, ἢ καθάπερ τὰ ὀνόματα τρία, τρία καὶ γένη διαιρούμενοι καθ' ἓν ὄνομα γένος ἑκάστῳ προσῆπτον;

ΘΕΟ. Ἀλλ' οὐδείς, ὡς ἐγᾦμαι, φθόνος αὐτῷ διελθεῖν αὐτά. Ἢ πῶς, ὦ ξένε, λέγωμεν;

ΞΕ. Οὕτως, ὦ Θεόδωρε. φθόνος μὲν γὰρ οὐδείς, B οὐδὲ χαλεπὸν εἰπεῖν, ὅτι γε τρία ἡγοῦντο· καθ' ἕκαστον μὴν διορίσασθαι σαφῶς, τί ποτ' ἐστίν, οὐ σμικρὸν οὐδὲ ῥάδιον ἔργον.

ΘΕΟ. Καὶ μὲν δὴ κατὰ τύχην γε, ὦ Σώκρατες, λόγων ἐπελάβου παραπλησίων ὧν καὶ πρὶν ἡμᾶς δεῦρ' ἐλθεῖν διερωτῶντες αὐτὸν ἐτυγχάνομεν. ὁ δὲ ταῦτα,

P. 217. καὶ γένη διαιρούμενοι] Sic Vat. Ven. Π. Flor. i. Vett. editt. καὶ τὰ γένη. Stephanus coni. pro γένος ἑκάστῳ legendum esse γένει ἑκάστῳ. sed vide Comment.

ἢ πῶς λέγωμεν] Coniunctivum pro vulg. λέγομεν exhibuerunt codd. omnes praeter Par. E F. et Flor. i.

ἡμῖν ἡδέως ἂν πυνθ.] Usus hic dativi ethicus neminem hodie morabitur. Exempla eius bene multa praeter Heindorfium ad h. l. collegit Astius ad Legg. p. 9. conf. infra ad p. 229. E. — οἱ περὶ τὸν ἐκεῖ τόπον, Eleatici philosophi.

P. 217. ἢ καθάπερ — προσῆπτον] an, sicuti nomina tria, ita etiam tria genera distinguentes per singula nomina genus cuique (nomini) aliquod attribuerint. Ita si haec cum Heindorfio accepetimus, neque γένει cum Stephano corrigendum videbitur neque γένος exterminandum, quae ratio Astio placuit. Et certe codd. omnes de vulgata lectione egregie consentiunt.

B. ἢ πῶς — λέγωμεν;] Quod vulgo legebatur λέγομεν, indicativo modo, id ab hoc loco alienum est. Neque enim hoc dicit Theodorus: an quomodo dicimus, o amice; quod foret eius, qui sibi de ea re cum altero iam convenisse significat; sed data alterius nomine responsione iam sic interrogat: an quomodo statuamus? h. e. an quomodo nos de te hac in re sentiamus. Itaque hic quidem probanda est unice codicum optimorum atque plurimorum scriptura.

B. καὶ μὲν δὴ κατὰ τύχην — ἐτυγχάνομεν] Ac forte fortuna, o Socrate, res attigisti similes iis, de quibus etiam priusquam nos huc venissemus ipsum interrogabamus. Nam ὧν per attractionem pro οὗς positum, quandoquidem παραπλήσιος sicuti πλησίος et πλη-

ἅπερ πρὸς σὲ νῦν, καὶ τότε ἐσκήπτετο πρὸς ἡμᾶς· ἐπεὶ διακηκοέναι γέ φησιν ἱκανῶς καὶ οὐκ ἀμνημονεῖν.

C Cap. II. ΣΩ. Μὴ τοίνυν, ὦ ξένε, ἡμῶν τήν γε πρώτην αἰτησάντων χάριν ἀπαρνηθεὶς γένῃ. τοσόνδε δ' ἡμῖν φράζε· πότερον εἴωθας ἥδιον αὐτὸς ἐπὶ σαυτοῦ μακρῷ λόγῳ διεξιέναι λέγων τοῦτο, ὃ ἂν ἐνδείξασθαί τῳ βουληθῇς, ἢ δι' ἐρωτήσεων, οἷόν ποτε καὶ Παρμενίδῃ χρωμένῳ καὶ διεξιόντι λόγους παγκάλους παρεγενόμην ἐγὼ νέος ὤν, ἐκείνου μάλα δὴ τότε

D ὄντος πρεσβύτου;

B. ἅπερ πρὸς σὲ νῦν] Vett. editt. ἅπερ καὶ πρὸς σὲ νῦν. Sed καὶ ignorant codd. omnes praeter Ven. Ξ Σ Υ. Zittav.

C. Μὴ τοίνυν, ὦ ξένε, ἡμῶν] ἡμῶν vulgo ante ὦ ξένε illatum plurimorum, imo omnium fere codicum auctoritate alio loco collocavimus. Mox rursus Bodl. Vat, ut solent, Παρμενείδῃ. Hoc igitur dehinc non amplius memorabimus.

σιάζειν non modo dativum, verum etiam genitivum adsciscit. v. Matthiae Gr. §. 386. 4. ann. 2. et 5. Dein Heindorfius de coniectura scripsit: ὁ δὲ ταὐτά, ἅπερ πρ. σ. Quo non opus esse facile senties, ubi ταῦτα pronomen etiam omitti posse reputaveris, quod certe fieri ita non posset, si ubique ταὐτά requireretur. Gorg. p. 510. A. εἴ σοι δοκεῖ ἧπερ ἐμοί. Protagor. p. 340. B. εἴ σοι συνδοκεῖ ὅπερ ἐμοί. Phaed. p. 64. C. ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ συνδοκῇ ἅπερ ἐμοί. Itaque ταὐτα hic non minus tenebimus quam Hipp. min. p. 365. D. καὶ σοὶ ξυνδοκεῖ ταῦτα, ἅπερ φῂς Ὅμηρον λέγειν.

C. ἀπαρνηθεὶς γένῃ] Soph. Ai. v. 588. μὴ προδοὺς ἡμᾶς γένῃ. ubi quae Lobeckius congessit, iis facile augebis copias Heindorfianas ad h. l. contractas. — αὐτὸς ἐπὶ σαυτοῦ, ipse pro te, nullo alio sermonem tuum interpellante, quod mox dicitur τὸ καθ' ἑαυτόν.

οἷόν ποτε καὶ Παρμ.] quemadmodum olim etiam Parmenidi illis (interrogationibus) utenti et perpulcras orationes exponenti affui ego iuvenis, quum ille tunc iam admodum senex esset. Itaque ad χρωμένῳ intelligendum αὐταῖς, qui usus loquendi diligenter tenendus. De Rep. V. p. 452. D. ἀλλ' ἐπειδή, οἶμαι, χρωμένοις ἄμεινον τὸ ἀποδύεσθαι, ubi int. αὐτοῖς, sc. τοῖς γυμνασίοις. Legg. I. p. 637. E. Θρᾷκες ἀκράτῳ παντάπασι χρώμενοι, int. αὐτῷ. De Rep. VI. p. 489. B. τοὺς μὴ χρωμένους κέλευε αἰτιᾶσθαι. Xenoph. Cyrop. IV. 3. 23. ὥστε ἔτι καὶ νῦν ἐξ ἐκείνου οὕτω χρῶνται Πέρσαι. Sophocl. Oedip. Tyr. v. 117. οὐδ' ἄγγελός τις οὐδὲ συμπράκτωρ ὁδοῦ κατεῖδ', ὅτου τις ἐκμαθὼν ἐχρήσατ' ἄν. sc. τῷ ἀκουσθέντι. Ceterum dubitari non potest his verbis significari librum Platonis, quem Parmenidis nomine inscripsit. Quanquam multum falluntur, qui Sophistam et Theaetetum post

ΞΕ. Τῷ μέν, ὦ Σώκρατες, ἀλύπως τε καὶ εὐηνίως προςδιαλεγομένῳ ῥᾷον οὕτω, τὸ πρὸς ἄλλον· εἰ D
δὲ μή, τὸ καθ' αὑτόν.

ΣΩ. Ἔξεστι τοίνυν τῶν παρόντων ὃν ἂν βουληθῇς ἐκλέξασθαι· πάντες γὰρ ὑπακούσονταί σοι πράως· συμβούλῳ μὴν ἐμοὶ χρώμενος τῶν νέων τινὰ αἱρήσει, Θεαίτητον τόνδε, ἢ καὶ τῶν ἄλλων εἴ τίς σοι κατὰ νοῦν.

ΞΕ. Ὦ Σώκρατες, αἰδώς τίς μ' ἔχει τὸ νῦν πρῶτον συγγενόμενον ὑμῖν μὴ κατὰ σμικρὸν ἔπος

D. τινὰ αἱρήσει] V. αἱρήσῃ, quod ex Bodl., quem non memoravit Bekkerus, Coislin., Vat. Δ., de quo item tacet Bekkerus, Ven. Π. pr. m., quem rursus silentio transiit Bekkerus, sine ulla dubitatione mutavimus. Idem dictum esto de formis paullo inferius obvenientibus, διακελεύει, ἔσει, βουλεύσει, ubi vulgo erat διακελεύῃ, ἔσῃ, βουλεύσῃ, ubi mirum est Bekkerum hos libros item tacuisse, quum tamen alios deteriores testes citaverit.

Parmenidem demum litteris consignatum esse censent. Nos quid de tota caussa statuamus, in Prolegomenis ad hunc librum et ad Theaetetum exposuimus.

Τῷ μέν, ὦ Σώκρ.] Si quis respondentis partes ita sustinet, ut non gravate sed facilis respondeat, facilius est hoc modo disserere, hoc est sic, ut cum alio colloquamur utamurque interrogandi et respondendi vicibus; sin minus etc. Constructionis ratio paullo difficilior. Nam primum quidem τῷ — προςδιαλεγομένῳ non ex ῥᾷον pendet, sed ex infinitivo διεξιέναι, ad quem eundem etiam οὕτως istud referendum est, quod epexegesi verborum τὸ πρὸς ἄλλον illustratur. Deinde εἰ δὲ μή subiicitur perinde ac si praecederet εἰ μέν τις ἀλύπως καὶ εὐηνίως προςδιαλέγεται, ut structurae cursus leviter inflexus sit. Denique τὸ πρὸς ἄλλον et τὸ καθ' αὑτόν instar adverbii est, id quod vel ex praecedenti οὕτως intelligitur. Ceterum εὐηνίως, quum proprie de eo ponatur qui facile habenis flectitur, metaphorice dicitur qui facilis est alteri atque commodus neque ei temere refragatur v. Ruhnken. ad Tim. p. 15. Boissonad. ad Philostr. Heroica p. 560. Unde iungitur cum ἀλύπως, h. e. non gravate, non aegre aut moleste. Utriusque vocabuli copulationem tetigit Boissonadius ad Eunapium p. 231. et 255.

D. τὸ νῦν πρῶτον συγγενόμενον —] quod quum nunc ipsum primum vobiscum converser, non minutatim et per partes, verbum pro verbo reddendo, disputationem instituam, sed sermonem producam reddamque longiorem solus verba faciens, sive etiam cum altero colloquens, mei quasi ostentandi caussa. Nam etiamsi argumentum propositum

πρὸς ἔπος ποιεῖσθαι τὴν συνουσίαν, ἀλλ' ἐκτείναντα
E ἀπομηκύνειν λόγον συχνὸν κατ' ἐμαυτόν, εἴτε καὶ πρὸς ἕτερον, οἷον ἐπίδειξιν ποιούμενον· τῷ γὰρ ὄντι τὸ νῦν ῥηθὲν οὐχ ὅσον ὧδε ἐρωτηθὲν ἐλπίσειεν ἂν αὐτὸ εἶναί τις, ἀλλὰ τυγχάνει λόγου παμμήκους ὄν. τὸ δὲ αὖ σοὶ μὴ χαρίζεσθαι καὶ τοῖσδε, ἄλλως τε καὶ σοῦ λέξαντος ὡς εἶπες, ἄξενόν τι καταφαίνεταί
218 μοι καὶ ἄγριον. ἐπεὶ Θεαίτητόν γε τὸν προςδιαλεγόμενον εἶναι δέχομαι παντάπασιν ἐξ ὧν αὐτός τε πρότερον διείλεγμαι καὶ σὺ τὰ νῦν μοι διακελεύει.

E. *σοὶ μὴ χαρίζεσθαι*] Vett. editt. *χαρίσασθαι*, quod solus Par. E. tenet.

P. 218. *μή με αἰτιᾶσθαι τούτων*] Editt. omnes *ἐμέ*. Sed Bodl. Vat. et teste Bastio Ven. *Π.*, de quo silet Bekkerus, *με*. Quod recipere non dubitavimus. Nam *ἐμέ* propter vim oppo-

dialectice sit persecuturus, tamen eam praevidet illius fore amplitudinem, ut longiore disputatione opus sit. Illud *κατὰ σμικρόν*, quod eodem modo Protagor. p. 338. E. de concisa disserentium oratione ponitur, additis verbis *ἔπος πρὸς ἔπος* clarius illustratur. Apte comparat Heindorf. Aristoph. Nubb. v. 1379. *κἀντεῦθεν μέν, οἷον εἰκός, ἔπος πρὸς ἔπος ἠρειδόμεσθα*. Sed aliena sunt reliqua, quae ille attulit, rei exempla. Loquutionem *ἐκτείνειν λόγον συχνόν*, h. e. *ὥςτε συχνὸν γενέσθαι*, illustravimus ad Gorg. p. 465. E. et Protagor. p. 335. C.

E. *τὸ νῦν ῥηθὲν οὐχ ὅσον* —] Iunge: *τὸ νῦν ῥηθὲν οὐκ ἔστι τοσοῦτον (μόνον), ὅσον αὐτὸ εἶναι ὧδε ἐρωτηθὲν ἐλπίσειεν ἄν τις*. h. e. Id, de quo nunc quaeritur, non est tam parvum et exiguum, quam quis illud esse putaverit, ubi sic simpliciter de eo interrogatur, sed longissimam requirit disputationem. In his quod *οὐχ ὅσον* vi deminuendi positum est, alia id genus exempla indicavimus ad Phaedon. p. 83. B. Temere nonnemo coniecit *οἷον*.

ἄλλως τε καὶ σοῦ λέξαντος ὡς εἶπες] Nam Socrates antea: *Μὴ τοίνυν, ὦ ξένε, ἡμῶν τήν γε πρώτην χάριν αἰτησάντων ἀπαρνηθεὶς γένῃ*. De *εἶπες* post *λέξαντος* illato Heindorfius conferri iussit Politic. p. 293. A. *τούτοις δέ γε νομιστέον ὥςπερ νῦν ἡγούμεθα*. Legg. IV. p. 708. A. *ὃ νῦν δὴ λέγεις, ἀληθὲς φράζεις*. Soph. Oed. T. 54. *εἴπερ ἄρξεις τῆςδε γῆς, ὥςπερ κρατεῖς*. conf. ad p. 242. A.

P. 218. *Ἆρα τοίνυν — ἔσει;*] H. e. num igitur ita etiam omnibus gratum facies, sicuti Socrates dicebat? Dubitat enim modestus adolescens, num omnibus gratum futurum sit, si ipse potissimum in sermonis societatem adsciscatur. Itaque *οὕτω* est, si me delegeris interlocutorem; *καί* autem pertinet ad *πᾶσι κεχαρισμένος ἔσει*.

ἂν δ' ἄρα τι τῷ μήκει πόνων ἄχθῃ] Recte dicit *τῷ μήκει πόνων* omisso articulo *τῶν*.

ΘΕΑΙ. Ἆρα τοίνυν, ὦ ξένε, οὕτω καὶ καθάπερ εἶπε Σωκράτης πᾶσι κεχαρισμένος ἔσει;

ΞΕ. Κινδυνεύει πρὸς μὲν ταῦτα οὐδὲν ἔτι λεκτέον εἶναι, Θεαίτητε· πρὸς δὲ σὲ ἤδη τὸ μετὰ τοῦτο, ὡς ἔοικε, γίγνοιτ' ἂν ὁ λόγος. ἂν δ' ἄρα τι τῷ μήκει πονῶν ἄχθῃ, μή με αἰτιᾶσθαι τούτων, ἀλλὰ τούσδε τοὺς σοὺς ἑταίρους.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' οἶμαι μὲν δὴ νῦν οὕτως οὐκ ἀπερεῖν· ἂν δ' ἄρα τι τοιοῦτον γίγνηται, καὶ τόνδε παραληψόμεθα Σωκράτη, τὸν Σωκράτους μὲν ὁμώνυ- B

sitionis visum est necessarium ideoque ex correctione duxit originem. Usum hunc encliticae tetigimus ad Euthydem. p. 299. C. coll. 295. H.

B. Ἀλλ' οἶμαι μὲν δὴ] μέν om. Steph. praeter fidem codicum.

Nam longam fore disputationem pro certo et explorato habet; quinam futuri sint disputandi labores, id vero nondum novit. Itaque aerumnas et labores universe significat. Monui haec, quia olim in hac verborum coniunctione ipse offendi. Pronomen τι pertinet ad ἄχθῃ. Phaedon. p. 88. E. ἔνδηλός τι ἐγένετο ἀχθόμενος. ubi v. ann. Xenoph. Cyrop. I. 4, 29. μὴ ὁ πατήρ τι ἄχθοιτο. Plura suppeditabit liberalitas Schaeferi ad Demosth. T. V. p. 377. Denique μή με αἰτιᾶσθαι modeste et urbane rogantis est pro μή με αἰτιῶ: quem usum infinitivi confirmabunt quae scripsimus in commentariis ad Remp. V. p. 473. A.

B. οἶμαι μὲν δὴ νῦν οὕτως —] Recte codd. fere omnes νῦν inserunt, quod nescio cur Heindorfius abiecerit, uni cod. Paris. obsequutus. Nam νῦν οὕτως est, sic ut nunc res se habet, sic ut nunc sum.

τὸν Σωκράτους μὲν ὁμώνυμον —] Est hic iuvenis Theaeteto haud dubie ingenio ac moribus similis; unde eius familiaris fuisse dicitur. Is revera in Politico p. 257. D. posteaquam Theaetetus disputando defatigatus est, in eius locum succedit et disputationem ab hospite Eleatico susceptam ulterius cum eo persequitur. Quamobrem nos quidem non dubitamus affirmare, hoc ipso loco interiorem quandam Sophistae et Politici necessitudinem et coniunctionem tecte a Platone significari. Diversus ab hoc Socrate est quem Aristoteles Metaphys. VII. 11. p. 151. ed. Brandis. al. appellat Σωκράτην τὸν νεώτερον. Nam Stagirites Socratem illum philosophiae parentem natu minorem intellexit, quem distinxit a Socrate natu maiore et annis provecto, propterea quod alia doctrinae ratio Socratis fuit quo tempore fuit iuvenis, alia, quum aetate iam longius esset provectus. Qua de re egregie exposuit Brandisius Musei Rhenani T. I. p. 127 sq.

μον, ἐμὸν δὲ ἡλικιώτην καὶ συγγυμναστήν, ᾧ συν-
διαπονεῖν μετ' ἐμοῦ τὰ πολλὰ οὐκ ἄηθες.
Cap. III. ΞΕ. Εὖ λέγεις, καὶ ταῦτα μὲν ἰδίᾳ
βουλεύσει προϊόντος τοῦ λόγου· κοινῇ δὲ μετ' ἐμοῦ
σοι συσκεπτέον ἀρχομένῳ πρῶτον, ὡς ἐμοὶ φαίνεται,
νῦν ἀπὸ τοῦ σοφιστοῦ, ζητοῦντι καὶ ἐμφανίζοντι λό-
C γῳ, τί ποτ' ἔστι. νῦν γὰρ δὴ σύ τε κἀγὼ τούτου
πέρι τοὔνομα μόνον ἔχομεν κοινῇ· τὸ δὲ ἔργον, ἐφ'
ᾧ καλοῦμεν, ἑκάτερος τάχ' ἂν ἰδίᾳ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς
ἔχοιμεν· δεῖ δὲ ἀεὶ παντὸς πέρι τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μᾶλ-
λον διὰ λόγων ἢ τοὔνομα μόνον συνωμολογήσασθαι
χωρὶς λόγου. τὸ δὲ φῦλον, ὃ νῦν ἐπινοοῦμεν ζητεῖν,
οὐ πάντων ῥᾷστον συλλαβεῖν, εἰ ποτ' ἔστιν, ὁ σοφι-
στής. ὅσα δ' αὖ τῶν μεγάλων δεῖ διαπονεῖσθαι κα-
λῶς, περὶ τῶν τοιούτων δέδοκται πᾶσι καὶ πάλαι τὸ

μετ' ἐμοῦ σοι συσκεπτέον] Vat. σκεπτέον. male. cfr. Bastii Epistol. crit. p. 164 sq.

C. σύ τε κἀγὼ τούτου πέρι] Inseruimus τε ex Flor. i. Mox Vat., teste Bastio, παρ' ἡμῖν αὐτοῖς.

μόνον συνομολογήσασθαι] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Vulgo συνομολογεῖσθαι. Coisl. Ven. *Λ.* Par. BEF. Florentini συνωμολογῆσθαι.

οὐ πάντων ῥᾷστον] πάντως Ven. ΣΥ.

τὰ πολλὰ οὐκ ἄηθες] Stephanus putabat τὰ πολλά, propterea quod sequeretur οὐκ ἄηθες, explicari oportere in plerisque, ne existeret mala orationis redundantia. In quo acumine suo abusus est vir egregius. Nam τὰ πολλά, fere, plerumque, cum οὐκ ἄηθες non aliter iungitur, quam si dicitur Latine plerumque solet. Id quod recto iudicio perspexit Fischerus. conf. Schaeferus ad Lamb. Bos. Ellips. p. 427 sq.

C. ἐφ' ᾧ καλοῦμεν] αὐτό s. τοῦτο τὸ ὄνομα, res cui hoc nomen imponimus. Notissima est loquutio καλεῖν s. ὀνομάζειν ἐπί τινι ὄνομα, cuius exempla dedimus ad Cratylum p. 383. E. Mox pro μᾶλλον διὰ λόγων Stephanus scribendum suspicabatur μᾶλλον διὰ λόγου, quoniam continuo sequeretur χωρὶς λόγου. Sed primum quidem tale studium concinnitatis per se admodum putidum foret: deinde cur secundo loco dicatur χωρὶς λόγου, ne Ficinum quidem latuit, qui vertit sine ratione, cum antea dixisset cum rationibus.

δέδοκται πᾶσι καὶ πάλαι] In his καί ante πάλαι non copulae munere fungitur, sed habet vim intendendi, ut καὶ πάλαι sit iam dudum, ut Reip. VI. p. 506. B. Lucian. Toxar. §. 16. καὶ πάλαι εἰδότα, ubi frustra fuit qui ἀεὶ καὶ πάλαι coniiceret. Sed pervulgatus hic loquendi usus est, ut vix requirat admonitionem.

πρότερον ἐν σμικροῖς καὶ ῥᾴοσιν αὐτὰ δεῖν μελετᾶν, πρὶν ἐν αὐτοῖς τοῖς μεγίστοις. νῦν οὖν, ὦ Θεαίτητε, ἔγωγε καὶ νῷν οὕτω συμβουλεύω, χαλεπὸν καὶ δυςθήρευτον ἡγησαμένοις εἶναι τὸ τοῦ σοφιστοῦ γένος πρότερον ἐν ἄλλῳ ῥᾴονι τὴν μέθοδον αὐτοῦ προμελετᾶν, εἰ μὴ σύ ποθεν εὐπετεστέραν ἔχεις εἰπεῖν ἄλλην ὁδόν. D

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' οὐκ ἔχω.

ΞΕ. Βούλει δῆτα περί τινος τῶν φαύλων μετιόντες πειραθῶμεν παράδειγμα αὐτὸ θέσθαι τοῦ μείζονος;

ΘΕΑΙ. Ναί. E

ΞΕ. Τί δῆτα προταξαίμεθ' ἂν εὔγνωστον μὲν καὶ σμικρόν, λόγον δὲ μηδενὸς ἐλάττονα ἔχον τῶν μει-

D. *πρὶν ἐν αὐτοῖς τοῖς μ.*] Vett. editt. cum Ven. Ξ. Flor. a. c. i. Zitt. *πρὶν ἂν ἐν αὐτ.*

καὶ δυςθήρευτον] V. *δυςθήρατον*. Illud tuentur Bodl. Vat. Ven. *Π*. *Λ*. Coisl. Par. BH. Flor. a. b. c. i.

αὐτοῦ προμελετᾶν] *προςμελετᾶν* Ven. *Σ*. *Υ*. Par. EF. Mox Bodl. *ἔχῃς*.

E. *Τί δῆτα προταξαίμηθ' ἂν* —] Quid tandem proponemus, quod facile quidem sit intellectu atque vile, nec tamen minorem habeat definitionis artem quam ulla alia rerum maiorum. Vult igitur subtilioris definitionis exemplum aliquod ita proponere, ut primum periculum fiat in re leviore, ac deinde demum ad gravioris momenti argumentum procedatur. Versatur vero Eleaticus in tractanda re viliore ea subtilitate, ut omnia non minus quam si res maxima ageretur veluti cum pulvisculo excutiat. Quod si quaeris cur ita fiat, nos quidem Platonem putamus definiendi illam subtilitatem, qua Eleatici et Megarici utebantur, ad ipsam vitae veritatem expressisse, eoque ipso leniter risisse. Quippe illi nulla rerum tractandarum habita ratione omnia methodo suae tribuebant eamque ita exercebant, ut vel vilissimas res in disceptationem vocarent, in iisque discutiendis maximo acumine uterentur, ut scilicet veri intelligentia adiuvaretur. Pertinent huc quae leguntur infra p. 227. A. B. C. et Politic. p. 266. D. Sed fecit tamen Plato in hoc libro hospitem suum Eleaticum nihilo minus ea moderatione disserentem, ut eadem illa arguta subtilitate, qua exercenda alii sibi placebant mirifice, ad corrigendam Parmenidis rationem firmandamque Platonis sententiam paene invitus abutatur. Ceterum hoc ipsum rei exem-

ζόνων; οἷον ἀσπαλιευτής· ἆρ' οὐ πᾶσί τε γνώριμον καὶ σπουδῆς οὐ πάνυ τι πολλῆς τινὸς ἐπάξιον;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

219 ΞΕ. Μέθοδον μὴν αὐτὸν ἐλπίζω καὶ λόγον οὐκ ἀνεπιτήδειον ἡμῖν ἔχειν πρὸς ὃ βουλόμεθα.

ΘΕΑΙ. Καλῶς ἂν ἔχοι.

Cap. IV. ΞΕ. Φέρε δή, τῇδε ἀρχώμεθα αὐτοῦ. καί μοι λέγε· πότερον ὡς τεχνίτην αὐτὸν ἤ τινα ἄτεχνον, ἄλλην δὲ δύναμιν ἔχοντα θήσομεν;

ΘΕΑΙ. Ἥκιστά γε ἄτεχνον.

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν τῶν γε τεχνῶν πασῶν σχεδὸν εἴδη δύο.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Γεωργία μὲν καὶ ὅση περὶ τὸ θνητὸν πᾶν σῶμα θεραπεία τό τε αὖ περὶ τὸ ξύνθετον καὶ πλα-

P. 219. *Καλῶς ἂν ἔχοι*] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Vulgo post *Καλῶς* interponitur *τοίνυν*. Quod unde natum sit, intellectu non est difficile.

Ἥκιστά γε ἄτεχνον] Bodl. Vat. Ven. Π. *γε* om. Non ausi sumus voculam hic delere, quae fortasse in libris illis ob sequens *γε* a grammaticis eiecta est.

B. *δικαιώσαιμ' ἂν ἐπὶ προς.*] *ἂν* hic omissum post *προσαγορεύοιτ'* interponunt Bodl. Ven. Ξ. Flor. i. Stobaeus. In Coisl. bis positum legitur.

πρότερόν τις ὄν] *τι* Vat. et corr. Bodl. Iidem libri dein

plum mox facete ad Sophistarum irrisionem traducitur, quandoquidem illi piscatoribus dicuntur esse simillimi. vid. p. 221. D. sqq. Haec monenda videbantur, ne quis totum hunc, qui sequitur, locum pro inficeto et inepto habeat aut in argumentis numeret, quibus universi libri fides et auctoritas labefactetur.

οἷον ἀσπαλιευτής] Moeris: *ἀσπαλιευτής· ὁ τῇ ὁρμιᾷ χρώμενος ἁλιεύς, Ἀττικῶς· ὁρμιευτής, Ἑλληνικῶς.* Sed Timaeus p. 52. *ἀσπαλιεύς, ἁλιεύς, ἀπὸ τοῦ ἀποσπᾶν τὴν ἄγραν.* qui fortasse hic et infra in codice suo *ἀσπαλιεύς* legit. Sic etiam Grammaticus Bekkeri T. I. p. 573. Notarunt tamen alteram vocabuli formam etiam Hesychius, Etymol. M. et Pollux I. 96. 108. et VII. 137. Neque dubium est quin recte *ἀσπαλιευτής* scribatur.

P. 219. *Ἀλλὰ μὴν τῶν γε τεχνῶν πασῶν —*] Exscripsit hunc locum usque ad verba *τῶν τριοδόντων πᾶν ἀγκιστρευτικόν* Stobaeus Eclogg. Ethh. c. 58. p. 378 sq. ubi *γε* perperam ante *τῶν* insertum legitur. Ibidem mox *δικαιώσαιμ' ἐπὶ προσαγορεύοιτο ἂν ὀνόματι*, ut est etiam in aliquot codicibus Platonis.

Γεωργία μὲν καὶ ὅση περὶ

στόν, ὃ δὴ σκεῦος ὠνομάκαμεν, ἥ τε μιμητική, ξύμπαντα ταῦτα δικαιότατ' ἂν ἑνὶ προςαγορεύοιτ' ὀνόματι. B

ΘΕΑΙ. Πῶς καὶ τίνι;

ΞΕ. Πᾶν, ὅπερ ἂν μὴ πρότερόν τις ὂν ὕστερον εἰς οὐσίαν ἄγῃ, τὸν μὲν ἄγοντα ποιεῖν, τὸ δὲ ἀγόμενον ποιεῖσθαί πού φαμεν.

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

ΞΕ. Τὰ δέ γε νῦν δὴ ἃ διήλθομεν ἅπαντα, εἶχεν εἰς τοῦτο τὴν αὑτῶν δύναμιν.

ΘΕΑΙ. Εἶχε γὰρ οὖν.

ΞΕ. Ποιητικὴν τοίνυν αὐτὰ συγκεφαλαιωσάμενοι προςείπωμεν.

ΘΕΑΙ. Ἔστω. C

ΞΕ. Τὸ δὴ μαθηματικὸν αὖ μετὰ τοῦτο εἶδος

pro vulg. ἄγοι recte ἄγῃ, quod etiam ceteri libri cum Stobaeo tuentur.

Τὰ δέ γε νῦν δὴ ἃ διήλθομεν ἅπαντα] V. τὰ δέ γε νῦν ἃ δὴ διήλθομεν. Bodl. Coisl. Vat, Ven. Ξ Σ. Par. H. Flor. d. Zitt. om ἃ. Cois¹. corr. pro Τὰ δέ γε scribit Ἃ δέ γε. quod dederunt Turicenses. Ven. Π. corr. εἴδη ἃ δή. Recte νῦν δὴ ἃ δ. Par. BC. Flor. a. c. i.

C. Τὸ δὴ μαθηματικὸν] Sic Bodl. Coisl. Par. CEF. Flor. a. b. c. i. Zitt. pro vulg. μαθητικόν. Sed receptam a nobis scripturam praeterea etiam Vat. et Ven. Π. tuentur, sicuti liquido testatus est Bastius. Itaque ea ab omni parte satis firmata est. Pro δὴ Heindorfius malebat δέ, libris non consentientibus.

τὸ ὄν.] In his pro eo, quod expectabas: ὅση τε αὖ περὶ τὸ ξύνθετον, dictum est insolentius paullo: τό τε περὶ τὸ ὄν. Nec tamen quidquam sollicitandum. Ficinus: et facultas omnis, quae circa compositum quodlibet fictumve versatur; quae translatio est aliquanto liberior. Mox ad sententiam conf. infra p. 265. B. ποιητικήν, εἴπερ μεμνήμεθα τὰ κατ' ἀρχὰς λεχθέντα, πᾶσαν ἔφαμεν εἶναι δύναμιν, ἥτις ἂν αἰτία γίγνηται τοῖς μὴ πρότερον οὖσιν ὕστερον γίγνεσθαι. Sympos. p. 205. C. ἴσθ' ὅτι ποίησίς ἐστί τι πολύ. ἡ γάρ τοι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὂν ἰόντι ὁτῳοῦν αἰτία πᾶσά ἐστι ποίησις. Xenoph. Memor. II. 2, 3. De hac artium distributione in ποιητικὴν et κτητικὴν v. Diog. Laert. III. 84. Tyr. Max. XXXIII. p. 140. ed. Reisk.

C. Τὸ δὴ μαθηματικὸν αὖ] Dedimus quod optimi libri perscriptum habent. Ceterae editt. omnes μαθητικόν. Nam μαθητικόν est id, quod ad disciplinas spectat, ita ut rei discendae ratio habeatur; quae si negligitur, idem illud vocatur μαθηματικόν, ut appareat minus definitum esse huius vocabuli usum. v. Schneider. ad Remp. V. p. 475. D. Sic etiam Tim. p. 88. B. μα-

C ὅλον καὶ τὸ τῆς γνωρίσεως τό τε χρηματιστικὸν καὶ ἀγωνιστικὸν καὶ θηρευτικόν, ἐπειδὴ δημιουργεῖ μὲν οὐδὲν τούτων, τὰ δὲ ὄντα καὶ γεγονότα τὰ μὲν χειροῦται λόγοις καὶ πράξεσι, τὰ δὲ τοῖς χειρουμένοις οὐκ ἐπιτρέπει, μάλιστ' ἄν που διὰ ταῦτα ξυνάπαντα τὰ μέρη τέχνη τις κτητικὴ λεχθεῖσα ἂν διαπρέψειεν.

ΘΕΑΙ. Ναί· πρέποι γὰρ ἄν.

Cap. V. ΞΕ. Κτητικῆς δὴ καὶ ποιητικῆς ξυμ-
D πασῶν οὐσῶν τῶν τεχνῶν ἐν ποτέρᾳ τὴν ἀσπαλιευτικήν, ὦ Θεαίτητε, τιθῶμεν;

ΘΕΑΙ. Ἐν κτητικῇ που, δῆλον.

ΞΕ. Κτητικῆς δὲ ἆρ' οὐ δύο εἴδη; τὸ μὲν ἑκόντων πρὸς ἑκόντας μεταβλητικὸν ὂν διά τε δωρεῶν καὶ
E μισθώσεων καὶ ἀγοράσεων, τὸ δὲ λοιπόν, ἢ κατ' ἔργα ἢ κατὰ λόγους χειρούμενον ξύμπαν, χειρωτικὸν ἂν εἴη;

ταῦτα ξυνάπαντα τ. μ.] V. ξύμπαντα, quod soli habent Par. E. Flor. i.

λεχθεῖσα ἂν διαπρέψειεν] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Flor. i. Vett. editt. διαγράψειεν. Stobaeus ἐκτρέψειεν.

D. Ἐν κτητικῇ που δῆλον] δήπου Stobaeus.

μισθώσεων καὶ ἀγοράσεων] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Flor. i. Vett. editt. ordine inverso ἀγοράσεων καὶ μισθώσεων.

θηματικός in universum est disciplinarum studiosus. — τὰ δὲ τοῖς χειρουμένοις οὐκ ἐπιτρέπει, partim iis potiri conantibus non permittit. — κτητική τις λεχθεῖσα ἂν διαπρέψειεν, maxime propterea has partes cunctas artem quandam acquirendi dici decebit. Pro λεχθεῖσα vulgaris ratio exigebat λεχθέντα, quandoquidem subiectum est ξύμπαντα τὰ μέρη, h. e. τὸ μαθηματικὸν καὶ τὸ χρηματιστικὸν καὶ ἀγωνιστικὸν καὶ θηρευτικόν. Verum non ita raro fit, ut participium praedicato potius quam subiecto accommodetur: unde λεχθεῖσα dictum propter τέχνη τις κτητική. Exempla rei dedimus ad Menon. p. 79. E. Pro διαπρέψειεν vulgo insigni errore διαγράψειεν scribebatur, quod vitium nunc ope praestantissimorum codicum sublatum est. Corrupta videtur vera lectio ab iis, qui πρέπειν et διαπρέπειν non meminissent etiam significatione neutrali, quam vocant, usurpari solere, ut sit insignem esse, decorum esse. Quamobrem proprie quidem Platonis verba hoc sonant: maxime haec insignia sint si appellentur nomine τέχνης κτητικῆς, s. διαπρεπῆ ἦν. De πρέπειν sic usurpato dictum est ad Remp. I. p. 327. A. διαπρέ-

ΘΕΑΙ. Φαίνεται γοῦν ἐκ τῶν εἰρημένων.

ΞΕ. Τί δέ; τὴν χειρωτικὴν ἆρ' οὐ διχῇ τμητέον;

ΘΕΑΙ. Πῇ;

ΞΕ. Τὸ μὲν ἀναφανδὸν ὅλον ἀγωνιστικὸν θέν- E
τας, τὸ δὲ κρυφαῖον αὐτῆς πᾶν θηρευτικόν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τήν γε μὴν θηρευτικὴν ἄλογον τὸ μὴ οὐ τέμνειν διχῇ.

ΘΕΑΙ. Λέγε ὅπῃ.

ΞΕ. Τὸ μὲν ἀψύχου γένους διελομένους, τὸ δ' ἐμψύχου.

ΘΕΑΙ. Τί μήν; εἴπερ ἔστον γε ἄμφω.

ΞΕ. Πῶς δὲ οὐκ ἔστον; καὶ δεῖ γε ἡμᾶς τὸ μὲν 220
τῶν ἀψύχων, ἀνώνυμον ὂν πλὴν κατ' ἔνια τῆς κολυμβητικῆς ἄττα μέρη καὶ τοιαῦτ' ἄλλα βραχέα, χαί-

E. ἀγωνιστικὸν θέντας] Vett. editt. θέντες, quod mutandum Heindorfius vidit. Accusativum confirmat Par. E. corr.

Τήν γε μὴν θηρευτικήν] Codd. fere omnes post Τὴν interponunt δέ. Noli probare.

P. 220. ἀνώνυμον ὄν] Libri ἀνώνυμον ἐάν. Emendavit Heindorfius. Dein Stephan. καὶ ἔνια. mero errore. Nam Ald. Bas. 1. 2. cum codd. mss. omnibus κατ' ἔνια. Mox Ven. II. καὶ τὰ τοιαῦτ' ἄλλα.

πειν tetigit Ruhnken. ad Callimachi Fragm. p. 590. De constructione v. ad Pollt. p. 269. C.

E. ἀγωνιστικὸν θέντας] Recte Heindorfius pro vulg. θέντες reposuit accusativum, quem unus Par. E. ex corr. tenet. Nam praegressum illud τμητέον idem est quod τέμνειν δεῖ. Non rara est haec constructio, qua verbalia in τεον desinentia accusativum personae sibi adiunctum habent. v. ad Criton. p. 49. A. Gorg. p. 512. D. Phaedr. p. 272. E. Matthiae Grammat. §. 447. a. Mox plerique libri δέ γε μὴν θηρευτικήν. Sed δέ interpositum videtur ob praegressum Τό μὲν ἀναφανδόν, quum tamen illi μὲν bene respondeat μήν.

Τί μήν; εἴπερ ἔστον γε ἄμφω] H. e. τί μὴν ἄλλο; Hoc enim dicit: Quidni haec duo genera discernamus, siquidem ambo revera reperiuntur. Sic τί μήν; in hoc uno libro fere tricesies usurpatur, ut exempla rei afferre poeniteat.

P. 220. ἀνώνυμον ὂν πλὴν κάτ' ἔνια] Locus hic, si quis alius, in codd. et vett. editt. vitiose scriptus. Nam pro ὄν, quod de coniectura Heindorfii restituimus, in omnibus scriptum legitur ἐάν. Quod vitiosum esse arguit id, quod deinceps sequitur, χαίρειν ἐᾶσαι.

ρειν ἐᾶσαι, τὸ δὲ, τῶν ἐμψύχων ζώων οὖσαν θήραν, προςειπεῖν ζωοθηρικήν.

ΘΕΑΙ. Ἔστω.

ΞΕ. Ζωοθηρικῆς δὲ ἆρ' οὐ διπλοῦν εἶδος ἂν λέγοιτο ἐν δίκῃ; τὸ μὲν πεζοῦ γένους, πολλοῖς εἴδεσι καὶ ὀνόμασι διῃρημένον, πεζοθηρικόν, τὸ δ' ἕτερον νευστικοῦ ζώου πᾶν ἐνυγροθηρικόν;

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

B ΞΕ. Νευστικοῦ μὴν τὸ μὲν πτηνὸν φῦλον ὁρῶμεν, τὸ δὲ ἔνυδρον;

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

εἶδος ἂν λέγοιτο ἐν δίκῃ] ἂν om. Ven. ΣΥ. Par. BCEFH. Flor. a. b. c. Zitt. ante εἶδος ponit Coisl.

B. Νευστικοῦ μὴν τὸ μ.] Pro μήν, quod codd. cum ed. Bas. 2. fere una consensione tuentur, vulgo erat δέ. Pro ὁρῶμεν Heusdius coni. ἐροῦμεν, quo non opus.

Καὶ τοῦ πτηνοῦ μὲν γένους] Pro μὲν editt. omnes μήν. Verum praebuerunt Vat. Ven. ΔΠ. Par. BCEFH. Dein ὀρνιθευτική Bodl. Coisl. Vat. Ven. Π. Flor. i. quod vocabulum habet Pol-

Magis etiam genuinam lectionem corrupit Stephanus, pro κατ' ἕνια, quod libri vett. tuentur, propinans καὶ ἕνια. Pravam lectionem secutus etiam Ficinus est, qui locum reddidit sic: Et oportet quod ad inanimum pertinet, aequivocum (legit igitur ὁμώνυμον) dimittere; praeter quasdam natatoriae potentiae partes; et alia huiusmodi exigua praetermittere; animatorum vero capturam animalium venationem vocare. Verum enim vero ubi κατ' ἕνια tenuerimus et pro ἐὰν cum Heindorfio scripserimus ὄν, optima erit sententia haec: et oportet quidem nos inanimatorum speciem, quae, si a quibusdam urinandi artis partibus et aliis id genus partibus nonnullis discesserimus, omnino nomine caret, missam facere, eam vero, quae animantium complectitur venationem, appellare ζωοθηρικήν. Ad ipsam rem idem Heindorfius apte comparavit Oppian. Halieut. V, 612 sqq. Ceterum notabis petulantiam istam, qua hospiti Eleatico, dialecticae istius acumini plane indulgenti, tribuuntur novorum vocabulorum figmenta: qualia quidem verborum monstra nec nostra aetate ii reformidarunt, qui fingendi licentiae omnia, ipsi veritatis investigationi parum tribuerunt, quantumvis sese solos vociferarentur omnem sapientiae vim animis suis complexos esse. Sed nimirum isti homunciones, quam sint veteribus istis eristicis similes et cognati, ipsi profecto nesciunt.

B. Νευστικοῦ μὴν τὸ μὲν —] Nam et per aerem et

ΞΕ. Καὶ τοῦ πτηνοῦ μὲν γένους πᾶσα ἡμῖν ἡ θήρα λέγεταί πού τις ὀρνιθευτική.

ΘΕΑΙ. Λέγεται γὰρ οὖν.

ΞΕ. Τοῦ δὲ ἐνύδρου σχεδὸν τὸ σύνολον ἁλιευτική.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τί δέ; ταύτην αὖ τὴν θήραν ἆρ' οὐκ ἂν κατὰ μέγιστα μέρη δύο διελοίμην;

ΘΕΑΙ. Κατὰ ποῖα;

ΞΕ. Καθ' ἃ τὸ μὲν ἕρκεσιν αὐτόθι ποιεῖται τὴν θήραν, τὸ δὲ πληγῇ.

ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις, καὶ πῇ διαιρούμενος ἑκάτερον;

lux VII. 139. Restituendum vidit Fischerus ex Stobaeo, ubi est ὀρνεοθευτική. Vett. editt. ὀρνιθοθηρευτική.

κατὰ μέγιστα μέρη] Stob. κατὰ τὰ μέγιστα. Coisl. rec. ὡς τὰ μέγ. Dein Heindorfius διέλοιμεν correxit, sine caussa idonea.

αὐτόθι ποιεῖται] αὐτόθεν Par. F., quod receperunt Heindorf. et Bekker.

καὶ πῇ διαιρούμενος] Male vulgo διαιρούμενον. Veram lectionem habent Basil. 2. Stob. et codd. praeter Ven. Ξ. omnes.

per aquam natatur. Itaque recte duplex distinguitur artis natatilis genus, alterum quod ad volatum avium pertinet, alterum, quod refertur ad pisces in aqua natantes. Pro ὁρῶμεν quod Heusdius coniecit ἐροῦμεν, id nihili est, sicuti facile apparebit iis, qui loci totius rationem accurate perpenderint. Recte vulgatam lectionem tuetur Heindorfius. Mox pro vulg. ὀρνιθοθηρευτική ex codd. optimis cum Bekkero dedimus ὀρνιθευτική, quod vocabulum et ipsum per ludibrium quoddam fictum esse putamus. Atque id servavit etiam Pollux VII. 139. qui hunc locum, opinor, ob oculos habuit. Stobaeus habet ὀρνεοτευκτική, quod eodem perducit.

ταύτην αὖ τὴν θήραν ἆρ' οὐκ ἂν κ. μ.] Stobaeus κατὰ τὰ μέγιστα μέρη. Sed articulo non opus, quem nec codd. Platonis tuentur. Pro διελοίμην Heindorfius dedit διέλοιμεν. Quae coniectura etsi speciosa est, tamen supervacanea videtur. Nam hoc dicit hospes Eleaticus: nonne hanc venationem possim secundum maximas partes duas dividere ac distinguere? Hinc Theaetetus statim post: πῶς λέγεις, καὶ πῇ διαιρούμενος ἑκάτερον; Sic sexcenties dicitur κατ' εἴδη διαιρεῖσθαι. Heindorfii coniecturam qui in ordinem verborum recepit Bekkerus, is postea ipse, dum scriberet criticas annotationes, mentem suam mutavit.

αὐτόθι ποιεῖται τὴν θήραν] Libri paucissimi αὐτόθεν, quod placuit Heindorfio, qui interpretatur, solis retibus, ut non vis humana accedat, quum contra hami fascinaeque per se ipsae,

ΞΕ. Τὸ μέν, ὅτι πᾶν, ὅσον ἂν ἕνεκα κωλύσεως
C εἴργῃ τι περιέχον, ἕρκος εἰκὸς ὀνομάζειν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Κύρτους δὴ καὶ δίκτυα καὶ βρόχους καὶ πόρκους καὶ τὰ τοιαῦτα μῶν ἄλλο τι πλὴν ἕρκη χρὴ προσαγορεύειν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΞΕ. Τοῦτο μὲν ἄρα ἑρκοθηρικὸν τῆς ἄγρας τὸ μέρος φήσομεν, ἤ τι τοιοῦτον.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὸ δὲ ἀγκίστροις καὶ τριόδουσι πληγῇ γιγνόμενον ἕτερον μὲν ἐκείνου, πληκτικὴν δέ τινα θη-

C. *Οὐδέν*] ἄλλο post οὐδὲν vulgo additum om. Bodl. Vat. Ven. *Π*. Et videtur sane aliunde invectum.

D. *ἢ τί τις ἄν, Θεαίτητε*] Editt. ὦ ante Θεαίτητε inter-

non addito ictu, nihil capiant. Nos αὐτόθι pro vero habemus, siquidem sententia verborum haec est: Aut solis retinaculis *statim et e vestigio* perficit venationem, aut ictu, ideoque viribus humanis una operantibus. Quod ipsum confirmatur etiam loco Legg. VII. p. 823. E. ab Heindorfio comparato, ubi captura, quae κύρτοις peragitur, ἀργὸς θήρα appellatur.

C. *Κύρτους δὴ καὶ δίκτυα —*] Κύρτος est nassa, h. e. fiscella viminea angusto collo (die Fischreuse): cuius descriptionem dedit Oppian. Halieut. III. 341 sqq. et Silius Ital. V. v. 47 sqq. ubi v. intpp. Idem Oppianus etiam de variis retium generibus agit III. v. 81 sqq. De βρόχοις s. laqueis dixerunt intpp. ad Gratii Falisci Cyneg. v. 28. quos laudavit Heindorfius. Quid πόρκος sit, ipsi Grammatici ambigunt. Timaeus: Πόρκος, κύρτος θαλάσσιος, ὃ εἰς ἄγραν ἰχθύων. Etym. M. et Suidas in v. Πόρκος: οἱ μὲν πόρκιον δίκτυον ἀπέδωκαν. οὐκ εὖ. ἔστι δὲ σχοινίου πλέγμα. οἱ δὲ κύρτον· οὐδὲ οὗτοι ὑγιῶς. ὁ γὰρ Πλάτων ἕτερόν φησιν εἶναι τὸν κύρτον τοῦ πόρκου, ἐν Σοφιστῇ λέγων, κύρτους δὴ καὶ δίκτυα καὶ βρόχους καὶ πόρκους καὶ τὰ τοιαῦτα, οὐκ ἄλλο τι πλὴν ἕρκη δεῖ προσαγορεύειν. Fortasse πόρκοι sunt nassae minores, ex iuncis factae, quae ut rite sinuarentur, aliis iuncis intexebantur. Quales nassae a Theocrito Idyll. XXI. v. 11. vocantur ἐκ σχοίνων λαβύρινθοι. Quod si verum est, facile inter se conciliari poterunt variae Grammaticorum opiniones. — *καὶ τὰ τοιαῦτα*, veluti instrumenta illa (τὰ ταῖν χειροῖν ἀθλήματα), quae apud Theocritum Idyll. XXI. v. 9 sqq. Oppian. Hal. III. 75 sqq. et Artemid. Oneir. II. 14., singulatim recensentur.

τὸ δὲ ἀγκίστροις καὶ τριόδουσι πληγῇ γιγν.] Τὰ ἄγκιστρα (haml, Angelhaken) memorantur item a Theocrito l. c. describuntur ab Op-

ραν ἡμᾶς προςειπεῖν ἑνὶ λόγῳ νῦν χρεών, ἢ τί τις ἄν, Θεαίτητε, εἴποι κάλλιον; D

ΘΕΑΙ. Ἀμελῶμεν τοῦ ὀνόματος· ἀρκεῖ γὰρ καὶ τοῦτο.

ΞΕ. Τῆς τοίνυν πληκτικῆς τὸ μὲν νυκτερινόν, οἶμαι, πρὸς πυρὸς φῶς γιγνόμενον ὑπ' αὐτῶν τῶν περὶ τὴν θήραν πυρευτικὴν ῥηθῆναι συμβέβηκε.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Τὸ δέ γε μεθημερινόν, ὡς ἐχόντων ἐν ἄκροις ἄγκιστρα καὶ τῶν τριοδόντων, πᾶν ἀγκιστρευτικόν.

ΘΕΑΙ. Λέγεται γὰρ οὖν. E

Cap. VI. ΞΕ. Τοῦ τοίνυν ἀγκιστρευτικοῦ τῆς

ponunt. Om. codd. omnes praeter Ven. Ξ. et Flor. i.
Τῆς τοίνυν πληκτ.] Stobaeus, τῆς μὲν τοίνυν πλ.
Πάνυ γε] Par. BC. Flor, a. c. i. πάνυ μὲν οὖν.

piano III. v. 285 sqq. Ante πληγῇ Stephanus καί interponendum censebat. Non satis caute. Recte Fischerus locum sic interpretatur: eam vero, quae per hamos et fuscinas ictu fit. Enimvero πληγῇ ad utrumque pertinet, et ad ἄγκιστρα et ad τριόδοντας, quandoquidem utrumque instrumentum τῇ πληγῇ inservit, sicuti docent ea, quae deinceps exponuntur.

D. *ἢ τί τις ἄν, Θεαίτητε, εἴποι κάλλιον*] Vulgo ὦ Θεαίτητε, invitis codd. fere omnibus. Enimvero vocativus sine ὦ est potius admonentis quam compellantis. Exempla vocativi sic positi bene multa collegerunt Bornemannus ad Xenoph. Symp. p. 145. Memorab. p. 49. Rückert. ad Sympos. p. 94. Winckelmannus ad Euthydem. p. 89.

ἀρκεῖ γὰρ καὶ τοῦτο] nam vel hoc sufficit, ut non opus sit aliud nomen anquirere ac circumspicere. Sic καί in eiusmodi formulis frequentatur. Vide praeter locos ab Heindorfio allatos De Rep. VI. p. 506. D. VIII. p. 548. D. Menexen. p. 247. C. Hipp. mai. p. 302. B. Alcib. I. 123. D. Sed plura adscribere piget; est enim hic usus loquendi sane creberrimus.

τὸ μὲν νυκτερινόν—] Sic etiam Legg. VII. p. 823. E. diurnum et nocturnum piscatus genus discernitur; conf. quae de ea re exposuit Casaubonus ad Athen. XV. p. 355 sqq. T. VIII. ed. Schweighaeuser. p. 347. Nocturnam piscationem descripsit Oppianus Halieut. IV. v. 640 sqq. quem locum iam Fischerus conferri iussit. Ceterum verborum consecutio et ordo hic est: τὸ μὲν νυκτερινὸν τῆς πληκτικῆς συμβέβηκεν, οἶμαι, ῥηθῆναι πυρευτικὴν ὑπ' αὐτῶν τῶν περὶ τὴν θήραν, ἅτε γιγνόμενον πρὸς πυρὸς φῶς.

Τὸ δέ γε μεθημερινόν—] Diurnam piscationem totam esse vult ἀγκιστρευτικήν, quoniam etiam fuscinae in extremitatibus hamos habeant; eius autem duas

πληκτικῆς τὸ μὲν ἄνωθεν εἰς τὸ κάτω γιγνόμενον διὰ τὸ τοῖς τριόδουσιν οὕτω μάλιστα χρῆσθαι τριοδοντία τις, οἶμαι, κέκληται.

ΘΕΑΙ. Φασὶ γοῦν τινές.

ΞΕ. Τὸ δέ γε λοιπόν ἐστιν ἓν ἔτι μόνον, ὡς εἰπεῖν, εἶδος.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Τὸ τῆς ἐναντίας ταύτῃ πληγῆς, ἀγκίστρῳ
τε γιγνόμενον καὶ τῶν ἰχθύων οὐχ ᾗ τις ἂν τύχῃ
221 τοῦ σώματος, ὥςπερ τοῖς τριόδουσιν, ἀλλὰ περὶ τὴν
κεφαλὴν καὶ τὸ στόμα τοῦ θηρευθέντος ἑκάστοτε,
καὶ κάτωθεν εἰς τοὐναντίον ἄνω ῥάβδοις καὶ καλάμοις ἀνασπώμενον· οὗ τί φήσομεν, ὦ Θεαίτητε, δεῖν τοὔνομα λέγεσθαι;

ΘΕΑΙ. Δοκῶ μέν, ὅπερ ἄρτι προὐθέμεθα δεῖν ἐξευρεῖν, τοῦτ' αὐτὸ νῦν ἀποτετελέσθαι.

E. τριοδοντία τις, οἶμαι, κτλ.] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Flor. i. Vett. editt. τις post οἶμαι ponunt cum ceteris codd.

Τὸ ποῖον] Om. Bodl. Vat. Ven. *Π.*

οὐχ ᾗ τις ἂν τύχῃ] Sic Coisl. Ven. Ξ. Par. FH. Flor. i. ut vertit Ficinus. Vett editt. ἤ τις.

discernit partes, quandoquidem vel ἄνωθεν fiat vel κάτωθεν. De τριοδοντίᾳ v. Pollux VII 139.

E. ἓν ἔτι μόνον ὡς εἰπεῖν εἶδος] una adhuc omnino species superest. Mox iungenda sunt verba in hunc modum: ἀγκίστρῳ τε γιγνόμενον καὶ οὐ ταύτῃ τοῦ σώματος τῶν ἰχθύων (γιγνόμενον) ᾗ τις ἂν τύχῃ, ἀλλὰ ἑκάστοτε (γιγνόμενον) περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στόμα τοῦ θηρευθέντος. quod hamo fit nec in ea corporis piscium parte, qua fors fert, peragitur, sed semper in capite et ore capti cuiusque.

P. 221. Δοκῶ μέν, ὅπερ ἄρτι —] Saepe hoc μέν non sequente δέ usurpatur. Infra p. 231. D. et 225. D. ubi pro μὴν reponendum fuit. Euthyphr. p. 7. B. ubi item est δοκῶ μέν. Phileb. p. 63. B. οἶμαι μέν. De Rep. IV. p. 423. B. οἶμαι μέν. Cratyl. p. 390. B. et De Rep. I. p. 334. C. εἰκός μέν. conf. Buttmann. Gr. §. 136. Matthiae Gr. §. 622. Prave Bass. δοκῶμεν, quod nec sequentia illa ferunt: τοῦτ' αὐτὸ νῦν ἀποτετελέσθαι. Praeterea male Serranus δεῖν putabat exterminandum esse auctoritate codicis sui, quam nos quidem non ita magni faciendam censemus.

τῆς ἀσπαλιευτικῆς πέρι σύ τε κἀγώ] Hic locus salutem suam debet Ficini interpretationi. Nam libri editi et manu-

Cap. VII. *ΞΕ.* Νῦν ἄρα τῆς ἀσπαλιευτικῆς πέρι σύ τε κἀγὼ συνωμολογήκαμεν οὐ μόνον τοὔνομα, B ἀλλὰ καὶ τὸν λόγον περὶ αὐτὸ τοὖργον εἰλήφαμεν ἱκανῶς. ξυμπάσης γὰρ τέχνης τὸ μὲν ἥμισυ μέρος κτητικὸν ἦν, κτητικοῦ δὲ χειρωτικόν, χειρωτικοῦ δὲ θηρευτικόν, τοῦ δὲ θηρευτικοῦ ζωοθηρικόν, ζωοθηρικοῦ δὲ ἐνυγροθηρικόν, ἐνυγροθηρικοῦ δὲ τὸ κάτωθεν τμῆμα ὅλον ἁλιευτικόν, ἁλιευτικῆς δὲ πληκτικόν, πληκτικῆς δὲ ἀγκιστρευτικόν· τούτου δὲ τὸ περὶ τὴν κάτωθεν ἄνω πληγὴν ἀνασπωμένην ἀπ' αὐτῆς τῆς πράξεως ἀφομοιωθὲν τοὔνομα, ἡ νῦν C ἀσπαλιευτικὴ ζητηθεῖσα, ἐπίκλην γέγονε.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν τοῦτό γε ἱκανῶς δεδήλωται.

Cap. VIII. *ΞΕ.* Φέρε δή, κατὰ τοῦτο τὸ πα-

P. 221. *ἀσπαλιευτικῆς πέρι σύ τε κἀγώ*] Libri περὶ οὖ σύ γε κἀγώ. Pro γε recte τε codd. omnes. οὖ autem Ficino duce eiecit Heindorf.

B. *ζωοθηρ. δὲ ἐνυγροθηρικόν*] ἐνυδροθηρικόν Coisl. Ven. ΔΣΥ. Par. BCEH. Flor. a. b. c, Ald. Bas. 2. ut deinceps.

ὅλον ἁλιευτικόν] ὅλου Steph. cum cod. Ven. Ξ.

scripti omnes prave: τῆς ἀσπαλιευτικῆς περὶ οὗ σύ. Quod quam absurde dicatur, acute perspexit Heindorfius, qui duce interprete Florentino οὗ delevit ac περὶ in πέρι mutavit. Idem vir doctus recte pro vulg. σύ γε κἀγώ assentientibus codd. Bekkeri nostrisque plurimis σύ τε κἀγώ restituit. Nam γε ab hoc certe loco est alienum; istud τε καὶ autem innumeris locis sic positum reperitur, quorum partem adscripsit Heindorfius supra p. 218. B. et ad Protagor. p. 336. D.

τούτου δὲ τὸ περὶ τὴν κάτωθεν —] huius vero pars ea, quae ad ictum pertinet ab imo in altum fieri sublitum atque sursum trahentem, nomine ab ipsa re ducto, illa ipsa de qua nunc quaeritur piscium tractio, cognominata est. Quibus verbis facile apparet significari originem nominis ἀσπαλιευτική ab ἀνασπᾶσθαι esse repetendam. Pro ἀνασπωμένην Heusdius malebat ἀνασπώμενον, sicuti in Par. E. superscriptum legitur. Sed unice vera est lectio vulgata. Nam τὸ περὶ τὴν πληγὴν ἀνασπώμενον sane nihil foret. Quemadmodum vero antea dictum est τὸ τῆς πληγῆς ἀνασπώμενον, ita hic ἡ πληγή ipsa dicitur ἀνασπωμένη, sicuti recte iudicavit Heindorfius. De ἐπίκλην γέγονε, h. e. ἐπωνόμασται, v. ad Tim. p. 38. C.

ράδειγμα καὶ τὸν σοφιστὴν ἐπιχειρῶμεν εὑρεῖν, ὅ τί ποτ' ἔστι;

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἐκεῖνό γ' ἦν τὸ ζήτημα πρῶτον, πότερον ἰδιώτην ἤ τινα τέχνην ἔχοντα θετέον εἶναι τὸν ἀσπαλιευτήν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ νῦν δὴ τοῦτον ἰδιώτην θήσομεν, ὦ
D Θεαίτητε, ἢ παντάπασιν ὡς ἀληθῶς σοφιστήν;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ἰδιώτην· μανθάνω γὰρ ὃ λέγεις, ὡς πάντως δεῖ τοιοῦτον εἶναι τό γε ὄνομα τοῦτο ἔχοντα· ἀλλά τινα τέχνην αὐτὸν ἡμῖν ἔχοντα, ὡς ἔοικε, θετέον.

ΞΕ. Τίνα ποτ' οὖν δὴ ταύτην; ἆρ' ὦ πρὸς θεῶν ἠγνοήκαμεν τἀνδρὸς τὸν ἄνδρα ὄντα ξυγγενῆ;

ΘΕΑΙ. Τίνα τοῦ;

ΞΕ. Τὸν ἀσπαλιευτὴν τοῦ σοφιστοῦ.

ΘΕΑΙ. Πῇ;

ΞΕ. Θηρευτά τινε καταφαίνεσθον ἄμφω μοι.

D. ὡς πάντως δεῖ — ἔχοντα] Bodl. Vat. Ven. Ξ. τοιοῦτος εἶναι et ἔχων. Posterius tenent etiam Coisl. Ven. Λ. Vind. Par. EF. Flor. a. c. i. Zitt. Ald. Bas. 1. 2. Stephani lectionem habent Flor. b. Ven. Σ. Par. B. In Ven. Π. scriptum extat τοιοῦτον εἶναι τόν γε τοὔνομα τοῦτο ἔχοντα. Idem liber cum Par. CH. Flor. a. b. c. et corr. Vat. Par. B. ὡς οὐ πάντως. Videtur legendum esse: ὡς πάντως δοκεῖ τοιοῦτος εἶναι — ἔχων. In proximis editt. vices personarum sic distinguunt: Ξ. ἀλλά τινα τέχνην αὐτὸν ἡμῖν ἔχοντα, ὡς ἔοικε, θετέον. Θ. τίνα ποτ' οὖν δὴ ταύτην; Ξ. ἆρ' ὦ πρὸς θεῶν κ. τ. λ. Quod nos dedimus, id felici-

C. πότερον ἰδιώτην ἤ τινα —] Quod ἰδιώτης opponitur artium perito, de eo v. ann. ad Sympos. p. 178. B. Tim. p. 20. A. Mox νῦν δὴ est nunc igitur, qua vi et potestate recte cum tempore futuro potuit consociari. v. ad Phileb. p. 16. et 108. — ὡς ἀληθῶς σοφιστήν. Ludit in voc. originatione, ut intelligat τὸν τῶν σοφῶν ἐπιστημόνα. conf. Protagor. p. 337. C. Atque huc referendum est quod deinceps infertur τοιοῦτον. Nam hoc dicit Theaetetus: Neutiquam eum artis imperitum putare licet; intelligo enim quid tibi velis, videlicet omnino eum oportere *talem* esse (qui sapientiam tenent), quum istuc nomen habeat; sed

ΘΕΑΙ. Τίνος θήρας ἅτερος; τὸν μὲν γὰρ ἕτερον εἴπομεν. E

ΞΕ. Δίχα που νῦν διείλομεν τὴν ἄγραν πᾶσαν, νευστικοῦ μέρους, τὸ δὲ πεζοῦ τέμνοντες.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ τὸ μὲν διήλθομεν, ὅσον περὶ τὰ νευστικὰ τῶν ἐνύδρων· τὸ δὲ πεζὸν εἰάσαμεν ἄσχιστον, εἰπόντες ὅτι πολυειδὲς εἴη.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε. 222

ΞΕ. Μέχρι μὲν τοίνυν ἐνταῦθα ὁ σοφιστής τε καὶ ὁ ἀσπαλιευτὴς ἅμα ἀπὸ τῆς κτητικῆς τέχνης πορεύεσθον.

ΘΕΑΙ. Ἐοίκατον γοῦν.

ΞΕ. Ἐκτρέπεσθον δέ γε ἀπὸ τῆς ζωοθηρικῆς, ὁ μὲν ἐπὶ θάλαττάν που καὶ ποταμοὺς καὶ λίμνας, τὰ ἐν τούτοις ζῶα θηρευσόμενος.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Ὁ δέ γε ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποταμοὺς ἑτέρους

ter eruit Heindorfius e Ficini interpretatione.

Τίνα τοῦ] Libri *Τίνα τοῦτον;* Manifestum errorem sustulit Heindorfius.

E. *Δίχα που νῦν δ.*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Editt. omnes cum ceteris codd. post *νῦν* addunt *δή*. Dein ante *νευστικοῦ* omisimus *τὸ μὲν* cum Bodl. Coisl. Vat. Ven. *ΑΠΣ*. Vind. Par. BEF. Flor. a. b. c. i. Zittav. Male vero Bodl. Vat. Ven. *Π*. *τέμνοντος*.

P. 222. *ὁ σοφιστής τε καὶ ὁ ἀσπ.*] *τε* additum e Bodl. Vat. Ven. *Π*.

eum artem aliquam tenere indicandum videtur. Hoc qui non perspicerent atque *τοιοῦτον* aliorsum referrent, temere *ὡς οὐ πάντως* scribendum putarunt, ut est in codd. nonnullis. Praeterea optimi libri *τοιοῦτος* et *ἔχων*, quod posterius tenent cum plurimis etiam Ald. Bas. 1. 2. Hinc sponte nascitur coniectura scribendum esse fortasse *ὡς πάντως δοκεῖ τ.*, idque ipsi sententiae utique est accommodatissimum.

E. *νευστικοῦ μέρους, τὸ δὲ π. τ.*] Quod vulgo ante *νευστικοῦ* interpositum legebatur *τὸ μὲν*, id natum ex glossemate. Nam omittunt illud codices praestantissimi omnes. Usum loquendi ad Protagor. p. 330. A. et Remp. V. p. 451. D. illustravimus.

αὖ τινάς, πλούτου καὶ νεότητος οἷον λειμῶνας ἀφθόνους, τἀν τούτοις θρέμματα χειρωσόμενος.

B ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις;

ΞΕ. Τῆς πεζῆς θήρας γίγνεσθον δύο μεγίστω τινὲ μέρη.

ΘΕΑΙ. Ποῖον ἑκάτερον;

ΞΕ. Τὸ μὲν τῶν ἡμέρων, τὸ δὲ τῶν ἀγρίων.

Cap. IX. ΘΕΑΙ. Εἶτ' ἔστι τις θήρα τῶν ἡμέρων;

ΞΕ. Εἴπερ γέ ἐστιν ἄνθρωπος ἥμερον ζῶον. θὲς δὲ ὅπῃ χαίρεις, εἴτε μηδὲν τιθεὶς ἥμερον, εἴτε ἄλλο μὲν ἥμερόν τι, τὸν δὲ ἄνθρωπον ἄγριον, εἴτε ἥμερον μὲν λέγεις αὖ τὸν ἄνθρωπον, ἀνθρώπων δὲ μηδεμίαν ἡγεῖ θήραν. τούτων ὁπότερ' ἂν ἡγῇ φίλον εἰρῆσθαί σοι, τοῦτο ἡμῖν διόρισον.

C ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἡμᾶς τε ἥμερον, ὦ ξένε, ἡγοῦμαι ζῶον, θήραν τε ἀνθρώπων εἶναι λέγω.

ΞΕ. Διττὴν τοίνυν καὶ τὴν ἡμεροθηρικὴν εἴπωμεν.

B. *γίγνεσθον δύο μεγίστω*] *γιγνέσθω* Bodl. Vat. Ven. *Π*. *θὲς δέ, ὅπῃ χαίρεις*] *δὲ* Bodl. Vat. Ven. *Π*. Vulgo *δή*. *ὁπότερ' ἂν ἡγῇ*] *ὁπότερον ἡγ.* Par. EF. *τοῦτο ἡμῖν διόριστον*] *διοριστέον* Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. i.

P. 222. *πλούτου καὶ νεότητος οἷον λειμῶνας —*] Sensum horum verborum optime expressit Schleiermacherus: Der andere aber aufs Land und zu ganz andern Strömen, nämlich des Reichthums und der Tugend, dass ich so sage, üppigen Wiesen, um der hier befindlichen Geschöpfe sich zu bemächtigen. Itaque *ποταμούς* cum ambiguitate quadam dici facile apparet. Quamquam vocabuli sic metaphorice usurpati exempla nobis suppetunt nulla. Habent verba colorem poeticum.

B. *Εἶτ' ἔστι τις θήρα τῶν ἡμέρων*] Cum admiratione quadam Theaetetus haec interrogat, cuius index de more est voc. *εἶτα*. Itaque ei deinde hospes Eleaticus respondet: *εἴπερ γέ ἐστιν ἄνθρωπος ἥμερον ζῶον*, sc. *ἔστι καὶ θήρα τις τῶν ἡμέρων*, atque tum argute proponit varias opinionum de hominum feritate vel contraria eorum virtute rationes. In quo loco nos quidem rursus agnoscimus lenem quandam irrisionem dialecticae illius subtilitatis, quam Eleaticae doctrinae amici in disserendo usurpabant. Praeterea observes gratam istam orationis negligentiam, qua a participio *τιθείς* transitur ad *λέγεις* et *ἡγεῖ* ver-

ΘΕΑΙ. Κατὰ τί λέγοντες;

ΞΕ. Τὴν μὲν ληστικὴν καὶ ἀνδραποδιστικὴν καὶ τυραννικὴν καὶ ξύμπασαν τὴν πολεμικήν, ἓν πάντα, βίαιον θήραν ὁρισάμενοι.

ΘΕΑΙ. Καλῶς.

ΞΕ. Τὴν δέ γε δικανικὴν καὶ δημηγορικὴν καὶ προσομιλητικήν, ἓν αὖ τὸ ξύνολον, πιθανουργικήν τινα μίαν τέχνην προσειπόντες. D

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

ΞΕ. Τῆς δὴ πιθανουργικῆς διττὰ λέγωμεν γένη.

ΘΕΑΙ. Ποῖα;

ΞΕ. Τὸ μὲν ἕτερον ἰδίᾳ, τὸ δὲ δημοσίᾳ γιγνόμενον.

ΘΕΑΙ. Γίγνεσθον γὰρ οὖν εἶδος ἑκάτερον.

ΞΕ. Οὐκοῦν αὖ τῆς ἰδιοθηρευτικῆς τὸ μὲν μισθαρνευτικόν ἐστι, τὸ δὲ δωροφορικόν;

ΘΕΑΙ. Οὐ μανθάνω.

D. *Τῆς δὴ πιθανουργικῆς*] V. *δέ*, ut Ven. Ξ. Dein vett. editt. *λέγομεν*, quod mutatum e Bodl. Coisl. Vat. Ven. *ΛΠ*. Par. BC. Flor. a. c. Post *διττὰ* Heindorf. *αὖ* desiderat.
τὸ μὲν μισθαρνευτικόν ἐστι] Ante *ἐστι* vulgo *τι* insertum legitur, quod om. Bodl. Vat. Ven. *Π*.

bum finitum: quam ne quis removeat scribendo, *εἴτε μηδὲν τίθης ἥμερον*, ipsa periodi structura prohibere videtur. Similis negligentia est in usu verborum *ὁπότερ᾽ ἂν ἡγῇ*, quod sic dicitur, ut tantummodo ad duo posteriora referatur. Enimvero priores condiciones universe hanc habent sententiam: sive hominem ferum dicas esse; cui respondet ultimum orationis membrum: sive hominem cicurem esse statuis et nullam eius venationem. Ex quo perspicuum est, ipsius sententiae potius quam verborum habitam esse rationem. Pro *διόρισον*, quod Bodl. cum duobus aliis libris scriptum habet *διοριστέον*, id quia *σοί* vel *ὑπὸ σοῦ* intelligendum relinquitur, equidem repudiandum et vulgatae scripturae postponendum esse arbitror.

D. *τὸ μὲν μισθαρνευτικόν* —] Heindorfius, quia *μισθαρνεύω* sit verbum nihili, scribendum potius censebat *μισθαρνητικόν* et mox *μισθαρνητικοῦ*, quae forma legitur De Rep. I. p. 346. B. D. Sed dubiam tamen reddunt eius sententiam, quae exposuit Lobeckius ad Phrynichum p. 568. Itaque consultius duximus codicum auctoritati obtemperare.

ΞΕ. Τῇ τῶν ἐρώντων θήρᾳ τὸν νοῦν, ὡς ἔοικας, οὔπω προςέσχες.

ΘΕΑΙ. Τοῦ πέρι;

E ΞΕ. Ὅτι τοῖς θηρευθεῖσι δῶρα προςεπιδιδόασιν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΞΕ. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐρωτικῆς τέχνης ἔστω εἶδος.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Τοῦ δέ γε μισθαρνευτικοῦ τὸ μὲν προςομιλοῦν διὰ χάριτος καὶ παντάπασι δι' ἡδονῆς τὸ δέλεαρ πεποιημένον καὶ τὸν μισθὸν πραττόμενον τροφὴν
223 ἑαυτῷ μόνον κολακικήν, ὡς ἐγῷμαι, πάντες φαῖμεν ἂν ἡδυντικήν τινα τέχνην εἶναι.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Τὸ δὲ ἐπαγγελλόμενον μὲν ὡς ἀρετῆς ἕνεκα τὰς ὁμιλίας ποιούμενον, μισθὸν δὲ νόμισμα πρατ-

E. ἔστω εἶδος] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Vulgo εἶδος ἔστω.

τροφὴν ἑαυτῷ μόνον] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. i. Vulgo μόνην.

P. 223. πάντες φαῖμεν ἂν ἡδυντικήν] Ante ἡδυντικήν Heindorfio ἢ excidisse videtur.

τοῦτο τὸ γένος] γεγονὸς Bodl. Vat. Ven. *Π*. male.

δοκοῦμεν ἀνευρηκέναι] V. εὑρηκέναι, ut Ven. ΣΞ. Par. F.

B. χειρωτικῆς κτητικῆς] In codd. omnibus istud χειρω-

P. 223. κολακικήν—ἡδυντικήν τινα τέχνην εἶναι] Non est veridissimilis coniectura H e i n d o r f i i ante ἡδυντικήν voculam ἢ excidisse existimantis.

B. Κατὰ δὴ τὸν νῦν — θήρα προςρητέον —] Locum desperatae sanitatis primus persanavit S c h l e i e r m a c h e r u s. Is enim pro eo quo pollebat acumine acute pervidit plena hic omnia esse glossematum. Etenim Plato singula, quae antea erat persecutus hospes Eleaticus, κτητικήν, χειρωτικήν, θηρευτικήν, ζωοθηρευτικήν, πεζοθηρικήν, ἡμεροθηρικήν, πιθανουργικήν, cuius duae partes distinguebantur, altera ἡ δημοσίᾳ γιγνομένη, et altera ἰδιοθηρευτική, unde rursus descendebant tanquam ex stirpe sua δωροφορική et μισθαρνητική ac denique veluti germanae sorores κολακική et σοφιστική, haec igitur omnia Plato nunc breviter perstringit sic, ut aliis nominibus utatur atque in superioribus. Itaque his novis nominibus a grammaticis et scholiastis ea vocabula addita sunt, quibus antea res designatae fuerant, eaque ipsa mox scribarum temeritate partim loco alienissimo in ipso verborum ordine sunt posita. Fraus semel animadversa tam aperta extat, ut de ea nullo modo dubitari queat. Ita κτητικῆς glossema est, quod pertinet ad οἰκειωτικῆς, inepte tamen post χειρωτικῆς inculcatum; porro πεζοθηρίας, quod post ζῳοθηρίας infer-

τόμενον, ἆρα οὐ τοῦτο τὸ γένος ἑτέρῳ προςειπεῖν ἄξιον ὀνόματι;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Τίνι δὴ τούτῳ; πειρῶ λέγειν.

ΘΕΑΙ. Δῆλον δή· τὸν γὰρ σοφιστήν μοι δοκοῦμεν ἀνευρηκέναι. τοῦτ᾽ οὖν ἔγωγε εἰπὼν τὸ προςῆκον ὄνομ᾽ ἂν ἡγοῦμαι καλεῖν αὐτόν.

Cap. X. ΞΕ. Κατὰ δὴ τὸν νῦν, ὦ Θεαίτητε, λόγον, ὡς ἔοικεν, ἡ τέχνης οἰκειωτικῆς, χειρωτικῆς, [κτητικῆς,] θηρευτικῆς, ζωοθηρίας, [πεζοθηρίας,] χερσαίας, [ἡμεροθηρικῆς,] ἀνθρωποθηρίας, *πιθανοθηρίας* ἰδιοθηρίας, [μισθαρνικῆς,] νομισματοπωλικῆς, δοξοπαιδευτικῆς, νέων πλουσίων καὶ ἐνδόξων γιγνομένη θήρα προςρητέον, ὡς ὁ νῦν λόγος ἡμῖν συμβαίνει, σοφιστική. B

τικῆς desideratur, praeter Ven. Σ. in quo teste Bastio legitur. Neque vere narrat Bekkerus solam editionem Stephanianam hoc vocabulum tueri. Legitur enim etiam in Ald. Bas. 1. 2. ut profecto non de nihilo ortum videatur. Vocab. πεζοθηρίας om. Par. H. Idem liber habet ἡμερικῆς et ἡμεροθηρικῆς. De toto loco vide infra.

θήρα προςρητέον] προςρητέα Par. CH. Sed vid. Commentar.

ἡμῖν συμβαίνει] V. συμβαίνει ἡμῖν, quod unus tenet Par. E.

citur, nihil est aliud nisi interpretatio vocabuli χερσαίας; similiter ἡμεροθηρικῆς glossema est vocis ἀνθρωποθηρίας, et μισθαρνικῆς vocis ἰδιοθηρίας. Haec igitur omnia, ut par erat, cancellis sepsimus, quo facilius a genuinis verbis discernerentur. Sed sicuti haec manifesto redundant, ita iis, qui argumentationis superioris ordinem ac progressum meminerint, etiam aliquid ad loci integritatem deesse videri debebit. Neque enim πιθανουργικῆς facta mentio est, unde tamen, quae maxime ad sophistae notionem definiendam valebant, in posteriore argumentationis parte derivabantur. Quamobrem post ἀνθρωποθηρίας aut πιθανουργικῆς excidit aut πιθανοθηρίας, ex quibus alterum Schleiermachero, alterum Heindorfio placuit. Posterius nobis cum Heindorfio magis probatur. Itaque id ipsum, stellulis signatum, in ordinem verborum recepimus.

θήρα προςρητέον] Expectabas θήρα προςρητέα. Sed eodem modo Cratyl. p. 410. C. αἱ μὲν δὴ ὧραι Ἀττικιστὶ ὡς τὸ παλαιὸν ῥητέον, ubi αἱ μὲν δὴ ὧραι idem est fere quod τὸ ὄνομα τῶν ὡρῶν. Ac similiter hunc locum interpretandum esse iam Heindorfius pervidit, qui scribentis animo vocabulum γένος vel μέρος obversatum esse rectissime arbitratus est. Deinde verbum συμβαίνειν de iis, quae ex praegressis consequuntur, fere

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἔτι δὲ καὶ τῇδε ἴδωμεν· οὐ γάρ τι φαύλης
C μέτοχόν ἐστι τέχνης τὸ νῦν ζητούμενον, ἀλλ' εὖ μάλα ποικίλης. καὶ γὰρ οὖν ἐν τοῖς πρόσθεν εἰρημένοις φάντασμα παρέχεται, μὴ τοῦτο ὃ νῦν αὐτὸ ἡμεῖς φαμέν, ἀλλ' ἕτερον εἶναί τι γένος.

ΘΕΑΙ. Πῇ δή;

ΞΕ. Τὸ τῆς κτητικῆς τέχνης διπλοῦν ἦν εἶδός που, τὸ μὲν θηρευτικὸν μέρος ἔχον, τὸ δὲ ἀλλακτικόν.

ΘΕΑΙ. Ἦν γὰρ οὖν.

ΞΕ. Τῆς τοίνυν ἀλλακτικῆς δύο εἴδη λέγωμεν, τὸ μὲν δωρητικόν, τὸ δὲ ἕτερον ἀγοραστικόν;

ΘΕΑΙ. Εἰρήσθω.

ΞΕ. Καὶ μὴν αὖ φήσομεν ἀγοραστικὴν διχῇ τέμνεσθαι.

D ΘΕΑΙ. Πῇ;

ΞΕ. Τὴν μὲν τῶν αὐτουργῶν αὐτοπωλικὴν διαι-

καὶ τῇδε ἴδωμεν] εἰδῶμεν Bodl. Coisl. Vat. Ven. *ΔΠ*. vulgari errore.

C. Τὸ τῆς κτητικῆς] τῆς omisit unus Stephanus. Mox post ἀλλακτικόν Heindorfius ὄν additum volebat; sine causa idonea.

Καὶ μὴν αὖ φήσομεν] ἂν φήσωμεν Bodl. Vat. Ven. *Π*.

D. αὐτοπωλικὴν διαιρουμένην] διαιρούμενοι Par. CH. Flor. a. b. c. et corr. Ven. *Π*. Par. B. Male Stephanus coni. δὴ εἰρημένην.

solemne est atque proprium, ut mirer Astium σημαίνει coniectantem.

C. τὸ δὲ ἀλλακτικόν] Quod supra μεταβλητικόν appellabat. Nam κτητική dividebatur in μεταβλητικὴν et χειρωτικήν, ex quibus posterior rursus ἀγωνιστικὴν atque θηρευτικὴν tanquam partes sibi subiectas habebat. Itaque τὸ μὲν θηρευτικὸν μέρος ἔχον nunc intelligitur χειρωτική, sed τὸ δὲ ἀλλακτικόν est μεταβλητική. Quae si vera sunt, profecto non intelligitur, cur Heindorfius post ἀλλακτικόν putaverit excidisse ὄν participium. Neque enim hoc omisso necessarium est ex priore membro repeti verba μέρος ἔχον. Nam ὤν οὖσα ὄν alio praegresso participio fere reticetur, cuius usus alibi exempla collegimus bene multa.

D. Τὴν μὲν τῶν αὐτουργῶν —] Pro διαιρουμένην erunt fortasse qui διαιρούμενοι scriptum malint, quod sane in codd. aliquot repertum est. Nec tamen quidquam sollicitandum, siquidem διαιρουμένην est ex partitione orientem. Certe librorum praestantissimorum in vulgata lectione tuenda consensio, efficit, ut in hac interpretatione acquiescendum videatur. Cete-

ρουμένην, τὴν δὲ τὰ ἀλλότρια ἔργα μεταβαλλομένην μεταβλητικήν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Τί δέ; τῆς μεταβλητικῆς οὐχ ἡ μὲν κατὰ πόλιν ἀλλαγή, σχεδὸν αὐτῆς ἥμισυ μέρος ὄν, καπηλικὴ προςαγορεύεται;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὸ δέ γε ἐξ ἄλλης εἰς ἄλλην πόλιν διαλλαττόμενον ὠνῇ καὶ πράσει ἐμπορική;

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὔ;

ΞΕ. Τῆς δ' ἐμπορικῆς ἆρ' οὐκ ᾐσθήμεθα ὅτι τὸ μέν, ὅσοις τὸ σῶμα τρέφεται καὶ κέχρηται, τὸ δέ, E
ὅσοις ἡ ψυχή, πωλοῦν διὰ νομίσματος ἀλλάττεται;

ΘΕΑΙ. Πῶς τοῦτο λέγεις;

ΞΕ. Τὸ περὶ τὴν ψυχὴν ἴσως ἀγνοοῦμεν· ἐπεὶ τό γε ἕτερόν που ξυνίεμεν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

τὴν δὲ τὰ ἀλλότρια ἔργα] τὰ vulgo abest, invitis codd. plerisque omnibus.

εἰς ἄλλην πόλιν διαλλαττόμενον] Editt. omnes διαλλαττομένων, quod correxi. Flor. i. διαλλάττον.

E. τρέφεται καὶ κέχρηται] Heindorfius χρῆται correxit; quod non debebant probare Bekkerus aliique nuperi editores.

Τὸ περὶ τὴν ψυχὴν] τὴν om. vett. editt. invitis omnibus codicibus.

rum facile apparet Eleaticum hospitem nomen μεταβλητικῆς nunc aliter atque antea intelligere. Nam quam antea appellaverat μεταβλητικήν, eam hoc loco ἀλλακτικήν vocat, eiusque partem quandam esse vult μεταβλητικήν. Ad rem ipsam Heindorfius apte comparat illa De Rep. II. p. 371. D. οὐ καπήλους καλοῦμεν τοὺς πρὸς ὠνήν τε καὶ πρᾶσιν διακονοῦντας ἱδρυμένους ἐν ἀγορᾷ, τοὺς δὲ πλάνητας ἐπὶ τὰς πόλεις ἐμπόρους; Addimus Gorg. p. 517. D. Legg. VIII. p. 849. D.

Τό δέ γε — διαλλαττόμενον] Stephanus putabat Ἡ δέ γε requiri, quum praecederet ἡ μέν. Sed scriptoris menti obversatum est voc. μέρος, quod posuerat in verbis σχεδὸν αὐτῆς ἥμισυ μέρος ὄν. Quamobrem hic quidem nulla opus est mutatione, quamquam synesis haec utique insolentior est. Sed aliter indicamus de scriptura librorum διαλλαττομένων. Quae si sincera esset, certe τῶν articulus requireretur. Sed bene vidit Stephanus Τὸ δέ γε servato certe διαλλαττόμενον restitui oportere, atque id ipsum etiam Heindorfio placuit.

E. ὅσοις τὸ σῶμα τρέφεται καὶ κέχρηται] Pessime

224 ΞΕ. Μουσικήν τε τοίνυν ξυνάπασαν λέγωμεν, ἐκ πόλεως ἑκάστοτε εἰς πόλιν ἔνθεν μὲν ὠνηθεῖσαν, ἑτέρωσε δὲ ἀγομένην καὶ πιπρασκομένην, καὶ γραφικὴν καὶ θαυματοποιικὴν καὶ πολλὰ ἕτερα τῆς ψυχῆς, τὰ μὲν παραμυθίας, τὰ δὲ καὶ σπουδῆς χάριν ἀχθέντα καὶ πωλούμενα, τὸν ἄγοντα καὶ πωλοῦντα μηδὲν ἧττον τῆς τῶν σιτίων καὶ ποτῶν πράσεως ἔμπορον ὀρθῶς ἂν λεγόμενον παρασχεῖν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις.

B ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ τὸν μαθήματα ξυνωνούμενον πόλιν τε ἐκ πόλεως νομίσματος ἀμείβοντα ταὐτὸν προςερεῖς ὄνομα;

ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε.

P. 224. *θαυματοποιικὴν*] Sic Bodl. Coisl. Vat. Ven. *ΔΠ*. Par. BCEFH. Flor. a. b c. Vulgo erat *θαυματοποιητικήν*. *λεγόμενον παρασχεῖν*] Bodl. Vat. Ven. *Π*. Vulgo παρ-

Heindorfius correxit *καὶ χρῆται* v. ad Euthydem. p. 289. A. Tim. p. 65. C. Errorem Heindorfii etiam Schleiermacherus et Bekkerus tuentur.

Μουσικήν τε τοίνυν — ὀρθῶς ἂν λεγόμενον παρασχεῖν] Musicam igitur universam dicamus ex aliis in alias urbes hinc quidem emtam, illinc autem importatam et venditam, et picturam et praestigiarum artem, et multa alia ad animum spectantia, quae vel oblectationis vel severae occupationis gratia importantur ac venduntur, haec igitur omnia dicamus non minus quam esculentorum et potulentorum venditionem efficere, ut is, qui ipsa importet et vendat, recte mercator nominari possit. Enimvero principalis enuntiati pars haec est: *λέγωμεν τοίνυν τὴν μουσικὴν — καὶ πολλὰ ἕτερα τῆς ψυχῆς — παρασχεῖν τὸν ἄγοντα καὶ πωλοῦντα τοιοῦτον, ὅστις ἂν ὀρθῶς ἔμπορος λέγοιτο.* Menex. p. 247. D. *παρέχειν ἑαυτὸν τιμώμενον μὴ δι' ἑαυτόν, ἀλλὰ διὰ δόξαν προγόνων.* Opponitur *παραμυθία τῇ σπουδῇ*, ut alibi *παιδιᾷ*, veluti Euthydem. p. 283. B. Gorg. p. 481. B. Legg. VI. p. 771. al. — Praeterea audias Hesychium: *Θαύματα· ἃ οἱ θαυματοποιοὶ ἐπιδείκνυνται.* v. Casaubonus ad Athen. p. 22. Ruhnken. ad Tim. p. 102. intpp. ad Polluc. VII. 189. Cogitandum de funambulis aliisque id genus homuncionibus.

B. *Οὐκοῦν καὶ τὸν μαθήματα — ὄνομα*] Loquutio non infrequens est *πόλιν ἐκ πόλεως ἀμείβειν*, aliam atque aliam urbem visere. de qua v. ad Apolog. Socr. p. 37. D. Sed haeremus in isto *νομίσματος*, h. e. *ἀντὶ νομίσματος*, quod fortasse natum est ex glossemate. Nam vel absente hoc vocabulo liquet sententiam verborum hanc esse: Nonne

Cap. XI. ΞΕ. Τῆς δὴ ψυχεμπορικῆς ταύτης ἆρ' οὐ τὸ μὲν ἐπιδεικτικὴ δικαιότατα λέγοιτ' ἄν, τὸ δὲ γελοῖον μὲν οὐχ ἧττον τοῦ πρόσθεν, ὅμως δὲ μαθημάτων οὖσαν πρᾶσιν αὐτὴν ἀδελφῷ τινι τῆς πράξεως ὀνόματι προςειπεῖν ἀνάγκη;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Ταύτης τοίνυν τῆς μαθηματοπωλικῆς τὸ μὲν περὶ τὰ τῶν ἄλλων τεχνῶν μαθήματα ἑτέρῳ, τὸ δὲ C περὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ἄλλῳ προςρητέον.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Τεχνοπωλικὸν μὲν τό γε περὶ τἆλλα ἂν ἁρμόττοι· τὸ δὲ περὶ ταῦτα σὺ προθυμήθητι λέγειν ὄνομα.

ἔχειν.

C. Τεχνοπωλικὸν μὲν τό γε] Sic Ven. Σ. Π. Vind. Zitt. cum vett. editt. Ceteri mss. μήν, quod ab hoc loco alienum.

etiam eum, qui disciplinas coemit, et aliam atque aliam urbem adit (eas venditurus), eodem nomine appellabis? Praeterea loquutio est absurda et inficeta πόλιν ἐκ πόλεως ἀμείβειν νομίσματος. Videtur igitur νομίσματος temere adiectum esse, quod verbum ἀμείβειν perperam intelligeretur.

τὸ δὲ γελοῖον μὲν οὐχ ἧττον] Non ipsam rem dicit ridiculam, sed nomen, quo ea erat insignita. Nam ψυχεμπορικὴ et μαθηματοπωλικὴ vocabula sunt Graecis prorsus inaudita. Itaque hic quoque verborum integritas nulla est. Scribendum γελοίῳ. Nam quod Heindorfius ad γελοῖον intelligi ὄνομα censuit, vereor equidem ne id fieri propterea non possit, quod statim subsequitur ἀδελφῷ τινι ὀνόματι προςειπεῖν.

D. ἑτέρῳ — ἄλλῳ προςρητέον] Theaet. p. 185. A. ἃ δι' ἑτέρας δυνάμεως αἰσθάνει, ἀδύνατον δι' ἄλλης αἰσθάνεσθαι. Phileb. p. 57. ἑτέρας ἄλλη καθαρωτέρῳ. Legg. X. p. 889. E. καὶ τὰ μὲν καλὰ φύσει ἄλλα εἶναι, νόμῳ δὲ ἕτερα. Infra p. 245. E. συνάπτεται γὰρ ἕτερον ἐξ ἄλλου. Parmenid. p. 143. B. Politic. p. 262. A. Alcib. I. p. 116. E. Et sic iam parens litterarum Graecarum Iliad. IX. v. 313. et ibid. v. 468 sq. de quo loco plura Eustathius ad Iliad. p. 764. extr. ed. Rom.

Τεχνοπωλικὸν μὲν τό γε περὶ τ.] Hic etsi plurimi codd. μήν perscriptum habent, tamen μέν unice verum esse testantur quae statim subiunguntur, τὸ δὲ περὶ ταῦτα κ. τ. λ. Pro τό γε quod Heindorfius requirebat τῷ γε, id in nullo codice repertum est. Neque ea mutatione omnino opus est, siquidem verba recte iunguntur hunc in modum: ἁρμόττοι ἂν μὲν τό γε περὶ τἆλλα λέγειν τεχνοπωλικόν. Nam ἁρμόττειν sic cum infinitivo iunctum non ab usu loquendi abhorrere certissimis optimorum scriptorum testimoniis evincitur.

ΘΕΑΙ. Καὶ τί τις ἂν ἄλλο ὄνομα εἰπὼν οὐκ ἂν πλημμελοίη πλὴν τὸ νῦν ζητούμενον αὐτὸ εἶναι τὸ σοφιστικὸν γένος;

ΞΕ. Οὐδὲν ἄλλο. ἴθι δὴ νῦν συναγάγωμεν αὐτό, λέγοντες ὡς τὸ τῆς κτητικῆς, μεταβλητικῆς, ἀγορα-
D στικῆς, ἐμπορικῆς, ψυχεμπορικῆς περὶ λόγους καὶ μαθήματα ἀρετῆς πωλητικὸν δεύτερον ἀνεφάνη σοφιστική.

ΘΕΑΙ. Μάλα γε.

ΞΕ. Τρίτον δέ γ' οἶμαί σε, κἂν εἴ τις αὐτοῦ καθιδρυμένος ἐν πόλει, τὰ μὲν ὠνούμενος, τὰ δὲ καὶ τεκταινόμενος αὐτὸς μαθήματα περὶ τὰ αὐτὰ ταῦτα καὶ πωλῶν, ἐκ τούτου τὸ ζῆν προὐτάξατο, καλεῖν οὐδὲν ἄλλο πλὴν ὅπερ νῦν δή.

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὐ μέλλω;

ΞΕ. Καὶ τὸ κτητικῆς ἄρα μεταβλητικόν, ἀγορα-
E στικόν, καπηλικὸν εἴτε αὐτοπωλικόν, ἀμφοτέρως, ὃ

ἴθι δὴ νῦν συναγάγωμεν] δή om. Bodl. Vat. Ven. Π.

ὡς τὸ τῆς κτητικῆς —] τῆς habet solus Ven. Ξ. cum vett. editt. Dein vulgo erat μεταβλητικήν. Plurimi libri μεταβλητικόν et μεταβλητικοῦ. Unus Par. E. corr. habet μεταβλητικῆς. Tum pari vitio vulgo ἐμπορικοῦ. Recte Coisl. Par. EF. corr. ἐμπορικῆς.

D. Τρίτον δέ γ' οἶμαι] γ' ex codd. longe plurimis restitutum abest in vett. editt. et Par. E.

Quanquam nescio quid insoliti habet infinitivum λέγειν ex sequentibus huc arcessere.

ὡς τῆς κτητικῆς] Hic quoque omnia perturbata sunt. Scribendum videtur: τῆς κτητικῆς ἀλλακτικῆς, ἀγοραστικῆς, μεταβλητικῆς, ἐμπορικῆς, ψυχεμπορικῆς. Id enim postulat generum divisio in superioribus proposita.

D. ἐκ τούτου τὸ ζῆν προὐτάξατο] inde vivere sibi proposuerit. Imitatus est Themistius Orat. XXIII. p. 299. ed. Harduin. καὶ προὐταξάμην τὸ ζῆν ἐκ τοιαύτης τινὸς ἐργασίας, quem locum attulit Heindorf. Male Stephanus istud προὐτάξατο vitii suspectum habebat.

Καὶ τὸ κτητικῆς ἄρα μεταβλητικόν —] Itaque etiam artis acquirendi pars ea, quae permutat ac negotiatur, sive aliena vendit sive propria, utro-

τί περ ἂν ᾖ περὶ τὰ τοιαῦτα μαθηματοπωλικὸν γένος, ἀεὶ σὺ προσερεῖς, ὡς φαίνει, σοφιστικόν.

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη· τῷ γὰρ λόγῳ δεῖ συνακολουθεῖν.

Cap. XII. ΞΕ. Ἔτι δὴ σκοπῶμεν, εἴ τινι τοιῷδε προσέοικεν ἄρα τὸ νῦν μεταδιωκόμενον γένος. 225

ΘΕΑΙ. Ποίῳ δή;

ΞΕ. Τῆς κτητικῆς ἀγωνιστική τι μέρος ἡμῖν ἦν.

ΘΕΑΙ. Ἦν γὰρ οὖν.

ΞΕ. Οὐκ ἄπο τρόπου τοίνυν ἐστὶ διαιρεῖν αὐτὴν δίχα.

ΘΕΑΙ. Καθ' ὁποῖα λέγε.

ΞΕ. Τὸ μὲν ἁμιλλητικὸν αὐτῆς τιθέντας, τὸ δὲ μαχητικόν.

ΘΕΑΙ. Ἔστι.

ΞΕ. Τῆς τοίνυν μαχητικῆς τῷ μὲν σώματι πρὸς σώματα γιγνομένῳ σχεδὸν εἰκὸς καὶ πρέπον ὄνομα λέγειν τι τοιοῦτον τιθεμένους, οἷον βιαστικόν.

ὅπερ νῦν δή] V. δὴ νῦν, ut est in Coisl. Par. EF. Zitt.

E. τῷ γὰρ λόγῳ δεῖ] λογικῷ Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. i.

P. 225. τῷ μὲν σώματι] Vett. editt. manifesto errore ἀσώματι, invitis codicibus omnibus. Eaedem deinceps λέγειν ὄνομά τι, quem verborum ordinem solus Par. E. tuetur.

quemodo, quodcunque genus mercaturae disciplinarum in talibus occupatur, id tu semper, ut videtur, appellabis sophisticum. Quod εἴτε ante καπηλικὸν non est interpositum, alia rei exempla suppeditabunt Hermann. ad Viger. p. 834. Krüger. ad Dion. p. 5. Dobraeus ad Aristoph. Plut. v. 598. Ceterum de Sophistis cum cauponibus comparatis v. Xenoph. Memor. I. 6, 12. Aristot. De Sophistar. Elench. c. 1, 6.

E. εἴ τινι τοιῷδε προσέοικεν —] De ἄρα longius ab initio membri remoto v. ad Symp. p. 177. E. conf. infra p. 229. C. extr.

P. 225. Τὸ μὲν ἁμιλλητικὸν αὐτῆς τιθέντας] Differunt ἁμιλλᾶσθαι et μάχεσθαι ut contendere et pugnare, quorum illud proprie dicitur de iis, qui cum alio de praestantiae in aliquo genere laude certant.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τῷ δὲ λόγοις πρὸς λόγους τί τις, ὦ Θεαίτητε, ἄλλο εἴπῃ πλὴν ἀμφιςβητητικόν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

B ΞΕ. Τὸ δέ γε περὶ τὰς ἀμφιςβητήσεις θετέον διττόν.

ΘΕΑΙ. Πῇ;

ΞΕ. Καθ' ὅσον μὲν γὰρ γίγνεται μήκεσί τε πρὸς ἐναντία μήκη λόγων καὶ περὶ τὰ δίκαια καὶ ἄδικα δημοσίᾳ, δικανικόν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὸ δ' ἐν ἰδίοις αὖ καὶ κατακεκερματισμένον ἐρωτήσεσι πρὸς ἀποκρίσεις μῶν εἰθίσμεθα καλεῖν ἄλλο πλὴν ἀντιλογικόν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

πλὴν ἀμφισβητητικόν] Sic Steph. cum uno Vat. ut videtur. Nam quod Bekkerus narrat, etiam Venet. *Π.* eam habere scripturam, huic eius testimonio obloquitur Bastius, qui disertis verbis confirmat etiam Venet. *Π.* ἀμφισβητικόν scriptum habere, quae est lectio ceterorum librorum omnium. conf. p. 226. A. 232. D. et Politic. p. 306. A. ubi eadem est scripturae discrepantia. At quum ἀμφισβητόν, ἀμφισβητής, ἀμφισβήτημα, non sit in usu, nec ἀμφισβητικόν ullam habet defensionem. Secus res se habet in οἰκοδομικός et οἰκοδομητικός, ὀψοποιικός et ὀψοποιητικός, ὁδηγικός et ὁδηγητικός, aliis, quae partim ex nominibus, partim ex verbis habent originationem. v. Lobeck. ad Phrynich. p. 520 sqq. Pertinet huc etiam νουθετικός, de quo v. infra p. 230. A. Legg. V. 740. E. et εἰδωλοποιικός, quod p. 235. B. p. 260. E. 264. C. legitur.

τί τις — ἄλλο εἴπῃ] Facile aliquis existimet scribendum esse, τί τις — ἂν ἄλλο εἴποι. Sed recte se habet coniunctivus, qui praecedente τις non raro deliberationi significandae inservit. Aristoph. Nubb. v. 438. ποῖ τις φύγῃ; Soph. Oed. Col. v. 170. Θύγατερ, ποῖ τις φροντίδος ἔλθῃ; Plat. De Rep. I. p. 348. E. οὐκέτι ῥᾴδιον ἔχειν, ὅ τί τις εἴπῃ. conf. Matthiae Gr. §. 516. 3. Ad Τῷ δὲ λόγοις πρὸς λόγους repetendum ex praegressis γιγνομένῳ. Dativus autem hic pendet ex τί ἄλλο (ὄνομα) εἴπῃ, quemadmodum alias usitatum est dicere καλεῖν τινι ὄνομα et λέγειν τινὶ ὄνομα, ut p. 229. C.

B. μήκεσί τε πρὸς ἐναντία μήκη] Discernit orationes iudiciales et disputationes dialecticas, quarum illae publice una serie et perpetuitate habentur, unde iis tribuuntur μήκη, propterea quod qui iis utuntur, μηκύνουσι; hae autem instituuntur privatim ac per vices interrogandi ac respondendi, ut perpetuitas sermonis nulla locum habeat.

ΞΕ. Τοῦ δὲ ἀντιλογικοῦ τὸ μὲν ὅσον περὶ τὰ ξυμβόλαια ἀμφισβητεῖται μέν, εἰκῇ δὲ καὶ ἀτέχνως C περὶ αὐτὸ πράττεται, τοῦτο θετέον μὲν εἶδος, ἐπείπερ αὐτὸ διέγνωκεν ὡς ἕτερον ὂν ὁ λόγος, ἀτὰρ ἐπωνυμίας οὔθ' ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν ἔτυχεν οὔτε νῦν ὑφ' ἡμῶν τυχεῖν ἄξιον.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ· κατὰ σμικρὰ γὰρ λίαν καὶ παντοδαπὰ διῄρηται.

ΞΕ. Τὸ δέ γε ἔντεχνον, καὶ περὶ δικαίων αὐτῶν καὶ ἀδίκων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅλως ἀμφισβητοῦν, ἆρ' οὐκ ἐριστικὸν αὖ λέγειν εἰθίσμεθα;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Τοῦ μὴν ἐριστικοῦ τὸ μὲν χρηματοφθορικόν, D τὸ δὲ χρηματιστικὸν ὂν τυγχάνει.

ΘΕΑΙ. Παντάπασί γε.

B. πρὸς ἀποκρίσεις μῶν εἰθ.] Steph. ἀπορήσεις. Scilicet Ald. et Bas. 1. habent ἀπορίσεις. Recte iam Bas. 2. ἀποκρίσεις, quod firmant codices omnes.

C. καὶ ἀτέχνως] ἀτεχνῶς Bodl. Vat. Coisl. Ven. Π. et Bekker.

περὶ αὐτὸ πράττεται] Par. H. Flor. b. αὐτά Dein τοῦτο pro vulg. ταῦτα recepi ex Par. CEH. Flor. a. b. c. vid. annot.

Ἀληθῆ· κατὰ σμικρὰ] Editt. ita distinguunt: ΘΕ. Ἀληθῆ. ΞΕ. κατὰ σμικρὰ — διῄρηται. Τὸ δέ γε ἔντεχνον κ. τ. λ. Veram rationem restituit Heindorf. non sine suffragio codicum.

D. Τοῦ μὴν ἐριστικοῦ —] Sic Bodl. Vat. Ven. ΑΞΠ. Paris. BCH. Vett. editt. μέν.

C. περὶ αὐτὸ πράττεται] Int. περὶ τὸ περὶ τὰ ξύμβολαια ἀμφισβητεῖσθαι, ut non sit opus emendatione Heindorfii αὐτά corrigentis; quanquam Ven. Π. id utique scriptum exhibet. Dein pro vulgato ταῦτα reposuimus τοῦτο. Defendit quidem ταῦτα Heindorfius, quippe quod per synesin referatur ad ὅσον, cuius structurae exempla aliquot ipse attulit ad h. l., alia etiam congessit Matthiae Gr. §. 434. Sed ea huic loco valde dissimilia sunt, in quo si pluralis numerus locum haberet, scriptum oporteret antea non τὸ μὲν ὅσον, sed omisso τό potius ὅσον μὲν περὶ τὰ ξυμβ. Itaque nos quidem τοῦτο, quod etiam aliquot codd. habent, unice probamus, pluralem autem exinde ortum censemus, quod ξυμβόλαια praecedit, quo ipso grammatici in fraudem et errorem inducti sunt.

D. Τοῦ μὴν ἐριστικοῦ —] Prave hic editt. ante Bekker. μέν, quod ineptum esse vel sine codd. constare debebat. Vicissim autem in proximis reponendum fuit Δοκῶ μέν, ubi, quod codd. et editt. omnes tenent,

ΞΕ. Τὴν ἐπωνυμίαν τοίνυν, ἣν ἑκάτερον δεῖ καλεῖν αὐτῶν, πειραθῶμεν εἰπεῖν.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν χρή.

ΞΕ. Δοκῶ μὲν τό γε δι' ἡδονὴν τῆς περὶ ταῦτα διατριβῆς ἀμελὲς τῶν οἰκείων γιγνόμενον, περὶ δὲ τὴν λέξιν τοῖς πολλοῖς τῶν ἀκουόντων οὐ μεθ' ἡδονῆς ἀκουόμενον καλεῖσθαι κατὰ γνώμην τὴν ἐμὴν οὐχ ἕτερον ἀδολεσχικοῦ.

ΘΕΑΙ. Λέγεται γὰρ οὖν οὕτω πως.

E ΞΕ. Τούτου τοίνυν τοὐναντίον, ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν ἐρίδων χρηματιζόμενον, ἐν τῷ μέρει σὺ πειρῶ νῦν εἰπεῖν.

ΘΕΑΙ. Καὶ * τί * τις ἂν αὖ εἰπὼν ἕτερον οὐκ ἐξαμάρτοι πλήν γε τὸν θαυμαστὸν πάλιν ἐκεῖνον ἥκειν

Δοκῶ μὲν] Libri *μήν*. Emendavit recte Heindorf. Dein *γε* post *τό* aberat. Bodl. Coisl. Vat. Ven. *Δ*. Par. F, *τόδε*. Ven. ΞΣ. Vind. Par. BCE. Flor. a. b. c. Zitt. cum edit. Bas. 2. *τό γε*.

γνώμην τὴν ἐμὴν] Flor. i. *τήν γ' ἐμήν*.

E. *Τούτου τοίνυν τοὐναντίον*] Sic Bodl. Vat. Coisl. Ven. *Δ*. Par. BCEFH. Flor. a. b. c. i. cum ed. Bas. 2. In Steph. Ald. et Bas. 1. errore scriptum *τὸν τοίνυν*.

καὶ τί τις ἂν αὖ] *τί* addit Heindorf., quem alii postea secuti sunt.

Δοκῶ μήν, id quomodo defendi queat, nos quidem nullo modo fatemur intelligere. Sequuti igitur hic Heindorfium sumus *μέν* reponi iubentem. De hoc *μέν* v. ad p. 221. A. Quod vero post *δοκῶ μέν* infertur *κατὰ γνώμην τὴν ἐμήν*, eodem modo Phileb. p. 32. C. *οἶμαι κατά γε ἐμὴν δόξαν ἐμφανὲς ἔσεσθαι*. Alia id genus attuli ad Phaedon. p. 60. C.

περὶ δὲ τὴν λέξιν — οὐ μεθ' ἡδονῆς] „Verbis *περὶ τὴν λέξιν* et *οὐ μεθ' ἡδονῆς* Plato more suo vocabuli *ἀδολεσχοῦ* originem significat, *ἀπὸ τῆς λέξεως* s. *λέσχης* et *ἀηδίας* h. l. derivati." *Heindorf.*

E. *Καὶ τί τις ἂν αὖ εἰπὼν ἕτερον*] Hic quoque de felicissima Heindorfii coniectura *τί* inseruimus, quo qui carere possimus, sanequam non apparet. Mox *τόν* post *τέταρτον* Bekkerus cum Bodl. Vat. *Δ*. Ven. *Π*. omisit. Sed eiectus videtur articulus ab criticis, qui hunc eius usum ignorarent. Ex quo rursus videre licet, quanta cum cautione vel optimis libris utendum sit. v. quae rei exempla adscripsimus ad Gorg. p. 502. Remp. III. p. 407. B. VIII. p. 565. D.

P. 226. *Οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὸ χρηματιστικὸν γένος*] Malim *Οὐδὲν ἄρ' ἀλλ' ἢ τὸ χρ.* Sic p. 224. A. *τοίνυν* interpositum: *Μουσικήν τε τοίνυν ξυνά-*

αὖ νῦν τέταρτον τὸν μεταδιωκόμενον ὑφ' ἡμῶν σοφιστήν;

ΞΕ. Οὐδὲν ἀλλ' ἢ τὸ χρηματιστικὸν γένος, ὡς 226 ἔοικεν, ἐριστικῆς ὂν τέχνης, τῆς ἀντιλογικῆς, τῆς ἀμφισβητητικῆς, τῆς μαχητικῆς, τῆς ἀγωνιστικῆς, τῆς κτητικῆς ἔστιν, ὡς ὁ λόγος αὖ μεμήνυκε νῦν, ὁ σοφιστής.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

Cap. XIII. ΞΕ. Ὁρᾷς οὖν, ὡς ἀληθῆ λέγεται τὸ ποικίλον εἶναι τοῦτο τὸ θηρίον, καὶ τὸ λεγόμενον οὐ τῇ ἑτέρᾳ ληπτέον;

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν ἀμφοῖν χρή.

ΞΕ. Χρὴ γὰρ οὖν, καὶ κατὰ δύναμίν γε οὕτω ποιητέον, τοιόνδε τι μεταθέοντας ἴχνος αὐτοῦ. καί B μοι λέγε· τῶν οἰκετικῶν ὀνομάτων καλοῦμεν ἄττα που;

τὸν μεταδιωκόμενον ὑφ' ἡμῶν]. τὸν om. Bodl. Vat. Ven. *Π*. et extrusit Bekkerus. Quo iure voc. servaverimus, docebit annotatio ad Sympos. 213. E. et Remp. IX. p. 590. A. Scilicet ex talibus facile cognoscas vel optimos codd. manus criticorum correctrices expertos esse; quamobrem inconsultum est eorum auctoritatem ubique sequi velle.

P. 226. τῆς ἀμφισβητητικῆς] Hic quoque ἀμφισβητικῆς habent libri, ut p. 225. A.

ὡς ἀληθῆ λέγεται] V. ἀληθῶς. Illud habent Bodl. Coisl. Vat. Ven. *ΔΠ*. Par. BCH. Flor. b. c. i.

πασαν λέγωμεν κ. τ. λ. et p. 223. B. δή in verbis: Κατὰ δὴ τὸν νῦν, ὦ Θεαίτητε, λόγον κ. τ. λ.

Ὁρᾷς οὖν ὡς ἀληθῆ λέγεται τὸ ποικίλον] Iungas in hunc modum: ὡς ἀληθῆ λέγεται τὸ εἶναι ποικίλον τοῦτο τὸ θηρίον; nam articulus pertinet ad infinitivum. Pro vulgato ἀληθῶς nunc praeeunte Bekkero ex codd. restituimus ἀληθῆ, quod rursus mutatum ab iis est, quibus haec loquendi ratio esset offensioni. Sed conf. Lachet. p. 186. A. τοῦτο μὲν ἀληθῆ λέγεις. Menon. p. 98. B. καὶ τοῦτό μοι δοκεῖς ἀληθῆ λέγειν, ubi quae scripsi, ea hac data opportunitate retractare licebit. Etenim ἀληθῆ numero singulari in hac formula iungitur ideo, quia praedicatum universe enuntiatur. Formula οὐ θατέρᾳ ληπτέον, ducta a pugilatu, multo usu celebrata est a posterioris aetatis scriptoribus. v. Themist. Orat. V. p. 82. ed. Dind. = p. 69. B. X. p. 138. B. Numen. ap. Euseb. Praep. Ev. p. 735. C. Basil. M. De legendis Graec. libris p. 449. E. et quae laudavit Wyttenbach. ad Eunap. p. 58. Illustravit eam doctissime Kuhnius in Indice Aeliani voc. Ἕτερος.

B. τῶν οἰκετικῶν ὀνομάτων κ. α. που.] Ὀνόματα οἰκετικά sunt, quibus servilia ministeria designantur. Sic καλὸν ὄνομα vocatur id, quo boni quid

ΘΕΑΙ. Καὶ πολλά· ἀτὰρ ποῖα δὴ τῶν πολλῶν πυνθάνει;

ΞΕ. Τὰ τοιάδε, οἷον διηθεῖν τε λέγομεν καὶ διαττᾶν καὶ βράττειν (καὶ διακρίνειν).

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Καὶ πρός γε τούτοις ἔτι ξαίνειν, κατάγειν, κερκίζειν, καὶ μυρία ἐν ταῖς τέχναις ἄλλα τοιαῦτα ἐνόντα ἐπιστάμεθα. ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον αὐτῶν πέρι βουληθεὶς δηλῶ-
C σαι, παραδείγματα προθεὶς ταῦτα κατὰ πάντων ἤρου;

ΞΕ. Διαιρετικά που τὰ λεχθέντα εἴρηται ξύμπαντα.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Κατὰ τὸν ἐμὸν τοίνυν λόγον ὡς περὶ ταῦτα μίαν οὖσαν ἐν ἅπασι τέχνην ἑνὸς ὀνόματος ἀξιώσομεν αὐτήν.

ΘΕΑΙ. Τίνα προςειπόντες;

ΞΕ. Διακριτικήν.

ΘΕΑΙ. Ἔστω.

B. καὶ διαττᾶν] διαιταν Coisl. Ven. ΛΞΣ. Vind. alii.
ξαίνειν, κατάγειν, κερκίζειν] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Editt. omnes ξαίνειν καὶ κατάγειν καὶ κερκίζειν.
C. ὡς περὶ ταῦτα μίαν] V. ὡςπερεί, ut est in Par. E.

significatur, Theag. p. 122. D. τί καλὸν ὄνομα τῷ νεανίσκῳ; ubi fuit nuper qui temere καλὸν eiectum vellet. Hipp. mai. p. 288. D. ὃς οὕτω φαῦλα ὀνόματα ὀνομάζειν τολμᾷ. sunt φαῦλα ὀνόματα nomina rerum vilium et abiectarum. Eodem modo De Rep. I. p. 344. B. αἰσχρὰ ὀνόματα vocantur rerum turpium appellationes. Cratyl. p. 411. A. τὰ καλὰ ὀνόματα. Phileb. p. 37. D. ὀρθὴν ἢ χρηστὴν ἤ τι τῶν καλῶν ὀνομάτων. De Republ. V. p. 463. E. οἰκεῖα ὀνόματα intelliguntur nomina cognatorum. Sed satis haec in praesenti. Praeterea που in interrogatione positum habemus sic, ut assensionem expectare interrogantem significet. Collocatam sic in clausula voculam ne mireris, conferas infra p. 232. D. Ἀντιλογικὸν αὐτὸν ἔφαμεν εἶναί που. et p. 223. C. Τὸ τῆς κτητικῆς διπλοῦν ἦν εἶδός που.

οἷον διηθεῖν τε λέγομεν—] Timaeus: Διηθεῖν: διυλίζειν (percolare). Idem, Διαττᾶν: σήθειν, i. e. cribro secernere. et Βράττειν: ἀνακινεῖν, ὥςπερ οἱ τὸν σῖτον καθαίροντες, (quatere vannoque excutere), ubi v. Ruhnken., quem iam Fischerus laudavit. Quod sequitur denique διακρίνειν, id etsi nimis universe dictum videtur ideoque

ΞΕ. Σκόπει δὴ ταύτης αὖ δύο ἄν πῃ δυνώμεθα κατιδεῖν εἴδη.

ΘΕΑΙ. Ταχεῖαν ὡς ἐμοὶ σκέψιν ἐπιτάττεις.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἔν γε ταῖς εἰρημέναις διακρίσεσι D τὸ μὲν χεῖρον ἀπὸ βελτίονος ἀποχωρίζειν ἦν, τὸ δ' ὅμοιον ἀφ' ὁμοίου.

ΘΕΑΙ. Σχεδὸν οὕτω νῦν λεχθὲν φαίνεται.

ΞΕ. Τῆς μὲν τοίνυν ὄνομα οὐκ ἔχω λεγόμενον· τῆς δὲ καταλειπούσης μὲν τὸ βέλτιον διακρίσεως, τὸ δὲ χεῖρον ἀποβαλλούσης ἔχω.

ΘΕΑΙ. Λέγε τί.

ΞΕ. Πᾶσα ἡ τοιαύτη διάκρισις, ὡς ἐγὼ ξυννοῶ, λέγεται παρὰ πάντων καθαρμός τις.

ΘΕΑΙ. Λέγεται γὰρ οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν τό γε καθαρτικὸν εἶδος αὖ διπλοῦν E ὂν πᾶς ἂν ἴδοι;

ΘΕΑΙ. Ναί, κατὰ σχολήν γ' ἴσως· οὐ μὴν ἔγωγε καθορῶ νῦν.

Cap. XIV. *ΞΕ.* Καὶ μὴν τὰ περὶ τὰ σώματα πολλὰ εἴδη καθάρσεων ἑνὶ περιλαβεῖν ὀνόματι προσήκει.

Flor. i. Zitt.

D. τῆς δὲ καταλειπούσης] Codd. omnes exceptis Flor. a. c. i. Par. F. habent καταλιπούσης, creberrima confusione. v. p. 227. D. Dein Coisl. Ven. ΔΠ. Flor. b. c. ἀποβαλούσης.

Heindorfio non sine causa suspectum fuit, tamen nescimus an in hac sententiarum verborumque coniunctione sensu angustiore sit accipiendum. Videtur enim de illa servili opera intelligi oportere, qua fruges et legumina secernebantur. Quo significatu ubi illud acceperis, locus nihil offensionis habere videbitur.

ξαίνειν, κατάγειν —] De his dicemus ad Politic. p. 281. A. — κατάγειν est deducere filium; v. Ruhnken. ad Tim. p. 153.

C. Κατὰ τὸν ἐμὸν τοίνυν λόγον —] Secundum meam igitur sententiam, quum una sit horum omnium ars, uno eam nomine ornabimus. Poterat etiam dici, ὡς μιᾶς οὔσης περὶ ταῦτα τέχνης, ἓν ὄνομα αὐτὴν καλοῦμεν.

Ταχεῖαν ὡς ἐμοὶ σκέψιν] H. e. utpote quum ego in disserendo parum sim exercitatus. v. Matthiae Gr. §. 388. a.

D. Καὶ μὴν ἔν γε ταῖς εἰρημέναις —] H. e. ἦν τὸ μὲν (alterum) ἀποχωρίζειν χεῖρον ἀπὸ βελτίονος, τὸ δὲ (alterum) ὅμοιον ἀφ' ὁμοίου. Mox ὄνομα οὐκ ἔχω λεγόμενον est: non habeo eius nomen, quod usurpetur.

ΘΕΑΙ. Ποῖα καὶ τίνι;

ΞΕ. Τά τε τῶν ζώων, ὅσα ἐντὸς σωμάτων ὑπὸ
227 γυμναστικῆς ἰατρικῆς τε ὀρθῶς διακρινόμενα καθαίρεται καὶ περὶ τἀκτός, εἰπεῖν μὲν φαῦλα, ὅσα βαλανευτικὴ παρέχεται· καὶ τῶν ἀψύχων σωμάτων, ὧν γναφευτικὴ καὶ ξύμπασα κοσμητικὴ τὴν ἐπιμέλειαν παρεχομένη κατὰ σμικρὰ πολλὰ καὶ γελοῖα δοκοῦντα ὀνόματα ἔσχε.

ΘΕΑΙ. Μάλα γε.

ΞΕ. Παντάπασι μὲν οὖν, ὦ Θεαίτητε. ἀλλὰ γὰρ τῇ τῶν λόγων μεθόδῳ σπογγιστικῆς ἢ φαρμακοποσίας οὐδὲν ἧττον οὐδέ τι μᾶλλον τυγχάνει μέλον, εἰ τὸ μὲν σμικρά, τὸ δὲ μεγάλα ἡμᾶς ὠφελεῖ καθαῖ-
B ρον. τοῦ κτήσασθαι γὰρ ἕνεκα νοῦν πασῶν τεχνῶν τὸ ξυγγενὲς καὶ τὸ μὴ ξυγγενὲς κατανοεῖν πειρωμένη τιμᾷ πρὸς τοῦτο ἐξ ἴσου πάσας, καὶ θάτερα

P. 227. *καὶ περὶ τἀκτός*] V. *καὶ τὰ περὶ τὰ ἐκτός*. Articulum post *καὶ* om. Bodl. Vat. Ven. *ΠΔ*. Flor. i. Crasin e Bodl. Vat. Ven. *Π*. restituimus. Dein ante *εἰπεῖν* iidem libri om. *ἃ*, quod vulgo interponebatur.

B. *τοῦ κτήσασθαι γὰρ ἕνεκα*] *ἕνεκεν* Coisl. Ven. *ΔΞΣ*. Vind. Par. BCFH. Flor. a. b. c., quod dedit Bekkerus. Crebra utriusque formae in codd. permutatio est. v. Schneider. ad Remp.

P. 227. *καὶ περὶ τἀκτός*] Male vulgo ante *περὶ* articulus *τὰ* interponebatur, quem sapienter delevit Bekkerus, optimis codicibus suffragantibus. Nam *καὶ περὶ τὰ ἐκτός* respondet praecedenti *ἐντός* atque pariter ex *ὅσα* suspenditur. — *εἰπεῖν μὲν φαῦλα*, h. e. dictu quidem vilia, in quo rursus habes *μέν* illud *ἀνανταπόδοτον*, de quo v. ad Theaet. p. 197. C. — *ὅσα βαλαν. παρέχεται*, quae balneatorum ars exhibet. — *καὶ τῶν ἀψύχων σωμάτων*] Expectabas *καὶ τὰ τῶν ἀψύχων σωμάτων*. Sed cave tamen id protenus recipiendum existimes. — *τὴν ἐπιμέλειαν παρ.* curam suam adhibens — multa et ridicula nomina accepit. De *ἔσχεν* v. Buttmanni Gramm. Ampl. T. II. §. 114. s. v. *ἔχω*.

ἀλλὰ γὰρ τῇ τῶν λόγων —] Ad hunc Sophistae locum respicitur in Politico p. 266. D. ex quo rursus apparet utrumque librum maxima contineri argumenti similitudine ac necessitate.

B. *ἢ φαρμακοποσίας μέλον* … *δηλοῦντα*] H. e. *ἢ τὸν διὰ φαρμακοποσίας*. quod Stephanus reponi iubebat. Apte comparat

τῶν ἑτέρων· κατὰ τὴν ὁμοιότητα οὐδὲν ἡγεῖται γελοιότερα, σεμνότερον δέ τι τὸν διὰ στρατηγικῆς ἢ φθειριστικῆς δηλοῦντα θηρευτικὴν οὐδὲν νενόμικεν, ἀλλ' ὡς τὸ πολὺ χαυνότερον. καὶ δὴ καὶ νῦν, ὅπερ ἤρου, τί προςεροῦμεν ὄνομα ξυμπάσας δυνάμεις, ὅσαι σῶμα εἴτε ἔμψυχον εἴτε ἄψυχον εἰλήχασι καθαίρειν, οὐδὲν αὐτῇ διοίσει, ποῖόν τι λεχθὲν εὐπρεπέστατον C
εἶναι δόξει· μόνον ἐχέτω χωρὶς τῶν τῆς ψυχῆς καθάρσεων πάντα ξυνδῆσαν, ὅσα ἄλλο τι καθαίρει. τὸν γὰρ περὶ τὴν διάνοιαν καθαρμὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐπικεχείρηκεν ἀφορίσασθαι τὰ νῦν, εἴ γε ὅπερ βούλεται μανθάνομεν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μεμάθηκα, καὶ συγχωρῶ δύο μὲν εἴδη καθάρσεως, ἓν δὲ τὸ περὶ τὴν ψυχὴν εἶδος εἶναι, τοῦ περὶ τὸ σῶμα χωρὶς ὄν.

ΞΕ. Πάντων κάλλιστα. καί μοι τὸ μετὰ τοῦτο ἐπάκουε πειρώμενος αὖ τὸ λεχθὲν διχῇ τέμνειν. D

p. 610. B. qui sibi de hoc loco nondum liquere ait. Liquebit, ubi vir diligentissimus acceperit Bekkero in Bodl. Vat. Ven. *Π.* ἕνεκα scriptum legi affirmanti etiam Gaisfordtum et Bastium adstipulari.

καὶ δὴ καὶ νῦν] Voces *καὶ δὴ* desunt in codd. praeter Bodl. Vat. Ven. Ξ. Mox pro *εἰλήχασι* plurimi codd., inter quos et Bodl. Vat. Ven. *Π.*, *εἰλήφασι*.

Heindorfius Legg. II. p. 669. B. *ὑμνεῖται τὸ περὶ αὐτὴν (μουσικὴν) διαφερόντως ἢ τὰς ἄλλας εἰκόνας*, h. e. ἢ τὸ περὶ τὰς ἄλλας εἰκόνας. Xenoph. Cyrop. VIII. 3, 11. *πολὺ γὰρ οἴονται Πέρσαι χρῆναι τοῖς περὶ τοὺς θεοὺς μᾶλλον τεχνίταις χρῆσθαι ἢ περὶ τἄλλα*, i. e. ἢ τοῖς περὶ τἄλλα. Ac sic saepe in altero comparationis membro articulus et praepositio non repetitur. Est autem *φθειριστική*, ἀπὸ τῶν φθειρῶν appellata, ars pedicularia.

οὐδὲν νενόμικεν] Ne mireris *οὐδὲν* post *σεμνότερόν τι* illatum, eodem modo Phaedon. p. 65. E. *μήτε τινὰ ἄλλην αἴσθησιν ἐφέλκων μηδεμίαν*. Ibid. p. 74. A. *οὐδ' ἄλλο τι τῶν τοιούτων οὐδέν*. ubi τι vulgo omissum. Eurip. Alcest. v. 79. *ἀλλ' οὐδὲ φίλων τις πέλας οὐδείς*.

C. *μόνον ἐχέτω χωρὶς τῶν τ. ψ.*] modo habeat seorsum ab animi purgationibus omnia coniuncta, quae aliud quid purgant. —*εἴγε ὅπερ βούλεται μανθ.* si quidem intelligimus, quorsum spectet et quid sibi velit.

ΘΕΑΙ. Καθ' ὁποῖ' ἂν ὑφηγῇ, πειράσομαί σοι συντέμνειν.

Cap. XV. ΞΕ. Πονηρίαν ἕτερον ἀρετῆς ἐν ψυχῇ λέγομέν τι;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Καὶ μὴν καθαρμὸς ἦν τὸ λιπεῖν μὲν θάτερον, ἐκβάλλειν δὲ ὅσον ἂν ᾖ πού τι φλαῦρον.

ΘΕΑΙ. Ἦν γὰρ οὖν.

ΞΕ. Καὶ ψυχῆς ἄρα, καθ' ὅσον ἂν εὑρίσκωμεν κακίας ἀφαίρεσίν τινα, καθαρμὸν αὐτὸν λέγοντες ἐν μέλει φθεγξόμεθα.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα γε.

ΞΕ. Δύο μὴν εἴδη κακίας περὶ ψυχὴν ῥητέον.

228 ΘΕΑΙ. Ποῖα;

ΞΕ. Τὸ μὲν οἷον νόσον ἐν σώματι, τὸ δ' οἷον αἶσχος ἐγγιγνόμενον.

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔμαθον.

P. 228. διαφθορᾶς διαφοράν;] Sic Ven. Σ. corr. cum Stephan. Ceteri libri omnes διαφθορᾶς, διαφθοράν. Veram lectionem iam Cornarius ex Galeno De dogm. Hippocr. et Platon. v. p. 288. restituendam vidit.

δυςειδὲς ὂν γένος] Ald. Bas. 1. 2. δυςειδὲς ἓν ὂν γένος.

D. Καθ' ὁποῖ' ἂν ὑφηγῇ — ξυντέμνειν] Abreschius Auctar. Diluc. Thucydd. p. 407. reponi iussit καθ' ὁποίαν ἄν. Sed καθ' ὁποῖα Plato dixit etiam supra c. 12. et alibi. Sensus est: Sicuti tu praeiveris, ita eam dividere conabor. Recte locum intellexit Fischerus.

τὸ λιπεῖν μὲν θάτερον] Heindorfius scripsit λείπειν ob sequens ἐκβάλλειν. Et certe sic est p. 226. D. τῆς δὲ καταλειπούσης μὲν τὸ βέλτιον διακρίσεως, τὸ δὲ χεῖρον ἀποβαλλούσης ἔχω. Codices tamen λιπεῖν tuentur.

καθαρμὸν αὐτὸν λέγοντες] „Stephano legendum videbatur αὐτήν, aut certe αὐτό. Sine caussa, opinor, quum genus pronominis recte accommodari potuerit generi nominis, cui iunctum est; id quod etiam a Latinis fieri constat.“ Fischerus. Recte. Exempla rei bene multa suppeditabit Krügerus De Attractione p. 164. Mox de coniectura Heindorfii reponere non dubitavimus Δύο μὴν εἴδη κακίας. Libri μέν, quod non habet idoneam explicationem. Ceterum inde a verbis Δύο μὴν εἴδη usque ad οὐδαμῶς ἄλλο hunc locum excerptum dedit

ΞΕ. Νόσον ἴσως καὶ στάσιν οὐ ταὐτὸν νενόμικας.

ΘΕΑΙ. Οὐδ' αὖ πρὸς τοῦτο ἔχω τί χρή με ἀποκρίνασθαι.

ΞΕ. Πότερον ἄλλο τι στάσιν ἡγούμενος ἢ τὴν τοῦ φύσει ξυγγενοῦς ἔκ τινος διαφθορᾶς διαφοράν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΞΕ. Ἀλλ' αἶσχος ἄλλο τι πλὴν τὸ τῆς ἀμετρίας πανταχοῦ δυςειδὲς ὂν γένος;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ἄλλο. B

ΞΕ. Τί δέ; ἐν ψυχῇ δόξας ἐπιθυμίαις καὶ θυμὸν ἡδοναῖς καὶ λόγον λύπαις καὶ πάντα ἀλλήλοις ταῦτα τῶν φλαύρως ἐχόντων οὐκ ᾐσθήμεθα διαφερόμενα;

ΘΕΑΙ. Καὶ σφόδρα γε.

ΞΕ. Ξυγγενῆ γε μὴν ἐξ ἀνάγκης ξύμπαντα γέγονε.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

quod tenent etiam plerique codd. mss. Inde Stephanus fecit δυςειδὲς τῶν ἐν ὄντων γένος. Schleiermacherus coni. πανταχοῦ ἐνὸν δυςειδές, i. e. quod, ubicunque inest, deforme est. Et ἐνὸν scripserunt Heindorf. et Bekker. Nos e Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. i. δυςειδὲς ὂν γένος reponendum iudicavimus. Et omittit istud ἓν etiam Galenus.

Galenus De Dogm. Hippocr. et Platon. 5. p. 288. T. I. ed. Basil.

P. 228. Ἀλλ' αἶσχος ἄλλο τι — δυςειδὲς ὂν γένος] Dedimus quod libri praestantissimi exhibent atque Galenus auctoritate sua confirmat. Nam editt. ante Stephanum δυςειδὲς ἓν ὂν γένος, ut est in ceteris codd. quam lectionem Stephanus temere ex Ficino mutavit in δυςειδὲς τῶν ἐν ὄντων γένος. Heindorfius et Bekkerus de sententia Schleiermacheri scripserunt δυςειδὲς ἐνὸν γένος. Nimirum ἓν irrepsit ex glossemate.

B. ἐν ψυχῇ δόξας ἐπιθυμίαις — καὶ λόγον λύπαις] Ad haec Heindorfius: „Miror non potius legi καὶ λόγον ἡδοναῖς καὶ θυμὸν λύπαις." Non opus. Nam etiam θυμός, qui secundum Platonem rationi tanquam minister atque famulus subinde auxiliatur, recte dici potest voluptatibus resistere: rationem autem aegritudini ac dolori medicinam afferre, ecquis est qui negaverit? Nolumus nunc ex libris De Republica afferre quae huc pertineant. Satis erit philosophi mentem aperuisse. Ceterum τῶν φλαύρως ἐχόντων cohaeret cum ἐν ψυχῇ,

ΞΕ. Στάσιν ἄρα καὶ νόσον τῆς ψυχῆς πονηρίαν λέγοντες ὀρθῶς ἐροῦμεν.

ΘΕΑΙ. Ὀρθότατα μὲν οὖν.

C ΞΕ. Τί δ'; ὅσα κινήσεως μετασχόντα καὶ σκοπόν τινα θέμενα, πειρώμενα τούτου τυγχάνειν, καθ' ἑκάστην ὁρμὴν παράφορα αὐτοῦ γίγνεται καὶ ἀποτυγχάνει, πότερον αὐτὰ φήσομεν ὑπὸ συμμετρίας τῆς πρὸς ἄλληλα ἢ τοὐναντίον ὑπὸ ἀμετρίας αὐτὰ πάσχειν;

ΘΕΑΙ. Δῆλον ὡς ὑπὸ ἀμετρίας.

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν ψυχήν γε ἴσμεν ἄκουσαν πᾶσαν πᾶν ἀγνοοῦσαν.

ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε.

ΞΕ. Τό γε μὴν ἀγνοεῖν ἐστιν ἐπ' ἀλήθειαν ὁρ-
D μωμένης ψυχῆς παραφόρου ξυνέσεως γιγνομένης οὐδὲν ἄλλο πλὴν παραφροσύνη.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

C. πειρώμενα τούτου τυγχάνειν] πειρώμενα om. Bodl. Vat. Ven. B. Zitt. In aliis quibusdam scriptum extat πειρώμεθα. Dein Bodl. Vat. Ven. Ξ. et non pauci deteriores libri γίγνηται et ἀποτυγχάνῃ.

D. αἰσχρὰν καὶ ἄμετρον] ἀνόητον καὶ αἰσχρὰν Ven. Λ.

ut genitivus a nomine, unde pendet, solito sit remotior.

B. στάσιν τῆς ψυχῆς πονηρίαν] Nec hic audiendum putamus Heindorfium, qui ex lege illa sua, quam ad Phaedon. §. 24. proposuit, inserto articulo τὴν τῆς ψυχῆς πονηρίαν legendum censet. At enim vero varias illa norma ac multiplices habet exceptiones, de quibus alio loco dicendi erit opportunitas. Nunc hoc tantum monuisse iuvabit, πονηρίαν universe, τῆς ψυχῆς autem definite dici, id quod recte et sanae rationis legibus convenienter ita factum esse nemo temere negaverit. conf. ad Politic. p. 287. D.

C. πειρώμενα τούτου τυγχάνειν] Quod in optimis libris πειρώμενα omissum est, id fortasse ideo factum, quia τούτου τυγχάνειν ab σκοπόν τινα θέμενα pendere existimaretur. De qua re nobis aliter plane persuasimus. Omnino critici illi, quorum recensioni Bodleianus et cognati ei libri debentur, procliviores fuisse videntur ad eiiciendа ea, quaecunque aliquo modo supervacanea esse viderentur. Quod nisi animadverteris, eorum auctoritatem saepe iniuria aliis codicibus anteposueris. Mox de αὐτά, numero plurali, v. ad Apol. p. 19. D. Phaed. p. 62. D. et 70. D. al.

ΞΕ. Ψυχὴν ἄρα ἀνόητον αἰσχρὰν καὶ ἄμετρον θετέον.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΞΕ. Ἔστι δὴ δύο ταῦτα, ὡς φαίνεται, κακῶν ἐν αὐτῇ γένη, τὸ μὲν πονηρία καλούμενον ὑπὸ τῶν πολλῶν, νόσος αὐτῆς σαφέστατα ὄν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὸ δέ γε ἄγνοιαν μὲν καλοῦσι, κακίαν δὲ αὐτὸ ἐν ψυχῇ μόνον γιγνόμενον οὐκ ἐθέλουσιν ὁμολογεῖν.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ συγχωρητέον, ὃ νῦν δὴ λέξαντος E ἠμφεγνόησά σου, τὸ δύο εἶναι γένη κακίας ἐν ψυχῇ, καὶ δειλίαν μὲν καὶ ἀκολασίαν καὶ ἀδικίαν ξύμπαντα ταῦτα ἡγητέον νόσον ἐν ἡμῖν, τὸ δὲ τῆς πολλῆς καὶ παντοδαπῆς ἀγνοίας πάθος αἶσχος θετέον.

Cap. XVI. ΞΕ. Οὐκοῦν ἐν σώματί γε περὶ δύο παθήματε τούτω δύο τέχνα τινὲ ἐγενέσθην;

ΘΕΑΙ. Τίνε τούτω;

E. ὃ νῦν δὴ λέξαντες] ὃν Bodl. Vat. Ven. *Π*. Ceterum vulgo erat δὴ νῦν, quod vix duo terve codd. tuentur. Dein vulgo ἠμφιγνόησα. Augmentum libri optimi et plurimi exhibuerunt. In Scholiis affertur lectio duplex, ἀμφεγνόησά σου et ἀμφιγνοήσας οὐ.

ξύμπαντα ταῦτα ἡγητέον] Inserui ταῦτα ex Par. CF. Flor. b. c. Ceterae editt. omnes pronomine carent.

ἄκουσαν πᾶσαν πᾶν ἀγν.] Nam animus noster natura est veri appetens atque incredibili quadam scientiae et cognitionis cupiditate tenetur. Quamobrem Plato sicuti statuit neminem peccare volentem, ita ne ignorantiam quidem atque errorem cuiquam gratum acceptumque esse iudicavit. Mox verborum iunctura haec est: Τό γε μὴν ἀγνοεῖν ἐστιν οὐδὲν ἄλλο πλὴν παραφροσύνη ψυχῆς ἐπ' ἀλήθειαν ὁρμωμένης παραφόρου ξυνέσεως γιγνομένης, aberratio mentis, quae dum ad veritatem contendit, a scientia et cognitione aberrat. Ex quo facile apparet, quo iure comma post ψυχῆς et γιγνομένης deleverimus. conf. ann. ad Euthyphron. p. 4. D. Apolog. 27. B. al.

D. κακίαν δὲ αὐτὸ ἐν ψυχῇ μόνον γιγν.] sed eam esse eximie in animo pravitatem nolunt concedere. Μόνον sic usurpatum tetigimus ad Symp. p. 215. C. et 222. A. Ad καλοῦσι et ἐθέλουσιν int. οἱ ἄνθρωποι sive οἱ πολλοί; quem usum loquendi Heindorfius ad Cratyl. p. 387. C. Platoni abiudicavit, hic tacitus pro recto et usitato probavit. Exempla illius ad l. c. Cratyli ipsi attulimus, huius tamen loci non memores.

E. ὃ νῦν δὴ λέξαντος —] V. δὴ νῦν. De utriusque formu-

229 ΞΕ. Περὶ μὲν αἶσχος γυμναστική, περὶ δὲ νόσον ἰατρική;

ΘΕΑΙ. Φαίνεσθον.

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ περὶ μὲν ὕβριν καὶ ἀδικίαν καὶ δειλίαν ἡ κολαστικὴ πέφυκε τεχνῶν μάλιστα δὴ πασῶν προςήκουσα δίκη;

ΘΕΑΙ. Τὸ γοῦν εἰκὸς ὡς εἰπεῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην δόξαν.

ΞΕ. Τί δέ; περὶ ξύμπασαν ἄγνοιαν μῶν ἄλλην τινὰ ἢ διδασκαλικὴν ὀρθότερον εἴποι τις ἄν;

ΘΕΑΙ. Οὐδεμίαν.

ΞΕ. Φέρε δή· διδασκαλικῆς δὲ ἆρα ἓν μόνον
B γένος φατέον εἶναι ἢ πλείω, δύο δέ τινε αὐτῆς εἶναι μεγίστω; σκόπει.

ΘΕΑΙ. Σκοπῶ.

ΞΕ. Καί μοι δοκοῦμεν τῇδε ἂν πῃ τάχιστα εὑρεῖν.

ΘΕΑΙ. Πῇ;

ΞΕ. Τὴν ἄγνοιαν ἰδόντες εἴ πῃ κατὰ μέσον αὑτῆς τομὴν ἔχει τινά. διπλῆ γὰρ αὕτη γιγνομένη δῆλον ὅτι καὶ τὴν διδασκαλικὴν δύο ἀναγκάζει μόρια ἔχειν, ἓν ἐφ' ἑνὶ γένει τῶν αὑτῆς ἑκατέρῳ.

P. 229. *πέφυκε τεχνῶν μάλιστα δὴ π.*] Male in vett. editt. post *πέφυκα* interpunctum est. Vitium sustulit Heindorf.

ὀρθότερον εἴποι τις ἄν;] Vett. editt. *ὀρθότατα*, invitis codicibus.

C. *Ἀγνοίας δ' οὖν μέγα τ.*] Vulg. *γοῦν*, adversantibus codicibus.

lae discrimine et usu diximus ad Tim. p. 39. B.

P. 229. *Οὐκοῦν καὶ περὶ μὲν ὕβριν — δίκη*] Pertinet *δίκη* ad *ἡ κολαστική*, ut intelligatur iurisdictio, per quam petulantia, iniustitia, ignavia castigantur. Quamquam fatemur ingenue valde displicere huius vocabuli adiectionem, quod glossemati longe est simillimum. Nam primum quidem illud loco alieno positum est; deinde eam habet vim et potestatem, quae cum reliquis verbis non conveniat, siquidem *δίκη* non potest commode numerari in artibus. Quamobrem ita nobis persuasimus, ut istud *δίκη* ex glossemate ortum esse censeamus. — *ὡς εἰπεῖν κατὰ τὴν ἀνθρ. δ.*] ut id pro humanae opinionis infirmitate ita dicam. Excusat enim responsum hoc suum *Τὸ γοῦν εἰκός*, quo quid rei esset decernere non ausus erat.

ΘΕΑΙ. Τί οὖν; καταφανές πῄ σοι τὸ νῦν ζητούμενον;

ΞΕ. Ἀγνοίας δ' οὖν μέγα τί μοι δοκῶ καὶ χαλε- C
πὸν ἀφωρισμένον ὁρᾶν εἶδος, πᾶσι τοῖς ἄλλοις αὐτῆς ἀντίσταθμον μέρεσι.

ΘΕΑΙ. Ποῖον δή;

ΞΕ. Τὸ μὴ κατειδότα τι δοκεῖν εἰδέναι· δι' οὗ κινδυνεύει πάντα ὅσα διανοίᾳ σφαλλόμεθα γίγνεσθαι πᾶσιν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΞΕ. Καὶ δὴ καὶ τούτῳ γε οἶμαι μόνῳ τῆς ἀγνοίας ἀμαθίαν τοὔνομα προσρηθῆναι.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Τί δὲ δὴ τῷ τῆς διδασκαλικῆς ἄρα μέρει
τῷ τοῦτο ἀπαλλάττοντι λεκτέον; D

ΘΕΑΙ. Οἶμαι μὲν οὖν, ὦ ξένε, τὸ μὲν ἄλλο δημιουργικὰς διδασκαλίας, τοῦτο δὲ ἐνθάδε γε παιδείαν δι' ἡμῶν κεκλῆσθαι.

ΞΕ. Καὶ γὰρ σχεδόν, ὦ Θεαίτητε, ἐν πᾶσιν Ἕλλησιν. ἀλλὰ γὰρ ἡμῖν ἔτι καὶ τοῦτο σκεπτέον, εἰ

ἀμαθίαν — προσρηθῆναι] Accusativum dedi ex Par. C. Flor. i. Vett. editt. ἀμαθία. Paris. B. ἀμαθίαι.

τοῦτο ἀπαλλάττοντι] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. cum Coisl. Ven. *ΛΞΣ*. Vind. Par. BEF. et ceteris omnibus. Unus Flor. b. τούτου, quod Stephanus inutili invexit mutatione.

D. ἀλλὰ γὰρ ἡμῖν ἔτι] ἐν ἡμῖν Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. i. Praepositio ob praegressum ἐν πᾶσιν Ἕλλησιν repetita videtur.

C. Καὶ δὴ καὶ τούτῳ γε — προσρηθῆναι] τούτῳ μόνῳ τῆς ἀγνοίας est huic uni ignorationis parti: neque enim est, cur εἴδει cum Stephano insertum velis. Pro ἀμαθία unus Paris. et Flor. ἀμαθίαν, quod usus loquendi postulabat. v. ad Cratyl. p. 384. C. Theaet. p. 150. A. Matthiae Gr. §. 308.

Τί δὲ δὴ τῷ τῆς δ. — λεκτέον] H. e. quod nomen ei imponendum; v. ad p. 225, B. — τοῦτο ἀπαλλ. quod illud removet atque tollit. Temere Stephanus correxit τούτου.

D. ἐνθάδε γε παιδείαν δι' ἡμῶν κεκλ.] hic quidem certe Athenis; unde apparet, qua vi δι' ἡμῶν positum sit. Est enim: a nobis, Atheniensibus, nominis huius auctoribus, ut recte explicat Heindorfius.

ἄτομον ἤδη ἐστὶ πᾶν ἤ τινα ἔχον διαίρεσιν ἀξίαν ἐπωνυμίας.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν χρὴ σκοπεῖν.

Cap. XVII. ΞΕ. Δοκεῖ τοίνυν μοι καὶ τοῦτο ἔτι πῃ σχίζεσθαι.

ΘΕΑΙ. Κατὰ τί;

E ΞΕ. Τῆς ἐν τοῖς λόγοις διδασκαλικῆς ἡ μὲν τραχυτέρα τις ἔοικεν ὁδὸς εἶναι, τὸ δ' ἕτερον αὐτῆς μόριον λειότερον.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δὴ τούτων ἑκάτερον λέγομεν;

ΞΕ. Τὸ μὲν ἀρχαιοπρεπές τι πάτριον, ᾧ πρὸς τοὺς υἱεῖς μάλιστ' ἐχρῶντο τότε καὶ ἔτι πολλοὶ χρῶνται τὰ νῦν, ὅταν αὐτοῖς ἐξαμαρτάνωσί τι, τὰ μὲν

εἰ ἄτομον ἤδη ἐστὶν πᾶν] Flor. b. i. post εἰ inserunt ἄρα. Vulgo ἄρα ante τινά ἔχον interpositum legitur. Sed omittunt codd. fere omnes. Igitur utroque delevi loco.

E. ἑκάτερον λέγομεν;] V. λέγωμεν quod primus correxi ex Ven. ΞΠ. Flor. i.

μάλιστ' ἐχρῶντο τότε] τότε dedi ex Par. BC. Flor. a. c. Editt. omnes τε. v. ann. ad p. 236. E.

ἐξαμαρτάνωσί τι] τι additum e Bodl. Vat. Ven. Π.

P. 230. εἴποι τις ἂν νουθετητικήν.] Hanc formam pro vulg. νουθετικήν redhibuerunt Bodl. Vat. Ven. ΛΞΠΣ. Vind. Par. BCH. Flor. a. c. i. Zitt. conf. annot. crit. ad p. 225. A. Idem de

E. Τῆς ἐν τοῖς λόγοις—] Ficinus: Eius utique facultatis, quae sermone docet, pars quaedam asperior, quaedam laevior esse videtur. Itaque ὁδός in codice suo non videtur reperisse.

Τὸ μὲν ἀρχαιοπρεπές τι πάτριον] Stephanus coniectabat ἀρχαιοπρεπές τι καὶ πάτριον. Quo sane opus foret, nisi πάτριον h. l. vim nominis substantivi haberet, sicuti alibi νόμιμον, δίκαιον, ξυμφέρον, et similia. Post ἐξαμαρτάνωσι inseruimus τι. Quo facto eadem nata constructio, quam habes Reip. I. p. 339. C. πότερον δὲ ἀναμάρτητοί εἰσιν οἱ ἄρχοντες ἐν ταῖς πόλεσιν ἑκάσταις ἤ οἷοί τι καὶ ἁμαρτεῖν; Ibid. p. 340. C. τοὺς ἄρχοντας ὡμολόγεις οὐκ ἀναμαρτήτους εἶναι, ἀλλά τι καὶ ἐξαμαρτάνειν. De dativo αὐτοῖς v. ad Phaedr. p. 257. C. Remp. I. p. 343. Theaet. p. 143. E. Thucyd. I. 6. οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων.

P. 230. Τὸ δέ γε ὡς εἴξασί τινες —] Hoc loco Bekkerum si audias, facile tibi persuaseris ὡς in omnibus libris praeter Ven. Π. deesse. Et tamen nec Gaisfordtus illud narrat in Bodl. desiderari nec nostri codd. exceptis duobus voculam ignorant. Huc accedit Bastii testimonium, qui ὡς in Venet. 189. s. Σ. reperit, et in unis Vat. Δ. Ven. Π. et Par. B. deesse vidit. Itaque hoc quidem exploratum habemus, non carere voculam idonea librorum auctoritate. Huc accedit quod

χαλεπαίνοντες, τὰ δὲ μαλθακωτέρως παραμυθούμενοι· τὸ δ' οὖν ξύμπαν αὐτὸ ὀρθότατα εἴποι τις ἂν νουθετητικήν. 230

ΘΕΑΙ. Ἔστιν οὕτω.

ΞΕ. Τὸ δέ γε, ὡς εἴξασί τινες αὖ λόγον ἑαυτοῖς δόντες ἡγήσασθαι πᾶσαν ἀκούσιον ἀμαθίαν εἶναι, καὶ μαθεῖν οὐδέν ποτ' ἂν ἐθέλειν τὸν οἰόμενον σοφὸν εἶναι τούτων ὧν οἴοιτο πέρι δεινὸς εἶναι, μετὰ δὲ πολλοῦ πόνου τὸ νουθετητικὸν εἶδος τῆς παιδείας σμικρὸν ἀνύτειν.

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς γε νομίζοντες.

ΞΕ. Τῷ τοι ταύτης τῆς δόξης ἐπὶ ἐκβολὴν ἄλλῳ τρόπῳ στέλλονται. B

proximis locis dictum esto.

Τὸ δέ γε, ὡς εἴξασι] ὡς, quod abest a plerisque codd. mss., tuentur Ven. Σ. Flor. a. b. c. Cornarius illud in ᾧ mutatum volebat; Bekketus delevit.

οὐδέποτ' ἂν ἐθέλειν] *οὐδέν ποτ'* Bodl. Vat. Ven. *Π*. quod recepimus.

P. 230. *τὸ νουθετητικὸν εἶδος*] Steph. hic quoque *νουθετικόν*, invitis codd. fere omnibus. Dein pro vulg. *μικρὸν* codd. optimi et vero etiam plurimi *σμικρόν*.

B. *Τῷ τοι ταύτης τ. δ.*] V. *καὶ γὰρ τ.* Veram lectionem debemus Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. i.

ea vix recte abesse potest, quandoquidem post *Τὸ δέ γε* oratio abrumpitur, ita ut infra demum, quod subsequi debebat, his verbis adiiciatur: *διὰ ταῦτα δὴ πάντα ἡμῖν, ὦ Θεαίτητε, καὶ τὸν ἔλεγχον λεκτέον ὡς ἄρα μεγίστη καὶ κυριωτάτη τῶν καθάρσεών ἐστιν.* Quamobrem aut *γὰρ* post *εἴξασι* interponendum fuit, aut *ὡς* addendum. Est autem loci sententia haec: Alterum vero genus, — nam videntur quidam contra, rem secum reputantes, ita statuere, ut existiment omnem insipientiam neutiquam esse voluntariam, nec unquam fore, ut is, qui se putet eorum peritum esse, in quibus se excellere opinetur, discere aliquid velit, sed quantumvis multo labore genus illud admonitionis institutioni proprium parum proficere. Ita igitur apparet sermonis filum utique abruptum esse. De *εἴξασι* pro *ἐοίκασι* posito Timaeus: *Εἴξασι καὶ εἴκασι λέγει ἀντὶ τοῦ ἐοίκασι.* ubi v. Ruhnken. p. 98. Formulam *λόγον ἑαυτῷ διδόναι*, sibi rationem alicuius rei reddere, Heindorfius illustravit, comparans inter alia illud Sophoclis Oedip. Tyr. v. 582. *Οὔκ, εἰ διδοίης, ὡς ἐγώ, σαυτῷ λόγον.*

B. *Τῷ τοι ταύτης τῆς δ.*] Vett. editt. *καὶ γάρ τοι ταύτης κ. τ. λ.* Quod adversatur argumentationis ordini. Recte libri manu scripti meliores *Τῷ τοι τ.*

ΘΕΑΙ. Τίνι δή;

ΞΕ. Διερωτῶσιν ὧν ἂν οἴηταί τίς τι πέρι λέ-
γειν λέγων μηδέν· εἶθ' ἅτε πλανωμένων τὰς δόξας
ῥᾳδίως ἐξετάζουσι, καὶ συνάγοντες δὴ τοῖς λόγοις εἰς
ταὐτὸν τιθέασι παρ' ἀλλήλας, τιθέντες δὲ ἐπιδεικνύ-
ουσιν αὐτὰς ἑαυταῖς ἅμα περὶ τῶν αὐτῶν πρὸς τὰ
αὐτὰ κατὰ ταὐτὰ ἐναντίας. οἱ δ' ὁρῶντες ἑαυτοῖς
μὲν χαλεπαίνουσι, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ἡμεροῦνται,
καὶ τούτῳ δὴ τῷ τρόπῳ τῶν περὶ αὐτοὺς μεγάλων
C καὶ σκληρῶν δοξῶν ἀπαλλάττονται πασῶν [τε] ἀπαλ-
λαγῶν ἀκούειν τε ἡδίστην καὶ τῷ πάσχοντι βεβαιό-
τατα γιγνομένην. νομίζοντες γάρ, ὦ παῖ φίλε, οἱ
καθαίροντες αὐτούς, ὥςπερ οἱ περὶ τὰ σώματα ἰα-
τροὶ νενομίκασι μὴ πρότερον ἂν τῆς προςφερομένης
τροφῆς ἀπολαύειν δύνασθαι σῶμα, πρὶν ἂν τὰ ἐμ-
ποδίζοντα ἐν αὐτῷ τις ἐκβάλῃ, ταὐτὸν καὶ περὶ ψυ-
χῆς διενοήθησαν ἐκεῖνοι, μὴ πρότερον αὐτὴν ἕξειν
D τῶν προςφερομένων μαθημάτων ὄνησιν, πρὶν ἂν ἐλέγ-
χων τις τὸν ἐλεγχόμενον εἰς αἰσχύνην καταστήσας,
τὰς τοῖς μαθήμασιν ἐμποδίους δόξας ἐξελών, καθα-

C. ἀκούειν τε] τε om. Vat.

ἐν αὐτῷ τις ἐκβ.] V. ἑαυτῷ, invitis codicibus omnibus praeter Ven. Ξ.

P. 231. αὐτοῖς προςάπτωμεν] προςάπτομεν tres optimi.

τ. δ. h. e. propterea vero, idcirca vero. Theaet. p. 179. D. τῷ τοι, ὦ φίλε Θεόδωρε, μᾶλλον σκεπτέον ἐξ ἀρχῆς. ubi v. ann. Praeterea conf. Phileb. p. 50. E. τὰ νῦν δὲ ἐπὶ τὰ λοιπὰ βούλομαι στέλλεσθαι, πρὸς τὴν κρίσιν, ἣν Φίληβος ἐπιτάττει Legg. X. p. 892. C. 893. B.

ἐπιδεικνύουσιν αὐτὰς — ἐναντίας] ostendunt eas simul de eodem ad idem eodem modo contrarias esse, h. e. inter ipsas pugnare, quum tamen de iisdem rebus foveantur et ad unum eundemque finem spectent et eodem modo se habeant. Mox ad ὁρῶντες int. αὐτά.

C. ἀπαλλάττονται πασῶν — γιγνομένην] Prorsus assentimur Heindorfio τέ delendum iudicanti et comma post ἀπαλλάττονται removenti. Nam ita facile apparet coniungi oportere ἀπαλλάττονται ἀπαλλαγῶν ἡδίστην. De Rep. VI. p. 496. E. τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἀπαλλάξεται. Nisi forte in illo τε latet articulus τῶν.

νομίζοντες γάρ — ταὐτὸν καὶ περὶ ψυχῆς διενοήθη-

ρὸν ἀποφήνῃ καὶ ταῦτα ἡγούμενον, ἅπερ οἶδεν, εἰδέναι μόνα, πλείω δὲ μή.

ΘΕΑΙ. Βελτίστη γοῦν καὶ σωφρονεστάτη τῶν ἕξεων αὕτη.

ΞΕ. Διὰ ταῦτα δὴ πάνθ' ἡμῖν, ὦ Θεαίτητε, καὶ τὸν ἔλεγχον λεκτέον ὡς ἄρα μεγίστη καὶ κυριωτάτη τῶν καθάρσεών ἐστι, καὶ τὸν ἀνέλεγκτον αὖ νομιστέον, ἂν καὶ τυγχάνῃ βασιλεὺς ὁ μέγας ὤν, τὰ μέγιστα ἀκάθαρτον ὄντα, ἀπαίδευτόν τε καὶ αἰσχρὸν E γεγονέναι ταῦτα, ἃ καθαρώτατον καὶ κάλλιστον ἔπρεπε τὸν ὄντως ἐσόμενον εὐδαίμονα εἶναι.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

Cap. XVIII. ΞΕ. Τί δέ; τοὺς ταύτῃ χρωμένους τῇ τέχνῃ τίνας φήσομεν; ἐγὼ μὲν γὰρ φοβοῦμαι 231 σοφιστὰς φάναι.

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΞΕ. Μὴ μεῖζον αὐτοῖς προσάπτωμεν γέρας.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὴν προσέοικε τοιούτῳ τινὶ τὰ νῦν εἰρημένα.

τοιούτῳ τινὶ] V. τινὶ τοιούτῳ, quod e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Flor. i. Coisl. mutatum. Post προσέοικε unus Flor. i. γε inserit, quod olim, quum Bekkeri commentarios nondum licuisset inspicere, protenus recepi, nunc non amplius defendo, nisi plurium codicum accedat auctoritas.

σαν] Hoc διενοήθησαν infertur perinde ac si νομίζοντες non praecessisset, sed potius scriptum esset: οὗτοι γάρ, ὦ παῖ φίλε, οἱ καθαίροντες αὐτούς κ. τ. λ. In qua orationis conformatione tanto minus haerendum, quanto magis concessum est dialogorum scriptori sermonis quotidiani consuetudinem imitatione exprimere.

P. 231. Ἀλλὰ μὴν προσέοικέ γε τοιούτῳ τινὶ τὰ νῦν εἰρημένα] H. e. ea, quae exposita sunt, videntur in tale quiddam, quale sophistae sunt, convenire, eique esse similia. — Mox ἀσφαλής non est tutus, sed cautus, cuius usus loquendi exempla ad h. l. dedit Heindorfius, quibus adde Plutarchi Phocion. c. 3. extr. et c. 6. — ὅμως δὲ ἔστωσαν, sc. σοφισταὶ οἱ χρώμενοι ταύτῃ τῇ τέχνῃ. Dein Heindorfius pro φυλάττωσιν legendum suspicatur φυλαχθῶσιν, int. οἱ ὅροι. Nisi forte praestat ad φυλάττωσιν ex superioribus repetere οἱ διαλεγόμενοι. Verum utut res se habet, sententia certe verborum huc redit: non puto propter le-

ΞΕ. Καὶ γὰρ κυνὶ λύκος, ἀγριώτατον ἡμερωτάτῳ. τὸν δὲ ἀσφαλῆ δεῖ πάντων μάλιστα περὶ τὰς ὁμοιότητας ἀεὶ ποιεῖσθαι τὴν φυλακήν· ὀλισθηρότατον γὰρ τὸ γένος. ὅμως δ' ἔστωσαν· οὐ γὰρ περὶ σμικρῶν ὅρων τὴν ἀμφισβήτησιν οἴομαι γενήσεσθαι
B τότε, ὁπόταν ἱκανῶς φυλάττωσιν.

ΘΕΑΙ. Οὔκουν τό γε εἰκός.

ΞΕ. Ἔστω δὴ διακριτικῆς τέχνης καθαρτική, καθαρτικῆς δὲ τὸ περὶ ψυχὴν μέρος ἀφωρίσθω, τούτου δὲ διδασκαλική· διδασκαλικῆς δὲ παιδευτική· τῆς δὲ παιδευτικῆς ὁ περὶ τὴν μάταιον δοξοσοφίαν γιγνόμενος ἔλεγχος ἐν τῷ νῦν λόγῳ παραφανέντι μηδὲν ἄλλ' ἡμῖν εἶναι λεγέσθω πλὴν ἡ γένει γενναία σοφιστική.

ΘΕΑΙ. Λεγέσθω μέν· ἀπορῶ δὲ ἔγωγε ἤδη διὰ
C τὸ πολλὰ πεφάνθαι, τί χρή ποτε ὡς ἀληθῆ λέγοντα καὶ διισχυριζόμενον εἰπεῖν ὄντως εἶναι τὸν σοφιστήν.

ἀγριώτατον ἡμερωτάτῳ] Bodl. Vat. Ven. *Π.* *ἀγριώτερον*, quod hoc quidem loco nemo temere probabit.

C. *φέρε, ὁπόσα*] *φέρε δή, ὁπόσα* Vat.

D. *δοκῶ μὲν γάρ, τὸ πρ.*] Post *γὰρ* addunt *ἂν* Bodl. Vat.

ves quasdam definitiones controversiam orituram esse tunc, si id in disserendo satis diligenter observetur, ut ne similia inter se confundantur.

B. *ἡ γένει γενναία σοφιστική*] Faceto lusu dicitur *γένει γενναία*, nobili stirpe, quia origo eius a doctrina et institutione, in castiganda vanae sapientiae opinione occupata illa, repetebatur. Comparat Heindorf. Soph. Oed. Tyr. 1469. *ἴθ' ὦναξ, ἴθ' ὦ γονῇ γενναῖε.*

C. *Εἰκότως γε σὺ ἀπορῶν*] Int. *λέγεις* s. *οὕτω ποιεῖς.* — *διαδύσεται τὸν λόγον*, quomodo tandem adhuc elabi possit orationi. Lysid. p. 216. C. *διολισθαίνει καὶ διαδύεται ἡμᾶς.* Demosth. p. 1045. 25. *ἀποκρύπτεσθαι γὰρ καὶ διαδύεσθαι καὶ πάντα ποιεῖν* κ. τ. λ. Aristoph. Vesp. v. 281. *ἄνθρωπος, ὃς ἡμᾶς διεδύετο ἐξαπατῶν.* — De proverbio *τὰς ἁπάσας μὴ ῥᾴδιον διαφεύγειν* v. Erasmi Adagg. p. 222. Metaphora a lucta repetita; unde apparet omissum esse *λαβάς.* Sic Phileb. p. 13. D. *τάχ' ἀνιέντες εἰς τὰς ὁμοίας.* Plene Phaedr. p. 236. C. *εἰς τὰς ὁμοίας λαβὰς ἐλήλυθας.* De Rep VIII. in. *πάλιν τοίνυν ὥσπερ παλαιστὴς τὴν αὐτὴν λαβὴν πάρεχε.* Legg. III. p. 682. E. *ὁ λόγος ἡμῖν οἷον λαβὴν ἀποδίδωσι.* Rem bene expedivit Heindorf.

καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλογισώμεθα — φέρε κ. τ. λ.

ΞΕ. Εἰκότως γε σὺ ἀπορῶν. ἀλλά τοι κἀκεῖνον ἡγεῖσθαι χρὴ νῦν ἤδη σφόδρα ἀπορεῖν ὅπῃ ποτὲ ἔτι διαδύσεται τὸν λόγον· ὀρθὴ γὰρ ἡ παροιμία, τὸ τὰς ἁπάσας μὴ ῥᾴδιον εἶναι διαφεύγειν. νῦν οὖν καὶ μάλιστα ἐπιθετέον αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. Καλῶς λέγεις.

Cap. XIX. ΞΕ. Πρῶτον δὴ στάντες οἷον ἐξαναπνεύσωμεν, καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλογισώμεθα ἅμα ἀναπαυόμενοι, φέρε, ὁπόσα ἡμῖν ὁ σοφιστὴς πέφανται. δοκῶ μὲν γάρ, τὸ πρῶτον εὑρέθη νέων καὶ πλουσίων ἔμμισθος θηρευτής. D

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὸ δέ γε δεύτερον ἔμπορός τις περὶ τὰ τῆς ψυχῆς μαθήματα.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Τρίτον δὲ ἆρα οὐ περὶ ταὐτὰ ταῦτα κάπηλος ἀνεφάνη;

Ven. *Π*. Coisl. Ven. *ΔΣ*. Vind. Par. E. al. ac dein scribunt εὑρεθῆ. Alii ante τὸ inserunt ὡς, ut Par. BFH. Utrumque ortum ex offensione constructionis eius, quam infra in commentariis dilucidavimus.

τὸ δέ γε δεύτερον] δέ additum e Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. F.

et communiter inter quiescendum sic reputemus: age, quot sophistae species apparuerint, videamus. Post ἀναπαυόμενοι poterat οὕτως adiici. Sed ita voculae, quae rectae orationis indicium faciunt, interdum omittuntur. Phaedon. p. 91. B. λογίζομαι γάρ, ὦ φίλε ἑταῖρε, καὶ θέασαι ὡς πλεονεκτικῶς· εἰ μὲν τυγχάνει ἀληθῆ ὄντα ἃ λέγω, καλῶς δὴ ἔχει conf. etiam De Rep. VI. p. 492. E. ibique ann. Dein istud ὁπόσα ne quis in πόσα mutandum censeat; oratio enim elliptica, perinde ac si Germanice dicimus: als, wie vielerlei uns doch wohl der Sophist erschienen ist, ad quae sponte intelligimus scire velim aut simile quiddam. Diximus de hoc usu ad Euthydem. p. 271. A. et Menon. p. 84. E.

D. δοκῶ μὲν γάρ, τὸ πρῶτον εὑρέθη —] De δοκῶ μέν rectae orationi praemisso explicatum est ad Menon. p. 94. B. et Gorg. p. 460. A. Temere hic turbarunt codicum correctores, quorum manus apud Platonem frequentissime agnoscere liceat.

περὶ τὰ τῆς ψυχῆς μαθήματα] H. e. artium ac disciplinarum, quae ad animum erudiendum valent. Quo sensu ubi verba acceperis, non erit quod in iis cum Schleiermachero offendas. Spectant autem haec ad superiora illa, quibus sophistae ex μαθη-

ΘΕΑΙ. Ναί. καὶ τέταρτόν γε αὐτοπώλης περὶ τὰ μαθήματα ἡμῖν * ἦν *.

ΞΕ. Ὀρθῶς ἐμνημόνευσας. πέμπτον δ' ἐγὼ πει-
E ράσομαι μνημονεύειν· τῆς γὰρ ἀγωνιστικῆς περὶ λόγους ἦν τις ἀθλητής, τὴν ἐριστικὴν τέχνην ἀφωρισμένος.

ΘΕΑΙ. Ἦν γὰρ οὖν.

ΞΕ. Τό γε μὴν ἕκτον ἀμφισβητήσιμον μέν, ὅμως δ' ἔθεμεν αὐτῷ συγχωρήσαντες δοξῶν ἐμποδίων μαθήμασι περὶ ψυχὴν καθαρτὴν αὐτὸν εἶναι.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

232 ΞΕ. Ἆρ' οὖν ἐννοεῖς, ὅταν ἐπιστήμων τις πολλῶν φαίνηται, μιᾶς δὲ τέχνης ὀνόματι προσαγορεύηται, τὸ φάντασμα τοῦτο ὡς οὐκ ἔσθ' ὑγιές, ἀλλὰ δῆλον ὡς ὁ πάσχων αὐτό πρός τινα τέχνην οὐ δύναται κατιδεῖν ἐκεῖνο αὐτῆς, εἰς ὃ πάντα τὰ μαθήματα ταῦτα βλέπει, διὸ καὶ πολλοῖς ὀνόμασιν ἀνθ' ἑνὸς τὸν ἔχοντα αὐτὰ προσαγορεύει;

περὶ τὰ μαθήματα ἡμῖν ἦν] *ἦν* addidi de coniectura Heindorfii: alioquin enim *ἡμῖν* fuit omittendum. conf. Iacobs ad Dionysium De Compos. Verbor. ed. Goeller. p. 280.

τῆς γὰρ ἀγωνιστικῆς] *τῆς παραγωνιστικῆς* Bodl. Vat. Ven. *Π.* male.

E. *ὅμως δ' ἔθεμεν*] Sic Bodl. Vat. Ven. *ΠΛ.* Par. BCH. Florentini quatuor. Vett. editt. *ὅμως δὲ θῶμεν.* Mox Bodl. Vat.

ματοπωλικῇ tribuebatur *τὸ περὶ τῆς ἀρετῆς μάθημα.*

περὶ τὰ μαθήματα ἡμῖν ἦν] Recte Heindorfius *ἦν* de coniectura addidit. Nam quominus *ἀνεφάνη* ex superioribus repetamus, vel ordo verborum prohibet. Debebat enim ita *ἡμῖν* ante *ἀνεφάνη* interponi. conf. p. 225. A. *τῆς κινητικῆς ἀγωνιστική τι μέρος ἡμῖν ἦν.*

E. *τὴν ἐριστικὴν τέχνην ἀφωρισμένος*] qui sibi artem eristicam seiunxit ac vindicavit.

ὅμως δ' ἔθεμεν αὐτῷ συγχωρήσαντες —] tamen ei concedentes ponebamus ipsum opinionum mentis eruditioni officientium esse purgatorem. Secus accepit haec Bernhardy Synt. p. 231. qui dativum ex *συγχωρήσαντες* pendere non intellexit.

P. 232. *ἀλλὰ δῆλον ὡς ὁ πάσχων* —] H. e. non potest ille generalem notionem mente sua complecti, qua varia ista *μαθήματα* continenantur; ideoque utitur variis nominibus, quibus singulae tantummodo scientiae partes designantur, non nomine

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει τοῦτο ταύτῃ πῃ μάλιστα πεφυκέναι.

Cap. XX. *ΞΕ.* Μὴ τοίνυν ἡμεῖς γε αὐτὸ ἐν τῇ ζητήσει δι' ἀργίαν πάσχωμεν, ἀλλ' ἀναλάβωμεν πρῶτον τῶν περὶ τὸν σοφιστὴν εἰρημένων. ἓν γάρ τί μοι μάλιστα κατεφάνη αὐτὸν μηνῦον. B

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ἀντιλογικὸν αὐτὸν ἔφαμεν εἶναί που.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τί δ'; οὐ καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ τούτου διδάσκαλον γίγνεσθαι;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Σκοπῶμεν δή, περὶ τίνος ἄρα καί φασιν οἱ τοιοῦτοι ποιεῖν ἀντιλογικούς. ἡ δὲ σκέψις ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ἔστω τῇδέ πῃ. φέρε, περὶ τῶν θείων, ὅσα ἀφανῆ τοῖς πολλοῖς, ἆρ' ἱκανοὺς ποιοῦσι τοῦτο δρᾶν; C

Ven. Π. errore μάθησιν, nam etiam Vaticanum et Venetum eam scripturam habere liquido testatur Bastius.

P. 232. B. ἀναλάβωμεν πρῶτον τῶν περὶ τὸν σοφ.] Ante τῶν Par. C. et corr. B. inserunt τι, quod habent etiam Flor. a. b. c. Heindorfius ἓν ante πρῶτον addendum putabat. Neutro opus est. v. infra comment.

αὐτὸν μηνῦον] V. μηνύων, quod unus Par. E. habet et fortasse Flor. a. b. c. In Bodl. est μηνυον sine accentu.

generis.

B. ἀλλ' ἀναλάβωμεν πρῶτον τῶν περὶ τὸν σοφ. εἰρημένων] Locum sanissimum rursus emplastris suis deformare grammatici conati sunt. Nam Heindorfius ante πρῶτον inculcavit ἕν. Codices quidam autem τι post πρῶτον addunt, receptum illud a Bekkero atque Astio. Sed neutro supplemento opus esse facile nobis concedent qui genitivum partitivum ab omnis generis verbis pendere posse intellexerint. Genus loquendi illustrarunt Schaeferus ad Lamb. Bos. p. 475 sq. Erfurdt. ad Soph. Antig. v. 1056. Fritsch. Quaest. Luciann. p. 201. Bernhardy Synt. p. 144. quibus adde nostra ad Tim. p. 33. D. Loquutionem λέγειν περί τινα tetigimus ad Cratyl. p. 395. D. Gorg. p. 490. C. Tim. p. 38. A. infra p. 247. B.

περὶ τίνος ἄρα καί φασιν —] De hoc καί v. ad Lachet. p. 182. E. Euthydem. p. 272. D. Mox τοῦτο δρᾶν per synesin dictum, quandoquidem ex ἀντιλογικούς int. ἀντιλέγειν. v. ad Menex. p. 244. D.

ΘΕΑΙ. Λέγεται γοῦν δὴ περὶ αὐτῶν ταῦτα.

ΞΕ. Τί δ' ὅσα φανερὰ γῆς τε καὶ οὐρανοῦ καὶ τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα;

ΘΕΑΙ. Τί γάρ;

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν ἔν γε ταῖς ἰδίαις συνουσίαις, ὁπόταν γενέσεώς τε καὶ οὐσίας πέρι κατὰ πάντων λέγηταί τι, ξύνισμεν ὡς αὐτοί τε ἀντειπεῖν δεινοὶ τούς τε ἄλλους ὅτι ποιοῦσιν ἅπερ αὐτοὶ δυνατούς;

ΘΕΑΙ. Παντάπασί γε.

D ΞΕ. Τί δ' αὖ περὶ νόμων καὶ ξυμπάντων τῶν

C. ἅπερ αὐτοὶ δυνατούς;] Bas. 2. Ven. Ξ. et corr. Π. δυνατοί. quod nunc non defendam. v. infra commentar.

D. ποιεῖν ἀμφισβητητικούς] Ald. Bas. 1. 2. ἀμφισβητικούς quod h. l. Bastio teste Ven. ΣΠ. Par. B. ac praeterea Flor. a. b. c. Zitt. tuentur. v. ad p. 225. A.

πρὸς ἕκαστον αὐτὸν τ.] Bodl. αὐτό.

C. Λέγεται γοῦν δὴ περὶ αὐτῶν —] Quod restituendum Heindorfius vidit γοῦν pro scriptura οὖν, id unus Florent. i. suppeditavit, unde recipere non dubitavimus. Sic p. 232. E. φαίνεται γοῦν δὴ σχεδὸν οὐδὲν ὑπολιπεῖν. Efficitur autem proxima argumentatione, ut οἱ ἀντιλογικοί de omnibus rebus in utramque partem disputent ideoque omnium rerum scientiam teneant. Hoc ipsum autem quia in hominem natum nullo modo conveniat, exinde concluditur sophistam videri tantummodo scire omnia ideoque inanem doctrinae speciem ostentare, quae aciem aliorum praestringat.

καὶ τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα] Vix memoranda foret Schleiermacheri coniectura τῶν delendum putantis, nisi vir eximius eam rationem etiam in repetita Operum Platonicorum editione tenuisset, quum tamen ab Heindorfio errorem suum esset commonefactus. Nimirum τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα pendet ex verbis ὅσα φανερά, atque intelligitur id quod ad terram et coelum pertinet, ut res terrestres ac coelestes cogitandae sint. Reticetur autem: ἆρ' ἱκανοὺς ποιοῦσι περὶ τούτων ἀντιλέγειν· ut hic eadem fere atque in superioribus orationis forma teneatur. Dein τί γάρ; ut τί μήν; sic ponitur, ut ἄλλο liceat cogitando adiicere, unde proficiscitur aiendi et affirmandi potestas hisce voculis propria. Non adeo rarum esse istud τί γάρ; facile sit demonstrare, si id opus fuerit. Nunc conferas Parmenid. p. 147. C. et quae ibi notavimus.

ὅτι ποιοῦσιν ἅπερ αὐτοὶ δυνατούς] Etsi speciosum est quod legitur in Bas. 2. et codice Ven. Π. corr., δυνατοί, tamen nunc non dubitamus quin vulgata scriptura unice vera sit. Accusativus enim ponitur propter oppositionem praecedentium verborum αὐτοί τε — δεινοί. Ad ἅπερ αὐτοί autem liquet δυνατοί intelligendum relinqui. Formu-

πολιτικῶν, ἆρ' οὐχ ὑπισχνοῦνται ποιεῖν ἀμφισβητητικούς;

ΘΕΑΙ. Οὐδεὶς γὰρ ἂν αὐτοῖς, ὡς ἔπος εἰπεῖν, διελέγετο μὴ τοῦτο ὑπισχνουμένοις.

ΞΕ. Τά γε μὴν περὶ πασῶν τε καὶ κατὰ μίαν ἑκάστην τέχνην, ἃ δεῖ πρὸς ἕκαστον αὐτὸν τὸν δημιουργὸν ἀντειπεῖν, δεδημοσιωμένα που καταβέβληται γεγραμμένα τῷ βουλομένῳ μαθεῖν.

ΘΕΑΙ. Τὰ Πρωταγόρειά μοι φαίνει περί τε πάλης καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν εἰρηκέναι. E

δεδημοσιωμένα που] *που* om. Bodl. Vat. Ven. *Π*.

φαίνει περί τε π.] V. *φαίνῃ*. Iterum monere placet teste quidem Bastio In Vat. *Δ*. s. 225. et pr. m. Ven. *Π*. ubique formam in *ει* terminatam extare: quod Bekkerus non monuit. Idem fere etiam de Bodl. dictum sit. Ex his igitur libris per totum hunc sermonem hanc formam restitutam puta, ubi nihil de ea admonuimus.

Iam *δυνατός τί εἰμι* habes etiam Parm. p. 126. A. *εἴ του δέῃ τῶν τῇδε, ὧν ἡμεῖς δυνατοί, φράζε.* Politic. p. 295. B. *τοῦτο δυνατὸς ὤν.* Protagor. p. 335. C. *ἐγὼ δὲ τὰ μακρὰ ταῦτα ἀδύνατος.* ubi v. ann. Mox post *ὑπισχνοῦνται* qua lege et condicione infinitivus praesentis inferatur, ad Criton. p. 52. C. D. exposuimus. Denique in istis, *μὴ τοῦτο ὑπισχνουμένοις*, inest condicio haec: *εἰ μὴ τοῦτο ὑπισχνοῦντο*, prorsus ut Euthyphron. p. 5. E. *ὅτι ταῦτα ὀρθῶς ἂν εἴη οὕτω γιγνόμενα.* al.

D. *δεδημοσιωμένα που καταβέβληται —*] H. e. publice deposita sunt quippe perscripta litteris ei, qui cognoscere velit. Phileb. p. 14. D. *σὺ μὲν εἴρηκας — τὰ δεδημευμένα τῶν θαυμαστῶν περὶ τὸ ἓν καὶ πολλά.* Verbum *καταβάλλειν* proprie dicitur de iis, quae deponuntur in tabulario publico, veluti leges, testimonia, alia monumenta litteris consignata, de quo usu verbi v. Reiskii Indic. ad Demosthen. Hinc expendas huius loci elegantiam.

Τὰ Πρωταγόρεια — εἰρηκέναι] Videtur Protagoras in libro *ἀντιλογιῶν* vel in *τέχνῃ ἐριστικῶν* etiam singularum artium exemplis usus esse atque exposuisse, quid iis ipsis, qui illas profiterentur, in disserendo regeri posset. Quo loco etiam de lucta peculiariter verba fecit, cuius ipse fortasse fuit peritus: id quod e Gellio N. A. V. 3. suspicari licet. Atque hinc illud quoque explicationem habet, quod qui in Euthydemo Platonis loquentes inducuntur rationis Protagoreae assectatores, Euthydemus et Dionysodorus, ii praeter eristicam etiam *ὁπλομαχίαν* dicuntur professi esse, quae res non vacat urbana quadam irrisione: enimvero ita illos magistri studium per omnia aemulatos esse indicatur. Et illa ipsa pars maioris operis fortasse hoc loco intelligitur, quandoquidem ex verbis Platonis satis est perspicuum pertinuisse illam item

ΞΕ. Καὶ πολλῶν γε, ὦ μακάριε, ἑτέρων. ἀτὰρ δὴ τὸ τῆς ἀντιλογικῆς τέχνης ἆρ' οὐκ ἐν κεφαλαίῳ περὶ πάντων πρὸς ἀμφισβήτησιν ἱκανή τις δύναμις ἔοικ' εἶναι;

ΘΕΑΙ. Φαίνεται γοῦν δὴ σχεδὸν οὐδὲν ὑπολιπεῖν.

ΞΕ. Σὺ δὴ πρὸς θεῶν, ὦ παῖ, δυνατὸν ἡγεῖ τοῦτο; τάχα γὰρ ἂν ὑμεῖς μὲν ὀξύτερον οἱ νέοι πρὸς αὐτὸ βλέποιτε, ἡμεῖς δὲ ἀμβλύτερον.

233 ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον, καὶ πρὸς τί μάλιστα λέγεις; οὐ γάρ πω κατανοῶ τὸ νῦν ἐρωτώμενον.

ΞΕ. Εἰ πάντα ἐπίστασθαί τινα ἀνθρώπων ἐστὶ δυνατόν.

ΘΕΑΙ. Μακάριον μέντ' ἂν ἡμῶν, ὦ ξένε, ἦν τὸ γένος.

ΞΕ. Πῶς οὖν ἄν ποτέ τις πρός γε τὸν ἐπιστάμενον αὐτὸς ἀνεπιστήμων ὢν δύναιτ' ἂν ὑγιές τι λέγων ἀντειπεῖν;

E. *ἔοικ' εἶναι;*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Cois. Ven. *Δ*. Par. BFH. Flor. a. c. Vulgo *ἔοικεν*. Ante *ἀμφισβήτησιν* Bodl. Vat. Ven. *Π*. addunt *καί*.

πρὸς αὐτὸ βλέποιτε] V. *αὐτόν*, quod correctum e Bodl. Vat. Ven. *Π*. Coisl. Ven. *ΔΞ*. Par. BH. Flor. a. b. c. Zitt. et

ad artem eristicam. Memorat tamen Diogenes Laertius IX. 8, 55. scripta Protagorae haec: *Τέχνην ἐριστικῶν. Περὶ πάλης. Περὶ τῶν μαθημάτων. Περὶ πολιτείας. Ἀντιλογιῶν δύο.* Quae quod Schleiermacherus suspicatus est ex hoc Platonis loco conficta esse, vereor equidem ne non omnino recte iudicaverit. Fieri enim potest, ut Diogenes peculiares illos de lucta et de artibus libros per errorem una cum universo opere commemoraverit, in eaque re aliam sequutus sit auctoritatem. Sed in tanta testimoniorum penuria vix licet de tota causa certi quid pronunciare.

E. *τάχα γὰρ ἂν ὑμεῖς — πρὸς αὐτὸ βλέποιτε*] Hic *πρὸς αὐτὸ* per se seorsum ponitur, ut sit, quod ad id attinet, quemadmodum alibi *εἰς* frequentatur. Infra p. 239. A. *εἴς γε πρὸς ἔτι τὸν λόγον ἐποιούμην.* Quod miror latuisse Heindorfium, qui quum de formula illa usitatissima, *βλέπειν πρός τι*, ad aliquid respicere, cogitaret, sensum verborum non aliter constare arbitratus est, quam si *πρὸς αὐτῷ* reponeretur. Sed nimirum hic in mentem venit illud Platonis De Rep. X. p. 595. E. *ἐπεὶ πολλά τοι ὀξύτερον βλεπόντων ἀμβλύτερον ὁρῶντες πρότεροι εἶδον.* Mox *πρὸς τί* rursus est, ad quid respiciens, quid spectans.

P. 233. *Εἰ πάντα ἐπίστασθαι — δυνατόν*] Qui *εἰ* putarunt etiam in recta usurpari interrogatione, ii hoc quoque loco abuti ad sententiam suam confirmandam, potuissent. Nec

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

ΞΕ. Τί ποτ' οὖν ἂν εἴη τὸ τῆς σοφιστικῆς δυνάμεως θαῦμα;

ΘΕΑΙ. Τοῦ δὴ πέρι;

ΞΕ. Καθ' ὅντινα τρόπον ποτὲ δυνατοὶ τοῖς νέοις δόξαν παρασκευάζειν, ὡς εἰσὶ πάντα πάντων αὐτοὶ σοφώτατοι. δῆλον γάρ, ὡς εἰ μήτε ἀντέλεγον ὀρθῶς μήτε ἐκείνοις ἐφαίνοντο, φαινόμενοί τε εἰ μηδὲν αὖ μᾶλλον ἐδόκουν διὰ τὴν ἀμφισβήτησιν εἶναι φρόνιμοι, τὸ σὸν δὴ τοῦτο, σχολῇ ποτ' ἂν αὐτοῖς τις χρήματα διδοὺς ἤθελεν ἂν τούτων αὐτῶν μαθητὴς γίγνεσθαι. B

ΘΕΑΙ. Σχολῇ μέντ' ἄν.

ΞΕ. Νῦν δέ γ' ἐθέλουσι;

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΞΕ. Δοκοῦσι γάρ, οἶμαι, πρὸς ταῦτα ἐπιστημόνως ἔχειν αὐτοί, πρὸς ἅπερ ἀντιλέγουσι. C

Stobaeo Eclogg. Eth. c. 3. p. 48.

P. 233. *οὐ γάρ πω κ.*] *που* Bodl. Vat. Ven. *ΠΛ.* Coisl. Par. BCH. Flor. b. i. male.

δύναιτ' ἂν ὑγιές τι λ.] V. *ἂν* om. tuentur codd. praeter Par. E. omnes.

tamen ea re quidquam profecturi erant. Nam sicuti *εἰ* ubique oblique tantum interrogat, ita hic quoque aliunde suspensum est. Habet enim synesis locum, quum hospes in mente habeat haec: *λέγω τοῦτο μανθάνειν βουλόμενος.* Quod ne mireris, illud *μανθάνειν βουλόμενος* utique inest in praecedentibus verbis *καὶ πρὸς τί.* Phileb. p. 39. C. *ΣΩ. τί δή; ταῦτ' ὀρθῶς εἰρήκαμεν, ἔτι καὶ τόδε ἐπὶ τούτοις σκεψώμεθα. ΠΡ. τὸ ποῖον; ΣΩ. εἰ περὶ μὲν τῶν ὄντων καὶ τῶν γεγονότων ταῦθ' ἡμῖν οὕτω πάσχειν ἀναγκαῖον, περὶ δὲ τῶν μελλόντων οὔ,* ubi posterius *εἰ* ex praegresso *σκεψώμεθα* pendet. Alcibiad. I. p. 115. A. *ΑΛ. πῶς τοῦτ' ἐρωτᾷς; ΣΩ. εἴ τις ἤδη σοι ἔδοξεν αἰσχρὰ μέν, δίκαια δὲ πράττειν,* quo loco ex Alcibiadis interrogatione repetendum *ἐρωτῶ.* Et sic ea quoque explicabis, quae attulit Bornemannus ad Xenoph. Apolog. p. 39 sq.

τὸ τῆς σοφ. δυνάμεως θαῦμα] V. ad p. 223. E.

B. *τὸ σὸν δὴ τοῦτο, σχολῇ ποτ' ἂν —*] Respicit ad illa Theaeteti p. 232. D. *οὐδεὶς γὰρ ἂν αὐτοῖς, ὡς ἔπος εἰπεῖν, διελέγετο μὴ τοῦτο ὑπισχνουμένοις.* Sympos. p. 221. B. *ἔπειτα ἔμοιγε ἐδόκει, ὦ Ἀριστόφανες, τὸ σὸν δὴ τοῦτο, — διαπορεύεσθαι — βρενθυόμενος καὶ τὠφθαλμὼ παραβάλλων.* Infra p. 241. D. *τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο.* Gorg. p. 514. E. *τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο.* Ibid. p. 508. D. *τὸ νεανικὸν δὴ τοῦτο τοῦ σοῦ λόγου,* ubi alia id genus exempla dedimus. — *αὐτῶν τούτων,*

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Δρῶσι δέ γε τοῦτο πρὸς ἅπαντα, φαμέν;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Πάντ' ἄρα σοφοὶ τοῖς μαθηταῖς φαίνονται.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Οὐκ ὄντες γε· ἀδύνατον γὰρ τοῦτό γε ἐφάνη.

Cap. XXI. *ΘΕΑΙ.* Πῶς γὰρ οὐκ ἀδύνατον;

ΞΕ. Δοξαστικὴν ἄρα τινὰ περὶ πάντων ἐπιστήμην ὁ σοφιστὴς ἡμῖν ἀλλ' οὐκ ἀλήθειαν ἔχων ἀναπέφανται.

D *ΘΕΑΙ.* Παντάπασι μὲν οὖν· καὶ κινδυνεύει γε τὸ νῦν εἰρημένον ὀρθότατα περὶ αὐτῶν εἰρῆσθαι.

ΞΕ. Λάβωμεν τοίνυν σαφέστερόν τι παράδειγμα περὶ τούτων.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δή;

ΞΕ. Τόδε. καί μοι πειρῶ, προςέχων τὸν νοῦν εὖ μάλα, ἀποκρίνασθαι.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Εἴ τις φαίη μὴ λέγειν μηδ' ἀντιλέγειν, ἀλ-

D. *ξυνάπαντα ἐπίστασθαι*] *ξύμπαντα* Zitt., quod ob sequens *ξύμπαντα* restitui iussit Heindorf.

E. *πάντα ποιήσειν φ.*] *ποίησιν* Bodl. Vat. Ven. *Π.* male. Ortum est ex proximis per errorem.

harum ipsarum rerum, h. e. sophisticae.

C. *Δρῶσι δέ γε τοῦτο πρὸς ἅπαντα*] H. e. *δοκοῦσι δὲ ἐπιστημόνως ἔχειν πρὸς ἅπαντα*; v. ad p. 253. A. Nam *δρᾶν* etiam pro verbo intransitivo usurpatur, quod ex superioribus iterandum fuit.

D. *Εἴ τις φαίη — πράγματα*] Quae subiici statim per apodosin poterant, *ἆρ' οὐχ οὕτως μιμήματα καὶ ὁμώνυμα τῶν ὄντων ἀπεργαζόμενος τῇ γραφικῇ τέχνῃ δυνατὸς ἔσται τοὺς ἀνοήτους τῶν νέων παίδων — λανθάνειν κ. τ. λ.*, ea infra demum pag. seq. sequuntur, *Οὐκοῦν τόν γε ὑπισχνούμενον δυνατὸν εἶναι κ. τ. λ.*" *Heindorf.* Sententia haec est: Si quis dixerit se non loqui neque contra disputare, sed facere et agere omnia una arte posse, quaecunque sint. Pro *ξυνάπαντα* Heindorfius ob sequens *ξύμπαντα* hic quoque *ξύμπαντα* legi volebat. Et ita scriptum legitur utique in codice Zittav. Neque tamen nunc adducimur, ut Platonem hanc formarum convenientiam adeo studiose quaesivisse credamus, quem alibi quoque hac in re novimus magnam usurpasse libertatem. Itaque tenui-

λὰ ποιεῖν καὶ δρᾶν μιᾷ τέχνῃ ξυνάπαντα ἐπίστασθαι πράγματα.

ΘΕΑΙ. Πῶς πάντα εἶπες; E

ΞΕ. Τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥηθέντος σύ γ' ἡμῖν εὐθὺς ἀγνοεῖς· τὰ γὰρ ξύμπαντα, ὡς ἔοικας, οὐ μανθάνεις.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΞΕ. Λέγω τοίνυν σὲ καὶ ἐμὲ τῶν πάντων, καὶ πρὸς ἡμῖν τἆλλα ζῶα καὶ δένδρα.

ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις;

ΞΕ. Εἴ τις ἐμὲ καὶ σὲ καὶ τἆλλα φυτὰ πάντα ποιήσειν φαίη.

ΘΕΑΙ. Τίνα δὴ λέγων τὴν ποίησιν; οὐ γὰρ δὴ γεωργόν γε ἐρεῖς τινά· καὶ γὰρ ζώων αὐτὸν εἶπες 234 ποιητήν.

ΞΕ. Φημί, καὶ πρός γε θαλάττης καὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ καὶ θεῶν καὶ τῶν ἄλλων ξυμπάντων. καὶ τοίνυν καὶ ταχὺ ποιήσας αὐτῶν ἕκαστα πάνυ σμικροῦ νομίσματος ἀποδίδοται.

P. 234. *καὶ γὰρ ζώων αὐτὸν εἶπες*] V. ἐρεῖς. τινὰ γὰρ δὴ καὶ ζ. Aliter codices, quos secuti sumus. In Ven. *Π*. et Ξ. a. m. rec. scriptum καὶ γὰρ δὴ καὶ ζ.

καὶ γῆς] Desunt haec in codd. omnibus, excepto Ven. Ξ. et Flor. i.

mus ξυνάπαντα, quod reliqui libri tuentur omnes.

P. 234. *καὶ πρός γε θαλάττης*] *praeterque maris et terrae* etc. *effectorem dico*. Sic καὶ πρός vel καὶ πρός γε Plato non raro dixit. v. ad Remp. I. p. 328. A. V. p. 466. E. Poetis illud maxime est frequentatum; v. Eurip. Heraclid. v. 641. Phoen. v. 619. Hippolyt. v. 897. Orest. v. 614. Helen. v. 968. Med. v. 704. Aeschyl. Prom. v. 73. Aristoph. Pac. v. 19. al. Verba καὶ γῆς desunt in plurimis optimisque codicibus. Fortasse illa eiecta a criticis sunt ob praecedentia illa: σὲ καὶ ἐμὲ — καὶ πρὸς ἡμῖν τὰ ἄλλα ζῶα καὶ δένδρα, ut in quibus terrae significatio iam inesse videretur. Verum in oratoria hac enumeratione terrae mentio, etsi per se non est necessaria, tamen ad rem ipsam aptissima videri debet. Quamobrem καὶ γῆς cum Ven. Ξ. et Flor. i. retinuimus.

καὶ τοίνυν ταχὺ ποιήσας — ἀποδίδοται] Liberius utitur orationis rectae et non aliunde suspensae forma; in quo nemo erit qui gratam quandam familiaris colloquii imitationem agnoscat. Mox ad τὴν τοῦ λέγοντος ex sequentibus repeten-

ΘΕΑΙ. Παιδιὰν λέγεις τινά.

ΞΕ. Τί δέ; τὴν τοῦ λέγοντος ὅτι πάντα οἶδε καὶ ταῦτα ἕτερον ἂν διδάξειεν ὀλίγου καὶ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, μῶν οὐ παιδιὰν νομιστέον;

ΘΕΑΙ. Πάντως που.

B ΞΕ. Παιδιᾶς δὲ ἔχεις ἤ τι τεχνικώτερον ἢ καὶ χαριέστερον εἶδος ἢ τὸ μιμητικόν;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς· πάμπολυ γὰρ εἴρηκας εἶδος εἰς ἓν πάντα ξυλλαβὼν καὶ σχεδὸν ποικιλώτατον.

Cap. XXII. ΞΕ. Οὐκοῦν τόν γ' ὑπισχνούμενον δυνατὸν εἶναι μιᾷ τέχνῃ πάντα ποιεῖν γιγνώσκομέν που τοῦτον, ὅτι μιμήματα καὶ ὁμώνυμα τῶν ὄντων ἀπεργαζόμενος τῇ γραφικῇ τέχνῃ δυνατὸς ἔσται

B. ἤ τι τεχνικώτερον ἢ καὶ χαριέστ.] Sic Bodl. Vat. Ven. ΔΠΣ. Coisl. Vind. Par. BCEFH. Flor. b. Zitt. Editt. ante τι om. ἤ. Alterum ἤ, quod infertur ante καί, cum Ven. Ξ. eiecit Bekker.

γιγνώσκομέν που τοῦτον] Sic unus Par. H. cum Flor. b. corr. rectissime. Ceteri mss. cum editt. τοῦτο. Mox Stephan. de coniectura Cornarii νέων καὶ παίδων, non opus.

C. εἶναί τινα ἄλλην τοιαύτην τέχνην] ἄλλην τοιαύτην τ. Par. CH. Flor. c. et rec. Flor. a. c. Vulgo τοιαύτην aberat. Dein Ald. Bas. 1. ἧς οὐ δυνατὸν αὖ. Bas. 2. ἢ οὐ δυνατὸν αὖ, quod recepit Steph. suffragantibus codicibus. Sed Schleiermacher.,

dum statim παιδιάν. — ὀλίγου καὶ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, exiguo pretio ac temporis spatio.

B. ἤ τι τεχνικώτερον ἢ καὶ χαριέστερον] Prius ἤ, quod vulgo deerat, ex codicibus restituimus. Quo revocato nemo erit qui altero deleto cum Heindorfio scribere malit τεχνικώτερον καὶ χαριέστερον. Neque enim quisquam in repetita particula offendet. Dein πάμπολυ εἶδος est quod latissime patet, quod latum habet ambitum. Legg. VII. p. 823. A. πάμπολυ γάρ τι πρᾶγμά ἐστι. Infra p. 236. B. οὐκοῦν πάμπολυ — τοῦτό τὸ μέρος ἐστίν. Politic. p. 282. A. πολλῆς οὔσης τῆς κοσμητικῆς. Symp. p. 205. B. οἶσθ' ὅτι ποίησίς ἐστί τι πολύ. Tetigit hunc usum loquendi Schaefer. ad Long. 352. Hinc vocatur illud etiam ποικιλώτατον, h. e. quod specie sua et varietate maxime deludat, de quo voc. usu v. ad Symp. p. 182. B.

γιγνώσκομέν που τοῦτον, ὅτι —] Quod editt. et codd. plerique omnes habent τοῦτο, id ferri propterea non potest, quod nemo Graecus dicit γιγνώσκειν τινά τι. Nam alius certe generis sunt καταγνωσθῆναι et κατακριθῆναί τι, de quibus v. Lobeck. ad Aiac. p. 351. ed. 2. Itaque τοῦτον de Heusdii coniectura restituimus, confirmatum illud nunc duorum codicum

τοὺς ἀνοήτους τῶν νέων παίδων, πόῤῥωθεν τὰ γεγραμμένα ἐπιδεικνύς, λανθάνειν ὡς, ὅ τί περ ἂν βουληθῇ δρᾶν, τοῦτο ἱκανώτατος ὢν ἀποτελεῖν ἔργῳ. C

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Τί δὲ δή; περὶ τοὺς λόγους ἆρ' οὐ προσδοκῶμεν εἶναί τινα ἄλλην τοιαύτην τέχνην; ἢ οὐ δυνατὸν αὖ τυγχάνειν τοὺς νέους καὶ ἔτι πόῤῥω τῶν πραγμάτων τῆς ἀληθείας ἀφεστῶτας διὰ τῶν ὤτων τοῖς λόγοις γοητεύειν, δεικνύντας εἴδωλα λεγόμενα περὶ πάντων, ὥςτε ποιεῖν ἀληθῆ δοκεῖν λέγεσθαι καὶ τὸν λέγοντα δὴ σοφώτατον πάντων ἅπαντ' εἶναι; D

ΘΕΑΙ. Τί γὰρ οὐκ ἂν εἴη ἄλλη τις τοιαύτη τέχνη;

Heindorf. et Bekker. ἦ δυνατὸν αὖ, de coniectura. Verum id codd. non confirmant, praeterquam quod Ven. *Π*. habet ἦ et Coisl. δυνατόν. Par. F. in marg. οὐκ ἀδύνατον. Tenenda utique librorum scriptura cuius sensum infra declaravi. Sed pro τυγχάνειν reponendum τυγχάνει, et dein δεικνύντα. Pro τυγχάνειν Coisl. corr. λανθάνειν.

διὰ τῶν ὤτων] Ald. Bas. 1. 2. ὄντων, quod habent etiam Ven. *ΠΣ*. Vind. Par. E. Recte ὤτων Bodl. aliique plurimi. Veram lectionem de Cornarii coniectura restituit iam Stephanus.

τὸν λέγοντα δὴ] V. τὸν δὴ λέγοντα, quod libri habent paucissimi neque ii optimi.

D. ἄλλη τις τοιαύτη] τοιαύτη τις ἄλλη Ven. Ξ. Flor. i. cum ed. Bas. 2.

auctoritate. De pronomine οὗτος ita post participium cum articulo iunctum usurpato v. ad Charmid. p. 163. C. Attractionis autem vim rationemque Heusdius p. 51. plurimis exemplis illustravit, Politic. p. 270. C. 277. E. Menon. p. 77. D. Euthyd. p. 294. C. 295. D. 297. B. Amat. p. 134. C. Gorg. p. 449. E. Phaedon. p. 63. D. 95. B. Men. p. 91. A. De Rep. X. p. 598.

λανθάνειν ὡς — ἱκανώτατος ὢν ἀπ.] adolescentes fallere, quasi quidquid efficere velit, hoc maximam habeat facultatem revera perficiendi.

C. εἶναί τινα ἄλλην τέχνην] Sententia haec est: nonne expectare liceat etiam aliam quandam esse similem artem orationum? an fieri non potest, ut adolescentes et eos, qui longe adhuc a rerum veritate (veritatis cognitione) absint, per aures orationibus decipias, ostendens iis simulacra etc. Vereor tamen ne locus levi macula conspersus sit. Scribendum enim τυγχάνει et dein δεικνύντα, quod pertineat ad τινά in γοητεύειν infinitivo κατὰ σύνεσιν comprehensum. Nam numerum pluralem ita post infinitivum indefinite positum nusquam meminimus usurpari, numerum singularem frequentissi-

ΞΕ. Τοὺς πολλοὺς οὖν, ὦ Θεαίτητε, τῶν τότε
ἀκουόντων ἆρ' οὐκ ἀνάγκη, χρόνου τε ἐπελθόντος
αὐτοῖς ἱκανοῦ καὶ προϊούσης ἡλικίας, τοῖς τε οὖσι
προςπίπτοντας ἐγγύθεν καὶ διὰ παθημάτων ἀναγκα-
ζομένους ἐναργῶς ἐφάπτεσθαι τῶν ὄντων μεταβάλ-
λειν τὰς τότε γενομένας δόξας, ὥςτε σμικρὰ μὲν φαί-
νεσθαι τὰ μεγάλα, χαλεπὰ δὲ τὰ ῥᾴδια, καὶ πάντα
E πάντῃ ἀνατετράφθαι τὰ ἐν τοῖς λόγοις φαντάσματα
ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς πράξεσιν ἔργων παραγενομένων;

ΘΕΑΙ. Ὡς γοῦν ἐμοὶ τηλικῷδε ὄντι κρῖναι. οἶμαι δὲ καὶ ἐμὲ τῶν ἔτι πόῤῥωθεν ἀφεστηκότων εἶναι.

ΞΕ. Τοιγαροῦν ἡμεῖς σε οἵδε πάντες πειρασόμε-

Τοὺς πολλοὺς οὖν] V. *γοῦν*, quod correctum e Bodl. Vat. Ven. *Π*. Coisl. Flor. i. Dein *ὦ* om. Vat. Ven. *Π*.

E. *πειρώμεθα ὡς ἐγγύτατα*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Coisl. Flor. i. Vulgo *ὡς ἐγγυτάτω*.

P. 235. *ἢ διστάζομεν ἔτι*] *ἢ* in Ald. Bas. 1. 2. omissum Cornarii iussu restituit Stephanus, addicentibus codicibus omnibus.

me. De *τυγχάνει δυνατόν* sine *ὄν* dicto v. ad Apol. p. 38. A. Phaedon. p. 62. A. Remp. II. 369. B.

D. *τοῖς δὲ οὖσι προςπ.*] ubi ad res ipsas (*τὰ ὄντα* nunc opponuntur *τοῖς εἰδώλοις*) cominus accesserunt et affectionibus coguntur easdem perspicue attingere. In his pro *τῶν ὄντων* poterat dici *αὐτῶν*; sed perspicuitatis causa ipsum nomen iteratur.

E. *Ὡς γοῦν ἐμοὶ τηλικῷδε ὄντι κρῖναι*] Formula *ὡς ἐμοὶ τ.* est meo utpote iunioris iudicio. v. Erfurdt. ad Sophocl. Antigon. v. 1146. Heindorf. ad h. l. Ast. ad Legg. p. 479. Matthiae Gramm. Ampl. §. 388. Accessit vero ad dativum nominis infinitivus verbi veluti extrinsecus, quem cave cum Heindorfio existimes ex *τηλικῷδε* pendere. Imo additus ille est per epexegesin quandam et per confusionem duarum loquendi rationum. Nam quum etiam dici posset *ὡς ἐμὲ κρῖναι*, post *ὡς ἐμοὶ τηλικῷδε ὄντι* ex abundanti adiungitur *κρῖναι*, quod et ipsum ex *ὡς* pendere existimandum est.

Τοιγαροῦν ἡμεῖς σε οἵδε πάντες—] Itaque nos, qui hic adsumus (*οἵδε*), omnes te conabimur et nunc cummaxime conemur quam proxime sine istis affectionibus eo adducere. Plana haec et perspicua sententia non intelligimus cur Schleiermacherum adeo offenderit, ut legendum coniecerit: *οἱ ἤδη παρόντες* sc. *τοῖς πράγμασι*, quod oppositum esset praecedenti *τῶν ἔτι πόῤῥωθεν ἀφεστηκότων*. Enimvero *ἡμεῖς* hospes Eleaticus cum gravitate quadam sic dicit, ut intelligat aetate maiores ideoque adolescentulo sapientiores, se ipsum, Socratem, Theodorum. Quod certe longe urba-

θα καὶ νῦν πειρώμεθα ὡς ἐγγύτατα ἄνευ τῶν πα-
θημάτων προσάγειν. περὶ δ' οὖν τοῦ σοφιστοῦ τόδε
μοι λέγε· πότερον ἤδη τοῦτο σαφές, ὅτι τῶν γοήτων 235
ἔστι τις, μιμητὴς ὢν τῶν ὄντων, ἢ διστάζομεν ἔτι,
μὴ περὶ ὅσωνπερ ἀντιλέγειν δοκεῖ δυνατὸς εἶναι, περὶ
τοσούτων καὶ τὰς ἐπιστήμας ἀληθῶς ἔχων τυγχάνει;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς ἄν, ὦ ξένε; ἀλλὰ σχεδὸν ἤδη σαφὲς ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅτι τῶν τῆς παιδιᾶς μετεχόντων ἐστί τις [μερῶν.]

ΞΕ. Εἰς γόητα μὲν δὴ καὶ μιμητὴν ἄρα θετέον αὐτόν τινα.

ἔχων τυγχάνει] V. *τυγχάνοι*, quod Heindorfius in *τυγχάνῃ* mutabat. Recte Bodl. Ven. *ΔΠ*. Coisl. B C F H. et a. pr. m. Vat. Par. E. *τυγχάνει*. Nam *μή* est num.

τῶν τῆς παιδιᾶς μ.] V. *παιδείας*. Receptam lectionem debemus Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. i. et corr. Par. E. Dein Flor. i. *μετεχόντων ἐστί τις μερῶν εἰς. γόητα κ. τ. λ.* v. infra commentar.

θετέον αὐτόν τινα] *αὐτὸν* om. Bodl. Vat. Ven. *Π*.

nius et modestius est quam quod Schleiermacherus tanquam magis Platonicum scilicet commendavit.

P. 235. *Καὶ πῶς ἄν; ὦ ξένε*] Int. *ἔτι διστάζομεν*. Eodem modo Theaet. p. 185. C. De Rep. I. p. 353. C. Sic et *πῶς γὰρ ἄν* elliptice ponitur infra p. 237. C. Euthyd. p. 284. A. Parm. p. 149. E. Legg. p. 696. C. et alibi saepe. Deinde *μερῶν* Heusdio et Schleiermachero aliunde irrepsisse videtur. Heindorfius vero *μέρος* restituendum censet, idque multo est probabilius. Nam qui factum sit, ut *μερῶν* infarciretur, vix quisquam dixerit; cur *μέρος* in *μερῶν* depravatum sit, causa in promtu est. Reposuerunt enim genitivum, qui in hac constructione, *μετέχειν μέρος τινός*, haererent. Sed probam eam esse neque Graecorum loquendi consuetudini contrariam praeter Heindorfium ad h. l. docuerunt Schaefer. ad Lamb. Bos. p. 279. Wellauer. ad Aeschyl. Choeph. v. 286. Schneider. ad Remp. V. I. p. 248. Bernhardy Synt. p. 150. Nolui tamen librorum scripturam mutare, ideoque vocem tanquam suspectam notavi. Quam cautionem etiam minus improbabunt, qui etiam *ἀνδρῶν* refingi posse meminerint.

Εἰς γόητα μὲν δὴ — θετέον αὐτόν τινα] H. e. praestigiator et imitator aliquis existimandus est. Tim. p. 57. E. *εἰς ἀνωμαλότητα τιθῶμεν*. Ibid. p. 40. A. *τίθησί τε εἰς τὴν τοῦ κρατίστου φρόνησιν*. Ibid. p. 38. D. *σελήνην μὲν (ἔθηκεν ὁ θεός) εἰς τὸν περὶ γῆν πρῶτον (δρόμον.)* Legg. IX. p. 867. B. *βέλτιστον μὴν καὶ ἀληθέστατον εἰς εἰκόνα μὲν ἄμφω θεῖναι*. Politic. p. 281. C. *εἰς τὴν καλλίστην καὶ μεγίστην πασῶν (τεχνῶν) τιθῶμεν*. Haec eo valebunt, opinor, ut scripturam loci incorruptam ac sinceram existimemus.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ θετέον;

Cap. XXIII. *ΞΕ.* Ἄγε δή, νῦν ἡμέτερον ἔργον
B ἤδη τὸν θῆρα μηκέτ' ἀνεῖναι· σχεδὸν γὰρ αὐτὸν περιειλήφαμεν ἐν ἀμφιβληστρικῷ τινὶ τῶν ἐν τοῖς λόγοις περὶ τὰ τοιαῦτα ὀργάνων, ὥςτε οὐκέτ' ἐκφεύξεται τόδε γε.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Τὸ μὴ οὐ τοῦ γένους εἶναι τοῦ τῶν θαυματοποιῶν τις εἷς.

ΘΕΑΙ. Κἀμοὶ τοῦτό γε οὕτω περὶ αὐτοῦ ξυνδοκεῖ.

ΞΕ. Δέδοκται τοίνυν ὅ τι τάχιστα διαιρεῖν τὴν εἰδωλοποιικὴν τέχνην, καὶ καταβάντας εἰς αὐτήν, ἐὰν μὲν ἡμᾶς εὐθὺς ὁ σοφιστὴς ὑπομείνῃ, συλλαβεῖν αὐτὸν κατὰ τὰ ἐπεσταλμένα ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ λόγου,
C κἀκείνῳ παραδόντας ἀποφῆναι τὴν ἄγραν· ἐὰν δ'

νῦν ἡμέτερον ἔργον] V. νῦν γάρ. quod solus Ven. Σ. tuetur. Mox Ven. Σ. Par. B. alii οὐκ ἐκφεύξεται.

B. *Τὸ ποῖον;*] τὸ om. Bodl.. et, Bastio quidem teste, etiam Vat. ac Ven. Π. Sed recte se habet τὸ ποῖον; de cuius usu v. Hermann. ad Viger. p. 705.

Τὸ μὴ οὐ τοῦ γένους —] Pro οὐ, quod codd. fere omnes

B. *σχεδὸν γὰρ αὐτὸν περιειλήφαμεν —*] Metaphora, ut saepe, a venatione repetita. De Rep. I. 432. B. νῦν δὴ ἡμᾶς δεῖ ὥςπερ κυνηγέτας τινὰς θάμνον κύκλῳ περιΐστασθαι προςέχοντας τὸν νοῦν, μή πῃ διαφύγῃ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἀφανισθεῖσα ἄδηλος γένηται. Politic. p. 258. E. 284. B. 301. E. Lachet. p. 194. B. al. Paullo ante τὸν θῆρα est nostrum, das Ungethüm, sicuti Reip. VIII. p. 559. E.

καὶ καταβάντας εἰς αὐτήν, ἐὰν μὲν ἡμᾶς —] si sophista statim ab initio subsistat et impetum nostrum sustineat. Theaet. p. 177. B. ἂν ἐθελήσωσιν ἀνδρικῶς — ὑπομεῖναι καὶ μὴ ἀνάνδρως φεύγειν. Reip. I. p. 344. D. οὐ μὴν εἴασάν γε αὐτὸν οἱ παρόντες, ἀλλ' ἠνάγκασαν ὑπομεῖναι. De proximis dubitat Heindorfius an scriptor certum aliquem morem apud Persas Lacedaemoniosve usitatum respexerit. Cogitavit philosophus de nobili illa Persarum σαγηνείᾳ, quam ipse depinxit Menex. p. 240. BC. et Legg. III. p. 698. D. descripsit item Herodot. III. 149. ubi v. Valcken. Ex quibus locis etiam perspicuum fit, quid sit κατὰ τὰ ἐπεσταλμένα ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ λόγου: intelligitur enim mandatum regium, quo milites Persarum omnes captivos reddere et neminem aufugere pati iubebantur; perspicuum item est, quid sit ἀποφῆναι τὴν ἄγραν; nam Menexen. l. c. συνάψαντες τὰς χεῖρας διῆλθον ἅπασαν τὴν χώραν, ἵν' ἔχοιεν τῷ βασιλεῖ εἰπεῖν, ὅτι οὐδεὶς σφᾶς ἀποπεφευγὼς εἴη.

ἄρα κατὰ μέρη τῆς μιμητικῆς δύηταί πῃ, ξυνακολουθεῖν αὐτῷ διαιροῦντας ἀεὶ τὴν ὑποδεχομένην αὐτὸν μοῖραν, ἕως περ ἂν ληφθῇ. πάντως οὔτε οὗτος οὔτε ἄλλο γένος οὐδὲν μή ποτε ἐκφυγὸν ἐπεύξηται τὴν τῶν οὕτω δυναμένων μετιέναι καθ' ἕκαστά τε καὶ ἐπὶ πάντα μέθοδον.

ΘΕΑΙ. *Λέγεις εὖ, καὶ ταῦτα ταύτῃ ποιητέον.*

ΞΕ. *Κατὰ δὴ τὸν παρεληλυθότα τρόπον τῆς διαιρέσεως ἔγωγέ μοι καὶ νῦν φαίνομαι δύο καθορᾶν* D *εἴδη τῆς μιμητικῆς· τὴν δὲ ζητουμένην ἰδέαν, ἐν ὁποτέρῳ ποθ' ἡμῖν οὖσα τυγχάνει, καταμαθεῖν οὐδέπω μοι δοκῶ νῦν δυνατὸς εἶναι.*

ΘΕΑΙ. *Σὺ δ' ἀλλ' εἰπὲ πρῶτον καὶ δίελε ἡμῖν, τίνε τὼ δύο λέγεις.*

ΞΕ. *Μίαν μὲν τὴν εἰκαστικὴν ὁρῶν ἐν αὐτῇ τέ-*

cum Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. i. tuentur, vulgo scribebatur *ἐκ*.
Δέδοκται τοίνυν] Bodl. Vat. Ven. *Π*. alii non pauci, *δέδεικται*. Mox *εἰδωλοποιικὴν* Bodl. Vat. Ven. *ΔΠ*. Coisl. Vat. BCH. Flor. a. b. c. i. Vulgo *εἰδωλοποιητικήν*. Videlicet illa forma ducta est ex *εἰδωλοποιός*, haec ex *εἰδωλοποιέω*. v. ad p. 225. A. ann. crit. conf. p. 236. C.

C. *ἐὰν δ' ἄρα κατὰ μέρη τῆς μιμητικῆς* —] sin autem forte per partes imitandi artis singulas sese absconderit, placet eum persequi, dum dividamus semper quaecunque eum pars susceperit, usque dum captus fuerit. Deinde quod verba, quibus superiora confirmantur, addito *πάντως* sine coniunctione subiiciuntur, non ita rarum esse hunc loquendi usum docebunt quae ad Symp. p. 173. B. Tim. p. 26. E. Theaet. p. 143. A. Remp. VI. p. 504. E. collegimus; demonstrabunt item quae congesserunt Heindorf. ad Theaetet. l. c. et Astius ad Legg. p. 10. — *οὔ μή ποτε ἐπεύξηται*, non unquam gloriabitur se effugisse eorum investigationem (nam *μέθοδος* dicitur ut *μετιέναι*), qui ita et per singula et ad universa persequi possunt. Verbum *ἐπεύχεσθαι* cum participio iunctum illustravit ad h. l. Heindorfius. Idem vir doctus istius *σὺ δ' ἀλλά*, quo mox utitur scriptor, bene multa exempla dedit.

D. *Μίαν μὲν τὴν εἰκαστικὴν ὁρῶν*] Vulgo *ὁρῶ* scribebatur invitis codicibus plerisque omnibus. Enimvero qui indicativum in participii locum suffecerunt, non videntur intellexisse post *Μίαν μέν* ex praegressis intelligendum relinqui *λέγω*, quocum *ὁρῶν*, participium cohaeret.

χνην. ἔστι δ' αὕτη μάλιστα, ὁπόταν κατὰ τὰς τοῦ παραδείγματος συμμετρίας τις ἐν μήκει καὶ πλάτει καὶ βάθει, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι χρώματα ἀποδιδοὺς
E τὰ προσήκοντα ἑκάστοις, τὴν τοῦ μιμήματος γένεσιν ἀπεργάζηται.

ΘΕΑΙ. Τί δ'; οὐ πάντες οἱ μιμούμενοί τι τοῦτ' ἐπιχειροῦσι δρᾶν;

ΞΕ. Οὔκουν ὅσοι γε τῶν μεγάλων πού τι πλάττουσιν ἔργων ἢ γράφουσιν. εἰ γὰρ ἀποδιδοῖεν τὴν τῶν καλῶν ἀληθινὴν συμμετρίαν, οἶσθ' ὅτι σμικρό-
236 τερα μὲν τοῦ δέοντος τὰ ἄνω, μείζω δὲ τὰ κάτω φαίνοιτ' ἂν διὰ τὸ τὰ μὲν πόῤῥωθεν, τὰ δ' ἐγγύθεν ὑφ' ἡμῶν ὁρᾶσθαι.

D. *ὁρῶν ἐν αὐτῇ τέχνην*] V. *ὁρῶ*. Participium tenent Bodl. Vat. Ven. *ΛΠΣ*. Vind. Par. BCEFH. Flor. a. b. c. Zitt. et pr. m. Coisl.

ἐν μήκει καὶ πλάτει] Sic optimi et plurimi codd. mss. Vett. editt. *ἐν βάθει καὶ πλάτει*. Mox *ἑκάσταις* Bodl. Vat. Ven. *Π*.

P. 236. *Πάνυ μὲν οὖν*] Desunt haec in Bodl. Vat. Ven. *Π*. In Flor. i. legitur: *δοκεῖ μοι, πάνυ μὲν οὖν*. In proximis Heindorf. scribendum censet *οἱ δημιουργοὶ οἱ νῦν*, repetito articulo. Sed *νῦν* referendum ad verbum est.

Τὸ μὲν ἄρα ἕτερον οὐ δίκαιον, εἰκός γε ὄν,] Pro οὐ

Ἔστι δ' αὕτη μάλιστα —] Duas distinguit artis imitandi partes, quarum alteram appellat *εἰκαστικήν*, alteram *φανταστικήν*. Et illam quidem eam esse vult, quae exemplaris alicuius imaginem fideliter ad ipsam veritatem exprimat, ita ut et mensurae proportiones et colores ei convenientes quam accuratissime ab artifice observentur. Quod apertum est in statuis et imaginibus tum fieri, quum, etiamsi magnitudo earum exemplaribus non respondeat, tamen omnes earum partes secundum certam aliquam proportionem ad ipsius naturae veritatem factae et elaboratae sunt. Ab hac autem arte *εἰκαστικῇ* distinguit *φανταστικήν*, quae non observet ipsius naturae rationes, sed versetur liberius, ita ut imagines visui accommodatas exhibeat, secundum artem opticam. Quorsum maxime refert maiora opera artis pingendi pariter atque fingendi; quippe quae fere ita comparata esse soleant, ut ex opportuno loco spectantibus pulcra videri possint, sicuti fit in scenographia (der perspectivischen Malerei). De arte veterum lineari eaque optica, quam vocant, disputavit Böttigerus in libro: Aldobrandinische Hochzeit p. 20. et Archaeolog. Picturae p. 310. Schneider. ad Eclogg. Physicc. p. 264 sqq. Male hunc locum intellexerunt Winkelmannus Opp. ed. Meyer et Schulze T. IV. p. 75. et Petersen. Introduct. in Archaeolog. p. 262 sq. ne recentiores quos-

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἆρ' οὖν οὐ χαίρειν τὸ ἀληθὲς ἐάσαντες οἱ δημιουργοὶ νῦν οὐ τὰς οὔσας συμμετρίας, ἀλλὰ τὰς δοξούσας εἶναι καλὰς τοῖς εἰδώλοις ἐναπεργάζονται;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Τὸ μὲν ἄρα ἕτερον οὐ δίκαιον, εἰκός γε ὄν, εἰκόνα καλεῖν;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ τῆς γε μιμητικῆς τὸ ἐπὶ τούτῳ μέρος κλητέον ὅπερ εἴπομεν ἐν τῷ πρόσθεν, εἰκαστικήν; B

ΘΕΑΙ. Κλητέον.

ΞΕ. Τί δέ; τὸ φαινόμενον μὲν διὰ τὴν ἐκ καλοῦ θέαν ἐοικέναι τῷ καλῷ, δύναμιν δὲ εἴ τις λά-

vett. editt. οὐδέ, quod solus Ven. Ξ. tenet. Dein ἐοικός Par. B. et corr. F. Post καλεῖν vulgo adduntur haec: ΘΕ. παντάπασί γε. ΞΕ. ἆρ' οὖν τὸ μὲν ἕτερον δίκαιον εἰκαστικὸν καλεῖν. ΘΕ. ναί. κ. τ. λ. Quae Heindorfius recte censuit nata esse ex διττογραφίᾳ. Desunt haec verba in Bodl. Vat. Coisl. Vind. Par. EH. et pr. Vat. Ven. Π. aliis.

B. διὰ τὴν ἐκ καλοῦ θέαν] Ante ἐκ vulgo οὐκ interpositum erat, quod recte omittunt Coisl. Ven. Σ. Vind. Delendum illud vidit Schleierm. et Heindorf.

dam nominem, quorum nomina honoris caussa tacere satius est.

P. 236. οὐ τὰς οὔσας συμμετρίας —] non illas proportiones, *quae veritati rerum conveniant*, sed eas, quae *visurae sint* contemplantibus pulcrae, imaginibus suis tribuunt. Locus rursus non intellectus est ab aestheticis nostris, inter quos fuerunt qui οὖσαι et δοξοῦσαι inter se sic opponi somniarent, ut alibi ἡ δόξα et τὸ ὄντως ὄν. Quod manifestum est nec loci sententiae convenire, nec cum verborum ratione ullo modo concordare. Nempe multi belluli, qui ingeniosi videri hodie volunt, grammaticam artem magno cum supercilio contemnunt tanquam levem et nugatoriam, huius contemtus sui ipsi imprudentes poenas daturi gravissimas.

B. διὰ τὴν ἐκ καλοῦ θέαν —] Quod vett. editt. ante ἐκ καλοῦ inserunt οὐκ, id nunc quum testatum videamus in Coisl. Ven. Σ. et Vindob. omissum esse, non dubitavimus funditus delere. Manifestum est enim, id quod primus vidit Schleiermacherus, natum illud esse ex proximo ἐκ. Est autem ἐκ καλοῦ ex loco opportuno, von dem gehörigen Standpunkte aus. Cuius tamen loquendi rationis alia vellem exempla suppeterent. Nam quod Heindorfius comparat Aristoph. Thesmoph. v. 293. ποῦ καθίζω ἐν καλῷ, τῶν ῥητόρων ἵν' ἐξακούσω; ibi ἐν καλῷ significat opportune. Sed usus scriptor

βοι τὰ τηλικαῦτα ἱκανῶς ὁρᾶν, μηδὲ ἐοικὸς ᾧ φησὶν ἐοικέναι, τί καλοῦμεν; ἆρ' οὐκ, ἐπείπερ φαίνεται μέν, ἔοικε δὲ οὔ, φάντασμα;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Οὐκοῦν πάμπολυ καὶ κατὰ τὴν ζωγραφίαν
C τοῦτο τὸ μέρος ἐστὶ καὶ κατὰ ξύμπασαν μιμητικήν;

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

ΞΕ. Τὴν δὴ φάντασμα ἀλλ' οὐκ εἰκόνα ἀπεργαζομένην τέχνην ἆρ' οὐ φανταστικὴν ὀρθότατ' ἂν προσαγορεύοιμεν;

ΘΕΑΙ. Πολύ γε.

ΞΕ. Τούτω τοίνυν τὼ δύο ἔλεγον εἴδη τῆς εἰδωλοποιικῆς, εἰκαστικὴν καὶ φανταστικήν.

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

ΞΕ. Ὃ δέ γε καὶ τότ' ἠμφεγνόουν, ἐν ποτέρᾳ

ἐπείπερ φαίνεται μέν; ἔοικε δὲ οὔ] Post μέν addunt ἐοικέναι Flor. i. Zitt., omisso tamen sequenti ἔοικε. v. commentar.

C. κατὰ ξύμπασαν μιμ.] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. i. Zitt. Vulgo κατὰ τὴν ξύμπ. μ. Dein rursus optimi libri atque plurimi εἰδωλοποιικῆς pro v. εἰδωλοποιητικῆς. v. p. 235. B.

τότ' ἠμφεγνόουν] Sic optimi pro vulg. ἠμφιγνόουν. De duplici verbi augmento te satis edocebunt A. Matthiae et Phil. Butt-

hac dictione videtur esse ludens verbis ἐκ καλοῦ τῷ καλῷ — τὰ τηλικαῦτα, grandiora istiusmodi artis opera, quae antea dixerat plerumque comparata esse ad speciem pulcritudinis.

ἐπείπερ φαίνεται μέν, ἔοικε δὲ οὔ,] Post φαίνεται quod in uno alterove codice additur ἐοικέναι, id, quum sponte intelligi possit, nunc consulto omissum esse censemus, quo magis appareat, cur talis res φάντασμα appelletur. Deinde, πάμπολυ τοῦτο τὸ μέρος ἐστί, rursus est admodum magnum haec pars ambitum habet; de quo loquendi genere diximus ad p. 234. B.

D. ἤ σε οἷον ῥύμη τις —] an te tanquam impetus quidam ab ipsa oratione profectus, quum rei assuefactus esses (h. e. affirmando assuetum) abripuit ad celerem istam assensionem? Recte Heindorfius ὑπὸ τοῦ λόγου censet pertinere ad ῥύμη. Sic δίνη τις ὑπὸ οὐρανοῦ Phaedon. p. 99. B. ubi v. ann. Reip. III. p. 390. C. Ἄρεός τε καὶ Ἀφροδίτης ὑπὸ Ἡφαίστου δεσμόν. Terent. Andr. I. 1, 129. iniuria ab illo. — Hesychius, Ῥυμή, ὁρμή.

Πῶς καὶ πρὸς τί ταῦτα εἴρηκας;] Libri omnes excepto uno Flor. i. καὶ πρὸς ὅ τι, τ. Sed etsi bene meminimus interrogativa non raro cum relativis consociari, de qua re v. ann. ad Criton. p. 48. Charmid. p. 160. D. Alcibiad. I. p. 114. A., tamen

τὸν σοφιστὴν θετέον, οὐδὲ νῦν πω δύναμαι θεάσασθαι σαφῶς, ἀλλ' ὄντως θαυμαστὸς ἀνὴρ καὶ κατι- D
δεῖν παγχάλεπος, ἐπεὶ καὶ νῦν μάλα εὖ καὶ κομψῶς εἰς ἄπορον εἶδος διερευνήσασθαι καταπέφευγεν.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΞΕ. Ἆρ' οὖν αὐτὸ γιγνώσκων σύμφῃς, ἤ σε οἷον ῥύμη τις ὑπὸ τοῦ λόγου συνειθισμένον συνεπεσπάσατο πρὸς τὸ ταχὺ ξυμφῆσαι;

ΘΕΑΙ. Πῶς καὶ πρὸς τί τοῦτο εἴρηκας;

Cap. XXIV. ΞΕ. Ὄντως, ὦ μακάριε, ἐσμὲν ἐν παντάπασι χαλεπῇ σκέψει. τὸ γὰρ φαίνεσθαι τοῦτο E
καὶ τὸ δοκεῖν, εἶναι δὲ μή, καὶ τὸ λέγειν μὲν ἄττα, ἀληθῆ δὲ μή, πάντα ταῦτά ἐστι μεστὰ ἀπορίας ἀεὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ καὶ νῦν. ὅπως γὰρ εἰπόντα χρὴ ψευδῆ λέγειν ἢ δοξάζειν ὄντως εἶναι, καὶ τοῦτο

mannus. Dein ἐν om. Bodl. Vat. Ven. *Π Σ*. Vind. Coisl. Par. B C E F H. Flor. b, c, i male.

D. θαυμασιὸς ἀνήρ] V. ἀνήρ. Correxit Bekkerus.

συνεπεσπάσατο] νῦν ἐπεσπάσατο Bodl. Vat. Ven. *Π*. quod redolet Grammaticorum sapientiam. Dein e Flor. i. reposui καὶ πρὸς τί τ. Ceteri libri mss. et editi πρὸς ὅ τι τ.

E. μεστὰ ἀπορίας] μεστὰ om. Bodl. Vat. Ven. *Π*.

sicuti nemo quisquam dixerit πῶς ὅ τι τοῦτο λέγεις pro usitato illo πῶς τί τοῦτο λέγεις, ita nec πῶς καὶ πρὸς ὅ τι τοῦτο λέγεις in usu fuisse existimamus. Certe quidem frequentissime usurpatae formulae mirum est quod nusquam alibi haec varietas deprehenditur.

E. ἀεὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ καὶ νῦν] nunc ut semper superiore tempore. Heindorfius post ἀεί inserendum τε iudicabat. Et sic certe infra p. 238. E. ἄρτι τε καὶ νῦν Phaedr. p. 254. A. ἀεί τε καὶ τότε. Phileb. p. 60. C. καὶ τότε καὶ νῦν. Gorg. p. 523. A. καὶ ἀεὶ καὶ νῦν ἔτι. al. Sed Phaedon. p. 58. B. ἦν δὴ ἀεὶ καὶ νῦν ἔτι — πέμπουσιν. Infra p. 239. B. ἀεὶ καὶ τὸ νῦν. Itaque invitis codicibus nihil novandum.

ὅπως γὰρ εἰπόντα χρὴ ψευδῆ λέγειν —] Contorta est haec ac difficilis verborum constructio, quam tamen Heindorfius recte expedivit hunc in modum: παντάπασι γὰρ χαλεπὸν (λέγειν), ὅπως εἰπόντα (τινά, quod inest in infinitivo aliunde pendente) ὄντως εἶναι ψευδῆ λέγειν ἢ δοξάζειν, καὶ τοῦτο φθεγξάμενον χρὴ μὴ ἐναντιολογίᾳ συνέχεσθαι; nam qui fieri possit, ut qui dicat revera licere falsa dicere et opinari, et id eloquatur, non repugnantia implicetur, id omnino difficile dictu est. Pro ἐναντιολογίᾳ, quod codicibus praestantissimis debetur, vett. editt. ἐν ἀντιλογίᾳ. Quod fortasse ideo cor-

φθεγξάμενον ἐναντιολογίᾳ μὴ συνέχεσθαι, παντάπα-
237 σιν, ὦ Θεαίτητε, χαλεπόν.

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΞΕ. Τετόλμηκεν ὁ λόγος οὗτος ὑποθέσθαι τὸ μὴ ὂν εἶναι· ψεῦδος γὰρ οὐκ ἂν ἄλλως ἐγίγνετο ὄν. Παρμενίδης δὲ ὁ μέγας, ὦ παῖ, παισὶν ἡμῖν οὖσιν ἀρχόμενός τε καὶ διὰ τέλους τοῦτο ἀπεμαρτύρατο, πεζῇ τε ὧδε ἑκάστοτε λέγων καὶ μετὰ μέτρων· οὐ γὰρ μήποτε τοῦτ' οὐδαμῇ, φησίν, εἶναι μὴ ὄντα· ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήμενος εἶργε

ἐναντιολογίᾳ μὴ συνέχεσθαι] V. ἐν ἀντιλογίᾳ, quod mutatum e Bodl. Vat. Ven. ΞΠ. Coisl. Par. FH. Flor. a. c.

P. 237. *παισὶν ἡμῖν οὖσιν*] Pro ἡμῖν Bodl. Vat. Ven. ΛΠΣ. Vind. Coisl. Par. EFG. Flor. a. b. c. Zitt. μέν, quod rursus olet lucernam Grammaticorum.

ruptum, quia Plato hoc uno loco vocabulo usus est. Sed tuetur illud locus p. 268. B. ἀναγκάζοντα τὸν προςδιαλεγόμενον ἐναντιολογεῖν αὐτὸν αὑτῷ. Constructio eadem est p. 250. D. πάσῃ συνεσχόμεθα ἀπορίᾳ. Legg. IV. 714. A. ἀνηνύτῳ κακῷ ξυνεχομένην. Theaet. p. 479. A. 512. A. al. Synesius Laud. Calvit p. 80. A. ὁ βασιλεὺς ἀπορίᾳ συνείχετο. Alia congesserunt Baehrius ad Plutarch. Vit. Pyrrhi p. 185. et Krabinger. ad Synes. De Provident. p. 160. Quanquam nec usui loquendi adversatur συνέχεσθαι ἔν τινι κακῷ. v. ad Theaet. p. 165. B.

P. 237. *ὑποθέσθαι τὸ μὴ ὂν εἶναι κ. τ. λ.*] Negabant enim sophistae fieri posse, ut quis τὸ μὴ ὂν diceret; unde consequi volebant nec falsa loqui quemquam posse. Protagorae atque hominibus illo etiam antiquioribus hanc cavillationem Plato tribuit in Euthydemo p. 284. A sqq. Cratylo p. 385. B. 429. C. D. conf. Arist. Met. IV. p. 119. ed. Brand. Isocrat. Encom. Hel. p. 231 sqq. ed. Bekker. Hoc loco eam ad Parmenidem auctorem refert, quippe qui Non-ens nec dici nec cogitari posse docuerit. Idem dictum memorat Aristot. Metaph. XIII. 2. p. 294. ed. Brand. et Platonem ducem sequutus Simplicius Phys. f. 29. B. 31. A. 53. B. Versum Ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος εἶργε νόημα, quem Plato iterum affert infra p. 258. D. laudat etiam Simplicius Phys. p. 17. A. 152. A. et una cum aliis pluribus versibus Sextus Emp. adv. Mathem. VII. 8. Sed priora mirum est quod nemo quisquam citavit praeter unum solum Platonem hoc ipso loco. Quod ipsum nos admonere debet, ut ne versiculum aliquem Parmenideum hic expectemus, sicuti fecit Heindorfius, qui verba correxit sic: οὐ γὰρ μήποτε τοῦτο δαῇς, φησίν, εἶναι μὴ ἐόντα. Qualem versum si Sextus, Simplicius, alii, qui ipsum Parmenidis carmen adhuc oculis suis usurparunt, repperissent, procul dubio eum una cum ceteris commemorassent. Recte igitur Karsten De Parmenidis Reliquiis p. 130. codicum lectio-

νόημα. παρ' ἐκείνου τε οὖν μαρτυρεῖται, καὶ μάλιστά B
γε δὴ πάντων ὁ λόγος αὐτὸς ἂν δηλώσειε μέτρια βασανισθείς. τοῦτ' οὖν αὐτὸ πρῶτον θεασώμεθα, εἰ μή τί σοι διαφέρει.

ΘΕΑΙ. *Τὸ μὲν ἐμὸν ὅπῃ βούλει τίθεσο, τὸν δὲ λόγον, ᾗ βέλτιστα διέξεισι, σκοπῶν αὐτός τε ἴθι κἀμὲ κατὰ ταύτην τὴν ὁδὸν ἄγε.*

Cap. XXV. *ΞΕ.* *Ἀλλὰ χρὴ δρᾶν ταῦτα. καί μοι λέγε· τὸ μηδαμῶς ὂν τολμῶμέν που φθέγγεσθαι;*

ΘΕΑΙ. *Πῶς γὰρ οὔ;*

διζήμενος εἶργε νόημα] Sic libri omnes. Infra tamen p. 258. D. *διζήσιος*, quod habent Sextus adv. Mathem. VII. 3. Simplic. in Arist. Phys. p. 17. p. 71. conf. Brandis. Commentatt. Eleatic. I. p 106.

nem defendit sic, ut Parmenidem dicat a Platone induci etiam pedestri sermone utentem, quippe quem modo dixisset *πεζῇ τε καὶ κατὰ μέτρον* cum familiaribus disseruisse. Neque ipsius orationis forma ea est, quae fraudis suspicionem moveat. Nam recte profecto dixeris *οὐ μήποτε τοῦτο οὐδαμῇ, εἶναι μὴ ὄντα*, hoc sensu, haudquaquam ita est, ut sint *μὴ ὄντα*, s. haudquaquam id fieri potest, ut sint quae non sint. Quod enim reticetur *ἐστι*, id nobis quidem nullum iniicit scrupulum. Neque infinitivus *εἶναι* sine *τὸ* articulo positus offensioni est, quem ab ipso Platone sic in epexegesi usurpari solere ad Phaedon. p. 64. C. Criton. p. 45. E. et alios locos videmur docuisse. Huc accedit quod istud *οὔποτε οὐδαμῇ οὐδαμῶς* Parmenides saepe numero etiam in cognomine dialogo usurpat, ut ad ipsius morem dictum videatur.

B. *τὸν δὲ λόγον, ᾗ βέλτιστα διέξεισι* —] Ipse *ὁ λόγος* dicitur *διεξιέναι*. De Rep. VI. p. 503. A. *τοιαῦτ' ἄττα ἦν τὰ λεγόμενα παρεξιόντος καὶ παρακαλυπτομένου τοῦ λόγου*, quum *ὁ λόγος* de via declinaret. Ibid. p. 484. A. *διὰ μακροῦ τινος διεξελθόντος λόγου*, quum per ambages rem persequeretur. Sententia verborum igitur haec est: reputans, qua via disputatio optime processura s. rem optime persequutura sit, et ipse praei et me eadem duc via. Praeterea Heindorfius apte comparat Politic. p. 268. D. *καθ' ἑτέραν ὁδὸν πορευθῆναι*. Legg. IV. p. 707. D. *κατὰ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐρχόμεθα.*

τὸ μηδαμῶς ὂν τολμῶμέν που φθ.] Apparuit postremo sophistam esse speciosum veri philosophi imitatorem, qui fallaci sapientia fretus simulet se esse id, quod non est. Qua opportunitate usus Eleates, quid de natura *τοῦ μὴ ὄντος* statuendum sit, exquirere instituit. Orditur igitur ab hoc loco celebratissima illa de Ente et Nonente disputatio, qua refelluntur, qui Parmenidem secuti nihil quidquam non esse, omnia esse volebant. Quae ut recte intelliga-

ΞΕ. Μὴ τοίνυν ἔριδος ἕνεκα μηδὲ παιδιᾶς, ἀλλ'
C εἰ σπουδῇ δέοι συννοήσαντά τινα ἀποφήνασθαι τῶν
ἀκροατῶν, ποῖ χρὴ τοὔνομ' ἐπιφέρειν τοῦτο τὸ μὴ

B. ἀλλ' εἰ σπουδῇ δέοι] V. ἀλλ', ἂν σπουδῇ. Bodl. Vat. ἄλλης που δή. Recte Par. C.E. εἰ σπ.

C. συννοήσαντά τινα ἀποφήνασθαι] Bodl. ἀποκρίνασθαι, quod teste Bastio in Vat. et Ven. *Π.* a manu sec. demum invectum. Dein vett. editt. πῇ, quod ex optimis et plurimis codd. in ποῖ mutatum.

tur, diligenter observandum est, Platonem in ea explicanda versari sic, ut primum eorum, qui τὸ μὴ ὂν tollebant, sententiam exponat et quid inde consequi dicendum sit exquirat, quo clarius appareat, quantas ea habeat difficultates; deinde autem, quid contra Parmenidis de Ente opinionem disputari possit, sua ipsius ratione in medium allata doceat. Sed haec in universum. Nunc videamus de ea parte, quae proxime sequitur. Et hic quidem philosophus primum Parmenidis sententiam sic interpretatur, ut eum moneat necessario statuere debuisse, rebus quae sint non id posse attribui quod non sit; sive quidquid ad essentiam referatur, id totum ab Non-ente seiunctum esse atque alienum; praeterea eum censet etiam hoc statuere, Non-ens illud nec esse aut dici posse a l i q u i d, siquidem qui non aliquid cogitet aut loquatur, is nihil plane cogitare et loqui existimandus sit. Ex quo consequi vult, Non-ens ne dici quidem ullo modo aut enuntiari posse. His addit etiam alia. Nam qui Non-ens tollant, eos item docere ait et affirmare, aliam essentiam neutiquam in illud convenire, qualis Enti, sive ei quod est, utique conveniat; hoc est, Non-entis nulla omnino praedicata esse, siquidem eorum, quae sunt, nihil quidquam ei possit attribui. Ex quo efficitur, nec numerum in illud Non-ens convenire, quippe qui concessa tantum praedicatorum varietate in eo locum habiturus sit, ideoque mirum accidere, quod et numero unitatis N o n - e n s et numero multitudinis N o n - e n t i a dicere solemus. Quin ulterius etiam progreditur. Nam qui Non-ens tollant, eos mirifice secum ipsis pugnare arbitratur, siquidem disserant de eo, quod ipsi esse negent, quodque eam ipsam ob causam nec mente concipi nec nominari possit. Ita igitur apparere ait, Sophistam, quem putaverint, id, quod non sit, simulare, quippe adulterinum germanae philosophiae imitatorem, sese in eas abdidisse tenebras, quas discutere vel penetrare longe sit difficillimum. p. 237 — 239. C.

Μὴ τοίνυν ἔριδος ἕνεκα —] Soli Par. C. E. pro vulg. ἂν σπουδῇ scriptum habent εἰ σπουδῇ, quod non potest dubitari unice verum esse, quum libri optimi atque plurimi pro δέῃ exhibeant δέοι. Accedunt alia huius scripturae testimonia, quae ex lectionum varietate supra notata facile cognoscentur. Hic igitur res in vado est. Sed difficilius est iudicare de proximis. Nam ibi libri plerique: ἔχειν δοκοῦμεν ἂν εἰς τί κ. τ. λ. cum editt. omnibus. Semper tamen nobis molesta haec lectio visa est, praesertim quum verbi ἔχειν collocatio idonea ratione careat.

ον, τί δοκοῦμεν ἂν εἰς τί καὶ ἐπὶ ποῖον αὐτόν τε καταχρήσασθαι καὶ τῷ πυνθανομένῳ δεικνύναι;

ΘΕΑΙ. Χαλεπὸν ἤρου καὶ σχεδὸν εἰπεῖν οἵῳ γε ἐμοὶ παντάπασιν ἄπορον.

τί δοκοῦμεν ἄν] Editt. omnes: τοῦτο τὸ μὴ ὄν, ἔχειν δοκοῦμεν ἂν εἰς τί κ. τ. λ. Ven. *Π.* τοῦτο τὸ μὴ ὄν τι· ἔχειν δοκ. Bodl. Vat. τοῦτο τὸ μὴ ὄν τι δοκοῦμεν. Par. B. τοῦτο τὸ μὴ ὄν· ἔχειν δοκῶμεν ἄν. Vind. Ven. Σ. Coisl. al. τοῦτο τὸ μὴ ὂν ὅτι δοκοῦμεν. v. infra commentar.

Itaque gratum nobis et iucundum accidit, quod pro ἔχειν in multis codd. ὅτι, in tribus optimis, Bodl. Vat. et Ven. *Π.*, τι (sine accentu) repertum est. Atque hinc putamus veram prodiisse scripturam, nunc tandem a nobis in locum suum restitutam. Quae cur depravata sit, causa in promtu est. Insolens enim verborum constructio criticorum animos perturbavit, ut sollicite aliam et rectiorem scilicet circumspicerent lectionem. Sed mala crux eos agitavit, quum ἔχειν istud suum inculcarent. Quo nihil melius; omnia peiora facta. Iam quid rei sit, ita docere iuvat, ut primum verborum sententiam declaremus, deinde dicamus de eorundem constructione. Universi igitur loci sententia haec est: S i i g i t u r n o n c o n t e n t i o n i s a u t l u s u s g r a t i a s e d s e r i o a l i q u e m a u d i t o r u m o p o r t e a t r e p e r p e n s a d e c l a r a r e, q u o r s u m n o m e n i s t u d τὸ μὴ ὂν r e f e r r i d e b e a t; q u i d c e n s e m u s? c u i n a m r e i e t q u a l i d e s i g n a n d a e e u m p u t a m u s e t i p s u m i l l u d a d h i b i t u r u m e t q u a e r e n t i d e m o n s t r a t u r u m? Hic igitur sensus verborum est. Quo exposito facile apparebit, quid insolentiae insit in his: τί δοκοῦμεν εἰς τί καὶ ἐπὶ ποῖον κ. τ. λ.. Nimirum similis haec est constructio illi, qua optimi quique Latinitatis auctores usi sunt. Cicer. De Offic. II. 7. Q u i d e n i m c e n s e m u s s u p e r i o r e m i l l u m D i o n y s i u m q u o c r u c i a t u t i m o r i s a n g i s o l i t u m? ubi mireris H e u s i n g e r u m, B e i e r u m, alios, exempla rei cumulantes, nec tamen veram eius rationem perspicientes. Enimvero res ita se habet. Inchoata per interrogationem oratio per novam interrogationem continuatur; quamobrem nec distinctione singula membra divellenda sed in unum coarctanda sunt. Id quod vel hic locus luculentissime testatur, qui sicuti lucem suam ex illa constructione recuperat, ita vicissim obscurae et ignoratae constructionis quaenam ratio sit, optime declarat. Nam quis tandem verbis transpositis sic distinguere volet: τί δοκοῦμεν αὐτόν; εἰς τί καὶ ἐπὶ ποῖον ἂν αὐτὸν καταχρήσασθαι καὶ τῷ πυνθανομένῳ ἐπιδεικνύναι; At, dixerit quispiam, cede locos scriptorum Graecorum, in quibus eadem usurpatur constructio: adhuc enim nobis de unis Latinis narrasti. Dabo vero; neque enim longe arcessendi aut sollicite anquirendi sunt, quum ipsi eandem rationem iam exposuerimus ad Phaedrum p. 269. A. ubi lege quae scripsimus, siquidem nunc lectu digna videantur. Ad τῷ πυνθανομένῳ δεικνύναι int. καταχρήσασθαι αὐτῷ.

C. χαλεπὸν ἤρου] V. ad Symp. p. 175. B.

ΞΕ. Ἀλλ' οὖν τοῦτό γε δῆλον, ὅτι τῶν ὄντων ἐπί τι τὸ μὴ ὂν οὐκ οἰστέον.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ ἄν;

ΞΕ. Οὐκοῦν ἐπείπερ οὐκ ἐπὶ τὸ ὄν, οὐδ' ἐπὶ τὸ τὶ φέρων ὀρθῶς ἄν τις φέροι.

ΘΕΑΙ. Πῶς δή;

D ΞΕ. Καὶ τοῦθ' ἡμῖν πον φανερόν, ὡς καὶ τὸ τὶ τοῦτο ῥῆμα ἐπ' ὄντι λέγομεν ἑκάστοτε· μόνον γὰρ αὐτὸ λέγειν, ὥςπερ γυμνὸν καὶ ἀπηρημωμένον ἀπὸ τῶν ὄντων ἁπάντων, ἀδύνατον. ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατον.

ΞΕ. Ἆρα τῇδε σκοπῶν ξύμφῃς, ὡς ἀνάγκη τόν τι λέγοντα ἕν γέ τι λέγειν;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Ἑνὸς γὰρ δὴ τό γε τὶ φήσεις σημεῖον εἶναι, τὸ δὲ τινὲ δυοῖν, τὸ δὲ τινὲς πολλῶν.

ὅτι τῶν ὄντων ἐπί τι τὸ μὴ ὄν] Vett. editt. ὅτι τῶν τι ὄντων ἐπὶ τὸ μὴ ὂν οὐκ οἰστέον. Prius τι post τῶν omittunt Bodl. Vat. Ven. *ΛΠΣ*. Vind. Par. BCEFH. Flor. a. b. c. i. Alterum τι post ἐπί iam insertum teste Bekkero Par. CHBF. Ven. *Π*., quibus accedunt Flor. a. b. c. Vitium odoratus erat Heindorfius.

D. ὡς καὶ τὸ τὶ τοῦτο ῥῆμα] τὸ τὶ τοῦ ῥήματος Bodl. Vat. corrupte. Ven. Σ. Vind. τοῦτο τὸ ῥῆμα. ut coni. Heindorf. sed v. Commentar. Pro ἐπ' ὄντι, h. e. ἐπ' ὄντι τινί, vett. editt.

ὅτι τῶν ὄντων ἐπί τι τὸ μὴ ὂν οὐκ οἰστ.] Ad nihil eorum, quae sunt, Non-ens referri potest. Sunt enim haec sibi contraria. Ex quo ipso deinde colligitur, ne ad τὸ τὶ quidem τὸ μὴ ὂν referri licere, quippe quod sit inter τὰ ὄντα numerandum, siquidem praedicata omnia cum τὸ εἶναι consocientur.

D. Καὶ τοῦθ' ἡμῖν που φανερόν] Etiam hoc, opinor, nobis perspicuum est, referre nos semper istud τὶ ad aliquid quod est, ita ut ῥῆμα existat: solum enim illud dici quasi nudum et destitutum ab omnibus non potest. Nam *aliquid* dicitur semper de rebus quae sunt et certam aliquam habent qualitatem. Pro ῥῆμα Heindorfius volebat τὸ ῥῆμα. Quod etsi in aliquot codicibus legitur, tamen ab ipsa re alienum est. Nimirum ῥῆμα idem est quod ὡς ῥῆμα, h. e. ὥςτε ῥῆμα γενέσθαι. Hoc autem cur ita a philosopho statuatur, docebunt quae ad Cratyl. p. 399. A. et infra ad Sophist. p 262. A. de discrimine τοῦ ῥήματος et τοῦ ὀνόματος exposuimus. Quippe ῥῆμα non tantum subiectum, sed etiam praedicatum denotare solet. Itaque quum dicis μέγα τί, καλόν τι, habes sane id, quod ῥῆμα appellatur.

E. τὸ νῦν τοιοῦτον λε-

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Τὸν δὲ δὴ μή τι λέγοντα ἀναγκαιότατον, E ὡς ἔοικε, παντάπασι μηδὲν λέγειν.

ΘΕΑΙ. Ἀναγκαιότατον μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἆρ' οὖν οὐδὲ τοῦτο συγχωρητέον, τὸ τὸν τοιοῦτον λέγειν μέν [τι], λέγειν μέντοι μηδέν, ἀλλ' οὐδὲ λέγειν φατέον, ὅς γ' ἂν ἐπιχειρῇ μὴ ὂν φθέγγεσθαι;

ΘΕΑΙ. Τέλος γοῦν ἂν ἀπορίας ὁ λόγος ἔχοι.

Cap. XXVI. ΞΕ. Μήπω μέγ' εἴπῃς· ἔτι γάρ, 238 ὦ μακάριε, ἔστι, καὶ ταῦτά γε τῶν ἀποριῶν ἡ μεγίστη καὶ πρώτη. περὶ γὰρ αὐτὴν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν οὖσα τυγχάνει.

ΘΕΑΙ. Πῶς φῄς; λέγε καὶ μηδὲν ἀποκνήσῃς.

ΞΕ. Τῷ μὲν ὄντι που προςγένοιτ' ἄν τι τῶν ὄντων ἕτερον.

ἐπὶ ὄν τι, quod ex bonis codd. correctum.

E. λέγειν μέν [τι], λέγειν μ.] μὲν om. Bodl. Imo τι omittendum fuit. Etiam in Ven. *Π*. Bastio teste μὲν omissum est, et in Flor. i.

ὅς γ' ἂν ἐπιχειρῇ] γ' additum ex Bodl. Vat. Ven. *Π*.

ὁ λόγος ἔχοι] Sic optimi pro vulg. ἔχοι ὁ λόγος.

P. 238. ἔτι γάρ, ὦ μακάριε,] V. ἔστι. Recte ἔτι Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. BEF. Flor. i.

λέγειν μέν [τι], λέγειν μέντοι μηδέν] Illud τι cum Heindorfio et Schleiermachero censemus expungi oportere. Nam ὁ τοιοῦτος intelligitur ὁ μή τι λέγων. Is igitur quum nihil possit dicere, tum quia dicat, nihil dicere arguitur.

P. 238. Μήπω μέγ' εἴπῃς] Ne iam magna loquere, ne gloriare tanquam re feliciter peracta. Phaedon. p. 95. B. μὴ μέγα λέγε, μή τις ἡμῶν βασκανία περιτρέψῃ τὸν λόγον. ubi v. Wyttenbach. Deinde vulgo scribebatur ἔστι γάρ, ὦ μακάριε, ἔστι καὶ ταῦτά γε, quod vitiosum esse vel coeco patere debet. Recte pro priore ἔστι codd. aliquot ἔτι, quo revocato omnia recte se habent. Nam ad ἔτι γὰρ ἔστι ex antecedentibus repetendum ἀπορία, superest enim adhuc difficultas, quibus verbis dein cum vi subiunguntur haec: καὶ ταῦτά γε τῶν ἀποριῶν ἡ μεγίστη καὶ πρώτη. Quanquam istud γε habet offensionem non exiguam. Nam καὶ ταῦτα, et quidem, quum maxime frequentetur, tamen καὶ ταῦτά γε ab usu loquendi utique abhorret. Quamobrem vide an corrigendum sit κατὰ ταὐτά γε, quod Heindorfio quoque in mentem venit.

Τῷ μὲν ὄντι που — ἕτερον] Ei quod est adiungi potest aliud quid eorum, quae sunt, h. e. cum eo,

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Μὴ ὄντι δέ τι τῶν ὄντων ἆρά ποτε προςγίγνεσθαι φήσομεν δυνατὸν εἶναι;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΞΕ. Ἀριθμὸν δὴ τὸν ξύμπαντα τῶν ὄντων τίθεμεν.

B ΘΕΑΙ. Εἴπερ γε καὶ ἄλλο τι θετέον ὡς ὄν.

ΞΕ. Μὴ τοίνυν μηδ' ἐπιχειρῶμεν ἀριθμοῦ μήτε πλῆθος μήτε τὸ ἓν πρὸς τὸ μὴ ὂν προςφέρειν.

ΘΕΑΙ. Οὔκουν ἂν ὀρθῶς γε, ὡς ἔοικεν, ἐπιχειροῖμεν, ὥς φησιν ὁ λόγος.

ΞΕ. Πῶς οὖν ἂν ἢ διὰ τοῦ στόματος φθέγξαιτ' ἄν τις ἢ καὶ τῇ διανοίᾳ τὰ παράπαν λάβοι τὰ μὴ ὄντα ἢ τὸ μὴ ὂν χωρὶς ἀριθμοῦ;

ΘΕΑΙ. Λέγ' ὅπῃ.

ΞΕ. Μὴ ὄντα μὲν ἐπειδὰν λέγωμεν, ἆρ' οὐ πλῆ-

C θος ἐπιχειροῦμεν ἀριθμοῦ προςτιθέναι;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Μὴ ὂν δέ, ἆρ' οὐ τὸ ἓν αὖ;

ΘΕΑΙ. Σαφέστατά γε.

ΞΕ. Καὶ μὴν οὔτε δίκαιόν γε οὔτ' ὀρθόν φαμεν ὂν ἐπιχειρεῖν μὴ ὄντι προςαρμόττειν.

Μὴ ὄντι δέ τι τῶν ὄντων] Vett. editt. μὴ ὄντι δὲ τῶν ὄντων. Bodl. Vat. Ven. *Π.* μὴ ὂν δέ τι τῶν ὄντων. Recte Coisl. rec. μὴ ὄντι δέ τι τῶν ὄντων. Dein ποτε om. Bodl. Vat. Ven. *Π.* Alii voc. post τι, alii post προςγίγνεσθαι inferciunt.

B. *μήτε τὸ ἓν*] μήτε ἓν Bodl. Vat. Ven. *Π.*

Λέγ' ὅπῃ] V. λέγε ὅπῃ, quod ex codd. mutavi. Bodl. Vat. Ven. *Π.* λέγε πῇ, quod eodem perducit.

C. *ἐπιχειροῦμεν ἀριθμοῦ*] Sic optimi. Vett. editt. ἀριθμοῦ ἐπιχειροῦμεν.

quod est, plura ac diversa attributa coniungi possunt. Quod ipsum negat in τὸ μὴ ὂν convenire. Ex quo apparet vulgo male in proximis τι ante τῶν ὄντων deesse, quod ex codd. restitutum.

Ἀριθμὸν δή τινα — τίθεμεν] Nam ex eo, quod sunt varia atque multa rerum praedicata, numerus exoritur, qui deo et ipse est inter τὰ ὄντα.

C. *Μὴ ὂν δέ, ἆρ' οὐ —*] H. e. μὴ ὂν δὲ ὅταν λέγωμεν, numero unitatis utentes.

D. *Ἆρ' οὖν ἐψευσάμην — αὐτοῦ πέρι;*] Haec dicit suam retractans sententiam: significat enim videri sibi maiorem etiam rei difficultatem adhuc restare. Itaque ἆρα οὖν nunc est dubitantis. Quod miratur adolescentulus, ideoque addit: *Τί δέ; ἔτι μείζω — ἔχομεν;* In qui-

ΘΕΑΙ. Λέγεις ἀληθέστατα.

ΞΕ. Συννοεῖς οὖν, ὡς οὔτε φθέγξασθαι δυνατὸν ὀρθῶς οὔτ' εἰπεῖν οὔτε διανοηθῆναι τὸ μὴ ὂν αὐτὸ καθ' αὐτό, ἀλλ' ἔστιν ἀδιανόητόν τε καὶ ἄῤῥητον καὶ ἄφθεγκτον καὶ ἄλογον;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἆρ' οὖν ἐψευσάμην ἄρτι λέγων τὴν μεγί- D
στην ἀπορίαν ἐρεῖν αὐτοῦ πέρι;

ΘΕΑΙ. Τί δέ; ἔτι μείζω τινὰ λέγειν ἄλλην ἔχομεν;

ΞΕ. Τί δέ, ὦ θαυμάσιε; οὐκ ἐννοεῖς αὐτοῖς τοῖς λεχθεῖσιν, ὅτι καὶ τὸν ἐλέγχοντα εἰς ἀπορίαν καθίστησι τὸ μὴ ὂν οὕτως, ὥστε, ὁπόταν αὐτὸ ἐπιχειρῇ τις ἐλέγχειν, ἐναντία αὐτὸν αὑτῷ περὶ ἐκεῖνο ἀναγκάζεσθαι λέγειν;

ΘΕΑΙ. Πῶς φῄς; εἰπὲ ἔτι σαφέστερον.

ΞΕ. Οὐδὲν δεῖ τὸ σαφέστερον ἐν ἐμοὶ σκοπεῖν.
ἐγὼ μὲν γὰρ ὑποθέμενος οὔτε ἑνὸς οὔτε τῶν πολλῶν E
τὸ μὴ ὂν δεῖν μετέχειν, ἄρτι τε καὶ νῦν οὕτως ἐν αὐτὸ εἴρηκα· τὸ μὴ ὂν γάρ φημι. ξυνίης τι;

ΘΕΑΙ. Ναί.

οὔτ' ὀρθόν φαμεν ὄν] ὂν om. Bodl. Vat. Ven. *Π*. male.

E. ξυνίης τι;] V. ξυνίης τί; Ven. *Σ*. Vind. Par. BEF. Flor. a. c. i. ξυνίεις Bodl. Vat. Ven. *Π*. Par. E. ξυνιεῖς, de qua forma v. Brunck, ad Sophocl. Oed. Tyr. v. 628. Porson. ad Eurip. Orest. v. 141. Hermann. ad Soph. Philoct. v. 980. et Matthiae Gr. §. 210. ann. unde ξυνίης servandum esse disces. conf. infra ann. crit. ad p. 243. B. Pro τί Bodl. Vat. Ven. *ΠΔ*. Coisl. Par. BCFH. Flor. a. c. i. τοι. Nos τι encliticum dedimus ex Zittav. et rec. Par. E.

bus si quid mutandum est, pro δέ velim δαί reponatur.

οὐκ ἐννοεῖς αὐτοῖς τοῖς λεχθεῖσιν] nonne ex his ipsis, quae disputata sunt, intelligis etiam ei qui refutare velit τὸ μὴ ὂν creare negotium, ita ut, si quis illud refutare aggrediatur, secum ipse pugnare cogatur? Euthydem. p. 289. B. εἴ τι δεῖ τοῖς πρόσθεν ὡμολογημένοις τεκμαίρεσθαι, h. e. ἐκ τῶν πρόσθεν ὡμ. Comparat praeterea Heindorf. Xenoph. Cyrop. VIII. 1, 37. τοῖς προειρημένοις — δῆλον. Isocr. Paneg. §. 39. εἰ δὲ δεῖ τὰ μέλλοντα τοῖς γεγενημένοις τεκμαίρεσθαι. Mox de verbis ἐν ἐμοὶ σκοπεῖν v. ad Menon. p. 82. B. Remp. III. p. 392. D.

E. ξυνίης τι;] Quod codd. multi habent τοι, id me non me-

ΞΕ. Καὶ μὴν αὖ καὶ σμικρὸν ἔμπροσθεν ἄφθεγκτόν τε αὐτὸ καὶ ἄῤῥητον καὶ ἄλογον ἔφην εἶναι. ξυνέπει;

ΘΕΑΙ. Ξυνέπομαί πως.

ΞΕ. Οὐκοῦν τό γε εἶναι προσάπτειν πειρώμενος ἐναντία τοῖς πρόσθεν ἔλεγον;

239 *ΘΕΑΙ.* Φαίνει.

ΞΕ. Τί δέ; τοῦτο προσάπτων οὐχ ὡς ἑνὶ διελεγόμην;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἄλογόν τε λέγων καὶ ἄῤῥητον καὶ ἄφθεγκτον ὥς γε πρὸς ἓν τὸν λόγον ἐποιούμην.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

ΞΕ. Φαμὲν δέ γε δεῖν, εἴπερ ὀρθῶς τις λέξει, μήτε ὡς ἓν μήτε ὡς πολλὰ διορίζειν αὐτό, μηδὲ τὸ παράπαν αὐτὸ καλεῖν· ἓν τι γὰρ ἤδη καὶ κατὰ ταύτην ἂν τὴν πρόςρησιν προςαγορεύοιτο.

ΘΕΑΙ. Παντάπασί γε.

B Cap. XXVII. *ΞΕ.* Τὸν μὲν τοίνυν ἐμέ γε ἔτι

Ξυνέπομαί πως.] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Editt. omnes ξυνέπομαι· πῶς γὰρ οὔ; Mox pro ἔλεγον iidem libri vitiose λόγον.

P. 239. *τοῦτο προςάπτων*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Coisl. Par. BCH. Flor. a. b. c. i. Vett. editt. προςάγων. Iidem ferme libri deinceps recte ὡς ἑνὶ pro vulg. ὡς ἕν. Heindorf. ex coniectura dedit ὡς ἓν ὂν διελ.

ἄλογόν τε λέγων] Sic optimi quique pro vulg. γε.

ἕν τι γὰρ ἤδη] Sic Heindorf. de coniectura. Vett. editt. ἐν

mini sic in interrogationibus positum legere. Itaque aut μέντοι corrigendum, aut scribendum τι. Posterius magis placet, modo verba interpreteris sic: num qua rem sentis? Vitiose vett. editt. ξυνίης τί; Nam τι encliticum esse debet. Sic infra p. 243. B. σύ τι πρὸς θεῶν συνίης ὅ τι λέγουσιν;

Οὐκοῦν τό γε εἶναι προςάπτειν] Scilicet τῷ μὴ ὄντι. Adiunxerat enim ei praedicata, de quibus statim ipse monebit.

P. 239. *τοῦτο προςάπτων οὐχ ὡς ἑνὶ διελεγόμην;*] Vett. editt. ὡς ἕν, unde Heindorfius fecit ὡς ἓν ὄν. Sed codd. ὡς ἑνί, idque verum putamus. Repetendum enim ad οὐχ ὡς ἑνί participium προςάπτων, hoc sensu: nonne τῷ μὴ ὄντι τὸ εἶναι adiungens veluti id adiungerem unitati disputabam?

καὶ κατὰ ταύτην ἂν τὴν πρόςρησιν] vel secundum hanc appellationem, si modo nomine aliquo designetur. Nam ita id, quod omnino ne simpliciter esse negatur, tamen

τί τις ἂν λέγοι; καὶ γὰρ πάλαι καὶ τὰ νῦν ἡττημένον ἂν εὕροι περὶ τὸν τοῦ μὴ ὄντος ἔλεγχον. ὥςτε ἐν ἔμοιγε λέγοντι, καθάπερ εἶπον, μὴ σκοπῶμεν τὴν ὀρθολογίαν περὶ τὸ μὴ ὄν, ἀλλ' ἔα δὴ νῦν ἐν σοὶ σκεψώμεθα.

ΘΕΑΙ. Πῶς φῄς;

ΞΕ. Ἴθι ἡμῖν εὖ καὶ γενναίως, ἅτε νέος ὤν, ὅ τι μάλιστα δύνασαι συντείνας πειράθητι, μήτε οὐσίαν μήτε τὸ ἓν μήτε πλῆθος ἀριθμοῦ προςτιθεὶς τῷ μὴ ὄντι, κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον φθέγξασθαί τι περὶ αὐτοῦ.

ΘΕΑΙ. Πολλὴ μέντ' ἄν με καὶ ἄτοπος ἔχοι προθυμία τῆς ἐπιχειρήσεως, εἰ σὲ τοιαῦθ' ὁρῶν πάσχοντα αὐτὸς ἐπιχειροίην. C

ΞΕ. Ἀλλ' εἰ δοκεῖ, σὲ μὲν καὶ ἐμὲ χαίρειν ἐῶμεν· ἕως δ' ἄν τινι δυναμένῳ δρᾶν τοῦτ' ἐντυγχάνωμεν, μέχρι τούτου λέγωμεν ὡς παντὸς μᾶλλον πανούργως εἰς ἄπορον ὁ σοφιστὴς τόπον καταδέδυκε.

τε γὰρ ἤδη. Bodl. Vat. ἑνὸς γὰρ εἴδει. Ven. Ξ Σ. Flor. a. b. c. Zitt. Vind. Par. C. ἕν τε γὰρ εἴδει, quod etiam Bas. 2. habet.

B. ἔτι τί τις ἂν λέγοι] ἔτι om. Bodl. Vat. Ven. *Π.* In Zitt. τί abest. Flor. i. γε. om.

ἀλλ' ἔα δὴ νῦν] V. εἶα δή, quod solus Ven. Ξ. et Flor. i. tenet.

κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον] κατὰ τὸ ὀρθ. tres optimi omisso λόγον. Praeter Platonis consuetudinem.

ut certa aliqua res nominatur, ideoque ἕν τι esse ponitur. Hac sententia non perspecta genuina lectio variis modis est depravata.

B. Τὸν μὲν τοίνυν ἐμέ γε] V. ad Theaet. p. 166. A. ubi hunc articuli usum illustravimus. De reliqua constructione. Criton. p. 48. A. φροντιστέον, τί ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς. Men. p. 77. A. ὅπερ φασὶ τοὺς συντρίβοντάς τι. Soph. Electr. v. 984. τοιαῦτά τοι νὼ πᾶς τις ἐξερεῖ βροτῶν. Aristoph. Acharn. v 593. ταυτὶ λέγεις σὺ τὸν στρατηγόν; Haec et alia similia iam ad firmandam scripturam Apolog. Socr. p. 23. A. adhibuimus.

ἀλλ' ἔα δὴ νῦν —] Vulgo erat ἀλλ' εἶα δή. Sed istud Eia vero age fortius est quam ut huic loco conveniat. Recte igitur codd. mss. fere omnes ἔα, h. e. sine in te rei periculum faciamus. Iubetur enim ipse Theaetetus de τῷ μὴ ὄντι disputare sic, ut neque οὐσίας neque numeri rationes ad illud adhibeat. Quod protenus apparet fieri nullo modo posse.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα δὴ φαίνεται.

ΞΕ. Τοιγαροῦν εἴ τινα φήσομεν αὐτὸν ἔχειν
D φανταστικὴν τέχνην, ῥᾳδίως ἐκ ταύτης τῆς χρείας τῶν λόγων ἀντιλαμβανόμενος ἡμῶν εἰς τοὐναντίον ἀποστρέψει τοὺς λόγους, ὅταν εἰδωλοποιὸν αὐτὸν καλῶμεν, ἀνερωτῶν τί ποτε τὸ παράπαν εἴδωλον λέγομεν. σκοπεῖν οὖν χρή, ὦ Θεαίτητε, τί τις τῷ νεανίᾳ πρὸς τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρινεῖται.

ΘΕΑΙ. Δῆλον, ὅτι φήσομεν τά τε ἐν τοῖς ὕδασι καὶ κατόπτροις εἴδωλα, ἔτι καὶ τὰ γεγραμμένα καὶ τὰ τετυπωμένα καὶ τἆλλα, ὅσα που τοιαῦτ' ἔστ' ἕτερα.

C. Καὶ μάλα δὴ φαίνεται] V. καὶ μάλα γε, adversantibus libris mss. fere omnibus.

D. τῆς χρείας τῶν λόγων] Bodl. Vat. Ven. Π. τὸν λόγον. pessime. Iidem deinde ἀποτρέψει.

τί ποτε τὸ παράπαν] ποιε e Bodl. Vat. Ven. Π. additum vett. editt. ignorant. Mox χρὴ vulgo post Θεαίτητε interponitur, quod e Flor. i. mutavi.

C. Τοιγαροῦν εἴ τινα φήσομεν —] Aliam viam ingreditur ad indagandam Sophistae naturam. Sophistam enim supra dixerant esse fictorem inanium simulacrorum, qui philosophi speciem mentiretur. Quaeritur igitur, quidnam sit species et imago rerum. Ea vero iudicatur esse, quae ad veritatis imitationem comparata sit. Ex quo colligitur proprie quidem tantummodo id, quod extet, vere esse; illud autem, quod ad eius similitudinem factum sit, tanquam veritatis imaginem essentiam habere, ut et esse et non esse iudicari debeat. Nam quatenus non est illud ipsum, cuius refert similitudinem ac speciem, non esse dicendum est; quatenus autem est illius species et imago, revera est; est enim imago vel simulacrum. Hinc vero concluditur, ei non proprium esse absolutum illud Non-ens, sed essentiam pariter atque essentiae absentiam tribui oportere. Iam quum Sophista tanquam simulacrorum fictor eo fallat, quod efficit ut ficta pro veris habeamus, aut quae vere sunt ea non esse existimemus; quaeritur, id num fieri sic possit? Et ex superioribus quidem colligitur, fieri illud non posse. Nam si concedatur, τὸ μὴ ὂν nec nominari, nec mente concipi aut intelligi posse, nec illud quidem concedendum esse, ut τὸ ἐὸν cum τῷ μὴ ὄντι tanquam communi aliquo vinculo connectatur. His igitur difficultatibus impeditus Eleates tandem faciendum putat, ut Parmenidis de Ente sententiam sub examen vocet, si forte ita doceri queat, non tantum τὸ ὂν esse, sed etiam τῷ μὴ ὄντι essentiam tribui opor-

Cap. XXVIII. *ΞΕ.* Φανερός, ὦ Θεαίτητε, εἶ E
σοφιστὴν οὐχ ἑωρακώς.

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΞΕ. Δόξει σοι μύειν ἢ παντάπασιν οὐκ ἔχειν ὄμματα.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Τὴν ἀπόκρισιν ὅταν οὕτως αὐτῷ διδῷς, [ἐὰν] ἐν κατόπτροις ἢ πλάσμασι λέγῃς τι, καταγελάσεταί σου τῶν λόγων, ὅταν ὡς βλέποντι λέγῃς αὐτῷ, προσποιούμενος οὔτε κάτοπτρα οὔτε ὕδατα γιγνώσκειν 240
οὔτε τὸ παράπαν ὄψιν, τὸ δ' ἐκ τῶν λόγων ἐρωτήσει σε μόνον.

τοιαῦτ' ἔσθ' ἕτερα] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Editt. omnes *τοιαῦτα ἐστὶν ἕτερα.*

E. *ὅταν ὡς βλέποντι λέγῃς*] V. *ὡς βλέπων τι*, quod e Bodl. Vat. Ven. *Π*, Ξ. Par. B E F. Flor. b. i. emendatum. Heusdius coni. *ὡς βλέπων βλέποντι.*

P. 240. *οὔτε τὸ παράπαν ὄψιν*] *τὸ*, quod Heindorf. addendum coniecit, exhibuerunt Bodl. Vat. Ven. *Π*. Coisl. Par. H. Flor. b. i.

tere (usque ad p. 241. D.).

D. *ἐκ ταύτης τῆς χρείας τῶν λόγων* —] ex hac usurpatione *τῶν λόγων* (quod eum videlicet dicimus tenere *φανταστικὴν τέχνην*) nos aggrediens disputationes vertet in contrarium, ita ut, quando eum vocamus simulacrorum fictorem, ex nobis sciscitetur: quid omnino simulacrum dicamus? Declaravimus loci sententiam, quo facilius appareat, quanti aestimandi sit scripturae diversitas supra ex optimis quibusdam libris enotata.

τί τις τῷ νεανίᾳ — ἀποκρινεῖται] H. e. homini petulanti, de quo usu vocabuli praeter Heindorfium ad h. l. v. Markland. ad Eur. Suppl. v. 580.

E. *Τὴν ἀπόκρισιν ὅταν οὕτως αὐτῷ διδῷς* —] Facete et urbane admonet adolescentem, non singularum rerum exemplis simulacri notionem declarandam esse, sed universi generis definitionem requiri. Quamobrem sophistam ait, utpote callidum veteratorem, hac usurum esse excusatione, ut sese oculorum aciem obtusam habere simulet, ideoque *τὸ διὰ πάντων τούτων*, h. e. universum genus, quo singula omnia comprehendantur, afferendum esse arbitretur. Illud *ἐάν*, uncis inclusum, merito in vitii suspicionem vocavit Heindorfius. Neque enim *ἐάν*, sed *ὅταν* dicendum fuit, quod tamen iterari in hac epexegesi non opus fuit. Eurip. Heraclid. v. 179. *μὴ πάθῃς σὺ τοῦτο, τοὺς ἀμείνονας παρὸν φίλους ἑλέσθαι, τοὺς κακίονας λάβῃς.* conf. Gorg. p. 450. A. B. 465. D. 479. C. et quae attuli ad Apol. Socr. c. 7. Sed no-

ΘΕΑΙ. Ποῖον;

ΞΕ. Τὸ διὰ πάντων τούτων, ἃ πολλὰ εἰπὼν ἠξίωσας ἑνὶ προςειπεῖν ὀνόματι, φθεγξάμενος εἴδωλον ἐπὶ πᾶσιν ὡς ἓν ὄν. λέγε οὖν καὶ ἀμύνου μηδὲν ὑποχωρῶν τὸν ἄνδρα.

ΘΕΑΙ. Τί δῆτα, ὦ ξένε, εἴδωλον ἂν φαῖμεν εἶναι πλήν γε τὸ πρὸς τἀληθινὸν ἀφωμοιωμένον ἕτερον τοιοῦτον;

B ΞΕ. Ἕτερον δὲ λέγεις τοιοῦτον ἀληθινόν, ἢ ἐπὶ τίνι τὸ τοιοῦτον εἶπες;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ἀληθινόν γε, ἀλλ' ἐοικὸς μέν.

ΞΕ. Ἆρα τὸ ἀληθινὸν ὄντως ὂν λέγων;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

B. ἀλλ' ἐοικὸς μέν.] V. μήν, ut est in Vat. Ceteri libri μέν. v. ad Criton. p. 43. D. Euthydem. p. 297. E. ubi de μέν post ἀλλά praecedente in altero membro negatione explicavimus.

Οὐκ ὂν ἄρα λέγεις —] οὐκ ὄντων οὐκ ὂν ἄρα Bodl. Ven. Π. Vat., quod ortum ex διττογραφίᾳ.

Οὐκοῦν ἀληθῶς γε φῄς] Sic Coisl. Ven. ΛΞ. Par. BC.

tissima haec est Platonis lectoribus universi enuntiati appositio, quam nos quidem appellare solemus Deinde τὸ ἐκ τῶν λόγων est notio rei abstracta et generalis, quae eadem in proximis vocatur τὸ διὰ πάντων τούτων, ut Men. p. 74. A. Lachet. p. 192. B. quos locos comparavit Heindorf.

P. 240. μηδὲν ὑποχωρῶν τὸν ἄνδρα] defende te nihil ei concedens. Μηδέν, non οὐδέν dixit, quia participium sic cum imperativo iunctum est, ut et ipsi vetandi vis et potestas impertiatur. Nam pergi poterat, μηδὲ ὑποχώρει τὸν ἄνδρα. Constructionem verbi ὑποχωρεῖν cum accusativo tetigit Winckelmann. ad Euthydem. p. 133. Lobeck. ad Aiac. v. 82. Sic Phileb. p. 43. A. ὑπεκστῆναι τὸν λόγον ἐπιφερόμενον βούλομαι.

εἴδωλον ἂν φαῖμεν — τοιοῦτον;] Quid tandem simulacrum esse dicemus, nisi id, quod ad verum similitudine sit expressum, ita ut itidem tale sit? De ἕτερον τοιοῦτον v. ad Remp. X. p. 601. A. et Symp. p. 201. E. Hinc vero argumentatio sic procedit: Istud, quod ἕτερον τοιοῦτον appellas, non est illud ipsum ἀληθινόν, sed ἐοικός τι. Ergo illud ab hoc diversum est ideoque ἐναντίον ἀληθοῦς. Itaque τὸ ἐοικός est οὐκ ὄν, siquidem non est τὸ ἀληθινόν. Nihilominus τὸ ἐοικός revera est: nam est certe εἰκὼν ὄντως. Ex quo consequitur, ut licet non sit vere, tamen vere esse existimandum sit. Enimvero significat Eleates, negationem non tantum absolutam sed etiam relativam esse posse, qualem negationem Aristoteles appellavit nomine στερήσεως. Cernitur autem re-

ΞΕ. Τί δέ; τὸ μὴ ἀληθινὸν ἆρ' ἐναντίον ἀληθοῦς;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Οὐκ ὂν ἄρα λέγεις τὸ ἐοικός, εἴπερ αὐτό γε μὴ ἀληθινὸν ἐρεῖς. ἀλλ' ἔστι γε μήν.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Οὐκοῦν ἀληθῶς γε φής;

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν· πλήν γ' εἰκὼν ὄντως.

ΞΕ. Οὐκ ὂν ἄρα οὐκ ὄντως ἐστὶν ὄντως ἣν λέγομεν εἰκόνα;

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει τοιαύτην τινὰ πεπλέχθαι συμπλοκὴν τὸ μὴ ὂν τῷ ὄντι καὶ μάλα ἄτοπον. C

ΞΕ. Πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον; ὁρᾷς γοῦν, ὅτι καὶ νῦν διὰ τῆς ἐπαλλάξεως ταύτης ὁ πολυκέφαλος σο-

EFH. Flor. a. b. c. Zitt. Editt. vulgo Οὐκ ὂν ἀληθῶς γε φής; Bodl. οὐκὸν ἀληθῶς γ' ἔφην. Etiam Vat. Ven. Π. γ' ἔφην. Ald. Bas. 1. 2. Flor. οὔκουν ἀληθῶς γε, φής.

Οὐκ ὂν ἄρα οὐκ ὄντως] Coisl. Vind. Ven. Λ. Parisini, pro οὐκ ὂν habent οὐκοῦν. Dein pro vulg. ἐστὶν ὄντος ἣν λέγομεν recte plurimi optimique libri ἐστὶν ὄντως ἣν λ.

lativa negatio in eo, ut quid dicamus non esse tale, quale aliud quid sit. Quod sicubi facimus, privamus sane aliquam rem hoc vel illo attributo, sed ita tamen, ut eidem tribuamus essentiam. Itaque inest negatio in attributorum quorundam privatione; manet tamen essentia. Nam ex eo, quod quid ab alio quodam diversum est, neutiquam consequitur, ut illud omnino non esse iudicandum sit. Hinc satis apparebit, quaenam sit totius loci sententia. Sed res ipsa infra etiam dilucidius explicabitur.

B. Οὐκοῦν ἀληθῶς γε φής;] Sic rescribendum fuit ex codd. pro vulg. Οὐκ ὂν ἀληθῶς γε φής. Hoc enim dicit Eleates: Nonne igitur illud revera esse dicis? Ad quae Theaetetus: Neutiquam; veruntamen simulacrum revera est. Ad Οὐκοῦν ἀληθῶς γε φής; int. τὸ ἐοικὸς εἶναι; Ad πλήν γ' εἰκὼν ὄντως autem suppl. ἐστίν. Locus multum vexatus nunc demum sanitati suae redditus. Varietatem scripturae consignavimus supra.

Οὐκ ὂν ἄρ' οὐκ ὄντως ἐστὶν ὄντως] Quum igitur revera non sit (h. e. non sit τὸ ἀληθινόν), tamen revera est illud quod dicimus, simulacrum. Nam tanquam εἰκών vere est. Sed diversum est a τῷ ἀληθινῷ.

C. διὰ τῆς ἐπαλλάξεως] „Hac alternatione et vicissitudine, dum, quod alio sensu tanquam ἐναντίον ἀληθοῦς οὐκ ὄντως ὂν dicebatur, idem vicissim, quoniam est εἰκὼν ὄντως, ὄντως ὂν dicitur." *Heindorf.* Mox δόξα et δοξάζειν latiore sensu dicitur, quam ubi opponitur τῇ ἐπιστήμῃ.

φιστὴς ἠνάγκακεν ἡμᾶς τὸ μὴ ὂν οὐχ ἑκόντας ὁμολογεῖν εἶναί πως.

ΘΕΑΙ. Ὁρῶ καὶ μάλα.

ΞΕ. Τί δὲ δή; τὴν τέχνην αὐτοῦ τίνα ἀφορίσαντες ἡμῖν αὐτοῖς συμφωνεῖν οἷοί τε ἐσόμεθα;

ΘΕΑΙ. Πῇ καὶ τὸ ποῖόν τι φοβούμενος οὕτω λέγεις;

D ΞΕ. Ὅταν περὶ τὸ φάντασμα αὐτὸν ἀπατᾶν φῶμεν καὶ τὴν τέχνην εἶναί τινα ἀπατητικὴν αὐτοῦ, τότε πότερον ψευδῆ δοξάζειν τὴν ψυχὴν ἡμῶν φήσομεν ὑπὸ τῆς ἐκείνου τέχνης, ἢ τί ποτ᾽ ἐροῦμεν;

ΘΕΑΙ. Τοῦτο· τί γὰρ ἂν ἄλλο εἴπαιμεν;

ΞΕ. Ψευδὴς δ᾽ αὖ δόξα ἔσται τἀναντία τοῖς οὖσι δοξάζουσα; ἢ πῶς;

ΘΕΑΙ. Τἀναντία.

ΞΕ. Λέγεις ἄρα τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν τὴν ψευδῆ δόξαν;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

E ΞΕ. Πότερον μὴ εἶναι τὰ μὴ ὄντα δοξάζουσαν, ἢ πως εἶναι τὰ μηδαμῶς ὄντα;

ΘΕΑΙ. Εἶναί πως τὰ μὴ ὄντα δεῖ γε, εἴπερ ψεύσεταί ποτέ τίς τι καὶ κατὰ βραχύ.

ΞΕ. Τί δ᾽; οὐ καὶ μηδαμῶς εἶναι τὰ πάντως ὄντα δοξάζεται;

ΘΕΑΙ. Ναί.

C. ἠνάγκακεν ἡμᾶς] Sic Vat. Ven. ΑΠ. Vind. Par. BCEH. Flor. a. b. c. i. Zitt. Vett. editt. ἠνάγκασεν.

D. τί γὰρ ἂν ἄλλο εἴπαιμεν] Sic Bodl. Vat. Ven. ΑΣ. Vind. Par. B. Flor. b. i. Zittav. Vett. editt. εἴποιμεν.

E. ψευδὴς οὕτω κατὰ ταὐτὰ τ.] V. κατὰ ταὐτὰ ταῦτα. Pronomen ταῦτα om. Coisl. Ven. ΑΣ. Vind. Par. BCEFH. Zitt. Flor. a. b. c. recte. Tenuit tamen Bekkerus.

P. 241. Πῶς γὰρ ἂν ἄλλως τ. γ.] Libri plurimi cum Bodl. Vat. Π. ἄλλος male.

P. 241. ἢ τίς μηχανὴ συγχωρεῖν] Sic τίς μηχανή dicitur Parmen. p. 138. Phaed. p. 72. D. al. — τὰ πρὸ τούτων ὁμολογηθέντα, i. e. τὰ μὴ ὄντα. Reposuimus autem προςδιωμολογημένα, quo restituto omnis sublata est verborum difficultas.

μανθάνομεν — ἃ λέγεις;]

ΞΕ. Καὶ τοῦτο δὴ ψεῦδος;

ΘΕΑΙ. Καὶ τοῦτο.

ΞΕ. Καὶ λόγος, οἶμαι, ψευδὴς οὕτω κατὰ ταὐτὰ νομισθήσεται τά τε ὄντα λέγων μὴ εἶναι καὶ τὰ 241
μὴ ὄντα εἶναι.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ ἂν ἄλλως τοιοῦτος γένοιτο;

ΞΕ. Σχεδὸν οὐδαμῶς· ἀλλὰ ταῦτα ὁ σοφιστὴς οὐ φήσει. ἢ τίς μηχανὴ συγχωρεῖν τινὰ τῶν εὖ φρονούντων, ὅταν ἄφθεγκτα καὶ ἄῤῥητα καὶ ἄλογα καὶ ἀδιανόητα προςδιωμολογημένα ᾖ τὰ πρὸ τούτων ὁμολογηθέντα; μανθάνομεν, ὦ Θεαίτητε, ἃ λέγει;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ μανθάνομεν, ὅτι τἀναντία φήσει λέγειν ἡμᾶς τοῖς νῦν δή, ψευδῆ τολμήσαντας εἰπεῖν ὡς ἔστιν ἐν δόξαις τε καὶ κατὰ λόγους; τῷ γὰρ μὴ ὄντι τὸ ὂν προςάπτειν ἡμᾶς πολλάκις ἀναγ- B
κάζεσθαι, διομολογησαμένους νῦν δή που τοῦτο εἶναι πάντων ἀδυνατώτατον.

Cap. XXIX. ΞΕ. Ὀρθῶς ἀπεμνημόνευσας. ἀλλ' ὥρα δὴ βουλεύεσθαι, τί χρὴ δρᾶν τοῦ σοφιστοῦ πέρι· τὰς γὰρ ἀντιλήψεις καὶ ἀπορίας, ἐὰν αὐτὸν διερευνῶμεν ἐν τῇ τῶν ψευδουργῶν καὶ γοήτων τέχνῃ τιθέντες, ὁρᾷς ὡς εὔποροι καὶ πολλαί.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΞΕ. Μικρὸν μέρος τοίνυν αὐτῶν διεληλύθαμεν, οὐσῶν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀπεράντων. C

προςδιωμολογημένα ᾖ] Sic Bodl. Vat. Ven. ΠΞΣ. Editt. omnes προδιωμολογημένα ᾖ.

ἃ λέγει] V. editt. omnes ὃ λέγεις. Recte Bodl. Vat. Ven. Π. Coisl. Flor. i. ἃ. Praeterea λέγει Bodl. Par. F. Editt. λέγεις Heindorf. coni. λέγομεν. Bodl. λέγει. Id unice verum. Quaeritur enim de Sophistae sententia. Unde deinceps Theaetetus ὅτι φήσει.

B. τοῦτο εἶναι πάντων] Sic optimi. Vulgo εἶναι τοῦτο.

ὥρα δὴ βουλεύεσθαι] Plurimi cum Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. i. pro vulg. βουλεύσασθαι.

B. ὁρᾷς — ὡς εὔποροι] H. e. faciles ad inveniendum. Quam elegantiam in ἀπορίαι εὔποροι non sentiens Heusdius ἄποροι corrigebat.

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατον γὰρ ἄν, ὡς ἔοικεν, εἴη τὸν σοφιστὴν ἑλεῖν, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει.

ΞΕ. Τί οὖν; ἀποστησόμεθα νῦν μαλθακισθέντες;

ΘΕΑΙ. Οὔκουν ἔγωγέ φημι δεῖν, εἰ καὶ κατὰ σμικρὸν οἷοί τ' ἐπιλαβέσθαι πῃ τἀνδρός ἐσμεν.

ΞΕ. Ἕξεις οὖν συγγνώμην καί, καθάπερ νῦν εἶπες, ἀγαπήσεις, ἐάν πῃ καὶ κατὰ βραχὺ παρασπασώμεθα οὕτως ἰσχυροῦ λόγου;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐχ ἕξω;

D ΞΕ. Τόδε τοίνυν ἔτι μᾶλλον παραιτοῦμαί σε.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Μή με οἷον πατραλοίαν ὑπολάβῃς γίγνεσθαί τινα.

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΞΕ. Τὸν τοῦ πατρὸς Παρμενίδου λόγον ἀναγκαῖον ἡμῖν ἀμυνομένοις ἔσται βασανίζειν, καὶ βιάζεσθαι τό τε μὴ ὂν ὡς ἔστι κατά τι καὶ τὸ ὂν αὖ πάλιν ὡς οὐκ ἔστι πῃ.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται τὸ τοιοῦτον διαμαχητέον ἐν τοῖς λόγοις.

C. *Ἀδύνατον γὰρ ἄν, ὡς ἔοικεν*] ἂν vulgo omissum suppeditarunt Par. B C. Flor. a. c. In Coisl. Ven. *Δ.* est ἂν οὖν. Flor. b. Par. H. οὖν ἄν. In Ven. Ξ. om. εἴη.

ἀποστησόμεθα νῦν μαλθακισθέντες] Sic codd. omnes praeter Ven. Ξ. et Flor. i. qui cum vett. editt. habent ἀποστησόμεθα οὖν οὕτως μαλακισθέντες.

C. *εἰ καὶ κατὰ σμικρὸν οἷοί τ' —*] si vel tantillum possimus virum apprehendere. Sic statim rursus καὶ κατὰ βραχύ, si vel paullulum de oratione adeo valida ad nos trahamus, ubi παρασπάσασθαι cum genitivo eodem modo iunctum, de quo v. ad p. 232. B. De μαλθακίζεσθαι v. Timaei Gloss. in voc. ἐμαλακίσθαι, et ibi Ruhnken.

D. *Μή με οἷον πατραλοίαν —*] Nam quum sit Eleates, tamen Parmenidis de eo quod est sententiam censet accurate examinandam videndumque, qua ratione τὸ ὂν et τὸ μὴ ὂν possint inter ipsa conciliari. Verbum βιάζεσθαι sicuti alibi ἀναγκάζειν est evincere, vi argumentorum docere ac demonstrare; v. ad Symp. p. 223. D. Positum autem hic est per elegantissimam dilogiam.

φαίνεται — καὶ τῷ τυφλῷ] Utitur hoc proverbio Plato etiam De Rep. V. p. 465. D. VIII. p. 550. D. v. intpp. ad

ΞΕ. Πῶς γὰρ οὐ φαίνεται καί, τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο, τυφλῷ; τούτων γὰρ μήτε ἐλεγχθέντων E
μήτε ὁμολογηθέντων σχολῇ ποτέ τις οἷός τε ἔσται περὶ λόγων ψευδῶν λέγων ἢ δόξης, εἴτε εἰδώλων εἴτε εἰκόνων εἴτε μιμημάτων εἴτε φαντασμάτων αὐτῶν, ἢ καὶ περὶ τεχνῶν τῶν ὅσαι περὶ ταῦτά εἰσι, μὴ καταγέλαστος εἶναι τὰ ἐναντία ἀναγκαζόμενος αὑτῷ λέγειν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

ΞΕ. Διὰ ταῦτα μέντοι τολμητέον ἐπιτίθεσθαι 242
τῷ πατρικῷ λόγῳ νῦν, ἢ τὸ παράπαν ἐατέον, εἰ τοῦτό τις εἴργει δρᾶν ὄκνος.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἡμᾶς τοῦτό γε μηδὲν μηδαμῇ εἴρξῃ.

ΞΕ. Τρίτον τοίνυν ἔτι σε σμικρόν τι παραιτήσομαι.

ΘΕΑΙ. Λέγε μόνον.

ΞΕ. Εἶπον νῦν δήπου λέγων, ὡς πρὸς τὸν περὶ ταῦτ' ἔλεγχον ἀεί τε ἀπειρηκὼς ἐγὼ τυγχάνω καὶ δὴ καὶ τὰ νῦν.

ΘΕΑΙ. Εἶπες.

D. τὸ τοιοῦτον διαμαχητέον] διαμαχητέον om. Bodl. Vat. et pr. Ven. Π. Mox pro ἐλεγχθέντων Bodl. Vat. Ven. Π. Par. B. Flor. i. λεχθέντων. vitiose. Zitt. ἐλεγχέντων.

P. 242. τῷ πατρικῷ λόγῳ νῦν] νῦν, vulgo neglectum, tuentur Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. i.

Εἶπον νῦν δήπου λέγων] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Editt. omnes Εἶπόν που νῦν δὴ λ.

Aristoph. Plut. v. 48. Notum illud vel Latinorum usu est.

E. εἴτε φαντασμάτων αὐτῶν] Hoc αὐτῶν aut ideo additur, quia Sophistae ars supra dicta est φανταστικὴ εἶναι, aut propterea quod opponuntur statim artes, quae in iis versantur. Articulum τῶν ante ὅσαι abunde illustrabunt quae exposuit Matthiae Gr. §. 287. 1. conf. ad Phaedon. p. 75. B.

P. 242. Ἀλλ' ἡμᾶς — εἴρξῃ] De duplici accusativo v. Matthiae Gr. §. 421. 1. et Heindorf. ad h. l.

Εἶπον νῦν δήπου λέγων—] Sic verba dicendi diversae originis saepenumero iunguntur. Notissimum est Homericum illud φωνήσας προσηύδα; notum item Herodoteum ἔλεγε φάς, et ἔφη λέγων. Neque apud alios infrequens est λέγων verbis dicendi sic additum. Sophocl. Aiac. v. 756. ἐλᾷ γὰρ αὐτὸν δίας Ἀθάνας μῆνις, ὡς ἔφη λέγων. ad quem locum v. intpp. Exempla collegerunt Heindorf. ad h. l. Fischer. ad Weller. IV. 46. Wesseling.

ΞΕ. Φοβοῦμαι δὴ τὰ εἰρημένα, μή ποτε διὰ ταῦτά σοι μανικὸς εἶναι δόξω παρὰ πόδα μεταβαλὼν
B ἐμαυτὸν ἄνω καὶ κάτω. σὴν γὰρ δὴ χάριν ἐλέγχειν τὸν λόγον ἐπιθησόμεθα, ἐάν περ ἐλέγχωμεν.

ΘΕΑΙ. Ὡς τοίνυν ἔμοιγε μηδαμῇ δόξων μηδὲν πλημμελεῖν, ἂν ἐπὶ τὸν ἔλεγχον τοῦτον καὶ τὴν ἀπόδειξιν ἴῃς, θαῤῥῶν ἴθι τούτου γε ἕνεκα.

Cap. XXX. ΞΕ. Φέρε δή, τίνα ἀρχήν τις ἂν ἄρξαιτο παρακινδυνευτικοῦ λόγου; δοκῶ μὲν γὰρ τήνδ', ὦ παῖ, τὴν ὁδὸν ἀναγκαιοτάτην ἡμῖν εἶναι τρέπεσθαι.

ΘΕΑΙ. Ποίαν δή;

ΞΕ. Τὰ δοκοῦντα νῦν ἐναργῶς ἔχειν ἐπισκέψα-

C. τεταραγμένοι μὲν ὦμεν] Sic Ven. Ξ. et corr. Coisl. cum edit. Bas. 2. Vulgo erat μένωμεν.

ὅστις πώποτε ἐπὶ κρίσιν] Pro ἐπί, quod codd. omnes uno Coisl. excepto tuentur, vett. editt. habent περί. Etiam Euseb. Praep. Evang. XIV. 4. p. 724 sqq. scribit ἐπί, ita ut post ὅστις ad Herodot. I. 122. Abresch. ad Aeschyl. I. 168. Bornemann. ad Symp. p. 150. Respicitur ad verba p. 239. B.

μανικὸς εἶναι δόξω παρὰ πόδα μ.] Politic. p. 302. B. ὀξύτερα μὲν αὐτὰ γιγνόμενα τοῦ καιροῦ καὶ θάττω καὶ σκληρότερα φαινόμενα ὑβριστικὰ καὶ μανικὰ λέγοντες, τὰ δὲ βραδύτερα καὶ μαλακώτερα δειλὰ καὶ βλακικά. Dicit igitur sese μανικὸν habitum iri, quippe quum sibi parum constet. Nam μεταβάλλειν ἑαυτὸν ἄνω καὶ κάτω dicitur etiam qui sibi non constat et prae dubitatione vel consilii inopia se huc et illuc versat; v. ad Gorg. p. 481. E. Phaedon. p. 96. A. — παρὰ πόδα Hesychio interprete est εὐθέως.

B. σὴν γὰρ δὴ χάριν ἐλέγχειν] Suidas: Ἐμὴν χάριν· συντάσσεται ἀντὶ τοῦ ἐμοῦ ἕνεκεν παρὰ Πλάτωνι. Sed σὴν χάριν et ἐμὴν χάριν non uni Platoni proprium esse, verum ab omnibus scriptoribus frequentari, abunde docebunt quae collegit Koenius ad Gregor. Corinth. p. 32. ed. Schaefer.

ἀναγκαιοτάτην ἡμῖν εἶναι —] H. e. ἀναγκαιότατον ἡμᾶς τρέπεσθαι τήνδε τὴν ὁδόν. Nimirum multo latius patet huius attractionis usus, quam vulgo arbitrantur. v. Matthiae Gr. §. 297.

C. Εὐκόλως μοι δοκεῖ Παρμενίδης —] Hoc εὐκόλως, gutmüthig, behaglich, nunc leniter negligentiae crimen significat, quod Parmenides aliique in definiendis iis, quae esse iudicaverint, in se admiserint. Nempe τῶν ὄντων natura propterea ab iis multipliciter definita est, quod alius alias huic vocabulo subiecit significationes. Nam τὰ ὄντα vel rerum principia intellexerunt adspectabilia, vel voluerunt esse id, quod sensibus ereptum sola mente et animo cerneretur. Sed utroque in genere rursus multum inter sese

σθαι πρῶτον, μή πῃ τεταραγμένοι μὲν ὦμεν περὶ ταῦτα, ῥᾳδίως δ' ἀλλήλοις ὁμολογῶμεν ὡς εὐκρινῶς ἔχοντες. C

ΘΕΑΙ. Λέγε σαφέστερον ὃ λέγεις.

ΞΕ. Εὐκόλως μοι δοκεῖ Παρμενίδης ἡμῖν διειλέχθαι καὶ πᾶς ὅςτις πώποτε ἐπὶ κρίσιν ὥρμησε τοῦ τὰ ὄντα διορίσασθαι πόσα τε καὶ ποῖά ἐστι.

ΘΕΑΙ. Πῇ;

ΞΕ. Μῦθόν τινα ἕκαστος φαίνεταί μοι διηγεῖσθαι παισὶν ὡς οὖσιν ἡμῖν, ὁ μὲν ὡς τρία τὰ ὄντα, πολεμεῖ δὲ ἀλλήλοις ἐνίοτε αὐτῶν ἄττα πῃ, τοτὲ δὲ καὶ φίλα γιγνόμενα γάμους τε καὶ τόκους καὶ D

interponat ἡμῖν. Sed pronomine codices Platonis carent.

τοτὲ δὲ καὶ φίλα] V. ποτέ, invitis codd., qui maximam partem τοτὲ scriptum exhibent. καὶ additum nuper e Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. i. Euseb. l. c. et Theodoret. Gr. Affect. Cur. II. p. 731. ed. Schulz.

dissenserunt. quippe eius, quod vere esset, vi et natura non satis diligenter explorata.

παισὶν ὡς οὖσιν ἡμῖν] H. e. ὡς παισὶν οὖσιν ἡμῖν. Usus hic paene legitimus. Homer. Iliad. VI. v. 295. ἀστὴρ δ' ὡς ἀπέλαμπε. Aeschyl. Theb. v. 53. λεόντων ὡς Ἄρην δεδορκότων. h. e. ὡς λεόντων Ἄρην δεδορκότων. Ibid. v. 388. μάχης δ' ἐρῶν, ἵππος χαλινῶν ὡς κατασθμαίνων, μένει, ὅςτις βοὴν σάλπιγγος ὁρμαίνει κλύων. Ibid. v. 494. βακχᾷ πρὸς ἀλκήν, Θυιὰς ὡς φόβον βλέπων, ubi φόβον βλέπων ad Hippomedontem referas. Ib. v. 130. πᾶς γὰρ ἱππηλάτας καὶ πεδοστιβὴς λεὼς σμῆνος ὡς ἐκλέλοιπεν μελισσᾶν. Sophocl. Philoct. v. 703. παῖς ἄτερ ὡς φίλας τιθήνας, h. e. ὡς παῖς ἄτερ φίλας τιθήνας. Eurip. Bacch. v. 167. πῶλος ὅπως ἅμα ματέρι φορβάδι. Aristoph. Nubb. v. 258. οἴμοι Σώκρατες ὥςπερ με τὸν Ἀθάμανθ' ὅπως μὴ θύσετε, h. e. με ὥςπερ τὸν Ἀθ. Pindar. Olym. I. 2. ὁ δὲ χρυσὸς αἰθόμενον πῦρ ἅτε διαπρέπει νυκτὶ μεγάνορος ἔξοχα πλούτου. Sed addamus Platonica. Legg. IX. p. 878. A. τοῖς ἄνω τοῦ γένους υἱὸν ὡς ἐκείνων, εἰςποιοῦντας. praeter quem locum Heindorfius apte comparavit haec: Legg. I. p. 645. B. περὶ θαυμάτων ὡς ὄντων ἡμῶν, h. e. περὶ ἡμῶν ὡς ὄντων θαυμάτων. Politic. p. 260. C. ἢ μᾶλλον τῆς ἐπιτακτικῆς ὡς ὄντα αὐτὰν τέχνης θήσομεν. Phileb. p. 18. D. μίαν ἐπ' αὐτοῖς ὡς οὖσαν γραμματικὴν τέχνην ἐπεφθέγξατο προςειπών. Et sic etiam infra p. 254. E. οὐ περὶ τριῶν ὡς ὄντων αὐτῶν σκεπτέον.

ὡς τρία τὰ ὄντα] Intelliguntur Ionicorum quorundam placita, qui unam materiae vim statuebant, cui adiungebant duas vires oppositas, quae iungendi ac discernendi potentiam haberent. v. Tennemanni Histor. Philos. p. 69 sq. ed. 1. Unde dicitur ἄττα πῃ αὐτῶν ἐνίοτε

τροφὰς τῶν ἐκγόνων παρέχεται· δύο δὲ ἕτερος εἰπών, ὑγρὸν καὶ ξηρὸν ἢ θερμὸν καὶ ψυχρόν, συνοικίζει τε αὐτὰ καὶ ἐκδίδωσι. τὸ δὲ παρ' ἡμῖν Ἐλεατικὸν ἔθνος, ἀπὸ Ξενοφάνους τε καὶ ἔτι πρόσθεν ἀρξάμενον, ὡς ἑνὸς ὄντος τῶν πάντων καλουμένων,

D. *τὸ δὲ παρ' ἡμῖν*] Hoc recepi ex Par. CH. Ven. Ξ. Flor. a. b. c. Eusebio et Theodoreto. Editt. omnes *ἡμῶν*. Post *ἔθνος* Euseb. addit *ἅπαν*. Pro *πάντων* Theodoret. *ἁπάντων*. Idem dein om. *οὕτως* et pro *τοῖς μύθοις* habet *τοὺς μύθους*, quod pro-

ἀλλήλοις πολεμεῖν, τοτὲ δὲ καὶ φίλα γιγνόμενα παρέχεσθαι γάμους τε καὶ τόκους καὶ τροφὰς τῶν ἐκγόνων, **aliqua** nunc inter se *quodammodo* pugnare, nunc amicitia iuncta nuptias et partus et prolis educationes ostendere. Ipsa verba satis indicant certam aliquam scholam significari, cuius placita admodum celebrata essent.

D. *δύο δὲ ἕτερος εἰπών* —] Veluti Archelaus, Anaxagorae discipulus, qui teste Laërtio II. 16. *ἔλεγε δύο εἶναι αἰτίας γενέσεως, θερμὸν καὶ ψυχρόν.* Fuit haec sententia plurimorum, qui de rerum natura adspectabili philosophati sunt. v. Isocrates De Antidos. p. 118. ed. Orell. — *συνοικίζει τε αὐτὰ καὶ ἐκδίδωσι*, iungit matrimonio et nuptui dat.

ἀπὸ Ξενοφάνους — ἀρξάμενον] H. e. inde ab Xenophane; initio a Xenophane facto; de quo loquendi genere v. ad Symp. p. 178. D. Remp. VI. p. 498. C. Alcib. I. p. 104. A. Fuit enim Xenophanes auctor ac princeps scholae Eleaticorum, qui omnia unum esse docuerunt. v. Davis. ad Cicer. Academ. II. 37. et Karsten De Xenophane p. 92 sqq. Quo magis mirum accidit, quod haec eadem sententia etiam antiquioribus attribuitur, verbis his, *καὶ ἔτι πρόσθεν.* At enim vero solet Plato praestantissimas quasque philosophorum sententias ad venerandae antiquitatis origines referre, quod idem facit Aristoteles Metaphys. XII. 8. Quo ipso significat, eiusmodi opiniones non derepente ortas esse, sed radices quasi suas defixas habere in aevo occulto: simul vero etiam innuit eas vel ab originis antiquitate habere commendationem gravissimam, quandoquidem antiquissima quaeque proxima ad divinitatem accedant. Phileb. p. 16. D. *θεῶν μὲν εἰς ἀνθρώπους δόσις, ὥς γε καταφαίνεται ἐμοί, ποθὲν ἐκ θεῶν ἐῤῥίφη διά τινος Προμηθέως ἅμα φανοτάτῳ τινὶ πυρί, καὶ οἱ μὲν παλαιοί, κρείττονες ἡμῶν καὶ ἐγγυτέρω θεῶν οἰκοῦντες, ταύτην φήμην παρέδοσαν, ὡς ἐξ ἑνὸς μὲν καὶ πολλῶν ὄντων τῶν ἀεὶ λεγομένων εἶναι.* Similiter Theaet. p. 152. C. *τῶν Ἡρακλειτείων, ἢ ὥσπερ σὺ λέγεις, Ὁμηρείων καὶ ἔτι παλαιοτέρων κ. τ. λ.* Pertinent huc illa Tim. p. 32. A. *πειστέον τοῖς ἔμπροσθεν εἰρηκόσιν, ἐκγόνοις δὲ θεῶν οὖσιν.* et Legg. XII. p. 615. B. *πολλὰ καὶ τοῖς ἔμπροσθεν καλῶς εἴρηται.*

ὡς ἑνὸς ὄντος — καλουμένων] Participium *ὄντος* praedicato accommodatum; nam proprie scribi debuerat: *ὡς (τῶν) πάντων καλουμένων ὄντων ἑνός.* v. Krüger. De Attractione

ουτω διεξέρχεται τοῖς μύθοις. Ἰάδες δὲ καὶ Σικελαί τινες ὕστερον Μοῦσαι ξυννενοήκασιν, ὅτι συμπλέκειν ἀσφαλέστατον ἀμφότερα καὶ λέγειν, ὡς τὸ ὂν πολλά τε καὶ ἕν ἐστιν, ἔχθρᾳ δὲ καὶ φιλίᾳ συνέχεται. διαφερόμενον γὰρ ἀεὶ ξυμφέρεται, φασὶν αἱ συντονώτε- E

babat Heindorfius.

καὶ Σικελαί τινες] Sic Simplic. in Arist. Phys. I. p. 11. Bodl. Vat. Ven. *Π.* pro vulg. Σικελικαί. Indidem dedi ξυννενοήκασιν pro vulg. ξυνενόησαν.

p. 67 sqq. et quae scripsimus ad Menon. p. 79. E.

Ἰάδες δὲ καὶ Σικελαί τινες *M.*] Significantur Heraclitus Ephesius et Empedocles Agrigentinus. Nam Heraclitus statuebat παλίντονον ἁρμονίαν, ita ut omnia existimanda essent διαφερόμενα ἀεὶ ξυμφέρεσθαι ὥςπερ ἁρμονίαν τόξου τε καὶ λύρας. v. Plat. Sympos. p. 187. A. Aristot. Eth. 8, 2. p. 1155, 6. ed. B. Stob. Phys. I. p. 58. Diog. Laërt. IX. 7. unde eius Μοῦσαι vocantur συντονώτεραι, sive intentiores, eleganti verborum lusu: omnia enim ille volebat oriri perpetua elementorum tanquam fidium quadam intentione. Quippe in arte musica τὰ σύντονα colorum, qui vocantur, genera opponuntur τοῖς μαλακοῖς. Unum et multa vero Heraclitus eatenus dicitur statuisse, quatenus universum quidem per se unum et consentiens esse iudicavit; sed ita tamen, ut ex eius, quod esset, et illius, quod non esset, discordia ac certamine oriretur. Paullo alia fuit sententia Empedoclis. Qui quanquam et ipse eatenus statuit unum et multa esse, quia quatuor naturae elementa censuit universum principio unum effecisse, sed postea haec esse dictracta rursusque conciliata, siquidem naturae vires iis respondentes, Amicitia diversa in unum coniunxerit, Discordia unum in diversa rapuerit: tamen in eo ab Heraclito multum discessit, quod eam contentionem atque pugnam iudicavit non esse perpetuam. Censuit enim modo multa in unum coalescere, modo unum in multa discedere; verss. 89 sqq. ed. Karsten. eamque vicissitudinem nunquam cessare, mutatis perpetuo Amicitiae ac Discordiae vicibus, ita ut utriusque quasi regni vices certo temporis orbe essent circumscriptae; ibid. vv. 67 sqq. et 93 sqq. Enimvero si rem ad vivum resecuerimus, sic ille sibi persuaserat: principio unum fuisse omnia harmonia iunctum, tum intrasse Discordiam et unum in diversa distraxisse, postea rursus suo tempore venisse Amicitiam distractaque elementa in mundi formam composuisse; sic ambas illas vires quasi luctari inter se perpetuo eamque luctationem pro lege naturae haberi oportere. v. Karsten. in Opere praestantissimo De Empedocle p. 363. Quum igitur Empedocles alternis modo unum esse universum et amore iunctum, modo multa et Discordia dissociatum statuerit; facile iam intelligetur, cur Μοῦσαι Σικελικαί dicantur μαλακώτεραι, quippe quae illud ἀεὶ τὸ πᾶν οὕτως ἔχειν quasi relaxarunt nonnihil, hoc est mitigarunt et emollivcrunt. Illustrat hunc locum Simplicius ad Phys. Aristot. I.

ραι τῶν Μουσῶν· αἱ δὲ μαλακώτεραι τὸ μὲν ἀεὶ ταῦθ' οὕτως ἔχειν ἐχάλασαν, ἐν μέρει δὲ τοτὲ μὲν ἓν εἶναί φασι τὸ πᾶν καὶ φίλον ὑπ' Ἀφροδίτης, το-
243 τὲ δὲ πολλὰ καὶ πολέμιον αὐτὸ αὑτῷ διὰ νεῖκός τι. ταῦτα δὲ πάντα εἰ μὲν ἀληθῶς τις ἢ μὴ τούτων εἴρηκε, χαλεπόν, καὶ πλημμελὲς οὕτω μεγάλα κλεινοῖς καὶ παλαιοῖς ἀνδράσιν ἐπιτιμᾶν· ἐκεῖνο δὲ ἀνεπίφθονον ἀποφήνασθαι.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ὅτι λίαν τῶν πολλῶν ἡμῶν ὑπεριδόντες ὠλιγώρησαν· οὐδὲν γὰρ φροντίσαντες εἴτ' ἐπακολουθοῦμεν αὐτοῖς λέγουσιν εἴτε ἀπολειπόμεθα, περαί-
B νουσι τὸ σφέτερον αὐτῶν ἕκαστοι.

ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις;

ΞΕ. Ὅταν τις αὐτῶν φθέγξηται λέγων, ὡς ἔστιν ἢ γέγονεν ἢ γίγνεται πολλὰ ἢ ἓν ἢ δύο, καὶ θερμὸν

E. τοτὲ μὲν ἓν εἶναί φασι] Bodl. Vat. Ven. *Π*. ὃ εἶναι. pessime.

P. 243. τὸ σφέτερον αὐτῶν ἕκαστοι] V. αὐτοὶ ἕκαστοι, invitis codicibus.

B. ἢ ἓν ἢ δύο] Sic Bodl. Vat. Ven. *ΠΞ*. Coisl. Par. BC. Flor. i. cum edit. Bas. 2. Vulgo ἢ δύο ἢ ἕν.

ξυνέης δ' τι λέγουσιν] ξυνιεῖς Bodl. Vat. Ven. *ΠΛΣ*. Vind. Par. BC. Zitt. cum Ald. Bas. 1, 2. Alii libri ξυνίεις habent,

fol. 6. et sqq. Petr. Petitus Misc. Obss. II. 10. Praeterea lectu digna sunt quae Sturzius in Empedocle quum alibi passim, tum maxime p. 515 sqq. exposuit.

P. 243. ταῦτα δὲ πάντα — ἐπιτιμᾶν] haec omnia autem num quis illorum recte dixerit an secus, difficile est diiudicare (χαλεπόν i. e. quod χαλεπὸν διιδεῖν); atque absonum etiam viris celebribus et prisca antiquitate venerandis in tantis rebus (οὕτω μεγάλα) opprobria obiicere velle. Dissentimus enim cum Heindorfio οὕτω μεγάλα κλεινοῖς iungendum arbitrato, quod esset ex poeta aliquo lyrico depromtum. Idem fallitur etiam in eo, quod verbum κλεινός putat ab orationis pedestris scriptoribus non usurpari: usus enim eo ipse Plato est saepius, ut Legg. IV. p. 721. C. Reip. II. p. 368. A. Eandem sententiam habes Legg. X. p. 886. C. ἃ τοῖς ἀκούουσιν εἰ μὲν εἰς ἄλλο τι καλῶς ἢ μὴ καλῶς ἔχει, οὐ ῥᾴδιον ἐπιτιμᾶν παλαιοῖς οὖσιν. quem locum Heindorfius comparavit.

B. ἄλλοθί πῃ διακρίσεις — ὑποτιθείς] quum alibi secretiones ponat et con-

αὖ ψυχρῷ σύγκεραννύμενον, ἄλλοθί πῃ διακρίσεις καὶ συγκρίσεις ὑποτιθείς, τούτων, ὦ Θεαίτητε, ἑκάστοτε σύ τι πρὸς θεῶν ξυνίης ὅ τι λέγουσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ ὅτε μὲν ἦν νεώτερος, τοῦτό τε τὸ νῦν ἀπορούμενον ὁπότε τις εἴποι, τὸ μὴ ὄν, ἀκριβῶς ᾤμην ξυνιέναι. νῦν δὲ ὁρᾷς ἵν' ἐσμὲν αὐτοῦ πέρι τῆς ἀπορίας.

ΘΕΑΙ. Ὁρῶ. C

ΞΕ. Τάχα τοίνυν ἴσως οὐχ ἧττον κατὰ τὸ ὂν ταὐτὸν τοῦτο πάθος εἰληφότες ἐν τῇ ψυχῇ περὶ μὲν τοῦτο εὐπορεῖν φαμὲν καὶ μανθάνειν ὁπόταν τις αὐτὸ φθέγξηται, περὶ δὲ θάτερον οὔ, πρὸς ἀμφότερα ὁμοίως ἔχοντες.

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΞΕ. Καὶ περὶ τῶν ἄλλων δὴ τῶν προειρημένων ἡμῖν ταὐτὸν τοῦτο εἰρήσθω.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

pauci ξυνίης, ut Par. E. a. sec. m. et Zitt. conf. ad p. 238. E.
τὸ νῦν ἀπορούμενον] τὸ om. Bodl.
C. οὐχ ἧττον κατὰ τὸ ὄν] V. οὐχ ἧττον καὶ κατὰ τὸ ὄν. Omittunt καὶ codd. omnes, uno Ven. Ξ. excepto. Pro ταὐτὸν, quod debetur Coisl. Flor. a. b. c., vett. editt. ταὐτό.
ταὐτὸν τοῦτο εἰρήσθω] Sic Bodl. Vat. Ven. Π Δ Ξ Σ. Coisl. Vind. Par. BCH. Flor. a. b. c. i. Zitt. Nam hic quoque vett. editt. ταὐτὸ τοῦτο.

cretiones. Frustra est coniectura Heindorfii, ante ἄλλοθι voculam ἢ excidisse putantis.

τοῦτό τε τὸ νῦν ἀπ.] Habes hic rursus τε istud ἀνανταπόδοτον; cui respondent inferius paullo verba haec: οὐχ ἧττον κατὰ τὸ ὂν κ. τ. λ. v. ad Phaedon. p. 63. C. Sententia haec est: Sicuti olim adolescens mihi videbar intelligere, quid esset τὸ μὴ ὄν, quum tamen revera non intelligerem; ita fortasse etiam in eo, quod est, nobis accidet, quod licet videamur plane perspectum habere, tamen fortasse item penitus ignoremus.

C. Καὶ περὶ τῶν ἄλλων δὴ τῶν πρ.] H. e. ὡς ἔστιν ἢ γέγονεν ἢ γίγνεται πολλὰ ἢ δύο ἢ ἕν, καὶ θερμὸν αὖ ψυχρῷ ξυγκεραννύμενον. Haec eadem igitur significat tantam habere obscuritatem ac difficultatem, ut clare perspicueque intelligi non possint. Verum de his rebus, multis illis atque variis (πολλῶν), alio loco disputatum iri significat: nunc ante omnia de eo exponere instituit, quod esse dicatur.

Cap. XXXI. *ΞΕ.* Τῶν μὲν τοίνυν πολλῶν πέρι
D καὶ μετὰ τοῦτο σκεψόμεθ', ἂν δόξῃ· περὶ δὲ τοῦ μεγίστου τε καὶ ἀρχηγοῦ πρώτου δὴ σκεπτέον.

ΘΕΑΙ. Τίνος δὴ λέγεις; ἢ δῆλον, ὅτι τὸ ὂν φὴς πρῶτον δεῖν διερευνήσασθαι, τί πόθ' οἱ λέγοντες αὐτὸ δηλοῦν ἡγοῦνται;

ΞΕ. Κατὰ πόδα γε, ὦ Θεαίτητε, ὑπέλαβες. λέγω γὰρ δὴ ταύτῃ δεῖν ποιεῖσθαι τὴν μέθοδον ἡμᾶς, οἷον αὐτῶν παρόντων ἀναπυνθανομένους ὧδε· Φέρε, ὁπόσοι θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἤ τινε δύο τοιούτω τὰ πάντ' εἶναι φατε, τί ποτε ἄρα τοῦτ' ἐπ' ἀμφοῖν

D. *ἀρχηγοῦ πρώτου δὴ σκεπτέον*] V. *πρῶτον*, adversantibus Bodl. Vat. Ven. *Δ Ξ.* Vind. Coisl. Zitt. et editt. Ald. Bas. 2. Pro *δή*, quod suppeditarunt Bodl. Vat. Ven. *Π.*, editt. omnes cum ceteris codd. mss. *νῦν*.

Κατὰ πόδα γε] Male Bodl. Vat. et pr. Ven. *Π.* *κατὰ πολλά γε.*

ταύτῃ δεῖν ποιεῖσθαι] V. *ταύτην*, praeter auctoritatem librorum meliorum omnium.

ἐπ' ἀμφοῖν φθέγγεσθε] V. *ἐπ'* om. praeter auctoritatem codicum omnium.

D. *Τίνος δὴ λέγεις;*] Repetendum *περί*, cuius usus exempla bene multa ad Menon. p. 80. C. Cratyl. p. 408. D. Symp. p. 202. B. collegimus. Unus Politicus haec habet p. 268. D. 283. C. 295. B. 297. E. 304. D. E. Etiam poetae scenici hunc usum loquendi admodum frequentarunt.

κατὰ πόδα γε — ὑπέλαβες] E vestigio cepisti.

οἷον — ἀναπυνθανομένους] Est haec epexegesis praecedentis *ταύτῃ*, pro quo vulgo legebatur *ταύτην*. Constructionem abunde illustravimus ad Phaedon. p. 59. A.

Φέρε, ὁπόσοι θερμ.] Reprehendit primum eos, qui quum plura statuant rerum naturae elementa vel principia, tamen his ipsis rursus *τὸ εἶναι* attribuant. Quamobrem argumentatur in hunc fere modum. Quod esse dicimus, sive *τὸ ὄν*, aut diversum quiddam est ab illis rerum principiis inter se pugnantibus, aut idem prorsus, quod illa, aut denique idem, quod unum aliquod illorum. Iam si diversum est ab ambobus, siquidem duo statuantur, tria sane exoriuntur rerum principia: veluti calidum et frigidum si sumuntur, tertium ad ea ens accedit; sin unum de pluribus esse iudicatur, unum tantum revera est, alterum non est, quod absurde ita statui facile apparet; si denique id quod est idem est atque omnia, consequitur, ut unum tantummodo sit rerum omnium principium, quandoquidem ita calidum pariter atque frigidum idem est quod *τὸ ὄν*.

φθέγγεσθε, λέγοντες ἄμφω καὶ ἑκάτερον εἶναι; τί E
τὸ εἶναι τοῦτο ὑπολάβωμεν ὑμῶν; πότερον τρίτον παρὰ τὰ δύο ἐκεῖνα, καὶ τρία τὸ πᾶν, ἀλλὰ μὴ δύο ἔτι καθ' ὑμᾶς τιθῶμεν; οὐ γάρ που τοῖν γε δυοῖν καλοῦντες θάτερον ὂν ἀμφότερα ὁμοίως εἶναι λέγετε· σχεδὸν γὰρ ἂν ἀμφοτέρως ἕν, ἀλλ' οὐ δύο εἴτην.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΞΕ. Ἀλλ' ἄρα τὰ ἄμφω βούλεσθε καλεῖν ὄν;

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΞΕ. Ἀλλ', ὦ φίλοι, φήσομεν, κἂν οὕτω τὰ δύο 244
λέγοιτ' ἂν σαφέστατα ἕν.

οὐ γάρ που τοῖν γε] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Coisl. Flor. i. Vett. editt. πω. v. infra.

E. ἀλλ' οὐ δύο εἴτην] V. ἤτην, quod ex Bodl. Vat. Ven. ΠΛ. Coisl. Vind. Par. BCE. Flor. a. b. c. i. Zitt. mutatum. v. Buttmann. Gr. Ampl. T. I. p. 528. ed. 2.

Ἀλλ' ἄρα τὰ ἄμφω] V. ἆρά γε τὰ ἀμφ. Sed γε om. codd. praeter Ven. Ξ. omnes. Pro ἆρα Ald. Bas. 1. 2. Flor. a. c. Zitt. et teste Bastio Vat. ἄρα. Id unice placet.

P. 244. κἂν οὕτω τὰ δύο] κἂν Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. i. Vett. editt. καί. Tum pro vulg. λέγοιτε Bodl. Vat. Ven. Π. λεγοιτο. Coisl. λέγοιτ', unde natus error.

E. οὐ γάρ που τοῖν γε δυοῖν] De particulis οὐ γάρ που — γε v. ad Euthyphron. p. 2. A. Perperam olim πω scribebatur, quod nunc ex codd. praestantissimis correctum nemo rursus depravare audebit.

Ἀλλ' ἄρα τὰ ἄμφω —] ambo illa, frigidum pariter atque calidum. Pro ἀλλ' ἆρά γε, quod dedit Stephanus, Ald. Bass. et codd. mss. non pauci scriptum exhibent ἀλλ' ἆρα γε. Quae scriptura ob additum γε displicet. Itaque γε retento scribendum ἆρά γε. Verum ignorant istud γε codd. omnes uno Par. Ξ. excepto. Itaque dubium est, utrum ἆρα servandum an ἄρα scribendum sit. Et hoc quidem placuit I. Bekkero; placuit item Schneidero ad Remp. T. I. p. 171. qui tamen quod Bekkerum censet ex codd. mss. ita dedisse ἄρα, magnopere fallitur. Nam codd. nostri quidem cum Bekkerianis iis, quos Bastius quoque inspexit, iuxta atque antiquissimae editiones ἆρα perscriptum habent. Nobis, fatemur enim, ἄρα unice verum videtur, quippe quod multo sit fortius et elegantius languido isto ἆρα. Nam urgetur ea vocula ultima pars argumentationis, quam Eleaticus significat quasi necessitate quadam iam concedendam esse, ita tamen, ut simul significet, id quod commemoretur, non esse eiusmodi, ut recte probari non possit. Sic ἀλλ' ἄρα intelligendum est etiam De Rep. II. p. 374. B. ubi vim eius non assecutus Schneiderus est.

ΘΕΑΙ. Ὀρθότατα εἴρηκας.

ΞΕ. Ἐπειδὴ τοίνυν ἡμεῖς ἠπορήκαμεν, ὑμεῖς αὐτὰ ἡμῖν ἐμφανίζετε ἱκανῶς, τί ποτε βούλεσθε σημαίνειν, ὁπόταν ὂν φθέγγησθε. δῆλον γάρ, ὡς ὑμεῖς μὲν ταῦτα πάλαι γιγνώσκετε, ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ μὲν ᾠόμεθα, νῦν δ' ἠπορήκαμεν. διδάσκετε οὖν πρῶτον τοῦτ' αὐτὸ ἡμᾶς, ἵνα μὴ δοξάζωμεν μανθάνειν μὲν τὰ λεγόμενα παρ' ὑμῶν, τὸ δὲ τούτου γίγνηται πᾶν
B τοὐναντίον. Ταῦτα δὴ λέγοντές τε καὶ ἀξιοῦντες παρά τε τούτων καὶ παρὰ τῶν ἄλλων, ὅσοι πλεῖον ἑνὸς λέγουσι τὸ πᾶν εἶναι, μῶν, ὦ παῖ, τι πλημμελήσομεν;

ΘΕΑΙ. Ἥκιστά γε.

Cap. XXXII. *ΞΕ.* Τί δέ; παρὰ τῶν ἓν τὸ πᾶν λεγόντων ἆρ' οὐ πευστέον εἰς δύναμιν τί ποτε λέγουσι τὸ ὄν;

πάλαι γιγνώσκετε] V. πάλιν, quod emendatum e Bodl. Vat. Coisl. Par. B C H. et rec. Ven. Ξ. Flor. a. b. c. i. et edit. Bas. 1. 2.

B. ἆρ' οὐ πευστέον] πιστευτέον Vat. Ven. *Π Σ*.

C. Τίς οὖν αὐτοῖς ἡ μ. τ.] Sic Bodl. Vat. Ven. *Λ Π*. Vind.

P. 244. ὁπόταν ὂν φθέγγησθε] H. e. vocabulum ὂν φθ. Noli τὸ ἂν legendum suspicari. conf. ad Theaet. p. 183. A.

τὰ λεγόμενα παρ' ὑμῶν,] H. e. τὰ παρ' ὑμῶν λεγόμενα. Quod monemus, ne quis verba παρ' ὑμῶν cum μανθάνειν coniungat. De collocatione verborum v. ad Phaedon. p. 88. A. — τὸ δὲ τούτου, quum tamen prorsus contrarium fiat. De τὸ δέ sic usurpato v. ad Apolog. Socr. p. 23. A.

B. μῶν, ὦ παῖ, τι πλημμελήσομεν;] Encliticum τι sic collocatum tetigimus ad Phaedr. p. 258. A. Parmenid. p. 137. B.

Τί δέ; παρὰ τῶν ἓν —] Hunc totum qui sequitur locum usque ad p. 245. E. περὶ τῶν ἔμπροσθεν ἀεὶ ῥηθέντων πλάνην exscripsit Simplicius ad Aristot. Phys. I. f. 19. b.

Τόδε τοίνυν ἀποκρινέσθωσαν] Ad hoc igitur respondeant. Nam τόδε idem est quod πρὸς sive εἰς τόδε: quem tamen loquendi usum diligenter tenendum est tantummodo in neutris pronominum locum habere. Nam nemo quisquam Graecorum dixerit τὴν ἐρώτησιν ἀποκρίνεσθαι pro πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἀποκρίνεσθαι. Sed de his iam alibi explicatum est.

C. δυοῖν ὀνόμασιν] V. Matthiae Gr. §. 436. 3.

Τό τε δύο ὀνόματα —] Argumentatur adversus Eleaticos, quum esse ens statuentes,

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Τόδε τοίνυν ἀποκρινέσθωσαν. Ἕν πού φατε μόνον εἶναι; Φαμὲν γάρ, φήσουσιν. ἦ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τί δέ; ὄν καλεῖτέ τι;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Πότερον ὅπερ ἕν, ἐπὶ τῷ αὐτῷ προςχρώμενοι δυοῖν ὀνόμασιν, ἢ πῶς; C

ΘΕΑΙ. Τίς οὖν αὐτοῖς ἡ μετὰ τοῦτ', ὦ ξένε, ἀπόκρισις;

ΞΕ. Δῆλον, ὦ Θεαίτητε, ὅτι τῷ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ὑποθεμένῳ πρὸς τὸ νῦν ἐρωτηθὲν καὶ πρὸς ἄλλο δὲ ὁτιοῦν οὐ πάντων ῥᾷστον ἀποκρίνασθαι.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Τό τε δύο ὀνόματα ὁμολογεῖν εἶναι μηδὲν θέμενον πλὴν ἓν καταγέλαστόν που.

Coisl. Par. BCEH. Flor. b. i. Zitt. et Simplicius in Phys. Arist. I. fol. 19. b. Vitiose vett. editt. τοῖς οὖν. Indidem ὦ ante ξένε insertum et mox πάντων pro πάντως repositum.

Τό τε δύο ὀνόματα] V. δέ, quod mutatum e Bodl. Vat. Ven. *Π.* Flor. i. et sec. m. Ven. *Δ.* Par. EF. itemque Simplicio.

hunc fere in modum. Si unum, inquit, ab ente non est diversum, primum quidem perquam erit ridiculum confiteri, duo esse nomina, quum tamen nihil nisi unum statuatur; deinde illud quoque mirum accidet, quod dicendum erit esse nomen aliquod, cuius nulla sit ratio. Nam sive ponitur nomen esse a re diversum, certe duo quaedam ponuntur: sive illud idem quod res sit existimatur, aut nullius rei nomen afferetur, aut si cuius rei nomen allatum fuerit, certe efficietur, ut nomen nominis tantummodo nomen sit, nullius alius rei, et ut unum quidem unius sit unum tantum, non nominis hoc unum sit, h. e. unum ad se ipsum quidem referatur, nec vero cum nomine ulla contineatur ratione ac necessitudine. In his pro *Τὸ δὲ δύο ὀνόματα* rectissime nuper ex codd. et Simplicio repositum *Τό τε δύο ὀν.*, ita ut τε respondeat verbis sequentibus *Καὶ τὸ παράπαν γε ἀποδ.*, in quibus *ἀποδέχεσθαί τινος λέγοντος* est d i c e n t e m a l i q u e m p r o b a r e, ut Phaed. p. 92. A. Euthyphr. p. 9. D. al. Iam vero posterioris huius enuntiati partis rationes rursus sic examinantur, ut duae afferantur argumentationis partes. Quamobrem τε post *Τιθείς* interpositum item referendum est ad sequentia: *καὶ μὴν ἄν ταὐτόν γε αὐτῷ τ.*, quod qui non perspectum habebant, ii τε mutaverunt in γε, quod etiam a S t e p h a n o ita factum videmus.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

ΞΕ. Καὶ τὸ παράπαν γε ἀποδέχεσθαι τοῦ λέ-
D γοντος, ὡς ἔστιν ὄνομά τι λόγον οὐκ ἂν ἔχον.

ΘΕΑΙ. Πῇ;

ΞΕ. Τιθείς τε τοὔνομα τοῦ πράγματος ἕτερον δύο λέγει πού τινε.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἂν ταὐτόν γε αὐτῷ τιθῇ τοὔνομα, ἢ μηδενὸς ὄνομα ἀναγκασθήσεται λέγειν, εἰ δέ τινος αὐτὸ φήσει, συμβήσεται τὸ ὄνομα ὀνόματος ὄνομα μόνον, ἄλλου δὲ οὐδενὸς ὄν.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Καὶ τὸ ἕν γε, ἑνὸς ἓν ὂν μόνον, καὶ (* οὐ *) τοῦ ὀνόματος (αὐτὸ) ἓν ὄν.

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

D. λόγον οὐκ ἂν ἔχον] Sic codd. praestantissimi atque plurimi unanimi consensione. Vett. editt. ἔχοι.

Τιθείς τε τοὔνομα] V. γε, invitis codd. plerisque omnibus.

D. καὶ * οὐ * τοῦ ὀνόματος αὐτὸ ἓν ὄν.] Editt. καὶ τοῦτο ὀνόματος αὐτὸ ἓν ὄν. Pro καὶ τοῦ ὀνόματος Bodl. Flor. i. et teste Bastio Vat. καὶ τοῦ ὀνόματος. Ex utraque scriptura extudimus καὶ οὐ τοῦ ὀνόματος. Bekker. de coniectura Schleierm. dedit αὖ τῷ.

ἢ ταὐτὸν φήσουσι τούτῳ] θήσουσι τοῦτο Bodl. Vat. Ven. Π.

D. ἢ μηδενὸς — εἰ δέ τινος] Post ἢ per quandam constructionis enallagen εἰ δέ τινος κ. τ. λ. infertur, quod genus constructionis in anacoluthis numerare debebant, qui nuper de his peculiari opera exposuerunt. Verum hi sua fere aliis sublegerunt, nihil proprii in medium afferentes.

καὶ τὸ ἕν γε, ἑνὸς ἓν ὂν μόνον — αὐτὸ ἓν ὄν.] Vett. editt. καὶ τοῦτο ὀνόματος αὐτὸ τὸ ἓν ὄν. Quam lectionem Schleiermacherus probante Heindorfio et Bekkero ita mutavit, ut αὖ τὸ ἓν ὂν corrigeret, hoc sensu: Und auch das Eins, welches dann nur des Einen Eins ist, auch dieses sei wiederum nur eines Namens Eins; Atque unum, quatenus est unius tantum unum, hoc quoque nominis rursus unum esse efficietur. At enim vero ita sententiam scriptoris perverti manifestum est. Nam hic certe voluit significare, isto modo mutuam nominis atque unius rationem sublatum iri. Quamobrem pro καὶ τοῦτο ὀνόματος aliud quid requiritur, quod quale sit, docent librorum veterum testimonia. Etenim Bastio

ΞΕ. Τί δέ; τὸ ὅλον ἕτερον τοῦ ὄντος ἑνὸς ἢ ταὐτὸν φήσουσι τούτῳ;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐ φήσουσί τε καὶ φασίν; E

ΞΕ. Εἰ τοίνυν ὅλον ἐστίν, ὥσπερ καὶ Παρμενίδης λέγει,

πάντοθεν εὐκύκλου σφαίρης ἐναλίγκιον ὄγκῳ,
μεσσόθεν ἰσοπαλὲς πάντῃ· τὸ γὰρ οὔτε τι μεῖζον
οὔτε τι βαιότερον πελέναι χρεών ἐστι τῇ ἢ τῇ,

τοιοῦτόν γε ὂν τὸ ὂν μέσον τε καὶ ἔσχατα ἔχει, ταῦτα δὲ ἔχον πᾶσα ἀνάγκη μέρη ἔχειν. ἢ πῶς;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν τό γε μεμερισμένον πάθος μὲν 245
τοῦ ἑνὸς ἔχειν ἐπὶ τοῖς μέρεσι πᾶσιν οὐδὲν ἀποκωλύει, καὶ ταύτῃ δὴ πᾶν τε ὂν καὶ ὅλον ἓν εἶναι.

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὔ;

whole a part

a unity in th sense of bein a sum and a w

E. οὔτε τι βαιότερον] τι vulgo aberat invitis codd. plerisque omnibus. Pro βαιότερον, quod habent Bodl. Coisl. Vind., vulgo βεβαιότερον. Indidem sumtum πελέναι, pro quo vulgo erat πέλει. Bodl. χρέον.

ἔσχατα ἔχει] V. ἔσχατον, quod solus Par. E. cum Flor. a. c. habet. Pro ἔχει Stephanus de coniectura Cornarii ἔχειν scripsit: quod etsi libri mss. nonnulli habent, tamen Bodl. Vat. Coisl. Ven. Ξ. Vind. Flor. b. i. Zitt. ἔχει tuentur.

et Gaisfordio testibus Vat. 225. et Bodl. 's. Clarck. scriptum habent καὶ τοῦ ὀνόματος. Eandem lectionem ex Flor. i. enotatam habemus. Quod verissimum esse putamus, modo post καὶ inseratur οὐ. Enimvero τοῦτο ex οὐ τοῦ depravatum. Veram rationem his dudum in chartas coniectis vidimus etiam ab Astio esse perspectam.

Τί δέ; τὸ ὅλον ἕτερον —] Aliam nunc affert rationem, cur Eleaticorum placitum improbandum videatur. Unum illud suum, quod ens appellant, inquit, etiam totum aliquod esse volunt; unde Parmenides ei sphaericam figuram attribuit. Ex quo sequitur habere illud etiam divisionem atque constare partibus. Quod si ita est, ipsum unum quidem esse non potest, quamquam πάθος ἔχειν τοῦ ἑνός potest eatenus, quatenus partes omnes in unum collectae pro uno habentur.

E. ὥσπερ καὶ Παρμενίδης λέγει] De his Parmenidis versibus dixit Karsten Parmen. Reliqq. p. 182 sqq.

P. 245. ἐπὶ τοῖς μέρεσι πᾶσιν] H. e. partibus omnibus in unum iunctis. Mox τὸ ἓν αὐτό est unum absolutum.

ΞΕ. Τὸ δὲ πεπονθὸς ταῦτα ἆρ᾽ οὐκ ἀδύνατον αὐτό γε τὸ ἓν αὐτὸ εἶναι;

(But cannot be unity in itself)

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Ἀμερὲς δήπου δεῖ παντελῶς τό γε ἀληθῶς ἓν κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον εἰρῆσθαι.

ΘΕΑΙ. Δεῖ γὰρ οὖν.

B ΞΕ. Τὸ δέ γε τοιοῦτον, ἐκ πολλῶν μερῶν ὄν, οὐ συμφωνήσει τῷ λόγῳ.

ΘΕΑΙ. Μανθάνω.

ΞΕ. Πότερον δὴ πάθος ἔχον τὸ ὂν τοῦ ἑνὸς οὕτως ἕν τε ἔσται καὶ ὅλον, ἢ παντάπασι μὴ λέγωμεν ὅλον εἶναι τὸ ὄν;

ΘΕΑΙ. Χαλεπὴν προβέβληκας αἵρεσιν.

ΞΕ. Ἀληθέστατα μέντοι λέγεις. πεπονθός τε γὰρ τὸ ὂν ἓν εἶναί πως, οὐ ταὐτὸν ὂν τῷ ἑνὶ φαίνεται, καὶ πλέονα δὴ τὰ πάντα ἑνὸς ἔσται.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἐάν γε τὸ ὂν ᾖ μὴ ὅλον διὰ τὸ πε-

C πονθέναι τὸ ὑπ᾽ ἐκείνου πάθος, ᾖ δὲ αὐτὸ τὸ ὅλον, ἐνδεὲς τὸ ὂν ἑαυτοῦ ξυμβαίνει.

(...y unity: ...e real must participate in unity and ∴ cannot ... a whole of parts)

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

P. 245. B. συμφωνήσει τῷ λόγῳ] V. τῷ ὅλῳ. Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. i. τῷ ὅλῳ λόγῳ: reliqui cum Simplicio τῷ λόγῳ ὅλῳ. Utrumque διττογραφίᾳ natum putamus.

πάθος ἔχον τὸ ὂν τοῦ ἑνὸς] Sic cum Bekkero scripsimus

B. Πότερον δὴ πάθος ἔχον τὸ ὂν —] Utrum igitur τὸ ὂν ita tantum unum erit atque totum, si πάθος ἔχει τοῦ ἑνός (neque absolute unum est), an omnino non dicamus τὸ ὂν esse totum? In his pro πάθος ἔχον τὸ ὂν vett. editt. et codd. mss. omnes scriptum exhibent πάθος ἔχον τὸ ὅλον, quod felicissime emendavit Schleiermacherus, probante etiam Heindorfio, Bekkero, Astio.

πεπονθός τε γὰρ τὸ ὂν —] Hic quoque τε referendum est ad proximam responsionem: Καὶ μὴν ἐάν γε τὸ ὂν κ. τ. λ. Quod monere placuit, ne quis hoc loco abutatur ad confirmandam opinionem eorum, qui τε γάρ putarunt esse etenim, quod Graece καὶ γάρ, non item τε γάρ dicitur. πλέονα τὰ πάντα κ. τ. λ. das Ganze würde mehr als Eins sein. Nam ita τῷ ὄντι ipsum unum tanquam attribueretur, quo unitatis tollitur ratio.

τὸ ὑπ᾽ ἐκείνου πάθος] Sc. ὑπ᾽ αὐτοῦ τοῦ ἑνός. — ᾖ δὲ αὐτὸ τὸ ὅλον, ac si ipsum per se τὸ ὅλον extat.

C. Καὶ κατὰ τοῦτον τὸν

ΞΕ. Καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον ἑαυτοῦ στερόμενον οὐκ ὂν ἔσται τὸ ὄν.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Καὶ ἑνός γε αὖ πλείω τὰ πάντα γίγνεται, τοῦ τε ὄντος καὶ τοῦ ὅλου χωρὶς ἰδίαν ἑκατέρου φύσιν εἰληφότος.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Μὴ ὄντος δέ γε τὸ παράπαν τοῦ ὅλου, ταὐτά τε ταῦτα ὑπάρχει τῷ ὄντι, καὶ πρὸς τῷ μὴ εἶναι μηδ' ἂν γενέσθαι ποτὲ ὄν. D

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΞΕ. Τὸ γενόμενον ἀεὶ γέγονεν ὅλον, ὥστε οὔτε οὐσίαν οὔτε γένεσιν ὡς οὖσαν δεῖ προσαγορεύειν [τὸ ἓν ἢ] τὸ ὅλον ἐν τοῖς οὖσι μὴ τιθέντα.

ΘΕΑΙ. Παντάπασιν ἔοικε ταῦθ' οὕτως ἔχειν.

ΞΕ. Καὶ μὴν οὐδ' ὁποσονοῦν τι δεῖ τὸ μὴ ὅλον εἶναι· ποσόν τι γὰρ ὄν, ὁπόσον ἂν ᾖ, τοσοῦτον ὅλον ἀναγκαῖον αὐτὸ εἶναι.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ γε.

ΞΕ. Καὶ τοίνυν ἄλλα μυρία ἀπεράντους ἀπο-

de coniectura Schleiermacheri. Libri omnes τὸ ὅλον τοῦ ἑνός.

C. ταὐτά τε ταῦτα] V. ταῦτά τε ταὐτά, invitis codd.

D. Καὶ τοίνυν ἄλλα μυρία] ἄλλας μυρίας Heindorf. ex cod. Reg.

λόγον —] Concludit rationem sic: τὸ ὂν non est ὅλον per accidens, ita ut ad unum absolutum referatur; τὸ ὅλον autem per se solum extat; id, quod est, semet ipso privatur. Quum enim τὸ ὅλον αὐτὸ extra illud positum sit, τὸ ὂν non potest esse ὅλον, et id, quod est, erit id, quod non est.

D. τὸ ἓν ἢ τὸ ὅλον ἐν τοῖς οὖσι μὴ τ.] Verba τὸ ἓν ἢ videntur ex glossemate nata esse, id quod Schleiermacherus rectissime iudicavit. Nam per totam hanc argumentationem de iis quidem sermo est, qui τὸ ὅλον τοῖς οὖσιν eximant; de iis, qui τὸ ἓν tollant, non disseritur. Heindorfius scribendum putabat τὸν τὸ ὅλον ἐν τοῖς οὖσι μὴ τ.

Καὶ τοίνυν ἄλλα μυρία ἀπεράντους ἀπ.] Heindorfius ex uno Paris. ἄλλας μυρίας dedit, Astio aliisque suffragantibus. Sed nullus praeterea codex eam lectionem tuetur, ut propemodum de illius codicis fide dubitem. Nec vero mutatione opus videtur, quandoquidem ἄλλα μυρία neutro genere dicitur sicuti πλείω, ἐλάττω, et similia. Menexen. p. 235. B.

E *ρίας ἕκαστον εἰληφὸς φανεῖται τῷ τὸ ὂν εἴτε δύο τινὲ εἴτε ἓν μόνον εἶναι λέγοντι.*

ΘΕΑΙ. *Δηλοῖ σχεδὸν καὶ τὰ νῦν ὑποφαίνοντα· συνάπτεται γὰρ ἕτερον ἐξ ἄλλου, μείζω καὶ χαλεπωτέραν φέρον περὶ τῶν ἔμπροσθεν ἀεὶ ῥηθέντων πλάνην.*

Cap. XXXIII. *ΞΕ.* *Τοὺς μὲν τοίνυν διακριβολογουμένους ὄντος τε πέρι καὶ μὴ πάντας μὲν οὐ διεληλύθαμεν, ὅμως δὲ ἱκανῶς ἐχέτω· τοὺς δὲ ἄλλως λέγοντας αὖ θεατέον, ἵν' ἐκ πάντων εἰδῶμεν, ὅτι τὸ*
246 *ὂν τοῦ μὴ ὄντος οὐδὲν εὐπορώτερον εἰπεῖν ὅ τί ποτ' ἔστιν.*

ΘΕΑΙ. *Οὐκοῦν πορεύεσθαι χρὴ καὶ ἐπὶ τούτους.*

ΞΕ. *Καὶ μὴν ἔοικέ γε ἐν αὐτοῖς οἷον γιγαντομαχία τις εἶναι διὰ τὴν ἀμφισβήτησιν περὶ τῆς οὐσίας πρὸς ἀλλήλους.*

E. *πάντας μὲν οὐ διελ.*] Sic Euseb. Praep. Ev. XIV. p. 725. C. Libri Platonis *πάνυ μὲν οὐ διελ.*

P. 246. B. *εἴ τίς τι φησι*] *τι* additum ex Par. BCH. Flor. a. b. c. ante Bekker. editiones ignorabant.

ἡμέρας πλείω ἢ τρεῖς. ubi plura rei exempla posuimus. Neque male Bernhard. Syntax. p. 335. cum hoc loco contendit illa Aristoph. Ran. v. 90. *τραγῳδίας ποιοῦντα πλεῖν ἢ μύρια.*

E. *ἕτερον ἐξ ἄλλου*] De hac utriusque vocabuli coniunctione v. supra ad p. 224. C.

Τοὺς μὲν τοίνυν διακρ.] Intelliguntur ii philosophi, qui *τὸ ὂν* sive *τὰ ὄντα* investigare, et quaenam essent rerum principia, definire studuissent. In quorum numerum retulit Ionicos, Eleatas, Heraclitum, Empedoclem. Qui autem de *τῷ μὴ ὄντι* subtiliter quaesivisse dicuntur, nulli certe alii sunt quam omnes ii, qui, quaenam ratio inter *τὸ ὂν* et *τὸ μὴ ὂν* intercederet, indagare conati sunt: quorsum pertinent ipsi Eleatici et Megarici, et qui *τὸ μὴ ὂν* ne cogitari quidem posse censuerunt, Gorgias, Protagoras, Antisthenes, alii. Hos igitur fatetur sese *οὐ πάντας διεληλυθέναι*, idque rectissime. Certe quidem eos, qui de non-ente disputavissent, haudquaquam omnes recensuit. Sed pro *πάντας*, quod cum Heindorfio ex Euseb. Praep. Evang. XIV. p. 725. C. restituimus, vett. editt. et codd. mss. omnes habent *πάνυ*. Nec tamen id verum rectumque est. Nam hoc posito Eleaticus diceret hoc: Eos igitur, qui de ente et non-ente subtiliter disputarunt, utique non percensuimus. v. Protag. p. 338. E. Quod absonum est; recensuit enim nonnullos, quanquam non omnes tetigit.

τοὺς δὲ ἄλλως λέγοντας] H. e. eos, qui minus subtiliter de ente et non-ente philosophantur. De *ἄλλως* v. Ruhnken. ad Tim. p. 199. Intelligit primum eos, qui *οὐσίαν* rerum omnem in corporibus quaerebant, sicuti faciebant Atomi-

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Οἱ μὲν εἰς γῆν ἐξ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἀοράτου πάντα ἕλκουσι, ταῖς χερσὶν ἀτεχνῶς πέτρας καὶ δρῦς περιλαμβάνοντες. τῶν γὰρ τοιούτων ἐφαπτόμενοι πάντων διισχυρίζονται τοῦτο εἶναι μόνον, ὃ παρέχει προςβολὴν καὶ ἐπαφήν τινα, ταὐτὸν σῶμα καὶ οὐσίαν ὁριζόμενοι, τῶν δὲ ἄλλων εἴ τίς τί φησι μὴ B σῶμα ἔχον εἶναι, καταφρονοῦντες τὸ παράπαν καὶ οὐδὲν ἐθέλοντες ἄλλο ἀκούειν.

ΘΕΑΙ. Ἦ δεινοὺς εἴρηκας ἄνδρας· ἤδη γὰρ καὶ ἐγὼ τούτων συχνοῖς περιέτυχον.

ΞΕ. Τοιγαροῦν οἱ πρὸς αὐτοὺς ἀμφισβητοῦντες μάλα εὐλαβῶς ἄνωθεν ἐξ ἀοράτου ποθὲν ἀμύνονται, νοητὰ ἄττα καὶ ἀσώματα εἴδη βιαζόμενοι τὴν ἀληθινὴν οὐσίαν εἶναι· τὰ δὲ ἐκείνων σώματα καὶ τὴν

συχνοῖς περιέτυχον] Bodl. Vat. Ven. *Π*. Euseb. προςέτυχον. Verum id redolet interpretamentum. Hesych. περιέτυχον· συνέτυχον. conf. Heindorf. p. 381.

stici; deinde illos, qui in unis ideis statuebant rerum veritatem contineri. De utrisque enim deinceps exponitur. Hos igitur leniter carpit tanquam pinguius rem tractantes.

P. 246. Οἱ μὲν εἰς γῆν ἐξ οὐρανοῦ —] Eosdem homines facete descripsit philosophus etiam Theaet. p. 155. E sqq. ubi item acerrimo sale perfricantur. Praeter Atomisticos maxime etiam de Aristippo cogitandum esse facile assentimur Schleiermachero Prooem. ad Sophist. p. 135. et Theaet. p. 183. de hac re disputanti. — De ἀτεχνῶς πέτρας καὶ δρῦς περιλ. tenendum, vocabulum ἀτεχνῶς in dictis communibus, proverbiis, et comparationibus frequentari; de quo usu v. ad Euthyphron. p. 2. A. 5. C. et Euthydem. p. 292. E. 303. D. Ion. p. 534. E. Remp. VIII. p. 548. A. Lachet. p. 187. B. Charmid. p. 154. B.

B. Τοιγαροῦν οἱ πρὸς αὐτοὺς ἀμφ.] Acutissime pervidit Schleiermacherus pertinere haec ad primos scholae Megaricae doctores. v. Prooem. ad Sophist. p. 134 sq. Quam quidem coniecturam ipse duplici firmavit argumento. Primum quidem urget hoc, quod quum haec de discrimine οὐσίας et γενέσεως doctrina Parmenidea sit, tamen aliis quibusdam philosophis tribuatur, quibus iam Plato, posteaquam Parmenidem antea taxavit, tanquam aequalibus et familiaribus lenius adversetur. Deinde verissime admonet, Megaricos praeter dialecticam etiam haud pauca alia ab Eleaticis mutua sumsisse, idque etiam in doctrina de ente ita ab iis factum videri. His addit denique, quod etiam bellum istud immane adversus Democriti assectatores atque Aristippum cum

C λεγομένην ὑπ' αὐτῶν ἀλήθειαν κατὰ σμικρὰ διαθραύοντες ἐν τοῖς λόγοις γένεσιν ἀντ' οὐσίας φερομένην τινὰ προσαγορεύουσιν. ἐν μέσῳ δὲ περὶ ταῦτα ἄπλετος ἀμφοτέρων μάχη τις, ὦ Θεαίτητε, ἀεὶ ξυνέστηκεν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΞΕ. Παρ' ἀμφοῖν τοίνυν τοῖν γενοῖν κατὰ μέρος λάβωμεν λόγον ὑπὲρ ἧς τίθενται τῆς οὐσίας.

ΘΕΑΙ. Πῶς οὖν δὴ ληψόμεθα;

ΞΕ. Παρὰ μὲν τῶν ἐν εἴδεσιν αὐτὴν τιθεμένων ῥᾷον· ἡμερώτεροι γάρ· παρὰ δὲ τῶν εἰς σῶμα πάντα
D ἑλκόντων βίᾳ χαλεπώτερον, ἴσως δὲ καὶ σχεδὸν ἀδύνατον. ἀλλ' ὧδέ μοι δεῖν δοκεῖ περὶ αὐτῶν δρᾶν.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Μάλιστα μέν, εἴ πῃ δυνατὸν ἦν, ἔργῳ βελτίους αὐτοὺς ποιεῖν· εἰ δὲ τοῦτο μὴ ἐγχωρεῖ, λόγῳ ποιῶμεν, ὑποτιθέμενοι νομιμώτερον αὐτοὺς ἢ νῦν

C. ἄπλετος ἀμφοτέρων] Euseb. ἄπλητος, quod est proprium poetarum. v. intpp. ad Moer. p. 24. et Ruhnken. ad Hymn. in Cerer. v. 83.

D. εἰ δὲ τοῦτο μὴ ἐγχωρεῖ] Bodl. ἐγχωρῇ. Quod si verum est, ἂν δὲ τοῦτο scribendum. Solere enim ἂν post εἰ ita usurpari ... hac ratione planissime conveniat. Quod autem gravissimum est, quae infra p. 248. C — E. et 249. C. exponuntur, ea nos quidem Megaricorum fuisse placita certo exploratum habemus. Etenim profecti illi a Parmenidis de Ente sententia statuebant ideas tanquam singulas quasdam illius formas ac species, quas tamen volebant esse rigidas, immotas, nulliusque communitatis et variationis capaces, ne scilicet οὐσίας constantia ac sempiternitas in iis desideraretur. Aristot. Metaphys. XIV. 4. τῶν δὲ τὰς ἀκινήτους οὐσίας εἶναι λεγόντων οἱ μέν φασιν αὐτὸ τὸ ἓν τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι· οὐσίαν μέντοι τὸ ἓν αὐτοῦ ᾤοντο εἶναι μάλιστα. Quae ubi contenderis cum loco Diog. Laërt. II. 106. ubi agitur de Euclide Megarico: οὗτος καὶ τὰ Παρμενίδεια μετεχειρίζετο· οὗτος ἓν τὸ ἀγαθὸν ἀπεφαίνετο πολλοῖς ὀνόμασιν καλούμενον, κ. τ. λ. hic omnino de Megaricis cogitari oportere haudquaquam dubitabis. Sed fusius nuper de his rebus exposuimus in libro primo Prolegg. ad Parmenidem p. 55 sqq. et 60 sqq. — βιαζόμενοι, h. e. contendentes et pugnantes, ut p. 241. D. v. ad Theaet. p. 162. E.

C. γένεσιν ἀντ' οὐσίας —] H. e. non οὐσίαν esse, quam illi statuant, sed generationem perpetuo agitatam censent. — ἐν μέσῳ, quasi in τῷ μεταιχμίῳ, s. spatio inter duas acies

ἐθέλοντας ἂν ἀποκρίνασθαι. τὸ γὰρ ὁμολογηθὲν παρὰ βελτιόνων που κυριώτερον ἢ τὸ παρὰ χειρόνων· ἡμεῖς δὲ οὐ τούτων φροντίζομεν, ἀλλὰ τἀληθὲς ζητοῦμεν.

ΘΕΑΙ. Ὀρθότατα. E

Cap. XXXIV. ΞΕ. Κέλευε δὴ τοὺς βελτίους γεγονότας ἀποκρίνασθαί σοι, καὶ τὸ λεχθὲν παρ' αὐτῶν ἀφερμήνευε.

ΘΕΑΙ. Ταῦτ' ἔσται.

ΞΕ. Λεγόντων δὴ θνητὸν ζῶον εἰ φασὶν εἶναί τι.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

ΞΕ. Τοῦτο δὲ οὐ σῶμα ἔμψυχον ὁμολογοῦσι;

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΞΕ. Τιθέντες τι τῶν ὄντων ψυχήν;

ΘΕΑΙ. Ναί. 247

ΞΕ. Τί δέ; ψυχὴν οὐ τὴν μὲν δικαίαν, τὴν δὲ ἄδικόν φασιν εἶναι, καὶ τὴν μὲν φρόνιμον, τὴν δὲ ἄφρονα;

pari, alibi docuimus.

ὁμολογηθὲν παρὰ βελτιόνων] Bas. 2. et Steph. errore περὶ β.

E. παρ' αὐτῶν ἀφερμήνευε] V. ἐφερμήνευε. Receptam lectionem tuentur Bodl. Vat. Ven. *Π Δ*. Coisl. Par. BE. Flor. b.

medio. — De voc. ἄπλειτος v. Pierson. ad Moer. p. 24.

D. Μάλιστα μέν — εἰ δὲ τοῦτο μὴ ἐγχ.] Genus loquendi affatim illustrarunt Boeckh. in Plat. Min. p. 87. Krüger. ad Dionys. p. 27. Herrmann. ad Lucian. De conscrib. hist. p. 284. Addimus Plat. Theag. p. 125. B. τύραννος γενέσθαι μάλιστα μὲν πάντων ἀνθρώπων, εἰ δὲ μή, ὅ τι πλείστων. Demosthen. de Coron. p. 260. ed. Reisk. ὥστε μάλιστα μὲν μὴ θεῖναι τὸν νόμον τοῦτον, εἰ δὲ μή, καταβαλόντα ἐᾶν ἐν ὑπωμοσίᾳ. Ibid. p. 282. μάλιστα μὲν τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμόνοιαν διατηρεῖν καὶ τὰς συνθήκας, εἰ δὲ μή, πρὸς τὸ βουλεύσασθαι δοῦναι χρόνον τῇ πόλει.

E. τὸ λεχθὲν παρ' αὐτῶν ἀφερμήνευε] Quod de coniectura reposuit Heindorfius ἀφερμήνευε pro vulgato ἐφερμήνευε, id nunc optimorum codicum auctoritate ita firmatum est, ut de eius veritate nulla esse possit controversia. Enimvero ἐφερμηνεύειν est ad aliquid exponere sive insuper explicare; quod hic quidem, ubi res non praeter aliam quampiam explicanda significatur, omnino absurdum est. Quanquam immerito dubitavit Heindorfius, num ἐφερμηνεύειν usquam apud scriptores Graecos reperiatur. Nam frequentissimum esse verbi usum docuerunt Boissonad. ad Philostrati Heroic.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Ἀλλ' οὐ δικαιοσύνης ἕξει καὶ παρουσίᾳ τοιαύτην αὐτῶν ἑκάστην γίγνεσθαι, καὶ τῶν ἐναντίων τὴν ἐναντίαν;

ΘΕΑΙ. Ναί, καὶ ταῦτα ξύμφασιν.

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν τό γε δυνατόν τῳ παραγίγνεσθαι καὶ ἀπογίγνεσθαι πάντως εἶναί τι φήσουσιν.

ΘΕΑΙ. Φασὶ μὲν οὖν.

B ΞΕ. Οὔσης οὖν δικαιοσύνης καὶ φρονήσεως καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς καὶ τῶν ἐναντίων, καὶ δὴ καὶ ψυχῆς, ἐν ᾗ ταῦτα ἐγγίγνεται, πότερον ὁρατὸν καὶ ἁπτὸν εἶναί φασί τι αὐτῶν ἢ πάντα ἀόρατα;

ΘΕΑΙ. Σχεδὸν οὐδὲν τούτων γε ὁρατόν.

ΞΕ. Τί δέ; τῶν τοιούτων μῶν σῶμά τι λέγουσιν ἴσχειν;

ΘΕΑΙ. Τοῦτο οὐκέτι κατὰ ταὐτὰ ἀποκρίνονται πᾶν, ἀλλὰ τὴν μὲν ψυχὴν αὐτὴν δοκεῖν σφίσι σῶμά τι κεκτῆσθαι, φρόνησιν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον

P. 247. καὶ τῶν ἐναντίων τὴν ἐναντίαν] Editt. τὴν omittunt. Bodl. Vat. Ven. Π Λ. Coisl. Par. BD[CFH. Flor. a. b. c. i. τὴν ἐναντίαν. Recte. Nam plena oratio ferit haec: καὶ τὴν ἐναντίαν ἕξει καὶ παρουσίᾳ τῶν ἐναντίων γίγνεσθαι τοιαύτην sc. ἐναντίαν.

B. οὐκέτι κατὰ ταὐτά] V. ταῦτα. Correctum ex Ven.

p. 302 sq. et Iacobsius ad Imagg. p. 635. et 656.

P. 247. B. Τί δέ; τῶν τοιούτων μῶν σῶμά τι λ.] Heindorfius, quoniam τι pertineret ad σῶμα, refingendum putabat: Τί δὲ τῶν τοιούτων; μῶν σῶμά τι λέγουσιν ἴσχειν; sc. αὐτά. Qua mutatione certe non opus est. Nam genitivus τῶν τοιούτων est horum talium aliquid. Solet enim genitivus partitivus verbis omnis generis ita sine τι adiungi. v. ad Tim. p. 33. D. et 65. D. coll. Matthiae. Gr. §. 323. Sic in hoc ipso libro p. 232. B. ἀλλὰ ἀναλάβωμεν πρῶτον τῶν περὶ τὸν σοφιστὴν εἰρημένων. ubi Heindorfium item errasse demonstravimus.

C. αἰσχύνονται τὸ τολμᾶν] Constructionem abunde illustrabunt quae exposuit Aug. Matthiae Gr. Gr. §. 543.

οἵ γε αὐτῶν σπαρτοί τε καὶ αὐτόχθονες] „Sparti et ex ipsa terra nati; terrestres animae, quibus nihil commune cum τοῖς ἄνωθεν et ἀοράτοις. Σπαρτούς dictos constat Cadmi socios, a Cadmo satos ac terra procreatos. Pausan. IX. 5. Schol. ad Apollon. Rhod. III. v. 1178. et 1185. Apollod. III. 4. Iidem mox dicuntur οἱ

ὧν ἠρώτηκας, αἰσχύνονται τὸ τολμᾶν ἢ μηδὲν τῶν C ὄντων αὐτὰ ὁμολογεῖν ἢ πάντ' εἶναι σώματα διισχυρίζεσθαι.

ΞΕ. Σαφῶς γὰρ ἡμῖν, ὦ Θεαίτητε, βελτίους γεγόνασιν ἄνδρες· ἐπεὶ τούτων οὐδ' ἂν ἓν ἐπαισχυνθεῖεν οἵ γε αὐτῶν σπαρτοί τε καὶ αὐτόχθονες, ἀλλὰ διατείνοιντ' ἂν πᾶν ὃ μὴ δυνατοὶ ταῖς χερσὶ ξυμπιέζειν εἰσίν, ὡς ἄρα τοῦτο οὐδὲν τὸ παράπαν ἐστί.

ΘΕΑΙ. Σχεδὸν οἷα διανοοῦνται λέγεις.

ΞΕ. Πάλιν τοίνυν ἀνερωτῶμεν αὐτούς· εἰ γάρ τι καὶ σμικρὸν ἐθέλουσι τῶν ὄντων συγχωρεῖν ἀσώματον, ἐξαρκεῖ. τὸ γὰρ ἐπί τε τούτοις ἅμα καὶ ἐπ' D ἐκείνοις ὅσα ἔχει σῶμα ξυμφυὲς γεγονός, εἰς ὃ βλέποντες ἀμφότερα εἶναι λέγουσι, τοῦτο αὐτοῖς ῥητέον. Τάχ' οὖν ἴσως ἂν ἀποροῖεν· εἰ δέ τι τοιοῦτον πεπόνθασι, σκόπει, προτεινομένων ἡμῶν, ἆρ' ἐθέλοιεν ἂν δέχεσθαι καὶ ὁμολογεῖν τοιόνδ' εἶναι τὸ ὄν.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δή; λέγε, καὶ τάχα εἰσόμεθα.

Ξ. et Par. F. In Flor. i. est κατα τὰ αὐτά. Verum vidit Heindorf.

C. γεγόνασιν ἄνδρες] Vett. editt. οἱ ἄνδρες. Libri ἄνδρες. Hinc cum Bekkero scripsimus ἄνδρες.

D. εἰ δέ τι τοιοῦτον π.] δὲ Heindorf. pro δή, quod libri mordicus tenent. Sed vide infra in commentariis.

γηγενεῖς. v. Valckenar. ad Eurip. Phoen. v. 670. p. 256." Heindorf.

D. τὸ γὰρ ἐπί τε τούτοις ἅμα — ῥητέον] Nam quod his pariter atque illis, quae sunt corporea, natura proprium est, ad quod respicientes utraque esse censent (i. e. in quo essentiam eorum positam arbitrantur) hoc iis dicendum est. Dein vulgo scribebatur: τάχ' οὖν ἴσως ἂν ἀποροῖεν, εἰ δή τι τοιοῦτον πεπόνθασι. σκόπει, προτ. quam scripturam tenuit etiam Bekkerus. Verum nihil profecto molestius est hoc asyndeto in σκόπει, προτειν. κ. τ. λ. quod vel unum sufficit ad excitandam in legentium animis malam suspicionem. Tolerabilior redditur oratio, ubi cum Bas. 1. et 2. verba haec: „Τάχ' οὖν ἴσως ἂν ἀποροῖεν, εἰ δή τι τοιοῦτον πεπόνθασι;" Theaeteto tribuerimus, quae ratio Cornario et Fischero placuit. Quanquam nec sic omnis eximitur scrupulus, quandoquidem ista, εἰ δή τι τοιοῦτον πεπόνθασι, difficultate non exigua premuntur. Itaque haud aegre obsecuti sumus Heindorfio, qui δή in δέ mutato locum integritati suae restituit.

ΞΕ. Λέγω δὴ τὸ καὶ ὁποιανοῦν κεκτημένον δύ-
ναμιν εἴτ' εἰς τὸ ποιεῖν ἕτερον ὁτιοῦν πεφυκὸς εἴτ'
E εἰς τὸ παθεῖν καὶ σμικρότατον ὑπὸ τοῦ φαυλοτάτου,
κἂν εἰ μόνον εἰςάπαξ, πᾶν τοῦτο ὄντως εἶναι· τί-
θεμαι γὰρ ὅρον ὁρίζειν τὰ ὄντα, ὡς ἔστιν οὐκ ἄλλο
τι πλὴν δύναμις.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἐπείπερ αὐτοί γε οὐκ ἔχουσιν ἐν τῷ παρόντι τούτου βέλτιον λέγειν, δέχονται τοῦτο.

ΞΕ. Καλῶς· ἴσως γὰρ ἂν εἰςύστερον ἡμῖν τε καὶ
τούτοις ἕτερον ἂν φανείη. πρὸς μὲν οὖν τούτους τοῦτο
248 ἡμῖν ἐνταῦθα μενέτω ξυνομολογηθέν.

ΘΕΑΙ. Μένει.

Cap. XXXV. *ΞΕ.* Πρὸς δὴ τοὺς ἑτέρους ἴωμεν, τοὺς τῶν εἰδῶν φίλους· σὺ δ' ἡμῖν καὶ τὰ παρὰ τούτων ἀφερμήνευε.

ΘΕΑΙ. Ταῦτ' ἔσται.

ΞΕ. Γένεσιν, τὴν δὲ οὐσίαν χωρίς που διελόμενοι λέγετε; ἢ γάρ;

τὸ καὶ ὁποιανοῦν κεκτημένον] Post *ὁποιανοῦν* vett. editt. cum plerisque codd. inserunt *τινά*. Sed omittunt pronomen Bodl. Vat. Ven. *Π*. Neque eo opus est: et videtur ex glossemate fluxisse. Dein Bodl. Vat. Ven. *Π*. corrupte *δύναμιν εἴ τις ποιεῖν ἕτερον*, qualia interdum certe commemorasse iuvat, ne his codicibus *ἀναμαρτησία* tribuatur. Vitium extat etiam in Aldin.

E. *ἴσως γὰρ ἂν εἰς ὕστερον*] *ἂν* vulgo omissum, servarunt Vat. Ven. *ΠΛ*. Coisl. Par. BCEFH. Flor. a. b. c. i.

P. 248. *Πρὸς δὴ τοὺς ἑτέρους ἴωμεν*] *δὴ* Bodl. Vat.

εἴτ' εἰς τὸ ποιεῖν ἕτερον ὁτιοῦν πεφυκὸς] quod natura sua sive in aliud quidvis efficax est, sive vel tantillum per levissimum quid afficitur. Male haec verba exposuerunt interpretes, non perspicientes illi, *ποιεῖν τι* interdum Platoni esse: auf etwas einwirken, sich thätig zu etwas verhalten; quem loquendi usum tetigimus ad Theaetet. p. 159. E. Neque Schleiermacherus verum est assecutus, qui vertit: es sei nun ein Anderes zu irgend etwas zu machen. De *κἂν εἰ* v. ad Phaedon. p. 71. B.

E. *τίθεμαι γὰρ ὅρον ὁρίζειν —*] Nihil profeceris locum sic cum Heindorfio exponens: Pono enim, definitionem continere ea quae sunt, ut sint nihil aliud quam vis. Nam ita nos quidem *τὸν* articulum ante *ὅρον* desideramus. Accedit quod Plato scripsisset potius *τὸν λόγον ὁρίζειν*. Quocirca prorsus assentior Boeck-

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ σώματι μὲν ἡμᾶς γενέσει δι' αἰσθήσεως κοινωνεῖν, διὰ λογισμοῦ δὲ ψυχῇ πρὸς τὴν ὄντως οὐσίαν, ἣν ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ὡσαύτως ἔχειν φατέ, γένεσιν δὲ ἄλλοτε ἄλλως. B

ΘΕΑΙ. Φαμὲν γὰρ οὖν.

ΞΕ. Τὸ δὲ δὴ κοινωνεῖν, ὦ πάντων ἄριστοι, τί τοῦθ' ὑμᾶς ἐπ' ἀμφοῖν λέγειν φῶμεν; ἆρ' οὐ τὸ νῦν δὴ παρ' ἡμῶν ῥηθέν;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Πάθημα ἢ ποίημα ἐκ δυνάμεώς τινος ἀπὸ τῶν πρὸς ἄλληλα ξυνιόντων γιγνόμενον. Τάχ' οὖν, ὦ Θεαίτητε, αὐτῶν τὴν πρὸς ταῦτα ἀπόκρισιν σὺ μὲν οὐ κατακούεις, ἐγὼ δὲ ἴσως διὰ συνήθειαν.

ΘΕΑΙ. Τίν' οὖν δὴ λέγουσι λόγον;

ΞΕ. Οὐ συγχωροῦσιν ἡμῖν τὸ νῦν δὴ ῥηθὲν πρὸς τοὺς γηγενεῖς οὐσίας πέρι. C

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

Ven. *ΠΛΣ.* Vind. Par. B C F H. Flor. a. b. c. i. Zitt. Editt. omnes δέ. Hoc dicit: *Igitur iam* ad alteros transeamus, posteaquam cum his nobis convenit.

παρὰ τούτων ἀφερμήνευε] Stephanus ἐφερμήνευε de suo dedit. Libri omnes recte ἀφερμήνευε.

Γένεσιν, τὴν δὲ οὐσίαν] Stephanus de coniectura Cornarii dedit: Τὴν μὲν οὖν γένεσιν. Temere.

B. λέγειν φῶμεν] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π.* Flor. i. Vett. editt. ordine inverso φῶμεν λέγειν. De Ven. *Π.* tacet tamen Bastius.

hio ὁρίζων corrigenti, quo restituto omnia integritatem suam recuperabunt.

τοῦτον βέλτιον λέγειν] Ne malis βέλτιόν τι λέγειν, vide ann. ad Symp. 175. B. ubi plurima alia id genus exempla dedimus.

P. 248. Γένεσιν, τὴν δὲ οὐσίαν —] H. e. τὴν μὲν γένεσιν, τὴν δὲ οὐσίαν. v. ad Protagor. p. 330. A. et Remp. V. p. 451. E. Male Stephanus auctoritate Cornarii scripsit τὴν μὲν οὖν γένεσιν, quod mirum quantum recedit a fide librorum manu scriptorum.

πρὸς τὴν ὄντως οὐσίαν] H. e. τῇ ὄντως οὐσίᾳ. Structura verborum variata est perspicuitatis gratia et ut dativorum concursus evitaretur. Nam illud quidem non veremur, ne quis post οὐσίαν infinitivum λέναι excidisse suspicetur.

ΞΕ. Ἱκανὸν ἔθεμεν ὅρον που τῶν ὄντων, ὅταν τῳ παρῇ ἡ τοῦ πάσχειν ἢ δρᾶν καὶ πρὸς τὸ σμικρότατον δύναμις;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Πρὸς δὴ ταῦτα τόδε λέγουσιν, ὅτι γενέσει μὲν μέτεστι τοῦ πάσχειν καὶ ποιεῖν δυνάμεως, πρὸς δὲ οὐσίαν τούτων οὐδετέρου τὴν δύναμιν ἁρμόττειν φασίν.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν λέγουσί τι;

ΞΕ. Πρὸς ὅ γε λεκτέον ἡμῖν, ὅτι δεόμεθα παρ'
D αὐτῶν ἔτι πυθέσθαι σαφέστερον, εἰ προσομολογοῦσι τὴν μὲν ψυχὴν γιγνώσκειν, τὴν δ' οὐσίαν γιγνώσκεσθαι.

ΘΕΑΙ. Φασὶ μὴν τοῦτό γε.

ΞΕ. Τί δέ; τὸ γιγνώσκειν ἢ τὸ γιγνώσκεσθαι φατὲ ποίημα ἢ πάθος ἢ ἀμφότερον; ἢ τὸ μὲν πάθημα, τὸ δὲ θάτερον; ἢ παντάπασιν οὐδέτερον οὐδετέρου τούτων μεταλαμβάνειν;

ΘΕΑΙ. Δῆλον, ὡς οὐδέτερον οὐδετέρου· τἀναντία γὰρ ἂν τοῖς ἔμπροσθεν λέγοιεν.

D. *ἢ τὸ μὲν πάθημα, τὸ δὲ θάτερον*] Desunt haec in Bas. 2. Coisl. Ven *Λ*. Par. BCEFH. Flor. a. b. c. Nec expressa sunt a Ficino. Heindorfius pro *πάθημα* coni. *ποίημα*: quo non opus.

Μανθάνω, τόδε γε] Bodl. Vat. Ven. *Π*. *μανθάνω: τὸ δὲ ὡς*. Ven. *ΛΣ*. Vind. Par. BÇEFH. Flor. a. c. Zitt. *μανθάνω:*

C. *Ἱκανὸν ἔθεμεν ὅρον πού τῶν ὄντων, ὅταν*] De hac orationis forma ac specie contulisse iuvabit quae ad Phaedon. p. 68. B. adscripsimus: conf. Schaefer. ad Demosth. p. 566. 10. et 877. ed. Reisk. ad Poet. Gnom. p. 186. Matthiae Gr. §. 481. 2.

D. *Μανθάνω, τόδε γε*] Sc. *ἐναντίον τοῖς ἔμπροσθεν λέγοιεν ἄν*. In vett. editt. ista: *δῆλον ὡς οὐδέτερον οὐδετέρου— λέγοιεν* ad hospitis orationem referuntur, ac Theaeteto tribuuntur haec: *Μανθάνω τόδε γε*: quo facto hospes pergit inde ab verbis his: *ὡς τὸ γιγνώσκειν εἴπερ ἔσται κ. τ. λ.* Quae ratio quot quantisque incommodis prematur, exponere non attinet. Vitium primus sustulit Heusdius, quem sequuti sunt Heindorfius, Bekkerus, Astius.

E. *ὡς ἀληθῶς κίνησιν καὶ ζωὴν — ἑστὸς εἶναι*] Negat verisimile esse, ideas esse rigidas, immutatas, immobiles, quales volebant esse qui *οὐσίας* istas *ἀκινήτους* statuebant. Nam si

ΞΕ. Μανθάνω, τόδε γε, ὡς τὸ γιγνώσκειν εἴπερ ἔσται ποιεῖν τι, τὸ γιγνωσκόμενον ἀναγκαῖον αὖ ξυμβαίνει πάσχειν. τὴν οὐσίαν δὴ κατὰ τὸν λόγον τοῦτον γιγνωσκομένην ὑπὸ τῆς γνώσεως, καθ' ὅσον γιγνώσκεται, κατὰ τοσοῦτον κινεῖσθαι διὰ τὸ πάσχειν, ὃ δή φαμεν οὐκ ἂν γενέσθαι περὶ τὸ ἠρεμοῦν. E

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

ΞΕ. Τί δαὶ πρὸς Διός; ὡς ἀληθῶς κίνησιν καὶ ζωὴν καὶ ψυχὴν καὶ φρόνησιν ἦ ῥᾳδίως πεισθησόμεθα τῷ παντελῶς ὄντι μὴ παρεῖναι, μηδὲ ζῆν αὐτὸ μηδὲ φρονεῖν, ἀλλὰ σεμνὸν καὶ ἅγιον νοῦν οὐκ ἔχον 249
ἀκίνητον ἑστὸς εἶναι;

ΘΕΑΙ. Δεινὸν μέντ' ἄν, ὦ ξένε, λόγον συγχωροῖμεν.

ΞΕ. Ἀλλὰ νοῦν μὲν ἔχειν, ζωὴν δὲ μὴ φῶμεν;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΞΕ. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀμφότερα ἐνόντ' αὐτῷ λέγομεν, οὐ μὴν ἐν ψυχῇ γε φήσομεν αὐτὸ ἔχειν αὐτά;

ΘΕΑΙ. Καὶ τίν' ἂν ἕτερον ἔχοι τρόπον;

τὸ δέ γε ὡς κ. τ. λ. In Bass. et Steph. loquendi partes sic distributae sunt: μεταλαμβάνειν; δῆλον ὡς — — λέγοιεν. Θ. μανθάνω τόδε γε. Ξ. ὡς τὸ γιγνώσκειν κ. τ. λ. Sic etiam Ficinus. Sed v. infra. Continuant inde ab ὡς τὸ γιγνώσκειν orationem priori interlocutori Coisl. Ven. Ξ. Par. E.

P. 249. ἑστὸς εἶναι] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. V. ἑστώς.

cognoscuntur, inquit, certe aliquo modo afficiuntur, quoniam quidquid cognoscitur, id cognoscendo moveatur et afficiatur necesse est. Neque probabile est ei, quod perfecte est, prorsus deesse motum, vitam, mentem, intelligentiam. Manifestum putamus haec ita disputari, ut ipsius Platonis rationem aperiant. Plato enim, quum ideas censeret esse sempiternas numinis divini cogitationes sive notiones ipsa rerum veritate expressas, profecto ideis etiam vim vigoremque quendam assignavit; quod qua ratione fecerit, nuper in Prolegomenis ad Parmenidem disputavimus. Quanquam cavendum est, ne eum existimemus ideas suas in ipsam mentem rationemque divinam commutavisse. In quem gravissimum errorem iuxta cum aliis nuper incidit H. Bonitzius Disputatt. Platonic. p. 41 sq. qui ex hoc ipso loco efficere conatus est, ipsam mentem divinam in ideis numerari. Verum hic locus quomodo intelligendus sit, in Prolegomenis exposuimus.

ΞΕ. Ἀλλὰ δῆτα νοῦν μὲν καὶ ζωὴν καὶ ψυχήν, ἀκίνητον μέντοι τὸ παράπαν ἔμψυχον ὂν ἑστάναι;

B ΘΕΑΙ. Πάντα ἔμοιγε ἄλογα ταῦτ' εἶναι φαίνεται.

ΞΕ. Καὶ τὸ κινούμενον δὴ καὶ κίνησιν συγχωρητέον ὡς ὄντα.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

ΞΕ. Ξυμβαίνει δ' οὖν, ὦ Θεαίτητε, ἀκινήτων τε ὄντων νοῦν μηδενὶ περὶ μηδενὸς εἶναι μηδαμοῦ.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἐὰν αὖ φερόμενα καὶ κινούμενα πάντ' εἶναι συγχωρῶμεν, καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ταὐτὸν τοῦτο ἐκ τῶν ὄντων ἐξαιρήσομεν.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Τὸ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως καὶ περὶ τὸ

C αὐτὸ δοκεῖ σοι χωρὶς στάσεως γενέσθαι ποτ' ἄν;

Ξυμβαίνει δ' οὖν] γοῦν Flor. i. et Simplicius.

C. *ἢ γενόμενον ἂν καὶ ὁπονοῦν*] Pro ἂν Bodl. Vat. Ven. *Π*. habent αὖ. pessime. v. ad Tim. p. 21. D. Remp. V. p. 478. E. VIII. p. 562. A. Offenderunt igitur boni critici in hoc usu particulae ἂν cum participio consociatae. Par. F. ὁπηοῦν.

παντὶ λόγῳ μαχετέον] V. μαχητέον. Sed μαχετέον Bodl. Vat. Ven. *ΠΛΣ*. Coisl. Vind. Par. BFEH. Zitt. Utrumque usitatum: unde singulis locis quid codd. suadeant diligenter observan-

P. 249. B. *Ξυμβαίνει δ' οὖν—μηδαμοῦ*] Certe consequitur, si immota sint, nemini usquam de ulla parte rationem et intelligentiam posse contingere. Pro δ' οὖν corrigendum videtur γοῦν, in quam coniecturam etiam Astium incidisse videmus; idque habet Flor. i. et Simplicius. Pro ἀκινήτων τε ὄντων, quod Heindorfius reponi iussit ἀκινήτων τε ὄντων τῶν ὄντων; non vidit ille, genitivum ex νοῦν pendere et μηδενὶ masculino genere esse accipiendum. Vocula τε, quam omisit Simplicius, hic quoque referenda est ad proximam hospitis Eleatici orationem. conf. p. 245. B. Respondent enim in sequentibus καὶ μὴν αὖ.

B. *ταὐτὸν τοῦτο ἐκ τῶν ὄντων ἐξ.*] In his ταὐτὸν τοῦτο est pariter, item. Nam ad ἐξαιρήσομεν intelligitur αὐτά. Usum hunc vocularum, qui hic quoque interpretes latuit, exemplis demonstravimus ad Remp. VII. p. 535. D. et Sympos. p. 169. E. Mox ἢ γενόμενον ἂν idem est quod ἢ ὅτι γένοιτο ἄν; h. e. existere posse. v. annot. critic.

C. *μήτε τῶν ἓν ἢ καὶ τὰ πολλὰ—*] Τὸ ἓν immotum volebant esse Parmenides eiusque assectatores; sed τὰ πολλὰ εἴδη immobilia statuerunt Megarici. Utrosque igitur non audiendos esse censet ob eas caussas, quas in superioribus exposuit. Nec

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

ΞΕ. Τί δ'; ἄνευ τούτων νοῦν καθορᾷς ὄντα ἢ γενόμενον ἂν καὶ ὁπουοῦν;

ΘΕΑΙ. Ἥκιστα.

ΞΕ. Καὶ μὴν πρός γε τοῦτον παντὶ λόγῳ μαχετέον, ὃς ἂν ἐπιστήμην ἢ φρόνησιν ἢ νοῦν ἀφανίζων ἰσχυρίζηται περί τινος ὁπηοῦν.

ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε.

ΞΕ. Τῷ δὴ φιλοσόφῳ καὶ ταῦτα μάλιστα τιμῶντι πᾶσα, ὡς ἔοικεν, ἀνάγκη διὰ ταῦτα μήτε τῶν ἓν ἢ καὶ τὰ πολλὰ εἴδη λεγόντων τὸ πᾶν ἑστηκὸς ἀποδέχεσθαι, τῶν τε αὖ πανταχῇ τὸ ὂν κινούντων D μηδὲ τὸ παράπαν ἀκούειν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν παίδων εὐχήν, ὅσα ἀκίνητα καὶ κεκινημένα, τὸ ὄν τε καὶ τὸ πᾶν ξυναμφότερα λέγειν.

dum est. Itaque supra p. 241. D. διαμαχητέον reliquimus auctoritate codicum: De Rep. II. p. 380. B. ambigunt codd. Sed Sophocl. Antig. v. 1106. δυςμαχητέον certam sedem habet. Damnat formam μαχετέον A. Matthiae Gr. T. I. p. 510. ed. 3. sed conf. Lobeck. ad Phryn. p. 446. et Schneider. ad Remp. T. I. p. 195.

D. τῶν τε αὖ πανταχῇ] Vett. editt. δὲ αὖ, quod tuentur teste Bastio Ven. Σ. Par. B. tuetur item Zittav.

vero eos probat, qui omnia perpetuo moveant, quod faciebant Heraclitei. Verum igitur in medio positum esse arbitratur, quum ei, quod est, et naturae suae constantia ac sempiternitas vindicanda sit et vero etiam attribuenda varietas atque motus. Post μήτε quod in altero membro infertur τε αὖ sequente μηδέ, alia id genus exempla ad Apol. Socr. p. 26. C. et Sympos. p. 223. C. adscripsimus. Dubitari tamen licebit, an servandum sit quod vett. editt. habent δὲ αὖ. Nam ita in altero membro cum maiore vi et gravitate negatur, audiendos esse qui omnia moveant. v. ad Remp. X. p. 608. B. Sed Codd. mss. si Bekkerum audimus, omnes τε firmant; sin Bastio fides est, de quattuor libris, quorum lectiones fidelissime ab eo excerptas nos possidemus, duo tantum τε scriptum habent, ceteri veterem scripturam tuentur. Videtur igitur Bekkerus συνεκδοχικῶς totum pro parte posuisse, quod saepius ita ab eo factum esse meminimus.

D. κατὰ τὴν τῶν παίδων εὐχήν, ὅσα ἀκίνητα —] Videtur respici ad lusum quendam puerorum, in quo ludentes dicebant, ὅσα ἀκίνητα, καὶ κεκινημένα εἴη! Quod si vere coniecimus, ne litterula quidem loco movenda videbitur, planeque supervacanea esse Schleiermacheri coniectura, legendum putantis: ὡς ἀκίνητα καὶ κεκινη-

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

Cap. XXXVI. ΞΕ. Τί οὖν; ἆρ' οὐκ ἐπιεικῶς ἤδη φαινόμεθα περιειληφέναι τῷ λόγῳ τὸ ὄν;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Βαβαὶ μέντ' ἂν ἄρα, ὦ Θεαίτητε, ὥς μοι δοκοῦμεν νῦν αὐτοῦ γνώσεσθαι πέρι τὴν ἀπορίαν
E τῆς σκέψεως.

ΘΕΑΙ. Πῶς αὖ καὶ τί τοῦτ' εἴρηκας;

ΞΕ. Ὦ μακάριε, οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι νῦν ἐσμὲν ἐν ἀγνοίᾳ τῇ πλείστῃ περὶ αὐτοῦ, φαινόμεθα δέ τι λέγειν ἡμῖν αὐτοῖς;

ΘΕΑΙ. Ἐμοὶ γοῦν· ὅπῃ δ' αὖ λελήθαμεν οὕτως ἔχοντες, οὐ πάνυ ξυνίημι.

ΞΕ. Σκόπει δὴ σαφέστερον, εἰ ταῦτα νῦν ξυνο-
250 μολογοῦντες δικαίως ἂν ἐπερωτηθεῖμεν, ἅπερ αὐτοὶ τότε ἠρωτῶμεν τοὺς λέγοντας εἶναι τὸ πᾶν θερμὸν καὶ ψυχρόν.

ΘΕΑΙ. Ποῖα; ὑπόμνησόν με.

ΞΕ. Πάνυ μὲν οὖν· καὶ πειράσομαί γε δρᾶν

ξυναμφότερα λέγειν] *λέγει* Bodl. Vat. Ven. *Π*. Schleiermacherus et Heindorfius legendum censent: *ὡς ἀκίνητα καὶ κεκινημένα τὸ ὄν τε καὶ τὸ πᾶν ξυναμφότερα λέγειν.*

Βαβαὶ μέντ' ἂν ἄρα] Bodl. *βαβαῖ μεντἂνἄρα* (sic). Par. F. pro *μέντ' ἂν* in marg. *μηδέν*.

μένα τὸ ὄν τε καὶ τὸ πᾶν ξυναμφότερα λέγειν. Itaque nihil nisi comma post *πᾶν* sustulimus, ut cohaereant, *τὸ ὄν τε καὶ τὸ πᾶν ξυναμφότερα λέγειν*, sc. *τὸ ἀκίνητον καὶ τὸ κεκινημένον.* Quae Winckelmannus ad Euthydem. p. 123. de hoc loco exposuit, ea nobis quidem haudquaquam satisfaciunt, ut ea silentio praeterire satius ducamus.

Βαβαὶ μέντ' ἂν ἄρα —] Corrupta haec esse quis dubitet? Cod. Par. F. pro *μέντ' ἂν* habet *μηδέν* et pro *περὶ* *πλήν*. Quo usus Heindorfius hanc concinnavit loci scripturam: *Βαβαὶ ἄρα, ὦ Θεαίτητε, ὥς μοι δοκοῦμεν νῦν αὐτοῦ μηδὲν ἂν γνώσεσθαι πέρι πλὴν τὴν ἀπορίαν τῆς σκέψεως.* Id vero est hariolari. Rectius scripseris *μέντ' αὖ*, ut nihil nisi *ἂν* vitiatum putetur. Ita totius loci sententia haec erit: Papae, tamen vicissim, o Theaetete, quam mihi videmur nunc de eo cognituri esse quaestionis difficultatem! Frequens est *βαβαὶ* et *βαβαὶ ἄρα* sequentibus relativis, quibus exclamatio significatur. Phaedr. p. 236. E. *βαβαί, ὦ μιαρέ, ὡς εὖ ἀνεῦ-*

τοῦτο ἐρωτῶν σὲ καθάπερ ἐκείνους τότε, ἵνα ἅμα τι καὶ προΐωμεν.

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

ΞΕ. Εἶεν δή, κίνησιν καὶ στάσιν ἆρ' οὐκ ἐναντιώτατα λέγεις ἀλλήλοις;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Καὶ μὴν εἶναί γε ὁμοίως φῂς ἀμφότερα αὐτὰ καὶ ἑκάτερον;

ΘΕΑΙ. Φημὶ γὰρ οὖν. B

ΞΕ. Ἆρα κινεῖσθαι λέγων ἀμφότερα καὶ ἑκάτερον, ὅταν εἶναι συγχωρῇς;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

ΞΕ. Ἀλλ' ἑστάναι σημαίνεις λέγων αὐτὰ ἀμφότερα εἶναι;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΞΕ. Τρίτον ἄρα τι παρὰ ταῦτα τὸ ὂν ἐν τῇ ψυχῇ τιθείς, ὡς ὑπ' ἐκείνου τήν τε στάσιν καὶ τὴν κίνησιν περιεχομένην, συλλαβὼν καὶ ἀπιδὼν αὐτῶν

E. εἰ ταῦτα νῦν ξυνομολογοῦντες] εἰ τὰ Bodl. εἶτα Vat. Ven. *Π*.

P. 250. δικαίως ἂν ἐπερωτηθεῖμεν] Sic optimi pro vulg. ἐπερωτηθείημεν.

B. Τρίτον ἄρα τι] Sic plurimi optimique libri. Vett. editt. τρίτον ἄρτι.

ρες. De Rep. II. p. 361. D. βαβαὶ —, ὡς ἐῤῥωμένως ἑκάτερον ἐκκαθαίρεις τοῖν ἀνδροῖν. Ibid. V. p. 459. B. Alcib. I. 118. B. βαβαὶ ἄρα, ὦ Ἀλκιβιάδη, οἷον πάθος πέπονθας. Ibid. 119. C. βαβαί, οἷον, ὦ ἄριστε, τοῦτ' εἴρηκας. Interponitur autem μέντ' αὖ, ut cum admiratione quadam significetur, contrarium paene eorum, quae Theaetetus putaverat, evenire videri, siquidem controversia non composita sed nova dubitatio excitata sit.

P. 250. B. Τρίτον ἄρα τι παρὰ ταῦτα —] Ergo tanquam tertium quiddam τὸ ὂν animo informans et quietem motionemque ab illo comprehendi existimans respiciensque illarum cum eo quod est (τῇ οὐσίᾳ) communitatem utrumque (et quietem et motum) esse dicis, h. e. et quietis et motus vim naturamque cum eo quod est copulari posse censes. Dein ἀπομαντεύεσθαι de eo, qui quid non tam exploratum habet quam fore suspicatur, usurpatur a Platone saepissime, cuius rei exempla consignavimus ad Remp. I. p. 349. A.

πρὸς τὴν τῆς οὐσίας κοινωνίαν, οὕτως εἶναι προσ-εἴπας ἀμφότερα;

C ΘΕΑΙ. Κινδυνεύομεν ὡς ἀληθῶς τρίτον ἀπομαντεύεσθαί τι τὸ ὄν, ὅταν κίνησιν καὶ στάσιν εἶναι λέγωμεν.

ΞΕ. Οὐκ ἄρα κίνησις καὶ στάσις ἐστὶ ξυναμφότερον τὸ ὄν, ἀλλ' ἕτερον δή τι τούτων.

ΘΕΑΙ. Ἔοικε.

ΞΕ. Κατὰ τὴν αὑτοῦ φύσιν ἄρα τὸ ὂν οὔτε ἕστηκεν οὔτε κινεῖται.

ΘΕΑΙ. Σχεδόν.

ΞΕ. Ποῖ δὴ χρὴ τὴν διάνοιαν ἔτι τρέπειν τὸν βουλόμενον ἐναργές τι περὶ αὐτοῦ παρ' ἑαυτῷ βεβαιώσασθαι;

ΘΕΑΙ. Ποῖ γάρ;

ΞΕ. Οἶμαι μὲν οὐδαμόσε ἔτι ῥᾴδιον. εἰ γάρ τι
D μὴ κινεῖται, πῶς οὐχ ἕστηκεν; ἢ τὸ μηδαμῶς ἑστὸς πῶς οὐκ αὖ κινεῖται; τὸ δὲ ὂν ἡμῖν νῦν ἐκτὸς τούτων ἀμφοτέρων ἀναπέφανται. ἦ δυνατὸν οὖν τοῦτο;

ΘΕΑΙ. Πάντων μὲν οὖν ἀδυνατώτατον.

ΞΕ. Τόδε τοίνυν μνησθῆναι δίκαιον ἐπὶ τούτοις.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

εἶναι προσεῖπας] προσεῖπες Bodl. Vat. Ven. Π. Par. BC. Flor. a. b. c. i. (sed i a m. sec.).

C. Ποῖ δὴ χρὴ τὴν δ.] δὴ addunt Bodl. Vat. Ven ΠΞΣ. Vind. Flor. i. Zitt. Vulgo aberat.

D. μηδαμῶς ἑστὸς] V. ἑστὼς, quod e Bodl. Vat. mutatum.

πάσῃ συνεσχόμεθα] Sic Vat. Ven. Π. Coisl. Par. BC. Flor. a. c. Vulgo συνεχόμεθα. Ven. Ξ. συνειχόμεθα, quod coniectabat Heindorf.

D. πάσῃ συνεσχόμεθα ἀπορίᾳ] Heindorfius συνειχόμεθα correxit. De aoristo medii passive posito conf. Phaedr. p. 244. E. λύσιν τῷ ὀρθῶς μανέντι καὶ κατασχομένῳ. Theaet. p. 165. B. ἐν φρέατι συσχόμενος. Eurip. Hippol. v. 27. Φαίδρα καρδίαν κατέσχετο ἔρωτι δεινῷ. ubi v. annot. Matthiae Gr. § 496. 5.

E. καὶ θάτερον οὕτως ἀναφαίνεσθαι] Infinitivus hic temporis praesentis adeo offendit Heindorfium, ut sine librorum auctoritate scripserit ἀναφανεῖσθαι. Quod nos quidem factum nollemus. Nec quisquam consilium viri docti probabit, qui legerit nostra ad Phaedon. p. 67.

ΞΕ. Ὅτι τοῦ μὴ ὄντος ἐρωτηθέντες τοὔνομα ἐφ' ὅ τί ποτε δεῖ φέρειν, πάσῃ συνεσχόμεθα ἀπορίᾳ. μέμνησαι;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Μῶν οὖν ἐν ἐλάττονί τινι νῦν ἐσμὲν ἀπο-
ρίᾳ περὶ τὸ ὄν; E

ΘΕΑΙ. Ἐμοὶ μέν, ὦ ξένε, εἰ δυνατὸν εἰπεῖν, ἐν πλείονι φαινόμεθα.

ΞΕ. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐνταῦθα κείσθω διηπορημένον· ἐπειδὴ δὲ ἐξ ἴσου τό τε ὂν καὶ τὸ μὴ ὂν ἀπορίας μετειλήφατον, νῦν ἐλπὶς ἤδη, καθάπερ ἂν αὐτῶν θάτερον εἴτε ἀμυδρότερον εἴτε σαφέστερον ἀναφαίνηται, καὶ θάτερον οὕτως ἀναφαίνεσθαι· καὶ
ἐὰν αὖ μηδέτερον ἰδεῖν δυνώμεθα, τὸν γοῦν λόγον 251
ὅπηπερ ἂν οἷοί τε ὦμεν εὐπρεπέστατα διωσόμεθα οὕτως ἀμφοῖν ἅμα.

ΘΕΑΙ. Καλῶς.

ΞΕ. Λέγωμεν δὴ καθ' ὅντινα ποτὲ τρόπον πολλοῖς ὀνόμασι ταὐτὸν τοῦτο ἑκάστοτε προσαγορεύομεν.

ΘΕΑΙ. Οἷον δὴ τί; παράδειγμα εἰπέ.

Cap. XXXVII. ΞΕ. Λέγομεν ἄνθρωπον δήπου πόλλ' ἄττα ἐπονομάζοντες, τά τε χρώματα ἐπιφέροντες αὐτῷ καὶ τὰ σχήματα καὶ μεγέθη καὶ κακίας καὶ

P. 251. *διωσόμεθα οὕτως*] Sic libri omnes. Heindorf. coni. *διωξόμεθα*.

ταὐτὸν τοῦτο ἑκάστοτε] *ταὐτὸ* vulgo. Illud suppeditarunt Vat. Ven. *Π*.

καὶ μεγέθη καὶ κακίας] V. *καὶ τὰ μεγέθη*. Articulum om. Bodl. Vat. Ven. *Π*. et Simplicius in Phys. Arist. I. fol. 21. b. Recte. v. ann.

E. et Criton. p. 52. C. D.

P. 251. *εὐπρεπέστατα διωσόμεθα οὕτως ἀμφοῖν ἅμα*] certe quidem orationem, quam decentissime poterimus, de utroque simul profligabimus. Sed *διωθεῖσθαι* valde dubitamus num usquam hac aut simili significatione (veluti nostrum durchbringen) dicatur. Itaque Heindorfius *διωξόμεθα* scripsit de coniectura sua. Verum nec *διώκειν* hic apte positum est. Quamobrem aliud vitium hic latet. Vide an reponendum sit *διασωσόμεθα*. Nam medium quidem verbum in hac sententiae ratione nihil utique habet offensionis.

καὶ μεγέθη καὶ κακίας]

ἀρετάς, ἐν οἷς πᾶσι καὶ ἑτέροις μυρίοις οὐ μόνον
B ἄνθρωπον αὐτὸν εἶναι φαμέν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθὸν καὶ ἕτερα ἄπειρα, καὶ τἆλλα δὴ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὕτως ἓν ἕκαστον ὑποθέμενοι πάλιν αὐτὸ πολλὰ καὶ πολλοῖς ὀνόμασι λέγομεν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΞΕ. Ὅθεν γε, οἶμαι, τοῖς τε νέοις καὶ τῶν γερόντων τοῖς ὀψιμαθέσι θοίνην παρεσκευάκαμεν· εὐθὺς γὰρ ἀντιλαβέσθαι παντὶ πρόχειρον ὡς ἀδύνατον τά τε πολλὰ ἓν καὶ τὸ ἓν πολλὰ εἶναι, καὶ δήπου χαίρουσιν οὐκ ἐῶντες ἀγαθὸν λέγειν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀγαθὸν ἀγαθόν, τὸν δὲ ἄνθρωπον ἄν-
C θρωπον. ἐντυγχάνεις γάρ, ὦ Θεαίτητε, ὡς ἐγῷμαι, πολλάκις τὰ τοιαῦτα ἐσπουδακόσιν, ἐνίοτε πρεσβυτέροις ἀνθρώποις, καὶ ὑπὸ πενίας τῆς περὶ φρόνη-

B. *Ὅθεν γε, οἶμαι*] τε Bodl. Vat. Ven. *Π*.

C. *καὶ πάσσοφον οἰομένοις*] V. πάνσοφον. Illam scripturam habent Bodl. Vat. Ven. *Π*.

De articulo primis nominibus praemisso, sed ante cetera nomina non repetito, v. ad Euthyphr. p. 7. C. Criton. p. 47. C.

B. *Ὅθεν γε, οἶμαι, τοῖς τε νέοις* —] Fuerunt igitur illa aetate, qui suam cuique rei censerent esse proprietatem, omnemque praedicati ac subiecti copulationem funditus tollerent. Itaque volebant quidem hominem appellari; sed hominem magnum vel parvum, bonum vel malum, vocari non volebant. Hi quinam fuerint, ad coniiciendum non est difficile. Nam primum quidem intelligendi sunt Sophistarum, Gorgiae et Protagorae maxime, filii, in quorum numero etiam habendus Antisthenes est, discipulus Gorgiae. Maxime vero tangi videntur Euthydemus et Dionysodorus, sicuti ex nomine ὀψιμαθεῖς colligimus. Nam hi quum ab ipso Platone in Euthydemo p. 272. B. seri studiorum fuisse perhibeantur; tum utuntur etiam argumentationibus iis, quae ex hoc placito deductae sint, sicuti in Prolegg. ad Euthydem. p. 37. monuimus. Praeterea tanguntur etiam Megarici, qui dudum scilicet hanc sapientiam fecissent suam. Certe quidem **Plutarchus** advers. Colot. p. 1119. c. sc. 22. p. 573. Vol. V. I. ed. Wyttenb. auctor est, Stilponem in hoc decreto exornando multum fuisse: conf. Prolegg. nostra ad Parmenid. p. 63 sqq. et **Deyksius** De Megaricis p. 83 sq. Tangitur haec istorum hominum opinio etiam Phileb. p. 14. C. sqq. et Parmenid. p. 129. A. B. C. D. Ce-

σιν κτήσεως τὰ τοιαῦτα τεθαυμακόσι, καὶ δή τι καὶ πάσσοφον οἰομένοις τοῦτ' αὐτὸ ἀνευρηκέναι.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἵνα τοίνυν πρὸς ἅπαντας ἡμῖν ὁ λόγος ᾖ τοὺς πώποτε περὶ οὐσίας καὶ ὁτιοῦν διαλεχθέντας, ἔστω καὶ πρὸς τούτους καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅσοις D ἔμπροσθεν διειλέγμεθα, τὰ νῦν ὡς ἐν ἐρωτήσει λεχθησόμενα.

ΘΕΑΙ. Τὰ ποῖα δή;

ΞΕ. Πότερον μήτε τὴν οὐσίαν κινήσει καὶ στάσει προσάπτωμεν μήτε ἄλλο ἄλλῳ μηδὲν μηδενί, ἀλλ' ὡς ἄμικτα ὄντα καὶ ἀδύνατα μεταλαμβάνειν ἀλλήλων οὕτως αὐτὰ ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν λόγοις τιθῶμεν; ἢ πάντα εἰς ταὐτὸν ξυνάγωμεν ὡς δυνατὰ ἐπικοινωνεῖν ἀλλήλοις; ἢ τὰ μέν, τὰ δὲ μή; Τούτων, ὦ Θεαίτητε, τί ποτ' ἂν προαιρεῖσθαι τούτους φήσαιμεν; E

D. καὶ ἀδύνατα μεταλαμβάνειν] ἀδύνατον Bodl. Vat. Ven. *Π.* quod defendit Bernhardy Syntax. p. 336.

προαιρεῖσθαι τούτους φήσαιμεν] αὐτοὺς προαιρεῖσθαι φήσαιμεν Bodl. Vat. Ven. *Π.* v. ad Crit. 45. A. Symp. 181. E.

terum non caret acerbitate quadam, quod qui istis argutiis operam dabant, νέοι et ὀψιμαθεῖς appellantur. Nam νέους constat etiam petulantes ac protervos vocari; ὀψιμαθεῖς autem sunt rixosi et contentiosi, siquidem senes solent esse morosiores. Cicero ad Divers. IX. 20. ὀψιμαθεῖς autem homines scis quam insolentes sint. — ἀντιλαβέσθαι i. q. ἀνθάπτεσθαι, corripere et reprehendere.

C. ὑπὸ πενίας τῆς περὶ φρ. κτ.] Germanice dixeris: aus Armuth an geistigem Besitzthum. — καὶ ὁτιοῦν διαλ. vel tantillum. v. ad Apolog. Socrat. p. 35. B.

D. Πότερον μήτε τὴν οὐσίαν —] Triplicem cogitari posse ostendit rationem, qua res earumque attributa inter sese copulentur. Etenim aut fieri omnino non posse statuit, ut idem subiectum plura ac diversa attributa habeat, sive, ex Platonis ratione, ut res una eademque ad similitudinem plurium ac diversarum idearum comparata sit; aut fieri posse, ut omnia, quotquot sint, attributa eidem subiecto simul propria sint; aut denique, fieri posse, ut quaedam tantum eidem subiecto possint esse attributa, quaedam non possint. Duas priores rationes reiiciendas ultimamque tantum comprobandam esse philosophus deinceps subtili disputatione demonstrare instituit.

ΘΕΑΙ. Ἐγὼ μὲν ὑπὲρ αὐτῶν οὐδὲν ἔχω πρὸς ταῦτα ἀποκρίνασθαι. τί οὖν οὐ καθ᾽ ἓν ἀποκρινόμενος ἐφ᾽ ἑκάστου τὰ ξυμβαίνοντα ἐσκέψω;

ΞΕ. Καλῶς λέγεις, καὶ τιθῶμέν γε αὐτοὺς λέγειν, εἰ βούλει, πρῶτον μηδενὶ μηδὲν μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν κοινωνίας εἰς μηδέν. οὐκοῦν κίνησίς τε καὶ στάσις οὐδαμῇ μεθέξετον οὐσίας;

252 *ΘΕΑΙ.* Οὐ γὰρ οὖν.

ΞΕ. Τί δέ; ἔσται πότερον αὐτῶν οὐσίας μὴ προσκοινωνοῦν;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔσται.

ΞΕ. Ταχὺ δὴ ταύτῃ γε τῇ συνομολογίᾳ πάντα ἀνάστατα γέγονεν, ὡς ἔοικεν, ἅμα τε τῶν τὸ πᾶν κινούντων καὶ τῶν ὡς ἓν ἱστάντων καὶ ὅσοι κατ᾽ εἴδη τὰ ὄντα κατὰ ταὐτὰ ὡσαύτως ἔχοντα εἶναί φασιν ἀεί. πάντες γὰρ οὗτοι τό γε εἶναι προσάπτουσιν, οἱ μὲν ὄντως κινεῖσθαι λέγοντες, οἱ δὲ ὄντως ἑστηκότ᾽ εἶναι.

E. *οὐ καθ᾽ ἓν ἀποκρινόμενος*] Sic libri omnes. Prave vulgo *ἀποκρινόμενον*, quod Heusdius in *ἀποκρινομένων* mutari iubebat.

P. 252. B. *μετίοιεν τὸν λόγον*] Sic Par. F. in marg. In

E. *τί οὖν οὐ καθ᾽ ἓν ἀποκρ.*] Absonum est hoc *οὖν*. Negat Theaetetus sese nunc pro philosophis illis respondere posse, ideoque iubet Hospitem ipsum hoc suscipere negotii. Quamobrem equidem scripserim: *τί δ᾽ οὖν οὐ καθ᾽ ἓν ἀπ.* quidni vero tu protenus consideras; quid ex una quaque sumtione consequatur? Sic Menon. p. 92. D. *τί δὲ αὐτῷ οὖν οὐ ἔφρασας;* et alibi. conf. ad Sympos. p. 173. B. Praetera de *ἐφ᾽ ἑκάστου* conferas Parmenid. p. 136. B. *τί ἐφ᾽ ἑκατέρας ὑποθέσεως ξυμβήσεται.* Ibid. p. 160. C. *ἆρ᾽ ἐφ᾽ ἑκάστου ἂν δηλοῖ, ὅτι ἕτερόν τι λέγει τὸ μὴ ὄν;*

οὐκοῦν κίνησίς τε καὶ στάσις —] nonne igitur motus et status ita nullo modo essentiam participabunt?

P. 252. *ἔσται πότερον αὐτῶν —*] num igitur alterutrum eorum (*πότερον*) erit, quum *οὐσίας* non sit particeps? De hoc usu v. *πότερον* v. ad Charmid. p. 171. B. Theaet. p. 145. A.

καὶ ὅσοι κατ᾽ εἴδη —] H. e. *καὶ τῶν ὅσοι κατ᾽ εἴδη κ. τ. λ.* Intelligit eos, qui *οὐσίας ἀκινήτους* statuebant. Unde vis et pondus inesse liquet in voce *ἀεί*, quod facit clausulam enuntiati. In praecedentibus Heracliteos et Eleaticos tangi vix eget admo-

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. Καὶ μὴν καὶ ὅσοι τοτὲ μὲν ξυντιθέασι τὰ πάντα, τοτὲ δὲ διαιροῦσιν, εἴτε εἰς ἓν καὶ ἐξ ἑνὸς ἄπειρα εἴτε εἰς πέρας ἔχοντα στοιχεῖα διαιρούμενοι καὶ ἐκ τούτων συντιθέντες, ὁμοίως μὲν ἐὰν ἐν μέρει τοῦτο τιθῶσι γιγνόμενον, ὁμοίως δὲ καὶ ἐὰν ἀεί, κατὰ πάντα ταῦτα λέγοιεν ἂν οὐδέν, εἴπερ μηδεμία ἔστι ξύμμιξις. B

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

ΞΕ. Ἔτι τοίνυν ἂν αὐτοὶ πάντων καταγελαστότατα μετίοιεν τὸν λόγον οἱ μηδὲν ἐῶντες κοινωνίᾳ παθήματος ἑτέρου θάτερον προσαγορεύειν.

ΘΕΑΙ. Πῶς; C

ΞΕ. Τῷ τε εἶναί που περὶ πάντα ἀναγκάζονται χρῆσθαι καὶ τῷ χωρὶς καὶ τῷ ἄλλων καὶ τῷ καθ' αὑτὸ καὶ μυρίοις ἑτέροις, ὧν ἀκρατεῖς ὄντες εἴργεσθαι καὶ μὴ συνάπτειν ἐν τοῖς λόγοις οὐκ ἄλλων

Ald. Bas. 1. est μετοίημεν. Codd. omnes praeter Par. F. cum ed. Bas. 2. habent μετίοιμεν. Stephanus scripsit μετείημεν.

C. καὶ τῷ ἄλλων] Errore Bodl. Vat. Ven. *II.* alii, τῶν.

nitione. Qui quidem vocantur οἱ κινοῦντες et οἱ ἱστάντες τὸ πᾶν eodem loquendi usu, quo Heraclitei in Theaeteto p. 181. A. οἱ ῥέοντες audiunt, ubi v. ann. conf. etiam Theaet. p. 157. B.

B. ὅσοι τοτὲ μὲν συντιθέασι] Spectant haec ad Empedoclem et Heraclitum, de quorum sententia explicavimus ad p. 242. D. E. Ipsa verba sic videntur interpretanda: Quin etiam quicunque modo coniungunt omnia modo disiungunt, sive in unum et ex uno in infinita, sive in infinita elementa dividentes et ex his componentes, pariter si alternis hoc ita fieri ponunt ac si semper ita fieri statuunt, his omnibus nihil dicent, siquidem mixtio nulla *sit*, h. e. si mixtionem esse negetur. Enimvero εἰς ante ἓν illatum pertinet etiam ad ἄπειρα, ubi fuit qui illud praeter rectam rationem desideraret. — οἱ μηδὲν ἐῶντες, qui nihil volunt ab alterius, cuius particeps est, affectione alterum appellari.

C. ὧν ἀκρατεῖς ὄντες εἴργεσθαι] Pronomen ὧν per attractionem ad ἀκρατεῖς refertur, quum ad εἴργεσθαι pertineat; unde patet, quae genitivi huius ratio sit. De articulo τῶν, ante ἐλεγξόντων v. ad Menexen. p. 235. D.

δέονται τῶν ἐξελεγξόντων, ἀλλὰ τὸ λεγόμενον οἴκοθεν τὸν πολέμιον καὶ ἐναντιωσόμενον ἔχοντες ἐντὸς ὑποφθεγγόμενον, ὥςπερ τὸν ἄτοπον Εὐρυκλέα περιφέροντες ἀεὶ πορεύονται.

D ΘΕΑΙ. Κομιδῇ λέγεις ὅμοιόν τε καὶ ἀληθές.

ΞΕ. Τί δ', ἂν πάντα ἀλλήλοις ἐῶμεν δύναμιν ἔχειν ἐπικοινωνίας;

ΘΕΑΙ. Τοῦτο μὲν οἷός τε κἀγὼ διαλύειν.

ΞΕ. Πῶς;

ΘΕΑΙ. Ὅτι κίνησίς τε αὐτὴ παντάπασιν ἵσταιτ' ἂν καὶ στάσις αὖ πάλιν αὐτὴ κινοῖτο, εἴπερ ἐπιγιγνοίσθην ἐπ' ἀλλήλοιν· ἀλλὰ μὴν τοῦτό γέ που ταῖς μεγίσταις ἀνάγκαις ἀδύνατον, κίνησίν τε ἵστασθαι καὶ στάσιν κινεῖσθαι.

δέονται τῶν ἐξελεγξόντων] Sic Bodl. Ven. *Π.* pro vulg. *τῶν ἐξελεγχόντων.* Vat. *ἐλεγξάντων.* De participio futuri post *δεῖσθαι* ita usurpato v. ad Menexen. p. 235. D. Parmenid. p. 135. A.

D. *δύναμιν ἔχειν ἐπικοινωνίας*] Sic Coisl. Ven. *Ξ Π.* Par. B E H. ut coni. Schleiermacherus. Vulgo *ἐπὶ κοινωνίας.* Sequentia *Τοῦτο μὲν οἷός τε κ. διαλύειν.* in vett. editt. referuntur ad

οἴκοθεν τὸν πολέμιον—] Hostis domesticus igitur proverbio dici solitum, ubi malum non aliunde proficiscitur, sed nascitur ex nobismet ipsis. Quod facete nunc in eos transfertur, qui suis se ipsi capiunt laqueis in disserendo. De Eurycle Schol. ad h. l. *παροιμία ἐπὶ τῶν ἑαυτοῖς τινὰ κακὰ μαντευομένων, λεγομένη ἐξ Εὐρυκλέους ἐγγαστριμύθου μάντεως· ἀφ' οὗ καὶ γένος τι μαντέων Εὐρυκλεῖς ἔλεγον. ἐγγαστρίμυθος δέ ἐστιν ὁ ἐν γαστρὶ μαντευόμενος. τοῦτον καὶ ἐγγαστρίμαντιν, νῦν τινὲς Πύθωνά φασι, Σοφοκλῆς δὲ στερνόμαντιν. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Σφηξὶν* (vers. 1014.) *Μιμησάμενος τὴν Εὐρυκλέους μαντείαν καὶ διάνοιαν. Φιλόχορος δὲ ἐν τρίτῳ καὶ γυναῖκας ἐγγαστριμύθους φησίν. Ἄλλως. ἐπὶ τῶν ἑαυτοῖς κακὰ μαντευομένων. Εὐρυκλῆς γὰρ ἐδόκει δαίμονά τινα ἐν τῇ γαστρὶ ἔχειν, τὸν ἐγκελευόμενον αὐτῷ περὶ τῶν μελλόντων λέγειν· ὅθεν καὶ ἐγγαστρίμυθος ἐκαλεῖτο. οὗτος δὲ προειπών τινί ποτε τὰ μὴ καθ' ἡδονὴν κακῶς ἀπήλλαξεν. ἄτοπον δὲ τὸν μὴ ἑδραῖον ἀλλ' ἀεὶ ἐκτοπίζοντα λέγει.* conf. etiam Suidas in v. *Ἐγγαστρίμυθος.* et in v. *Εὐρυκλῆς.* Apostol. Paroem. IX. 35. Pollux On. VII. 162. Schol. ad Aristoph. Vesp. v. 1014. Plutarch. De defect. orac. p. 313. ed. Hutten. Brodaeus Miscell. IX. 19. Van Dalen De oracul. p. 648. Schneider. Lexic. in v. *Εὐρυκλῆς.* et Lobeck. Aglaopham. I. p. 300.

D. *Κομιδῇ λέγεις ὅμοιόν τε καὶ ἀλ.*] Ne corrigas *ὅμοιον τι,* conf. ad p. 247. E. Dein

Cap. XXXVIII. *ΞΕ.* *Πῶς γὰρ οὔ; τὸ τρίτον δὴ μόνον λοιπόν.*

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΞΕ. *Καὶ μὴν ἕν γέ τι τούτων ἀναγκαῖον, ἢ πάντα* E
ἢ μηδὲν ἢ τὰ μὲν ἐθέλειν, τὰ δὲ μὴ συμμίγνυσθαι.

ΘΕΑΙ. *Πῶς γὰρ οὔ;*

ΞΕ. *Καὶ μὴν τά γε δύο ἀδύνατον εὑρέθη.*

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΞΕ. *Πᾶς ἄρα ὁ βουλόμενος ὀρθῶς ἀποκρίνεσθαι τὸ λοιπὸν τῶν τριῶν θήσει.*

ΘΕΑΙ. *Κομιδῇ μὲν οὖν.*

ΞΕ. *Ὅτε δὴ τὰ μὲν ἐθέλει τοῦτο δρᾶν, τὰ δ'*
οὔ, σχεδὸν οἷον τὰ γράμματα πεπονθότ' ἂν εἴη. καὶ 253

orationem Eleatae. ut deinde ad Theaeteti interrogationem *Πῶς;* Eleates respondeat his verbis: *Ὅτι κίνησις — καὶ στάσιν κινεῖσθαι.* Correxit Heindorfius. Aliam rationem Bekkerus iniit.

Ὅτι κίνησίς τε αὐτὴ] V. *αὕτη*, quod correctum ex Coisl. Par. F. praeeunte Bekkero. Sic et statim post.

verba hunc in modum iungas: *τί δ', ἂν ἐῶμεν πάντα δύναμιν ἔχειν ἐπικοινωνίας ἀλλήλοις;* ut *ἐπικοινωνία* sicuti verbum *ἐπικοινωνεῖν* cum dativo iunctum existimetur, de quo usu loquendi v. ad Euthyphron. p. 13. D. et p. 15. A. Sic p. 257. A. *ἐπείπερ ἔχει κοινωνίαν ἀλλήλοις ἡ τῶν γενῶν φύσις.* et p. 260. E. *ἵνα τὴν κοινωνίαν αὐτῶν τῷ μὴ ὄντι κατίδωμεν.* Vett. editt. *ἐπὶ κοινωνίας;* quod vitiosum esse iam Schleiermacherus vidit. Correctum vitium ex bonis codd. Verbum *ἐπικοινωνεῖν* hac in re positum p. 251. D. *ὡς δυνατὰ ἐπικοινωνεῖν ἀλλήλοις.* Quae sequuntur, *Τοῦτο μὲν οἷός τε κἀγὼ διαλύειν*, eu aute Heindorfium referebantur ad Eleatae orationem, ut deinde Theaeteto quaerenti, *Πῶς;* Eleates responderet *Ὅτι κίνησις — καὶ στάσιν κινεῖσθαι.* Quod absurdum esse quis est quin primo statim adspectu videat? Praeterea pro vulg. *αὕτη* bis *αὐτὴ* cum Heindorfio dedimus, quod etiam codicum firmatum est auctoritate.

ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε — κινεῖσθαι] Haec Bekkerus tribuit Hospiti, apposito post *κινεῖσθαι* signo interrogationis. Tum Theaeteto assignavit verba *Πῶς γὰρ οὔ;* Ad quae rursus respondet Hospes: *Τὸ τρίτον δὴ μόνον λοιπόν.* In vett. editt. item verba *Πῶς γὰρ οὔ;* Theaeteto tribuuntur; illa autem *Ὅτι κίνησις — καὶ στάσιν κινεῖσθαι* adscribuntur Hospiti.

Ε. τά γε δύο ἀδύνατον εὑρέθη] Int. *συμμίγνυσθαι.*

γὰρ ἐκείνων τὰ μὲν ἀναρμόστεῖ πού πρὸς ἄλληλα, τὰ δὲ ξυναρμόττει.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

ΞΕ. Τὰ δέ γε φωνήεντα διαφερόντως τῶν ἄλλων οἷον δεσμὸς διὰ πάντων κεχώρηκεν, ὥςτε ἄνευ τινὸς αὐτῶν ἀδύνατον ἁρμόττειν καὶ τῶν ἄλλων ἕτερον ἑτέρῳ.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα γε.

ΞΕ. Πᾶς οὖν οἶδεν, ὁποῖα ὁποίοις δυνατὰ κοινωνεῖν, ἢ τέχνης δεῖ τῷ μέλλοντι δρᾶν ἱκανῶς αὐτά;

ΘΕΑΙ. Τέχνης.

ΞΕ. Ποίας;

ΘΕΑΙ. Τῆς γραμματικῆς.

B ΞΕ. Τί δέ; περὶ τοὺς τῶν ὀξέων καὶ βαρέων φθόγγους ἆρ' οὐχ οὕτως; ὁ μὲν τοὺς συγκεραννυμένους τε καὶ μὴ τέχνην ἔχων γιγνώσκειν μουσικός, ὁ δὲ μὴ ξυνιεὶς ἄμουσος;

ΘΕΑΙ. Οὕτω.

P. 253. δυνατὰ κοινωνεῖν] Sic optimi quique pro vulg. δύναται. Recte iam Bas. 2.

B. κατὰ ταὐτὰ μίξεως] κατὰ τὰ τοιαῦτα Bodl. Vat. Ven.

P. 253. τῷ μέλλοντι δρᾶν ἱκανῶς αὐτά;] Hic quoque δρᾶν αὐτά positum pro iterato εἰδέναι, sicuti recte vidit Heindorfius. Eundem usum loquendi iam antea ad p. 233. C. tetigimus. Saepe enim ποιεῖν et δρᾶν ad antecedentia refertur etiam ubi sermo est non de actione sed de πάθει aliquo. v. Phaedr. p. 268. B. extr. ibique Heindorf. ed. 2. quanquam is locus aliter explicandus. Phileb. p. 61. E. ἆρ' ἱκανὰ ταῦτα — τὸν ἀγαπητότατον βίον παρέχειν ἡμῖν; ἤ τινος ἔτι προςδεόμεθα καὶ τῶν τοιούτων; Prot. ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ δρᾶν οὕτω. ubi δρᾶν refertur ad ἔτι τινὸς προςδεῖσθαι τῶν τοιούτων. Politic. p. 260. C. Aristoph. Lysistr. v. 1089. ἤπου πρὸς ὄρθρον σπασμὸς ὑμᾶς λαμβάνει; Α. μὰ Δί', ἀλλὰ ταυτὶ δρῶντες ἐπιτετρίμμεθα. Ibid. 1162. ἁμές γε λῶμες (διαλλαγῆναι) αἴ τις ἁμὶν τοὔγκυκλον λῇ τοῦτ' ἀποδόμεν — τὰν Πύλον, ὥςπερ πάλαι δεύμεσθα καὶ βλιμάττομες. ubi alter respondet: μὰ τὸν Ποσειδῶ τοῦτο μέν γ' οὐ δράσετε (h. e. οὐκ ἀποδοθήσεται ὑμῖν ἡ Πύλος). His duobus Aristophanis locis, iam ab Heindorfio compara-

ΞΕ. Καὶ κατὰ τῶν ἄλλων δὴ τεχνῶν καὶ ἀτεχνιῶν τοιαῦτα εὑρήσομεν ἕτερα.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

ΞΕ. Τί δ'; ἐπειδὴ καὶ τὰ γένη πρὸς ἄλληλα κατὰ ταὐτὰ μίξεως ἔχειν ὡμολογήκαμεν, ἆρ' οὐ μετ' ἐπιστήμης τινὸς ἀναγκαῖον διὰ τῶν λόγων πορεύεσθαι τὸν ὀρθῶς μέλλοντα δείξειν, ποῖα ποίοις συμφωνεῖ τῶν γενῶν καὶ ποῖα ἄλληλα οὐ δέχεται; καὶ δὴ καὶ διὰ πάντων εἰ συνέχοντα ταῦτ' ἐστίν, ὥςτε C
συμμίγνυσθαι δυνατὰ εἶναι; καὶ πάλιν ἐν ταῖς διαιρέσεσιν, εἰ δι' ὅλων ἕτερα τῆς διαιρέσεως αἴτια;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐκ ἐπιστήμης δεῖ, καὶ σχεδόν γε ἴσως τῆς μεγίστης;

Cap. XXXIX. ΞΕ. Τίν' οὖν αὖ προςεροῦμεν, ὦ Θεαίτητε, ταύτην; ἢ πρὸς Διὸς ἐλάθομεν εἰς τὴν τῶν ἐλευθέρων ἐμπεσόντες ἐπιστήμην, καὶ κινδυνεύομεν ζητοῦντες τὸν σοφιστὴν πρότερον ἀνευρηκέναι τὸν φιλόσοφον;

ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις;

ΞΕ. Τὸ κατὰ γένη διαιρεῖσθαι καὶ μήτε ταὐτὸν D

Π. Sed Ven. *Π*. teste Bastio in marg. *κατὰ ταὐτὰ μίξεως ἔχειν*. v. annot. infra. In Bodl. Vat. praeterea *ἔχειν* desideratur.

C. *Τίν' οὖν αὖ προςερ.*] V. *τί*, invitis codicibus. Bodl. Vat. Ven. *Π*. *αὖ νῦν πρ.* male.

tis, addimus tertium Ecclesiaz. v. 1164.

B. *τεχνῶν καὶ ἀτεχνιῶν*] Sic p. 262. C. *πρᾶξιν οὐδ' ἀπραξίαν*. Legg. *Π*. p. 653. E. *τάξεων οὐδὲ ἀταξιῶν*, quae contulit Heindorf. — *τοιαῦτα ἕτερα*, item talia.

Τί δ'; ἐπειδὴ καὶ τὰ γένη—] H. e. *τὰ εἴδη*, s. notiones. Genitivus *μίξεως* pendet ex *κατὰ ταὐτὰ ἔχειν*, quod idem est atque *ὡςαύτως μίξεως ἔχειν*. conf. Matthiae Gr. §. 337. Frustra nonnemo *μετέχειν* legendum coniecit.

C. *εἰ συνέχοντα ταῦτ' ἐστίν, ὥςτε*—] num haec ita contineant, ut possint commisceri et in unum coniungi. Pro *ταῦτ'* Heindorfius scripsit *τοιαῦτ'*, quod factum nollem. Nam ante *ὥςτε* facile intellexeris *οὕτως*. — *διὰ πάντων* et *δι' ὅλων* est omnino, usu loquendi non ita raro. — Proxima verba hoc sibi volunt: ob durchgängig andere Ursache der Trennung sind.

D. *Τὸ κατὰ γένη — ἐπιστήμης εἶναι;*] Eodem modo dialectici officium describitur Phaedr. p. 265. C. D. E. 266.

εἶδος ἕτερον ἡγήσασθαι μήτε ἕτερον ὂν ταὐτὸν μῶν οὐ τῆς διαλεκτικῆς φήσομεν ἐπιστήμης εἶναι;

ΘΕΑΙ. Ναί, φήσομεν.

ΞΕ. Οὐκοῦν ὅ γε τοῦτο δυνατὸς δρᾶν μίαν ἰδέαν διὰ πολλῶν, ἑνὸς ἑκάστου κειμένου χωρίς, πάντῃ διατεταμένην ἱκανῶς διαισθάνεται, καὶ πολλὰς ἑτέρας ἀλλήλων ὑπὸ μιᾶς ἔξωθεν περιεχομένας, καὶ μίαν αὖ δι᾽ ὅλων πολλῶν ἐν ἑνὶ ξυνημμένην, καὶ πολλὰς
E χωρὶς πάντῃ διωρισμένας· τοῦτο δ᾽ ἔστιν, ᾗ τε κοι-

B. 273. E. De Rep. VII. p. 534. B. al.

Οὐκοῦν ὅ γε τοῦτο δυνατὸς δρᾶν —] Quatuor munera dialectici censet esse; primum ut videat unum genus complecti multas partes, quarum unaquaeque a ceteris seiuncta sit ac separata; alterum, ut partes istas inter se diversas (*ἑτέρας ἀλλήλων*) extrinsecus tanquam communi vinculo uno genere contineri animadvertat; tertium, ut unam rursus intelligat per cuncta multa cum uno colligatam esse; quartum denique, ut multas usquequaque seiunctas ac separatas esse sentiat. Locus non admodum difficilis intellectu est, quanquam idem Schleiermachero pariter atque Heindorfio magnam creavit molestiam. Agitur de notionum convenientia atque differentia, cuius observatione absolvi iudicatur dialectici virtus et praestantia. Et convenientia quidem notionum duabus partibus enuntiati prioribus illustratur. Tribuitur enim hic dialectico hoc, quod videat non modo, quaenam notio generalis per singulas species, inter se diversas ac separatas, regnet ac dominetur; verum etiam, quaenam species vel partes communi genere comprehendantur. Nam *ἰδέα μία* est generis notio, quae quatenus partes ipsi subiectas in se complectitur, dicitur *πάντῃ διατεταμένη διὰ πολλῶν*, siquidem *τὰ πολλά* sunt species sive generis partes, ut Phileb. §. 13. — 18. Sic p. 253. A. et 255. E. dicitur *χωρεῖν διὰ πάντων* et *διέρχεσθαι διὰ πάντων*. Menon. p. 74. A. *τὴν μίαν ἀρετήν* (generis virtutis notio), *ἣ διὰ πάντων τούτων ἐστίν, οὐ δυνάμεθα ἀνευρεῖν*. Vicissim igitur *αἱ πολλαὶ ἰδέαι*, h. e. singulae notionis communis partes, extrinsecus dicuntur *ὑπὸ μιᾶς περιέχεσθαι*, quae res nulla indiget explicatione. His expositis vero hoc quoque officii iniungitur dialectico, ut vicissim (*αὖ*) etiam differentiam notionum indagare conetur. Quod rursus duplici modo fieri significatur, quandoquidem primum quidem *μία ἰδέα δι᾽ ὅλων πολλῶν ἐν ἑνὶ ξυνημμένη ἐστί*, deinde etiam *πολλαὶ χωρὶς πάντῃ διωρισμέναι εἰσίν*. Et hic quidem ante omnia exquirendum est, quidnam sint *τὰ ὅλα πολλά*. Ac nobis quidem videntur intelligi debere et res singulares sive individuae et species unicuique ideae s. notioni subiectae, quae in loco Philebi, quem antea significavimus, *τὰ ἄπειρα* appellantur, in Phaedone aliisque libris Platonis etiam *τὰ πολλὰ ἴσα, τὰ πολλὰ δίκαια, τὰ πολλὰ καλά κ. τ. λ.* vocari solent. Vult igitur hospes Eleaticus a dialectico etiam unamquamque ideam

νωνεῖν ἕκαστα δύναται καὶ ὅπῃ μή, διακρίνειν κατὰ γένος ἐπίστασθαι.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν τό γε διαλεκτικὸν οὐκ ἄλλῳ δώσεις, ὡς ἐγῷμαι, πλὴν τῷ καθαρῶς τε καὶ δικαίως φιλοσοφοῦντι.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ ἂν ἄλλῳ δοίη τις;

ΞΕ. Τὸν μὲν δὴ φιλόσοφον ἐν τοιούτῳ τινὶ τόπῳ καὶ νῦν καὶ ἔπειτα ἀνευρήσομεν, ἐὰν ζητῶμεν, ἰδεῖν

per se solam, nulla generis habita ratione, spectari, et quidem *δι' ὅλων πολλῶν ἐν ἑνὶ ξυνημμένην*, h. e. per cunctas partes ei subiectas cum uno iunctam, sive ad unitatem colligatam. Nam unaquaeque notio generi alicui subiecta rursus efficit unitatem, quippe alias in se complexa partes, quae cunctae ad eam consummandam sunt necessariae. Ita vero si idea consideratur, sane spectatur in se, nec quatenus *διὰ πολλῶν διατεταμένη ἐστίν*: ex quo sponte consequitur, ut seiuncta ac diversa ab aliis ponatur. Verum haec ipsa eius differentia etiam alio modo observari potest. Licet enim non tantum *μίαν ἰδέαν ὡς ἐν ἑνὶ ξυνημμένην* spectare, verum etiam *πολλὰς χωρὶς πάντῃ διωρισμένας* contemplari, hoc est, species inter se disiunctas comparare atque discernere. Quod ipsum quoque ab dialectico fieri debet, ne male confundat quae sunt inter se dissimilia. Iam his ita explicatis vide, quam simplex sit totius loci sententia, ac mecum mirare Schleiermacherum miris argutiis verba vexantem. Hoc enim dicit hospes: Qui potest *κατὰ μέρη διαιρεῖσθαι*, h. e. notiones recte dividere ac distinguere, is earum et necessitudinem et diversitatem facile perspicit. Nam videt ille, quomodo generalis notio cum partibus ei subiectis cohaereat et quomodo singulae partes universo genere contineantur; videt idem, qua ratione quaeque idea in se unitatem conficiat cunctis partibus in uno iunctis, et quomodo multae quaquaversus inter se discrepent. Veram esse hanc loci explicationem vel proxima verba docent: *ᾗ τε κοινωνεῖν ἕκαστα δύναται καὶ ὅπῃ μή διακρίνειν κατὰ γένος ἐπίστασθαι.* docet item membrorum concinnitas. Nam verbis *μίαν ἰδέαν διὰ πολλῶν πάντῃ διατεταμένην* respondent haec: *μίαν αὖ ἰδέαν δι' ὅλων πολλῶν ἐν ἑνὶ ξυνημμένην*; ad illa autem, *πολλὰς ἑτέρας ἀλλήλων ὑπὸ μιᾶς ἔξωθεν περιεχομένας* apte referuntur *πολλὰς χωρὶς πάντῃ διωρισμένας*. Ita igitur huic loco, qui acutissimis viris ad interpretandum visus est longe difficillimus, tandem lucem suam affudisse videbimur.

E. *Τὸν μὲν δὴ φιλόσοφον — ἐὰν ζητῶμεν*] Tecte hic et p. 254. B. significat Plato, se etiam de philosopho alicubi esse disputaturum, id quod apertius prodidit in Politico p. 257. A. Quum vero haec ipsa disserendi ars, quam Eleaticus modo descripsit, in Parmenide ad usum revocetur, sicuti nuper in ampliore huius libri editione demonstravimus, nobis quidem

254 *μὲν χαλεπὸν ἐναργῶς καὶ τοῦτον, ἕτερον μὴν τρόπον ἥ τε τοῦ σοφιστοῦ χαλεπότης ἥ τε τούτου.*

ΘΕΑΙ. *Πῶς;*

ΞΕ. *Ὁ μὲν ἀποδιδράσκων εἰς τὴν τοῦ μὴ ὄντος σκοτεινότητα, τριβῇ προσαπτόμενος αὐτῆς, διὰ τὸ σκοτεινὸν τοῦ τόπου κατανοῆσαι χαλεπός. ἦ γάρ;*

ΘΕΑΙ. *Ἔοικεν.*

ΞΕ. *Ὁ δέ γε φιλόσοφος, τῇ τοῦ ὄντος ἀεὶ διὰ λογισμῶν προσκείμενος ἰδέᾳ, διὰ τὸ λαμπρὸν αὖ τῆς χώρας οὐδαμῶς εὐπετὴς ὀφθῆναι· τὰ γὰρ τῆς τῶν*
B *πολλῶν ψυχῆς ὄμματα καρτερεῖν πρὸς τὸ θεῖον ἀφορῶντα ἀδύνατα.*

ΘΕΑΙ. *Καὶ ταῦτα εἰκὸς οὐχ ἧττον ἐκείνων οὕτως ἔχειν.*

ΞΕ. *Οὐκοῦν περὶ μὲν τούτου καὶ τάχα ἐπισκεψόμεθα σαφέστερον, ἂν ἔτι βουλομένοις ἡμῖν ᾖ· περὶ*

P. 254. *τούτου. ΘΕ. πῶς*] Hoc *πῶς* om. Bodl. Vat. et pr. m. Ven. *Π*.

εὐπετὴς ὀφθῆναι] *εὐπετῶς* Bodl. Vat. Ven. *ΠΛΣ*. Coisl. Vind. Par. BCFH. Flor. a. c. Zitt.

B. *καὶ τάχα ἐπισκεψόμεθα*] *καί*, quod vulgo omissum, ex Bodl. Vat. Ven. *ΠΣΛ*. Coisl. Par. BCEFH. Flor. a. b. c. i. Zitt. restituimus.

non videtur dubitari posse, quin ille ipse liber Parmenidis nomine inscriptus philosophi tanquam perfecti dialectici imaginem ob oculos ponat. Quod ut non animadverterent viri docti, praeter alia maxime eo effectum est, quod easdem fere partes, quas in Sophista et Politico hospiti Eleatico datas videmus, ipse Parmenides, scholae Eleaticae princeps et magister summus, sustinet. Mutavit enim Plato externum sermonis ornatum ob caussas longe gravissimas, quamquam ab initio quidem videtur secum constituisse, eundem hospitem Eleaticum, qui de Sophista et Politico disseruisset, etiam de philosopho disputantem inducere. Id enim ex Polit. p. 257, A. clarissime intelligitur.

P. 254. *ἕτερον μὴν τρόπον — τούτου*] Int. *καὶ χαλεπότης*, ut praedicatum ex subiecto repetatur.

τριβῇ προσαπτόμενος αὐτῆς] consuetudine eam attingens.

B. *τάχα ἐπισκεψόμεθα*] H. e. mox videbimus. Sic p. 247. D. *τάχα εἰσόμεθα*. Plura dedimus ad Gorg. p. 450. C. De proximis conf. Homer. Iliad. v. 108. *ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη*. Gorg. Plat. p. 448. D. *εἰ αὐτῷ*

δὲ τοῦ σοφιστοῦ που δῆλον, ὡς οὐκ ἀνετέον, πρὶν ἂν ἱκανῶς αὐτὸν θεασώμεθα.

ΘΕΑΙ. *Καλῶς εἶπες.*

Cap. XL. ΞΕ. *Ὅτ' οὖν δὴ τὰ μὲν ἡμῖν τῶν γε-
νῶν ὡμολόγηται κοινωνεῖν ἐθέλειν ἀλλήλοις, τὰ δὲ μή,
καὶ τὰ μὲν ἐπ' ὀλίγον, τὰ δ' ἐπὶ πολλά, τὰ δὲ καὶ
διὰ πάντων οὐδὲν κωλύειν τοῖς πᾶσι κεκοινωνηκέναι,* C
*τὸ δὴ μετὰ τοῦτο ξυνεπισπώμεθα τῷ λόγῳ τῇδε σκο-
ποῦντες, μὴ περὶ πάντων τῶν εἰδῶν, ἵνα μὴ ταραττ-
τώμεθα ἐν πολλοῖς, ἀλλὰ προελόμενοι τῶν μεγίστων
λεγομένων ἄττα, πρῶτον μὲν ποῖα ἕκαστά ἐστιν,
ἔπειτα κοινωνίας ἀλλήλων πῶς ἔχει δυνάμεως, ἵνα τό
τε ὂν καὶ μὴ ὂν εἰ μὴ πάσῃ σαφηνείᾳ δυνάμεθα
λαβεῖν, ἀλλ' οὖν λόγου γε ἐνδεεῖς μηδὲν γιγνώμεθα
περὶ αὐτῶν, καθ' ὅσον ὁ τρόπος ἐνδέχεται τῆς νῦν
σκέψεως, ἐάν ἄρα ἡμῖν πῃ παρεικάθῃ τὸ μὴ ὂν λέ-* D
γουσιν ὡς ἔστιν ὄντως μὴ ὂν ἀθῴοις ἀπαλλάττειν.

Ὅτ' οὖν δὴ τὰ μὲν κ. τ. λ.] Post *πάντων* vulgo colon et post *κεκοινωμ.* punctum ponebatur. Emendavit distinctionem Heindorfius.

C. *οὐδὲν κωλύειν*] V. *κωλύει.* Infinitivum confirmant Coisl. Ven. ΛΞΠΣ. Vind. Par. BCFH. Flor. a. b. c. i. Zitt.

D. *ἡμῖν πῃ παρεικάθῃ*] Libri *παρεικασθῇ.* Atticum *παρεικάθῃ* restituit Boeckhius. conf. Ruhnken. ad Tim. p. 87.

γέ σοι βουλομένῳ ἐστὶν ἀποκρίνεσθαι. Phaed. p. 78. B. *εἴ σοι ἡδομένῳ ἐστίν.* Cratyl. p. 384. A. *εἴ σοι βουλομένῳ ἐστίν.* Lach. p. 187. C. al. Xenoph. Cyrop. IV. 5, 10. *ὅτῳ ὑμῶν μὴ ἀχθομένῳ εἴη.* Sic etiam Latini, Tacit. Agricol. 18. quibus bellum volentibus erat. Macrobius Saturn. VI. 1. VI. 6. VII. 12. si volentibus vobis erit. Id. VII. 7. si tibi volenti erit. conf. Matthiae Gr. §. 388. e.

Ὅτ' οὖν δὴ — ὡμολόγηται] P. 252. E sq.

C. *ἔπειτα κοινωνίας — δυνάμεως*] qualem habeant mutuae inter ipsa communionis facultatem.

C. *εἰ μὴ πάσῃ σαφηνείᾳ, ἀλλ' οὖν λόγου γε*] Sic etiam Latine dixeris: *si non omni qua par est perspicuitate comprehendere ea possimus, at certe non careamus explicatione.* v. ad Lachet. p. 183. A. ubi multa id genus exempla congessimus. Hinc corrigendum quod legitur Protag. p. 327. C. *ἀλλ' οὖν αὐλητικαὶ γοῦν πάντες ἦσαν*, quo loco aut *οὖν* delendum aut *γοῦν* in *γε* mutandum censemus.

ἐὰν ἄρα ἡμῖν πῃ παρεικάθῃ] si forte qua nobis liceat id quod non est di-

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν χρή.

ΞΕ. Μέγιστα μὴν τῶν γενῶν, ἃ νῦν δὴ διῆμεν, τό τε ὂν αὐτὸ καὶ στάσις καὶ κίνησις.

ΘΕΑΙ. Πολύ γε.

ΞΕ. Καὶ μὴν τώ γε δύο φαμὲν αὐτοῖν ἀμίκτω πρὸς ἀλλήλω.

ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε.

ΞΕ. Τὸ δέ γε ὂν μικτὸν ἀμφοῖν· ἐστὸν γὰρ ἄμφω πον.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

ΞΕ. Τρία δὴ γίγνεται ταῦτα.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Οὐκοῦν αὐτῶν ἕκαστον τοῖν μὲν δυοῖν ἕτερόν ἐστιν, αὐτὸ δ' ἑαυτῷ ταὐτόν.

ἃ νῦν δὴ διῆμεν] V. διήειμεν. Receptam scripturam habent Bodl. Vat. Ven. ΞΣ. Vind. pr. Π. Flor. i. Zitt. confirmant item Flor. b. Coisl. Par. F. in quibus est διεῖμεν. Dein γε Bodl. Vat. Ven. Π. et mox Bodl. Coisl. cum paucis aliis δύω.

centibus revera non esse impune discedere. Libri omnes παρεικασθῇ, quod correxit Boeckhius. De παρεικάθειν pro παρείκειν usurpato v. Ruhnk. ad Tim. p. 87.

E. πότερα δύο γένη τινὲ αὐτώ] Sic recte codd. plurimi pro vulg. αὐτοῖ, quod ferri non posse Schleiermacherus verissime intellexit. Proxima hunc in modum iungenda: καὶ περὶ αὐτῶν ὡς περὶ πέντε, ἀλλ' οὐ τριῶν ὄντων σκεπτέον. v. ad p. 212. C.

P. 255. Ὅ τί περ ἂν κοινῇ —] Tribus illis generibus, quae posuerat, enti, motui, statui, quoniam unumquodque a duobus reliquis diversum sit, sui autem simile ac semper idem videatur, duo alia summa genera, sive attributa, annumeranda esse arbitratur, τὸ θάτερον sive diversitatem, et τὸ ταὐτόν, quam nostrates identitatem appellare solent. Haec duo autem a superioribus differre statuit. quod quidem hoc modo probat. Primum quidem si identitas aut diversitas a statu aut motu nihil differrent, ne status quidem aut motus ullus reperiretur; fieri enim non potest, ut res quaepiam eadem atque altera sit. Sin autem existentia et identitas non discreparent, etiam status et motus unum idemque essent, quandoquidem ita existentia aut cum motus aut cum status genere simul in eadem re possent inesse. Neque vero etiam diversitas idem esse potest quod existentia. Diversitas enim semper rei cuipiam tribuitur, si cum rebus aliis iisque ab ipsa diversis comparatur; ens autem per se ens est, non propter alia entia est. Ex quo consequitur, ut diversitatis genus ab natura existentiae, motus, status et identitatis plurimum differat, at-

ΘΕΑΙ. Οὕτως. E

ΞΕ. Τί ποτ᾽ αὖ νῦν οὕτως εἰρήκαμεν τό τε ταὐτὸν καὶ θάτερον; πότερα δύο γένη τινὲ αὐτώ, τῶν μὲν τριῶν ἄλλω, ξυμμιγνυμένω μὴν ἐκείνοις ἐξ ἀνάγκης ἀεί, καὶ περὶ πέντε ἀλλ᾽ οὐ περὶ τριῶν ὡς ὄντων αὐτῶν σκεπτέον, ἢ τό τε ταὐτὸν τοῦτο καὶ θάτερον ὡς ἐκείνων τι προςαγορεύοντες λανθάνομεν 255
ἡμᾶς αὐτούς;

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΞΕ. Ἀλλ᾽ οὔ τι μὴν κίνησίς γε καὶ στάσις οὔθ᾽ ἕτερον οὔτε ταὐτόν ἐστι.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Ὅ τι περ ἂν κοινῇ προςείπωμεν κίνησιν καὶ στάσιν, τοῦτο οὐδέτερον αὐτοῖν οἷόν τ᾽ εἶναι.

E. *πότερα δύο γένη τινὲ αὐτώ*] Pro *αὐτώ*, quod restituit Heindorfius, vulgo *αὐτοῦ* legebatur. Emendationem viri docti confirmat Flor. b. in quo est *αὐτῷ*, et Par. E. qui a manu sec. scriptum exhibet *αὐτώ*. Alii libri, sed ii non multi, *ἑαυτοῦ*.

que per omnes res veluti distributum sit. siquidem res complures non possunt eaedem esse. Quae quidem omnia etsi paullo obscurius disputata sunt, tamen facili negotio poterunt illustrari exemplo adhibito. Ponamus igitur vivere aliquem nomine Sempronium. Is quia vere est, etiam *τοῦ ὄντος* est particeps. Eidem etiam vel status vel motus tribuendus est. quoniam vel stat vel movetur. atque eatenus etiam ideam motus vel status participat. Praeterea ille etiam idem est ac secum ipso consentiens: unde venit in identitatis communionem. Denique idem ille diversus est a rebus et hominibus reliquis omnibus, ideoque diversitatis capax. Ex his omnibus autem denique colligitur, naturam Non-entis neutiquam enti esse contrariam. propterea quod non negetur esse, sed esse tantum dicatur aliud quid atque ens, sive quiddam ab ente diversum, aut, ut nostro more loquar, relative negatum. Veluti quum dicimus „homo non est bestia" quo nihil aliud significamus nisi hominem a bestia esse diversum, ita ut ipsius vis ac natura haudquaquam tollatur. Sed redeamus iam ad singulorum verborum ac sententiarum interpretationem.

τοῦτο οὐδέτερον αὐτοῖν οἷόν τε εἶναι.] Quodcunque motui ac statui communiter tanquam attributum assignaverimus, id nec motus ipse nec status (*οὐδέτερον αὐτοῖν*) esse potest, quandoquidem ita contrariorum tollitur ratio. Id quod significatur verbis proximis: *περὶ γὰρ ἀμφότερα θάτερον κ. τ. λ.* quorum sententia haec est: nam alterum eorum utrumcunque (motus vel status) quando inest in utroque (motu vel

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΞΕ. Κίνησίς τε στήσεται καὶ στάσις αὖ κινηθήσεται· περὶ γὰρ ἀμφότερα θάτερον ὁποτερονοῦν γιγνόμενον αὐτοῖν ἀναγκάσει μεταβάλλειν αὖ θάτερον
B ἐπὶ τοὐναντίον τῆς αὐτοῦ φύσεως, ἅτε μετασχὸν τοῦ ἐναντίου.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ γε.

ΞΕ. Μετέχετον μὴν ἄμφω ταὐτοῦ καὶ θατέρου.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Μὴ τοίνυν λέγωμεν κίνησίν γ' εἶναι ταὐτὸν ἢ θάτερον, μηδ' αὖ στάσιν.

ΘΕΑΙ. Μὴ γάρ.

ΞΕ. Ἀλλ' ἆρα τὸ ὂν καὶ τὸ ταὐτὸν ὡς ἕν τι διανοητέον ἡμῖν;

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΞΕ. Ἀλλ' εἰ τὸ ὂν καὶ τὸ ταὐτὸν μηδὲν διάφορον σημαίνετον, κίνησιν αὖ πάλιν καὶ στάσιν ἀμφότερα εἶναι λέγοντες ἀμφότερα οὕτως αὐτὰ ταὐτὸν ὡς ὄντα προσεροῦμεν.

C ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἀδύνατον.

ΞΕ. Ἀδύνατον ἄρα ταὐτὸν καὶ τὸ ὂν ἓν εἶναι.

ΘΕΑΙ. Σχεδόν.

ΞΕ. Τέταρτον δὴ πρὸς τοῖς τρισὶν εἴδεσιν εἶδος τὸ ταὐτὸν τιθῶμεν;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Τί δέ; τὸ θάτερον ἆρα ἡμῖν λεκτέον πέμ-

P. 255. C. *εἶδος τὸ ταὐτὸν τιθῶμεν*] εἶδος om. Bodl. Vat. Ven. *Π*. In antecedentibus Flor. c. ἀδύνατον ἄρα τὸ ταὐτὸν καὶ τὸ ὂν ἓν εἶναι.

Τί δέ; τὸ θάτερον ἆρα ἡμῖν] Ald. Steph. ἄρα. Bas. 2. Ven. Ξ ἆρα μὴ λ. Flor. a. c. i. ἆρα om. Zitt. Ven. Σ. Vind. ἆρα μήν.

τὰ δὲ πρὸς ἄλληλα] ἄλλα edit. Vett. Recte ἄλληλα Bodl. Vat. Ven. *ΠΣΞ*. Vind.

statu) alterum coget in contrariam sui naturam vertere, quoniam hoc alterum contrarii particeps factum est. Fac enim naturam τοῦ ταὐτοῦ ita quieti et statui propriam esse, ut motus idem sit prorsus quod τὸ ταὐτόν: certe motus non tantum in motu inerit, sed etiam in

πτον; ἢ τοῦτο καὶ τὸ ὂν ὡς δύ' ἄττα ὀνόματα ἐφ' ἑνὶ γένει διανοεῖσθαι δεῖ;

ΘΕΑΙ. Τάχ' ἄν.

ΞΕ. Ἀλλ' οἶμαί σε συγχωρεῖν τῶν ὄντων τὰ μὲν αὐτὰ καθ' αὑτά, τὰ δὲ πρὸς ἄλληλα ἀεὶ λέγεσθαι.

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὔ;

ΞΕ. Τὸ δ' ἕτερον ἀεὶ πρὸς ἕτερον. ἢ γάρ; D

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Οὐκ ἄν, εἴ γε τὸ ὂν καὶ τὸ θάτερον μὴ πάμπολυ διεφερέτην· ἀλλ' εἴπερ θάτερον ἀμφοῖν μετεῖχε τοῖν εἰδοῖν ὥςπερ τὸ ὄν, ἦν ἄν ποτέ τι καὶ τῶν ἑτέρων ἕτερον οὐ πρὸς ἕτερον. νῦν δὲ ἀτεχνῶς ἡμῖν ὅ τί περ ἂν ἕτερον ᾖ, συμβέβηκεν ἐξ ἀνάγκης ἑτέρου τοῦθ' ὅπερ ἐστὶν εἶναι.

ΘΕΑΙ. Λέγεις καθάπερ ἔχει.

ΞΕ. Πέμπτον δὴ τὴν θατέρου φύσιν λεκτέον ἐν τοῖς εἴδεσιν οὖσαν, ἐν οἷς προαιρούμεθα. E

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ διὰ πάντων γε αὐτὴν αὐτῶν φήσομεν εἶναι διεληλυθυῖαν· ἓν ἕκαστον γὰρ ἕτερον εἶναι τῶν ἄλλων οὐ διὰ τὴν αὑτοῦ φύσιν, ἀλλὰ διὰ τὸ μετέχειν τῆς ἰδέας τῆς θατέρου.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

Cap. XLI. ΞΕ. Ὧδε δὴ λέγωμεν ἐπὶ τῶν πέντε καθ' ἓν ἀναλαμβάνοντες.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

D. συμβέβηκεν ἐξ ἀνάγκης ἑτέρου τοῦτ'] V. συμβ. ἐξ ἀνάγκης πρὸς ἕτερον τοῦτο αὐτὸ ὅπερ ἐστὶν εἶναι. Sed πρὸς unus habet Par. E. rec. Genitivum ἑτέρου praebuerunt Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. i. Ceteri ἕτερον. Pronomen αὐτὸ om. Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. i.

statu; ita igitur status in motum abibit.

D. ἀλλ' εἴπερ θάτερον—] sed si diversitas particeps esset utriusque formae, sicuti τὸ ὄν, esset interdum aliquid eorum, quae diversa sunt, quod non ad aliud quid esset diversum; so gäbe es

ΞΕ. Πρῶτον μὲν κίνησιν, ὥς ἐστι παντάπασιν ἕτερον στάσεως. ἢ πῶς λέγομεν;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Οὐ στάσις ἄρ' ἐστίν.

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

256 *ΞΕ.* Ἔστι δέ γε διὰ τὸ μετέχειν τοῦ ὄντος.

ΘΕΑΙ. Ἔστιν.

ΞΕ. Αὖθις δὴ πάλιν ἡ κίνησις ἕτερον ταὐτοῦ ἐστί.

ΘΕΑΙ. Σχεδόν.

ΞΕ. Οὐ ταὐτὸν ἄρ' ἐστίν.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΞΕ. Ἀλλὰ μὴν αὕτη γ' ἦν ταὐτὸν διὰ τὸ μετέχειν αὖ πάντ' αὐτοῦ.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΞΕ. Τὴν κίνησιν δὴ ταὐτόν τ' εἶναι καὶ μὴ ταὐτὸν ὁμολογητέον καὶ οὐ δυσχεραντέον. οὐ γὰρ ὅταν εἴπωμεν αὐτὴν ταὐτὸν καὶ μὴ ταὐτόν, ὁμοίως εἰρήκαμεν, ἀλλ' ὁπόταν μὲν ταὐτόν, διὰ τὴν μέθε-
B ξιν ταὐτοῦ πρὸς ἑαυτὴν οὕτω λέγομεν, ὅταν δὲ μὴ

E. *ἢ πῶς λέγομεν*] *λέγωμεν* Bodl. Vat. Ven. *ΔΠ.* Par. BCH. Flor. a. b. c. Zitt.

P. 256. B. *ταὐτοῦ πρὸς ἑαυτὴν*] V. *αὐτήν*. Recte Bodl. Vat. Ven. *Π.* Coisl. Par. ABCH. Flor. i. *ἑαυτήν*. Dein plu-

auch unter dem Verschiedenen etwas, was nicht in Beziehung auf ein Anderes verschieden wäre.

P. 256. *Ἀλλὰ μὴν αὕτη γ' ἦν ταὐτὸν*] „Quum non motus tantum, sed, quod et statim additis his *διὰ τὸ μετέχειν πάντ' αὐτοῦ* exprimitur et supra significatum est p. 254. D. *οὐκοῦν αὐτῶν ἕκαστον τοῖν μὲν δυοῖν ἕτερόν ἐστιν, αὐτὸ δ' ἑαυτῷ ταὐτόν*, reliqua etiam omnia, *τὸ ὄν, ἡ στάσις, ἡ κίνησις*, atque adeo *τὸ θάτερον*, ad *ἰδέαν τοῦ ταὐτοῦ* referri aliquo modo queant: me quidem magnopere offendit istud *αὕτη γε*, haec quidem, quod quam vim habeat, plane non assequor. Aptius longe ac prope necessarium ad sensum fuerit *αὖ πῃ γε*, a Ficino quoque redditum: attamen idem quodammodo est propter participationem (motus). Sic deinde *Οὐκοῦν κἂν εἴ πῃ μετελάμβανεν αὐτὴ κίνησις στάσεως*, et mox, *οὐχ ἕτερον ἄρ' ἐστί πῃ καὶ ἕτερον (ἡ κίνησις)*.“ *Heindorfius*. In eandem sententiam disputavit Schleiermacherus. Vereor tamen ut mutatione opus sit. Nam argumentatio haec est:

ταὐτόν, διὰ τὴν κοινωνίαν αὖ θατέρου, δι' ἣν ἀποχωριζομένη ταὐτοῦ γέγονεν οὐκ ἐκεῖνο, ἀλλ' ἕτερον, ὥςτε ὀρθῶς αὖ λέγεται πάλιν οὐ ταὐτόν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν κἂν εἴ πῃ μετελάμβανεν αὐτὴ κίνησις στάσεως, οὐδὲν ἂν ἄτοπον ἦν στάσιμον αὐτὴν προςαγορεύειν.

ΘΕΑΙ. Ὀρθότατά γε, εἴπερ τῶν γενῶν συγχωρησόμεθα τὰ μὲν ἀλλήλοις ἐθέλειν μίγνυσθαι, τὰ δὲ μή.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἐπί γε τὴν τούτου πρότερον ἀπόδειξιν ἢ τῶν νῦν ἀφικόμεθα, ἐλέγχοντες, ὡς ἔστι κατὰ φύσιν ταύτῃ. C

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Λέγωμεν δὴ πάλιν· ἡ κίνησίς ἐστιν ἕτερον τοῦ ἑτέρου, καθάπερ ταὐτοῦ τε ἦν ἄλλο καὶ τῆς στάσεως;

ΘΕΑΙ. Ἀναγκαῖον.

ΞΕ. Οὐχ ἕτερον ἄρ' ἐστί πῃ καὶ ἕτερον κατὰ τὸν νῦν δὴ λόγον.

rimi cum Ald. Bas. 1. 2. *λέγωμεν.* Heindorfius coni. *ἀλλ' ὁπόταν μὲν ταὐτὸν λέγωμεν, διὰ τ. μ. — οὕτω λέγομεν.*

C. *ἡ κίνησίς ἐστιν ἕτερον*] *εἰ κίνησις* Bodl. Vat. et pr. Ven. *Π.*

Mutatio diversa est ab identitate. Ergo non est identitas. Nihilominus haec ipsa esse antea videbatur identitas, propterea quod unum quodque identitatis est particeps (h. e. quod quidque in se unum idemque est). Itaque fatendum est *τὴν κίνησιν* esse pariter *ταὐτόν* atque *μὴ ταὐτόν*, quanquam id diversa ratione ita esse statuitur. Quodsi igitur aliquid mutandum est, scripserim equidem *αὐτή γε.*

B. *Οὐκοῦν κἂν εἴ πῃ μετλ.*] De repetito *ἂν* v. ad Gorg. p. 514. D. Apolog. p. 71. B. Pro *αὐτή* Astius *αὖ ἡ* coniecit, quod alicui verum videatur. Nisi forte verba sic volueris interpretari: Quin etiam si quo modo reciperet ipse motus statum, nihil absurdum esset motum nominare stabilem. Quae interpretatio si vera est, scribendum *αὐτὴ ἡ κίνησις*, quod equidem praeteram. Hoc ipsum autem fieri ita posse censet Theaetetus, siquidem *τῶν γενῶν τὰ μὲν ἀλλήλοις ἐθέλειν μίγνυσθαι* existimentur, *τὰ δὲ μή*, h. e.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΞΕ. Τί οὖν δὴ τὸ μετὰ τοῦτο; ἆρα τῶν μὲν τριῶν ἕτερον αὐτὴν φήσομεν εἶναι, τοῦ δὲ τετάρτου μὴ φῶμεν, ὁμολογήσαντες αὐτὰ εἶναι πέντε, περὶ
D ὧν καὶ ἐν οἷς προὐθέμεθα σκοπεῖν;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς; ἀδύνατον γὰρ συγχωρεῖν ἐλάττω τὸν ἀριθμὸν τοῦ νῦν δὴ φανέντος.

ΞΕ. Ἀδεῶς ἄρα τὴν κίνησιν ἕτερον εἶναι τοῦ ὄντος διαμαχόμενοι λέγωμεν;

ΘΕΑΙ. Ἀδεέστατα μὲν οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν δὴ σαφῶς ἡ κίνησις ὄντως οὐκ ὄν ἐστι καὶ ὄν, ἐπείπερ τοῦ ὄντος μετέχει;

ΘΕΑΙ. Σαφέστατά γε.

ΞΕ. Ἔστιν ἄρα ἐξ ἀνάγκης τὸ μὴ ὂν ἐπί τε κινήσεως εἶναι καὶ κατὰ πάντα τά γένη· κατὰ πάντα
E γὰρ ἡ θατέρου φύσις ἕτερον ἀπεργαζομένη τοῦ ὄντος ἕκαστον οὐκ ὂν ποιεῖ, καὶ ξύμπαντα δὴ κατὰ ταὐτὰ οὕτως οὐκ ὄντα ὀρθῶς ἐροῦμεν, καὶ πάλιν, ὅτι μετέχει τοῦ ὄντος, εἶναί τε καὶ ὄντα.

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει.

ἆρα τῶν μὲν τριῶν ἕτερον] V. *ἆρ' αὐτῶν μέν.* Bodl. Vat. Ven. *ΠΛΞΣ.* Vind. Coisl. Par. F. Flor. i. Zitt. *ἆρ' οὐ τῶν μέν.* Sed unice verum quod dedimus e Flor. a. b. c. Par. BCFH. *ἆρα τῶν μέν.* Mox vett. editt. omnia haec: *ἀδύνατον γὰρ συγχωρεῖν* usque ad *διαμαχόμενοι λέγωμεν*, Eleatae attribuunt. Emendavit si statum et motum inter se conciliari posse concedatur; quod ille sic pronuntiat, ut caute admodum *τὰ δὲ μή* addiderit, et maiorem tribuerit vim prioribus illis, *τὰ μὲν ἀλλήλοις ἐθέλειν μίγνυσθαι.* Hoc non sentientes Heindorfius et Schleiermacherus intercidisse nonnulla putarunt atque locum coniecerunt sic esse scribendum: *οὐδὲν — προςαγορεύειν· νῦν δὲ οὐ μεταλαμβάνει. Θ. οὐ γὰρ οὖν. Ξ. ἄτοπον ἄρα στάσιμον αὐτὴν προςαγορεύειν. Θ. ὀρθότατά γε, εἴπερ κ. τ. λ.*

C. *ἆρα τῶν μὲν τριῶν ἕτερον*] Quid igitur postea? num a tribus quidem illis eam diversam esse dicemus, a quarto non dicemus? Male vett. editt. *ἆρ' αὐτῶν μέν*, quod Heindorfius mutavit in *ἆρ' αὖ τῶν μὲν τρ.* Bekkerus dedit *ἆρ' οὐ τῶν μ. τρ.* quod ferri non potest. Nos ex aliquot codd. *ἆρα τῶν μὲν τρ.* scriben-

ΞΕ. Περὶ ἕκαστον ἄρα τῶν εἰδῶν πολὺ μέν ἐστι τὸ ὄν, ἄπειρον δὲ πλήθει τὸ μὴ ὄν.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ τὸ ὂν αὐτὸ τῶν ἄλλων ἕτερον 257
εἶναι λεκτέον.

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΞΕ. Καὶ τὸ ὂν ἄρ' ἡμῖν, ὅσαπερ ἐστὶ τὰ ἄλλα, κατὰ τοσαῦτα οὐκ ἔστιν. ἐκεῖνα γὰρ οὐκ ὂν ἓν μὲν αὐτό ἐστιν, ἀπέραντα δὲ τὸν ἀριθμὸν τἆλλα οὐκ ἔστιν αὖ.

ΘΕΑΙ. Σχεδὸν οὕτως.

ΞΕ. Οὐκοῦν δὴ καὶ ταῦτα οὐ δυσχεραντέον, ἐπείπερ ἔχει κοινωνίαν ἀλλήλοις ἡ τῶν γενῶν φύσις. εἰ δέ τις ταῦτα μὴ συγχωρεῖ, πείσας ἡμῶν τοὺς ἔμπροσθεν λόγους οὕτω πειθέτω τὰ μετὰ ταῦτα.

ΘΕΑΙ. Δικαιότατα εἴρηκας.

ΞΕ. Ἴδωμεν δὴ καὶ τόδε. B

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ὁπόταν τὸ μὴ ὂν λέγωμεν, ὡς ἔοικεν, οὐκ ἐναντίον τι λέγομεν τοῦ ὄντος, ἀλλ' ἕτερον μόνον.

Schleiermacherus.

P. 257. πειθέτω τὰ μετὰ ταῦτα] τὸ μ. τ. Bodl. Vat. Ven. Π.

B. Ἴδωμεν δὴ καὶ τόδε] V. εἰδῶμεν, crebro errore, quem correxit Heindorf., consentiente Coislin.

dum putavimus. Nam illud οὐ, quod plerique codd. addunt, per errorem videtur esse invectum. Idem nunc videmus Schleiermachero quoque placuisse.

D. Ἔστιν ἄρα ἐξ ἀνάγκης] H. e. ἔστιν ἄρα ἀναγκαῖον, de qua loquendi formula diximus ad Timaeum p. 28. A.

Περὶ ἕκαστον ἄρα — τὸ μὴ ὄν] Nam quum unicuique rei multa liceat attribuere, tum eadem infinitis modis a ceteris rebus differt.

P. 257. Καὶ τὸ ὂν ἄρ' ἡμῖν —] H. e. quot sunt aliae praeter τὸ ὂν naturae, ab eo diversae, toties τὸ ὂν etiam non esse dicendum est, quandoquidem quatenus ab his omnibus differt, eatenus relative non est.

εἰ δέ τις ταῦτα μὴ συγχωρεῖ] si quis autem haec non concedit, is persuadeat primum superioribus nostris rationibus rem sese habere aliter, atque

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Οἷον ὅταν εἴπωμέν τι μὴ μέγα, τότε μᾶλλόν τί σοι φαινόμεθα τὸ σμικρὸν ἢ τὸ ἴσον δηλοῦν τῷ ῥήματι.

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΞΕ. Οὐκ ἄρ', ἐναντίον ὅταν ἀπόφασις λέγηται σημαίνειν, συγχωρησόμεθα, τοσοῦτον δὲ μόνον, ὅτι τῶν ἄλλων τι μηνύει τὸ μὴ καὶ τὸ οὐ προτιθέμενα
C τῶν ἐπιόντων ὀνομάτων, μᾶλλον δὲ τῶν πραγμάτων, περὶ ἅττ' ἂν κέηται τὰ ἐπιφθεγγόμενα ὕστερον τῆς ἀποφάσεως ὀνόματα.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

Cap. XLII. ΞΕ. Τόδε δὲ διανοηθῶμεν, εἰ καὶ σοὶ ξυνδοκεῖ.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ἡ θατέρου μοι φύσις φαίνεται κατακεκερματίσθαι, καθάπερ ἐπιστήμη.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Μία μέν ἐστί που καὶ ἐκείνη, τὸ δ' ἐπὶ

σημαίνειν, συγχωρησόμεθα] Ven. ΔΞΣ. Vind. Par. H. Flor. a. b. c. i. Zitt. συγχωρήσομεν.

C. ἴσχει τινὰ ἑαυτῆς ἰδίαν] V. ἴσχειν. Sed recte Bodl. Vat. Ven. ΠΔΞΠ. Coisl. Par. BCH. alii ἴσχει, quod et Heindorf. restituendum viderat. Tum ἑαυτῆς om. unus Par. E. male. Peius etiam vett. editt. τέχναι τισὶν, quod e Ven. Π. et Flor. i. emendatum.

D. ἀλλ' ὅπῃ δὴ λέγωμεν] V. ἄλλο πῃ. Veram lectionem debemus Ven. Ξ. In Ven. ΣΠ. Vat. et Par. B. scriptum est ἀλ-

sic quae sequuntur docere conetur.

B. τότε μᾶλλόν τί σοι φ.] Hoc sibi vult: eum, qui quid dicat non magnum esse, his verbis non significare parvum quiddam aut aequale, sed indicare tantummodo hoc, differre illud, de quo sermo sit, a magno, sive praedicatum magnitudinis ei esse abiudicandum. Quamobrem Aristoteles hanc negationem, quae ex comparatione ducitur, στέρησιν appellavit. Ceterum καὶ πῶς; ut sexcenties, vi et potestate negandi positum est.

ὅτι τῶν ἄλλων τι μηνύει —] sed hoc tantum, indicare istud μή vel οὐ nominibus praepositum diversum quiddam a sequentibus nominibus, vel potius a rebus, quibus imposita sunt nomina post negationem enuntiata. Iungenda enim

τῳ γιγνόμενον μέρος αὐτῆς ἕκαστον ἀφορισθὲν ἐπωνυμίαν ἴσχει τινὰ ἑαυτῆς ἰδίαν· διὸ πολλαὶ τέχναι D τ' εἰσὶ λεγόμεναι καὶ ἐπιστῆμαι.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ τὰ τῆς θατέρου φύσεως μόρια μιᾶς οὔσης ταὐτὸν πέπονθε τοῦτο.

ΘΕΑΙ. Τάχ' ἄν. ἀλλ' ὅπῃ δὴ λέγωμεν;

ΞΕ. Ἔστι τῷ καλῷ τι θατέρου μόριον ἀντιτιθέμενον;

ΘΕΑΙ. Ἔστι.

ΞΕ. Τοῦτ' οὖν ἀνώνυμον ἐροῦμεν ἤ τιν' ἔχον ἐπωνυμίαν;

ΘΕΑΙ. Ἔχον· ὃ γὰρ μὴ καλὸν ἑκάστοτε φθεγγόμεθα, τοῦτο οὐκ ἄλλου τινὸς ἕτερόν ἐστιν ἢ τῆς τοῦ καλοῦ φύσεως.

ΞΕ. Ἴθι νῦν τόδε μοι λέγε.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον; E

ΞΕ. Ἄλλο τι τῶν ὄντων τινὸς γένους ἀφορι-

λόπῃ δὴ λ. unde patet, quaenam sit vitii origo. Totus locus ante Heindorfium scribebatur hunc in modum: Θ. τάχ' ἄν. Ξ. ἄλλο πῃ δὴ λέγωμεν. ἔστι τῷ κ. τ. λ.

Ἴθι νῦν τόδε μοι λέγε] Flor. c. ἴθι δὴ νῦν τ.

E. τινὸς γένους ἀφ.] Vett. editt. τινὸς ἑνὸς γένους. Recte ἑνὸς om. Vat. Ven. Π. In Flor. a. b. c. Par. BCH. est τινὸς ἑνὸς μέρους. Flor. i. τινός γε μέρους. Dein Ald. Bas. 1. 2. et codd. omnes ξυμβεβηκέναι pro eo, quod Stephanus dedit, ξυμβέβηκεν εἶναι. Stephani lectionem unus Ven. Σ. confirmat, siquidem Bastio fides habenda: nam Bekkerus alia omnia narrat.

verba sunt sic: ὅτι μηνύει τῃ τῶν ἄλλων τῶν ἐπιόντων ὀνομάτων, ita ut hic genitivus τῶν ἐπιόντων ὀνομάτων ex τῶν ἄλλων pendeat. Pro τὰ ἐπιφθεγγόμενα, quod passive non dicitur, Heindorfius verisimiliter coniecit legendum esse ἃ ἐπιφθεγγόμεθα.

ἐπωνυμίαν ἴσχει τινὰ — ἑαυτῆς ἰδίαν] habet cognomen aliquod ipsi proprium. De ἴδιον cum genitivo iuncto vid. Politic. p. 305. B. C. Matthiae Gr. §. 315. 1. Male codd. nonnulli ἑαυτῆς omittunt, quod non videmus cur Heindorfius putaverit absone hic inculcatum esse.

E. Ἄλλο τι τῶν ὄντων τινὸς γένους] Nonne, quum separatur ab aliqua parte eorum, quae sunt, et rursus alicui eorum, quae sunt, opponitur, plane consequitur, ut τὸ μὴ καλὸν esse existimandum sit? Nam quia diversum esse ab eo,

σθὲν καὶ πρός τι τῶν ὄντων αὖ πάλιν ἀντιτεθὲν οὕτω ξυμβέβηκεν εἶναι τὸ μὴ καλόν;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Ὄντος δὴ πρὸς ὂν ἀντίθεσις, ὡς ἔοικ', εἶναι συμβαίνει τὸ μὴ καλόν.

ΘΕΑΙ. Ὀρθότατα.

ΞΕ. Τί οὖν; κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἆρα μᾶλλον μὲν τὸ καλὸν ἡμῖν ἐστὶ τῶν ὄντων, ἧττον δὲ τὸ μὴ καλόν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

258 ΞΕ. Ὁμοίως ἄρα τὸ μὴ μέγα καὶ τὸ μέγα αὐτὸ εἶναι λεκτέον;

ΘΕΑΙ. Ὁμοίως.

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ τὸ μὴ δίκαιον τῷ δικαίῳ κατὰ ταὐτὰ θετέον πρὸς τὸ μηδέν τι μᾶλλον εἶναι θάτερον θατέρου;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Καὶ τἆλλα δὴ ταύτῃ λέξομεν, ἐπείπερ ἡ θατέρου φύσις ἐφάνη τῶν ὄντων οὖσα, ἐκείνης δὲ

E. *Ὄντος δὴ πρὸς ὂν ἀντίθεσις*] V. *ἡ ἀντίθεσις*. Articulum omisi cum Bodl. Vat. Ven. *Π*. Dein vulgo *εἶναί τι συμβ.* Pronomen *τι* recte delevit Steph. Deesse illud videtur in Flor. c. i.

P. 258. C. *καὶ τὸ μὴ μέγα μὴ μέγα καὶ τὸ μὴ καλὸν* quod est, existimatur, facile apparet, ipsum quoque esse iudicari oportere.

Ὄντος δὴ πρὸς ὂν ἀντίθεσις —] Iunge: *τὸ μὴ καλὸν δὴ συμβαίνει εἶναι, ὡς ἔοικε, ἀντίθεσις ὄντος πρὸς ὄν*. In qua verborum iunctura quid *τι* vulgo post *εἶναι* inculcatum sibi velit, equidem non assequor. Nimirum ortum illud ex glossemate est, siquidem ad *ὄν* in margine fuit adscriptum, sed deinde alieno loco inculcatum. Recte igitur illud de Cornarii sententia delevit Stephanus, quamvis codicibus adversantibus. Nam Florentini tantum nonnulli illud videntur omittere. Articulum *ἡ* vulgo ante *ἀντίθεσιν* intrusum item delevimus, consentientibus optimis codicibus. Tollendum censuit etiam Stephanus.

P. 258. *Οὐκοῦν, ὡς ἔοικεν, ἡ τῆς θατέρου* —] Itaque, sicuti videtur, oppositio naturae partis alicuius ad diversi genus pertinentis et naturae eius, quod est, non minus, si ita dicere fas est, quam ipsum *τὸ ὄν* essentia est, non contrarium quid illius significans, sed hoc tantum, diversum ab illo. Pro *οὐσία ἐστὶν* Heindorfius e Simplicio in Aristot. Phys. l. f. 53. 2. *οὖσα* reposuit: quo

ουσης ἀνάγκη δὴ καὶ τὰ μόρια αὐτῆς μηδενὸς ἧττον ὄντα τιθέναι.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Οὐκοῦν, ὡς ἔοικεν, ἡ τῆς θατέρου μορίου φύσεως καὶ τῆς τοῦ ὄντος πρὸς ἄλληλα ἀντικειμένων ἀντίθεσις οὐδὲν ἧττον, εἰ θέμις εἰπεῖν, αὐτοῦ τοῦ ὄντος οὐσία ἐστίν, οὐκ ἐναντίον ἐκείνῳ σημαίνουσα, ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον, ἕτερον ἐκείνου. B

ΘΕΑΙ. Σαφέστατά γε.

ΞΕ. Τίν' οὖν αὐτὴν προςείπωμεν;

ΘΕΑΙ. Δῆλον ὅτι τὸ μὴ ὄν, ὃ διὰ τὸν σοφιστὴν ἐζητοῦμεν, αὐτό ἐστι τοῦτο.

ΞΕ. Πότερον οὖν, ὥςπερ εἶπες, ἔστιν οὐδενὸς τῶν ἄλλων οὐσίας ἐλλειπόμενον, καὶ δεῖ θαῤῥοῦντα ἤδη λέγειν, ὅτι τὸ μὴ ὂν βεβαίως ἐστὶ τὴν αὑτοῦ φύσιν ἔχον; ὥςπερ τὸ μέγα ἦν μέγα καὶ τὸ καλὸν ἦν καλὸν καὶ τὸ μὴ μέγα * μὴ μέγα καὶ τὸ μὴ καλὸν * μὴ καλὸν, οὕτω δὲ καὶ τὸ μὴ ὂν κατὰ ταὐτὸν ἦν τε καὶ ἔστι μὴ ὄν, ἐνάριθμον τῶν πολλῶν ὄντων C

μὴ καλόν] Libri omnes: *καὶ τὸ μὴ μέγα καὶ τὸ μὴ καλόν, οὕτω δέ.* Verum restituit Boeckh. in Min. p. 150. Dein Heindorf. coni. *ἐνάριθμον ὂν* vel *εἶδος ἓν ὄν.* Post *ἀπιστίαν* Bodl. Vat. Ven. *II.* *ἔχομεν* om.

recepto perire manifestum est vim verborum *εἰ θέμις εἰπεῖν.*

B. *Τίν' οὖν αὐτὴν προςείπωμεν;*] Sc. *ταύτην τὴν ἀντίθεσιν;* quo nomine eam appellemus?

C. *καὶ τὸ μὴ μέγα μὴ μέγα*] Alterum *μὴ μέγα* et *μὴ καλόν* in libris deest. Restituendum vidit Boeckhius in Minoem. p. 150. quem etiam Heindorfius, Schleiermacherus et Bekkerus secuti sunt ducem. Mox quod *οὕτω δέ* post *ὥςπερ* infertur, multa id genus exempla attulit Heindorf. ad Phaedon. p. 72. C. Post *ἐνάριθμον* Heindorf. *ὂν* inserendum putabat, quo non opus. Ceterum haec: *ὥςπερ τὸ μέγα ἦν — εἶδος ἕν,* ne mireris sic sine coniunctionis alicuius ligamento superioribus accedere; alia id genus exempla ad Phaedon. p. 61. D. Gorg. p. 448. E. Cratyl. p. 433. A. Theaet. p. 172. D. Rempubl. VIII. p. 552. C. collegimus. Sic explicandus etiam locus Sophoclis est Aiac. 820 sqq. *καί σφας κακοὺς κάκιστα καὶ πανωλέθρους ξυναρπάσειαν· ὥςπερ εἰςορῶσ' ἐμὲ αὐτοσφαγῆ πίπτοντα, τὼς αὐτοσφαγεῖς πρὸς τῶν φιλίστων ἐγγόνων* (sic corr.) *ὀλοίατο.* quem iniuria viri docti in malae fraudis suspicionem vocarunt.

εἶδος ἕν; ἤ τινα ἔτι πρὸς αὐτό, ὦ Θεαίτητε, ἀπιστίαν ἔχομεν;

ΘΕΑΙ. Οὐδεμίαν.

Cap. XLIII. ΞΕ. Οἶσθ' οὖν, ὅτι Παρμενίδῃ μακροτέρως τῆς ἀποῤῥήσεως ἠπιστήκαμεν;

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΞΕ. Πλεῖον ἢ κεῖνος ἀπεῖπε σκοπεῖν, ἡμεῖς εἰς τὸ πρόσθεν ἔτι ζητήσαντες ἀπεδείξαμεν αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

D ΞΕ. Ὅτι ὁ μέν πού φησιν· οὐ γὰρ μή ποτε τοῦτ' οὐδαμῇ, εἶναι μὴ ὄντα, ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος εἶργε νόημα.

ΘΕΑΙ. Λέγει γὰρ οὖν οὕτως.

Οἶσθ' οὖν, ὅτι Παρμενίδῃ] Sic Ald. Bas. 1. 2. Simpl. in Arist. Phys. f. 29. 2. et codd. omnes. Sed Stephanus, a Cornario inductus, edidit: *Παρμενίδου μακροτέρω τῆς ἀποῤῥήσεως ἀφεστήκαμεν.*

D. *οὐ γὰρ μή ποτε τοῦτ' οὐδαμῇ*] V. ad p. 237. A.

C. *Οἶσθ' οὖν, ὅτι Παρμενίδῃ —*] Stephanus de coniectura Cornarii scripsit *Παρμενίδου μακροτέρως τῆς ἀποῤῥήσεως ἀφεστήκαμεν*, praeter librorum fidem et auctoritatem. Nimirum non meminit vir egregius *ἀπιστεῖν* subinde idem esse quod *ἀπειθεῖν.* v. ad Apolog. Socr. p. 29. C. et Theaet. p. 146. B. Quocirca sententia verborum haec est: Scin' tu nos Parmenidi non fuisse morigeros? Quibus quod addit *μακροτέρως τῆς ἀποῤῥήσεως*, id nihil aliud significat quam hoc: praeter eius interdictum, sive ulterius quam vetuit, egressi. Hoc vero quorsum pertineat et quid sibi velit, ex iis, quae statim adiiciuntur, perspicuum esse debet. Timaeus Gloss. *Ἀπόῤῥησις· ἀπαγόρευσις.* Pollux II. 127. *Πλάτων δὲ ἀπόῤῥησιν τὴν ἀπαγόρευσιν.* De comparativo *μακροτέρως* conf. *μειζόνως* Politic. p. 300. B. *βελτιόνως* De Rep. VI. p. 484. A. Alcib. I. p. 127. E. *μειζόνως* De Rep. VI. p. 509. A. Legg. IX. p. 867. C. Thucyd. I. 130. Eurip. Hecub. 1111. *μειόνως* Sophocl. Oed. Col. v. 104. *σωφρονεστέρως* Eurip. Iphig. Aul. v. 379. ubi ita Stobaeus. *εὐρυτέρως* Aristoph. Lysistr. v. 319. *ἐνδεεστέρως* Thucyd. II. 35. *ἀγροικοτέρως* Plat. Reip. II. p. 361. extr. *μαλθακοτέρως* Sophist. p. 230. A. Sed satis iam munitum credimus Platonicum hoc *μακροτέρως*.

Πλεῖον ἢ κεῖνος ἀπεῖπε σκοπεῖν —] Hic aut ego prorsus coecutio, aut Platonis oratio ingenti labe contaminata est. Nam ipsa sententia pro *ἀπεῖπε* verbum contrariae significationis requirit, siquidem hoc dicit Eleates: Plus quam nobis ille anquirere concessit (non vetuit) nos ei demonstravimus ulterius etiam quaerentes. Quamobrem scriben-

ΞΕ. Ἡμεῖς δέ γε οὐ μόνον ὡς ἔστι τὰ μὴ ὄντα ἀπεδείξαμεν, ἀλλὰ καὶ τὸ εἶδος ὃ τυγχάνει ὂν τοῦ μὴ ὄντος ἀπεφηνάμεθα· τὴν γὰρ θατέρου φύσιν ἀποδείξαντες οὖσάν τε καὶ κατακεκερματισμένην ἐπὶ πάντα τὰ ὄντα πρὸς ἄλληλα, τὸ πρὸς τὸ ὂν ἕκαστον E μόριον αὐτῆς ἀντιτιθέμενον ἐτολμήσαμεν εἰπεῖν ὡς αὐτὸ τοῦτό ἐστιν ὄντως τὸ μὴ ὄν.

ΘΕΑΙ. Καὶ παντάπασί γε, ὦ ξένε, ἀληθέστατά μοι δοκοῦμεν εἰρηκέναι.

ΞΕ. Μὴ τοίνυν ἡμᾶς εἴπῃ τις ὅτι τοὐναντίον τοῦ ὄντος τὸ μὴ ὂν ἀποφαινόμενοι τολμῶμεν λέγειν ὡς ἔστιν. ἡμεῖς γὰρ περὶ μὲν ἐναντίου τινὸς αὐτῷ χαίρειν πάλαι λέγομεν, εἴτ' ἔστιν εἴτε μή, λόγον

Pro διζήσιος hic quoque διζήμενος Flor. a. b. c. Par. BCH. Tum vett. editt. τὰ μὴ ὄντα ὡς ἔστιν, quod e Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. i. mutatum.

E. τὸ πρὸς τὸ ὂν ἕκαστον] V. ἑκάστου. Veram lectionem servavit Simplicius.

dum putamus: Πλεῖον, vel πλείω, ὃ δὴ κεῖνος ἀπεῖπε σκοπεῖν, ἡμεῖς κ. τ. λ., h. e. Plus, id quod scilicet ille exquirere vetuit, nos ulterius quaerentes ei demonstravimus. Ad εἰς τὸ πρόσθεν ζητεῖν apte comparaveris illa Protagor. p. 357. D. ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ πρόσθεν ἔτι ὡμολογήκατε, h. e. ulterius etiam progredientes concessistis.

D. οὐ γὰρ μή ποτε τοῦτο] V. ad p. 237. A.

E. τὸ πρὸς τὸ ὂν ἕκαστον μόριον αὐτῆς] H. e. τὸ μόριον αὐτῆς πρὸς τὸ ὂν ἕκαστον ἀντιτιθέμ. particulam eius enti cuique oppositam ausi sumus iudicare esse revera illud ipsum τὸ μὴ ὄν. Ex quo apparet, falso scribi in vett. editt. ἑκάστου, quod correctum ex Simplicio est.

Μὴ τοίνυν ἡμᾶς εἴπῃ] Videntur tangi Megarici, qui Platoni hac in re inconstantiam exprobravissent. Schleiermacherus tamen Antisthenem significari censet. Nec nos huic opinioni magnopere reluctemur.

ἡμεῖς γὰρ περὶ μὲν ἐναντίου —] Dudum enim nos de aliquo ei (τῷ ὄντι) contrario incuriosi sumus, sitne an non sit, consentaneum rationi aut a ratione alienum. conf. supra p. 237. B. C. D. E. Λέγειν χαίρειν περί τινος non aliter dicitur atque ἐᾶν περί τινος. Protagor. p. 347. C. περὶ μὲν ἀσμάτων καὶ ἐπῶν ἐάσωμεν. sc. λέγειν. Alcibiad. I. p. 113. D. ἐάσαντες οὖν περὶ αὐτῶν. conf. Wyttenbach. ad Plutarch. De L. N. V. p. 4. Post ἄλογον quod Heindorfius ὂν excidisse suspicatur, ignoravit vir doctus illam loquendi consuetudinem, de qua explicavimus ad Gorg. p. 501. A. Addimus nunc Tim. p.

259 ἔχον ἢ καὶ παντάπασιν ἄλογον· ὃ δὲ νῦν εἰρήκαμεν εἶναι τὸ μὴ ὄν, ἢ πεισάτω τις ὡς οὐ καλῶς λέγομεν ἐλέγξας, ἢ μέχριπερ ἂν ἀδυνατῇ, λεκτέον καὶ ἐκείνῳ καθάπερ ἡμεῖς λέγομεν, ὅτι συμμίγνυταί τε ἀλλήλοις τὰ γένη καὶ τό τε ὂν καὶ θάτερον διὰ πάντων καὶ δι' ἀλλήλων διεληλυθότα τὸ μὲν ἕτερον μετασχὸν τοῦ ὄντος ἔστι μὲν διὰ ταύτην τὴν μέθεξιν, οὐ μὴν ἐκεῖνό γε, οὗ μετέσχεν, ἀλλ' ἕτερον, ἕτερον δὲ τοῦ ὄντος ὄν ἐστι σαφέστατα ἐξ ἀνάγκης
B εἶναι μὴ ὄν· τὸ δὲ ὂν αὖ θατέρου μετειληφὸς ἕτερον τῶν ἄλλων ἂν εἴη γενῶν, ἕτερον δ' ἐκείνων ἁπάντων ὂν οὐκ ἔστιν ἕκαστον αὐτῶν οὐδὲ ξύμπαντα τὰ ἄλλα πλὴν αὐτό, ὥςτε τὸ ὂν ἀναμφιςβητήτως αὖ μυρία ἐπὶ μυρίοις οὐκ ἔστι, καὶ τἆλλα δὴ καθ' ἕκαστον οὕτω καὶ ξύμπαντα πολλαχῇ μὲν ἔστι, πολλαχῇ δ' οὐκ ἔστιν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΞΕ. Καὶ ταύταις δὴ ταῖς ἐναντιώσεσιν εἴτε ἀπιστεῖ τις, σκεπτέον αὐτῷ καὶ λεκτέον βέλτιόν τι τῶν

P. 259. ὅτι συμμίγνυταί τε ἀλλ.] τε additum e Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. i. Simplic. Paulo ante Simpl. καθάπερ καὶ ἡμεῖς λέγομεν, invitis Platonis codicibus.

ἔστι σαφέστατα ἐξ ἀνάγκης] ἔστι om. Simpl.

B. σκεπτέον αὐτῷ καὶ λ.] Sic Bodl. Vat. Ven. *ΠΣΞ*.

68. D. ὡς ἐπιστάμενος ἅμα καὶ δυνατός. De Rep. II. p. 364. A. πλουσίους (ὄντας) καὶ ἄλλας δυνάμεις ἔχοντας. Ibid. VIII. in. ἴδιον μὲν οὐδενὶ ἐχούσας, κοινὰς δὲ πᾶσι. Ibid. X. p. 599. A. ἀπέχοντα καὶ ῥάδια ποιεῖν.

P. 259. ἔστι σαφέστατα ἐξ ἀνάγκης] H. e. ἐστὶ σαφέστατα ἀναγκαῖον. v. ad p. 256. D.

C. τὸ ταῦτα ἐάσαντα ὡς δυνατὰ —] scilicet haec sinentem tanquam ea, quae fieri possint, ea quae dicuntur posse singulatim explorare et mente atque cogitatione consequi, sive quis id quod diversum est quodammodo idem esse dicat, sive quod idem est, diversum, ea ratione et secundum illud ipsum, quod ille dixerit horum alterutri (diverso et τῷ αὐτῷ) accidere. Illud igitur laudabile et gloriosum esse censet, si quis caussas ac rationes accurate cognoscere studeat, cur alii de identitate ac diversitate isto modo sentiant, neque pro arbitrio hac in re agat, sed sese totum in alterius quasi mentem insinuare conetur. Quod deinceps negat facere adversarios, qui apagogica quam vocant utentes disserendi

νῦν εἰρημένων· εἴτε ὥς τι χαλεπὸν κατανενοηκὼς χαί- C
ρει τοτὲ μὲν ἐπὶ θάτερα τοτὲ δ' ἐπὶ θάτερα τοὺς
λόγους ἕλκων, οὐκ ἄξια πολλῆς σπουδῆς ἐσπούδακεν,
ὡς οἱ νῦν λόγοι φασί. τοῦτο μὲν γὰρ οὔτε τι κομ-
ψὸν οὔτε χαλεπὸν εὑρεῖν, ἐκεῖνο δ' ἤδη καὶ χαλεπὸν
ἅμα καὶ καλόν.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Ὃ καὶ πρόσθεν εἴρηται, τὸ ταῦτα ἐάσαντα
ὡς δυνατὰ τοῖς λεγομένοις οἷόν τ' εἶναι καθ' ἕκα-
στον ἐλέγχοντα ἐπακολουθεῖν, ὅταν τέ τις ἕτερον ὂν
πῃ ταὐτὸν εἶναι φῇ καὶ ὅταν ταὐτὸν ὂν ἕτερον, ἐκεί- D
νῃ καὶ κατ' ἐκεῖνο, ὅ φησι τούτων πεπονθέναι πότε-
ρον. τὸ δὲ ταὐτὸν ἕτερον ἀποφαίνειν ἀμηγέπῃ καὶ
τὸ θάτερον ταὐτὸν καὶ τὸ μέγα σμικρὸν καὶ τὸ
ὅμοιον ἀνόμοιον, καὶ χαίρειν οὕτω τἀναντία ἀεὶ προ-
φέροντα ἐν τοῖς λόγοις, οὔτε τις ἔλεγχος οὗτος ἀλη-
θινὸς ἄρτι τε τῶν ὄντων τινὸς ἐφαπτομένου δῆλος
νεογενὴς ὤν.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

Vind. Flor. i. Zitt. Legebatur *ἐπισκεπτέον*.

D. *ἐκείνῃ καὶ κατ' ἐκεῖνο — πότερον*] Haec temere censebat Cornarius eiici oportere. Pro *τούτων*, quod habent Coisl. Ven. *Α*. Par. BCEFH. Flor. a. c. et corr. *Π*., vett. editt. *τούτῳ*. Bodl. Vat. Ven. *ΞΣ*. et pr. *Π*. *τοῦτο*. Vind. *τοῦτον*.

ratione arbitrarie praedicata connectebant atque inde efficere conabantur, non licere uni eidemque rei plures attributiones proprias putare. Quod si ex me quaeris quinam ita fecerint, in promtu est responsio. Fecerunt enim Megarici, qui praedicatorum varietatem omnem tollebant. Vide quae de hac re nuper in Prolegg. ad Parmenidem libro 1. sect. II. p. 38 sqq. et 63 sqq. exposuimus, collato loco Sophistae p. 246. B sqq. et 251. A sqq. Iidem etiam apagogica disserendi via usi esse videntur, secuti hac in re Zenonis Eleatici exemplum, de quo v. Prolegg. ad Parmenid. p. 32.

D. *ἄρτι τε τῶν ὄντων τινὸς ἐφαπτομένου δῆλος νεογενὴς ὤν*] H. e. ac manifesto ista novitia est inquisitio hominis alicuius, qui nuper demum ea quae sunt attingere coepit. Num igitur Euclides Megaricus his verbis notatur? an aliquis Socraticorum, qui Eristicorum rationem amplexus erat? Hoc si est, Antisthenem intelligere licebit, quem constat docuisse, de unaquaque re illud ipsum tantummodo praedicari licere, quod ipsa natura sua esset: ut quum dicimus mensa est

Cap. XLIV. *ΞΕ.* Καὶ γάρ, ὦ 'γαθέ, τό γε πᾶν ἀπὸ παντὸς ἐπιχειρεῖν ἀποχωρίζειν ἄλλως τε οὐκ
E ἐμμελὲς καὶ δὴ καὶ παντάπασιν ἀμούσου τινὸς καὶ ἀφιλοσόφου.

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΞΕ. Τελεωτάτη πάντων λόγων ἐστὶν ἀφάνισις τὸ διαλύειν ἕκαστον ἀπὸ πάντων· διὰ γὰρ τὴν ἀλλήλων τῶν εἰδῶν συμπλοκὴν ὁ λόγος γέγονεν ἡμῖν.

260 *ΘΕΑΙ.* Ἀληθῆ.

ΞΕ. Σκόπει τοίνυν, ὡς ἐν καιρῷ νῦν δὴ τοῖς τοιούτοις διεμαχόμεθα καὶ προσηναγκάζομεν ἐᾶν ἕτερον ἑτέρῳ μίγνυσθαι.

ΘΕΑΙ. Πρὸς δὴ τί;

ΞΕ. Πρὸς τὸ τὸν λόγον ἡμῖν τῶν ὄντων ἕν τι γενῶν εἶναι. τούτου γὰρ στερηθέντες, τὸ μὲν μέγιστον, φιλοσοφίας ἂν στερηθεῖμεν, ἔτι δ' ἐν τῷ παρόντι δεῖ λόγον ἡμᾶς διομολογήσασθαι, τί ποτ' ἐστίν, εἰ δὲ ἀφῃρέθημεν αὐτὸ μηδ' εἶναι τὸ παράπαν, οὐ-

P. 260. *ὡς ἐν καιρῷ νῦν δὴ*] V. δὴ νῦν, quod ex codd. plurimis optimisque correctum.

Πρὸς τὸ τὸν λόγον ἡμῖν] τὸν om. Bodl. Coisl. Vind. alii nonnulli. male.

mensa; olus est olus; homo est homo. Aristotel. Metaphys. V. 29. διὸ Ἀντισθένης ᾤετο εὐήθως μηδὲν ἀξιῶν λέγεσθαι πλὴν τῷ οἰκείῳ λόγῳ, ἓν ἐφ' ἑνός· ἐξ ὧν συνέβαινε μὴ εἶναι ἀντιλέγειν. Ibid. VIII. 3. ὥςτε ἡ ἀπορία, ἣν οἱ Ἀντισθένειοι καὶ οἱ οὕτως ἀπαίδευτοι ἠπόρουν, ἔχει τινὰ καιρόν, ὅτι οὐκ ἔστι τὸ τί ἐστιν ὁρίσασθαι· τὸν γὰρ ὅρον λόγον εἶναι μακρόν· ἀλλὰ ποῖον μέν τί ἐστιν ἐνδέχεσθαι καὶ διδάξαι, ὥςπερ ἀργύριον, τί μέν ἐστιν, οὔ, ὅτι δὲ οἷον καττίτερος. conf. etiam Aristot. Phys. I. 2. ibique Simplicium fol. 20. a. b. et Top. I. 9. Utut est, illud quidem pro certo et explorato habemus, explodi hic rationem Megaricorum, aliorumque, qui ei essent addicti.

P. 260. *ὡς ἐν καιρῷ νῦν δὴ τοῖς τ.*] quam opportune nunc cum istiusmodi hominibus pugnaverimus, eosque coëgerimus, ut alterum cum altero commisceri concederent.

Πρὸς τὸ τὸν λόγον ἡμῖν — εἶναι] Ut appareat, orationem nobis unum aliquod esse eorum quae sunt generum. Facile aliquis hic in isto γενῶν haereat. Quid enim? rectene ὁ λόγος vocari potest γένος τι ὄν? Imo vero

δὲν ἂν ἔτι που λέγειν οἷοί τ' ἦμεν. ἀφῃρέθημεν δ' ἄν, εἰ συνεχωρήσαμεν μηδεμίαν εἶναι μίξιν μηδενὶ πρὸς μηδέν. B

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς τοῦτό γε. λόγον δὲ διότι νῦν διομολογητέον οὐκ ἔμαθον.

ΞΕ. Ἀλλ' ἴσως τῇδ' ἑπόμενος ῥᾷστ' ἂν μάθοις.

ΘΕΑΙ. Πῇ;

ΞΕ. Τὸ μὲν δὴ μὴ ὂν ἡμῖν ἕν τι τῶν ἄλλων γένος ὂν ἀνεφάνη, κατὰ πάντα τὰ ὄντα διεσπαρμένον.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο σκεπτέον, εἰ δόξῃ τε καὶ λόγῳ μίγνυται.

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΞΕ. Μὴ μιγνυμένου μὲν αὐτοῦ τούτοις ἀναγκαῖον ἀληθῆ πάντ' εἶναι, μιγνυμένου δὲ δόξα τε ψευδὴς C *γίγνεται καὶ λόγος· τὸ γὰρ τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν ἢ λέγειν, τοῦτ' ἐστί που τὸ ψεῦδος ἐν διανοίᾳ τε καὶ λόγοις γιγνόμενον.*

αὐτὸ μηδ' εἶναι] *μηδὲν* Bodl. Vat. Ven. *Π.*

B. *γένος ὂν ἀνεφάνη*] *ὂν* additum nuper denuo e Bodl. Vat. Ven. *Π.*

significatur hoc, orationem iam inter eas res numerari posse, quae revera sunt, quandoquidem sublata praedicatorum copulatione ne illa quidem esset extitura. Itaque Heusdius non absurde legendum coniecit *τῶν πολλῶν ὄντων ἕν τι γενῶν*, sicuti supra p. 258. C. *ἐνάριθμον τῶν πολλῶν ὄντων εἶδος ἕν.* Melius etiam scripseris *γένος.* Sed omnium optimum fuerit nihil mutare. conf. p. 260. D.

ἔτι δὲ ἐν τῷ παρόντι δεῖ —] praeterea in praesenti oportet inter nos hoc convenire, quidnam tandem oratio sit.

εἰ δὲ ἀφῃρέθημεν αὐτὸ μηδ' εἶναι τὸ παράπαν] H. e. *ὥστε μηδ' εἶναι τὸ παράπαν αὐτό.* Similiter Thucyd. VII. 6. *ὥστε — ἐκείνους καὶ παντάπασιν ἀποστερηκέναι, εἰ καὶ κρατοῖεν, μὴ ἂν ἔτι σφᾶς ἀποτειχίσαι.* Nec multum abludit locus Plat. Legg. I. p. 635. A. *αὐτοὶ δ' ἕνεκα γήρως ἀφείμεθ' ὑπὸ τοῦ νομοθέτου — μηδὲν ἂν πλημμελεῖν.* Rem optime exposuit Hermannus ad Viger. p. 810. n. 271. Mox de formula *οὐκ ἔμαθον* conf. supra p. 228. A. et mox p. 262. A. Politic. p. 306. A. Theaet. p. 192. E. De Rep. I. p. 339. A. III. p. 418. B. al.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Ὄντος δέ γε ψεύδους ἔστιν ἀπάτη.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἀπάτης οὔσης εἰδώλων τε καὶ εἰκόνων ἤδη καὶ φαντασίας πάντα ἀνάγκη μεστὰ εἶναι.

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΞΕ. Τὸν δέ γε σοφιστὴν ἔφαμεν ἐν τούτῳ που
D τῷ τόπῳ καταπεφευγέναι μέν, ἔξαρνον δὲ γεγονέναι τὸ παράπαν μηδ' εἶναι ψεῦδος· τὸ γὰρ μὴ ὂν οὔτε διανοεῖσθαί τινα οὔτε λέγειν· οὐσίας γὰρ οὐδὲν οὐδαμῇ τὸ μὴ ὂν μετέχειν.

ΘΕΑΙ. Ἦν ταῦτα.

ΞΕ. Νῦν δέ γε τοῦτο μὲν ἐφάνη μετέχον τοῦ ὄντος, ὥστε ταύτῃ μὲν ἴσως οὐκ ἂν μάχοιτο ἔτι· τάχα δ' ἂν φαίη τῶν εἰδῶν τὰ μὲν μετέχειν τοῦ μὴ ὄντος, τὰ δ' οὔ, καὶ λόγον δὴ καὶ δόξαν εἶναι τῶν οὐ μετεχόντων. ὥστε τὴν εἰδωλοποιικὴν καὶ φαντα-
E στικήν, ἐν ᾗ φαμὲν αὐτὸν εἶναι, διαμάχοιτ' ἂν πάλιν ὡς παντάπασιν οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ δόξα καὶ λόγος οὐ κοινωνεῖ τοῦ μὴ ὄντος· ψεῦδος γὰρ τὸ παρά-

D. *Τὸν δέ γε σοφιστὴν*] γε om. Bodl. Vat. Ven. *Π*.

D. *ὥστε τὴν εἰδωλοποιικὴν*] V. *εἰδωλοποιητικήν*. Illud hic quoque tuentur Bodl. Vat. Ven. *Π Δ*. Coisl. Par. B C H. Flor. a. b. c. i. conf. ad p. 225. A. 235. B.

ψεῦδος γὰρ τὸ παράπαν] *τὸ γὰρ παράπαν* Bodl. Vat. et pr. Ven. *Π*.

C. *ἐν τούτῳ που τῷ τόπῳ καταπεφευγέναι*] Hoc *ἐν* ne mireris, continetur in perfecto *καταπεφευγέναι* notio commorandi. Apte contulit **Heindorfius** Xenoph. Hell. IV. 5, 5. *οἱ δὲ ἐν τῷ Ἡραίῳ καταπεφευγότες ἐξῄεσαν*. Similia ad Euthydem. p. 292. E. congessimus.

E. *δόξαν καὶ φαντασίαν*] H. e. **opinionem atque visionem, Meinung und Vorstellung s. Wahrnehmung**, ut paullo ante D. et 264. A. Theaet. 152. C. 161. E. al. In proximis *τῷ ὄντι* iungas cum *τὴν κοινωνίαν*, de qua structura v. ad p. 252. D.

P. 261. *προβλημάτων γέμειν*] Faceta in his verbis inest ambiguitas, quum *πρόβλημα* dicatur etiam **propugnaculum ac munimentum cuiuscunque generis**, quo quis se defendit et hostilem impetum propulsat. Hinc manet deinde

παν οὐκ εἶναι ταύτης μὴ συνισταμένης τῆς κοινωνίας. διὰ ταῦτ' οὖν λόγον πρῶτον καὶ δόξαν καὶ φαντασίαν διερευνητέον ὅ τί ποτ' ἐστίν, ἵνα φανέντων καὶ τὴν κοινωνίαν αὐτῶν τῷ μὴ ὄντι κατίδωμεν, κατιδόντες δὲ τὸ ψεῦδος ὂν ἀποδείξωμεν, ἀποδείξαντες 261
δὲ τὸν σοφιστὴν εἰς αὐτὸ ἐνδήσωμεν, εἴπερ ἔνοχός ἐστιν, ἢ καὶ ἀπολύσαντες ἐν ἄλλῳ γένει ζητῶμεν.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ δέ γε, ὦ ξένε, ἔοικεν ἀληθὲς εἶναι τὸ περὶ τὸν σοφιστὴν κατ' ἀρχὰς λεχθέν, ὅτι δυςθήρευτον εἴη τὸ γένος. φαίνεται γὰρ οὖν προβλημάτων γέμειν, ὧν ἐπειδάν τι προβάλῃ, τοῦτο πρότερον ἀναγκαῖον διαμάχεσθαι πρὶν ἐπ' αὐτὸν ἐκεῖνον ἀφικέσθαι. νῦν γὰρ μόγις μὲν τὸ μὴ ὂν ὡς οὐκ ἔστι προβληθὲν διεπεράσαμεν, ἕτερον δὲ προ- B
βέβληται, καὶ δεῖ δὴ ψεῦδος ὡς ἔστι καὶ περὶ λόγον καὶ περὶ δόξαν ἀποδεῖξαι, καὶ μετὰ τοῦτο ἴσως ἕτερον, καὶ ἔτ' ἄλλο μετ' ἐκεῖνο· καὶ πέρας, ὡς ἔοικεν, οὐδὲν φανήσεταί ποτε.

ΞΕ. Θαῤῥεῖν, ὦ Θεαίτητε, χρὴ τὸν καὶ σμικρόν τι δυνάμενον εἰς τὸ πρόσθεν ἀεὶ προϊέναι. τί γὰρ ὅ γ' ἀθυμῶν ἐν τούτοις δράσειεν ἂν ἐν ἄλλοις,

P. 261. *εἰς αὐτὸ ἐνδήσωμεν*] Vett. editt. *αὐτόν.* Recte *αὐτὸ* Ven. Ξ. Flor. b. i. In Bas. 2. est *αὐτὸν σοφιστήν*, unde Heindorf. coni. *αὖ τὸν σοφ.*

Κομιδῇ δέ γε, ὦ ξένε] *δέ* addidi e Bodl. Vat. Ven. *Π*. Statim post vett. editt. *δυςθήρατον*, quod cum Bodl. Vat. Ven. *Π Λ.* Coisl. Par. BCEFH. Flor. a. b. c. i. in *δυςθήρευτον* mutavimus.

in metaphora, *ἀναγκαῖον* dicens *τοῦτο διαμάχεσθαι* et *ἐπ' αὐτὸν ἀφικέσθαι*, *μόγις τὸ προβληθὲν διεπεράσαμεν κ. τ. λ.* Quin etiam affert proverbium: *σχολῇ που ὅ γε τοιοῦτος ἄν ποτε ἕλοι πόλιν*, de quo Erasmus Adagg. IV. p. 941. ac denique addit: *τὸ τοι μέγιστον ἡμῖν τεῖχος ἠρημένον ἂν εἴη.* Haec monenda videbantur, ut suavissima allegoria, quae per totum locum dominatur, ab omnibus perciperetur.

B. *τί γὰρ ὅ γε ἀθυμῶν ἐν τούτοις δρ.*] quid enim is, qui vel in talibus (quae leviora sunt ac faciliora) animum despondeat, in aliis faciet, quum in iis aut nihil proficiat aut etiam rursus retro fuerit reiectus? Nam *ἐν ἐκείνοις* pertinet ad proxime praegressum *ἐν ἄλλοις.* Pro *ἀνύτων* vett. editt. *τῷ ταῦ* geminato *ἀνύττων*, quam formam barbaram vocat

ἢ μηδὲν ἐν ἐκείνοις ἀνύτων ἢ καὶ πάλιν εἰς τοὔπισθεν ἀπωσθείς; σχολῇ που, τὸ κατὰ τὴν παροιμίαν
C λεγόμενον, ὅ γε τοιοῦτος ἄν ποτε ἕλοι πόλιν. νῦν δ' ἐπεί, ὦ 'γαθέ, τοῦτο ὃ λέγεις διαπεπέρανται, τό τοι μέγιστον ἡμῖν τεῖχος ᾑρημένον ἂν εἴη, τὰ δ' ἄλλα ἤδη ῥᾴω καὶ σμικρότερα.

ΘΕΑΙ. Καλῶς εἶπες.

Cap. XLV. ΞΕ. Λόγον δὴ πρῶτον καὶ δόξαν, καθάπερ ἐῤῥήθη νῦν δή, λάβωμεν, ἵν' ἐναργέστερον ἀπολογισώμεθα, πότερον αὐτῶν ἅπτεται τὸ μὴ ὂν ἢ παντάπασιν ἀληθῆ μέν ἐστιν ἀμφότερα ταῦτα, ψεῦδος δὲ οὐδέποτε οὐδέτερον.

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

D ΞΕ. Φέρε δή, καθάπερ ἐπὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν γραμμάτων ἐλέγομεν, περὶ τῶν ὀνομάτων πάλιν ὡς-

B. ἐν ἐκείνοις ἀνύτων] V. ἀνύττων. Bodl. Vat. ἀνύτω. Ceteri fere omnes ἀνύτων.

C. ἄν ποτε ἕλοι] ἄν ποτε om. Coisl. Ven. Δ. Par. BCEFH. νῦν δή, λάβωμεν] V. νῦν, διαλάβωμεν. Bodl. νῦν δὲ λάβ. Sed Vat. Ven. ΠΔ. Coisl. Par. BCEFH. Flor. a. b. c. i. νῦν δή, λάβωμεν. Tum libri omnes ἀπολογησώμεθα. Dedimus ἀπολογισώμεθα de coniectura Heindorfii.

Porsonus Appendic. ad Toupii Emendatt. in Suid. p. 497. conf. Fischer. ad Aeschin. Socrat. p. 152. et quae intpp. ad Gregor. Corinth. p. 70 sq. exposuerunt. Nimirum ex ἀνύω ortum utique ἀνύτω, sed ἀνύττω inde oriri non potuit. Hoc igitur certum et exploratum est. Sed dubitatur iam etiam de primae syllabae accentu. Moeris p. 179. Ἤνυσα, δασέως, Ἀττικῶς· ψιλῶς, Ἑλληνικῶς. ubi v. Pierson. Bekkeri Anecdot. I. p. 14, 17. Ἀνύειν δασύνουσιν οἱ Ἀττικοὶ καὶ δῆλον ἐκ τῆς συναλοιφῆς· καθήνυσαν γάρ. Et hanc scripturam Porsonus Euripidi reddidit, quem vide ad Hecub. v. 1157. et ad Phoeniss. v. 463. de hac re disputantem.

C. τό τοι μέγιστον ἡμῖν τεῖχος —] De τοι sic in apodosi usurpato v. ad Theaetet. p. 190. A.

Λόγον δή — νῦν δή, λάβωμεν] explorandum sumamus, wir wollen vornehmen. Similiter Phileb. p. 23. B: λάβωμεν ἄττα τῶν νῦν δὴ λόγων. Aliter De Rep. I. p. 337. D. ἄλλου δὲ ἀποκρινομένου λαμβάνῃ λόγον καὶ ἐλέγχῃ, ubi λόγον λαμβάνειν est loquentis partes suscipere. Quod vett. editt. hic scriptum habent, νῦν διαλάβωμεν, id vereor ut recte defendi queat. Dein evidens est Heindorfii emendatio pro vulg. ἀπολογησώμεθα scribentis ἀπολογισώμεθα, h. e. iusta ratione inita expendamus. Probarunt eam etiam Schleiermacherus, Bekkerus et

αύτως ἐπισκεψώμεθα· φανεῖται γάρ πῃ ταύτῃ τὸ νῦν ζητούμενον.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον οὖν δὴ περὶ τῶν ὀνομάτων ὑπακουστέον;

ΞΕ. Εἴτε πάντα ἀλλήλοις ξυναρμόττει, εἴτε μηδέν, εἴτε τὰ μὲν ἐθέλει, τὰ δὲ μή.

ΘΕΑΙ. Δῆλον τοῦτό γε, ὅτι τὰ μὲν ἐθέλει, τὰ δ' οὔ.

ΞΕ. Τὸ τοιόνδε λέγεις ἴσως, ὅτι τὰ μὲν ἐφεξῆς λεγόμενα καὶ δηλοῦντά τι ξυναρμόττει, τὰ δὲ τῇ E συνεχείᾳ μηδὲν σημαίνοντα ἀναρμοστεῖ.

ΘΕΑΙ. Πῶς τί τοῦτ' εἶπες;

ΞΕ. Ὅπερ ᾠήθην ὑπολαβόντα σε προςομολογεῖν. ἔστι γάρ ἡμῖν που τῶν τῇ φωνῇ περὶ τὴν οὐσίαν δηλωμάτων διττὸν γένος.

D. καθάπερ ἐπὶ τῶν εἰδῶν —] περὶ τῶν εἰδῶν, Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. i.

φαίνεται γὰρ ταύτῃ] Heindorf. coni. φανεῖται. Id dedimus.

ἀλλήλοις ξυναρμόττει] ξυναρμόττειν Bodl. Vat. Ven. *ΠΣ*. alii non pauci; vitiose, dein etiam ἐθέλειν.

E. Πῶς τί τοῦτ' εἶπες] Flor. b. et ed. Bas. 2. Πῶς; τί τοῦτ' εἶπες;

Schneider. ad Remp. Tom. III. p. 243.

D. περὶ τῶν ὀνομάτων πάλιν ὡςαύτως] De ὡςαύτως et οὕτω ita postposito v. ad Phaedr. p. 230. D. Pro φαίνεται Heindorfius legendum censuit φανεῖται, invitis codicibus omnibus. Neque φανεῖται habet Stobaeus, qui in Eclogg. Eth. totum hunc locum inde a verbis φέρε δὴ usque ad c. 46. παντάπασι μὲν οὖν c. 79. p. 470 sq. excerpsit. Nihilominus ea coniectura tam est necessaria, ut futurum recipere non dubitaverimus.

E. Πῶς τί τοῦτ' εἶπες;] V. ad Hipp. mai. p. 297. E. et Tim. p. 22. C.

P. 262. ἔστι γὰρ — διττὸν γένος] Tractat hunc locum Plutarchus Quaest. Plat. X. p. 1019. ed. Xylandr. Vol. V. 1. p. 108. ed. Wyttenb., ubi quaeritur, utrum Plato hac verborum et nominum distinctione totius linguae elementa voluerit complecti necne. Quam controversiam ille prudenter ita componit, ut Platonem censeat has orationis partes non tanquam unicas sed ut praecipuas commemorasse, ceteras silentio praetermisisse, ut quae viderentur non tam res, quam rerum rationes significare. Et certe philosophus tantummodo περὶ τῶν τῇ φωνῇ περὶ τὴν οὐσίαν δηλωμάτων disserere instituit. Conferas etiam Cratyl. p. 425. A. B. ἐκ τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων μέγα ἤδη τι καὶ καλὸν καὶ ὅλον συστήσομεν, ὥςπερ ἐκεῖ τὸ

262 ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Τὸ μὲν ὀνόματα, τὸ δὲ ῥήματα κληθέν.

ΘΕΑΙ. Εἰπὲ ἑκάτερον.

ΞΕ. Τὸ μὲν ἐπὶ ταῖς πράξεσιν ὂν δήλωμα ῥῆμά που λέγομεν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὸ δέ γ' ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ἐκεῖνα πράττουσι σημεῖον τῆς φωνῆς ἐπιτεθὲν ὄνομα.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν ἐξ ὀνομάτων μὲν μόνων συνεχῶς λεγομένων οὐκ ἔστι ποτὲ λόγος, οὐδ' αὖ ῥημάτων χωρὶς ὀνομάτων λεχθέντων.

ΘΕΑΙ. Ταῦτ' οὐκ ἔμαθον.

B ΞΕ. Δῆλον γάρ, ὡς πρὸς ἕτερόν τι βλέπων ἄρτι ξυνωμολόγεις· ἐπεὶ τοῦτ' αὐτὸ ἐβουλόμην εἰπεῖν, ὅτι συνεχῶς ὧδε λεγόμενα ταῦτα οὐκ ἔστι λόγος.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Οἷον, βαδίζει τρέχει καθεύδει, καὶ τἆλλα ὅσα πράξεις σημαίνει ῥήματα, κἂν πάντα τις ἐφεξῆς αὔτ' εἴπῃ, λόγον οὐδέν τι μᾶλλον ἀπεργάζεται.

P. 262. *Τὸ δέ γε ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ἐκ.*] τοῖς addunt Bodl. Vat. Ven. *ΠΞ*. Par. ECH. Flor. a. b. c. i. et Stobaeus; verissime. Heindorf. coni. ἐπ' αὖ τοῖς ἐκ. πρ.

B. *ἄρτι ξυνωμολόγεις*] ξυνομολογεῖς Bodl. Vat. Ven. *Π*.

ἐφεξῆς αὔτ' εἴπῃ] Vett. editt. αὖ τ' εἴπῃ. Stobaeus habet αὐτά. Vat. Ven. *Π*. αὖτ'.

πραττόντων ὠνομάσθη] ὀνόμασθῇ Bodl. Ven. ΞΣ. Vind.

C. *τότε δὲ ἥρμοσε*] V. δή, quod codd. mss. non agnoscunt. Etiam Stobaeus δὲ habet.

λόγων ὁ πρῶτος καὶ σμικρότατος] Sic Bodl. Vat. et pr. Ven. *Π*. Vulgo εἰ ante καὶ interponitur. In Ven. *Π*. a m.

ζῶον τῇ γραφικῇ, τὸν λόγον. Ibid. p. 431. B. λόγοι — ἡ τῶν ῥημάτων καὶ ὀνομάτων ξύνθεσίς ἐστιν. et quae scripsimus ad Cratylum p. 399. A. et 431. B. Fuit tamen haec communis fere grammaticorum sententia, duas tantum esse orationis partes, nomen et verbum. v. Priscian. Art. Gramm. II. 4, 15. p. 66. ed. Krehl. et Appulei. De habet doctr. Plat. III. p. 203. ed. Bip. Ceterum quod dativus instrumenti, qui vocatur, τῇ φωνῇ,

ΘΕΑΙ. Πῶς γάρ;

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ πάλιν ὅταν λέγηται, λέων ἔλαφος ἵππος, ὅσα τε ὀνόματα τῶν τὰς πράξεις αὖ πραττόντων ὠνομάσθη, καὶ κατὰ ταύτην δὴ τὴν C συνέχειαν οὐδείς πω ξυνέστη λόγος· οὐδεμίαν γὰρ οὔτε οὕτως οὔτ' ἐκείνως πρᾶξιν οὐδ' ἀπραξίαν οὐδὲ οὐσίαν ὄντος οὐδὲ μὴ ὄντος δηλοῖ τὰ φωνηθέντα, πρὶν ἄν τις τοῖς ὀνόμασι τὰ ῥήματα κεράσῃ. τότε δὲ ἥρμοσέ τε καὶ λόγος ἐγένετο εὐθὺς ἡ πρώτη συμπλοκή, σχεδὸν τῶν λόγων ὁ πρῶτος καὶ σμικρότατος.

ΘΕΑΙ. Πῶς ἄρ' ὧδε λέγεις;

ΞΕ. Ὅταν εἴπῃ τις ἄνθρωπος μανθάνει, λόγον εἶναι φῂς τοῦτον ἐλάχιστόν τε καὶ πρῶτον;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε. D

ΞΕ. Δηλοῖ γὰρ ἤδη που τότε περὶ τῶν ὄντων ἢ γιγνομένων ἢ γεγονότων ἢ μελλόντων, καὶ οὐκ ὀνομάζει μόνον, ἀλλά τι περαίνει, συμπλέκων τὰ ῥήματα τοῖς ὀνόμασι. διὸ λέγειν τε αὐτὸν ἀλλ' οὐ μόνον ὀνομάζειν εἴπομεν, καὶ δὴ καὶ τῷ πλέγματι τούτῳ τὸ ὄνομα ἐφθεγξάμεθα λόγον.

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

rec. scriptum πρῶτός τε καὶ σμ. Quod si verum est, unde id ortum sit, omnibus patebit.

D. ἀλλά τι περαίνει, συμπλέκων τὰ ῥήματα—] Bodl. Vat. Ven. Π. περ. καὶ συμπλ.

διὸ λέγειν τε αὐτὸν — λόγον] Vett. editt. διὸ λέγειν τε καὶ αὐτὸν ἀλλ' οὐ — εἴποιμεν, καὶ δὴ τῷ πλέγματι — λόγον. Prius καὶ ante αὐτὸν om. Ven. Ξ. Flor. i. Zitt. recte. In Par. BCH. Ven. Σ. Flor. a. c. scriptum extat λέγειν τε καὶ ὀνομάζειν αὐτόν, errore manifesto. Pro εἴποιμεν recte Stobaeus et edit. Bas. 2. εἴπομεν. Post καὶ δὴ inseruimus καὶ e Bodl. Vat. Ven. Π.

additus est nomini δηλωμάτων, de eo v. ad Cratyl. p. 423. A. ubi est δήλωμά του τῷ σώματι, et p. 433. B. ubi legitur item δήλωμα συλλαβαῖς καὶ γράμμασι.

C. Πῶς ἄρ' ὧδε λέγεις;] Heindorfius pro ὧδε legendum putabat τάδε. At ὧδε est sic, nomine et verbo in unum coniuncto.

D. ἀλλά τι περαίνει] sed aliquid perfici vult, i. e. fieri aliquid significat.

Cap. XLVI. *ΞΕ.* Οὕτω δὴ καθάπερ τὰ πράγματα τὰ μὲν ἀλλήλοις ἥρμοττε, τὰ δ' οὔ, καὶ περὶ τὰ τῆς φωνῆς αὖ σημεῖα τὰ μὲν οὐχ ἁρμόττει, τὰ
E δὲ ἁρμόττοντα αὐτῶν λόγον ἀπειργάσατο.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. Ἔτι δὴ σμικρὸν τόδε.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Λόγον ἀναγκαῖον, ὅταν περ ᾖ, τινὸς εἶναι λόγον, μὴ δέ τινος ἀδύνατον.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ ποιόν τινα αὐτὸν εἶναι δεῖ;

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

ΞΕ. Προσέχωμεν δὴ τὸν νοῦν ἡμῖν αὐτοῖς.

ΘΕΑΙ. Δεῖ γοῦν.

ΞΕ. Λέξω τοίνυν σοι λόγον, συνθεὶς πρᾶγμα πράξει δι' ὀνόματος καὶ ῥήματος· ὅτου δ' ἂν ὁ λόγος ᾖ, σύ μοι φράζειν.

263 *ΘΕΑΙ.* Ταῦτ' ἔσται κατὰ δύναμιν.

ΞΕ. Θεαίτητος κάθηται. μῶν μὴ μακρὸς ὁ λόγος;

ΘΕΑΙ. Οὔκ, ἀλλὰ μέτριος.

ΞΕ. Σὸν ἔργον δὴ φράζειν περὶ οὗ τ' ἐστὶ καὶ ὅτου.

ΘΕΑΙ. Δῆλον ὅτι περὶ ἐμοῦ τε καὶ ἐμός.

Οὕτω δὴ καθάπερ τὰ πράγματα] τὰ ante μὲν om. Bodl. Vat. Ven. *Π*.

E. *λόγον ἀπειργάσατο*] λόγον om. Vat. Ven. *Π*.

Ἔτι δὴ σμικρὸν τόδε] δὴ om. Coisl. Ven. *ΔΣ*. Vind. Par. BCEFH. Flor. i. Zitt.

σύ μοι φράζειν] φράζου Ven. *Σ*. Vind. Zitt. Sed infinitivus pro imperativo positus.

E. *Ἔτι δὴ σμικρὸν τόδε.*] Facili negotio correxeris ἔτι δὴ σκόπει σμικρὸν τόδε. Sed cave quidquam sollicites. Apte contulit Heindorfius Logg. II. p. 655. B. ἔτι δὲ τόδε. Politic. p. 306. A. ἀλλ' ὧδε πάλιν. Xenoph. Hellen. VII. 1, 4. ἔτι δὲ καὶ τόδε· οὐδαμόθεν κ. τ. λ.

E. *σύ μοι φράζειν*] Infinitivus pro imperativo, de quo usu loquendi nec Platoni abiudicando v. ad Remp. V. 473. D. VI. p. 508. B.

P. 263. *Τί δὲ ὅδ' αὖ; Θ. Ποῖος;*] Heindorfius requirebat Ὁποῖος. Quod necessa-

ΞΕ. Τί δὲ ὅδ' αὖ;

ΘΕΑΙ. Ποῖος;

ΞΕ. Θεαίτητος, ᾧ νῦν ἐγὼ διαλέγομαι, πέτεται.

ΘΕΑΙ. Καὶ τοῦτον οὐδ' ἂν εἷς ἄλλως εἴποι πλὴν ἐμόν τε καὶ περὶ ἐμοῦ.

ΞΕ. Ποιὸν δέ γέ τινά φαμεν ἀναγκαῖον ἕκαστον εἶναι τῶν λόγων.

ΘΕΑΙ. Ναί. B

ΞΕ. Τούτων δὴ ποῖόν τινα ἑκάτερον φατέον εἶναι;

ΘΕΑΙ. Τὸν μὲν ψευδῆ που, τὸν δὲ ἀληθῆ.

ΞΕ. Λέγει δὲ αὐτῶν ὁ μὲν ἀληθὴς τὰ ὄντα ὡς ἔστι περὶ σοῦ.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΞΕ. Ὁ δὲ δὴ ψευδὴς ἕτερα τῶν ὄντων.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὰ μὴ ὄντ' ἄρα ὡς ὄντα λέγει.

ΘΕΑΙ. Σχεδόν.

ΞΕ. Ὄντων δέ γε ὄντα ἕτερα περὶ σοῦ. πολλὰ μὲν γὰρ ἔφαμεν ὄντα περὶ ἕκαστον εἶναί που, πολλὰ δὲ οὐκ ὄντα.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

ΞΕ. Ὃν ὕστερον δὴ λόγον εἴρηκα περὶ σοῦ, C

P. 263. *πλὴν ἐμόν τε καὶ περὶ ἐμοῦ*] Post *ἐμόν τε* Bodl. Vat. Ven. *Π.* inserunt *εἶναι.*

B. *Λέγει δὲ αὐτῶν ὁ μὲν*] *αὐτῷ* Bodl. male.

Ὄντων δέ γε ὄντα—] Sic Stephanus dedit de coniectura Cornarii. Libri omnes cum Ald. Bass. 1. 2. *ὄντως δέ γε ὄντα,* nisi quod Ven. Σ. et Par. B. teste Bastio *ὄντων* habent.

rium foret, si hospitis interrogatio iteraretur: nunc per usum loquendi haudquaquam flagitatur.

B. *Ὄντων δέ γε ὄντα περὶ σοῦ*] Libri omnes *ὄντως* praeter unum solum Venet. 189. et Par. B., qui Bastio teste lectionem iam a Stephano de Cornarii coniectura restitutam planissime confirmant. Enimvero *ὄντως* nullum fundit sensum idoneum. Sed *ὄντων* restituto verborum sententia est haec: Sed *ὄντα* illa *ἕτερα τῶν ὄντων* affert non simpliciter et universe, sed habita tui ratione.

πρῶτον μέν, ἐξ ὧν ὡρισάμεθα τί ποτ' ἔστι λόγος, ἀναγκαιότατον αὐτὸν ἕνα τῶν βραχυτάτων εἶναι.

ΘΕΑΙ. Νῦν δὴ γοῦν ταύτῃ ξυνωμολογήσαμεν.

ΞΕ. Ἔπειτα δέ γε τινός.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Εἰ δὲ μή ἐστι σός, οὐκ ἄλλου γε οὐδενός.

ΘΕΑΙ. Πῶς γάρ;

ΞΕ. Μηδενὸς δὲ ὢν οὐδ' ἂν λόγος εἴη τὸ παράπαν· ἀπεφήναμεν γάρ, ὅτι τῶν ἀδυνάτων ἦν λόγον ὄντα μηδενὸς εἶναι λόγον.

ΘΕΑΙ. Ὀρθότατα.

D ΞΕ. Περὶ δὴ σοῦ λεγόμενα μέντοι θάτερα ὡς τὰ αὐτὰ καὶ μὴ ὄντα ὡς ὄντα, παντάπασιν, ὡς ἔοικεν, ἡ τοιαύτη σύνθεσις ἔκ τε ῥημάτων γιγνομένη καὶ ὀνομάτων ὄντως τε καὶ ἀληθῶς γίγνεσθαι λόγος ψευδής.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα μὲν οὖν.

C. *οὐκ ἄλλου γε οὐδενός*] Bodl. Vat. *τε.*
Μηδενὸς δὲ ὢν] V. *γε.* Par. E. a sec. m. *δὴ.* Scribendum fortasse *δέ γε ὤν*, quod etiam Heindorfio in mentem venit. Dein Bodl. Vat. Ven. *Π Δ.* Coisl. *ἀπεφηνάμην.*
D. *ὅτι ταῦτα τὰ γένη*] *τὰ* vulgo neglectum praebuerunt

C. *ἀπεφήναμεν γάρ, ὅτι τῶν ἀδυνάτων ἦν*] Expectabas *εἴη.* Sed *ἦν* posuit respiciens ad praegressa. Poterat enim scribi hunc in modum: *ἦν γὰρ τῶν ἀδυνάτων, ὥσπερ ἀπεφήναμεν.* Itaque imperfectum positum est per quandam utriusque constructionis confusionem.

D. *Περὶ δὴ σοῦ λεγόμενα μέντοι θάτερα —*] Quodsi igitur de te diversum tanquam idem, et id quod non est tanquam id quod sit, enuntiatur, facile apparet, eiusmodi coniunctionem ex verbis et nominibus factam vere et reapse falsam orationem exsistere. Infinitivus *γίγνεσθαι* positus est pro verbo finito, quasi praecesserit *ἔοικε* sine *ὡς* particula. Quae quidem duarum constructionum commixtio Graecis pariter atque Latinis usitata est. Exemplorum affatim dedimus ad Phileb. p. 20. D. Phaedr. p. 272. D. Praeterea verbis hisce: *ἡ τοιαύτη σύνθεσις ἔκ τε ῥημάτων γιγνομένη καὶ ὀνομάτων*, repetuntur illa, *περὶ δὴ σοῦ λεγόμενα — ὡς ὄντα*, prorsus ut Phaedon. p. 69. B. *χωριζόμενα δὲ φρονήσεως καὶ ἀλλαττόμενα ἀντὶ ἀλλήλων μὴ σκιαγραφία τις ᾖ ἡ τοιαύτη ἀρετή*, ubi *ἡ τοιαύτη ἀρετή* repetitionem superiorum verborum continet.

Cap. XLVII. ΞΕ. Τί δὲ δή; διάνοιά τε καὶ δόξα καὶ φαντασία, μῶν οὐκ ἤδη δῆλον ὅτι ταῦτα τὰ γένη ψευδῆ τε καὶ ἀληθῆ πάνθ' ἡμῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς ἐγγίγνεται;

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Ὧδ' εἴσει ῥᾷον, ἂν πρῶτον λάβῃς, τί ποτ' ἔστι καὶ τί διαφέρουσιν ἕκαστ' ἀλλήλων.

ΘΕΑΙ. Δίδου μόνον. E

ΞΕ. Οὐκοῦν διάνοια μὲν καὶ λόγος ταὐτόν· πλὴν ὁ μὲν ἐντὸς τῆς ψυχῆς πρὸς αὑτὴν διάλογος ἄνευ φωνῆς γιγνόμενος τοῦτ' αὐτὸ ἡμῖν ἐπωνομάσθη, διάνοια;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Τὸ δέ γ' ἀπ' ἐκείνης ῥεῦμα διὰ τοῦ στόματος ἰὸν μετὰ φθόγγου κέκληται λόγος.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

Bodl. Vat. Ven. ΠΞΣ. Vind Flor. i. Apud Stobaeum est ὅτι ταῦτά γε ψ. probante Heindorfio.

ἂν πρῶτον λάβῃς] Post λάβῃς vulgo add. αὐτὰ, quod omisimus cum Vat. Ven. ΠΛΣ. Coisl. Vind. Par. BCEFH. Flor. a. b. c. Zitt.

E. Δίδου μόνον] Sic faceto lusu respondet, ad praegressum illud respiciens ἂν πρῶτον λάβῃς. Mox editt. omnes πρὸς αὐτὴν διάλογος. Scripsimus πρὸς αὑτήν. Mox p. 264. A. αὐτῆς πρὸς ἑαυτὴν ψυχῆς διάλογος. Et sic ἑαυτοῦ semper dicitur in formulis ex αὐτός et praepositionibus compositis, quas ad h. l. non iniuria comparaveris. Protagor. p. 326. C. αὐτοὶ ἐφ' αὑτῶν. Aeschyl. Theb. v. 200. αὐτοὶ δ' ὑφ' αὑτῶν. Eurip. Suppl. v. 432. αὐτὸς παρ' ἑαυτῷ. Hippol. v. 400. αὐτὴ ὑφ' αὑτῆς. Sophocl. Oed. T. v. 138. Oed. Col. v. 853. 930. 1356. Trachin. 451. Aiac. 1132. Electr. 285. al. Quod autem cogitatio sive διάνοια dicitur esse interior quaedam atque tacita mentis secum ipsa sermocinatio eandem rationem philosophus sequutus est etiam Theaetet. p. 189. E. Τὸ δὲ διανοεῖσθαι ἆρ' ὅπερ ἐγὼ καλεῖς; Th. Τί καλῶν; Socr. Λόγον, ὃν αὐτὴ πρὸς αὑτὴν ἡ ψυχὴ διεξέρχεται περὶ ὧν ἂν σκοπῇ κ. τ. λ., et Tim. p. 37. A. sqq. ubi v. ann. nostra. Praeterea hic facete etymologia voc. διάνοια significatur; ducitur enim a διάλογος ἄνευ, quorsum pertinet illud τοῦτ' αὐτὸ ἐπωνομάσθη, διάνοια: quae scita est Heusdii observatio Init. Philosoph. Platon. Vol. II. P. II. p. 201.

ΞΕ. Καὶ μὴν ἐν λόγοις γε αὐτὸ ἴσμεν ὄν.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΞΕ. Φάσιν τε καὶ ἀπόφασιν.

ΘΕΑΙ. Ἴσμεν.

264 ΞΕ. Ὅταν οὖν τοῦτο ἐν ψυχῇ κατὰ διάνοιαν ἐγγίγνηται μετὰ σιγῆς, πλὴν δόξης ἔχεις ὅ τι προςείπῃς αὐτό;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΞΕ. Τί δ' ὅταν μὴ καθ' αὑτὴν ἀλλὰ δι' αἰσθήσεως παρῇ τινὶ τὸ τοιοῦτον αὖ πάθος, ἆρ' οἷόν τε ὀρθῶς εἰπεῖν ἕτερόν τι πλὴν φαντασίαν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΞΕ. Οὐκοῦν ἐπείπερ λόγος ἀληθὴς ἦν καὶ ψευ-
δής, τούτων δ' ἐφάνη διάνοια μὲν αὐτῆς πρὸς ἑαυ-
τὴν ψυχῆς διάλογος, δόξα δὲ διανοίας ἀποτελεύτη-
B σις, φαίνεται δὲ ὃ λέγομεν σύμμιξις αἰσθήσεως καὶ
δόξης, ἀνάγκη δὴ καὶ τούτων τῷ λόγῳ ξυγγενῶν ὄν-
των ψευδῆ [τε] αὐτῶν ἔνια καὶ ἐνίοτε εἶναι.

E. *Καὶ μὴν ἐν λόγοις γε αὐτὸ*] *γε* cum vett. editt. tuentur Flor. b. i. Ven. Ξ. Ceteri omittunt, et delevit Bekkerus.

P. 264. *ὅ τι προςείπῃς*] *προςείποις* Flor. c.

B. *ὅτι πρότερον εὑρέθη*] V. *πρῳότερον*, quod correctum e Bodl. Vat. Ven. *ΠΞ*. Coisl. Par. BCH. Flor. i. Zitt. et edit

αὐτὸ ἴσμεν ὄν;] Hic *αὐτό* significat illud, quod deinceps commemoratur, usu loquendi rariore; de quo v. Matthiae Gr. §. 469. 8.

P. 264. *ἔχεις ὅ τι προςείπῃς*] De coniunctivo deliberativo secundae ac tertiae personae in oratione suspensa usurpato v. ad Phaedon. p. 115. C. et Sympos. p. 194. D. ubi est: *ἐὰν μόνον ἔχῃ ὅτῳ διαλέγηται* quod dictum est sic, ut in verbis *ἐὰν μόνον ἔχῃ* negationis vel dubitationis notio contineatur. Dein pro *καθ' αὑτήν* aliquis suspicetur scribendum esse *κατ' αὐτήν*, ut intelligatur *κατὰ τὴν διάνοιαν*. Sed scriptor in mente habet *ἡ δόξα*, pro qua deinde posuit *τὸ τοιοῦτον πάθος*. Enimvero *φαντασίαν* philosophus esse vult *σύμμιξιν αἰσθήσεως καὶ δόξης*, ut ipse ait in proximis.

τούτων δ' ἐφάνη] Int. *τούτων τῶν λόγων*, ad quos etiam *διάνοια* atque *δόξα* pertinent, quandoquidem illa est *αὐτῆς τῆς ψυχῆς πρὸς ἑαυτὴν διάλογος*, haec autem *τῆς διανοίας* quasi perfectio quaedam et consummatio. Dein *φαίνεται δὲ ὃ λέγομεν*, quod autem dicimus *φαίνεται*, Stephanus in *φαίνεσθαι δὲ ὃ λέγομεν* mutandum putabat. Quem bene refutavit Heindorfius allatis locis Ion. p. 536. A. *ὀνομάζομεν*

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

ΞΕ. Κατανοεῖς οὖν, ὅτι πρότερον εὑρέθη ψευδὴς δόξα καὶ λόγος ἢ κατὰ τὴν προσδοκίαν, ἣν ἐφοβήθημεν ἄρτι, μὴ παντάπασιν ἀνήνυτον ἔργον ἐπιβαλλοίμεθα ζητοῦντες αὐτό;

ΘΕΑΙ. Κατανοῶ.

Cap. XLVIII. ΞΕ. Μὴ τοίνυν μηδ' εἰς τὰ λοιπὰ ἀθυμῶμεν. ἐπειδὴ γὰρ πέφανται ταῦτα, τῶν ἔμπροσθεν ἀναμνησθῶμεν κατ' εἴδη διαιρέσεων. C

ΘΕΑΙ. Ποίων δή;

ΞΕ. Διειλόμεθα τῆς εἰδωλοποιϊκῆς εἴδη δύο, τὴν μὲν εἰκαστικήν, τὴν δὲ φανταστικήν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ τὸν σοφιστὴν εἴπομεν ὡς ἀποροῖμεν εἰς ὁποτέραν θήσομεν.

ΘΕΑΙ. Ἦν ταῦτα.

ΞΕ. Καὶ τοῦθ' ἡμῶν ἀπορουμένων ἔτι μείζων κατεχύθη σκοτοδινία, φανέντος τοῦ λόγου τοῦ πᾶσιν

Bas. 2. Mox Coisl. Ven. ΔΞ. ἐπιβαλοίμεθα.

C. τῆς εἰδωλοποιϊκῆς] Bas. 1. 2. εἰδωλοποιητικῆς, conf. ann. crit. ad p. 225. A. 235. B.

εἰς ὁποτέραν] Sic Bodl. Vat. Ven. ΞΠΣ. Vind. Flor. i. Zitt. Vulgo εἰς ὁπότερ' ἄν. Mox σκειτοδεινία Bodl. Par. FH.

δὲ αὐτὸ κατέχεται. Theaet. p. 152. B. τὸ δέ γε φαίνεται αἰσθάνεσθαί ἐστιν. quanquam posterioris loci dispar est ratio. Proximum istud τε, post ψευδῆ interpositum, aut expungendum aut in γε commutandum esse recte Stephanus et Heindorfius censuerunt. Codd. tamen in eo tuendo consentiunt.

ἣν ἐφοβήθημεν ἄρτι] H. e. καθ' ἣν ἐφοβ. v. ad Apolog. p. 27. D. Phaedon. p. 76. D. Loquutionem ἐπιβάλλεσθαι ἔργον, opus aggredi, habes etiam Tim. p. 48. C. τοσοῦτον ἐπιβαλλόμενος ἔργον. Legg. X. p. 892. D. μείζονα ἐπιβαλλόμενοι.

C. Διειλόμεθα τῆς εἰδωλοπ.] V. supra p. 236. C.

εἰς ὁποτέραν θήσομεν] De futuro hoc v. Matthiae Gr. §. 507. 3. et 529. Alia eius exempla ad h. l. congessit Heindorfius.

Καὶ τοῦθ' ἡμῶν ἀπορουμένων] Observabis usum huius verbi tanquam medii: neque enim protenus ἀπορούντων corrigere licet. Hipp. mai. p. 286. D. καὶ ἐγὼ διὰ τὴν ἐμὴν φαυλότητα ἠπορούμην τε καὶ οὐκ εἶχον αὐτῷ κατὰ τρόπον ἀποκρίνασθαι. Alcib. II. p. 148. D. τοὺς Ἀθηναίους ἀπορουμένους τίνι χρὴ μηχανῇ κ. τ. λ. Phaedr. p. 237. A. μὴ ὑπ' αἰσχύνης διαπορῶμαι.

ἀμφισβητοῦντος, ὡς οὔτε εἰκὼν οὔτε εἴδωλον οὔτε
D φάντασμα εἴη τὸ παράπαν οὐδὲν διὰ τὸ μηδαμῶς μηδέποτε μηδαμοῦ ψεῦδος εἶναι.

ΘΕΑΙ. Λέγεις ἀληθῆ.

ΞΕ. Νῦν δέ γ' ἐπειδὴ πέφανται μὲν λόγος, πέφανται δ' οὖσα δόξα ψευδής, ἐγχωρεῖ δὴ μιμήματα τῶν ὄντων εἶναι καὶ τέχνην ἐκ ταύτης γίγνεσθαι τῆς διαθέσεως ἀπατητικήν.

ΘΕΑΙ. Ἐγχωρεῖ.

ΞΕ. Καὶ μὴν ὅτι γ' ἦν ὁ σοφιστὴς τούτων πότερον, διωμολογημένον ἡμῖν ἐν τοῖς πρόσθεν ἦν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Πάλιν τοίνυν ἐπιχειρῶμεν, σχίζοντες διχῇ
E τὸ προτεθὲν γένος, πορεύεσθαι κατὰ τοὐπὶ δεξιὰ ἀεὶ μέρος τοῦ τμηθέντος ἐχόμενοι τῆς τοῦ σοφιστοῦ κοινωνίας, ἕως ἂν αὐτοῦ τὰ κοινὰ πάντα περιελόντες, τὴν οἰκείαν λιπόντες φύσιν ἐπιδείξωμεν μάλιστα
265 μὲν ἡμῖν αὐτοῖς, ἔπειτα καὶ τοῖς ἐγγυτάτω γένει τῆς τοιαύτης μεθόδου πεφυκόσιν.

E. *ἔπειτα καὶ τοῖς ἐγγ.*] V. *ἔπειτα δέ.* Sed *δὲ* non tantum Bodl. ignorat, sicuti narrat Bekkerus, sed Bastio teste omittunt etiam Vat. Ven. *ΠΣ*. Par. B. ac praeterea, aliis testibus,

Supra Sophist. p. 217. A. *τί — καὶ τὸ ποῖόν τι περὶ αὐτῶν διαπορηθεὶς ἐρέσθαι διενοήθης;* Tim. p. 49. B. *τί περὶ αὐτῶν εἰκότως διαπορηθέντες ἂν λέγοιμεν;* Et sic etiam *εὐπορῶ* et *εὐποροῦμαι* usurpatur. Aristotel. Oecon. 2. *ὥστε συνέβαινεν εὐπορεῖσθαι τοὺς στρατιώτας τῶν ἐπιτηδείων.*

D. *Καὶ μὴν ὅτι γ' ἦν ὁ σοφιστὴς τούτων πότερον*] „*Τούτων* refertur ad *εἰκαστικὴν* et *φανταστικήν*. Redit enim sermo ad praegressa illa, *καὶ τὸν σοφιστὴν εἴπομεν ὡς ἀποροῖμεν, εἰς ὁποτέραν (εἰκαστικὴν ἢ φανταστικήν) θήσομεν.* Itaque *πότερον* est alterutrum. Vulgo distinguunt — *ὁ σοφιστὴς τούτων, πότερον διωμ.*, quasi usquam *πότερον* diceretur in simplici quaestione, non subsequente *ἤ*.“ Heindorf. De verborum distinctione facile assentimur viro docto. Sed quod *πότερον* negavit nusquam usurpari nisi *ἤ* subsequente, in alia omnia discedimus. v. ad Menon. p. 98. D. coll. Bornemann. ad Xenoph. Mem. IV. 4, 7. Wunder. ad Sophocl. Antigon. v. 284.

E. *πορεύεσθαι κατὰ τοὐπὶ δεξιὰ —*] procedere conemur secundum dexteram semper partem generis divisi, ita ut sophistae communitatem persequa-

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

ΞΕ. Οὐκοῦν τότε μὲν ἠρχόμεθα ποιητικὴν καὶ κτητικὴν τέχνην διαιρούμενοι;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Καὶ τῆς κτητικῆς ἐν θηρευτικῇ καὶ ἀγωνίᾳ καὶ ἐμπορικῇ καί τισιν ἐν τοιούτοις εἴδεσιν ἐφαντάζετο ἡμῖν;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Νῦν δέ γ' ἐπειδὴ μιμητικὴ περιείληφεν αὐτὸν τέχνη, δῆλον ὡς αὐτὴν τὴν ποιητικὴν δίχα διαιρετέον πρώτην. ἡ γάρ που μίμησις ποίησίς τίς ἐστιν, B
εἰδώλων μέντοι, φαμέν, ἀλλ' οὐκ αὐτῶν ἑκάστων. ἦ γάρ;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΞΕ. Ποιητικῆς δὴ πρῶτον δύο ἔστω μέρη.

ΘΕΑΙ. Ποίω;

ΞΕ. Τὸ μὲν θεῖον, τὸ δ' ἀνθρώπινον.

ΘΕΑΙ. Οὔπω μεμάθηκα.

Cap. XLIX. *ΞΕ.* Ποιητικήν, εἴπερ μεμνήμεθα

Flor. a. c. Zitt. Enimvero post *μάλιστα μέν* hic eodem modo quo alibi post *πρῶτον μέν* infertur *ἔπειτα* sine *δέ*.

P. 265. *καὶ ἀγωνίᾳ καὶ ἐμπορικῇ*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Vett. editt. *καὶ ἐν ἀγωνίᾳ καὶ ἐν ἐμπορικῇ*.

mur, usque dum, recisis omnibus iis, quae ipsi cum aliis sunt communia, propriam ipsi naturam reliquam faciamus, eamque ostendamus primum quidem nobismet ipsis potissimum, deinde vero etiam iis, qui huic disputandi rationi quasi genere maxime cognati sunt. Vult igitur divisione illa per dichotomiam porro continuanda sophistae vim naturamque propriam exquirere, quo tandem pateat, quidnam illud sit, in quo virtus eius omnis cernatur. *Οἱ ἐγγυτάτω γένει τινός* dictum ut Apol. p. 30. A. Lach. p. 187. E. ubi v. ann. Intelliguntur autem ii ipsi, qui hanc disserendi rationem, omnia minutatim ac per partes argutius persequentem, usurpabant, neque cogitandum est de *τοῖς γνησίως φιλοσόφοις*, quos Heindorfius intelligendos arbitratus est. Post *ἔπειτα* cum optimis libris omisimus *δέ*, etsi *μάλιστα μέν* praecedit. v. Heindorf. ad Phaedon. p. 86. E. et nostra ad Protagor. p. 310. D.

P. 265. *Καὶ τῆς κτητικῆς — ἐφαντάζετο ἡμῖν;*] Sc. *ὁ σοφιστής*. Verba iungenda sunt sic: *καὶ ἐφαντάζετο ἡμῖν ἐν θηρευτικῇ καὶ ἀγωνίᾳ καὶ ἐμπορικῇ καί τισιν ἐν τοιούτοις εἴδεσι τῆς*

τὰ κατ' ἀρχὰς λεχθέντα, πᾶσαν ἔφαμεν εἶναι δύναμιν, ἥτις ἂν αἰτία γίγνηται τοῖς μὴ πρότερον οὖσιν ὕστερον γίγνεσθαι.

ΘΕΑΙ. Μεμνήμεθα.

C ΞΕ. Ζῶα δὴ πάντα θνητὰ καὶ φυτά, ὅσα τ' ἐπὶ γῆς ἐκ σπερμάτων καὶ ῥιζῶν φύεται καὶ ὅσα ἄψυχα ἐν γῇ ξυνίσταται σώματα τηκτὰ καὶ ἄτηκτα, μῶν ἄλλου τινὸς ἢ θεοῦ δημιουργοῦντος φήσομεν ὕστερον γίγνεσθαι πρότερον οὐκ ὄντα; ἢ τῷ τῶν πολλῶν δόγματι καὶ ῥήματι χρώμενοι —

ΘΕΑΙ. Ποίῳ;

ΞΕ. Τῷ τὴν φύσιν αὐτὰ γεννᾶν ἀπό τινος αἰτίας αὐτομάτης καὶ ἄνευ διανοίας φυούσης, ἢ μετὰ λόγου τε καὶ ἐπιστήμης θείας ἀπὸ θεοῦ γιγνομένης;

D ΘΕΑΙ. Ἐγὼ μὲν ἴσως διὰ τὴν ἡλικίαν πολλάκις ἀμφότερα μεταδοξάζω· νῦν μὴν βλέπων εἰς σὲ καὶ ὑπολαμβάνων οἴεσθαί σε κατά γε θεὸν αὐτὰ γίγνεσθαι, ταύτῃ καὶ αὐτὸς νενόμικα.

D. *νῦν μὴν βλέπων εἰς σὲ*] Bodl. Vat. Coisl. Ven. *Π Σ.* alii, *μή* pro *μήν*. Sed Ven. *Π.* corr. *γε μήν*. Dein vett. editt. *ὑπολαμβάνω*, quod ex codd. Platonis et Stob. emendatum. Unus Par. E. pr. m. vulgatam lectionem tenet.

κτητικῆς. Pertinet autem hic genitivus ad omnia nomina antegressa, non ad solum *εἴδεσιν*.

B. *ἥτις ἂν αἰτία γίγνηται — γίγνεσθαι*] Ne requiras *τοῦ γίγνεσθαι*, non raro post *αἰτία* simplex infinitivus infertur. v. ad Phaedon. p. 97. A. et Sympos. p. 207. B.

C. *ἢ τῷ τῶν πολλῶν δόγματι — χρώμενοι —*] Interrupta oratio est Theaeteti interrogatione ista *Ποίῳ*. Cuiusmodi exempla sunt Menon. p. 81. A. De Rep. X. p. 609. D. Politic. p. 277. E. al. Dicturus erat fere sic: *χρώμενοι φήσομεν τὴν φύσιν αὐτὰ γεννᾶν κ. τ. λ.* Nunc constructionem verborum sermoni interpellantis accommodavit. Iam his absolutis resumit denuo priorem illam interrogationem, subiungens rursus: *ἢ μετὰ λόγου — γιγνομένης;* In quo nemo erit quin gratam quandam agnoscat sermonis quotidiani imitationem.

D. *μετὰ πειθοῦς ἀναγκαίας*] H. e. adhibita persuadendi necessitate, sive ea probandi ratione, qua ad assensionem cogaris. Sic *ἀνάγκη* Theaet. p. 162. E. vocatur evidens alicuius rei probatio, et *ἀναγκάζειν* ibidem p. 153. C. similiter usurpatur. Activum vero usum voc. *ἀναγκαῖος* ne mireris, praeivit eum Homerus Odyss. ρ. v. 399. ὃς τὸν ξεῖνον

ΞΕ. Καλῶς γε, ὦ Θεαίτητε. καὶ εἰ μέν γέ σε ἡγούμεθα τῶν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἄλλως πως δοξαζόντων εἶναι, νῦν ἂν τῷ λόγῳ μετὰ πειθοῦς ἀναγκαίας ἐπεχειροῦμεν ποιεῖν ὁμολογεῖν· ἐπειδὴ δέ σου καταμανθάνω τὴν φύσιν, ὅτι καὶ ἄνευ τῶν παρ' ἡμῶν λόγων αὐτὴ πρόςεισιν ἐφ' ἅπερ νῦν ἕλκεσθαι E
φῄς, ἐάσω· χρόνος γὰρ ἐκ περιττοῦ γίγνοιτ' ἄν. ἀλλὰ θήσω τὰ μὲν φύσει λεγόμενα ποιεῖσθαι θείᾳ τέχνῃ, τὰ δ' ἐκ τούτων ὑπ' ἀνθρώπων ξυνιστάμενα ἀνθρωπίνῃ, καὶ κατὰ τοῦτον δὴ τὸν λόγον δύο ποιητικῆς γένη, τὸ μὲν ἀνθρώπινον εἶναι, τὸ δὲ θεῖον.

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

ΞΕ. Τέμνε δὴ δυοῖν οὔσαιν δίχα ἑκατέραν αὖθις.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΞΕ. Οἷον τότε μὲν κατὰ πλάτος τέμνων τὴν 265
ποιητικὴν πᾶσαν, νῦν δὲ αὖ κατὰ μῆκος.

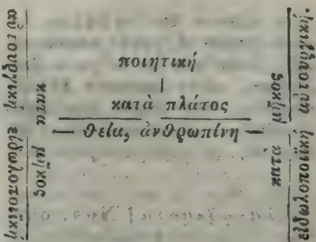
ΘΕΑΙ. Τετμήσθω.

E. *δίχα ἑκατέραν αὖθις*] Sic Bodl. Vat. Ven. *Π*. Coisl. Par. CEFH. Flor. a. b. c. i. Vulgo *αὐταῖν*. Ven. *Σ*. Vind. Par. EF. *αὐτοῖς*, quo recepta lectio confirmatur.

ἄνωγας ἀπὸ μεγοράιο δίεσθαι μύθῳ ἀναγκαίῳ.

E. *χρόνος γὰρ ἐκ περίττου γίγνοιτ' ἄν*] H. e. tempus enim huic rei impendendum foret supervacaneum, h. e. inani opera consumeretur.

V. 266. *Οἷον τότε μὲν κατὰ πλάτος*] Quasi tunc quidem per latitudinem fingendi artem, nunc autem per longitudinem dividens, sc. *τέμνει*. Videlicet antea *ποιητικήν* diviserat in *τὸ θεῖον μέρος* et *τὸ ἀνθρώπινον μέρος*. Utrumque partem rursus vult in bina dividi membra; quam divisionem hac figura repraesentare licebit:

Qua quidem figura vel leviter considerata clara et perspicua erunt verba proxima, quorum sententia haec est: Quum autem alio modo rursus divisa sunt, unum quidem ex utraque parte genus est *αὐτοποιητικόν*, reli-

ΞΕ. Τέτταρα μὴν αὐτῆς οὕτω τὰ πάντα μέρη γίγνεται, δύο μὲν τὰ πρὸς ἡμῶν, ἀνθρώπεια, δύο δ' αὖ τὰ πρὸς θεῶν, θεῖα.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Τὰ δέ γ' ὡς ἑτέρως αὖ διῃρημένα, μέρος μὲν ἓν ἀφ' ἑκατέρας τῆς μερίδος αὐτοποιητικόν, τὼ δ' ὑπολοίπω σχεδὸν μάλιστ' ἂν λεγοίσθην εἰδωλοποιϊκώ. καὶ κατὰ ταῦτα δὴ πάλιν ἡ ποιητικὴ διχῇ διαιρεῖται.

B ΘΕΑΙ. Λέγε ὅπῃ ἑκατέρα αὖθις.

Cap. L. ΞΕ. Ἡμεῖς μέν που καὶ τἆλλα ζῶα καὶ ἐξ ὧν τὰ πεφυκότ' ἐστί, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ τὰ τούτων ἀδελφά, θεοῦ γεννήματα πάντα ἴσμεν αὐτὰ ἀπειργασμένα ἕκαστα. ἢ πῶς;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΞΕ. Τούτων δέ γε ἑκάστων εἴδωλα, ἀλλ' οὐκ

P. 266. *οὕτω τὰ πάντα μέρη*] *πάντα* om. Bodl. Vat. Ven. *Π*. cuius omissionis caussa in promtu est.

ὡς ἑτέρως αὖ διῃρημένα] Pro *αὖ* Bodl. Vat. Ven. *Π*. Flor. i. habent *δύο*. male. Dein pro *αὐτοποιητικόν*, quod libri meliores praebuerunt, vett. editt. *αὐτὸ ποιητικόν*; plerique codd. mss. *αὖ τὸ ποιητικόν*.

qua autem duo maxime fere aliquis dixerit *εἰδωλοποιϊκώ*. Enimvero *τὰ δέ γε — διῃρημένα*, recte monente Heindorfio, sunt instar nominativi absoluti. — *ὅπῃ ἑκατέρα*, int. *ποιητικὴ θεία καὶ ἀνθρωπίνη*.

B. *Ἡμεῖς μέν που καὶ τἆλλα — ἕκαστα*] Nos, opinor, et cetera animalia, et elementa, ex quibus constant quae orta sunt, ignis, aqua, alia similia, dei opera esse omnia scimus atque facta singula. Heindorfius *Ἡμᾶς* pro *ἡμεῖς* de coniectura sua posuit. Quo non opus est. Nam scriptor quum dicturus esset *θεοῦ γεννήματα* *πάντα ἴσμεν αὐτὰ κ. τ. λ.*, inde ab his verbis deseruit inchoatam verborum structuram atque verbo *ἴσμεν* illato posuit accusativum. Est igitur constructio facta per anacoluthon quoddam, cuius nos meminimus etiam alibi exempla notavisse. conf. Soph. Oed. Col. v. 765 sqq. ed. Brunck.

Τούτων δέ γε ἑκάστων εἴδωλα, ἀλλ' οὐκ αὐτά, παρέπεται] Genitivus *τούτων ἑκάστων* ex *εἴδωλα* suspensus est, quum proprie et legitima structura dicendum esset *τούτοις δέ γε ἑκάστοις*, quod cum *παρέπεται* cohaereret. Nam sententia verborum haec est: Haec autem singula comitantur imagines, non res ipsae,

αὐτά, παρέπεται, δαιμονίᾳ καὶ ταῦτα μηχανῇ γεγονότα.

ΘΕΑΙ. Ποῖα;

ΞΕ. Τά τε ἐν τοῖς ὕπνοις καὶ ὅσα μεθ' ἡμέραν φαντάσματα αὐτοφυῆ λέγεται, σκιὰ μέν, ὅταν ἐν τῷ πυρὶ σκότος ἐγγίγνηται, διπλοῦν δέ, ἡνίκ' ἂν φῶς C οἰκεῖόν τε καὶ ἀλλότριον περὶ τὰ λαμπρὰ καὶ λεῖα εἰς ἓν ξυνελθὸν τῆς ἔμπροσθεν εἰωθυίας ὄψεως ἐναντίαν αἴσθησιν παρέχον εἶδος ἀπεργάζηται.

ΘΕΑΙ. Δύο γὰρ οὖν ἐστὶ ταῦτα θείας ἔργα ποιήσεως, αὐτό τε καὶ τὸ παρακολουθοῦν εἴδωλον ἑκάστῳ.

ΞΕ. Τί δὲ τὴν ἡμετέραν τέχνην; ἆρ' οὐκ αὐτὴν μὲν οἰκίαν οἰκοδομικῇ φήσομεν ποιεῖν, γραφικῇ δέ τιν' ἑτέραν οἷον ὄναρ ἀνθρώπινον ἐγρηγορόσιν ἀπειργασμένην;

μάλιστ' ἂν λεγοίσθην] ἂν om. Bodl. Vat. Ven. Π Δ.

B. Λέγε ὅπῃ ἑκατέρα αὖθις] ὅποι Bodl. Vat. Ven. Π Σ. Coisl. Vind. Par. B C H. Flor. a. b. c. i. Zitt. Vitium ortum ex pronuntiatione, ut sexcenties. Aldin. et Bas. 1. λέγεται ὅπῃ.

C. αἴσθησιν παρέχον] Sic Bodl. Vat. Ven. Π. Flor. i. pro vulg. παρασχόν.

et ipsae illae fabrica divina effectae. At nimirum scriptor altera usus est constructione, qua genitivus refertur ad εἴδωλα et verbum παρέπεται ponitur sine casu obiecti. Sic casus nominis, qui ex verbo pendere debebat, nomini accommodatur Tim. p. 43. D. Sympos. p. 182. C. ubi v. annot.

C. διπλοῦν δέ, ἡνίκ' ἂν φῶς —] Διπλοῦν vocari manifestum est, quum lux propria et aliena in laevi ac splendida superficie alicuius corporis in unum veluti confluit atque speciei consuetae contrariam sive inversam formam exhibet, sicuti in speculis fieri assolet. Chalcidius in Tim. p. 333. At vero Plato censet duum luminum coitu confluentium in tersam speculi et solidam cutem, id est diurni luminis et intimi, quod per oculos fluit, trahentis secum de vultu manantem colorem in speculo corporali coloratisque vultus lineamentis et formato ac delineato colore simulacrum aemulum vultus adumbrari. v. quae ad Timaeum p. 46. A. B. de hac re commentati sumus.

Τί δὲ τὴν ἡμετέραν τέχνην;] De hoc usu accusativi v. ad Phaedr. p. 265. C. Gorg. p. 474. D.

D ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν καὶ τἆλλα οὕτω κατὰ δύο διττὰ ἔργα τῆς ἡμετέρας αὖ ποιητικῆς πράξεως, τὸ μὲν αὐτό, φαμέν, αὐτουργική, τὸ δὲ εἴδωλον εἰδωλοποιϊκή.

ΘΕΑΙ. Νῦν μᾶλλον ἔμαθον, καὶ τίθημι δύο διχῇ ποιητικῆς εἴδη· θεία μὲν καὶ ἀνθρωπίνη κατὰ θάτερον τμῆμα, κατὰ δὲ θάτερον τὸ μὲν αὐτῶν ὄν, τὸ δὲ ὁμοιωμάτων τινῶν γέννημα.

Cap. LI. ΞΕ. Τῆς τοίνυν εἰδωλουργικῆς ἀναμνησθῶμεν, ὅτι τὸ μὲν εἰκαστικόν, τὸ δὲ φανταστικὸν
E ἔμελλεν εἶναι γένος, εἰ τὸ ψεῦδος ὄντως ὂν ψεῦδος καὶ τῶν ὄντων ἕν τι φανείη πεφυκός.

ΘΕΑΙ. Ἦν γὰρ οὖν.

ΞΕ. Οὐκοῦν ἐφάνη τε καὶ διὰ ταῦτα δὴ καταριθμήσομεν αὐτῷ νῦν ἀναμφισβητήτως εἴδη δύο;

ΘΕΑΙ. Ναί.

267 ΞΕ. Τὸ τοίνυν φανταστικὸν αὖθις διορίζωμεν δίχα.

ΘΕΑΙ. Πῇ;

ΞΕ. Τὸ μὲν δι' ὀργάνων γιγνόμενον, τὸ δὲ αὐτοῦ παρέχοντος ἑαυτὸν ὄργανον τοῦ ποιοῦντος τὸ φάντασμα.

ΘΕΑΙ. Πῶς φῄς;

D. κατὰ δύο δ. ἔ.] καὶ τὰ vitiose Bodl. Vat. Ven. Π. v. infra comment.

E. καταριθμήσομεν αὐτῷ] Vat. αὐτό. Par. H. αὐτώ, quod recepit Bekkerus.

D. Οὐκοῦν καὶ τἆλλα οὕτω κατὰ δύο —] Locus foede depravatus. Me si audis, quantocius scribe: Οὐκοῦν καὶ τἆλλα οὕτω· κατὰ δύο διττὰ ἔργα τῆς ἡμετέρας αὖ ποιητικῆς πράξεως, τὸ μὲν αὐτό, φαμέν, αὐτουργικῆς, τὸ δὲ εἴδωλον εἰδωλοποιικῆς. Itaque etiam reliqua ita habent: secundum duas tenim partes duplicia sunt opera τῆς ποιητικῆς, res ipsae αὐτουργικῆς, simulacra εἰδωλοποιικῆς. De proximis assentimur Heindorfio, corrigendum esse θείαν μὲν καὶ ἀνθρωπίνην.

E. Οὐκοῦν ἐφάνη τε —] Ad ἐφάνη τε int. τὸ ψεῦδος ὂν ψεῦδος καὶ τῶν ὄντων ἕν τι πεφυκός. Dein διὰ ταῦτα dictum pro διὰ τοῦτο; v. ad Apolog. p. 19. D. Gorg. 447. A. Ad αὐτῷ repete apud animum τῷ ψεύδει.

ΞΕ. Ὅταν, οἶμαι, τὸ σὸν σχῆμά τις τῷ ἑαυτοῦ χρώμενος σώματι προσόμοιον ἢ φωνὴν φωνῇ φαίνεσθαι ποιῇ, μίμησις τοῦτο τῆς φανταστικῆς μάλιστα κέκληταί που.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΞΕ. Μιμητικὸν δὴ τοῦτο αὐτῆς προσειπόντες ἀπονειμώμεθα· τὸ δ' ἄλλο πᾶν ἀφῶμεν μαλακισθέντες καὶ παρέντες ἑτέρῳ συναγαγεῖν τε εἰς ἓν καὶ B
πρέπουσαν ἐπωνυμίαν ἀποδοῦναί τιν' αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. Νενεμήσθω, τὸ δὲ μεθείσθω.

ΞΕ. Καὶ μὴν καὶ τοῦτο ἔτι διπλοῦν, ὦ Θεαίτητε, ἄξιον ἡγεῖσθαι· δι' ἃ δέ, σκόπει.

ΘΕΑΙ. Λέγε.

ΞΕ. Τῶν μιμουμένων οἱ μὲν εἰδότες ὃ μιμοῦνται τοῦτο πράττουσιν, οἱ δ' οὐκ εἰδότες. καί τοι τίνα μείζω διαίρεσιν ἀγνωσίας τε καὶ γνώσεως θήσομεν;

ΘΕΑΙ. Οὐδεμίαν.

ΞΕ. Οὐκοῦν τό γε ἄρτι λεχθὲν εἰδότων ἦν μίμημα· τὸ γὰρ σὸν σχῆμα καὶ σὲ γιγνώσκων ἄν τις μιμήσαιτο.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ; C

ΞΕ. Τί δὲ δικαιοσύνης τὸ σχῆμα καὶ ὅλης ξυλ-

P. 267. *διορίζωμεν δίχα*] Sic Bodl. Vat. Ven. *ΠΛΣ.* Coisl. Par. BCH. Flor. a. c. Vett. editt. *διορίζομεν*. Mox Bodl. *πρὸς ὅμοιον*.

Germanice dixeris: und deshalb werden wir ihm ietzt ohne Streit zwei Arten zuzählen.

P. 267. *τὸ δὲ αὐτοῦ παρέχοντος — φάντασμα.*] alterum, quum is, qui efficit *τὸ φάντασμα*, semet ipsum tanquam instrumentum rei exhibet.

συναγαγεῖν τε εἰς ἕν] H. e. una notione complecti.

B. *ὃ μιμοῦνται, τοῦτο πράττουσιν*] H. e. *μιμοῦνται*. v. ad Menex. p. 244. D. Proxima sic iungas: *καί τοι τίνα διαίρεσιν ἀγνωσίας καὶ γνώσεως μείζω θήσομεν*, sc. *ἢ ταύτην, τὴν τοῦ εἰδέναι καὶ τοῦ μὴ εἰδέναι.* Sic verba iunxit etiam Matthiae Gr. Gr. §. 450. not. z. p. 1014. ed. 3. Itaque cave cum Heindorfio *ἢ* ante *ἀγνωσίας* inserendum existimes.

λήθην ἀρετῆς; ἆρ' οὐκ ἀγνοοῦντες μέν, δοξάζοντες δέ πῃ, σφόδρα ἐπιχειροῦσι πολλοὶ τὸ δοκοῦν σφίσι τοῦτο ὡς ἐνὸν αὐτοῖς προθυμεῖσθαι φαίνεσθαι ποιεῖν, ὅ τι μάλιστα ἔργοις τε καὶ λόγοις μιμούμενοι;

ΘΕΑΙ. Καὶ πάνυ γε πολλοί.

ΞΕ. Μῶν οὖν πάντες ἀποτυγχάνουσι τοῦ δοκεῖν εἶναι δίκαιοι μηδαμῶς ὄντες; ἢ τούτου πᾶν τοὐναντίον;

ΘΕΑΙ. Πᾶν.

D ΞΕ. Μιμητὴν δὴ τοῦτόν γε ἕτερον ἐκείνου λεκτέον οἶμαι, τὸν ἀγνοοῦντα τοῦ γιγνώσκοντος.

ΘΕΑΙ. Ναί.

Cap. LII. ΞΕ. Πόθεν οὖν ὄνομα ἑκατέρῳ τις αὐτῶν λήψεται πρέπον; ἢ δῆλον δὴ χαλεπὸν ὄν, διότι τῆς τῶν γενῶν κατ' εἴδη διαιρέσεως παλαιά τις, ὡς ἔοικεν, αἰτία τοῖς ἔμπροσθεν καὶ ἀσύννους παρῆν, ὥστε μηδ' ἐπιχειρεῖν μηδένα διαιρεῖσθαι·

D. *μὴ σφόδρα εὐπορεῖν*] V. ἀπορεῖν. invitis codd. omnibus, et errore manifesto. Dein κἂν εἰ pro vulg. κἂν ἢ codd. plerique omnes. v. infra commentar.

C. *σφόδρα ἐπιχειροῦσι πολλοὶ*] Cod. Coislin. ἐπιχειροῦσι σφόδρα π. Et certe σφόδρα ad προθυμεῖσθαι videtur referri oportere, ut sensus sit: vehementer eniti s. elaborare instituunt.

D. *αἰτία τοῖς ἔμπροσθεν — διαιρεῖσθαι*] Videtur cum Boeckhio pro αἰτία scribendum esse ἀήθεια. Ita priscorum sapientium dicitur fuisse vetusta quaedam et inconsiderata rei desuetudo atque insolentia, ut nemo ne conatus quidem sit res secundum genera distinguere, ac dividere. Quid αἰτία sibi velit, id nos fatemur nullo modo perspicere. Proxima sic inter ipsa cohaerent: καθὸ δὴ ἀνάγκη (ἐστὶν) μὴ σφόδρα εὐπορεῖν τῶν ὀνομάτων. Hinc emendavimus καθ' ὅ, quod teste Bastio habet Ven. 189. Pro vulgato ἀπορεῖν autem cum libris scripsimus εὐπορεῖν, quod etiam Heindorfio et Bekkero placuit.

κἂν εἰ τολμηρότερον εἰρῆσθαι] Quod Bekkerus narrat codices suos omnes κἂν εἰ pro vulg. κἂν ἢ scriptum exhibere, id vereor ne festinantius scripserit. Certe quidem Bastius liquido testatur codices Venetos *Π* (185) et *Σ* (189), quos Bekkerus quoque inspexit, veterem scripturam tueri. Eandem servant etiam quatuor Florentini, quibus nos usi sumus. Quid quod ipse Clarkianus liber, longe ille praestantis-

καθ᾽ ὃ δὴ τῶν ὀνομάτων ἀνάγκη μὴ σφόδρα εὐπορεῖν. ὅμως δέ, κἂν εἰ τολμηρότερον εἰρῆσθαι, διαγνώσεως ἕνεκα τὴν μὲν μετὰ δόξης μίμησιν δοξομι- E
μητικὴν προσείπωμεν, τὴν δὲ μετ᾽ ἐπιστήμης ἱστορικήν τινα μίμησιν.

ΘΕΑΙ. Ἔστω.

ΞΕ. Θατέρῳ τοίνυν χρηστέον· ὁ γὰρ σοφιστὴς οὐκ ἐν τοῖς εἰδόσιν ἦν, ἀλλ᾽ ἐν τοῖς μιμουμένοις δή.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΞΕ. Τὸν δοξομιμητὴν δὴ σκοπώμεθα ὥςπερ σίδηρον, εἴτε ὑγιὴς εἴτε διπλόην ἔτ᾽ ἔχων τινά ἐστιν ἐν ἑαυτῷ.

ΘΕΑΙ. Σκοπῶμεν.

ΞΕ. Ἔχει τοίνυν καὶ μάλα συχνήν. ὁ μὲν γὰρ εὐήθης αὐτῶν ἐστίν, οἰόμενος εἰδέναι ταῦτα ἃ δο- 268
ξάζει· τὸ δὲ θατέρου σχῆμα διὰ τὴν ἐν τοῖς λόγοις κυλίνδησιν ἔχει πολλὴν ὑποψίαν καὶ φόβον ὡς ἀγνοεῖ ταῦτα ἃ πρὸς τοὺς ἄλλους ὡς εἰδὼς ἐσχημάτισται.

E. διπλόην ἔτ᾽ ἔχων] ἔτ᾽ additum est e Bodl. Vat Ven. *Π.* Flor. i.

simus, quem **Bekkerus** item inter suos numerare solet, si quid ex diligentissimi **Gaisfordi** silentio colligere licet, κἂν ᾖ τολμηρότερον tenet. His si annumeraveris veterum editionum, Aldin. Bas. 1, 2. Steph. testimonia, vulgarem lectionem utique satis munitam firmatamque esse fateberis. Et tamen **Winckelmannus** Praefat. ad Euthydem. p. XIV. unis scilicet confisus **Bekkeri** Commentariis criticis, κἂν εἰ scripsit cunctos libros suppeditare, quod nec de codd. mss. nec de vett. editt. vere dictum est. Nihilominus nunc plurimis certe libris obtemperavimus. De κἂν εἰ v. ad p. 247. D. Praeterea conferas talia: Gorg. p. 509. A. καὶ εἰ ἀγροικότερόν τι εἰπεῖν ἐστιν. Ibid. p. 486. C. εἴ τι καὶ ἀγροικότερον εἰρῆσθαι. Apolog. p. 30. E. εἰ καὶ γελοιότερον εἰπεῖν, ubi idem est comparativi usus.

E. εἴτε διπλόην ἔτι ἔχων τινά ἐστιν] Quid sit διπλόη, docet **Timaeus** Gloss. in v. διπλόον, ubi v. **Ruhnken**. p. 86. et **Schneiderus** in Lexico, opere nunc fere nimis neglecto, unde qui nova Lexica condere instituerint, multum sane proficiant, si modo bonis illius uti recte possint. De forma loquendi ἔχων ἐστὶν v. ad Remp. X. p. 602. C. Symp. p. 216. E.

P. 268. ἔχει πολλὴν ὑποψίαν καὶ φόβον] H. e. multa in illud genus cadit suspicio ac dubitatio. Sic De Rep. V. p.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν ἔστιν ἑκατέρου γένους, ὧν εἴρηκας.

ΞΕ. Οὐκοῦν τὸν μὲν ἁπλοῦν μιμητήν τινα, τὸν δὲ εἰρωνικὸν μιμητὴν θήσομεν;

ΘΕΑΙ. Εἰκὸς γοῦν.

ΞΕ. Τούτου δ' αὖ τὸ γένος ἓν ἢ δύο φῶμεν;

ΘΕΑΙ. Ὅρα σύ.

B ΞΕ. Σκοπῶ, καί μοι διττὼ καταφαίνεσθόν τινε· τὸν μὲν δημοσίᾳ τε καὶ μακροῖς λόγοις πρὸς πλήθη δυνατὸν εἰρωνεύεσθαι καθορῶ, τὸν δὲ ἰδίᾳ τε καὶ βραχέσι λόγοις ἀναγκάζοντα τὸν προσδιαλεγόμενον ἐναντιολογεῖν αὐτὸν αὑτῷ.

ΘΕΑΙ. Λέγεις ὀρθότατα.

ΞΕ. Τίνα οὖν ἀποφαινώμεθα τὸν μακρολογώτερον εἶναι; πότερα πολιτικὸν ἢ δημολογικόν;

ΘΕΑΙ. Δημολογικόν.

ΞΕ. Τί δὲ τὸν ἕτερον ἐροῦμεν; σοφὸν ἢ σοφιστικόν;

P. 268. B. Τὸ μέν που σοφὸν] Sic recte Steph. Libri τὸν μέν που σοφόν.

C. Οὐκοῦν συνδήσωμεν] συνδήσομεν Bodl. Vat. Coisl. et pr. Ven. Π. quod nunc dedimus.

450. C. πολλὰς ἔχει ἀπιστίας. Phaedon. p. 86. E. φαίνεται ὁ λόγος — ταὐτὸν ἔγκλημα ἔχειν, h. e. eidem reprehensioni obnoxius esse. Etenim ἔχειν τι saepe significat cum aliqua re coniunctum esse, coniunctum in se habere vel finem aliquem, vel effectum, vel qualitatem; ut quum Latine dicimus haec res magnam habet cautionem vel suspicionem al. Explicarunt de hoc usu loquendi Wolfius Praef. ad Herodian. p. XVII. Schaefer. ad Gregor. Corinth. p. 4. et 985. ibidem Hermann. p. 863.

Πάνυ μὲν οὖν ἔστιν ἑκατέρου γένους, ὧν —] Ficinus: Omnino ex utrisque generibus est, ut narrasti. Unus Par. ὡς, quo tamen non opus, siquidem ὧν recte ad ἑκάτερον refertur.

B. Σκοπῶ, καί μοι δ.] Eandem orationis formam habes Parmenid. p. 148. D. Charmid. p. 165. C. al.

Τὸ μέν που σοφὸν ἀφ.] sc. εἰπεῖν. Libri τὸν μέν, quod emendavit Steph.

C. Τὸ δὴ τῆς ἐναντιοπ.] Recte pro τόν, quod libri omnes habent, Schleiermacherus τὸ correxit. Ita consecutio verborum haec est: τὸ δὴ μιμητικὸν μόριον τῆς ἐναντιοποιολογικῆς εἰρωνικοῦ μέρους τῆς δοξαστικῆς, τοῦ φανταστικοῦ γένους

ΘΕΑΙ. Τὸ μέν που σοφὸν ἀδύνατον, ἐπείπερ οὐκ εἰδότα αὐτὸν ἔθεμεν· μιμητὴς δ' ὢν τοῦ σοφοῦ C δῆλον ὅτι παρωνύμιον αὐτοῦ τι λήψεται, καὶ σχεδὸν ἤδη μεμάθηκα; ὅτι τοῦτον δεῖ προςειπεῖν ἀληθῶς αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν παντάπασιν ὄντως σοφιστήν.

ΞΕ. Οὐκοῦν συνδήσομεν αὐτοῦ, καθάπερ ἔμπροσθεν, τοὔνομα συμπλέξαντες ἀπὸ τελευτῆς ἐπ' ἀρχήν;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΞΕ. Τὸ δὴ τῆς ἐναντιοποιολογικῆς εἰρωνικοῦ μέρους τῆς δοξαστικῆς μιμητικόν, τοῦ φανταστικοῦ γένους ἀπὸ τῆς εἰδωλοποιϊκῆς οὐ θεῖον ἀλλ' ἀνθρω- D πικὸν τῆς ποιήσεως ἀφωρισμένον ἐν λόγοις τὸ θαυματοποιϊκὸν μόριον, ταύτης τῆς γενεᾶς τε καὶ αἵματος ὃς ἂν φῇ τὸν ὄντως σοφιστὴν εἶναι, τἀληθέστατα, ὡς ἔοικεν, ἐρεῖ.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

Τὸ δὴ τῆς ἐναντ.] Editt. et mss. libri omnes τόν, quod correxit Schleiermacherus.

D. τὸ θαυματοποιϊκὸν] θαυματοποιητικὸν Bodl. Vat. θαυμαστοποιικὸν plerique alii.

ἐν λόγοις τὸ θαυματοποιϊκὸν μόριον ἀπὸ τῆς εἰδωλοποιϊκῆς τῆς ποιήσεως οὐ θεῖον ἀλλ' ἀνθρωπικὸν ἀφωρισμένον κ. τ. λ. Post haec, Τὸ δὴ — μόριον, leviter inflectitur orationis tenor. Pro eo enim, quod dicendum erat, τοῦτο ὃς ἂν φῇ τὸ ὄντως σοφιστικὸν εἶναι, statim ipsius sophistae mentionem facit locum Homericum orationi suae intexturus. Nam respicitur Iliad. ζ. v. 211. 241. ταύτης τῆς γενεᾶς τε καὶ αἵματος. Difficultates loci omnes egregie expedivit Heindorfius.

I N D I C E S.

INDEX GRAECUS.

INDEX LATINUS.

A.

B.

C.

D.

E.

F.

G.

H.

I.

M.

N.

ERRATA.

Prolegg. p. 11. v. 8. ab infer. lege fallatur pro falletur.

Ibid. p. 16. v. 26. lege institoria pro institutoria.

Ibid. p. 19. v. 19. lege idoneos pro idoenos.

Ibid. „ „ v. 7. ab inf. corrige dicentem pro dicnetem.

Ibid. p. 27. v. 2. repone distinguenda pro distinguendum.

Ibid. p. 45. v. 6. pro cur lege ut.

Comment. p. 82. ann. crit. v. 4. lege *διόρισον* pro *διόριστον*.

Ibid. p. 97. v. 5. ab inf. lege filum pro filium.

Ibid. p. 119. v. 4. ab inf. lege quin pro qui.

Alia non egent admonitione.